Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Sum Danielis Miannen.

~~Ill~~
~~...~~ 2

KW 224
A 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Versiculi N. T. sunt
: 7959
Annotati: 1829

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Editio optima & rara

Van deze editie hebben
de Nederl. Taal-mannen
zich bediend in de overzetting
des N. T.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Ἡ ΚΑΙΝῊ

ΔΙΑΘΉΚΗ.

Novum

TESTAMENTUM,

Ex Regijs alijsque optimis editionibus cum curâ expressum.

Koninklijke Bibliotheek te 's Hage.

LVGDVNI,

Ex Officinâ Elzeviriana.

cIɔ Iɔ c XXIV.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ΠΙΝΑΞ
ΠΕΡΙΕΧΩΝ ΤΑΣ ΕΚ ΤΗΣ

παλαιᾶς διαθήκης παραληφθείσας εἰς τὴν καινὴν μαρτυρίας, ἀλλ' οὐ τὰς αὐτὰς λέξεις, μόνον δὲ τὴν αὐτὴν διάνοιαν ἐχούσας.

GENES.

1.1 Πίστει νοοῦμεν κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας. *Heb.* 11.3.

1.1 Οὐρανοὶ ἦσαν ἔκπαλαι. 2. *Pet.* 3.5.

1.27 Ἀδὰμ πρῶτος ἐπλάσθη. 1. *Tim.* 2.13.

2.22 Οὐ γάρ ἐστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικός. 1. *Cor.* 11. 8.

3.4 Ὁ ὄφις Εὔαν ἐξηπάτησεν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ. 2. *Cor.* 11. 3.

3.6 Ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη. 1. *Tim.* 2.14.

4.4 Πίστει πλείονα θυσίαν Ἄβελ παρὰ Κάϊν προσήνεγκε τῷ Θεῷ. *Heb.* 11.4.

4.8 Ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ τοῦ δικαίου. *Mat.* 23.35.

4.8 Οὐ καθὼς Κάϊν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἦν. 1. *Ioan.* 3.12.

4.8 Οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ Κάϊν ἐπορεύθησαν. *Iuda.* 12.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

5.24 Πίστει Ἐνὼχ μετετέθη. *Heb.*11.5.
6.12 Ὅτε ἅπαξ ἐξεδέχετο ἡ τοῦ Θεοῦ μακροθυμία. 1.*Pet.*3.20.
6.13 Πίστει χρηματισθεὶς Νῶε. *Heb.*11.7.
6.22 Ὄγδοον Νῶε δικαιοσύνης κήρυκα. 2.*Pet.*2.5.
7.4 Ὥσπερ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ. *Mat.* 24. 37.
9.6 Πάντες οἱ λαβόντες μάχαιραν, ἐν μαχαίρᾳ ἀπολοῦνται. *Mat.* 26. 52. *Apoc.*13.10.
12.4 Πίστει καλούμενος Ἀβραάμ. *Heb.*11.8.
14.18 Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδέκ. *Heb.*7.1.
16.15 Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν, ἕνα ἐκ τῆς παιδίσκης. *Gal.*4.22.
17.11 Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς. *Act.*7.8. *Rom.*4.8.
18.10 Πίστει καὶ αὐτὴ Σάῤῥα. *Heb.*11.11.
18.12 Ὡς Σάῤῥα ὑπήκουσε τῷ Ἀβραάμ. 1.*Pet.*3.6.
19.25 Καὶ πόλεις Σοδόμων καὶ Γομόῤῥας. 2.*Pet.*2.6.
19.25 Ὡς Σόδομα καὶ Γόμοῤῥα. *Iude* 7.
19.26 Μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λώτ. *Luc.* 17.32.
7.5 Ὁμοίως καὶ ὡς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λώτ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

λῶτ· ἤσθιον, ἔπινον, ἠγόραζον. *Luc.* 17.27.

21.1 Ἀβραὰμ υἱὸν ἔσχεν ἐκ τῆς ἐλευθέρας. *Gal.*4.23.

22.1 Πίστει προσενήνοχεν Ἀβραάμ. *Heb.* 11.17.

22.9 Ἀβραὰμ ἀνενέγκας τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. *Iac.*2.21.

22.16 Καθὼς ἐλάλησε πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν. *Luc.*1.55.

25.22 Ῥεβέκκα ἐξ ἑνὸς κοίτην ἔχουσα Ἰσαάκ. *Rom.*9.10.

25.31 Μήτις πόρνος ἢ βέβηλος ὡς Ἠσαῦ, ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια. *Heb.*12.16.

27.28 Πίστει περὶ μελλόντων εὐλόγησεν. *Heb.*11.20.

48.15 Πίστει Ἰακὼβ ἀποθνήσκων. *Heb.*11.21.

49.10 Ὃν ἔγραψε Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ. *Ioan.* 1.46.

50.24 Πίστει Ἰωσὴφ τελευτῶν. *Heb.*11.22.

EXOD.

2.2 Πίστει Μωσῆς γεννηθείς. *Heb.*11.23.

2.11 Πίστει Μωσῆς μέγας γενόμενος. *Heb.* 11.24.

2.11 Μωσῆς ἰδὼν τινα ἀδικούμενον. *Act.*
7.24.
3.2 Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τεσσαράκοντα. *Act.*7.30.
12.11 Πίστει πεποίηκε τὸ πάσχα. *Heb.*
11.28. (10.2.
14.22 Εἰς τὸν Μωσῆν ἐβαπτίσαντο. 1.*Cor.*
14.22 Πίστει διέβησαν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν. *Heb.*11.29.
16.15 Οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ μάννα.
*Ioan.*6:49.
16.15 Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς
φαγεῖν. *Ioan.*6.31.
16.15 Πάντες τὸ αὐτὸ βρῶμα πνευματικόν. 1.*Cor.*10.3.
17.6 Ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας. 1.*Cor.*10.4.
19.6 Ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν.
1.*Pet.*2.9. (20.
19.12 Κἂν θηρίον θίγῃ τοῦ ὄρους. *Heb.* 12.
19.16 Οὐ γὰρ προσεληλύθατε. *Heb.*12.18.
24.8 Λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς. *Heb.*
9.19. (10.7.
32.6 Μηδὲ εἰδωλολάτραι γίνεσθε. 1.*Cor.*
26.36 Σκηνὴ κατεσκευάσθη ἡ πρώτη.
*Heb.*9.2.

LEVIT.

LEVIT.

12.3 Ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον. *Ioan.*7.22.

12.3 Ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτώ. *Luc.* 2.21.

12.4 Ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ. *Luc.*2.22.

12.6 Καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν, κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν νόμῳ. *Luc.*2.24.

14.4 Προσένεγκε τὸ δῶρον ὃ προσέταξε Μωσῆς. *Mat.* 8.4. *Marc.*1.44.

16.14 Εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων. *Heb.*9.13.

16.17 Καὶ πᾶν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἦν προσευχόμενον ἔξω. *Luc.*1.10.

19.15 Μὴ ἐν προσωποληψίαις. *Iac.*2.1.

19.17 Ἐὰν ἁμαρτήσῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου. *Mat.*18.15. *Luc.*17.3.

20.10 Ἐν δὲ τῷ νόμῳ Μωσῆς ἡμῖν ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας λιθοβολεῖσθαι. *Ioan.*8.5.

NVMER.

8.16 Πᾶν ἄρσεν διανοῖγον μήτραν. *Luc.* 2.23.

9.18 Πατέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέ-(λην. 1.*Cor.*10.1.

11.7 Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φα-
γεῖν. *Ioan.*6.31. (*Heb.*3.2.

12.7 Ὡς δὲ Μωσῆς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.

14.37 Ὧν τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ.
*Heb.*3.17.

14.36 Μηδὲ γογγύζετε, καθὼς καί τινες αὐ-
τῶν. 1.*Cor.*10.10. (*dæ* 11.

16.1 Τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ Κορὲ ἀπώλοντο. *Iu-*

19.3 Ὧν γὰρ εἰσφέρεται ζώων τὸ αἷμα. *Heb.*
13.11. (σης πέτρας. 1.*Cor.*10.4.

20.10 Ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθοῦ-

21.5 Μηδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν Χριστόν. 1.*Cor.*
10.9. (ἐρήμῳ. *Ioan.*3.14.

21.9 Καθὼς Μωσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ

22.23 Ὑποζύγιον ἄφωνον ἐν ἀνθρώπου φω-
νῇ φθεγξάμενον. 2.*Pet.*2.16.

22.39 Τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύ-
θησαν. 2.*Pet.*2.15. *Iudæ* 11.

24.14 Διδαχὴν Βαλαάμ, ὃς ἐδίδασκεν τὸν
Βαλάκ. *Apoc.*2.14.

25.6 Μηδὲ πορνεύωμεν, καθώς τινες αὐτῶν
ἐπόρνευσαν. 1.*Cor.*10.8.

26.64 Κατεστρώθησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ. 1.*Cor.*
10.5.

28.8 Σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάβ-
βατον βεβηλοῦσιν. *Mat.*12.5.

DEV-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

DEVTER.

1.16.17 Μὴ ἐν προσωποληψίαις ἔχετε. *Iacob.* 2.1.9.

10.17 Οὐ γάρ ἐστι προσωποληψία παρὰ τῷ Θεῷ. *Rom.* 2.11. *Act.*10.34. *Col.*3,25. *Eph.*6.9.

17.6 Ἀθετήσας τις νόμον. *Heb.*10.28.

18.1 Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι, ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν; 1. *Cor.*9.13.

24.1 Ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα. *Mat.* 5.31.19.7. *Marc.*10.4.

IOSVE.

2.1 Ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαὰβ ἡ πόρνη. *Iac.*2.25.

6.20 Πίστει τὰ τείχη Ἱεριχὼ ἔπεσε. *Heb.* 11.30.

6.20 Πίστει Ῥαὰβ ἡ πόρνη. *Heb.*11.31.

SAMVEL. I.

21.6 Οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησε Δαβίδ, ὅτε ἐπείνασεν. *Mat.* 12.3. *Marc.* 2. 25. *Luc.*6.4.

REGVM. I.

2.10 Ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παῤῥησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου Δαβίδ. *Act.*2. 29.13.36. (11.31.

10.1 Βασίλισσα νότου. *Mat.*12. 42. *Luc.*

17.1 Ἐκλεί-

17.1 Ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία. *Luc.*
4.25. (μῖν. *Iac.* 5.17.
17.1 Ἠλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡ-

REGVM. II.

4.29 Μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε. *Luc.* 10.4.
5.13 Πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν. *Luc.* 4.27.

PARAL. I.

23.13 Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμὴν, ἀλλ᾽ ὁ καλούμενος. *Heb.* 5.4.

IOB.

1.21 Οὐδὲν εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον. 1.
Tim. 6.7. (σμόν. *Iac.* 1.12.
5.17 Μακάριος ἀνὴρ ὃς ὑπομένει πειρα-
34.19 Οὐκ ἔστι προσωπολήπτης ὁ Θεός. *Act.* 10.34.

PSALM.

41.10 Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει. *Mat.* 26.24. *Marc.* 14.21. *Luc.* 22.22.
132.5 Δαβὶδ ᾐτήσατο εὑρεῖν σκήνωμα τῷ Θεῷ Ἰακώβ. *Act.* 7.46.

PROVERB.

11.31 Εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται. 1. *Pet.* 4.18.
17.27 Ἔστω πᾶς ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι. *Iac.* 1.19.

20.9 Ἐὰν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

20.9 Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν. 1. Ioan. 1. 8.

24.23 Μὴ ἐν προσωποληψίαις. *Iac.* 2. 1.

25.6 Μὴ κατακλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν. *Luc.* 14. 8.

ESAI.

8.14 Ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτῶσιν καὶ ἀνάστασιν. *Luc.* 2. 34.

13.10 Εὐθέως μετὰ τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται. *Mat.* 24. 29. *Marc.* 13. 24.

41.8 Ἀντελάβετο Ἰσραὴλ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ. *Luc.* 1. 54.

54.1 Μακάριαι αἱ στεῖραι. *Luc.* 23. 29.

58.7 Ἐπείνασα γὰρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν. *Mat.* 25. 35. (αἵματι. *Apoc.* 19. 13.

63.2 Περιβεβλημένος ἱμάτιον βεβαμμένον

IEREM.

2.21 Ἄνθρωπός τις ἦν οἰκοδεσπότης. *Mat.* 21. 33. *Marc.* 12. 1. *Luc.* 20. 9.

18.6 Μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι; *Rom.* 9. 20.

EZECH.

39.2 Καὶ ὅταν τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη. *Apoc.* 20. 7.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

12.21 Ποῦ ἐστιν ἐπαγγελία τῆς παρουσίας αὐτοῦ; 2. Pet. 3. 4.

18.7 Ἐπείνασα, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν. *Mat.* 25. 35.

DANIEL.

7.10 Καὶ χιλιάδες χιλιάδων. *Apoc.* 5. 11.

12.7 Καὶ ὁ ἄγγελος ὃν εἶδον ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης. *Apoc.* 10. 5.

IOEL.

3.15 Ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται. *Mat.* 24. 29. *Marc.* 13. 24.

MICH.

2.10 Οὐκ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν. *Heb.* 13. 14.

4.7 Βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ. *Luc.* 1. 33.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Κεφ. α'. 1.

1 ΒΙΒΛΟΣ γενέσεως Ἰησοῦ
Χριστοῦ, υἱοῦ Δαβίδ, υἱοῦ Ἀ-
2 βραάμ. Ἀβραὰμ ἐγέννησε
τὸν Ἰσαάκ· Ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἰακώβ· Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν, καὶ
3 τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν
Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θάμαρ· Φαρὲς
δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐσρώμ· Ἐσρὼμ δὲ ἐγέννησε
4 τὸν Ἀράμ. Ἀρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμινα-
δάβ· Ἀμιναδὰβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ναασσών·
5 Ναασσὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Σαλμών. Σαλ-
μὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Βοὸζ ἐκ τῆς Ῥαχάβ·
Βοὸζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὠβὴδ ἐκ τῆς Ῥούθ·
6 Ὠβὴδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί. Ἰεσσαὶ δὲ ἐ-
γέννησε τὸν Δαβὶδ τὸν βασιλέα· Δαβὶδ δὲ
ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν Σολομῶντα ἐκ
7 τῆς τοῦ Οὐρίου. Σολομὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ῥο-
βοάμ· Ῥοβοὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιά·
8 Ἀβιὰ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀσά. Ἀσὰ δὲ ἐγέν-
νησε τὸν Ἰωσαφάτ· Ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἰωράμ· Ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὀζίαν.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωάθαμ· Ἰωάθαμ 9
δὲ ἐγέννησε τὸν Ἄχαζ· Ἄχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἐζεκίαν. Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησε τὸν Μανασ- 10
σῆ· Μανασσῆς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμών· Ἀ-
μὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσίαν. Ἰωσίας δὲ ἐγέ- 11
ννησε τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐπὶ
τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος. Μετὰ δὲ τὴν 12
μετοικεσίαν Βαβυλῶνος, Ἰεχονίας ἐγέ-
ννησε τὸν Σαλαθιήλ· Σαλαθιὴλ δὲ ἐγέννησε
τὸν Ζοροβάβελ. Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε τὸν 13
Ἀβιούδ· Ἀβιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιακείμ·
Ἐλιακεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ. Ἀζὼρ δὲ 14
ἐγέννησε τὸν Σαδώκ· Σαδὼκ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἀχείμ· Ἀχεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιούδ.
Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλεάζαρ· Ἐλεάζαρ 15
δὲ ἐγέννησε τὸν Ματθάν· Ματθὰν δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἰακώβ. Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσὴφ 16
τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰη-
σοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός. Πᾶσαι οὖν 17
αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως Δαβίδ,
γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ Δαβὶδ ἕως
τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος, γενεαὶ δε-
κατέσσαρες· καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βα-
βυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ, γενεαὶ δεκα-
τέσσαρες. Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις 18
οὕτως ἦν. Μνηστευθείσης γὰρ τῆς μητρὸς αὐ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τῆς Μαρίας τῷ Ἰωσὴφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν
αὐτοὺς, εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ Πνεύ-
19 ματος ἁγίου. Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δί-
καιος ὢν, καὶ μὴ θέλων αὐτὴν παραδει-
γματίσαι, ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι
20 αὐτήν. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος,
ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη
αὐτῷ, λέγων· Ἰωσὴφ υἱὸς Δαβὶδ, μὴ φο-
βηθῇς παραλαβεῖν Μαριὰμ τὴν γυναῖ-
κά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ Πνεύ-
21 ματός ἐστιν ἁγίου. Τέξεται δὲ υἱὸν, καὶ καλέ-
σεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἸΗΣΟΥ͂Ν· αὐτὸς
γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν
22 αὐτῶν. (Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ
τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου,
23 λέγοντος· Ἰδοὺ, ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει,
καὶ τέξεται υἱὸν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐ-
τοῦ ἘΜΜΑΝΟΥΗ͂Λ· ὅ ἐστι μεθερ-
24 μηνευόμενον· Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός.) Διεγερ-
θεὶς δὲ ὁ Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἐποίησεν ὡς
προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου, καὶ
25 παρέλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. Καὶ οὐκ
ἐγίνωσκεν αὐτὴν, ἕως οὗ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐ-
τῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα
αὐτοῦ ἸΗΣΟΥ͂Ν.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

β΄. 2.

Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς 1
Ἰουδαίας, ἐν ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως,
ἰδοὺ, μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς
Ἱεροσόλυμα, Λέγοντες· Ποῦ ἐστιν ὁ τεχθεὶς 2
βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; εἴδομεν γὰρ αὐτοῦ
τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἤλθομεν προσ-
κυνῆσαι αὐτῷ. Ἀκούσας δὲ Ἡρώδης ὁ βα- 3
σιλεὺς ἐταράχθη, καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα
μετ' αὐτοῦ. Καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς 4
Ἀρχιερεῖς καὶ Γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ἐπυν-
θάνετο παρ' αὐτῶν ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται.
Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰου- 5
δαίας· οὕτω γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφή-
του· Καὶ σὺ Βηθλεὲμ, γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς 6
ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ
γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ
τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ. Τότε Ἡρώδης λά- 7
θρα καλέσας τοὺς μάγους, ἠκρίβωσε παρ'
αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος. Καὶ 8
πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεὲμ, εἶπε· Πο-
ρευθέντες, ἀκριβῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παι-
δίου· ἐπὰν δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως
κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ. Οἱ δὲ ἀ- 9
κούσαντες τοῦ βασιλέως, ἐπορεύθησαν. καὶ
ἰδοὺ, ὁ ἀστὴρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προ-

προῆγεν

προῆγεν αὐτοὺς, ἕως ἐλθὼν ἔστη ἐπάνω οὗ ἦν τὸ
10 παιδίον. Ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα, ἐχάρησαν χα-
11 ρὰν μεγάλην σφόδρα. Καὶ ἐλθόντες εἰς
τὴν οἰκίαν, εὗρον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας
τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ πεσόντες προσεκύνησαν
αὐτῷ· καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν,
προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν, καὶ λί-
12 βανον, καὶ σμύρναν. Καὶ χρηματισθέντες
κατ᾽ ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώ-
δην, δι᾽ ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώ-
13 ραν αὐτῶν. Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ,
ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ᾽ ὄναρ τῷ
Ἰωσὴφ, λέγων· Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ
παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰς
Αἴγυπτον· καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἴπω σοί·
μέλλει γὰρ Ἡρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον, τοῦ ἀπ-
14 ολέσαι αὐτό. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ
παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτὸς, καὶ
15 ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον· Καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως
τῆς τελευτῆς Ἡρώδου· ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν
ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος·
16 Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. Τότε
Ἡρώδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μά-
γων, ἐθυμώθη λίαν· καὶ ἀποστείλας ἀνεῖλε
πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν
πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, ἀπὸ διετοῦς καὶ κα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσε παρὰ τῶν
μάγων. Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἱερε- 17
μίου τοῦ προφήτου, λέγοντος· Φωνὴ ἐν Ῥαμᾶ 18
ἠκούσθη, θρῆνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς
πολὺς, Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς·
καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσί.
Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου, ἰδοὺ ἄγγελος 19
Κυρίου κατ᾽ ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσὴφ ἐν
Αἰγύπτῳ, Λέγων· Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ 20
παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου
εἰς γῆν Ἰσραήλ· τεθνήκασι γὰρ οἱ ζητοῦντες
τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρ- 21
έλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ,
καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραήλ. Ἀκούσας δὲ ὅτι 22
Ἀρχέλαος βασιλεύει ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἀν-
τὶ Ἡρώδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβήθη ἐκεῖ
ἀπελθεῖν. χρηματισθεὶς δὲ κατ᾽ ὄναρ, ἀν-
εχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας. Καὶ 23
ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγομένην Να-
ζαρέτ· ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν
προφητῶν, ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.

γʹ. 3.

Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παρα- 1
γίνεται Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς, κηρύσσων ἐν τῇ
ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας, Καὶ λέγων· Μετανοεῖ- 2
τε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Οὗ- 3
τος

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τος γάρ ἐστιν ὁ ῥηθεὶς ὑπὸ Ἠσαΐου τοῦ προ-
φήτου, λέγοντος· Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρή-
μῳ· Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐ-
4 θείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. Αὐτὸς δὲ
ὁ Ἰωάννης εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τρι-
χῶν καμήλου, καὶ ζώνην δερματίνην περὶ
τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ. ἡ δὲ τροφὴ αὐτοῦ ἦν ἀ-
5 κρίδες καὶ μέλι ἄγριον. Τότε ἐξεπορεύε-
το πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα, καὶ πᾶσα ἡ
Ἰουδαία, καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τοῦ Ἰορδά-
6 νου· Καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ὑπ'
αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐ-
7 τῶν. Ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ
Σαδδουκαίων ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα
αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς· Γεννήματα ἐχιδνῶν,
τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης
8 ὀργῆς; Ποιήσατε οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς με-
9 τανοίας. Καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς·
Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑ-
μῖν ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων
10 ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. Ἤδη δὲ καὶ ἡ
ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται.
πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν,
11 ἐκκόπτεται, καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. Ἐγὼ μὲν
βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν·
ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ἰσχυρότερός μου

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐστὶν, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βα-
στάσαι. αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι
ἁγίῳ καὶ πυρί. Οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐ- 12
τοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ, καὶ
συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην,
τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.
Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλι- 13
λαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην,
τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰωάν- 14
νης διεκώλυεν αὐτὸν, λέγων· Ἐγὼ χρείαν
ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρός
με; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐ- 15
τόν· Ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν
πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην. Τότε ἀφί-
ησιν αὐτόν. Καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς 16
ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοὺ, ἀνεῴ-
χθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοὶ, καὶ εἶδε τὸ Πνεῦμα
τοῦ Θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν, καὶ ἐρ-
χόμενον ἐπ' αὐτόν. Καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν 17
οὐρανῶν, λέγουσα· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ
ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ εὐδόκησα.

δ'. 4.

Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον 1
ὑπὸ τοῦ Πνεύματος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ
διαβόλου. Καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσαρά- 2
κοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα, ὕστερον ἐπεί-
νασε.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

3 νασε. Καὶ προσελθὼν αὐτῷ ὁ πειράζων,
εἶπεν· Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, εἰπὲ ἵνα οἱ λίθοι
4 οὗτοι ἄρτοι γένωνται. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπε·
Γέγραπται· Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄν-
θρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευο-
5 μένῳ διὰ στόματος Θεοῦ. Τότε παραλαμ-
βάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πό-
λιν, καὶ ἵστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ·
6 Καὶ λέγει αὐτῷ· Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε
σεαυτὸν κάτω· γέγραπται γάρ· Ὅτι τοῖς
ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, καὶ ἐπὶ
χειρῶν ἀροῦσί σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς
7 λίθον τὸν πόδα σου. Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Πάλιν γέγραπται· Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον
8 τὸν Θεόν σου. Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν
ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν, καὶ δεί-
κνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κό-
9 σμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν. Καὶ λέγει αὐτῷ·
Ταῦτα πάντα σοι δώσω, ἐὰν πεσὼν προσ-
10 κυνήσῃς μοι. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Ὕπαγε σατανᾶ· Γέγραπται γάρ· Κύριον
τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ
11 λατρεύσεις. Τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβο-
λος· καὶ ἰδοὺ, ἄγγελοι προσῆλθον, καὶ διηκό-
12 νουν αὐτῷ. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάν-
νης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλι-

λαίαν. Καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρὲτ, 13
ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν
παραθαλασσίαν, ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ
Νεφθαλείμ· Ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ 14
Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος· Γῆ Ζαβου- 15
λὼν καὶ γῆ Νεφθαλείμ, ὁδὸν θαλάσσης,
πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν. Ὁ 16
λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει, εἶδε φῶς μέ-
γα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ
θανάτου, φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς. Ἀπὸ τότε 17
ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν, καὶ λέγειν· Μετα-
νοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
Περιπατῶν δὲ ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν θάλασ- 18
σαν τῆς Γαλιλαίας, εἶδε δύο ἀδελφούς, Σί-
μωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβληστρον
εἰς τὴν θάλασσαν. (ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς) Καὶ 19
λέγει αὐτοῖς· Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω
ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων. Οἱ δὲ εὐθέως ἀφ- 20
έντες τὰ δίκτυα, ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ 21
προβὰς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελ-
φούς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάν-
νην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ
Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν, καταρτίζον-
τας τὰ δίκτυα αὐτῶν· καὶ ἐκάλεσεν αὐ-
τούς. Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ 22

τὸν πα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

23 τὸν πατέρα αὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ
περιῆγεν ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς,
διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ
κηρύσσων τὸ Εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ
θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μα-
24 λακίαν ἐν τῷ λαῷ. Καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ
αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν· καὶ προσήνεγ-
καν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, ποι-
κίλαις νόσοις καὶ βασάνοις συνεχομένους, καὶ
δαιμονιζομένους, καὶ σεληνιαζομένους, καὶ
παραλυτικούς· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς.
25 Καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ
τῆς Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως καὶ Ἱεροσο-
λύμων καὶ Ἰουδαίας, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

ε. 5.

1 Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος· καὶ
καθίσαντος αὐτοῦ, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μα-
2 θηταὶ αὐτοῦ· Καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ,
3 ἐδίδασκεν αὐτοὺς, λέγων· Μακάριοι οἱ
πτωχοὶ τῷ πνεύματι· ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ
4 βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Μακάριοι οἱ πεν-
5 θοῦντες· ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται. Μα-
κάριοι οἱ πραεῖς· ὅτι αὐτοὶ κληρονομή-
6 σουσι τὴν γῆν. Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ
διψῶντες τὴν δικαιοσύνην· ὅτι αὐτοὶ
7 χορτασθήσονται. Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες·

ὅτι

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται. Μακάριοι οἱ καθα- 8
ροὶ τῇ καρδίᾳ· ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται.
Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί· ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ 9
Θεοῦ κληθήσονται. Μακάριοι οἱ δεδιωγμέ- 10
νοι ἕνεκεν δικαιοσύνης· ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ
βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Μακάριοί ἐστε ὅταν 11
ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσι, καὶ εἴπωσι
πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν, ψευδόμε-
νοι, ἕνεκεν ἐμοῦ. Χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε· 12
ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς·
οὕτω γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ
ὑμῶν. Ὑμεῖς ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς. ἐὰν δὲ τὸ 13
ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁλισθήσεται; εἰς οὐ-
δὲν ἰσχύει ἔτι εἰ μὴ βληθῆναι ἔξω, καὶ κατα-
πατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. Ὑμεῖς ἐστε τὸ 14
φῶς τοῦ κόσμου. οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι
ἐπάνω ὄρους κειμένη· Οὐδὲ καίουσι λύχνον, 15
καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ
τὴν λυχνίαν, καὶ λάμπει πᾶσι τοῖς ἐν τῇ
οἰκίᾳ. Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν 16
ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν
τὰ καλὰ ἔργα, καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑ-
μῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Μὴ νομίσητε ὅτι 17
ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον, ἢ τοὺς προφή-
τας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶ-
σαι. Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρ- 18

έλθῃ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἔλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μία κε-
ραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως ἂν
19 πάντα γένηται. Ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐν-
τολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων, καὶ διδάξῃ οὕτω
τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ
βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὃς δ᾽ ἂν ποιήσῃ καὶ
διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βα-
20 σιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἐὰν μὴ
περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν πλεῖον
τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσ-
21 έλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ἠκού-
σατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις· Οὐ φονεύ-
σεις· ὃς δ᾽ ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρί-
22 σει. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμε-
νος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰκῇ, ἔνοχος ἔσται τῇ
κρίσει· ὃς δ᾽ ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ
ῥακὰ, ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ· ὃς δ᾽ ἂν εἴ-
πῃ μωρὲ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυ-
23 ρός. Ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ
θυσιαστήριον, κἀκεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελ-
24 φός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, Ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν
σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὕπαγε,
πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ
25 τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου. Ἴσθι
εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχὺ, ἕως ὅτου εἶ ἐν
τῇ ὁδῷ μετ᾽ αὐτοῦ· μήποτέ σε παραδῷ

ὁ ἀν-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ, καὶ ὁ κριτής σε παρα-
δῷ τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βλη-
θήσῃ. Ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς 26
ἐκεῖθεν ἕως ἂν ἀποδῷς τὸν ἔσχατον κοδράν-
την. Ἠκούσατε ὅτι ἐῤῥέθη τοῖς ἀρχαίοις· 27
Οὐ μοιχεύσεις. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς 28
ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι
αὐτῆς, ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρ-
δίᾳ αὐτοῦ. Εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς 29
σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν, καὶ βάλε ἀπὸ
σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν
μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βλη-
θῇ εἰς γέενναν. Καὶ εἰ ἡ δεξιά σου χεὶρ 30
σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὴν, καὶ βά-
λε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόλη-
ται ἓν τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά
σου βληθῇ εἰς γέενναν. Ἐῤῥέθη δὲ ὅτι ὃς ἂν 31
ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, δότω αὐτῇ
ἀποστάσιον. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι ὃς ἂν 32
ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, παρεκτὸς
λόγου πορνείας, ποιεῖ αὐτὴν μοιχᾶσθαι· καὶ
ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶται.
Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐῤῥέθη τοῖς ἀρχαίοις· 33
Οὐκ ἐπιορκήσεις, ἀποδώσεις δὲ τῷ Κυρίῳ
τοὺς ὅρκους σου. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, μὴ ὀμό- 34
σαι ὅλως· μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος

ἐστὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

35 ἐστὶ τοῦ Θεοῦ· Μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν
ἐστι τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς Ἱεροσόλυμα,
36 ὅτι πόλις ἐστὶ τοῦ μεγάλου βασιλέως. Μήτε
ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὀμόσῃς, ὅτι οὐ δύνασαι
μίαν τρίχα λευκὴν ἢ μέλαιναν ποιῆ-
37 σαι. Ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν, Ναὶ ναί, Οὒ
οὔ· τὸ δὲ περισσὸν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστιν.
38 Ἠκούσατε ὅτι ἐῤῥέθη· Ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀ-
39 φθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος· Ἐγὼ δὲ λέ-
γω ὑμῖν, μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ· ἀλλ᾽ ὅσ-
τις σε ῥαπίσει ἐπὶ τὴν δεξιάν σου σιαγόνα,
40 στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην· Καὶ τῷ θέλον-
τί σοι κριθῆναι, καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν,
41 ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον. Καὶ ὅστις σε ἀγ-
γαρεύσει μίλιον ἕν, ὕπαγε μετ᾽ αὐτοῦ δύο.
42 Τῷ αἰτοῦντί σε δίδου· καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ
43 δανείσασθαι, μὴ ἀποστραφῇς. Ἠκούσατε
ὅτι ἐῤῥέθη· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου, καὶ
44 μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου· Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν,
ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε
τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε
τοὺς μισοῦντας ὑμᾶς, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ
τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ διωκόντων ὑμᾶς·
45 Ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν
οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ
πονηροὺς καὶ ἀγαθούς, καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους

καὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

καὶ ἀδίκους. Ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγα- 46
πῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε; οὐχὶ καὶ οἱ
τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσι; Καὶ ἐὰν ἀσπά- 47
σησθε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν μόνον, τί περισ-
σὸν ποιεῖτε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι οὕτω ποιοῦσιν;
Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι, ὥσπερ ὁ πατὴρ 48
ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς τέλειός ἐστι.

ς'. 6.

Προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν 1
μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, πρὸς
τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς· εἰ δὲ μήγε, μισθὸν
οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν
τοῖς οὐρανοῖς. Ὅταν οὖν ποιῇς ἐλεημοσύ- 2
νην, μὴ σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου, ὥσπερ
οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγω-
γαῖς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις, ὅπως δοξασθῶ-
σιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σοῦ δὲ ποιοῦν- 3
τος ἐλεημοσύνην, μὴ γνώτω ἡ ἀριστε-
ρά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιά σου· Ὅπως ᾖ σου ἡ 4
ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ
σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, αὐτὸς ἀπο-
δώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. Καὶ ὅταν προσ- 5
εύχῃ, οὐκ ἔσῃ ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ ὅτι φι-
λοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γω-
νίαις τῶν πλατειῶν ἑστῶτες προσεύχεσθαι,

ὅπως

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὅπως ἂν φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις. ἀμὴν λέ-
6 γω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σὺ
δὲ ὅταν προσεύχῃ, εἴσελθε εἰς τὸ ταμιεῖόν
σου, καὶ κλείσας τὴν θύραν σου, πρόσευξαι
τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πα-
τήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, ἀποδώσει
7 σοι ἐν τῷ φανερῷ. Προσευχόμενοι δὲ μὴ
βαττολογήσητε, ὥσπερ οἱ ἐθνικοί· δοκοῦσι
γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακου-
8 σθήσονται. Μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· οἶδε
γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὧν χρείαν ἔχετε, πρὸ τοῦ ὑ-
9 μᾶς αἰτῆσαι αὐτόν. Οὕτως οὖν προσεύχε-
σθε ὑμεῖς· ΠΑΤΕΡ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρα-
10 νοῖς· ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου. Ἐλθέτω
ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά σου,
11 ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸν ἄρτον ἡ-
12 μῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον. Καὶ ἄ-
φες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς
13 ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. Καὶ μὴ
εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι
ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ· ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασι-
λεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶ-
14 νας. ἀμήν. Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις
τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν
15 ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος· Ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε
τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν,

οὐδὲ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώ-
ματα ὑμῶν. Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνε- 16
σθε ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ, σκυθρωποί. ἀ-
φανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως
φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες. ἀμὴν
λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν.
Σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν, 17
καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι· Ὅπως μὴ φα- 18
νῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πα-
τρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου
ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, ἀποδώσει σοι ἐν
τῷ φανερῷ. Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θη- 19
σαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σὴς καὶ βρῶσις
ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσι καὶ
κλέπτουσι· Θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς 20
ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις ἀ-
φανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν,
οὐδὲ κλέπτουσιν. Ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς 21
ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία ὑμῶν. Ὁ 22
λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός· ἐὰν
οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ σῶ-
μά σου φωτεινὸν ἔσται· Ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός 23
σου πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν
ἔσται. εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ, σκότος ἐστὶ, τὸ
σκότος πόσον; Οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυ- 24
ρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει, καὶ τὸν

ἕτερον

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἕτερον ἀγαπήσει· ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται, καὶ τοῦ ἑτέρου
καταφρονήσει. οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύ-
25 ειν καὶ μαμμωνᾷ. Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ
μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, τί φάγητε καὶ
τί πίητε· μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν, τί ἐνδύ-
σησθε. οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστι τῆς τροφῆς, καὶ
26 τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος; Ἐμβλέψατε εἰς
τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπείρουσιν, οὐδὲ
θερίζουσιν, οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας,
καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά.
27 οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν; Τίς
δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι
28 ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα; Καὶ
περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; καταμά-
θετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνει· οὐ κο-
29 πιᾷ, οὐδὲ νήθει· Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολο-
μὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο
30 ὡς ἓν τούτων. Εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, σήμερον
ὄντα, καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον,
ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῷ μᾶλ-
31 λον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; Μὴ οὖν μεριμνή-
σητε, λέγοντες· Τί φάγωμεν, ἢ τί πίωμεν, ἢ
32 τί περιβαλώμεθα; Πάντα γὰρ ταῦτα τὰ
ἔθνη ἐπιζητεῖ· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐ-
33 ράνιος ὅτι χρῄζετε τούτων ἁπάντων. Ζη-
τεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ
τὴν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα
προστεθήσεται ὑμῖν. Μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς 34
τὴν αὔριον· ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει τὰ
ἑαυτῆς. ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς.

ζ΄. 7.

Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε. Ἐν ᾧ γὰρ 1
κρίματι κρίνετε, κριθήσεσθε· καὶ ἐν ᾧ μέ- 2
τρῳ μετρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν. Τί 3
δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ
τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ
δοκὸν οὐ κατανοεῖς; Ἢ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελ- 4
φῷ σου· Ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος ἀπὸ
τοῦ ὀφθαλμοῦ σου· καὶ ἰδοὺ ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀ-
φθαλμῷ σου; Ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον 5
τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε
διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ
ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου. Μὴ δῶτε τὸ 6
ἅγιον τοῖς κυσί, μηδὲ βάλητε τοὺς μαργα-
ρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων· μήποτε
καταπατήσωσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐ-
τῶν, καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς. Αἰτεῖτε, 7
καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε·
κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. Πᾶς γὰρ ὁ αἰ- 8
τῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ
κρούοντι ἀνοιγήσεται. Ἢ τίς ἐστιν ἐξ ὑμῶν ἄν- 9
θρωπος, ὃν ἐὰν αἰτήσῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον,

μὴ λί-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

10 μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; Καὶ ἐὰν ἰχθὺν
11 αἰτήσῃ, μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; Εἰ οὖν
ὑμεῖς, πονηροὶ ὄντες, οἴδατε δόματα ἀγαθὰ
διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ
πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, δώσει ἀγα-
12 θὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν; Πάντα οὖν ὅσα ἂν
θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτω
καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· οὗτος γάρ ἐστιν
13 ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται. Εἰσέλθετε διὰ τῆς
στενῆς πύλης· ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη, καὶ εὐ-
ρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπ-
ώλειαν, καὶ πολλοί εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι δι'
14 αὐτῆς. Ὅτι στενὴ ἡ πύλη, καὶ τεθλιμμένη ἡ
ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωήν, καὶ ὀλίγοι εἰ-
15 σὶν οἱ εὑρίσκοντες αὐτήν. Προσέχετε δὲ ἀπὸ
τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς
ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προβάτων, ἔσωθεν δέ
16 εἰσι λύκοι ἅρπαγες. Ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐ-
τῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. μήτι συλλέγουσιν
ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλήν, ἢ ἀπὸ τριβόλων
17 σῦκα; Οὕτω πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς
καλοὺς ποιεῖ· τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρποὺς
18 πονηροὺς ποιεῖ. Οὐ δύναται δένδρον ἀγα-
θὸν καρποὺς πονηροὺς ποιεῖν, οὐδὲ δένδρον
19 σαπρὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖν. Πᾶν δέν-
δρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλόν, ἐκκόπτεται,

καὶ εἰς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. Ἄραγε ἀπὸ τῶν 20
καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. Οὐ 21
πᾶς ὁ λέγων μοι· Κύριε Κύριε, εἰσελεύ-
σεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· ἀλλ'
ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐ-
ρανοῖς. Πολλοὶ ἐροῦσί μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡ- 22
μέρᾳ· Κύριε Κύριε, οὐ τῷ σῷ ὀνόματι
προεφητεύσαμεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δαι-
μόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυ-
νάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν; Καὶ τότε ὁ- 23
μολογήσω αὐτοῖς, ὅτι οὐδέποτε ἔγνων ὑ-
μᾶς· ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμε-
νοι τὴν ἀνομίαν. Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου 24
τοὺς λόγους τούτους, καὶ ποιεῖ αὐτούς, ὁμοιώ-
σω αὐτὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις ᾠκοδόμη-
σε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν·
Καὶ κατέβη ἡ βροχή, καὶ ἦλθον οἱ ποταμοί, 25
καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέπεσον τῇ
οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσε· τεθεμελίωτο
γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. Καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου 26
τοὺς λόγους τούτους, καὶ μὴ ποιῶν αὐτούς,
ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις ᾠκοδό-
μησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμον·
Καὶ κατέβη ἡ βροχή, καὶ ἦλθον οἱ ποταμοί, 27
καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέκοψαν
τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ· καὶ ἔπεσε, καὶ ἦν ἡ πτῶ-

σις

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

28 τις αὐτῆς μεγάλη. Καὶ ἐγένετο ὅτε συν-
ετέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, ἐξε-
πλήσσοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ·
29 Ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων,
καὶ οὐχ ὡς οἱ Γραμματεῖς.

η'. 8.

1 Καταβάντι δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἠκολού-
2 θησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· Καὶ ἰδοὺ λε-
πρὸς ἐλθὼν προσεκύνει αὐτῷ, λέγων· Κύ-
ριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι.
3 Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἥψατο αὐτοῦ ὁ
Ἰησοῦς, λέγων· Θέλω, καθαρίσθητι. Καὶ
4 εὐθέως ἐκαθαρίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα. Καὶ
λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅρα μηδενὶ εἴπῃς·
ἀλλὰ ὕπαγε, σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ
προσένεγκε τὸ δῶρον ὃ προσέταξε Μωσῆς, εἰς
5 μαρτύριον αὐτοῖς. Εἰσελθόντι δὲ τῷ Ἰησοῦ
εἰς Καπερναοὺμ, προσῆλθεν αὐτῷ ἑκατόν-
6 ταρχος παρακαλῶν αὐτὸν, Καὶ λέγων·
Κύριε, ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ
7 παραλυτικὸς, δεινῶς βασανιζόμενος. Καὶ
λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύ-
8 σω αὐτόν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἑκατόνταρχος
ἔφη· Κύριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸ
τὴν στέγην εἰσέλθῃς· ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λό-
9 γον, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. Καὶ γὰρ ἐγὼ
ἄνθρω-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ' ἐμ-
αυτὸν στρατιώτας· καὶ λέγω τούτῳ· Πορεύ-
θητι, καὶ πορεύεται· καὶ ἄλλῳ· Ἔρχου, καὶ ἔρχεται·
καὶ τῷ δούλῳ μου· Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ.
Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς, ἐθαύμασε, καὶ εἶπε τοῖς 10
ἀκολουθοῦσιν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ
Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον. Λέγω δὲ ὑ- 11
μῖν ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν
ἥξουσι, καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ
Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρα-
νῶν· Οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβληθήσον- 12
ται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ
κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Καὶ 13
εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ ἑκατοντάρχῳ· Ὕπαγε, καὶ
ὡς ἐπίστευσας γενηθήτω σοι. Καὶ ἰάθη ὁ
παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ ἐλθὼν ὁ 14
Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου, εἶδε τὴν
πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσου-
σαν· Καὶ ἥψατο τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφῆ- 15
κεν αὐτὴν ὁ πυρετός· καὶ ἠγέρθη, καὶ διηκόνει
αὐτοῖς. Ὀψίας δὲ γενομένης προσήνεγκαν 16
αὐτῷ δαιμονιζομένους πολλούς· καὶ ἐξέβα-
λε τὰ πνεύματα λόγῳ, καὶ πάντας τοὺς
κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσεν· Ὅπως πλη- 17
ρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέ-
γοντος· Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλα-
βε, καὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

18 βε, καὶ τοὺς νόσους ἐθεράπευσεν. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰη-
σοῦς πολλοὺς ὄχλους περὶ αὐτὸν, ἐκέλευσεν
19 ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν. Καὶ προσελθὼν εἷς
Γραμματεὺς, εἶπεν αὐτῷ· Διδάσκαλε,
20 ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ. Καὶ λέ-
γει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς
ἔχουσι, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώ-
σεις· ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν
21 κεφαλὴν κλίνῃ. Ἕτερος δὲ τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι
πρῶτον ἀπελθεῖν, καὶ θάψαι τὸν πατέρα
22 μου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἀκολούθει
μοι, καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυ-
23 τῶν νεκρούς. Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς τὸ
πλοῖον, ἠκολούθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
24 αὐτοῦ. Καὶ ἰδοὺ, σεισμὸς μέγας ἐγένετο ἐν
τῇ θαλάσσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι
25 ὑπὸ τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ ἐκάθευδε. Καὶ
προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤγειραν
αὐτὸν, λέγοντες· Κύριε, σῶσον ἡμᾶς, ἀπ-
26 ολλύμεθα. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Τί δειλοί
ἐστε, ὀλιγόπιστοι; Τότε ἐγερθεὶς ἐπετίμησε
τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσσῃ· καὶ ἐγένετο γα-
27 λήνη μεγάλη. Οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμα-
σαν, λέγοντες· Ποταπός ἐστιν οὗτος, ὅτι καὶ οἱ
ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν 28
χώραν τῶν Γεργεσηνῶν, ὑπήντησαν αὐτῷ
δύο δαιμονιζόμενοι, ἐκ τῶν μνημείων ἐξερ-
χόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ
παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης. Καὶ ἰδοὺ 29
ἔκραξαν, λέγοντες· Τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ
υἱὲ τοῦ Θεοῦ; ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασα-
νίσαι ἡμᾶς; Ἦν δὲ μακρὰν ἀπ᾽ αὐτῶν ἀ- 30
γέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη. Οἱ δὲ δαί- 31
μονες παρεκάλουν αὐτὸν, λέγοντες· Εἰ ἐκ-
βάλλεις ἡμᾶς, ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν
εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. Καὶ εἶπεν αὐ- 32
τοῖς· Ὑπάγετε. Οἱ δὲ ἐξελθόντες ἀπῆλ-
θον εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. Καὶ ἰδοὺ,
ὥρμησε πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ
κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον
ἐν τοῖς ὕδασιν. Οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον· 33
καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν, ἀπήγγειλαν
πάντα, καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων. Καὶ ἰδοὺ, 34
πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ
Ἰησοῦ· καὶ ἰδόντες αὐτὸν, παρεκάλεσαν ὅ-
πως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

θ'. 9.

Καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον, διεπέρασε, 1
καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. Καὶ ἰδοὺ, 2
προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ κλί-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

νης βεβλημένον· καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πί-
στιν αὐτῶν, εἶπε τῷ παραλυτικῷ· Θάρσει
τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου.
3 Καὶ ἰδοὺ, τινὲς τῶν γραμματέων εἶπον ἐν ἑ-
4 αυτοῖς· Οὗτος βλασφημεῖ. Καὶ ἰδὼν ὁ
Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν, εἶπεν· Ἵνα
τί ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρ-
5 δίαις ὑμῶν; Τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον,
εἰπεῖν· Ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι· ἢ εἰ-
6 πεῖν· Ἔγειραι καὶ περιπάτει; Ἵνα δὲ εἰδῆ-
τε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ
τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας· (τότε λέγει τῷ
παραλυτικῷ) Ἐγερθεὶς ἆρόν σου τὴν
7 κλίνην, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. Καὶ ἐ-
8 γερθεὶς, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ἰδόν-
τες δὲ οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν, καὶ ἐδόξασαν τὸν
Θεὸν, τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀν-
9 θρώποις. Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖ-
θεν, εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον ἐπὶ τὸ τε-
λώνιον, Ματθαῖον λεγόμενον· καὶ λέγει αὐ-
τῷ· Ἀκολούθει μοι. Καὶ ἀναστὰς, ἠκολού-
10 θησεν αὐτῷ. Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνακειμένου
ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἰδοὺ, πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁ-
μαρτωλοὶ ἐλθόντες, συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ
11 καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. Καὶ ἰδόντες οἱ
Φαρισαῖοι, εἶπον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·

Διατί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει
ὁ διδάσκαλος ὑμῶν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκού- 12
σας, εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ
ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. Πο- 13
ρευθέντες δὲ μάθετε τί ἐστιν· Ἔλεον θέλω, καὶ
οὐ θυσίαν· οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίους,
ἀλλ' ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. Τότε 14
προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου, λέ-
γοντες· Διατί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νη-
στεύομεν πολλά, οἱ δὲ μαθηταί σου οὐ νη-
στεύουσι; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ 15
δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν, ἐφ'
ὅσον μετ' αὐτῶν ἐστιν ὁ νυμφίος; ἐλεύ-
σονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν
ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν. Οὐδεὶς 16
δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπὶ
ἱματίῳ παλαιῷ· αἴρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐ-
τοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται.
Οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς πα- 17
λαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ
οἶνος ἐκχεῖται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται·
ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινούς,
καὶ ἀμφότερα συντηροῦνται. Ταῦτα αὐτοῦ 18
λαλοῦντος αὐτοῖς, ἰδού, ἄρχων ἐλθὼν προσ-
εκύνει αὐτῷ, λέγων· Ὅτι ἡ θυγάτηρ μου
ἄρτι ἐτελεύτησεν· ἀλλὰ ἐλθών, ἐπίθες τὴν
χεῖρά

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

19 χεῖρά σου ἐπ' αὐτὴν, καὶ ζήσεται. Καὶ ἐγερ-
θεὶς ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθησεν αὐτῷ, καὶ οἱ μα-
20 θηταὶ αὐτοῦ. (Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ αἱμοῤῥοοῦσα
δώδεκα ἔτη, προσελθοῦσα ὄπισθεν, ἥψατο
21 τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· Ἔλεγε γὰρ ἐν
ἑαυτῇ· Ἐὰν μόνον ἅψωμαι τοῦ ἱματίου
22 αὐτοῦ, σωθήσομαι. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπιστρα-
φεὶς καὶ ἰδὼν αὐτὴν, εἶπε· Θάρσει θύγα-
τερ· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Καὶ ἐσώθη ἡ
23 γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.) Καὶ ἐλθὼν ὁ
Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος, καὶ ἰδὼν
τοὺς αὐλητὰς, καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον,
24 Λέγει αὐτοῖς· Ἀναχωρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανε
τὸ κοράσιον, ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ κατεγέ-
25 λων αὐτοῦ. Ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος,
εἰσελθὼν ἐκράτησε τῆς χειρὸς αὐτῆς· καὶ ἠ-
26 γέρθη τὸ κοράσιον. Καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη
27 αὕτη εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην. Καὶ
παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ, ἠκολούθησαν
αὐτῷ δύο τυφλοὶ, κράζοντες, καὶ λέγοντες·
28 Ἐλέησον ἡμᾶς υἱὲ Δαβίδ. Ἐλθόντι δὲ εἰς
τὴν οἰκίαν, προσῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοὶ,
καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Πιστεύετε ὅτι
δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι; Λέγουσιν αὐτῷ·
29 Ναὶ Κύριε. Τότε ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν
αὐτῶν, λέγων· Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

γενηθήτω ὑμῖν. Καὶ ἀνεῴχθησαν αὐτῶν 30
οἱ ὀφθαλμοί· καὶ ἐνεβριμήσατο αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς, λέγων· Ὁρᾶτε μηδεὶς γινωσκέτω.
Οἱ δὲ ἐξελθόντες διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ 31
τῇ γῇ ἐκείνῃ. Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων, ἰδοὺ, 32
προσήνεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον κωφὸν δαι-
μονιζόμενον. Καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμο- 33
νίου, ἐλάλησεν ὁ κωφός· καὶ ἐθαύμασαν οἱ
ὄχλοι, λέγοντες· Ὅτι οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως
ἐν τῷ Ἰσραήλ. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον· 34
Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ
δαιμόνια. Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πό- 35
λεις πάσας καὶ τὰς κώμας, διδάσκων ἐν
ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ
εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων
πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ
λαῷ. Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἐσπλαγχνίσθη 36
περὶ αὐτῶν, ὅτι ἦσαν ἐκλελυμένοι καὶ ἐρ-
ριμμένοι ὡσεὶ πρόβατα μὴ ἔχοντα ποι-
μένα. Τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· 37
Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλί-
γοι· Δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ, ὅπως 38
ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

ι. 10.

Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα 1
μαθητὰς αὐτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν

πνευ-

πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε ἐκβάλλειν
αὐτὰ, καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶ-
2 σαν μαλακίαν. Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστό-
λων τὰ ὀνόματά ἐστι ταῦτα· πρῶτος, Σί-
μων ὁ λεγόμενος Πέτρος, καὶ Ἀνδρέας ὁ
ἀδελφὸς αὐτοῦ· Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου,
3 καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· Φίλιππος,
καὶ Βαρθολομαῖος· Θωμᾶς, καὶ Ματ-
θαῖος ὁ τελώνης· Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλ-
φαίου, καὶ Λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Θαδ-
4 δαῖος· Σίμων ὁ Κανανίτης, καὶ Ἰούδας
ὁ Ἰσκαριώτης, ὁ καὶ παραδοὺς αὐτόν.
5 Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς,
παραγγείλας αὐτοῖς, λέγων· Εἰς ὁδὸν
ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε, καὶ εἰς πόλιν Σαμα-
6 ρειτῶν μὴ εἰσέλθητε· Πορεύεσθε δὲ μᾶλ-
λον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴ-
7 κου Ἰσραήλ. Πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε,
λέγοντες· Ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν
8 οὐρανῶν. Ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, λε-
προὺς καθαρίζετε, νεκροὺς ἐγείρετε, δαι-
μόνια ἐκβάλλετε. δωρεὰν ἐλάβετε, δω-
9 ρεὰν δότε. Μὴ κτήσησθε χρυσὸν, μηδὲ
ἄργυρον, μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας ὑ-
10 μῶν. Μὴ πήραν εἰς ὁδὸν, μηδὲ δύο χι-
τῶνας, μηδὲ ὑποδήματα, μηδὲ ῥάβδον·

ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ ἐστιν.
Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθητε, 11
ἐξετάσατε τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός ἐστι· κἀκεῖ
μείνατε ἕως ἂν ἐξέλθητε. Εἰσερχόμενοι δὲ 12
εἰς τὴν οἰκίαν, ἀσπάσασθε αὐτήν. Καὶ 13
ἐὰν μὲν ᾖ ἡ οἰκία ἀξία, ἐλθέτω ἡ εἰρήνη ὑ-
μῶν ἐπ' αὐτήν· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἀξία, ἡ εἰρήνη
ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐπιστραφήτω. Καὶ ὃς 14
ἐὰν μὴ δέξηται ὑμᾶς, μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λό-
γους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι τῆς οἰκίας ἢ τῆς πό-
λεως ἐκείνης, ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν
τῶν ποδῶν ὑμῶν. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτό- 15
τερον ἔσται γῇ Σοδόμων καὶ Γομόῤῥων ἐν
ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. Ἰδοὺ, 16
ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ
λύκων· γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις,
καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστεραί. Προσέχε- 17
τε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· παραδώσουσι γὰρ
ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς συναγω-
γαῖς αὐτῶν μαστιγώσουσιν ὑμᾶς· Καὶ ἐπὶ 18
ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς ἀχθήσεσθε ἕνεκεν
ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς καὶ τοῖς ἔθνε-
σιν. Ὅταν δὲ παραδιδῶσιν ὑμᾶς, μὴ με- 19
ριμνήσητε πῶς ἢ τί λαλήσητε· δοθήσεται γὰρ
ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί λαλήσετε. Οὐ 20
γὰρ ὑμεῖς ἐστε οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ Πνεῦ-

μα τοῦ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

μα τοῦ πατρὸς ὑμῶν, τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν.
21 Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνα-
τον, καὶ πατὴρ τέκνον· καὶ ἐπαναστήσονται
τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν αὐτούς.
22 Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ
τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος,
23 οὗτος σωθήσεται. Ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς
ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην·
ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ τελέσητε τὰς πό-
λεις τοῦ Ἰσραήλ, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
24 θρώπου. Οὐκ ἔστι μαθητὴς ὑπὲρ τὸν δι-
δάσκαλον, οὐδὲ δοῦλος ὑπὲρ τὸν κύριον
25 αὐτοῦ. Ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται
ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ ὁ δοῦλος ὡς ὁ
κύριος αὐτοῦ. εἰ τὸν οἰκοδεσπότην Βεελ-
ζεβοὺλ ἐκάλεσαν, πόσῳ μᾶλλον τοὺς οἰ-
26 κιακοὺς αὐτοῦ; Μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς·
οὐδὲν γάρ ἐστι κεκαλυμμένον, ὃ οὐκ ἀπο-
καλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν, ὃ οὐ γνωσθήσεται.
27 Ὃ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἴπατε ἐν τῷ
φωτί· καὶ ὃ εἰς τὸ οὖς ἀκούετε, κηρύξατε ἐ-
28 πὶ τῶν δωμάτων. Καὶ μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ
τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν
μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι· φοβήθητε δὲ
μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ
29 σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ. Οὐχὶ δύο στρου-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

θία ἀσσαρίου πωλεῖται, καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν
οὐ πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν, ἄνευ τοῦ πατρὸς
ὑμῶν; Ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς 30
πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσί. Μὴ οὖν φο- 31
βηθῆτε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε ὑμεῖς.
Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπρο- 32
σθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐ-
τῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου, τοῦ ἐν οὐρανοῖς·
Ὅστις δ' ἂν ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν 33
ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι αὐτὸν κἀγὼ ἔμπρο-
σθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Μὴ νο- 34
μίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν
γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ
μάχαιραν. Ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον 35
κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς
μητρὸς αὐτῆς, καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς
αὐτῆς. Καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου, οἱ οἰκια- 36
κοὶ αὐτοῦ. Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα 37
ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν
υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστι μου ἄ-
ξιος. Καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐ- 38
τοῦ, καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστι μου
ἄξιος. Ὁ εὑρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἀπ- 39
ολέσει αὐτήν· καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν. Ὁ δε- 40
χόμενος ὑμᾶς, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὁ ἐμὲ δε-

χόμε-

41 χόμενος, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. Ὁ
δεχόμενος προφήτην εἰς ὄνομα προφή-
του, μισθὸν προφήτου λήψεται· καὶ ὁ δεχόμε-
νος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου, μισθὸν δι-
42 καίου λήψεται. Καὶ ὃς ἐὰν ποτίσῃ ἕνα τῶν
μικρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ μόνον, εἰς
ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ
ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

ια΄. II.

1 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς δια-
τάσσων τοῖς δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ, μετ-
έβη ἐκεῖθεν, τοῦ διδάσκειν καὶ κηρύσσειν ἐν
2 ταῖς πόλεσιν αὐτῶν. Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκού-
σας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ,
3 πέμψας δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Εἶπεν αὐ-
τῷ· Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον προσ-
4 δοκῶμεν; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶ-
πεν αὐτοῖς· Πορευθέντες ἀπαγγείλατε
5 Ἰωάννῃ ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε· Τυφλοὶ
ἀναβλέπουσι, καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι, λε-
προὶ καθαρίζονται, καὶ κωφοὶ ἀκούουσι, νε-
κροὶ ἐγείρονται, καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται·
6 Καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλι-
7 σθῇ ἐν ἐμοί. Τούτων δὲ πορευομένων, ἤρ-
ξατο ὁ Ἰησοῦς λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ
Ἰωάννου· Τί ἐξήλθετε εἰς τὴν ἔρημον θεά-
σασθαι;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευό-
μενον; Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; ἄνθρωπον 8
ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ,
οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες, ἐν τοῖς οἴκοις τῶν
βασιλέων εἰσίν. Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; 9
προφήτην; ναὶ, λέγω ὑμῖν, καὶ περισσό-
τερον προφήτου. Οὗτος γάρ ἐστι περὶ οὗ 10
γέγραπται· Ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν
μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει
τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. Ἀμὴν λέγω 11
ὑμῖν, οὐκ ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν
μείζων Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ· ὁ δὲ μικρότε-
ρος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, μείζων
αὐτοῦ ἐστιν. Ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ 12
Βαπτιστοῦ ἕως ἄρτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρα-
νῶν βιάζεται, καὶ βιασταὶ ἁρπάζουσιν αὐ-
τήν. Πάντες γὰρ οἱ προφῆται καὶ ὁ νόμος 13
ἕως Ἰωάννου προεφήτευσαν. Καὶ εἰ θέ- 14
λετε δέξασθαι, αὐτός ἐστιν Ἠλίας ὁ μέλ-
λων ἔρχεσθαι. Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. 15
Τίνι δὲ ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην; ὁ- 16
μοία ἐστὶ παιδαρίοις ἐν ἀγοραῖς καθημένοις,
καὶ προσφωνοῦσι τοῖς ἑταίροις αὐτῶν, Καὶ 17
λέγουσιν· Ηὐλήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρ-
χήσασθε· ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ἐκό-
ψασθε. Ἦλθε γὰρ Ἰωάννης μήτε ἐσθίων, 18
μήτε

μήτε πίνων· καὶ λέγουσι· Δαιμόνιον ἔχει.
19 Ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων·
καὶ λέγουσιν· Ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰ-
νοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν.
καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐ-
20 τῆς. Τότε ἤρξατο ὀνειδίζειν τὰς πόλεις ἐν
αἷς ἐγένοντο αἱ πλεῖσται δυνάμεις αὐτοῦ,
21 ὅτι οὐ μετενόησαν· Οὐαί σοι Χοραζίν, οὐαί
σοι Βηθσαϊδάν, ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι
ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑ-
μῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ μετ-
22 ενόησαν. Πλὴν λέγω ὑμῖν· Τύρῳ καὶ Σι-
δῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως,
23 ἢ ὑμῖν. Καὶ σὺ Καπερναοὺμ, ἡ ἕως τοῦ οὐ-
ρανοῦ ὑψωθεῖσα, ἕως ᾅδου καταβιβασθή-
σῃ· ὅτι εἰ ἐν Σοδόμοις ἐγένοντο αἱ δυνά-
μεις αἱ γενόμεναι ἐν σοὶ, ἔμειναν ἂν μέχρι
24 τῆς σήμερον. Πλὴν λέγω ὑμῖν ὅτι γῇ Σο-
δόμων ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρί-
25 σεως, ἢ σοί. Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀπο-
κριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν· Ἐξομολογοῦμαί
σοι, πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι
ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συν-
26 ετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις. Ναὶ
ὁ πατὴρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμ-
27 προσθέν σου. Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ
πατρός

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

πατρός μου· καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱὸν,
εἰ μὴ ὁ πατήρ· οὐδὲ τὸν πατέρα τὶς ἐπι-
γινώσκει, εἰ μὴ ὁ υἱὸς, καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ
υἱὸς ἀποκαλύψαι. Δεῦτε πρός με πάν- 28
τες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ
ἀναπαύσω ὑμᾶς. Ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' 29
ὑμᾶς, καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρᾶός εἰ-
μι, καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ· καὶ εὑρήσετε
ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν· Ὁ γὰρ 30
ζυγός μου χρηστὸς, καὶ τὸ φορτίον μου ἐλα-
φρόν ἐστιν.

ιβ'. 12.

Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς 1
τοῖς σάββασι διὰ τῶν σπορίμων· οἱ δὲ
μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπείνασαν, καὶ ἤρξαντο τίλ-
λειν στάχυας, καὶ ἐσθίειν. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι 2
ἰδόντες, εἶπον αὐτῷ· Ἰδοὺ, οἱ μαθηταί σου
ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστι ποιεῖν ἐν σαββάτῳ.
Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίη- 3
σε Δαβὶδ, ὅτε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ'
αὐτοῦ; Πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, 4
καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ
ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν, οὐδὲ τοῖς μετ' αὐ-
τοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσι μόνοις; Ἢ οὐκ ἀν- 5
έγνωτε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι τοῖς σάββασιν οἱ
ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσι,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

6 καὶ ἀναίτιοί εἰσι; Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τοῦ ἱεροῦ
7 μείζων ἐστὶν ὧδε. Εἰ δὲ ἐγνώκειτε τί ἐστιν·
Ἔλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν, οὐκ ἂν κατεδι-
8 κάσατε τοὺς ἀναιτίους. Κύριος γάρ ἐστι καὶ
9 τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ με-
ταβὰς ἐκεῖθεν, ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν
10 αὐτῶν. Καὶ ἰδοὺ, ἄνθρωπος ἦν τὴν χεῖ-
ρα ἔχων ξηράν. καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέ-
γοντες· Εἰ ἔξεστι τοῖς σάββασι θεραπεύειν;
11 ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. Ὁ δὲ εἶπεν αὐ-
τοῖς· Τίς ἔσται ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃς
ἕξει πρόβατον ἓν, καὶ ἐὰν ἐμπέσῃ τοῦτο
τοῖς σάββασιν εἰς βόθυνον, οὐχὶ κρατήσει
12 αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ; Πόσῳ οὖν διαφέρει ἄν-
θρωπος προβάτου; ὥστε ἔξεστι τοῖς σάβ-
13 βασι καλῶς ποιεῖν. Τότε λέγει τῷ ἀνθρώ-
πῳ· Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου, καὶ ἐξέτεινε·
14 καὶ ἀποκατεστάθη ὑγιὴς, ὡς ἡ ἄλλη. Οἱ δὲ
Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον κατ' αὐτοῦ
15 ἐξελθόντες, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν. Ὁ
δὲ Ἰησοῦς γνοὺς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν· καὶ ἠ-
κολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ, καὶ ἐθερά-
16 πευσεν αὐτοὺς πάντας. Καὶ ἐπετίμησεν
αὐτοῖς ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν ποιήσω-
17 σιν. Ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡ-
18 σαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος· Ἰδοὺ, ὁ παῖς

μου,

μου, ὃν ᾑρέτισα· ὁ ἀγαπητός μου, εἰς ὃν εὐδό-
κησεν ἡ ψυχή μου· θήσω τὸ πνεῦμά μου
ἐπ᾽ αὐτόν, καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγ-
γελεῖ. Οὐκ ἐρίσει, οὐδὲ κραυγάσει, οὐδὲ 19
ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλατείαις τὴν φωνὴν
αὐτοῦ. Κάλαμον συντετριμμένον οὐ κατ- 20
εάξει, καὶ λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει· ἕως
ἂν ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν κρίσιν. Καὶ 21
ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσι. Τότε 22
προσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενος, τυ-
φλὸς καὶ κωφός· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτόν,
ὥστε τὸν τυφλὸν καὶ κωφὸν καὶ λαλεῖν καὶ
βλέπειν. Καὶ ἐξίσταντο πάντες οἱ ὄχλοι, 23
καὶ ἔλεγον· Μήτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Δαβίδ;
Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες, εἶπον· Οὗ- 24
τος οὐκ ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια, εἰ μὴ ἐν
τῷ Βεελζεβοὺλ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων. Εἰ- 25
δὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν, εἶ-
πεν αὐτοῖς· Πᾶσα βασιλεία μερισθεῖ-
σα καθ᾽ ἑαυτῆς, ἐρημοῦται· καὶ πᾶσα πό-
λις ἢ οἰκία μερισθεῖσα καθ᾽ ἑαυτῆς, οὐ
σταθήσεται. Καὶ εἰ ὁ σατανᾶς τὸν σατανᾶν 26
ἐκβάλλει, ἐφ᾽ ἑαυτὸν ἐμερίσθη· πῶς οὖν
σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; Καὶ εἰ ἐγὼ 27
ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ
υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσι; διὰ τοῦτο

αὐτοὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

28 αὐτοὶ ὑμῶν ἔσονται κριταί. Εἰ δὲ ἐγὼ ἐν
Πνεύματι Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια,
ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ
29 Θεοῦ. Ἢ πῶς δύναταί τις εἰσελθεῖν εἰς
τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ, καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ
διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον δήσῃ τὸν ἰσχυ-
ρὸν, καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσῃ;
30 Ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ, κατ' ἐμοῦ ἐστι· καὶ ὁ
31 μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ, σκορπίζει. Διὰ
τοῦτο λέγω ὑμῖν· Πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασ-
φημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις· ἡ δὲ τοῦ
Πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται
32 τοῖς ἀνθρώποις. Καὶ ὃς ἂν εἴπῃ λόγον κατὰ
τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃς
δ' ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου, οὐκ
ἀφεθήσεται αὐτῷ οὔτε ἐν τούτῳ τῷ αἰῶ-
33 νι, οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι. Ἢ ποιήσατε τὸ
δένδρον καλὸν, καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν·
ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρὸν, καὶ τὸν καρ-
πὸν αὐτοῦ σαπρόν· ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δέν-
34 δρον γινώσκεται. Γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς
δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν, πονηροὶ ὄντες; ἐκ
γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ στόμα
35 λαλεῖ. Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀ-
γαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας ἐκβάλλει τὰ
ἀγαθά· καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ

πονηροῦ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά. Λέγω 36
δὲ ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργὸν, ὃ ἐὰν λαλή-
σωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσι περὶ αὐ-
τοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως· Ἐκ γὰρ τῶν 37
λόγων σου δικαιωθήσῃ, καὶ ἐκ τῶν λόγων σου
καταδικασθήσῃ. Τότε ἀπεκρίθησάν τι- 38
νες τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων, λέ-
γοντες· Διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ σοῦ ση-
μεῖον ἰδεῖν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐ- 39
τοῖς· Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον
ἐπιζητεῖ· καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ
μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. Ὥσπερ 40
γὰρ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς
ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας· οὕτως ἔσται ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡ-
μέρας καὶ τρεῖς νύκτας. Ἄνδρες Νινευῖται 41
ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς
ταύτης, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν· ὅτι μετ-
ενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ· καὶ ἰδοὺ,
πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. Βασίλισσα νότου ἐγερ- 42
θήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης,
καὶ κατακρινεῖ αὐτήν· ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν πε-
ράτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολο-
μῶντος· καὶ ἰδοὺ, πλεῖον Σολομῶντος ὧδε.
Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ 43
ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι᾽ ἀνύδρων
τόπων,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τόπων, ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ οὐχ εὑρίσκει·
44 Τότε λέγει· Ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου, ὅθεν
ἐξῆλθον. Καὶ ἐλθὸν, εὑρίσκει σχολάζον-
45 τα, σεσαρωμένον, καὶ κεκοσμημένον. Τότε
πορεύεται, καὶ παραλαμβάνει μεθ᾽ ἑαυτοῦ
ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ,
καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ γίνεται τὰ
ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν
πρώτων. Οὕτως ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ ταύτῃ
46 τῇ πονηρᾷ. Ἔτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς
ὄχλοις, ἰδοὺ, ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐ-
τοῦ εἱστήκεισαν ἔξω, ζητοῦντες αὐτῷ λαλῆ-
47 σαι. Εἶπε δέ τις αὐτῷ· Ἰδοὺ, ἡ μήτηρ σου
καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ἑστήκασι, ζητοῦντές
48 σοι λαλῆσαι· Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπε τῷ
εἰπόντι αὐτῷ· Τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου, καὶ
49 τίνες εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου; Καὶ ἐκτείνας
τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ,
εἶπεν· Ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου, καὶ οἱ ἀδελφοί μου·
50 Ὅστις γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ πα-
τρός μου, τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός μου ἀδελ-
φὸς, καὶ ἀδελφὴ, καὶ μήτηρ ἐστί.

ιγ΄. 13.

1 Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς
ἀπὸ τῆς οἰκίας, ἐκάθητο παρὰ τὴν θά-
2 λασσαν· Καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν

ὄχλοι

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὄχλοι πολλοὶ, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον
ἐμβάντα καθῆσθαι· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ
τὸν αἰγιαλὸν εἱστήκει. Καὶ ἐλάλησεν αὐ- 3
τοῖς πολλὰ ἐν παραβολαῖς, λέγων· Ἰδοὺ,
ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν. Καὶ ἐν τῷ 4
σπείρειν αὐτὸν, ἃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν·
καὶ ἦλθε τὰ πετεινὰ, καὶ κατέφαγεν αὐτά.
Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη, ὅπου 5
οὐκ εἶχε γῆν πολλήν· καὶ εὐθέως ἐξανέτει-
λε, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς· Ἡλίου δὲ 6
ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη· καὶ διὰ τὸ
μὴ ἔχειν ῥίζαν, ἐξηράνθη. Ἄλλα δὲ ἔπεσεν 7
ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι,
καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά. Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ 8
τὴν γῆν τὴν καλὴν, καὶ ἐδίδου καρπὸν, ὃ
μὲν ἑκατὸν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριά-
κοντα. Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. 9
Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ, εἶπον αὐ- 10
τῷ· Διατί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς;
Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτι ὑμῖν 11
δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν
οὐρανῶν, ἐκείνοις δὲ οὐ δέδοται. Ὅστις γὰρ ἔχει, 12
δοθήσεται αὐτῷ, καὶ περισσευθήσεται· ὅστις
δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει, ἀρθήσεται ἀπ᾽ αὐ-
τοῦ. Διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς 13
λαλῶ, ὅτι βλέποντες οὐ βλέπουσι, καὶ ἀ-

κούον-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

14 κούοντες οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ συνιοῦσι. Καὶ
ἀναπληροῦται ἐπ' αὐτοῖς ἡ προφητεία
Ἡσαΐου, ἡ λέγουσα· Ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ
μὴ συνῆτε· καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ
15 μὴ ἴδητε. Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ
λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶ βαρέως ἤκουσαν,
καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν,
μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠ-
σὶν ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσι, καὶ
16 ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰάσωμαι αὐτούς. Ὑμῶν
δὲ μακάριοι οἱ ὀφθαλμοί, ὅτι βλέπουσι·
17 καὶ τὰ ὦτα ὑμῶν, ὅτι ἀκούει. Ἀμὴν γὰρ
λέγω ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δίκαιοι
ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον·
καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν.
18 Ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ
19 σπείροντος. Παντὸς ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς
βασιλείας, καὶ μὴ συνιέντος, ἔρχεται ὁ πο-
νηρὸς, καὶ ἁρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ
καρδίᾳ αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁ-
20 δὸν σπαρείς. Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπα-
ρεὶς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ εὐ-
21 θὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνων αὐτόν· Οὐκ ἔ-
χει δὲ ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ πρόσκαιρός
ἐστι· γενομένης δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ
22 τὸν λόγον, εὐθὺς σκανδαλίζεται. Ὁ δὲ εἰς

τὰς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τὰς ἀκάνθας σπαρεὶς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον
ἀκούων· καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος τούτου,
καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου συμπνίγει τὸν λό-
γον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. Ὁ δὲ ἐπὶ τὴν 23
γῆν τὴν καλὴν σπαρεὶς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν
λόγον ἀκούων, καὶ συνιὼν· ὃς δὴ καρποφορεῖ,
καὶ ποιεῖ, ὁ μὲν ἑκατὸν, ὁ δὲ ἑξήκοντα, ὁ δὲ
τριάκοντα. Ἄλλην παραβολὴν παρέ- 24
θηκεν αὐτοῖς, λέγων· Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ σπείροντι καλὸν σπέρ-
μα ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ· Ἐν δὲ τῷ καθεύ- 25
δειν τοὺς ἀνθρώπους, ἦλθεν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς,
καὶ ἔσπειρε ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου· καὶ
ἀπῆλθεν. Ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος, καὶ 26
καρπὸν ἐποίησε, τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζά-
νια. Προσελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδε- 27
σπότου, εἶπον αὐτῷ· Κύριε, οὐχὶ καλὸν
σπέρμα ἔσπειρας ἐν τῷ σῷ ἀγρῷ; πόθεν
οὖν ἔχει τὰ ζιζάνια; Ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς· 28
Ἐχθρὸς ἄνθρωπος τοῦτο ἐποίησεν. Οἱ δὲ
δοῦλοι εἶπον αὐτῷ· Θέλεις οὖν ἀπελθόν-
τες συλλέξωμεν αὐτά; Ὁ δὲ ἔφη· Οὔ· μή- 29
ποτε συλλέγοντες τὰ ζιζάνια, ἐκριζώσητε
ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖτον. Ἄφετε συναυξά- 30
νεσθαι ἀμφότερα μέχρι τοῦ θερισμοῦ· καὶ ἐν
τῷ καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς·

Συλ-

Συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια, καὶ δήσα-
τε αὐτὰ εἰς δέσμας, πρὸς τὸ κατακαῦσαι
αὐτά· τὸν δὲ σῖτον συναγάγετε εἰς τὴν
31 ἀποθήκην μου. Ἄλλην παραβολὴν παρ-
έθηκεν αὐτοῖς, λέγων· Ὁμοία ἐστὶν ἡ βα-
σιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λα-
βὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ·
32 ὃ μικρότερον μέν ἐστι πάντων τῶν σπερμά-
των· ὅταν δὲ αὐξηθῇ, μεῖζον τῶν λαχάνων ἐ-
στί· καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἐλθεῖν τὰ πετει-
νὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατασκηνοῦν ἐν τοῖς κλά-
33 δοις αὐτοῦ. Ἄλλην παραβολὴν ἐλάλη-
σεν αὐτοῖς· Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυ-
ψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώ-
34 θη ὅλον. Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰη-
σοῦς ἐν παραβολαῖς τοῖς ὄχλοις, καὶ χω-
35 ρὶς παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς· Ὅ-
πως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου,
λέγοντος· Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ
στόμα μου· ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ
36 καταβολῆς κόσμου. Τότε ἀφεὶς τοὺς ὄ-
χλους, ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ Ἰησοῦς· καὶ
προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέ-
γοντες· Φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν
37 ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶ-

πεν

πεν αὐτοῖς· Ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα,
ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου· Ὁ δὲ ἀγρὸς, ἐστὶν ὁ 38
κόσμος· τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, οὗτοί εἰσιν
οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ ζιζάνια, εἰσὶν
οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ. Ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας 39
αὐτὰ, ἐστὶν ὁ διάβολος· ὁ δὲ θερισμὸς,
συντέλεια τοῦ αἰῶνός ἐστιν· οἱ δὲ θερισταὶ,
ἄγγελοί εἰσιν. Ὥσπερ οὖν συλλέγεται τὰ 40
ζιζάνια, καὶ πυρὶ κατακαίεται· οὕτως ἔσται
ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος τούτου. Ἀπο- 41
στελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους
αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐ-
τοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα, καὶ τοὺς ποιοῦν-
τας τὴν ἀνομίαν· Καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς 42
εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ
κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Τότε 43
οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν ὡς ὁ ἥλιος,
ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. Ὁ ἔχων
ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Πάλιν ὁμοία ἐστὶν 44
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυρῷ κεκρυμ-
μένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν εὑρὼν ἄνθρωπος
ἔκρυψε, καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει,
καὶ πάντα ὅσα ἔχει, πωλεῖ, καὶ ἀγοράζει τὸν
ἀγρὸν ἐκεῖνον. Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βα- 45
σιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ, ζη-
τοῦντι καλοὺς μαργαρίτας, Ὃς εὑρὼν 46
ἕνα

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἕνα πολύτιμον μαργαρίτην, ἀπελθὼν,
πέπρακε πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἠγόρασεν αὐ-
47 τόν. Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐ-
ρανῶν σαγήνῃ βληθείσῃ εἰς τὴν θάλασ-
σαν, καὶ ἐκ παντὸς γένους συναγαγούσῃ·
48 Ἣν, ὅτε ἐπληρώθη, ἀναβιβάσαντες ἐπὶ τὸν
αἰγιαλὸν, καὶ καθίσαντες, συνέλεξαν τὰ
καλὰ εἰς ἀγγεῖα, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβα-
49 λον. Οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ
αἰῶνος· ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι, καὶ ἀφ-
οριοῦσι τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων·
50 Καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ
πυρός. ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς
51 τῶν ὀδόντων. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Συνή-
κατε ταῦτα πάντα; Λέγουσιν αὐτῷ· Ναὶ
52 Κύριε. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Διὰ τοῦτο πᾶς
γραμματεὺς μαθητευθεὶς εἰς τὴν βασι-
λείαν τῶν οὐρανῶν, ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰ-
κοδεσπότῃ, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ
53 αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά. Καὶ ἐγένετο, ὅτε
ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύ-
54 τας, μετῆρεν ἐκεῖθεν. Καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν
πατρίδα αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ
συναγωγῇ αὐτῶν· ὥστε ἐκπλήττεσθαι αὐ-
τοὺς, καὶ λέγειν· Πόθεν τούτῳ ἡ σοφία αὕτη,
55 καὶ αἱ δυνάμεις; Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τέκτονος υἱός; οὐχὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται
Μαριὰμ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος,
καὶ Ἰωσῆς, καὶ Σίμων, καὶ Ἰούδας; Καὶ αἱ ἀ- 56
δελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς εἰ-
σι; πόθεν οὖν τούτῳ ταῦτα πάντα; Καὶ 57
ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς
εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ ἔστι προφήτης ἄτιμος,
εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ
αὐτοῦ. Καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις 58
πολλὰς, διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

ιδ΄. 14.

Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν Ἡρώδης ὁ 1
τετράρχης τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ. Καὶ εἶπε τοῖς 2
παισὶν αὐτοῦ· Οὗτός ἐστιν Ἰωάννης ὁ Βα-
πτιστής· αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ
διὰ τοῦτο αἱ δυνάμεις ἐνεργοῦσιν ἐν αὐ-
τῷ. Ὁ γὰρ Ἡρώδης κρατήσας τὸν Ἰωάννην, 3
ἔδησεν αὐτὸν, καὶ ἔθετο ἐν φυλακῇ, διὰ Ἡ-
ρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀ-
δελφοῦ αὐτοῦ. Ἔλεγε γὰρ αὐτῷ ὁ Ἰωάννης· 4
Οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν αὐτήν. Καὶ θέλων αὐ- 5
τὸν ἀποκτεῖναι, ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, ὅτι ὡς
προφήτην αὐτὸν εἶχον. Γενεσίων δὲ ἀγομέ- 6
νων τοῦ Ἡρώδου, ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡ-
ρωδιάδος ἐν τῷ μέσῳ· καὶ ἤρεσε τῷ Ἡρώ-
δῃ· Ὅθεν μεθ' ὅρκου ὡμολόγησεν αὐτῇ 7
δοῦναι

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

8 δοῦναι ὃ ἐὰν αἰτήσηται. Ἡ δὲ, προβιβασθεῖ-
σα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς, Δός μοι, φη-
σὶν, ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου
9 τοῦ Βαπτιστοῦ. Καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεύς·
διὰ δὲ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους,
10 ἐκέλευσε δοθῆναι. Καὶ πέμψας ἀπε-
κεφάλισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ.
11 Καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι,
καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ· καὶ ἤνεγκε τῇ μη-
12 τρί αὐτῆς. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ ἦραν τὸ σῶμα, καὶ ἔθαψαν αὐ-
13 τό· καὶ ἐλθόντες ἀπήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ. Καὶ
ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν
πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν. Καὶ
ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι, ἠκολούθησαν αὐτῷ
14 πεζῇ ἀπὸ τῶν πόλεων. Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰη-
σοῦς, εἶδε πολὺν ὄχλον· καὶ ἐσπλαγχνίσθη
ἐπ' αὐτοὺς, καὶ ἐθεράπευσε τοὺς ἀῤῥώστους
15 αὐτῶν. Ὀψίας δὲ γενομένης, προσῆλ-
θον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες·
Ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρ-
ῆλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελ-
θόντες εἰς τὰς κώμας, ἀγοράσωσιν ἑαυ-
16 τοῖς βρώματα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς·
Οὐ χρείαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν· δότε αὐτοῖς
17 ὑμεῖς φαγεῖν. Οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ· Οὐκ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰ-
χθύας. Ὁ δὲ εἶπε· Φέρετέ μοι αὐτοὺς ὧδε. 18
Καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι 19
ἐπὶ τοὺς χόρτους, καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρ-
τους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν
οὐρανὸν, εὐλόγησε· καὶ κλάσας, ἔδωκε τοῖς
μαθηταῖς τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς
ὄχλοις. Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτά- 20
σθησαν. καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμά-
των δώδεκα κοφίνους πλήρεις. Οἱ δὲ ἐ- 21
σθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι,
χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. Καὶ εὐθέως 22
ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ
ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν αὐτὸν
εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους.
Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ 23
ὄρος κατ᾽ ἰδίαν προσεύξασθαι. Ὀψίας δὲ
γενομένης, μόνος ἦν ἐκεῖ. Τὸ δὲ πλοῖον 24
ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης ἦν, βασανιζό-
μενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ἦν γὰρ ἐναντίος
ὁ ἄνεμος. Τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς 25
ἀπῆλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, περιπατῶν
ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ 26
μαθηταὶ ἐπὶ τὴν θάλασσαν περιπατοῦν-
τα, ἐταράχθησαν, λέγοντες, Ὅτι φάντασ-
μά ἐστι· καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν. Εὐθέως 27

δὲ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων·
28 Θαρσεῖτε· ἐγώ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε. Ἀπο-
κριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος, εἶπε· Κύριε,
εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με πρός σε ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ
29 ὕδατα. Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐλθέ. Καὶ καταβὰς
ἀπὸ τοῦ πλοίου ὁ Πέτρος, περιεπάτησεν
30 ἐπὶ τὰ ὕδατα, ἐλθεῖν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Βλέ-
πων δὲ τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν, ἐφοβήθη. καὶ ἀρ-
ξάμενος καταποντίζεσθαι, ἔκραξε, λέγων·
31 Κύριε, σῶσόν με. Εὐθέως δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκτεί-
νας τὴν χεῖρα, ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ λέγει
32 αὐτῷ· Ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας; Καὶ
ἐμβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκόπασεν
33 ὁ ἄνεμος. Οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ, ἐλθόντες
προσεκύνησαν αὐτῷ, λέγοντες· Ἀληθῶς
34 Θεοῦ υἱὸς εἶ. Καὶ διαπεράσαντες, ἦλθον εἰς
35 τὴν γῆν Γεννησαρέτ. Καὶ ἐπιγνόντες
αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου, ἀπέστει-
λαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην, καὶ
προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς
36 ἔχοντας, Καὶ παρεκάλουν αὐτὸν, ἵνα μόνον
ἅψωνται τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. καὶ
ὅσοι ἥψαντο, διεσώθησαν.

ιε΄. 15.

1 Τότε προσέρχονται τῷ Ἰησοῦ οἱ ἀπὸ Ἱε-
ροσολύμων γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

λέγοντες· Διατί οἱ μαθηταί σου παραβ- 2
αίνουσι τὴν παράδοσιν τῶν Πρεσβυτέρων;
οὐ γὰρ νίπτονται τὰς χεῖρας αὐτῶν, ὅταν ἄρ-
τον ἐσθίωσιν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐ- 3
τοῖς· Διατί καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν
ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν παράδοσιν ὑ-
μῶν; Ὁ γὰρ Θεὸς ἐνετείλατο, λέγων· Τίμα 4
τὸν πατέρα σου, καὶ τὴν μητέρα· καί· Ὁ
κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα, θανάτῳ τε-
λευτάτω. Ὑμεῖς δὲ λέγετε· Ὃς ἂν εἴπῃ τῷ 5
πατρὶ ἢ τῇ μητρί, Δῶρον ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ,
ὠφεληθῇς, καὶ οὐ μὴ τιμήσῃ τὸν πατέρα αὐ-
τοῦ, ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ. Καὶ ἠκυρώσατε 6
τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν
ὑμῶν. Ὑποκριταί, καλῶς προεφήτευσε 7
περὶ ὑμῶν Ἠσαΐας, λέγων· Ἐγγίζει μοι ὁ 8
λαὸς οὗτος τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ τοῖς χείλε-
σί με τιμᾷ· ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόῤῥω ἀπ-
έχει ἀπ᾽ ἐμοῦ. Μάτην δὲ σέβονταί με, δι- 9
δάσκοντες διδασκαλίας, ἐντάλματα ἀν-
θρώπων. Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον, 10
εἶπεν αὐτοῖς· Ἀκούετε καὶ συνίετε. Οὐ τὸ εἰσ- 11
ερχόμενον εἰς τὸ στόμα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον·
ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος, τοῦ-
το κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. Τότε προσελθόντες 12
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπον αὐτῷ· Οἶδας, ὅτι
οἱ Φα-

οἱ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες τὸν λόγον, ἐσκαν-
13 δαλίσθησαν; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπε· Πᾶσα
φυτεία, ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ μου ὁ
14 οὐράνιος, ἐκριζωθήσεται. Ἄφετε αὐτούς·
ὁδηγοί εἰσι τυφλοὶ τυφλῶν. τυφλὸς δὲ τυ-
φλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πε-
15 σοῦνται. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, εἶπεν αὐτῷ·
Φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν ταύτην.
16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύν-
17 ετοί ἐστε; Οὔπω νοεῖτε, ὅτι πᾶν τὸ εἰσπο-
ρευόμενον εἰς τὸ στόμα, εἰς τὴν κοιλίαν
18 χωρεῖ, καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται; Τὰ δὲ
ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στόματος, ἐκ τῆς
καρδίας ἐξέρχεται, κἀκεῖνα κοινοῖ τὸν ἄν-
19 θρωπον. Ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται δια-
λογισμοὶ πονηροὶ, φόνοι, μοιχεῖαι, πορ-
νεῖαι, κλοπαὶ, ψευδομαρτυρίαι, βλασφη-
20 μίαι. Ταῦτά ἐστι τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον·
τὸ δὲ ἀνίπτοις χερσὶ φαγεῖν, οὐ κοινοῖ τὸν ἄν-
21 θρωπον. Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς, ἀν-
22 εχώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος. Καὶ
ἰδοὺ, γυνὴ Χαναναία ἀπὸ τῶν ὁρίων ἐκείνων
ἐξελθοῦσα, ἐκραύγασεν, αὐτῷ λέγουσα· Ἐ-
λέησόν με Κύριε, υἱὲ Δαβίδ, ἡ θυγάτηρ
23 μου κακῶς δαιμονίζεται. Ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη
αὐτῇ λόγον. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

αὐτοῦ, ἠρώτων αὐτὸν, λέγοντες· Ἀπόλυσον
αὐτὴν, ὅτι κράζει ὄπισθεν ἡμῶν. Ὁ δὲ ἀπο- 24
κριθεὶς, εἶπεν· Οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς
τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ.
Ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνει αὐτῷ, λέγουσα· 25
Κύριε, βοήθει μοι. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν· 26
Οὐκ ἔστι καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων, καὶ
βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. Ἡ δὲ εἶπεν· Ναὶ 27
Κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψι-
χίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυ-
ρίων αὐτῶν. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, 28
εἶπεν αὐτῇ· Ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πί-
στις· γενηθήτω σοι ὡς θέλεις. Καὶ ἰάθη ἡ
θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. Καὶ 29
μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς, ἦλθε παρὰ
τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἀναβὰς
εἰς τὸ ὄρος, ἐκάθητο ἐκεῖ. Καὶ προσῆλ- 30
θον αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ, ἔχοντες μεθ᾽ ἑαυ-
τῶν χωλοὺς, τυφλοὺς, κωφοὺς, κυλλοὺς, καὶ
ἑτέρους πολλούς· καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς παρὰ
τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐθεράπευσεν
αὐτούς· Ὥστε τοὺς ὄχλους θαυμάσαι, 31
βλέποντας κωφοὺς λαλοῦντας, κυλλοὺς
ὑγιεῖς, χωλοὺς περιπατοῦντας, καὶ τυφλοὺς
βλέποντας· καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν Ἰσ-
ραήλ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος 32

τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, εἶπε· Σπλαγχνίζο-
μαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέρας τρεῖς
προσμένουσί μοι, καὶ οὐκ ἔχουσι τί φάγωσι·
καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺς νήστεις οὐ θέλω, μή-
33 ποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ. Καὶ λέγουσιν
αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Πόθεν ἡμῖν ἐν
ἐρημίᾳ ἄρτοι τοσοῦτοι, ὥστε χορτάσαι ὄχλον
34 τοσοῦτον; Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Πό-
σους ἄρτους ἔχετε; Οἱ δὲ εἶπον· Ἑπτὰ, καὶ ὀ-
35 λίγα ἰχθύδια. Καὶ ἐκέλευσε τοῖς ὄχλοις
36 ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ λαβὼν τοὺς
ἑπτὰ ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθύας, εὐχαριστήσας,
ἔκλασε, καὶ ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· οἱ
37 δὲ μαθηταὶ τῷ ὄχλῳ. Καὶ ἔφαγον πάν-
τες, καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον
τῶν κλασμάτων, ἑπτὰ σπυρίδας πλή-
38 ρεις. Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν τετρακισχίλιοι
ἄνδρες, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων.
39 Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους, ἐνέβη εἰς τὸ
πλοῖον, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια Μαγδαλά.

ιϛ΄. 16.

1 Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδ-
δουκαῖοι, πειράζοντες ἐπηρώτησαν αὐτὸν
σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτοῖς.
2 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς· Ὀψίας
γενομένης λέγετε, Εὐδία· πυῤῥάζει γὰρ ὁ
C 5 οὐρανός.

οὐρανός. Καὶ πρωΐ, Σήμερον χειμὼν· πυῤ- 3
ῥάζει γὰρ στυγνάζων ὁ οὐρανός. Ὑποκριταὶ,
τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε δια-
κρίνειν, τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ δύνα-
σθε; Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον 4
ἐπιζητεῖ· καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ
τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. Καὶ κατα-
λιπὼν αὐτοὺς, ἀπῆλθε. Καὶ ἐλθόντες οἱ 5
μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν, ἐπελάθοντο
ἄρτους λαβεῖν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· 6
Ὁρᾶτε καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φα-
ρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. Οἱ δὲ διελογί- 7
ζοντο ἐν ἑαυτοῖς, λέγοντες· Ὅτι ἄρτους οὐκ
ἐλάβομεν. Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· 8
Τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς, ὀλιγόπιστοι,
ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβετε; Οὔπω νοεῖτε, οὐδὲ 9
μνημονεύετε τοὺς πέντε ἄρτους τῶν πεντακισ-
χιλίων, καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε; Οὐδὲ 10
τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακισχιλίων, καὶ πό-
σας σπυρίδας ἐλάβετε; Πῶς οὐ νοεῖτε, ὅτι 11
οὐ περὶ ἄρτου εἶπον ὑμῖν, προσέχειν ἀπὸ τῆς
ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων;
Τότε συνῆκαν, ὅτι οὐκ εἶπε προσέχειν 12
ἀπὸ τῆς ζύμης τοῦ ἄρτου, ἀλλ᾽ ἀπὸ τῆς δι-
δαχῆς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.
Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρείας 13

τῆς Φι-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τοῦ Φιλίππου, ἠρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ,
λέγων· Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶ-
14 ναι· τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; Οἱ δὲ εἶπον·
Οἱ μὲν, Ἰωάννην τὸν Βαπτιστήν· ἄλλοι δὲ,
Ἠλίαν· ἕτεροι δὲ, Ἰερεμίαν, ἢ ἕνα τῶν προ-
15 φητῶν. Λέγει αὐτοῖς· Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέ-
16 γετε εἶναι; Ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Πέτρος,
εἶπε· Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶν-
17 τος. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐ-
τῷ· Μακάριος εἶ Σίμων βὰρ Ἰωνᾶ, ὅτι
σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέ σοι, ἀλλ'
18 ὁ πατήρ μου, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Κἀγὼ δέ
σοι λέγω, ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ
πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν· καὶ
19 πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς. Καὶ
δώσω σοι τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρα-
νῶν· καὶ ὃ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδε-
μένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς· καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ
τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
20 Τότε διεστείλατο τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ἵνα
μηδενὶ εἴπωσιν, ὅτι αὐτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ
21 Χριστός. Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικ-
νύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ὅτι δεῖ αὐτὸν
ἀπελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ πολλὰ πα-
θεῖν ἀπὸ τῶν Πρεσβυτέρων καὶ Ἀρχιερέων, καὶ
Γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ
τρίτῃ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. Καὶ προσλα- 22
βόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος, ἤρξατο ἐπιτι-
μᾷν αὐτῷ, λέγων· Ἵλεώς σοι Κύριε· οὐ μὴ
ἔσται σοι τοῦτο. Ὁ δὲ στραφεὶς, εἶπε τῷ Πέ- 23
τρῳ· Ὕπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ, σκάν-
δαλόν μου εἶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ,
ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε 24
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Εἴ τις θέλει ὀπίσω
μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀρά-
τω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι.
Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, 25
ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ᾽ ἂν ἀπολέσῃ τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν.
Τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος, ἐὰν τὸν κόσ- 26
μον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ
ζημιωθῇ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλ-
λαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; Μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς 27
τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς
αὐτοῦ, μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ· καὶ τότε ἀπο-
δώσει ἑκάστῳ κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ. Ἀ- 28
μὴν λέγω ὑμῖν, εἰσί τινες τῶν ὧδε ἑστηκό-
των, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου, ἕως
ἂν ἴδωσι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν
τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

ιζ'. 17.

Καὶ μεθ᾽ ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰ

Ἰησοῦς

Ἰησοῦς τὸν Πέτρον, καὶ Ἰάκωβον, καὶ Ἰωάν-
νην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς
2 εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν. Καὶ μετ-
εμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμ-
ψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος· τὰ δὲ
ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς.
3 Καὶ ἰδοὺ, ὤφθησαν αὐτοῖς Μωσῆς καὶ
4 Ἠλίας, μετ' αὐτοῦ συλλαλοῦντες. Ἀπο-
κριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, εἶπε τῷ Ἰησοῦ· Κύ-
ριε, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· εἰ θέλεις,
ποιήσωμεν ὧδε τρεῖς σκηνὰς, σοὶ μίαν, καὶ
5 Μωσῇ μίαν, καὶ μίαν Ἠλίᾳ. Ἔτι αὐτοῦ
λαλοῦντος, ἰδοὺ, νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκία-
σεν αὐτούς· καὶ ἰδοὺ, φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης,
λέγουσα· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγα-
πητὸς, ἐν ᾧ εὐδόκησα· αὐτοῦ ἀκούετε.
6 Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ, ἔπεσον ἐπὶ
πρόσωπον αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν σφό-
7 δρα. Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς, ἥψατο
αὐτῶν, καὶ εἶπεν· Ἐγέρθητε, καὶ μὴ φο-
8 βεῖσθε. Ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτῶν, οὐδένα εἶδον, εἰ μὴ τὸν Ἰησοῦν μό-
9 νον. Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄ-
ρους, ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων·
Μηδενὶ εἴπητε τὸ ὅραμα, ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ
10 ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. Καὶ ἐπηρώ-
τησαν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες·
Τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν, ὅτι Ἠ-
λίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπο- 11
κριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς· Ἠλίας μὲν ἔρχεται
πρῶτον, καὶ ἀποκαταστήσει πάντα· Λέγω 12
δὲ ὑμῖν, ὅτι Ἠλίας ἤδη ἦλθε· καὶ οὐκ ἐπέ-
γνωσαν αὐτόν· ἀλλ' ἐποίησαν ἐν αὐτῷ,
ὅσα ἠθέλησαν. οὕτω καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
μέλλει πάσχειν ὑπ' αὐτῶν. Τότε συνῆκαν 13
οἱ μαθηταὶ, ὅτι περὶ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ
εἶπεν αὐτοῖς. Καὶ ἐλθόντων αὐτῶν πρὸς 14
τὸν ὄχλον, προσῆλθεν αὐτῷ ἄνθρωπος,
γονυπετῶν αὐτῷ, Καὶ λέγων· Κύριε, ἐ- 15
λέησόν μου τὸν υἱὸν, ὅτι σεληνιάζεται, καὶ κα-
κῶς πάσχει· πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ
πῦρ, καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ. Καὶ 16
προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ
οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι. Ἀπο- 17
κριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν· Ὦ γενεὰ ἄπι-
στος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι μεθ'
ὑμῶν; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετέ
μοι αὐτὸν ὧδε. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ 18
Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμό-
νιον· καὶ ἐθεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας
ἐκείνης. Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ 19
τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν, εἶπον· Διατί ἡμεῖς
οὐκ

20 οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; Ὁ δὲ
Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Διὰ τὴν ἀπιστίαν
ὑμῶν. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν
ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ·
Μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται· καὶ
21 οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν. Τοῦτο δὲ τὸ γένος
οὐκ ἐκπορεύεται, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ
22 νηστείᾳ. Ἀναστρεφομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ
Γαλιλαίᾳ, εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Μέλλει
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας
23 ἀνθρώπων. Καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ
τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται. Καὶ ἐλυπήθη-
24 σαν σφόδρα. Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς
Καπερναοὺμ, προσῆλθον οἱ τὰ δίδραχμα
λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ, καὶ εἶπον· Ὁ
διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δίδραχμα;
25 Λέγει· Ναί. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰ-
κίαν, προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων·
Τί σοι δοκεῖ, Σίμων; οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς
ἀπὸ τίνων λαμβάνουσι τέλη, ἢ κῆνσον;
ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν, ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλο-
26 τρίων; Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· Ἀπὸ τῶν
ἀλλοτρίων. Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἄραγε
27 ἐλεύθεροί εἰσιν οἱ υἱοί. Ἵνα δὲ μὴ σκαν-
δαλίσωμεν αὐτοὺς, πορευθεὶς εἰς τὴν
θάλασσαν, βάλε ἄγκιστρον, καὶ τὸν ἀναβάντα

πρῶτον

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

πρῶτον ἰχθὺν ἆρον· καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα
αὐτοῦ, εὑρήσεις στατῆρα· ἐκεῖνον λαβὼν,
δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ.

ιη'. 18.

Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθη- 1
ταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγοντες· Τίς ἄρα μεί-
ζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν; Καὶ 2
προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς παιδίον, ἔστη-
σεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν, Καὶ εἶπεν· Ἀ- 3
μὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε, καὶ γένη-
σθε ὡς τὰ παιδία, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν
βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ὅστις οὖν ταπει- 4
νώσῃ ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτός ἐστιν
ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· Καὶ
ὃς ἐὰν δέξηται παιδίον τοιοῦτον ἓν ἐπὶ 5
τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· Ὃς δ᾽ ἂν 6
σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων, τῶν
πιστευόντων εἰς ἐμὲ, συμφέρει αὐτῷ, ἵνα
κρεμασθῇ μύλος ὀνικὸς ἐπὶ τὸν τράχηλον
αὐτοῦ, καὶ καταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει τῆς
θαλάσσης. Οὐαὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκαν- 7
δάλων· ἀνάγκη γάρ ἐστιν ἐλθεῖν τὰ σκάν-
δαλα· πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, δι᾽
οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται. Εἰ δὲ ἡ χείρ σου, ἢ ὁ 8
πούς σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὰ, καὶ
βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοι ἐστὶν εἰσελθεῖν εἰς

τὴν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τὴν ζωὴν χωλὸν ἢ κυλλὸν, ἢ δύο χεῖρας
ἢ δύο πόδας ἔχοντα, βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ
9 τὸ αἰώνιον. Καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου σκαν-
δαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν, καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ.
καλόν σοι ἐστὶ μονόφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν
εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βλη-
10 θῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. Ὁρᾶτε, μὴ
καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων· λέ-
γω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐ-
ρανοῖς διὰ παντὸς βλέπουσι τὸ πρόσωπον
11 τοῦ πατρός μου, τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Ἦλθε γὰρ ὁ
12 υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι τὸ ἀπολωλός. Τί
ὑμῖν δοκεῖ; ἐὰν γένηταί τινι ἀνθρώπῳ ἑ-
κατὸν πρόβατα, καὶ πλανηθῇ ἓν ἐξ αὐτῶν·
οὐχὶ ἀφεὶς τὰ ἐννενηκονταεννέα, ἐπὶ τὰ ὄρη
13 πορευθεὶς, ζητεῖ τὸ πλανώμενον; Καὶ
ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτὸ, ἀμὴν λέγω ὑ-
μῖν, ὅτι χαίρει ἐπ᾽ αὐτῷ μᾶλλον, ἢ ἐπὶ
τοῖς ἐννενηκονταεννέα, τοῖς μὴ πεπλανη-
14 μένοις. Οὕτως οὐκ ἔστι θέλημα ἔμπρο-
σθεν τοῦ πατρὸς ὑμῶν, τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ἵνα
15 ἀπόληται εἷς τῶν μικρῶν τούτων. Ἐὰν
δὲ ἁμαρτήσῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ὕπ-
αγε, καὶ ἔλεγξον αὐτὸν μεταξὺ σοῦ καὶ αὐ-
τοῦ μόνου· ἐάν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν
16 ἀδελφόν σου. Ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παρά-

λαβε

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

λαβε μετὰ σοῦ ἔτι ἕνα ἢ δύο· ἵνα ἐπὶ στό-
ματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν
ῥῆμα. Ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὲ τῇ 17
ἐκκλησίᾳ· ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρα-
κούσῃ, ἔστω σοι ὥσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης.
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα ἐὰν δήσητε ἐπὶ τῆς 18
γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ ὅσα ἐὰν
λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν τῷ οὐ-
ρανῷ. Πάλιν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν δύο ὑμῶν 19
συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντὸς
πράγματος, οὗ ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται αὐ-
τοῖς παρὰ τοῦ πατρός μου, τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Οὗ 20
γάρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐ-
μὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν.
Τότε προσελθὼν αὐτῷ ὁ Πέτρος, εἶπε· 21
Κύριε, ποσάκις ἁμαρτήσει εἰς ἐμὲ ὁ ἀ-
δελφός μου, καὶ ἀφήσω αὐτῷ; ἕως ἑπτάκις;
Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Οὐ λέγω σοι, ἕως ἑπ- 22
τάκις, ἀλλ᾽ ἕως ἑβδομηκοντάκις ἑπτά.
Διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν 23
ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συνᾶραι
λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ. Ἀρξαμένου δὲ αὐ- 24
τοῦ συναίρειν, προσηνέχθη αὐτῷ εἷς ὀφει-
λέτης μυρίων ταλάντων. Μὴ ἔχοντος δὲ 25
αὐτοῦ ἀποδοῦναι, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύ-
ριος αὐτοῦ πραθῆναι, καὶ τὴν γυναῖκα

αὐτοῦ.

αὐτοῦ, καὶ τὰ τέκνα, καὶ πάντα ὅσα εἶχε· καὶ
26 ἀποδοθῆναι. Πεσὼν οὖν ὁ δοῦλος προσε-
κύνει αὐτῷ, λέγων· Κύριε, μακροθύμη-
σον ἐπ' ἐμοὶ, καὶ πάντα σοι ἀποδώσω.
27 Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκεί-
νου, ἀπέλυσεν αὐτὸν, καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν
28 αὐτῷ. Ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, εὗ-
ρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὤφειλεν αὐ-
τῷ ἑκατὸν δηνάρια· καὶ κρατήσας αὐτὸν
ἔπνιγε, λέγων· Ἀπόδος μοι ὅ,τι ὀφεί-
29 λεις. Πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς
τοὺς πόδας αὐτοῦ, παρεκάλει αὐτὸν, λέ-
γων· Μακροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ, καὶ πάντα
30 ἀποδώσω σοι. Ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν· ἀλλ' ἀπ-
ελθὼν, ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν, ἕως οὗ
31 ἀποδῷ τὸ ὀφειλόμενον. Ἰδόντες δὲ οἱ σύν-
δουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα, ἐλυπήθησαν
σφόδρα· καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυ-
32 ρίῳ αὐτῶν πάντα τὰ γενόμενα. Τότε
προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ,
λέγει αὐτῷ· Δοῦλε πονηρὲ, πᾶσαν τὴν ὀφει-
λὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλε-
33 σάς με· Οὐκ ἔδει καί σε ἐλεῆσαι τὸν σύνδου-
34 λόν σου, ὡς καὶ ἐγώ σε ἠλέησα; Καὶ ὀργισθεὶς
ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βα-
σανισταῖς, ἕως οὗ ἀποδῷ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον
αὐτῷ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

αὐτῷ. Οὕτω καὶ ὁ πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος 35
ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀ-
δελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν τὰ
παραπτώματα αὐτῶν.

ιθ'. 19.

Καὶ ἐγένετο, ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς 1
λόγους τούτους, μετῆρεν ἀπὸ Γαλιλαίας,
καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας, πέραν τοῦ
Ἰορδάνου. Καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι 2
πολλοί· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ. Καὶ 3
προσῆλθον αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι, πειράζον-
τες αὐτὸν, καὶ λέγοντες αὐτῷ· Εἰ ἔξεστιν ἀν-
θρώπῳ ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ
πᾶσαν αἰτίαν; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν 4
αὐτοῖς· Οὐκ ἀνέγνωτε, ὅτι ὁ ποιήσας ἀπ'
ἀρχῆς, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς;
Καὶ εἶπεν· Ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄν- 5
θρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ
προσκολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ· καὶ
ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν· Ὥστε οὐκ- 6
έτι εἰσὶ δύο, ἀλλὰ σὰρξ μία. ὃ οὖν ὁ Θεὸς
συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω.
Λέγουσιν αὐτῷ· Τί οὖν Μωσῆς ἐνετεί- 7
λατο δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου, καὶ ἀπο-
λῦσαι αὐτήν; Λέγει αὐτοῖς· Ὅτι Μωσῆς 8
πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὑμῖν ἀπολῦσαι τὰς γυναῖκας ὑμῶν· ἀπ᾽
9 ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν οὕτω. Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι
ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, εἰ μὴ
ἐπὶ πορνείᾳ, καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται·
καὶ ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας, μοιχᾶται.
10 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Εἰ οὕ-
τως ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς γυναι-
11 κὸς, οὐ συμφέρει γαμῆσαι. Ὁ δὲ εἶπεν αὐ-
τοῖς· Οὐ πάντες χωροῦσι τὸν λόγον τοῦτον,
12 ἀλλ᾽ οἷς δέδοται. Εἰσὶ γὰρ εὐνοῦχοι, οἵτινες ἐκ
κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτω· καί εἰ-
σιν εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν
ἀνθρώπων· καί εἰσιν εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνούχι-
σαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
13 Ὁ δυνάμενος χωρεῖν, χωρείτω. Τότε
προσηνέχθη αὐτῷ παιδία, ἵνα τὰς χεῖρας
ἐπιθῇ αὐτοῖς, καὶ προσεύξηται· οἱ δὲ μα-
14 θηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς
εἶπεν· Ἄφετε τὰ παιδία, καὶ μὴ κωλύετε
αὐτὰ ἐλθεῖν πρός με· τῶν γὰρ τοιούτων
15 ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Καὶ ἐπιθεὶς
αὐτοῖς τὰς χεῖρας, ἐπορεύθη ἐκεῖθεν.
16 Καὶ ἰδοὺ, εἷς προσελθὼν, εἶπεν αὐτῷ· Δι-
δάσκαλε ἀγαθὲ, τί ἀγαθὸν ποιήσω, ἵνα ἔ-
17 χω ζωὴν αἰώνιον; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Τί με
λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς, εἰ μὴ εἷς, ὁ

Θεὸς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Θεός. εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν, τή-
ρησον τὰς ἐντολάς. Λέγει αὐτῷ· Ποίας; Ὁ 18
δὲ Ἰησοῦς εἶπε· Τὸ· Οὐ φονεύσεις· Οὐ μοι-
χεύσεις· Οὐ κλέψεις· Οὐ ψευδομαρτυρή-
σεις· Τίμα τὸν πατέρα σου, καὶ τὴν μητέρα. 19
καὶ· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.
Λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος· Πάντα ταῦτα 20
ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου· τί ἔτι ὑστερῶ;
Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Εἰ θέλεις τέλειος εἶ- 21
ναι, ὕπαγε, πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα,
καὶ δὸς πτωχοῖς· καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ·
καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι. Ἀκούσας δὲ ὁ νεα- 22
νίσκος τὸν λόγον, ἀπῆλθε λυπούμενος· ἦν
γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε 23
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
δυσκόλως πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς τὴν
βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν, 24
εὐκοπώτερόν ἐστι κάμηλον διὰ τρυπήμα-
τος ῥαφίδος διελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν
βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. Ἀκούσαντες δὲ 25
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐξεπλήσσοντο σφόδρα,
λέγοντες· Τίς ἄρα δύναται σωθῆναι; Ἐμ- 26
βλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· Παρὰ
ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστι, παρὰ δὲ
Θεῷ πάντα δυνατά ἐστι. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ 27
Πέτρος, εἶπεν αὐτῷ· Ἰδοὺ, ἡμεῖς ἀφήκαμεν
πάντα,

πάντα, καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι· τί ἄρα ἔσται
28 ἡμῖν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέ-
γω ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι,
ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθίσεσθε
καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους, κρίνοντες τὰς
29 δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ πᾶς ὃς
ἀφῆκεν οἰκίας, ἢ ἀδελφοὺς, ἢ ἀδελφὰς,
ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκ-
να, ἢ ἀγροὺς, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου, ἑκα-
τονταπλασίονα λήψεται, καὶ ζωὴν αἰώνιον
30 κληρονομήσει. Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι,
ἔσχατοι· καὶ ἔσχατοι, πρῶτοι.

κ΄. 20.

1 Ὁμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα
πρωῒ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπε-
2 λῶνα αὐτοῦ. Συμφωνήσας δὲ μετὰ τῶν ἐργα-
τῶν ἐκ δηναρίου τὴν ἡμέραν, ἀπέστειλεν
3 αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. Καὶ ἐξελ-
θὼν περὶ τὴν τρίτην ὥραν, εἶδεν ἄλλους
4 ἑστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς· Κἀκείνοις
εἶπεν· Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπε-
5 λῶνα· καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον, δώσω ὑμῖν. Οἱ
δὲ ἀπῆλθον. Πάλιν ἐξελθὼν περὶ ἕκτην καὶ
6 ἐννάτην ὥραν, ἐποίησεν ὡσαύτως. Περὶ
δὲ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

δὲ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν ἐξελθὼν, εὗρεν
ἄλλους ἑστῶτας ἀργοὺς, καὶ λέγει αὐτοῖς· Τί
ὧδε ἑστήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί;
Λέγουσιν αὐτῷ· Ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώ- 7
σατο. Λέγει αὐτοῖς· Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς
εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον, λή-
ψεσθε. Ὀψίας δὲ γενομένης λέγει ὁ κύριος 8
τοῦ ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ· Κά-
λεσον τοὺς ἐργάτας, καὶ ἀπόδος αὐτοῖς τὸν
μισθὸν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἐσχάτων, ἕως
τῶν πρώτων. Καὶ ἐλθόντες οἱ περὶ τὴν 9
ἑνδεκάτην ὥραν, ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον.
Ἐλθόντες δὲ οἱ πρῶτοι, ἐνόμισαν ὅτι 10
πλείονα λήψονται· καὶ ἔλαβον καὶ αὐτοὶ ἀνὰ
δηνάριον. Λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ 11
οἰκοδεσπότου, Λέγοντες· Ὅτι οὗτοι οἱ ἔσχα- 12
τοι μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσους ἡμῖν αὐ-
τοὺς ἐποίησας, τοῖς βαστάσασι τὸ βάρος
τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν καύσωνα. Ὁ δὲ ἀποκρι- 13
θεὶς, εἶπεν ἑνὶ αὐτῶν· Ἑταῖρε, οὐκ ἀδικῶ
σε· οὐχὶ δηναρίου συνεφώνησάς μοι;
Ἆρον τὸ σὸν, καὶ ὕπαγε. θέλω δὲ τούτῳ τῷ 14
ἐσχάτῳ δοῦναι ὡς καί σοι. Ἢ οὐκ ἔξεστί 15
μοι ποιῆσαι ὃ θέλω ἐν τοῖς ἐμοῖς; ἢ ὁ ὀ-
φθαλμός σου πονηρός ἐστιν, ὅτι ἐγὼ ἀγαθός
εἰμι; Οὕτως ἔσονται οἱ ἔσχατοι, πρῶτοι· 16
καὶ οἱ

καὶ οἱ πρῶτοι, ἔσχατοι· πολλοὶ γάρ εἰσι
17 κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. Καὶ ἀναβαί-
νων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, παρέλαβε
τοὺς δώδεκα μαθητὰς κατ' ἰδίαν ἐν τῇ
18 ὁδῷ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἰδοὺ, ἀναβαίνομεν εἰς
Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παρα-
δοθήσεται τοῖς Ἀρχιερεῦσι καὶ Γραμματεῦ-
19 σι, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ· Καὶ
παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ
ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι· καὶ
20 τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται. Τότε προσ-
ῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου, μετὰ
τῶν υἱῶν αὐτῆς, προσκυνοῦσα, καὶ αἰτοῦσά τι
21 παρ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Τί θέλεις;
Λέγει αὐτῷ, Εἰπὲ ἵνα καθίσωσιν οὗτοι οἱ
δύο υἱοί μου, εἷς ἐκ δεξιῶν σου, καὶ εἷς ἐξ εὐω-
22 νύμων, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. Ἀποκριθεὶς
δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν· Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε.
δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον, ὃ ἐγὼ μέλλω
πίνειν, καὶ τὸ βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βαπτίζο-
μαι, βαπτισθῆναι; Λέγουσιν αὐτῷ· Δυ-
23 νάμεθα. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Τὸ μὲν ποτή-
ριόν μου πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα, ὃ ἐγὼ βα-
πτίζομαι, βαπτισθήσεσθε· τὸ δὲ καθίσαι
ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων μου, οὐκ ἔστιν
ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται ὑπὸ τοῦ πα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τρός μου. Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα, ἠγανάκ- 24
τησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς 25
προσκαλεσάμενος αὐτοὺς, εἶπεν· Οἴδατε,
ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν
αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν
αὐτῶν. Οὐχ οὕτως δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὃς 26
ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι, ἔστω ὑμῶν
διάκονος· Καὶ ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι 27
πρῶτος, ἔστω ὑμῶν δοῦλος. Ὥσπερ ὁ 28
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι,
ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν. Καὶ ἐκπορευο- 29
μένων αὐτῶν ἀπὸ Ἱεριχὼ, ἠκολούθησεν αὐ-
τῷ ὄχλος πολύς. Καὶ ἰδοὺ, δύο τυφλοὶ 30
καθήμενοι παρὰ τὴν ὁδὸν, ἀκούσαντες ὅτι
Ἰησοῦς παράγει, ἔκραξαν, λέγοντες· Ἐ-
λέησον ἡμᾶς Κύριε, υἱὸς Δαβίδ. Ὁ δὲ 31
ὄχλος ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα σιωπήσωσιν.
οἱ δὲ μεῖζον ἔκραζον, λέγοντες· Ἐλέησον
ἡμᾶς Κύριε, υἱὸς Δαβίδ. Καὶ στὰς ὁ Ἰη- 32
σοῦς ἐφώνησεν αὐτοὺς, καὶ εἶπε· Τί θέλετε
ποιήσω ὑμῖν; Λέγουσιν αὐτῷ· Κύριε, ἵνα 33
ἀνοιχθῶσιν ἡμῶν οἱ ὀφθαλμοί. Σπλαγ- 34
χνισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν
αὐτῶν· καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν αὐτῶν οἱ
ὀφθαλμοὶ, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

1 Καὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

κά. 21.

1 Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ
ἦλθον εἰς Βηθφαγὴ πρὸς τὸ ὄρος τῶν
ἐλαιῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπέστειλε δύο μα-
2 θητὰς, λέγων αὐτοῖς· Πορεύθητε εἰς τὴν
κώμην, τὴν ἀπέναντι ὑμῶν· καὶ εὐθέως εὑ-
ρήσετε ὄνον δεδεμένην, καὶ πῶλον μετ' αὐ-
3 τῆς· λύσαντες ἀγάγετέ μοι. Καὶ ἐάν τις
ὑμῖν εἴπῃ τι, ἐρεῖτε ὅτι ὁ Κύριος αὐτῶν
χρείαν ἔχει· εὐθέως δὲ ἀποστελεῖ αὐτούς.
4 Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν
5 διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος· Εἴπατε τῇ
θυγατρὶ Σιών· Ἰδοὺ, ὁ βασιλεύς σου ἔρχε-
ταί σοι πραῢς, καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον, καὶ
6 πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου. Πορευθέντες δὲ οἱ
μαθηταὶ, καὶ ποιήσαντες καθὼς προσέταξεν
7 αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν
πῶλον, καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω αὐτῶν τὰ ἱμά-
τια αὐτῶν, καὶ ἐπεκάθισαν ἐπάνω αὐτῶν.
8 Ὁ δὲ πλεῖστος ὄχλος ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ
ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ· ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλά-
δους ἀπὸ τῶν δένδρων, καὶ ἐστρώννυον ἐν τῇ ὁδῷ.
9 Οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολου-
θοῦντες, ἔκραζον, λέγοντες· Ὡσαννὰ τῷ
υἱῷ Δαβίδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν
ὀνόματι Κυρίου· Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα, 10
ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις, λέγουσα· Τίς ἐστιν
οὗτος; Οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον· Οὗτός ἐστιν Ἰη- 11
σοῦς ὁ προφήτης, ὁ ἀπὸ Ναζαρὲθ τῆς Γαλι-
λαίας. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν 12
τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐξέβαλε πάντας τοὺς πωλοῦντας
καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέ-
ζας τῶν κολλυβιστῶν κατέστρεψε, καὶ τὰς καθέ-
δρας τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς. Καὶ λέ- 13
γει αὐτοῖς· Γέγραπται· Ὁ οἶκός μου, οἶκος
προσευχῆς κληθήσεται· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐ-
ποιήσατε σπήλαιον λῃστῶν. Καὶ προσῆλ- 14
θον αὐτῷ τυφλοὶ καὶ χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ
ἐθεράπευσεν αὐτούς. Ἰδόντες δὲ οἱ Ἀρχιε- 15
ρεῖς καὶ οἱ Γραμματεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐ-
ποίησε, καὶ τοὺς παῖδας κράζοντας ἐν τῷ ἱε-
ρῷ, καὶ λέγοντας, Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβίδ,
ἠγανάκτησαν. Καὶ εἶπον αὐτῷ· Ἀκούεις 16
τί οὗτοι λέγουσιν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς·
Ναί. οὐδέποτε ἀνέγνωτε, Ὅτι ἐκ στόμα-
τος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶ-
νον; Καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς, ἐξῆλθεν ἔξω 17
τῆς πόλεως εἰς Βηθανίαν· καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ.
Πρωΐας δὲ ἐπανάγων εἰς τὴν πόλιν, ἐπεί- 18
νασε. Καὶ ἰδὼν συκῆν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, 19
ἦλθεν ἐπ' αὐτὴν, καὶ οὐδὲν εὗρεν ἐν αὐτῇ

εἰ μὴ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

εἰ μὴ φύλλα μόνον· καὶ λέγει αὐτῇ· Μηκέτι
ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ
20 ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκῆ. Καὶ ἰδόν-
τες οἱ μαθηταὶ, ἐθαύμασαν, λέγοντες·
Πῶς παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκῆ;
21 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς·
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν, καὶ μὴ
διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιήσε-
τε, ἀλλὰ κἂν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε· Ἄρθη-
τι, καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, γενή-
22 σεται. Καὶ πάντα ὅσα ἂν αἰτήσητε ἐν τῇ
23 προσευχῇ, πιστεύοντες, λήψεσθε. Καὶ
ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ ἱερὸν, προσῆλθον αὐ-
τῷ διδάσκοντι οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Πρεσβύ-
τεροι τοῦ λαοῦ, λέγοντες· Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ
ταῦτα ποιεῖς; καὶ τίς σοι ἔδωκε τὴν ἐξου-
24 σίαν ταύτην; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς,
εἶπεν αὐτοῖς· Ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ λόγον
ἕνα· ὃν ἐὰν εἴπητέ μοι, κἀγὼ ὑμῖν ἐρῶ ἐν
25 ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ· Τὸ βάπτισμα
Ἰωάννου πόθεν ἦν; ἐξ οὐρανοῦ, ἢ ἐξ ἀνθρώπων;
Οἱ δὲ διελογίζοντο παρ' ἑαυτοῖς, λέγοντες·
Ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ· ἐρεῖ ἡμῖν· Διατί
26 οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; Ἐὰν δὲ εἴπω-
μεν, Ἐξ ἀνθρώπων· φοβούμεθα τὸν ὄχλον·
πάντες γὰρ ἔχουσι τὸν Ἰωάννην ὡς προφήτην.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ, εἶπον· Οὐκ οἴ- 27
δαμεν. Ἔφη αὐτοῖς καὶ αὐτός· Οὐδὲ ἐγὼ
λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. Τί 28
δὲ ὑμῖν δοκεῖ; Ἄνθρωπος εἶχε τέκνα δύο,
καὶ προσελθὼν τῷ πρώτῳ, εἶπε· Τέκνον,
ὕπαγε, σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνί
μου. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν· Οὐ θέλω· 29
ὕστερον δὲ μεταμεληθεὶς, ἀπῆλθε. Καὶ 30
προσελθὼν τῷ δευτέρῳ, εἶπεν ὡσαύτως.
Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν· Ἐγὼ κύριε. καὶ οὐκ
ἀπῆλθε. Τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησε τὸ θέλημα 31
τοῦ πατρός; Λέγουσιν αὐτῷ· Ὁ πρῶτος.
Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι προάγουσιν ὑμᾶς
εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Ἦλθε γὰρ πρὸς 32
ὑμᾶς Ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, καὶ οὐκ
ἐπιστεύσατε αὐτῷ· οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρ-
ναι ἐπίστευσαν αὐτῷ· ὑμεῖς δὲ ἰδόντες οὐ μετ-
εμελήθητε ὕστερον, τοῦ πιστεῦσαι αὐτῷ. Ἄλ- 33
λην παραβολὴν ἀκούσατε. Ἄνθρωπός τις
ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπε-
λῶνα, καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκε, καὶ ὤρυ-
ξεν ἐν αὐτῷ ληνὸν, καὶ ᾠκοδόμησε πύργον·
καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν.
Ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε 34
τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς, λαβεῖν

τοὺς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

35 τοὺς καρποὺς αὐτοῦ. Καὶ λαβόντες οἱ γεωρ-
γοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ, ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ
36 ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν. Πάλιν ἀπ-
έστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων·
37 καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως. Ὕστερον δὲ
ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λέγων·
38 Ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. Οἱ δὲ γεωργοὶ
ἰδόντες τὸν υἱὸν, εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· Οὗτός ἐστιν
ὁ κληρονόμος, δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐ-
τὸν, καὶ κατάσχωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.
39 Καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμ-
40 πελῶνος, καὶ ἀπέκτειναν. Ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ
κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωρ-
41 γοῖς ἐκείνοις; Λέγουσιν αὐτῷ· Κακοὺς κα-
κῶς ἀπολέσει αὐτούς· καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκ-
δόσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσου-
σιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐ-
42 τῶν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οὐδέποτε ἀν-
έγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς· Λίθον ὃν ἀπεδο-
κίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς
κεφαλὴν γωνίας· παρὰ Κυρίου ἐγένετο
αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;
43 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν
ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, καὶ δοθήσεται ἔθνει ποιοῦν-
44 τι τοὺς καρποὺς αὐτῆς. Καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν
λίθον τοῦτον, συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

πέσῃ, λικμήσει αὐτόν. Καὶ ἀκούσαντες οἱ 45
Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς
αὐτοῦ, ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει. Καὶ 46
ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι, ἐφοβήθησαν
τοὺς ὄχλους, ἐπειδὴ ὡς προφήτην αὐτὸν
εἶχον.

κβ'. 22.

Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, πάλιν εἶ- 1
πεν αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς, λέγων· Ὡμοι- 2
ώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βα-
σιλεῖ, ὅστις ἐποίησε γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ·
Καὶ ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ καλέσαι 3
τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους· καὶ οὐκ ἤ-
θελον ἐλθεῖν. Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δού- 4
λους, λέγων· Εἴπατε τοῖς κεκλημένοις·
Ἰδοὺ, τὸ ἄριστόν μου ἡτοίμασα, οἱ ταῦροί
μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ πάντα ἕτοι-
μα· δεῦτε εἰς τοὺς γάμους. Οἱ δὲ ἀμελή- 5
σαντες, ἀπῆλθον· ὁ μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρὸν, ὁ
δὲ εἰς τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ. Οἱ δὲ λοιποὶ, 6
κρατήσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ, ὕβρισαν καὶ
ἀπέκτειναν. Ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς ὠρ- 7
γίσθη· καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ,
ἀπώλεσε τοὺς φονεῖς ἐκείνους, καὶ τὴν πόλιν
αὐτῶν ἐνέπρησε. Τότε λέγει τοῖς δούλοις 8
αὐτοῦ· Ὁ μὲν γάμος ἕτοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κε-

9 κεκλημένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι. Πορεύεσθε οὖν
ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ἂν εὕρη-
10 τε, καλέσατε εἰς τοὺς γάμους. Καὶ ἐξελ-
θόντες οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς, συν-
ήγαγον πάντας ὅσους εὗρον, πονηρούς τε καὶ
ἀγαθούς· καὶ ἐπλήσθη ὁ γάμος ἀνακειμέ-
11 νων. Εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς
ἀνακειμένους, εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐν-
12 δεδυμένον ἔνδυμα γάμου· Καὶ λέγει αὐ-
τῷ· Ἑταῖρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων
13 ἔνδυμα γάμου; Ὁ δὲ ἐφιμώθη. Τότε εἶπεν
ὁ βασιλεὺς τοῖς διακόνοις· Δήσαντες αὐ-
τοῦ πόδας καὶ χεῖρας, ἄρατε αὐτὸν, καὶ ἐκ-
βάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ
ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.
14 Πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.
15 Τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι, συμβού-
λιον ἔλαβον ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν
16 λόγῳ. Καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθη-
τὰς αὐτῶν μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν, λέγοντες·
Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ, καὶ τὴν
ὁδὸν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ οὐ μέ-
λει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσ-
17 ωπον ἀνθρώπων. Εἰπὲ οὖν ἡμῖν, τί σοι δο-
κεῖ; ἔξεστι δοῦναι κῆνσον Καίσαρι, ἢ οὔ;
18 Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν, εἶπε·

Τί με πειράζετε ὑποκριταί; Ἐπιδείξατέ 19
μοι τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου. Οἱ δὲ προσήνεγ-
καν αὐτῷ δηνάριον. Καὶ λέγει αὐτοῖς· 20
Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; Λέγου- 21
σιν αὐτῷ· Καίσαρος. Τότε λέγει αὐτοῖς·
Ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος, Καίσαρι, καὶ
τὰ τοῦ Θεοῦ, τῷ Θεῷ. Καὶ ἀκούσαντες ἐθαύ- 22
μασαν· καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον. Ἐν ἐκείνῃ 23
τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ Σαδδουκαῖοι,
οἱ λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστασιν· καὶ ἐπηρώτη-
σαν αὐτόν, Λέγοντες· Διδάσκαλε, Μωσῆς 24
εἶπεν· Ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα,
ἐπιγαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖ-
κα αὐτοῦ, καὶ ἀναστήσει σπέρμα τῷ ἀδελφῷ
αὐτοῦ. Ἦσαν δὲ παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί· καὶ 25
ὁ πρῶτος, γαμήσας ἐτελεύτησε· καὶ μὴ
ἔχων σπέρμα, ἀφῆκε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τῷ
ἀδελφῷ αὐτοῦ. Ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος, καὶ 26
ὁ τρίτος, ἕως τῶν ἑπτά. Ὕστερον δὲ πάντων 27
ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή. Ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει, τί- 28
νος τῶν ἑπτὰ ἔσται γυνή; πάντες γὰρ ἔσχον
αὐτήν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐ- 29
τοῖς· Πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφάς,
μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ. Ἐν γὰρ τῇ ἀνα- 30
στάσει οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε ἐκγαμίζονται, ἀλλ'
ὡς ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἐν οὐρανῷ εἰσι. Περὶ 31
δὲ τῆς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν οὐκ ἀνέγνωτε
32 τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, λέγοντος· Ἐγώ
εἰμι ὁ Θεὸς Ἀβραάμ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαάκ,
καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ; οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς, Θεὸς
33 νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων. Καὶ ἀκούσαντες οἱ
ὄχλοι, ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐ-
34 τοῦ. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι, ἀκούσαντες ὅτι ἐφί-
μωσε τοὺς Σαδδουκαίους, συνήχθησαν ἐπὶ
35 τὸ αὐτό· Καὶ ἐπηρώτησεν εἷς ἐξ αὐτῶν
36 νομικὸς, πειράζων αὐτὸν, καὶ λέγων· Δι-
δάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ
37 νόμῳ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἀγαπή-
σεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ
σου, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου, καὶ ἐν ὅλῃ
38 τῇ διανοίᾳ σου. Αὕτη ἐστὶ πρώτη καὶ
39 μεγάλη ἐντολή. Δευτέρα δὲ ὁμοία αὐ-
τῇ· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυ-
40 τόν. Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς
ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμανται.
41 Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων, ἐπηρώ-
42 τησεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Λέγων· Τί ὑμῖν
δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ, τίνος υἱός ἐστι; λέ-
43 γουσιν αὐτῷ, Τοῦ Δαβίδ. Λέγει αὐτοῖς· Πῶς
οὖν Δαβὶδ ἐν πνεύματι Κύριον αὐτὸν κα-
44 λεῖ; λέγων· Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου·
Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς
σου.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. Εἰ οὖν Δα- 45
βὶδ καλεῖ αὐτὸν Κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστι;
Καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτῷ ἀποκριθῆναι λό- 46
γον· οὐδὲ ἐτόλμησέ τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέ-
ρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν οὐκέτι.

κγ'. 23.

Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε τοῖς ὄχλοις καὶ 1
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Λέγων· Ἐπὶ τῆς Μω- 2
σέως καθέδρας ἐκάθισαν οἱ Γραμματεῖς
καὶ οἱ Φαρισαῖοι· Πάντα οὖν ὅσα ἂν εἴπω- 3
σιν ὑμῖν τηρεῖν, τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε· κατὰ δὲ τὰ
ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· λέγουσι γὰρ, καὶ οὐ
ποιοῦσι. Δεσμεύουσι γὰρ φορτία βαρέα καὶ 4
δυσβάστακτα, καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤ-
μους τῶν ἀνθρώπων· τῷ δὲ δακτύλῳ αὐτῶν
οὐ θέλουσι κινῆσαι αὐτά. Πάντα δὲ τὰ ἔργα 5
αὐτῶν ποιοῦσι πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀν-
θρώποις. πλατύνουσι δὲ τὰ φυλακτήρια
αὐτῶν, καὶ μεγαλύνουσι τὰ κράσπεδα τῶν
ἱματίων αὐτῶν. Φιλοῦσί τε τὴν πρωτο- 6
κλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις, καὶ τὰς πρωτο-
καθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, Καὶ 7
τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ
καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ῥαββὶ, ῥαβ-
βί. Ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε ῥαββί· εἷς 8
γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ καθηγητὴς, ὁ Χριστός·

πάντες

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

9 πάντες δὲ ὑμεῖς, ἀδελφοί ἐστε. Καὶ πα-
τέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς· εἷς
γάρ ἐστιν ὁ πατὴρ ὑμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρα-
10 νοῖς. Μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί· εἷς γὰρ
11 ὑμῶν ἐστιν ὁ καθηγητὴς, ὁ Χριστός. Ὁ
δὲ μείζων ὑμῶν, ἔσται ὑμῶν διάκονος.
12 Ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται·
καὶ ὅστις ταπεινώσει ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται.
13 Οὐαὶ δὲ ὑμῖν Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι
ὑποκριταὶ, ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν
τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς
γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους
14 ἀφίετε εἰσελθεῖν. Οὐαὶ ὑμῖν Γραμμα-
τεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταὶ, ὅτι κατ-
εσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει
μακρὰ προσευχόμενοι· διὰ τοῦτο λή-
15 ψεσθε περισσότερον κρίμα. Οὐαὶ ὑμῖν
Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταὶ,
ὅτι περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξη-
ρὰν, ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον· καὶ ὅταν
γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλό-
16 τερον ὑμῶν. Οὐαὶ ὑμῖν ὁδηγοὶ τυφλοὶ,
οἱ λέγοντες· Ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ ναῷ,
οὐδέν ἐστιν· ὃς δ᾽ ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ χρυσῷ
17 τοῦ ναοῦ, ὀφείλει. Μωροὶ καὶ τυφλοί· τίς γὰρ
μείζων ἐστὶν, ὁ χρυσὸς, ἢ ὁ ναὸς ὁ ἁγιάζων

τὸν χρυ-

τὸν χρυσόν; Καί· Ὃς ἐὰν ὀμόσῃ ἐν τῷ θυ- 18
σιαστηρίῳ, οὐδέν ἐστιν· ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν
τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει. Μω- 19
ροὶ καὶ τυφλοί, τί γὰρ μεῖζον; τὸ δῶρον, ἢ τὸ
θυσιαστήριον τὸ ἁγιάζον τὸ δῶρον; Ὁ οὖν 20
ὀμόσας ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, ὀμνύει ἐν αὐτῷ
καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ. Καὶ ὁ ὀμό- 21
σας ἐν τῷ ναῷ, ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ
κατοικοῦντι αὐτόν. Καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ 22
οὐρανῷ, ὀμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν
τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ. Οὐαὶ ὑμῖν 23
Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί,
ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ ἄνη-
θον καὶ τὸ κύμινον, καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύ-
τερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν καὶ τὸν ἔλεον καὶ
τὴν πίστιν· ταῦτα ἔδει ποιῆσαι, κἀκεῖνα
μὴ ἀφιέναι. Ὁδηγοὶ τυφλοί, οἱ διϋλί- 24
ζοντες τὸν κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον
καταπίνοντες. Οὐαὶ ὑμῖν Γραμματεῖς 25
καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι καθαρί-
ζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παρ-
οψίδος, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ἐξ ἁρπαγῆς
καὶ ἀκρασίας. Φαρισαῖε τυφλέ, καθά- 26
ρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου καὶ
τῆς παροψίδος, ἵνα γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς
αὐτῶν καθαρόν. Οὐαὶ ὑμῖν Γραμματεῖς 27

καὶ

καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταὶ, ὅτι παρ-
ομοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις, οἵτινες
ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ
γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν καὶ πάσης ἀκα-
28 θαρσίας. Οὕτω καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν
φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι, ἔσωθεν
δὲ μεστοί ἐστε ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας.
29 Οὐαὶ ὑμῖν Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι
ὑποκριταὶ, ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφους
τῶν προφητῶν, καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα
30 τῶν δικαίων· Καὶ λέγετε· Εἰ ἦμεν ἐν
ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν, οὐκ ἂν
ἦμεν κοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν
31 προφητῶν. Ὥστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς,
ὅτι υἱοί ἐστε τῶν φονευσάντων τοὺς προ-
32 φήτας. Καὶ ὑμεῖς πληρώσατε τὸ μέτρον
33 τῶν πατέρων ὑμῶν. Ὄφεις, γεννήματα
ἐχιδνῶν, πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς
34 γεέννης; Διὰ τοῦτο, ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω
πρὸς ὑμᾶς προφήτας, καὶ σοφοὺς, καὶ
γραμματεῖς· καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε
καὶ σταυρώσετε, καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώ-
σετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν, καὶ διώ-
35 ξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν· Ὅπως ἔλ-
θῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον, ἐκ-
χυνόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Ἄβελ τοῦ δικαίου ἕως τοῦ αἵματος Ζα-
χαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε με-
ταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. Ἀμὴν 36
λέγω ὑμῖν, ἥξει ταῦτα πάντα ἐπὶ τὴν
γενεὰν ταύτην. Ἱερουσαλὴμ, Ἱερουσα- 37
λὴμ, ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας, καὶ
λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐ-
τὴν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν
τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ἐπισυνάγει ὄρνις
τὰ νοσσία ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ
οὐκ ἠθελήσατε; Ἰδοὺ, ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος 38
ὑμῶν ἔρημος. Λέγω γὰρ ὑμῖν· Οὐ μή με 39
ἴδητε ἀπ' ἄρτι, ἕως ἂν εἴπητε· Εὐλογη-
μένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

κδ΄. 24.

Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐπορεύετο ἀπὸ 1
τοῦ ἱεροῦ· καὶ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
ἐπιδεῖξαι αὐτῷ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ.
Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ βλέπετε 2
πάντα ταῦτα; ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ
ἀφεθῇ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ μὴ κατα-
λυθήσεται. Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ 3
ὄρους τῶν ἐλαιῶν, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μα-
θηταὶ κατ' ἰδίαν, λέγοντες· Εἰπὲ ἡμῖν,
πότε ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς
παρουσίας, καὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος;

4 Καὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

4 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς·
5 Βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ. Πολλοὶ
γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέ-
γοντες· Ἐγώ εἰμι ὁ Χριστός· καὶ πολλοὺς
6 πλανήσουσιν. Μελλήσετε δὲ ἀκούειν πολέ-
μους, καὶ ἀκοὰς πολέμων. ὁρᾶτε μὴ θροεῖ-
σθε· δεῖ γὰρ πάντα γενέσθαι· ἀλλ' οὔπω ἐστὶ
7 τὸ τέλος. Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ
ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· καὶ
ἔσονται λιμοὶ καὶ λοιμοὶ, καὶ σεισμοὶ κατὰ τό-
8 πους. Πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων.
9 Τότε παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς θλῖψιν,
καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς· καὶ ἔσεσθε μισού-
μενοι ὑπὸ πάντων ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά
10 μου. Καὶ τότε σκανδαλισθήσονται πολλοί·
καὶ ἀλλήλους παραδώσουσι, καὶ μισήσουσιν
11 ἀλλήλους. Καὶ πολλοὶ ψευδοπροφῆται
12 ἐγερθήσονται, καὶ πλανήσουσι πολλούς. Καὶ
διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν, ψυ-
13 γήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν. Ὁ δὲ ὑπο-
14 μείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. Καὶ
κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βα-
σιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ, εἰς μαρτύ-
ριον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι· καὶ τότε ἥξει τὸ
15 τέλος. Ὅταν οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς
ἐρημώσεως, τὸ ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ προ-
φήτου,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

φήτου, ἑστὼς ἐν τόπῳ ἁγίῳ· (ὁ ἀναγινώσκων
νοείτω.) Τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέ- 16
τωσαν ἐπὶ τὰ ὄρη· Ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος, 17
μὴ καταβαινέτω ἆραί τι ἐκ τῆς οἰκίας
αὐτοῦ· Καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ, μὴ ἐπιστρε- 18
ψάτω ὀπίσω ἆραι τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. Οὐαὶ 19
δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλα-
ζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. Προσ- 20
εύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν
χειμῶνος, μηδὲ ἐν σαββάτῳ. Ἔσται γὰρ 21
τότε θλίψις μεγάλη, οἵα οὐ γέγονεν ἀπ᾽
ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν, οὐδ᾽ οὐ μὴ γένη-
ται. Καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι 22
ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· διὰ
δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡ-
μέραι ἐκεῖναι. Τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· 23
Ἰδοὺ, ὧδε ὁ Χριστὸς, ἢ ὧδε· μὴ πιστεύ-
σητε. Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ 24
ψευδοπροφῆται, καὶ δώσουσι σημεῖα με-
γάλα καὶ τέρατα· ὥστε πλανῆσαι, εἰ δυνα-
τὸν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. Ἰδοὺ, προείρηκα 25
ὑμῖν. Ἐὰν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν· Ἰδοὺ, ἐν τῇ 26
ἐρήμῳ ἐστί· μὴ ἐξέλθητε. ἰδοὺ, ἐν τοῖς τα-
μείοις· μὴ πιστεύσητε· Ὥσπερ γὰρ ἡ 27
ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ φαί-
νεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρου-
σία

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

28 σία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Ὅπου γὰρ
ἐὰν ᾖ τὸ πτῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται
29 οἱ ἀετοί. Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν θλίψιν τῶν
ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται,
καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς,
καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται.
30 Καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ
τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ τότε κό-
ψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ
ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμε-
νον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ, μετὰ
31 δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. Καὶ ἀπο-
στελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγ-
γος φωνῆς μεγάλης· καὶ ἐπισυνάξουσι
τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων
ἀνέμων, ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕως ἄκρων
32 αὐτῶν. Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε
τὴν παραβολήν· ὅταν ἤδη ὁ κλάδος
αὐτῆς γένηται ἁπαλὸς, καὶ τὰ φύλ-
λα ἐκφύῃ, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέ-
33 ρος. Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε πάν-
τα ταῦτα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ
34 θύραις. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ παρ-
έλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως ἂν πάντα ταῦτα
35 γένηται. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύ-
σονται·

σονται· οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι.
Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς ὥρας οὐ- 36
δεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, εἰ
μὴ ὁ πατήρ μου μόνος. Ὥσπερ δὲ αἱ ἡ- 37
μέραι τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία
τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Ὥσπερ γὰρ ἦσαν ἐν 38
ταῖς ἡμέραις ταῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ
τρώγοντες καὶ πίνοντες, γαμοῦντες καὶ ἐκγα-
μίζοντες, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθε Νῶε
εἰς τὴν κιβωτόν· Καὶ οὐκ ἔγνωσαν, ἕως 39
ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς, καὶ ἦρεν ἅπαντας·
οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώ-
που. Τότε δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ· ὁ εἷς 40
παραλαμβάνεται, καὶ ὁ εἷς ἀφίεται. Δύο 41
ἀλήθουσαι ἐν τῷ μύλωνι· μία παραλαμ-
βάνεται, καὶ μία ἀφίεται. Γρηγορεῖτε οὖν, 42
ὅτι οὐκ οἴδατε ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κύριος ὑμῶν
ἔρχεται. Ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ᾔδει ὁ 43
οἰκοδεσπότης ποίᾳ φυλακῇ ὁ κλέπτης
ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν, καὶ οὐκ ἂν εἴασε
διορυγῆναι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο 44
καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοιμοι· ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ
δοκεῖτε, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. Τίς 45
ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ φρόνιμος, ὃν
κατέστησεν ὁ κύριος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θερα-
πείας αὐτοῦ, τοῦ διδόναι αὐτοῖς τὴν
τροφὴν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

46 τροφὴν ἐν καιρῷ; Μακάριος ὁ δοῦ-
λος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ
47 εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ κα-
48 ταστήσει αὐτόν. Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς δοῦ-
λος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· Χρο-
49 νίζει ὁ κύριός μου ἐλθεῖν· Καὶ ἄρξηται
τύπτειν τοὺς συνδούλους, ἐσθίειν δὲ καὶ πίνειν
50 μετὰ τῶν μεθυόντων· Ἥξει ὁ κύριος τοῦ
δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ, καὶ
51 ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει· Καὶ διχοτομήσει αὐ-
τὸν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν
θήσει· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς
τῶν ὀδόντων.

κε΄. 25.

1 Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐ-
ρανῶν δέκα παρθένοις, αἵτινες λαβοῦσαι
τὰς λαμπάδας αὐτῶν, ἐξῆλθον εἰς ἀπάν-
2 τησιν τοῦ νυμφίου. Πέντε δὲ ἦσαν ἐξ αὐ-
3 τῶν φρόνιμοι, καὶ πέντε μωραί. Αἵτινες
μωραὶ, λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας ἑαυτῶν,
4 οὐκ ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον. Αἱ δὲ
φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις
5 αὐτῶν μετὰ τῶν λαμπάδων αὐτῶν. Χρονί-
ζοντος δὲ τοῦ νυμφίου, ἐνύσταξαν πᾶσαι, καὶ
6 ἐκάθευδον. Μέσης δὲ νυκτὸς κραυγὴ

γέγονεν·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

γέγονεν· Ἰδοὺ, ὁ νυμφίος ἔρχεται, ἐξέρ-
χεσθε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. Τότε ἠγέρθη- 7
σαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι, καὶ ἐκόσ-
μησαν τὰς λαμπάδας αὐτῶν. Αἱ δὲ μω- 8
ραὶ ταῖς φρονίμοις εἶπον· Δότε ἡμῖν ἐκ
τοῦ ἐλαίου ὑμῶν· ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν
σβέννυνται. Ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνι- 9
μοι, λέγουσαι· Μήποτε οὐκ ἀρκέσῃ ἡμῖν
καὶ ὑμῖν· πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τοὺς
πωλοῦντας, καὶ ἀγοράσατε ἑαυταῖς.
Ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι, ἦλθεν 10
ὁ νυμφίος· καὶ αἱ ἕτοιμοι εἰσῆλθον μετ'
αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ θύ-
ρα. Ὕστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρ- 11
θένοι, λέγουσαι· Κύριε, κύριε, ἄνοιξον
ἡμῖν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν· Ἀμὴν 12
λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς. Γρηγορεῖτε 13
οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν
ὥραν ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. Ὥσπερ 14
γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσε τοὺς
ἰδίους δούλους, καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ
ὑπάρχοντα αὐτοῦ· Καὶ ᾧ μὲν ἔδωκε 15
πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἕν·
ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν· καὶ ἀπ-
εδήμησεν εὐθέως. Πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ 16
πέντε τάλαντα λαβὼν, εἰργάσατο ἐν

αὐτοῖς, καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε τάλαντα.
17 Ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο, ἐκέρδησε καὶ αὐ-
18 τὸς, ἄλλα δύο. Ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν, ἀπελ-
θὼν ὤρυξεν ἐν τῇ γῇ, καὶ ἀπέκρυψε τὸ
19 ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Μετὰ δὲ χρό-
νον πολὺν ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων
ἐκείνων, καὶ συναίρει μετ᾽ αὐτῶν λόγον.
20 Καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λα-
βὼν, προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα,
λέγων· Κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρ-
έδωκας· ἴδε, ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδη-
21 σα ἐπ᾽ αὐτοῖς. Ἔφη δὲ αὐτῷ ὁ κύριος
αὐτοῦ· Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· ἐπὶ ὀλί-
γα ἦς πιστὸς, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω·
εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου.
22 Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα λαβὼν,
εἶπε· Κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδω-
κας· ἴδε, ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα
23 ἐπ᾽ αὐτοῖς. Ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ·
Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· ἐπὶ ὀλίγα ἦς
πιστὸς, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε
24 εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. Προσ-
ελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαντον εἰληφὼς,
εἶπε· Κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ
ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπει-
ρας, καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας·

Καὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Καὶ φοβηθεὶς, ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τά- 25
λαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε, ἔχεις τὸ σόν.
Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ, εἶπεν 26
αὐτῷ· Πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρὲ, ᾔδεις ὅτι θε-
ρίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν οὐ
διεσκόρπισα· Ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀρ- 27
γύριόν μου τοῖς τραπεζίταις· καὶ ἐλθὼν
ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ.
Ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον, καὶ δότε 28
τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα. (Τῷ γὰρ ἔχοντι 29
παντὶ δοθήσεται, καὶ περισσευθήσεται· ἀπὸ
δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ ἔχει, ἀρθήσεται ἀπ'
αὐτοῦ.) Καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλλετε 30
εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ
κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Ὅ- 31
ταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ
αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ'
αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ.
Καὶ συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάν- 32
τα τὰ ἔθνη· καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλή-
λων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρό-
βατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων. Καὶ στήσει, τὰ μὲν 33
πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια
ἐξ εὐωνύμων. Τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς 34
ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι
τοῦ πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοι-

μασ-

μασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβο-
35 λῆς κόσμου· Ἐπείνασα γάρ, καὶ ἐδώκατέ
μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με·
36 ξένος ἤμην, καὶ συνηγάγετέ με· Γυμνός,
καὶ περιεβάλετέ με· ἠσθένησα, καὶ
ἐπεσκέψασθέ με· ἐν φυλακῇ ἤμην, καὶ
37 ἤλθετε πρός με. Τότε ἀποκριθήσονται
αὐτῷ οἱ δίκαιοι, λέγοντες· Κύριε, πότε
σε εἴδομεν πεινῶντα, καὶ ἐθρέψαμεν; ἢ δι-
38 ψῶντα, καὶ ἐποτίσαμεν; Πότε δέ σε εἴδο-
μεν ξένον, καὶ συνηγάγομεν; ἢ γυμνόν, καὶ
39 περιεβάλομεν; Πότε δέ σε εἴδομεν ἀσθε-
40 νῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρός σε; Καὶ
ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεύς, ἐρεῖ αὐτοῖς· Ἀ-
μὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τού-
των τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ
41 ἐποιήσατε. Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων·
Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ
πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ
42 διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ· Ἐπεί-
νασα γάρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· ἐδί-
43 ψησα, καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με· Ξένος ἤμην,
καὶ οὐ συνηγάγετέ με· γυμνός, καὶ οὐ περι-
εβάλετέ με· ἀσθενὴς καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ
44 ἐπεσκέψασθέ με. Τότε ἀποκριθήσονται
αὐτῷ καὶ αὐτοί, λέγοντες· Κύριε, πότε σε

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

εἴδομέν σε πεινῶντα, ἢ διψῶντα, ἢ ξένον, ἢ
γυμνὸν, ἢ ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ
διηκονήσαμέν σοι; Τότε ἀποκριθήσε- 45
ται αὐτοῖς, λέγων· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ἐφ᾽ ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἐλα-
χίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. Καὶ ἀπ- 46
ελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον· οἱ δὲ
δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

κϛʹ. 26.

Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς 1
πάντας τοὺς λόγους τούτους, εἶπε τοῖς μα-
θηταῖς αὐτοῦ· Οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας 2
τὸ πάσχα γίνεται, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι. Τότε 3
συνήχθησαν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Γραμμα-
τεῖς καὶ οἱ Πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν
αὐλὴν τοῦ Ἀρχιερέως τοῦ λεγομένου Καϊά-
φα. Καὶ συνεβουλεύσαντο ἵνα τὸν Ἰη- 4
σοῦν κρατήσωσι δόλῳ, καὶ ἀποκτείνωσιν.
Ἔλεγον δέ· Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θό- 5
ρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ. Τοῦ δὲ Ἰησοῦ 6
γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος
τοῦ λεπροῦ, Προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ἀλά- 7
βαστρον μύρου ἔχουσα βαρυτίμου, καὶ κατ-
έχεεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀνακει-
μένου. Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ 8
ἠγα-

ἠγανάκτησαν, λέγοντες· Εἰς τί ἡ ἀπ-
9 ώλεια αὕτη; Ἠδύνατο γὰρ τοῦτο τὸ μύρον
πραθῆναι πολλοῦ, καὶ δοθῆναι πτωχοῖς.
10 Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· Τί κό-
πους παρέχετε τῇ γυναικί; ἔργον γὰρ κα-
11 λὸν εἰργάσατο εἰς ἐμέ. Πάντοτε γὰρ τοὺς
πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν· ἐμὲ δὲ οὐ
12 πάντοτε ἔχετε. Βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ μύρον
τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου, πρὸς τὸ ἐντα-
13 φιάσαι με ἐποίησεν. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο
ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καὶ ὃ
ἐποίησεν αὕτη, εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.
14 Τότε πορευθεὶς εἷς τῶν δώδεκα, ὁ λεγό-
μενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης, πρὸς τοὺς
15 Ἀρχιερεῖς, Εἶπε· Τί θέλετέ μοι δοῦναι,
κἀγὼ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; Οἱ δὲ
16 ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια. Καὶ
ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν ἵνα αὐτὸν
17 παραδῷ. Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων
προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ, λέγον-
τες αὐτῷ· Ποῦ θέλεις ἑτοιμάσωμέν σοι
18 φαγεῖν τὸ πάσχα; Ὁ δὲ εἶπεν· Ὑπάγετε
εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα, καὶ εἴπατε
αὐτῷ· Ὁ διδάσκαλος λέγει· Ὁ και-
ρός μου ἐγγύς ἐστιν, πρὸς σὲ ποιῶ τὸ πάσχα

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

μετὰ τῶν μαθητῶν μου. Καὶ ἐποίησαν οἱ 19
μαθηταὶ ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα. Ὀψίας δὲ γενο- 20
μένης ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώδεκα. Καὶ ἐσθιόν- 21
των αὐτῶν, εἶπεν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι
εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. Καὶ λυπού- 22
μενοι σφόδρα, ἤρξαντο λέγειν αὐτῷ ἕκα-
στος αὐτῶν· Μήτι ἐγώ εἰμι, Κύριε; Ὁ 23
δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν· Ὁ ἐμβάψας μετ'
ἐμοῦ ἐν τῷ τρυβλίῳ τὴν χεῖρα, οὗτός με
παραδώσει. Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπά- 24
γει, καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ
τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που παραδίδοται· καλὸν ἦν αὐτῷ, εἰ οὐκ
ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. Ἀπο- 25
κριθεὶς δὲ Ἰούδας, ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν,
εἶπε· Μήτι ἐγώ εἰμι, ῥαββί; λέγει αὐτῷ·
Σὺ εἶπας. Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν, λαβὼν ὁ 26
Ἰησοῦς τὸν ἄρτον, καὶ εὐλογήσας, ἔκλασε,
καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς, καὶ εἶπε· Λάβετε,
φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου. Καὶ 27
λαβὼν τὸ ποτήριον, καὶ εὐχαριστήσας,
ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων· Πίετε ἐξ αὐτοῦ
πάντες· Τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά μου, τὸ 28
τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν ἐκ-
χυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν· Λέγω 29
δὲ

γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ πίω ἀπ᾽ ἄρτι ἐκ τούτου
τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς
ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν αὐτὸ πίνω μεθ᾽
ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πα-
30 τρός μου. Καὶ ὑμνήσαντες, ἐξῆλθον εἰς τὸ
31 ὄρος τῶν ἐλαιῶν. Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Πάντες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν
ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· γέγραπται γάρ·
Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθή-
32 σεται τὰ πρόβατα τῆς ποίμνης. Μετὰ δὲ
τὸ ἐγερθῆναί με, προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν
33 Γαλιλαίαν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέ-
τρος, εἶπεν αὐτῷ· Εἰ καὶ πάντες σκαν-
δαλισθήσονται ἐν σοὶ, ἐγὼ οὐδέποτε σκαν-
34 δαλισθήσομαι. Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
Ἀμὴν λέγω σοι, ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ,
πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρὶς ἀπαρνή-
35 σῃ με. Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· Κἂν δέῃ
με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν, οὐ μή σε ἀπαρνή-
σομαι. Ὁμοίως καὶ πάντες οἱ μαθηταὶ
36 εἶπον. Τότε ἔρχεται μετ᾽ αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς
εἰς χωρίον λεγόμενον Γεθσημανῆ· καὶ λέγει
τοῖς μαθηταῖς· Καθίσατε αὐτοῦ, ἕως οὗ
37 ἀπελθὼν προσεύξωμαι ἐκεῖ. Καὶ παρα-
λαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου,
38 ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. Τότε λέγει

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

αὐτοῖς· Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως
θανάτου· μείνατε ὧδε, καὶ γρηγορεῖτε μετ'
ἐμοῦ. Καὶ προελθὼν μικρὸν, ἔπεσεν ἐπὶ 39
πρόσωπον αὐτοῦ, προσευχόμενος, καὶ λέ-
γων· Πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστι, παρ-
ελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο. πλὴν
οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ. Καὶ ἔρχε- 40
ται πρὸς τοὺς μαθητὰς, καὶ εὑρίσκει αὐ-
τοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ·
Οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγο-
ρῆσαι μετ' ἐμοῦ; Γρηγορεῖτε καὶ προσ- 41
εύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασ-
μόν. τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ
ἀσθενής. Πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν 42
προσηύξατο, λέγων· Πάτερ μου, εἰ οὐ
δύναται τοῦτο τὸ ποτήριον παρελθεῖν
ἀπ' ἐμοῦ ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω, γενηθήτω
τὸ θέλημά σου. Καὶ ἐλθὼν εὑρίσκει αὐ- 43
τοὺς πάλιν καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν
οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι. Καὶ ἀφεὶς 44
αὐτοὺς, ἀπελθὼν πάλιν, προσηύξατο ἐκ
τρίτου, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών. Τότε ἔρ- 45
χεται πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ λέγει
αὐτοῖς· Καθεύδετε τὸ λοιπὸν, καὶ ἀνα-
παύεσθε· ἰδοὺ, ἤγγικεν ἡ ὥρα, καὶ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας
ἁμαρ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

46 ἁμαρτωλῶν. Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ,
47 ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με. Καὶ ἔτι αὐτοῦ
λαλοῦντος, ἰδοὺ, Ἰούδας εἷς τῶν δώδε-
κα ἦλθε, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ὄχλος πο-
λὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, ἀπὸ τῶν
Ἀρχιερέων καὶ Πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ.
48 Ὁ δὲ παραδιδοὺς αὐτὸν, ἔδωκεν αὐτοῖς
σημεῖον, λέγων· Ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός
49 ἐστι· κρατήσατε αὐτόν. Καὶ εὐθέως
προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ, εἶπε· Χαῖρε ῥαββί.
50 Καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς
εἶπεν αὐτῷ· Ἑταῖρε, ἐφ᾽ ᾧ πάρει; Τότε
προσελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν
51 Ἰησοῦν, καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. Καὶ ἰδοὺ, εἷς
τῶν μετὰ Ἰησοῦ, ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἀπ-
έσπασε τὴν μάχαιραν αὐτοῦ καὶ πατάξας
τὸν δοῦλον τοῦ Ἀρχιερέως, ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ
52 ὠτίον. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀπό-
στρεψόν σου τὴν μάχαιραν εἰς τὸν τόπον
αὐτῆς· πάντες γὰρ οἱ λαβόντες μάχαιραν,
53 ἐν μαχαίρᾳ ἀπολοῦνται. Ἢ δοκεῖς ὅτι οὐ
δύναμαι ἄρτι παρακαλέσαι τὸν πατέρα
μου, καὶ παραστήσει μοι πλείους ἢ δώ-
54 δεκα λεγεῶνας ἀγγέλων; Πῶς οὖν πλη-
ρωθῶσιν αἱ γραφαὶ, ὅτι οὕτω δεῖ γενέ-
55 σθαι; Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τοῖς ὄχλοις· Ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθετε
μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με.
καθ' ἡμέραν πρὸς ὑμᾶς ἐκαθεζόμην δι-
δάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ
με. Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῶ- 56
σιν αἱ γραφαὶ τῶν προφητῶν. Τότε οἱ
μαθηταὶ πάντες, ἀφέντες αὐτὸν, ἔφυγον.
Οἱ δὲ, κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν, ἀπήγαγον 57
πρὸς Καϊάφαν τὸν Ἀρχιερέα, ὅπου οἱ
Γραμματεῖς καὶ οἱ Πρεσβύτεροι συν-
ήχθησαν. Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει αὐτῷ 58
ἀπὸ μακρόθεν, ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ Ἀρχιερέως.
καὶ εἰσελθὼν ἔσω, ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρε-
τῶν, ἰδεῖν τὸ τέλος. Οἱ δὲ Ἀρχιερεῖς καὶ 59
οἱ Πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέδριον ὅλον
ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ,
ὅπως αὐτὸν θανατώσωσι· Καὶ οὐχ εὗρον. 60
καὶ πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόν-
των, οὐχ εὗρον. ὕστερον δὲ προσελθόντες
δύο ψευδομάρτυρες, Εἶπον· Οὗτος 61
ἔφη· Δύναμαι καταλῦσαι τὸν ναὸν τοῦ
Θεοῦ, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομῆσαι
αὐτόν. Καὶ ἀναστὰς ὁ Ἀρχιερεὺς, εἶπεν 62
αὐτῷ· Οὐδὲν ἀποκρίνῃ; τί οὗτοί σου κατα-
μαρτυροῦσιν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα. Καὶ 63
ἀποκριθεὶς ὁ Ἀρχιερεὺς, εἶπεν αὐτῷ· Ἐξορ-
κίζω

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

κίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα ἡμῖν
64 εἴπῃς, εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Λέγει
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Σὺ εἶπας· πλὴν λέγω
ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως, καὶ
ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.
65 Τότε ὁ Ἀρχιερεὺς διέρρηξε τὰ ἱμάτια
αὐτοῦ, λέγων· Ὅτι ἐβλασφήμησε· τί
ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; ἴδε, νῦν
66 ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ. Τί
ὑμῖν δοκεῖ; Οἱ δὲ ἀποκριθέντες, εἶπον·
67 Ἔνοχος θανάτου ἐστί. Τότε ἐνέπτυσαν
εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐκολάφισαν
68 αὐτόν· οἱ δὲ ἐῤῥάπισαν, Λέγοντες· Προφή-
τευσον ἡμῖν Χριστὲ, τίς ἐστιν ὁ παίσας σε.
69 Ὁ δὲ Πέτρος ἔξω ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ·
καὶ προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη, λέ-
γουσα· Καὶ σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλι-
70 λαίου. Ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν πάν-
71 των, λέγων· Οὐκ οἶδα τί λέγεις. Ἐξελθόντα
δὲ αὐτὸν εἰς τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐτὸν ἄλλη·
καὶ λέγει τοῖς ἐκεῖ· Καὶ οὗτος ἦν μετὰ Ἰησοῦ
72 τοῦ Ναζωραίου. Καὶ πάλιν ἠρνήσατο μεθ'
73 ὅρκου· Ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. Μετὰ
μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἑστῶτες, εἶπον
τῷ Πέτρῳ· Ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ. Τότε ἤρ- 74
ξατο καταναθεματίζειν, καὶ ὀμνύειν, ὅτι, Οὐκ
οἶδα τὸν ἄνθρωπον. Καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ
ἐφώνησε. Καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ 75
ῥήματος τοῦ Ἰησοῦ, εἰρηκότος αὐτῷ, Ὅτι
πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρὶς ἀπαρνήσῃ
με. Καὶ ἐξελθὼν ἔξω, ἔκλαυσε πικρῶς.

κζ΄. 27.

Πρωΐας δὲ γενομένης, συμβούλιον ἔλα- 1
βον πάντες οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Πρεσβύτεροι
τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὥστε θανατῶσαι αὐ-
τόν. Καὶ δήσαντες αὐτὸν, ἀπήγαγον, καὶ 2
παρέδωκαν αὐτὸν Ποντίῳ Πιλάτῳ τῷ
ἡγεμόνι. Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδι- 3
δοὺς αὐτὸν, ὅτι κατεκρίθη, μεταμελη-
θεὶς, ἀπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια
τοῖς Ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς Πρεσβυτέροις,
λέγων· Ἥμαρτον, παραδοὺς αἷμα ἀ- 4
θῷον. Οἱ δὲ εἶπον· Τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὄψει.
Καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ, ἀν- 5
εχώρησε· καὶ ἀπελθὼν, ἀπήγξατο. Οἱ δὲ 6
Ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια, εἶπον·
Οὐκ ἔξεστι βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν·
ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστι. Συμβούλιον δὲ 7
λαβόντες, ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν
τοῦ κεραμέως, εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις. Διὸ 8

ἐκλήθη

ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος, ἀγρὸς αἵμα-
9 τος, ἕως τῆς σήμερον. (Τότε ἐπληρώθη
τὸ ῥηθὲν διὰ Ἱερεμίου τοῦ Προφήτου, λέγον-
τος· Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια,
τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου, ὃν ἐτιμήσαντο
10 ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς
τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέ
11 μοι Κύριος.) Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔστη ἔμπροσ-
θεν τοῦ ἡγεμόνος· καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ
ἡγεμὼν, λέγων· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν
Ἰουδαίων; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη αὐτῷ· Σὺ
12 λέγεις. Καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν
ὑπὸ τῶν Ἀρχιερέων καὶ τῶν Πρεσβυτέρων, οὐ-
13 δὲν ἀπεκρίνατο. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πι-
λάτος· Οὐκ ἀκούεις πόσα σου καταμαρτυ-
14 ροῦσι; Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐ-
δὲ ἓν ῥῆμα· ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα
15 λίαν. Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν
ἀπολύειν ἕνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον, ὃν ἤθε-
16 λον. Εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπίσημον
17 λεγόμενον Βαραββᾶν. Συνηγμένων οὖν
αὐτῶν, εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Τίνα
θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν; Βαραββᾶν, ἢ
18 Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; Ἤδει γὰρ ὅτι
19 διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτόν. Καθη-
μένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος, ἀπέστειλε

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

περὶ αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ, λέγουσα· Μη-
δέν σοι καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ
ἔπαθον σήμερον κατ᾽ ὄναρ δι᾽ αὐτόν. Οἱ 20
δὲ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺς
ὄχλους, ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραββᾶν, τὸν
δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν. Ἀποκριθεὶς 21
δὲ ὁ ἡγεμὼν, εἶπεν αὐτοῖς· Τίνα θέλετε
ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν; Οἱ δὲ εἶ-
πον, Βαραββᾶν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλά- 22
τος· Τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν, τὸν λεγόμενον
Χριστόν; Λέγουσιν αὐτῷ πάντες· Σταυ-
ρωθήτω. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔφη· Τί γὰρ κακὸν 23
ἐποίησεν; Οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον, λέ-
γοντες· Σταυρωθήτω. Ἰδὼν δὲ ὁ Πιλά- 24
τος, ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον θό-
ρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ, ἀπενίψα-
το τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου, λέγων·
Ἀθῶός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δι-
καίου τούτου. ὑμεῖς ὄψεσθε. Καὶ ἀπο- 25
κριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς, εἶπε· Τὸ αἷμα αὐτοῦ
ἐφ᾽ ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. Τότε 26
ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν· τὸν δὲ
Ἰησοῦν φραγελλώσας παρέδωκεν ἵνα σταυ-
ρωθῇ. Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος, 27
παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώ-
ριον, συνήγαγον ἐπ᾽ αὐτὸν ὅλην τὴν
σπεῖραν.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

28 σπεῖραν. Καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν, περι-
29 έθηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκκίνην. Καὶ
πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἐπέθηκαν
ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· καὶ κάλαμον
ἐπὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ. καὶ γονυπετήσαντες
ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ἐνέπαιζον αὐτῷ, λέγον-
30 τες· Χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Καὶ
ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν, ἔλαβον τὸν κάλα-
μον, καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.
31 Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν
τὴν χλαμύδα, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμά-
τια αὐτοῦ· καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σαυ-
32 ρῶσαι. Ἐξερχόμενοι δὲ, εὗρον ἄνθρωπον
Κυρηναῖον, ὀνόματι Σίμωνα· τοῦτον ἠγ-
33 γάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σαυρὸν αὐτοῦ. Καὶ
ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ,
34 ὅς ἐστι λεγόμενος κρανίου τόπος, Ἔδω-
καν αὐτῷ πιεῖν ὄξος μετὰ χολῆς με-
μιγμένον· καὶ γευσάμενος, οὐκ ἤθελε
35 πιεῖν. Σταυρώσαντες δὲ αὐτὸν, διεμε-
ρίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες
κλῆρον. ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ
προφήτου· Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου
ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον
36 κλῆρον. Καὶ καθήμενοι, ἐτήρουν αὐτὸν
37 ἐκεῖ. Καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς
αὐτοῦ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην·
ΟΥ͂ΤΟΣ ἘΣΤΙΝ ἸΗΣΟΥ͂Σ
Ὁ ΒΑΣΙΛΕΥ͂Σ ΤΩ͂Ν ἸΟΥ-
ΔΑΙ΄ΩΝ. Τότε σταυροῦνται σὺν αὐ- 38
τῷ δύο λῃσταί· εἷς ἐκ δεξιῶν, καὶ εἷς ἐξ
εὐωνύμων. Οἱ δὲ παραπορευόμενοι 39
ἐβλασφήμουν αὐτόν, κινοῦντες τὰς κεφα-
λὰς αὐτῶν. Καὶ λέγοντες· Ὁ καταλύων 40
τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, σῶ-
σον σεαυτόν· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, κατάβηθι ἀπὸ
τοῦ σταυροῦ. Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς, ἐμ- 41
παίζοντες μετὰ τῶν Γραμματέων καὶ Πρεσβυ-
τέρων, ἔλεγον· Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ 42
δύναται σῶσαι. εἰ βασιλεὺς Ἰσραήλ ἐστι,
καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, καὶ πιστεύσο-
μεν αὐτῷ. Πέποιθεν ἐπὶ τὸν Θεόν· ῥυσάσθω 43
νῦν αὐτόν, εἰ θέλει αὐτόν. εἶπε γάρ· Ὅτι Θεοῦ
εἰμι υἱός. Τὸ δ' αὐτὸ καὶ οἱ λῃσταί, οἱ συσταυ- 44
ρωθέντες αὐτῷ, ὠνείδιζον αὐτῷ. Ἀπὸ δὲ 45
ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν
γῆν, ἕως ὥρας ἐννάτης. Περὶ δὲ τὴν 46
ἐννάτην ὥραν ἀνεβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ
μεγάλῃ, λέγων· Ἠλί, Ἠλί, λαμὰ σα-
βαχθανί; τοῦτ' ἔστι, Θεέ μου, Θεέ μου,
ἱνατί με ἐγκατέλιπες; Τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ 47
ἑστώτων ἀκούσαντες, ἔλεγον· Ὅτι Ἠλίαν

φωνεῖ

48 φωνεῖ οὗτος. Καὶ εὐθέως δραμὼν εἷς ἐξ
αὐτῶν, καὶ λαβὼν σπόγγον, πλήσας τε
ὄξους, καὶ περιθεὶς καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐ-
49 τόν. Οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον· Ἄφες, ἴδωμεν
50 εἰ ἔρχεται Ἠλίας σώσων αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰη-
σοῦς, πάλιν κράξας φωνῇ μεγάλῃ, ἀφῆκε
51 τὸ πνεῦμα. Καὶ ἰδοὺ, τὸ καταπέτασμα
τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κά-
τω· καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη· καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθη-
52 σαν· Καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῴχθησαν· καὶ
πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων
53 ἠγέρθη. Καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων
μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ, εἰσῆλθον εἰς τὴν
ἁγίαν πόλιν, καὶ ἐνεφανίσθησαν πολ-
54 λοῖς. Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ'
αὐτοῦ, τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν
σεισμὸν καὶ τὰ γινόμενα, ἐφοβήθησαν
σφόδρα, λέγοντες· Ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς
55 ἦν οὗτος. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες
πολλαὶ, ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι· αἵ-
τινες ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς
56 Γαλιλαίας, διακονοῦσαι αὐτῷ. Ἐν αἷς
ἦν Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ Μα-
ρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ μήτηρ,
57 καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου. Ὀψίας δὲ
γενομένης, ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος
ἀπὸ

ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τοὔνομα Ἰωσὴφ, ὃς
καὶ αὐτὸς ἐμαθήτευσε τῷ Ἰησοῦ. Οὗ- 58
τος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ, ᾐτήσατο τὸ
σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Τότε ὁ Πιλάτος ἐκέ-
λευσεν ἀποδοθῆναι τὸ σῶμα. Καὶ λα- 59
βὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσὴφ, ἐνετύλιξεν αὐτὸ
σινδόνι καθαρᾷ. Καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ 60
καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ, ὃ ἐλατόμησεν ἐν
τῇ πέτρᾳ. καὶ προσκυλίσας λίθον μέ-
γαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου, ἀπῆλθεν. Ἦν 61
δὲ ἐκεῖ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ ἡ
ἄλλη Μαρία, καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τά-
φου. Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἥτις ἐστὶ μετὰ τὴν 62
παρασκευὴν, συνήχθησαν οἱ Ἀρχιερεῖς
καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πιλάτον, Λέ- 63
γοντες· Κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος
ὁ πλάνος εἶπεν, ἔτι ζῶν· Μετὰ τρεῖς
ἡμέρας ἐγείρομαι. Κέλευσον οὖν ἀσφα- 64
λισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέ-
ρας· μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
νυκτὸς, κλέψωσιν αὐτὸν, καὶ εἴπωσι τῷ
λαῷ· Ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν. Καὶ ἔσται ἡ
ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης. Ἔφη 65
δὲ αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Ἔχετε κουστωδίαν·
ὑπάγετε, ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε. Οἱ 66
δὲ πορευθέντες ἠσφαλίσαντο τὸν τάφον,
σφρα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σφραγίσαντες τὸν λίθον, μετὰ τῆς κουστω-
δίας.

κη΄. 28.

1 Ὀψὲ δὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκού-
σῃ εἰς μίαν σαββάτων, ἦλθε Μαρία
ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία,
2 θεωρῆσαι τὸν τάφον· Καὶ ἰδοὺ, σεισμὸς
ἐγένετο μέγας· ἄγγελος γὰρ Κυρίου κατα-
βὰς ἐξ οὐρανοῦ, προσελθὼν ἀπεκύλισε
τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας, καὶ ἐκάθητο ἐπ-
3 άνω αὐτοῦ. Ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστρα-
πὴ, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ
4 χιών. Ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν
οἱ τηροῦντες, καὶ ἐγένοντο ὡσεὶ νεκροί.
5 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος, εἶπε ταῖς
γυναιξί· Μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ
6 ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε. Οὐκ
ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη γὰρ, καθὼς εἶπε. δεῦτε,
7 ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος. Καὶ
ταχὺ πορευθεῖσαι, εἴπατε τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ, ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν. καὶ ἰδοὺ,
προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ
8 αὐτὸν ὄψεσθε. ἰδοὺ, εἶπον ὑμῖν. Καὶ ἐξ-
ελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ
χαρᾶς μεγάλης, ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι
9 τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. Ὡς δὲ ἐπορεύοντο

ἀπαγ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ,
ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν αὐταῖς, λέγων· Χαί-
ρετε. Αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐ-
τοῦ τοὺς πόδας, καὶ προσεκύνησαν αὐ-
τῷ. Τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ φο- 10
βεῖσθε· ὑπάγετε, ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελ-
φοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλι-
λαίαν, κἀκεῖ με ὄψονται. Πορευομένων 11
δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ, τινὲς τῆς κουστωδίας ἐλθόντες
εἰς τὴν πόλιν, ἀπήγγειλαν τοῖς Ἀρχιερεῦ-
σιν ἅπαντα τὰ γενόμενα. Καὶ συναχθέν- 12
τες μετὰ τῶν Πρεσβυτέρων, συμβούλιόν τε
λαβόντες, ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς
στρατιώταις, Λέγοντες· Εἴπατε, Ὅτι οἱ 13
μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόντες ἔκλεψαν
αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων. Καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ 14
τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσομεν
αὐτὸν, καὶ ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν.
Οἱ δὲ, λαβόντες τὰ ἀργύρια, ἐποίησαν ὡς 15
ἐδιδάχθησαν. καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος
οὗτος παρὰ Ἰουδαίοις μέχρι τῆς σήμερον.
Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς 16
τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. Καὶ ἰδόντες αὐτὸν, 17
προσεκύνησαν αὐτῷ· οἱ δὲ ἐδίστασαν. Καὶ 18
προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς, ἐλάλησεν αὐτοῖς, λέ-
γων·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

γων· Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ
19 καὶ ἐπὶ γῆς. Πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε
πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς
τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου
20 Πνεύματος· Διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν
πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ
μεθ᾽ ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας, ἕως τῆς
συντελείας τοῦ αἰῶνος. Ἀμήν.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Κεφ. α'. 1.

1 ΑΡΧΗ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ
2 Χριστοῦ, υἱοῦ τοῦ Θεοῦ· Ὡς γέ-
γραπται ἐν τοῖς προφήταις·
Ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ
προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν
3 σου ἔμπροσθέν σου. Φωνὴ βοῶντος ἐν
τῇ ἐρήμῳ· Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου,
4 εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. Ἐγέ-
νετο Ἰωάννης βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ κη-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν
ἁμαρτιῶν. Καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν 5
πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα, καὶ οἱ Ἱεροσολυμῖ-
ται· καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες ἐν τῷ Ἰορδάνῃ
ποταμῷ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς
ἁμαρτίας αὐτῶν. Ἦν δὲ Ἰωάννης ἐνδε- 6
δυμένος τρίχας καμήλου, καὶ ζώνην δερ-
ματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ· καὶ ἐσθίων
ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. Καὶ ἐκήρυσσε, 7
λέγων· Ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου,
οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς, κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα
τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. Ἐγὼ μὲν ἐβάπτισα 8
ὑμᾶς ἐν ὕδατι· αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν
Πνεύματι ἁγίῳ. Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις 9
ταῖς ἡμέραις, ἦλθεν Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζα-
ρὲθ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ
Ἰωάννου εἰς τὸν Ἰορδάνην. Καὶ εὐθέως 10
ἀναβαίνων ἀπὸ τοῦ ὕδατος, εἶδε σχιζομένους
τοὺς οὐρανοὺς, καὶ τὸ Πνεῦμα ὡσεὶ περιστε-
ρὰν, καταβαῖνον ἐπ' αὐτόν. Καὶ φωνὴ 11
ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν· Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ
ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ εὐδόκησα. Καὶ εὐθὺς τὸ 12
Πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τὴν ἔρημον.
Καὶ ἦν ἐκεῖ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας τεσσα- 13
ράκοντα, πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ.
καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων· καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν
αὐτῷ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

14 αὐτῷ. Μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι τὸν
Ἰωάννην, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλι-
λαίαν, κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασι-
15 λείας τοῦ Θεοῦ· Καὶ λέγων· Ὅτι πεπλήρωται
ὁ καιρὸς, καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ·
μετανοεῖτε, καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.
16 Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς
Γαλιλαίας, εἶδε Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ βάλλοντας ἀμφίβληστρον
17 ἐν τῇ θαλάσσῃ· (ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς.) Καὶ
εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Δεῦτε ὀπίσω μου,
καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἁλιεῖς ἀνθρώπων.
18 Καὶ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα αὐτῶν,
19 ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ προβὰς ἐκεῖθεν
ὀλίγον, εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ
Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν
20 τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δίκτυα. Καὶ
εὐθέως ἐκάλεσεν αὐτούς· καὶ ἀφέντες τὸν
πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ
μετὰ τῶν μισθωτῶν, ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ.
21 Καὶ εἰσπορεύονται εἰς Καπερναούμ· καὶ
εὐθέως τοῖς σάββασιν εἰσελθὼν εἰς συν-
22 αγωγὴν, ἐδίδασκε. Καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ
τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς
ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ Γραμματεῖς.
23 Καὶ ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωπος
ἐν πνεύ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέκραξε, Λέ- 24
γων· Ἔα, τί ἡμῖν καὶ σοὶ Ἰησοῦ Ναζαρηνέ;
ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ
ἅγιος τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰη- 25
σοῦς, λέγων· Φιμώθητι, καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ.
Καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀ- 26
κάθαρτον, καὶ κράξαν φωνῇ μεγάλῃ, ἐξῆλθεν
ἐξ αὐτοῦ. Καὶ ἐθαμβήθησαν πάντες, ὥστε 27
συζητεῖν πρὸς αὐτοὺς, λέγοντας· Τί ἐστι
τοῦτο; τίς ἡ διδαχὴ ἡ καινὴ αὕτη, ὅτι κατ᾽
ἐξουσίαν καὶ τοῖς πνεύμασι τοῖς ἀκαθάρτοις
ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ; Ἐξ- 28
ῆλθε δὲ ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺς εἰς ὅλην τὴν
περίχωρον τῆς Γαλιλαίας. Καὶ εὐθέως 29
ἐκ τῆς συναγωγῆς ἐξελθόντες, ἦλθον εἰς τὴν
οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ἀνδρέου, μετὰ Ἰακώ-
βου καὶ Ἰωάννου. Ἡ δὲ πενθερὰ Σίμωνος 30
κατέκειτο πυρέσσουσα· καὶ εὐθέως λέγου-
σιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς. Καὶ προσελθὼν 31
ἤγειρεν αὐτὴν, κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς·
καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετὸς εὐθέως· καὶ
διηκόνει αὐτοῖς. Ὀψίας δὲ γενομένης, ὅτε 32
ἔδυ ὁ ἥλιος, ἔφερον πρὸς αὐτὸν πάντας
τοὺς κακῶς ἔχοντας καὶ τοὺς δαιμονιζομένους.
Καὶ ἡ πόλις ὅλη ἐπισυνηγμένη ἦν πρὸς 33
τὴν θύραν. Καὶ ἐθεράπευσε πολλοὺς κα- 34
κῶς
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις· καὶ δαιμόνια
πολλὰ ἐξέβαλε, καὶ οὐκ ἤφιε λαλεῖν τὰ
35 δαιμόνια, ὅτι ᾔδεισαν αὐτόν. Καὶ πρωῒ ἔν-
νυχον λίαν ἀναστὰς, ἐξῆλθε· καὶ ἀπῆλθεν εἰς
36 ἔρημον τόπον, κἀκεῖ προσηύχετο. Καὶ κατ-
εδίωξαν αὐτὸν ὁ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ.
37 Καὶ εὑρόντες αὐτὸν, λέγουσιν αὐτῷ· Ὅτι
38 πάντες ζητοῦσί σε. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἄγω-
μεν εἰς τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις, ἵνα κἀκεῖ
39 κηρύξω· εἰς τοῦτο γὰρ ἐξελήλυθα. Καὶ ἦν
κηρύσσων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, εἰς
ὅλην τὴν Γαλιλαίαν, καὶ τὰ δαιμόνια ἐκ-
40 βάλλων. Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρὸς,
παρακαλῶν αὐτὸν καὶ γονυπετῶν αὐτὸν, καὶ
λέγων αὐτῷ· Ὅτι, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με
41 καθαρίσαι. Ὁ δὲ Ἰησοῦς σπλαγχνισθεὶς, ἐκ-
τείνας τὴν χεῖρα, ἥψατο αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐ-
42 τῷ· Θέλω, καθαρίσθητι. Καὶ εἰπόντος αὐ-
τοῦ, εὐθέως ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα, καὶ
43 ἐκαθαρίσθη. Καὶ ἐμβριμησάμενος αὐ-
44 τῷ, εὐθέως ἐξέβαλεν αὐτόν· Καὶ λέγει αὐ-
τῷ· Ὅρα μηδενὶ μηδὲν εἴπῃς· ἀλλ' ὕπαγε,
σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ
καθαρισμοῦ σου ἃ προσέταξε Μωσῆς, εἰς
45 μαρτύριον αὐτοῖς. Ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κη-
ρύσσειν πολλὰ, καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε
μηκέτι

μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι φανερῶς εἰς πόλιν
εἰσελθεῖν· ἀλλ' ἔξω ἐν ἐρήμοις τόποις ἦν.
καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν πανταχόθεν.

β'. 2.

Καὶ πάλιν εἰσῆλθεν εἰς Καπερναοὺμ 1
δι' ἡμερῶν. καὶ ἠκούσθη ὅτι εἰς οἶκόν ἐστι.
Καὶ εὐθέως συνήχθησαν πολλοί· ὥστε 2
μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν.
καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. Καὶ ἔρχονται 3
πρὸς αὐτὸν, παραλυτικὸν φέροντες, αἰ-
ρόμενον ὑπὸ τεσσάρων. Καὶ μὴ δυνάμε- 4
νοι προσεγγίσαι αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἀπ-
εστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν· καὶ ἐξορύξαν-
τες χαλῶσι τὸν κράββατον, ἐφ' ᾧ ὁ παρα-
λυτικὸς κατέκειτο. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν 5
πίστιν αὐτῶν, λέγει τῷ παραλυτικῷ· Τέκ-
νον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. Ἦσαν 6
δέ τινες τῶν Γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι,
καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐ-
τῶν· Τί οὗτος οὕτως λαλεῖ βλασφη- 7
μίας; τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἰ
μὴ εἷς ὁ Θεός; Καὶ εὐθέως ἐπιγνοὺς ὁ Ἰη- 8
σοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ, ὅτι οὕτως δια-
λογίζονται ἐν ἑαυτοῖς, εἶπεν αὐτοῖς· Τί
ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις
ὑμῶν; Τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ 9
παρα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

παραλυτικῷ· Ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρ-
τίαι· ἢ εἰπεῖν· Ἔγειραι, καὶ ἆρόν σου τὸν
10 κράββατον, καὶ περιπάτει; Ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι
ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφιέναι ἐπὶ
τῆς γῆς ἁμαρτίας· (λέγει τῷ παραλυτικῷ)
11 Σοὶ λέγω, ἔγειραι, καὶ ἆρον τὸν κράββατόν
12 σου, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. Καὶ ἠγέρ-
θη εὐθέως, καὶ ἄρας τὸν κράββατον, ἐξῆλθεν
ἐναντίον πάντων· ὥστε ἐξίστασθαι πάντας,
καὶ δοξάζειν τὸν Θεὸν, λέγοντας· Ὅτι οὐδέ-
13 ποτε οὕτως εἴδομεν. Καὶ ἐξῆλθε πάλιν
παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος
ἤρχετο πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς.
14 Καὶ παράγων εἶδε Λευὶν τὸν τοῦ Ἀλφαίου
καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον· καὶ λέγει αὐτῷ·
Ἀκολούθει μοι. Καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν
15 αὐτῷ. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακεῖσθαι αὐ-
τὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ
ἁμαρτωλοὶ συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς
μαθηταῖς αὐτοῦ· ἦσαν γὰρ πολλοὶ, καὶ ἠκο-
16 λούθησαν αὐτῷ. Καὶ οἱ Γραμματεῖς καὶ
οἱ Φαρισαῖοι ἰδόντες αὐτὸν ἐσθίοντα μετὰ τῶν
τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν, ἔλεγον τοῖς μα-
θηταῖς αὐτοῦ· Τί ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ
17 ἁμαρτωλῶν ἐσθίει καὶ πίνει; Καὶ ἀκούσας
ὁ Ἰησοῦς, λέγει αὐτοῖς· Οὐ χρείαν ἔχου-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες.
οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρ-
τωλοὺς εἰς μετάνοιαν. Καὶ ἦσαν οἱ μαθη- 18
ταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύον-
τες· καὶ ἔρχονται καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Διατί οἱ
μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νη-
στεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νηστεύουσι;
Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ δύνανται 19
οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ'
αὐτῶν ἐστι, νηστεύειν; ὅσον χρόνον μεθ' ἑαυ-
τῶν ἔχουσι τὸν νυμφίον, οὐ δύνανται νηστεύειν·
Ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' 20
αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν ἐν
ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. Καὶ οὐδεὶς ἐπίβλη- 21
μα ῥάκους ἀγνάφου ἐπιῤῥάπτει ἐπὶ ἱματίῳ
παλαιῷ· εἰ δὲ μή, αἴρει τὸ πλήρωμα αὐτοῦ
τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, καὶ χεῖρον σχίσμα γί-
νεται. Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς 22
παλαιούς· εἰ δὲ μή, ῥήσσει ὁ οἶνος ὁ νέος
τοὺς ἀσκούς, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται, καὶ οἱ ἀσκοὶ
ἀπολοῦνται· ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς και-
νοὺς βλητέον. Καὶ ἐγένετο παραπορεύεσθαι 23
αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασι διὰ τῶν σπορίμων,
καὶ ἤρξαντο οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὁδὸν ποιεῖν
τίλλοντες τοὺς στάχυας. Καὶ οἱ Φαρισαῖοι 24
ἔλεγον αὐτῷ· Ἴδε, τί ποιοῦσιν ἐν τοῖς σάβ-

25 βασιν ὃ οὐκ ἔξεστι; Καὶ αὐτὸς ἔλεγεν αὐ-
τοῖς· Οὐδέποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησε Δα-
βίδ, ὅτε χρείαν ἔσχε, καὶ ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ
26 οἱ μετ' αὐτοῦ; Πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ
Θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάθαρ τοῦ Ἀρχιερέως, καὶ τοὺς
ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἔξεστι
φαγεῖν εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσι, καὶ ἔδωκε καὶ τοῖς
27 σὺν αὐτῷ οὖσι; Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Τὸ
σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, οὐχ ὁ
28 ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον. Ὥστε κύ-
ριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

γ. 3.

1 Καὶ εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὴν συναγω-
γήν· καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος ἐξηραμμένην
2 ἔχων τὴν χεῖρα· Καὶ παρετήρουν αὐτὸν
εἰ τοῖς σάββασι θεραπεύσει αὐτὸν, ἵνα κατ-
3 ηγορήσωσιν αὐτοῦ. Καὶ λέγει τῷ ἀνθρώ-
πῳ τῷ ἐξηραμμένην ἔχοντι τὴν χεῖρα·
4 Ἔγειραι εἰς τὸ μέσον. Καὶ λέγει αὐτοῖς·
Ἔξεστι τοῖς σάββασιν ἀγαθοποιῆσαι, ἢ κα-
κοποιῆσαι; ψυχὴν σῶσαι, ἢ ἀποκτεῖναι; Οἱ
5 δὲ ἐσιώπων. Καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς
μετ' ὀργῆς, συλλυπούμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει
τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· Ἔκ-
τεινον τὴν χεῖρά σου. καὶ ἐξέτεινε· καὶ ἀποκατ-
6 εστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη. Καὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι, εὐθέως μετὰ τῶν
Ἡρωδιανῶν συμβούλιον ἐποίουν κατ' αὐτοῦ,
ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσι. Καὶ ὁ Ἰησοῦς 7
ἀνεχώρησε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς
τὴν θάλασσαν· καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς
Γαλιλαίας ἠκολούθησαν αὐτῷ, καὶ ἀπὸ τῆς
Ἰουδαίας, Καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων, καὶ ἀπὸ 8
τῆς Ἰδουμαίας, καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου· καὶ οἱ
περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα, πλῆθος πολὺ, ἀκού-
σαντες ὅσα ἐποίει, ἦλθον πρὸς αὐτόν. Καὶ 9
εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα πλοιάριον
προσκαρτερῇ αὐτῷ, διὰ τὸν ὄχλον, ἵνα
μὴ θλίβωσιν αὐτόν. Πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευ- 10
σεν· ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ, ἵνα αὐτοῦ ἅψωνται,
ὅσοι εἶχον μάστιγας. Καὶ τὰ πνεύματα τὰ 11
ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν ἐθεώρει, προσέπιπτεν
αὐτῷ, καὶ ἔκραζε, λέγοντα· Ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς
τοῦ Θεοῦ. Καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς, ἵνα μὴ 12
αὐτὸν φανερὸν ποιήσωσι. Καὶ ἀναβαίνει εἰς 13
τὸ ὄρος, καὶ προσκαλεῖται οὓς ἤθελεν αὐτός·
καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν. Καὶ ἐποίησε δώ- 14
δεκα, ἵνα ὦσι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ
αὐτοὺς κηρύσσειν, Καὶ ἔχειν ἐξουσίαν θερα- 15
πεύειν τὰς νόσους, καὶ ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια.
Καὶ ἐπέθηκε τῷ Σίμωνι ὄνομα Πέτρον· 16
Καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάν- 17

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

νην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου· (καὶ ἐπέθηκεν
αὐτοῖς ὀνόματα Βοανεργὲς, ὅ ἐστιν, υἱοὶ βρον-
18 τῆς) Καὶ Ἀνδρέαν, καὶ Φίλιππον, καὶ Βαρ-
θολομαῖον, καὶ Ματθαῖον, καὶ Θωμᾶν, καὶ
Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Θαδδαῖον, καὶ
19 Σίμωνα τὸν Κανανίτην, Καὶ Ἰούδαν
Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν· καὶ
20 ἔρχονται εἰς οἶκον. Καὶ συνέρχεται πάλιν
ὄχλος, ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μήτε ἄρ-
21 τον φαγεῖν. Καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ,
ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν· ἔλεγον γάρ· Ὅτι
22 ἐξέστη. Καὶ οἱ Γραμματεῖς οἱ ἀπὸ Ἱερο-
σολύμων καταβάντες, ἔλεγον· Ὅτι Βεελζε-
βοὺλ ἔχει, καὶ ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων
23 ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. Καὶ προσκαλε-
σάμενος αὐτοὺς, ἐν παραβολαῖς ἔλε-
γεν αὐτοῖς· Πῶς δύναται σατανᾶς σατα-
24 νᾶν ἐκβάλλειν; Καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ'
ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ βα-
25 σιλεία ἐκείνη· Καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν
μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ οἰκία ἐκεί-
26 νη· Καὶ εἰ ὁ σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτὸν καὶ
μεμέρισται, οὐ δύναται σταθῆναι, ἀλλὰ
27 τέλος ἔχει. Οὐ δύναται οὐδεὶς τὰ σκεύη τοῦ
ἰσχυροῦ, εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ,
διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δή-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σῃ· καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσῃ.
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι πάντα ἀφεθήσεται τὰ 28
ἁμαρτήματα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, καὶ
βλασφημίαι ὅσας ἂν βλασφημήσωσιν·
Ὃς δ᾽ ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ 29
ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλ᾽ ἔν-
οχός ἐστιν αἰωνίου κρίσεως. Ὅτι ἔλεγον· Πνεῦ- 30
μα ἀκάθαρτον ἔχει. Ἔρχονται οὖν οἱ ἀδελφοὶ 31
καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ· καὶ ἔξω ἑστῶτες ἀπέστειλαν
πρὸς αὐτὸν, φωνοῦντες αὐτόν. Καὶ ἐκάθητο 32
ὄχλος περὶ αὐτόν· εἶπον δὲ αὐτῷ· Ἰδοὺ, ἡ
μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ζητοῦσί σε.
Καὶ ἀπεκρίθη αὐτοῖς, λέγων· Τίς ἐστιν ἡ 33
μήτηρ μου ἢ οἱ ἀδελφοί μου; Καὶ περι- 34
βλεψάμενος κύκλῳ τοὺς περὶ αὐτὸν καθ-
ημένους, λέγει· Ἴδε ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελ-
φοί μου. Ὃς γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ 35
Θεοῦ, οὗτος ἀδελφός μου καὶ ἀδελφή μου
καὶ μήτηρ ἐστί.

δʹ. 4.

Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν 1
θάλασσαν· καὶ συνήχθη πρὸς αὐτὸν ὄχλος
πολὺς, ὥστε αὐτὸν ἐμβάντα εἰς τὸ πλοῖον,
καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσσῃ· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος
πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἦν. Καὶ 2
ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλὰ,

καὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

3 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· Ἀκού-
4 ετε· Ἰδοὺ, ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι. Καὶ
ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν, ὃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν
ὁδὸν, καὶ ἦλθε τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατ-
5 έφαγεν αὐτό. Ἄλλο δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶ-
δες, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολλήν· καὶ εὐθέως
ἐξανέτειλε, διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς·
6 Ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ
7 διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν, ἐξηράνθη. Καὶ ἄλλο
ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας· καὶ ἀνέβησαν αἱ
ἄκανθαι, καὶ συνέπνιξαν αὐτὸ, καὶ καρπὸν οὐκ
8 ἔδωκε. Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν κα-
λήν· καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐ-
ξάνοντα· καὶ ἔφερεν, ἓν τριάκοντα, καὶ ἓν ἑξήκον-
9 τα, καὶ ἓν ἑκατόν. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὁ ἔχων
10 ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Ὅτε δὲ ἐγένετο κατα-
μόνας, ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν
11 τοῖς δώδεκα τὴν παραβολήν. Καὶ ἔλεγεν
αὐτοῖς· Ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὸ μυστήριον τῆς
βασιλείας τοῦ Θεοῦ· ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω, ἐν
12 παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεται· Ἵνα βλέπον-
τες βλέπωσι, καὶ μὴ ἴδωσι· καὶ ἀκούοντες ἀκού-
ωσι, καὶ μὴ συνιῶσι· μήποτε ἐπιστρέψωσι, καὶ
13 ἀφεθῇ αὐτοῖς τὰ ἁμαρτήματα. Καὶ λέγει
αὐτοῖς· Οὐκ οἴδατε τὴν παραβολὴν ταύ-
την; καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς γνώσε-

 σθε;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σθε; Ὁ σπείρων, τὸν λόγον σπείρει. Οὗτοι δέ 14 15
εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν, ὅπου σπείρεται ὁ λόγος·
καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθέως ἔρχεται ὁ σατα-
νᾶς, καὶ αἴρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον ἐν ταῖς
καρδίαις αὐτῶν. Καὶ οὗτοί εἰσιν ὁμοίως 16
οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι, οἳ, ὅταν
ἀκούσωσι τὸν λόγον, εὐθέως μετὰ χαρᾶς λαμ-
βάνουσιν αὐτόν· Καὶ οὐκ ἔχουσι ῥίζαν ἐν 17
ἑαυτοῖς, ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν· εἶτα
γενομένης θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λό-
γον, εὐθέως σκανδαλίζονται. Καὶ οὗτοί εἰ- 18
σιν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι, οὗτοί εἰ-
σιν οἱ τὸν λόγον ἀκούοντες· Καὶ αἱ μέριμναι 19
τοῦ αἰῶνος τούτου, καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου, καὶ
αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπορευό-
μεναι συμπνίγουσι τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος
γίνεται. Καὶ οὗτοί εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν 20
καλὴν σπαρέντες, οἵτινες ἀκούουσι τὸν λόγον,
καὶ παραδέχονται καὶ καρποφοροῦσιν, ἓν τριά-
κοντα, καὶ ἓν ἑξήκοντα, καὶ ἓν ἑκατόν. Καὶ ἔλε- 21
γεν αὐτοῖς· Μήτι ὁ λύχνος ἔρχεται ἵνα ὑπὸ
τὸν μόδιον τεθῇ, ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην; οὐχ ἵνα
ἐπὶ τὴν λυχνίαν ἐπιτεθῇ; Οὐ γάρ ἐστί τι 22
κρυπτὸν ὃ ἐὰν μὴ φανερωθῇ· οὐδὲ ἐγένετο
ἀπόκρυφον, ἀλλ' ἵνα εἰς φανερὸν ἔλθῃ. Εἴ- 23
τις ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Καὶ ἔλεγεν 24

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

αὐτοῖς· Βλέπετε τί ἀκούετε. ἐν ᾧ μέτρῳ
μετρεῖτε, μετρηθήσεται ὑμῖν, καὶ προστεθή-
25 σεται ὑμῖν τοῖς ἀκούουσιν. Ὃς γὰρ ἂν ἔχῃ,
δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρ-
26 θήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ. Καὶ ἔλεγεν· Οὕτως
ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ὡς ἐὰν ἄνθρωπος
27 βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς· Καὶ καθεύ-
δῃ, καὶ ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡμέραν· καὶ ὁ σπό-
ρος βλαστάνῃ, καὶ μηκύνηται ὡς οὐκ οἶδεν
28 αὐτός. Αὐτομάτη γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ,
πρῶτον χόρτον, εἶτα στάχυν, εἶτα πλή-
29 ρη σῖτον ἐν τῷ στάχυϊ. Ὅταν δὲ παραδῷ ὁ
καρπὸς, εὐθέως ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι
30 παρέστηκεν ὁ θερισμός. Καὶ ἔλεγε· Τίνι
ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ; ἢ ἐν
ποίᾳ παραβολῇ παραβάλωμεν αὐτήν;
31 Ὡς κόκκῳ σινάπεως, ὃς, ὅταν σπαρῇ ἐπὶ
τῆς γῆς, μικρότερος πάντων τῶν σπερμά-
32 των ἐστὶ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς· Καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀνα-
βαίνει, καὶ γίνεται πάντων τῶν λαχάνων μείζων,
καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὥστε δύνασθαι
ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
33 κατασκηνοῦν. Καὶ τοιαύταις παρα-
βολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον,
34 καθὼς ἠδύναντο ἀκούειν. Χωρὶς δὲ παρα-
βολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς. κατ᾽ ἰδίαν δὲ τοῖς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

μαθηταῖς αὐτοῦ ἐπέλυε πάντα. Καὶ λέγει 35
αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὀψίας γενομέ-
νης· Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν. Καὶ ἀφέντες 36
τὸν ὄχλον παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς ἦν ἐν
τῷ πλοίῳ· καὶ ἄλλα δὲ πλοιάρια ἦν μετ'
αὐτοῦ. Καὶ γίνεται λαῖλαψ ἀνέμου μεγάλη· 37
τὰ δὲ κύματα ἐπέβαλλεν εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε
αὐτὸ ἤδη γεμίζεσθαι. Καὶ ἦν αὐτὸς ἐπὶ τῇ 38
πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον καθεύ-
δων· καὶ διεγείρουσιν αὐτὸν, καὶ λέγουσιν αὐ-
τῷ· Διδάσκαλε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολλύ-
μεθα; Καὶ διεγερθεὶς ἐπετίμησε τῷ ἀνέ- 39
μῳ, καὶ εἶπε τῇ θαλάσσῃ· Σιώπα, πεφίμω-
σο. Καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετο
γαλήνη μεγάλη. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί 40
δειλοί ἐστε οὕτω; πῶς οὐκ ἔχετε πίστιν; Καὶ 41
ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, καὶ ἔλεγον πρὸς
ἀλλήλους· Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ ὁ ἄνε-
μος καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ;

ε΄. 5.

Καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης, εἰς 1
τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν. Καὶ ἐξελθόντι 2
αὐτῷ ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθέως ἀπήντησεν
αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος ἐν πνεύ-
ματι ἀκαθάρτῳ· Ὃς τὴν κατοίκησιν εἶχεν 3
ἐν τοῖς μνημείοις, καὶ οὔτε ἁλύσεσιν οὐδεὶς

ἠδύνα-

4 ἠδύνατο αὐτὸν δῆσαι· Διὰ τὸ αὐτὸν πολλά-
κις πέδαις καὶ ἁλύσεσι δεδέσθαι, καὶ διεσπᾶσθαι
ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἁλύσεις, καὶ τὰς πέδας συντε-
τρῖφθαι· καὶ οὐδεὶς αὐτὸν ἴσχυε δαμάσαι.
5 Καὶ διαπαντὸς νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐν τοῖς
ὄρεσι καὶ ἐν τοῖς μνήμασιν ἦν κράζων, καὶ
6 κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις· Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν
ἀπὸ μακρόθεν, ἔδραμε, καὶ προσεκύνησεν
7 αὐτῷ· Καὶ κράξας φωνῇ μεγάλῃ, εἶπε·
Τί ἐμοὶ καὶ σοὶ Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου;
8 ὁρκίζω σε τὸν Θεὸν, μή με βασανίσῃς. (Ἔ-
λεγε γὰρ αὐτῷ· Ἔξελθε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκά-
9 θαρτον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου) Καὶ ἐπηρώτα αὐ-
τόν· Τί σοι ὄνομα; Καὶ ἀπεκρίθη, λέγων·
10 Λεγεὼν ὄνομά μοι· ὅτι πολλοί ἐσμεν. Καὶ
παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ ἵνα μὴ αὐτοὺς ἀπο-
11 στείλῃ ἔξω τῆς χώρας. Ἦν δὲ ἐκεῖ πρὸς τὰ ὄρη
12 ἀγέλη χοίρων μεγάλη βοσκομένη. Καὶ
παρεκάλεσαν αὐτὸν πάντες οἱ δαίμονες,
λέγοντες· Πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα
13 εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν. Καὶ ἐπέτρεψεν
αὐτοῖς εὐθέως ὁ Ἰησοῦς. Καὶ ἐξελθόντα
τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, εἰσῆλθον εἰς
τοὺς χοίρους· καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ
κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, (ἦσαν δὲ
ὡς δισχίλιοι) καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσ-

σῃ.

σῃ. Οἱ δὲ βόσκοντες τοὺς χοίρους ἔφυγον, 14
καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς
ἀγρούς. Καὶ ἐξῆλθον ἰδεῖν τί ἐστι τὸ γεγονός.
Καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσι τὸν 15
δαιμονιζόμενον καθήμενον καὶ ἱματισμέ-
νον, καὶ σωφρονοῦντα, τὸν ἐσχηκότα τὸν λεγεῶ-
να· καὶ ἐφοβήθησαν. Καὶ διηγήσαντο αὐτοῖς 16
οἱ ἰδόντες, πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ,
καὶ περὶ τῶν χοίρων. Καὶ ἤρξαντο παρα- 17
καλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.
Καὶ ἐμβάντος αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον, παρ- 18
εκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶς ἵνα ᾖ μετ' αὐ-
τοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν, ἀλλὰ 19
λέγει αὐτῷ· Ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς
τοὺς σούς, καὶ ἀνάγγειλον αὐτοῖς ὅσα σοι ὁ Κύ-
ριος ἐποίησε, καὶ ἠλέησέ σε. Καὶ ἀπῆλθε, 20
καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει ὅσα
ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ πάντες ἐθαύ-
μαζον. Καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ 21
πλοίῳ πάλιν εἰς τὸ πέραν, συνήχθη
ὄχλος πολὺς ἐπ' αὐτόν· καὶ ἦν παρὰ τὴν
θάλασσαν. Καὶ ἰδού, ἔρχεται εἷς τῶν ἀρχι- 22
συναγώγων, ὀνόματι Ἰάειρος· καὶ ἰδὼν
αὐτόν, πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ· Καὶ 23
παρεκάλει αὐτὸν πολλά, λέγων· Ὅτι τὸ
θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει· ἵνα ἐλθὼν ἐπι-

θῇς

θῇς αὐτῇ τὰς χεῖρας, ὅπως σωθῇ· καὶ ζήσεται.
24 Καὶ ἀπῆλθε μετ' αὐτοῦ· καὶ ἠκολούθει αὐ-
τῷ ὄχλος πολὺς, καὶ συνέθλιβον αὐτόν.
25 (Καὶ γυνή τις οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἔτη
26 δώδεκα, Καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν
ἰατρῶν, καὶ δαπανήσασα τὰ παρ' ἑαυτῆς
πάντα, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα, ἀλλὰ
27 μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα· Ἀκού-
σασα περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ
28 ὄπισθεν, ἥψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· Ἔλεγε
γάρ· Ὅτι κἂν τῶν ἱματίων αὐτοῦ ἅψωμαι,
29 σωθήσομαι. Καὶ εὐθέως ἐξηράνθη ἡ πη-
γὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς· καὶ ἔγνω τῷ σώ-
30 ματι ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς μάστιγος. Καὶ
εὐθέως ὁ Ἰησοῦς ἐπιγνοὺς ἐν ἑαυτῷ τὴν
ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστρα-
φεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ, ἔλεγε· Τίς μου ἥψατο
31 τῶν ἱματίων; Καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ· Βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλίβον-
32 τά σε, καὶ λέγεις· Τίς μου ἥψατο; Καὶ
περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν·
33 Ἡ δὲ γυνὴ, φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα,
εἰδυῖα ὃ γέγονεν ἐπ' αὐτῇ, ἦλθε καὶ προσ-
έπεσεν αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν
34 ἀλήθειαν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Θύγατερ, ἡ
πίστις σου σέσωκέ σε· ὕπαγε εἰς εἰρήνην,

καὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

καὶ ἴσθι ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μάστιγός σου) Ἔτι 35
αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχι-
συναγώγου, λέγοντες· Ὅτι ἡ θυγάτηρ σου
ἀπέθανε· τί ἔτι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον;
Ὁ δὲ Ἰησοῦς, εὐθέως ἀκούσας τὸν λόγον λα- 36
λούμενον, λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ· Μὴ
φοβοῦ, μόνον πίστευε. Καὶ οὐκ ἀφῆκεν 37
οὐδένα αὐτῷ συνακολουθῆσαι, εἰ μὴ Πέ-
τρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν
Ἰακώβου. Καὶ ἔρχεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχι- 38
συναγώγου, καὶ θεωρεῖ θόρυβον, κλαίοντας καὶ
ἀλαλάζοντας πολλά. Καὶ εἰσελθὼν λέγει 39
αὐτοῖς· Τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ παι-
δίον οὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ 40
κατεγέλων αὐτοῦ· Ὁ δὲ, ἐκβαλὼν ἅπαν-
τας, παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου
καὶ τὴν μητέρα, καὶ τοὺς μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ εἰσπο-
ρεύεται ὅπου ἦν τὸ παιδίον ἀνακείμενον.
Καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου, λέγει 41
αὐτῇ· Ταλιθὰ κοῦμι· ὅ ἐστι μεθερμηνευό-
μενον· Τὸ κοράσιον (σοὶ λέγω) ἔγειραι. Καὶ 42
εὐθέως ἀνέστη τὸ κοράσιον, καὶ περιεπάτει·
ἦν γὰρ ἐτῶν δώδεκα. καὶ ἐξέστησαν ἐκστάσει
μεγάλῃ. Καὶ διεστείλατο αὐτοῖς πολλὰ 43
ἵνα μηδεὶς γνῷ τοῦτο· καὶ εἶπε δοθῆναι
αὐτῇ φαγεῖν.

ϛʹ. 6.

1 Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν
πατρίδα αὐτοῦ· καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ
2 μαθηταὶ αὐτοῦ. Καὶ γενομένου σαββά-
του ἤρξατο ἐν τῇ συναγωγῇ διδάσκειν.
καὶ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσσοντο, λέγον-
τες· Πόθεν τούτῳ ταῦτα; καὶ τίς ἡ σοφία
ἡ δοθεῖσα αὐτῷ, ὅτι καὶ δυνάμεις τοιαῦται
3 διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γίνονται; Οὐχ οὗτός
ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς Μαρίας, ἀδελφὸς
δὲ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ καὶ Ἰούδα καὶ Σίμω-
νος; καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε
πρὸς ἡμᾶς; Καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐ-
4 τῷ. Ἔλεγε δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι οὐκ
ἔστι προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι
αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς συγγενέσι, καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ
5 αὐτοῦ. Καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐκεῖ οὐδεμίαν
δύναμιν ποιῆσαι, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀῤῥώστοις
6 ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας, ἐθεράπευσε. Καὶ ἐθαύ-
μαζε διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν. Καὶ περιῆγε
7 τὰς κώμας κύκλῳ, διδάσκων. Καὶ προσ-
καλεῖται τοὺς δώδεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς
ἀποστέλλειν δύο δύο· καὶ ἐδίδου αὐτοῖς
ἐξουσίαν τῶν πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων.
8 Καὶ παρήγγελλεν αὐτοῖς ἵνα μηδὲν αἴρωσιν
εἰς ὁδὸν, εἰ μὴ ῥάβδον μόνον, μὴ πήραν,
μὴ ἄρ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

μὴ ἄρτον, μὴ εἰς τὴν ζώνην χαλκόν·
Ἀλλ' ὑποδεδεμένους σανδάλια· καὶ μὴ 9
ἐνδύσασθαι δύο χιτῶνας. Καὶ ἔλεγεν αὐ- 10
τοῖς· Ὅπου ἐὰν εἰσέλθητε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ
μένετε ἕως ἂν ἐξέλθητε ἐκεῖθεν. Καὶ ὅσοι 11
ἂν μὴ δέξωνται ὑμᾶς, μηδὲ ἀκούσωσιν
ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν, ἐκτινάξατε
τὸν χοῦν τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν, εἰς
μαρτύριον αὐτοῖς. ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ἀνεκτότερον ἔσται Σοδόμοις ἢ Γομόῤῥοις
ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.
Καὶ ἐξελθόντες ἐκήρυσσον ἵνα μετανοήσω- 12
σι· Καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον· καὶ 13
ἤλειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀῤῥώστους, καὶ ἐθε-
ράπευον. Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώ- 14
δης, (φανερὸν γὰρ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐ-
τοῦ) καὶ ἔλεγεν· Ὅτι Ἰωάννης ὁ βαπτίζων
ἐκ νεκρῶν ἠγέρθη, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦ-
σιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ. Ἄλλοι ἔλεγον· 15
Ὅτι Ἠλίας ἐστίν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον· Ὅτι
προφήτης ἐστίν, ἢ ὡς εἷς τῶν προφητῶν.
Ἀκούσας δὲ ὁ Ἡρώδης, εἶπεν· Ὅτι ὃν ἐγὼ 16
ἀπεκεφάλισα Ἰωάννην, οὗτός ἐστιν, αὐ-
τὸς ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν. Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρώ- 17
δης, ἀποστείλας ἐκράτησε τὸν Ἰωάννην,
καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ διὰ
Ἡρω-

Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ
ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν.
18 Ἔλεγε γὰρ ὁ Ἰωάννης τῷ Ἡρώδῃ· Ὅτι
οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελ-
19 φοῦ σου. Ἡ δὲ Ἡρωδιὰς ἐνεῖχεν αὐτῷ, καὶ
ἤθελεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι· καὶ οὐκ ἠδύνατο·
20 Ὁ γὰρ Ἡρώδης ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην, εἰ-
δὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον· καὶ
συνετήρει αὐτόν· καὶ ἀκούσας αὐτοῦ, πολλὰ
21 ἐποίει, καὶ ἡδέως αὐτοῦ ἤκουε. Καὶ γενο-
μένης ἡμέρας εὐκαίρου, ὅτε Ἡρώδης τοῖς
γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίει τοῖς με-
γιστᾶσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς
22 πρώτοις τῆς Γαλιλαίας· Καὶ εἰσελθούσης
τῆς θυγατρὸς αὐτῆς τῆς Ἡρωδιάδος, καὶ
ὀρχησαμένης, καὶ ἀρεσάσης τῷ Ἡρώδῃ
καὶ τοῖς συνανακειμένοις, εἶπεν ὁ βασι-
λεὺς τῷ κορασίῳ· Αἴτησόν με ὃ ἐὰν θέ-
23 λῃς, καὶ δώσω σοί. Καὶ ὤμοσεν αὐτῇ·
Ὅτι ὃ ἐάν με αἰτήσῃς, δώσω σοὶ, ἕως
24 ἡμίσους τῆς βασιλείας μου. Ἡ δὲ ἐξελθοῦ-
σα, εἶπε τῇ μητρὶ αὐτῆς· Τί αἰτήσο-
μαι; Ἡ δὲ εἶπε· Τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου
25 τοῦ Βαπτιστοῦ. Καὶ εἰσελθοῦσα εὐθέως μετὰ
σπουδῆς πρὸς τὸν βασιλέα, ᾐτήσατο, λέ-
γουσα· Θέλω ἵνα μοι δῷς ἐξ αὐτῆς ἐπὶ
πίνακι

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ Βαπτι-
στοῦ. Καὶ περίλυπος γενόμενος ὁ βα- 26
σιλεὺς, διὰ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς συνανα-
κειμένους οὐκ ἠθέλησεν αὐτὴν ἀθετῆσαι.
Καὶ εὐθέως ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς σπε- 27
κουλάτωρα, ἐπέταξεν ἐνεχθῆναι τὴν κε-
φαλὴν αὐτοῦ. Ὁ δὲ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλι- 28
σεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ· καὶ ἤνεγκε τὴν κε-
φαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν
τῷ κορασίῳ· καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν
τῇ μητρὶ αὐτῆς. Καὶ ἀκούσαντες οἱ μα- 29
θηταὶ αὐτοῦ, ἦλθον καὶ ἦραν τὸ πτῶμα αὐ-
τοῦ, καὶ ἔθηκαν αὐτὸ ἐν μνημείῳ. Καὶ 30
συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν,
καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα καὶ ὅσα ἐποίη-
σαν, καὶ ὅσα ἐδίδαξαν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· 31
Δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ᾽ ἰδίαν εἰς ἔρημον
τόπον, καὶ ἀναπαύεσθε ὀλίγον· Ἦσαν γὰρ οἱ
ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί· καὶ οὐδὲ
φαγεῖν ηὐκαίρουν. Καὶ ἀπῆλθον εἰς ἔρη- 32
μον τόπον τῷ πλοίῳ κατ᾽ ἰδίαν. Καὶ 33
εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας οἱ ὄχλοι· καὶ ἐπ-
έγνωσαν αὐτὸν πολλοί· καὶ πεζῇ ἀπὸ πασῶν
τῶν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ, καὶ προῆλθον
αὐτοὺς, καὶ συνῆλθον πρὸς αὐτόν. Καὶ 34
ἐξελθὼν εἶδεν ὁ Ἰησοῦς πολὺν ὄχλον, καὶ
ἐσπλαγ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐσπλαγχνίσθη ἐπ᾽ αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα· καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς πολλά. Καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γενομένης, προσελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγουσιν· Ὅτι ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἤδη ὥρα πολλή· Ἀπόλυσον αὐτούς, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς κύκλῳ ἀγροὺς καὶ κώμας, ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς ἄρτους· τί γὰρ φάγωσιν οὐκ ἔχουσιν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς· Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν διακοσίων δηναρίων ἄρτους, καὶ δῶμεν αὐτοῖς φαγεῖν; Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· Πόσους ἄρτους ἔχετε; ὑπάγετε καὶ ἴδετε. Καὶ γνόντες, λέγουσι· Πέντε, καὶ δύο ἰχθύας. Καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνακλῖναι πάντας συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τῷ χλωρῷ χόρτῳ. Καὶ ἀνέπεσον πρασιαὶ πρασιαί, ἀνὰ ἑκατὸν καὶ ἀνὰ πεντήκοντα. Καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, εὐλόγησε, καὶ κατέκλασε τοὺς ἄρτους· καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα παραθῶσιν αὐτοῖς· καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισε πᾶσι. Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν. Καὶ ἦραν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις, καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἰχθύων. Καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους, 44
ὡσεὶ πεντακισχίλιοι ἄνδρες. Καὶ εὐθέως 45
ἠνάγκασε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς
τὸ πλοῖον, καὶ προάγειν εἰς τὸ πέραν πρὸς
Βηθσαϊδάν, ἕως αὐτὸς ἀπολύσῃ τὸν ὄχλον.
Καὶ ἀποταξάμενος αὐτοῖς, ἀπῆλθεν εἰς 46
τὸ ὄρος προσεύξασθαι. Καὶ ὀψίας γενο- 47
μένης ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσ-
σης, καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ 48
εἶδεν αὐτοὺς βασανιζομένους ἐν τῷ ἐλαύ-
νειν· (ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς)
καὶ περὶ τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς
ἔρχεται πρὸς αὐτούς, περιπατῶν ἐπὶ τῆς
θαλάσσης· καὶ ἤθελε παρελθεῖν αὐτούς.
Οἱ δὲ, ἰδόντες αὐτὸν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς 49
θαλάσσης, ἔδοξαν φάντασμα εἶναι, καὶ
ἀνέκραξαν· (Πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδον, καὶ 50
ἐταράχθησαν) Καὶ εὐθέως ἐλάλησε μετ᾽
αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς· Θαρσεῖτε, ἐγώ
εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. Καὶ ἀνέβη πρὸς αὐ- 51
τοὺς εἰς τὸ πλοῖον· καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνε-
μος· καὶ λίαν ἐκ περισσοῦ ἐν ἑαυτοῖς
ἐξίσταντο, καὶ ἐθαύμαζον· Οὐ γὰρ συνῆκαν 52
ἐπὶ τοῖς ἄρτοις· ἦν γὰρ ἡ καρδία αὐτῶν
πεπωρωμένη. Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον 53
ἐπὶ τὴν γῆν Γεννησαρέτ· καὶ προσωρ-
μίσθη-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

μίσθησαν. Καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ
πλοίου, εὐθέως ἐπιγνόντες αὐτὸν, Περι-
δραμόντες ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην,
ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς κραββάτοις τοὺς κακῶς
ἔχοντας περιφέρειν, ὅπου ἤκουον ὅτι ἐκεῖ ἐστι.
Καὶ ὅπου ἂν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας, ἢ
πόλεις, ἢ ἀγροὺς, ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἐτίθουν
τοὺς ἀσθενοῦντας, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα
κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἅψων-
ται· καὶ ὅσοι ἂν ἥπτοντο αὐτοῦ, ἐσώζοντο.

ζ'. 7.

1 Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρι-
σαῖοι, καί τινες τῶν Γραμματέων, ἐλθόν-
2 τες ἀπὸ Ἱεροσολύμων· Καὶ ἰδόντες τινὰς
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ κοιναῖς χερσὶ (τοῦτ᾽
ἔστιν ἀνίπτοις) ἐσθίοντας ἄρτους, ἐμέμψαν-
3 το. (Οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰου-
δαῖοι, ἐὰν μὴ πυγμῇ νίψωνται τὰς χεῖ-
ρας, οὐκ ἐσθίουσι, κρατοῦντες τὴν παρά-
4 δοσιν τῶν πρεσβυτέρων· Καὶ ἀπὸ ἀγορᾶς,
ἐὰν μὴ βαπτίσωνται, οὐκ ἐσθίουσι· καὶ ἄλλα
πολλά ἐστιν ἃ παρέλαβον κρατεῖν, βα-
πτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλκίων
5 καὶ κλινῶν) Ἔπειτα ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ
Φαρισαῖοι καὶ οἱ Γραμματεῖς· Διατί
οἱ μαθηταί σου οὐ περιπατοῦσι κατὰ τὴν
παρά-

παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ ἀνίπτοις
χερσὶν ἐσθίουσι τὸν ἄρτον; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, 6
εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτι καλῶς προεφήτευσεν
Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν· ὡς
γέγραπται· Οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χείλεσί με
τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόῤῥω ἀπέχει
ἀπ' ἐμοῦ. Μάτην δὲ σέβονταί με, δι- 7
δάσκοντες διδασκαλίας, ἐντάλματα ἀν-
θρώπων. Ἀφέντες γὰρ τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, 8
κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων,
βαπτισμοὺς ξεστῶν καὶ ποτηρίων· καὶ ἄλλα
παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε. Καὶ 9
ἔλεγεν αὐτοῖς· Καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντο-
λὴν τοῦ Θεοῦ, ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν τη-
ρήσητε. Μωσῆς γὰρ εἶπε· Τίμα τὸν πατέρα 10
σου καὶ τὴν μητέρα σου· καὶ, Ὁ κακολογῶν
πατέρα ἢ μητέρα, θανάτῳ τελευτάτω.
Ὑμεῖς δὲ λέγετε· Ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ 11
πατρὶ ἢ τῇ μητρί· Κορβᾶν (ὅ ἐστι, δῶρον)
ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ, ὠφεληθῇς. Καὶ οὐκέτι ἀφίετε 12
αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἢ τῇ
μητρὶ αὐτοῦ· Ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ 13
τῇ παραδόσει ὑμῶν, ᾗ παρεδώκατε· καὶ
παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε. Καὶ 14
προσκαλεσάμενος πάντα τὸν ὄχλον, ἔλεγεν
αὐτοῖς· Ἀκούετέ μου πάντες, καὶ συνίετε.

15 Οὐδὲν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

15 Οὐδέν ἐστιν ἔξωθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευό-
μενον εἰς αὐτὸν, ὃ δύναται αὐτὸν κοινῶ-
σαι· ἀλλὰ τὰ ἐκπορευόμενα ἀπ᾽ αὐτοῦ,
16 ἐκεῖνά ἐστι τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον. Εἴ τις
17 ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Καὶ ὅτε εἰσῆλ-
θεν εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτων
αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ τῆς παρα-
18 βολῆς. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Οὕτω καὶ ὑμεῖς
ἀσύνετοί ἐστε; οὐ νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ ἔξω-
θεν εἰσπορευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον, οὐ
19 δύναται αὐτὸν κοινῶσαι; Ὅτι οὐκ εἰσπο-
ρεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλ᾽ εἰς τὴν
κοιλίαν· καὶ εἰς τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται,
20 καθαρίζον πάντα τὰ βρώματα. Ἔλεγε
δὲ ὅτι τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον,
21 ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. Ἔσωθεν γὰρ
ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων οἱ διαλο-
γισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται, μοιχεῖαι,
22 πορνεῖαι, φόνοι, κλοπαὶ, πλεονεξίαι,
πονηρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, ὀφθαλμὸς
πονηρὸς, βλασφημία, ὑπερηφανία,
23 ἀφροσύνη. Πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ
ἔσωθεν ἐκπορεύεται, καὶ κοινοῖ τὸν ἄνθρω-
24 πον. Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς
τὰ μεθόρια Τύρου καὶ Σιδῶνος· καὶ εἰσ-
ελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν, οὐδένα ἤθελε γνῶναι·
καὶ οὐκ

καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν. Ἀκούσασα γὰρ 25
γυνὴ περὶ αὐτοῦ, ἧς εἶχε τὸ θυγάτριον
αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἐλθοῦσα προσ-
έπεσε πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, (Ἦν δὲ ἡ 26
γυνὴ Ἑλληνίς, Συροφοίνισσα τῷ γένει)
καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον ἐκβάλλῃ
ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶ- 27
πεν αὐτῇ· Ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι
τὰ τέκνα· οὐ γὰρ καλόν ἐστι λαβεῖν τὸν ἄρ-
τον τῶν τέκνων, καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις.
Ἡ δὲ ἀπεκρίθη, καὶ λέγει αὐτῷ· Ναὶ Κύ- 28
ριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς τρα-
πέζης ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν παιδίων.
Καὶ εἶπεν αὐτῇ· Διὰ τοῦτον τὸν λόγον 29
ὕπαγε· ἐξελήλυθε τὸ δαιμόνιον ἐκ τῆς
θυγατρός σου. Καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶ- 30
κον αὐτῆς, εὗρε τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός,
καὶ τὴν θυγατέρα βεβλημένην ἐπὶ τῆς
κλίνης. Καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὁρίων 31
Τύρου καὶ Σιδῶνος, ἦλθε πρὸς τὴν θά-
λασσαν τῆς Γαλιλαίας, ἀνὰ μέσον τῶν
ὁρίων Δεκαπόλεως. Καὶ φέρουσιν αὐτῷ 32
κωφὸν μογιλάλον· καὶ παρακαλοῦσιν
αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χεῖρα. Καὶ 33
ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ'
ἰδίαν, ἔβαλε τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ
ὦτα

ὦτα αὐτοῦ· καὶ πτύσας ἥψατο τῆς γλώσ-
34 σης αὐτοῦ. Καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν,
ἐστέναξε, καὶ λέγει αὐτῷ· Ἐφφαθὰ, ὅ ἐστι,
35 διανοίχθητι. Καὶ εὐθέως διηνοίχθησαν
αὐτοῦ αἱ ἀκοαί· καὶ ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆς
36 γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς. Καὶ
διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν·
ὅσον δὲ αὐτὸς αὐτοῖς διεστέλλετο, μᾶλλον
37 περισσότερον ἐκήρυσσον. Καὶ ὑπερπε-
ρισσῶς ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες· Καλῶς
πάντα πεποίηκε· καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ
ἀκούειν, καὶ τοὺς ἀλάλους λαλεῖν.

η΄. 8.

1 Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, παμπόλλου
ὄχλου ὄντος, καὶ μὴ ἐχόντων τί φάγωσι,
προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθη-
2 τὰς αὐτοῦ, λέγει αὐτοῖς· Σπλαγχνίζομαι
ἐπὶ τὸν ὄχλον· ὅτι ἤδη ἡμέρας τρεῖς προσ-
μένουσί μοι, καὶ οὐκ ἔχουσι τί φάγωσι.
3 Καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς νήστεις εἰς οἶκον
αὐτῶν, ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ· τινὲς γὰρ
4 αὐτῶν μακρόθεν ἥκουσι. Καὶ ἀπεκρίθη-
σαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Πόθεν τού-
τους δυνήσεταί τις ὧδε χορτάσαι ἄρτων
5 ἐπ᾽ ἐρημίας; Καὶ ἐπηρώτα αὐτούς· Πόσους
6 ἔχετε ἄρτους; Οἱ δὲ εἶπον· Ἑπτά. Καὶ παρ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ήγγειλε τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ
λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους, εὐχαριστήσας
ἔκλασε, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα
παραθῶσι· καὶ παρέθηκαν τῷ ὄχλῳ. Καὶ 7
εἶχον ἰχθύδια ὀλίγα· καὶ εὐλογήσας, εἶπε
παραθεῖναι καὶ αὐτά. Ἔφαγον δέ, καὶ ἐχορ- 8
τάσθησαν· καὶ ἦραν περισσεύματα κλασ-
μάτων, ἑπτὰ σπυρίδας. Ἦσαν δὲ οἱ φα- 9
γόντες, ὡς τετρακισχίλιοι· καὶ ἀπέλυσεν αὐ-
τούς. Καὶ εὐθέως ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ 10
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἦλθεν εἰς τὰ μέρη Δαλ-
μανουθά. Καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι, καὶ 11
ἤρξαντο συζητεῖν αὐτῷ, ζητοῦντες παρ᾽ αὐ-
τοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντες αὐ-
τόν. Καὶ ἀναστενάξας τῷ πνεύματι αὐτοῦ, 12
λέγει· Τί ἡ γενεὰ αὕτη σημεῖον ἐπιζητεῖ;
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ
ταύτῃ σημεῖον. Καὶ ἀφεὶς αὐτούς, ἐμβὰς 13
πάλιν εἰς τὸ πλοῖον, ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν.
Καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν ἄρτους, καὶ εἰ μὴ ἕνα 14
ἄρτον οὐκ εἶχον μεθ᾽ ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ.
Καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς, λέγων· Ὁρᾶτε, 15
βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ τῆς
ζύμης Ἡρώδου. Καὶ διελογίζοντο πρὸς 16
ἀλλήλους, λέγοντες· Ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχομεν.
Καὶ γνοὺς ὁ Ἰησοῦς, λέγει αὐτοῖς· Τί διαλο- 17

γίζεσθε

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

γίζεσθε ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; οὔπω νοεῖτε, οὐδὲ
συνίετε; ἔτι πεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρ-
18 δίαν ὑμῶν; Ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέ-
πετε; καὶ ὦτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε; καὶ οὐ
19 μνημονεύετε; Ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλα-
σα εἰς τοὺς πεντακισχιλίους, πόσους κοφί-
νους πλήρεις κλασμάτων ἤρατε; Λέγουσιν
20 αὐτῷ· Δώδεκα. Ὅτε δὲ τοὺς ἑπτὰ εἰς τοὺς
τετρακισχιλίους, πόσων σπυρίδων πληρώ-
ματα κλασμάτων ἤρατε; Οἱ δὲ εἶπον·
21 Ἑπτά. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Πῶς οὐ συνίετε;
22 Καὶ ἔρχεται εἰς Βηθσαϊδάν· καὶ φέρουσιν
αὐτῷ τυφλὸν, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα
23 αὐτοῦ ἅψηται. Καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς
χειρὸς τοῦ τυφλοῦ, ἐξήγαγεν αὐτὸν ἔξω τῆς κώ-
μης· καὶ πτύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ, ἐπι-
θεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἐπηρώτα αὐτὸν εἴ τι
24 βλέπει. Καὶ ἀναβλέψας, ἔλεγε· Βλέπω τοὺς
ἀνθρώπους· ὅτι ὡς δένδρα ὁρῶ περιπατοῦν-
25 τας. Εἶτα πάλιν ἐπέθηκε τὰς χεῖρας ἐπὶ
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν
ἀναβλέψαι· καὶ ἀποκατεστάθη, καὶ ἐνέβλεψε
26 τηλαυγῶς ἅπαντας. Καὶ ἀπέστειλεν αὐ-
τὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, λέγων· Μηδὲ εἰς
τὴν κώμην εἰσέλθῃς, μηδὲ εἴπῃς τινὶ ἐν
27 τῇ κώμῃ. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ

μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας Καισα-
ρείας τῆς Φιλίππου· καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων αὐτοῖς· Τίνα
με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι; Οἱ δὲ ἀπ- 28
εκρίθησαν· Ἰωάννην τὸν Βαπτιστήν· καὶ
ἄλλοι, Ἠλίαν· ἄλλοι δὲ, ἕνα τῶν προφητῶν.
Καὶ αὐτὸς λέγει αὐτοῖς· Ὑμεῖς δὲ τίνα με 29
λέγετε εἶναι; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος,
λέγει αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ Χριστός. Καὶ ἐπετίμη- 30
σεν αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ λέγωσι περὶ αὐτοῦ.
Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν 31
τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμα-
σθῆναι ἀπὸ τῶν Πρεσβυτέρων καὶ Ἀρχιερέων
καὶ Γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι· καὶ μετὰ
τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι. Καὶ παῤῥησίᾳ 32
τὸν λόγον ἐλάλει. Καὶ προσλαβόμενος
αὐτὸν ὁ Πέτρος, ἤρξατο ἐπιτιμᾷν αὐτῷ.
Ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς, καὶ ἰδὼν τοὺς μαθη- 33
τὰς αὐτοῦ, ἐπετίμησε τῷ Πέτρῳ, λέγων·
Ὕπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ· ὅτι οὐ φρονεῖς
τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. Καὶ 34
προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μα-
θηταῖς αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς· Ὅστις θέλει
ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν,
καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολου-
θείτω μοι. Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν 35
αὐτοῦ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν
ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ
36 τοῦ Εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν. Τί γὰρ
ὠφελήσει ἄνθρωπον, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσ-
μον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ;
37 Ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς
38 ψυχῆς αὐτοῦ; Ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με
καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ
μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ
ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέ-
λων τῶν ἁγίων.

Θ'. 9.

1 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅτι εἰσί τινες τῶν ὧδε ἑστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ
γεύσωνται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βα-
σιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.
2 Καὶ μεθ' ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ
Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν
Ἰωάννην, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος
ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μόνους· καὶ μετεμορφώ-
3 θη ἔμπροσθεν αὐτῶν. Καὶ τὰ ἱμάτια αὐ-
τοῦ ἐγένετο στίλβοντα, λευκὰ λίαν ὡς χιών,
οἷα γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται λευ-
4 κᾶναι. Καὶ ὤφθη αὐτοῖς Ἠλίας σὺν Μω-
5 σεῖ· καὶ ἦσαν συλλαλοῦντες τῷ Ἰησοῦ. Καὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος, λέγει τῷ Ἰησοῦ· Ῥαβ-
βὶ, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· καὶ ποιή-
σωμεν σκηνὰς τρεῖς, σοὶ μίαν, καὶ Μωσεῖ
μίαν, καὶ Ἠλίᾳ μίαν. Οὐ γὰρ ᾔδει τί λαλή- 6
σῃ· ἦσαν γὰρ ἔκφοβοι. Καὶ ἐγένετο νεφέλη 7
ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς· καὶ ἦλθε φωνὴ ἐκ τῆς
νεφέλης, λέγουσα· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ
ἀγαπητός, αὐτοῦ ἀκούετε. Καὶ ἐξάπινα 8
περιβλεψάμενοι, οὐκέτι οὐδένα εἶδον, ἀλλὰ
τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυτῶν. Καταβαινόν- 9
των δὲ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους, διεστείλατο αὐ-
τοῖς ἵνα μηδενὶ διηγήσωνται ἃ εἶδον, εἰ μὴ
ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ.
Καὶ τὸν λόγον ἐκράτησαν πρὸς ἑαυτοὺς, 10
συζητοῦντες τί ἐστι τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι.
Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν, λέγοντες· Ὅτι λέ- 11
γουσιν οἱ Γραμματεῖς, ὅτι Ἠλίαν δεῖ ἐλ-
θεῖν πρῶτον; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐ- 12
τοῖς· Ἠλίας μὲν ἐλθὼν πρῶτον, ἀποκαθιστᾷ
πάντα· καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου, ἵνα πολλὰ πάθῃ, καὶ ἐξουδενωθῇ.
Ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι καὶ Ἠλίας ἐλήλυθε, 13
καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν, καθὼς
γέγραπται ἐπ' αὐτόν. Καὶ ἐλθὼν πρὸς τοὺς 14
μαθητὰς, εἶδεν ὄχλον πολὺν περὶ αὐτοὺς,
καὶ Γραμματεῖς συζητοῦντας αὐτοῖς. Καὶ 15

εὐθέως

εὐθέως πᾶς ὁ ὄχλος ἰδὼν αὐτὸν ἐξεθαμ-
βήθη, καὶ προστρέχοντες ἠσπάζοντο αὐτόν.
16 Καὶ ἐπηρώτησε τοὺς Γραμματεῖς· Τί συ-
17 ζητεῖτε πρὸς αὐτούς; Καὶ ἀποκριθεὶς εἷς
ἐκ τοῦ ὄχλου, εἶπε· Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν
υἱόν μου πρός σε, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον·
18 Καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐ-
τόν· καὶ ἀφρίζει, καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐ-
τοῦ, καὶ ξηραίνεται· καὶ εἶπον τοῖς μαθηταῖς
σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι, καὶ οὐκ ἴσχυ-
19 σαν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ, λέγει· Ὦ
γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσο-
μαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετε αὐ-
20 τὸν πρός με. Καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐ-
τόν· καὶ ἰδὼν αὐτὸν, εὐθέως τὸ πνεῦμα ἐσπά-
ραξεν αὐτόν· καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκυλίετο
21 ἀφρίζων. Καὶ ἐπηρώτησε τὸν πατέρα αὐ-
τοῦ· Πόσος χρόνος ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγονεν
22 αὐτῷ; Ὁ δὲ εἶπε· Παιδιόθεν. Καὶ πολλά-
κις αὐτὸν καὶ εἰς πῦρ ἔβαλε καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα
ἀπολέσῃ αὐτόν. ἀλλ' εἴ τι δύνασαι, βοή-
23 θησον ἡμῖν, σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς. Ὁ
δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Τὸ εἰ δύνασαι πιστεῦ-
24 σαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. Καὶ
εὐθέως κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου, μετὰ δα-
κρύων ἔλεγε· Πιστεύω Κύριε· βοήθει μου τῇ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἀπιστίᾳ. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει 25
ὄχλος, ἐπετίμησε τῷ πνεύματι τῷ ἀκα-
θάρτῳ, λέγων αὐτῷ· Τὸ πνεῦμα τὸ ἄλα-
λον καὶ κωφὸν, ἐγώ σοι ἐπιτάσσω· Ἔξελθε
ἐξ αὐτοῦ, καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν.
Καὶ κρᾶξαν, καὶ πολλὰ σπαράξαν αὐτὸν, 26
ἐξῆλθε· καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρὸς, ὥστε πολ-
λοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς 27
κρατήσας αὐτὸν τῆς χειρὸς, ἤγειρεν αὐτόν·
καὶ ἀνέστη. Καὶ εἰσελθόντα αὐτὸν εἰς οἶκον 28
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπηρώτων αὐτὸν κατ'
ἰδίαν· Ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκ-
βαλεῖν αὐτό; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτο τὸ 29
γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν εἰ μὴ ἐν
προσευχῇ καὶ νηστείᾳ. Καὶ ἐκεῖθεν ἐξελθόν- 30
τες παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας·
καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τις γνῷ. Ἐδίδασκε γὰρ 31
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς·
Ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς
χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν·
καὶ ἀποκτανθεὶς, τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀνα-
στήσεται. Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφο- 32
βοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι. Καὶ ἦλθεν εἰς 33
Καπερναούμ· καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος,
ἐπηρώτα αὐτούς· Τί ἐν τῇ ὁδῷ πρὸς ἑαυ-
τοὺς διελογίζεσθε; Οἱ δὲ ἐσιώπων· πρὸς 34

ἀλλή-

ἀλλήλους γὰρ διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ, τίς
35 μείζων· Καὶ καθίσας ἐφώνησε τοὺς δώ-
δεκα, καὶ λέγει αὐτοῖς· Εἴ τις θέλει πρῶτος
εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος, καὶ πάντων διά-
36 κονος. Καὶ λαβὼν παιδίον, ἔστησεν αὐτὸ ἐν
μέσῳ αὐτῶν· καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὸ,
37 εἶπεν αὐτοῖς· Ὃς ἐὰν ἓν τῶν τοιούτων παιδίων
δέξηται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς
ἐὰν ἐμὲ δέξηται, οὐκ ἐμὲ δέχεται, ἀλλὰ τὸν ἀπο-
38 στείλαντά με. Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ ὁ Ἰωάν-
νης, λέγων· Διδάσκαλε, εἴδομέν τινα ἐν τῷ
ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, ὃς οὐκ
ἀκολουθεῖ ἡμῖν· καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτὸν, ὅτι
39 οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· Μὴ
κωλύετε αὐτόν· οὐδεὶς γάρ ἐστιν ὃς ποιήσει
δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, καὶ δυνήσεται
40 ταχὺ κακολογῆσαί με· Ὃς γὰρ οὐκ ἔστι καθ᾽
41 ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν ἐστιν· Ὃς γὰρ ἂν ποτί-
σῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος ἐν τῷ ὀνόμα-
τί μου, ὅτι Χριστοῦ ἐστε, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ
42 μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ. Καὶ ὃς ἂν
σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τῶν πιστευόντων
εἰς ἐμέ, καλόν ἐστιν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περί-
κειται λίθος μυλικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐ-
43 τοῦ, καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ
ἐὰν σκανδαλίζῃ σε ἡ χείρ σου, ἀπόκοψον

αὐτήν· καλόν σοι ἐστὶ κυλλὸν εἰς τὴν ζωὴν
εἰσελθεῖν, ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα, ἀπελθεῖν
εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον·
Ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ 44
πῦρ οὐ σβέννυται. Καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκαν- 45
δαλίζῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλόν ἐστί
σοι εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλὸν, ἢ τοὺς δύο
πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν,
εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον· Ὅπου ὁ σκώληξ 46
αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.
Καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζῃ σε, 47
ἔκβαλε αὐτόν. καλόν σοι ἐστὶ μονόφθαλ-
μον εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ,
ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν
γέενναν τοῦ πυρός· Ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν 48
οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. Πᾶς 49
γὰρ πυρὶ ἁλισθήσεται· καὶ πᾶσα θυσία ἁλὶ
ἁλισθήσεται. Καλὸν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ τὸ 50
ἅλας ἄναλον γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύ-
σετε; ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ἅλας, καὶ εἰρηνεύετε
ἐν ἀλλήλοις.

ι. 10.

Κἀκεῖθεν ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὅρια 1
τῆς Ἰουδαίας, διὰ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου·
καὶ συμπορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς
αὐτόν· καὶ, ὡς εἰώθει, πάλιν ἐδίδασκεν
αὐτούς.

2 αὐτούς. Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι,
ἐπηρώτησαν αὐτὸν εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα
3 ἀπολῦσαι· πειράζοντες αὐτόν. Ὁ δὲ ἀπο-
κριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς· Τί ὑμῖν ἐνετείλατο
4 Μωσῆς; Οἱ δὲ εἶπον· Μωσῆς ἐπέτρεψε
βιβλίον ἀποστασίου γράψαι, καὶ ἀπολῦσαι.
5 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς·
Πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν
6 ὑμῖν τὴν ἐντολὴν ταύτην· Ἀπὸ δὲ ἀρχῆς
κτίσεως, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς ὁ
7 Θεός. Ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος
τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσ-
8 κολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. Καὶ
ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν· ὥστε οὐκέτι
9 εἰσὶ δύο, ἀλλὰ μία σάρξ. Ὃ οὖν ὁ Θεὸς συν-
10 έζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. Καὶ ἐν
τῇ οἰκίᾳ πάλιν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ τοῦ
11 αὐτοῦ ἐπηρώτησαν αὐτόν. Καὶ λέγει αὐτοῖς·
Ὃς ἐὰν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ γα-
12 μήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται ἐπ᾽ αὐτήν. Καὶ ἐὰν
γυνὴ ἀπολύσῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ γαμηθῇ
13 ἄλλῳ, μοιχᾶται. Καὶ προσέφερον αὐτῷ
παιδία, ἵνα ἅψηται αὐτῶν· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπ-
14 ετίμων τοῖς προσφέρουσιν. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς
ἠγανάκτησε, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἄφετε τὰ παι-
δία ἔρχεσθαι πρός με, καὶ μὴ κωλύετε αὐτά·

τῶν γὰρ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.
Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν 15
βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσ-
έλθῃ εἰς αὐτήν. Καὶ ἐναγκαλισάμενος 16
αὐτὰ, τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ᾽ αὐτὰ, ηὐλόγει
αὐτά. Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰς ὁδὸν, 17
προσδραμὼν εἷς καὶ γονυπετήσας αὐτὸν,
ἐπηρώτα αὐτόν· Διδάσκαλε ἀγαθὲ, τί
ποιήσω ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;
Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Τί με λέγεις ἀγα- 18
θόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς, εἰ μὴ εἷς, ὁ Θεός. Τὰς 19
ἐντολὰς οἶδας· Μὴ μοιχεύσῃς· Μὴ φο-
νεύσῃς· Μὴ κλέψῃς· Μὴ ψευδομαρτυ-
ρήσῃς· Μὴ ἀποστερήσῃς· Τίμα τὸν πατέ-
ρα σου καὶ τὴν μητέρα. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, 20
εἶπεν αὐτῷ· Διδάσκαλε, ταῦτα πάντα
ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου. Ὁ δὲ Ἰη- 21
σοῦς ἐμβλέψας αὐτῷ, ἠγάπησεν αὐτὸν,
καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἕν σοι ὑστερεῖ· ὕπαγε,
ὅσα ἔχεις πώλησον, καὶ δὸς τοῖς πτωχοῖς· καὶ
ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ· καὶ δεῦρο, ἀκο-
λούθει μοι, ἄρας τὸν σταυρόν. Ὁ δὲ, στυγνά- 22
σας ἐπὶ τῷ λόγῳ, ἀπῆλθε λυπούμενος·
ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. Καὶ περι- 23
βλεψάμενος ὁ Ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ· Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχον-
τες

τες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελεύσονται.
24 Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λό-
γοις αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς,
λέγει αὐτοῖς· Τέκνα, πῶς δύσκολόν ἐστι τοὺς
πεποιθότας ἐπὶ τοῖς χρήμασιν, εἰς τὴν βα-
25 σιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν; Εὐκοπώτερόν
ἐστι κάμηλον διὰ τῆς τρυμαλιᾶς τῆς ῥαφί-
δος διελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασι-
26 λείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. Οἱ δὲ περισσῶς
ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες πρὸς ἑαυτούς· Καὶ
27 τίς δύναται σωθῆναι; Ἐμβλέψας δὲ αὐ-
τοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγει· Παρὰ ἀνθρώποις ἀ-
δύνατον, ἀλλ' οὐ παρὰ τῷ Θεῷ· πάντα γὰρ
28 δυνατά ἐστι παρὰ τῷ Θεῷ. Καὶ ἤρξατο
ὁ Πέτρος λέγειν αὐτῷ· Ἰδοὺ, ἡμεῖς ἀφ-
ήκαμεν πάντα, καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι.
29 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν· Ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ
ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς, ἢ πατέρα ἢ μητέ-
ρα, ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα, ἢ ἀγροὺς, ἕνεκεν
30 ἐμοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου, Ἐὰν μὴ λάβῃ ἑκα-
τονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ,
οἰκίας, καὶ ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφὰς, καὶ μητέ-
ρας καὶ τέκνα, καὶ ἀγροὺς, μετὰ διωγμῶν, καὶ
ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον.
31 Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι, ἔσχατοι· καὶ οἱ
ἔσχατοι,

ἔσχατοι, πρῶτοι. Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀνα- 32
βαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ ἦν προ-
άγων αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐθαμβοῦντο, καὶ
ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο. Καὶ παρα-
λαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα, ἤρξατο αὐτοῖς
λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν· Ὅτι 33
ἰδοὺ, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς Ἀρχιερεῦσι
καὶ τοῖς Γραμματεῦσι, καὶ κατακρινοῦσιν
αὐτὸν θανάτῳ, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν
τοῖς ἔθνεσι· Καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ, καὶ 34
μαστιγώσουσιν αὐτὸν, καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ,
καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ
ἀναστήσεται. Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ 35
Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου,
λέγοντες· Διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὃ ἐὰν
αἰτήσωμεν ποιήσῃς ἡμῖν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐ- 36
τοῖς· Τί θέλετε ποιῆσαί με ὑμῖν; Οἱ δὲ 37
εἶπον αὐτῷ· Δὸς ἡμῖν ἵνα εἷς ἐκ δεξιῶν
σου καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων σου καθίσωμεν
ἐν τῇ δόξῃ σου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· 38
Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ
ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ
ἐγὼ βαπτίζομαι, βαπτισθῆναι; Οἱ δὲ 39
εἶπον αὐτῷ· Δυνάμεθα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶ-
πεν αὐτοῖς· Τὸ μὲν ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω,
πίεσθε·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

πίεσθε· καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζο-
40 μαι, βαπτισθήσεσθε· Τὸ δὲ καθίσαι ἐκ
δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων μου, οὐκ ἔστιν ἐμὸν
41 δοῦναι, ἀλλ᾽ οἷς ἡτοίμασται. Καὶ ἀκούσαντες
οἱ δέκα, ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου
42 καὶ Ἰωάννου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσά-
μενος αὐτοὺς, λέγει αὐτοῖς· Οἴδατε ὅτι οἱ
δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν, κατακυριεύουσιν
αὐτῶν· καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν, κατεξουσιά-
43 ζουσιν αὐτῶν. Οὐχ οὕτω δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν·
ἀλλ᾽ ὃς ἐὰν θέλῃ γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν,
44 ἔσται διάκονος ὑμῶν· Καὶ ὃς ἂν θέλῃ
ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος.
45 Καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε δια-
κονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν
46 ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν. Καὶ
ἔρχονται εἰς Ἱεριχώ· καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ
ἀπὸ Ἱεριχὼ, καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ ὄχλου
ἱκανοῦ, υἱὸς Τιμαίου Βαρτιμαῖος ὁ τυφλὸς
47 ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν. Καὶ
ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖός ἐστιν, ἤρ-
ξατο κράζειν, καὶ λέγειν· Ὁ υἱὸς Δαβὶδ Ἰησοῦ,
48 ἐλέησόν με. Καὶ ἐπετίμων αὐτῷ πολλοὶ ἵνα
σιωπήσῃ· ὁ δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· Υἱὲ
49 Δαβὶδ ἐλέησόν με. Καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν
αὐτὸν φωνηθῆναι· καὶ φωνοῦσι τὸν τυφλὸν, λέ-

γοντες

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

νοῦντες αὐτῷ· Θάρσει, ἔγειραι· φωνεῖ σε. Ὁ δὲ 50
ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, ἀναστὰς ἦλθε
πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Καὶ ἀποκριθεὶς, λέγει αὐ- 51
τῷ ὁ Ἰησοῦς· Τί θέλεις ποιήσω σοι; Ὁ δὲ
τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ· Ῥαββονὶ, ἵνα ἀνα-
βλέψω. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ὕπαγε· 52
ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Καὶ εὐθέως ἀν-
έβλεψε, καὶ ἠκολούθει τῷ Ἰησοῦ ἐν τῇ ὁδῷ.

ια'. 11.

Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς Ἱερουσαλὴμ, 1
εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τῶν
ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,
Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην 2
τὴν κατέναντι ὑμῶν· καὶ εὐθέως εἰσπορευό-
μενοι εἰς αὐτὴν, εὑρήσετε πῶλον δεδεμέ-
νον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς ἀνθρώπων κεκάθικε· λύ-
σαντες αὐτὸν ἀγάγετε. Καὶ ἐάν τις ὑμῖν 3
εἴπῃ· Τί ποιεῖτε τοῦτο; εἴπατε· Ὅτι ὁ
Κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει· καὶ εὐθέως αὐ-
τὸν ἀποστελεῖ ὧδε. Ἀπῆλθον δὲ καὶ εὗρον τὸν 4
πῶλον δεδεμένον πρὸς τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ
τοῦ ἀμφόδου· καὶ λύουσιν αὐτόν· Καί τινες τῶν 5
ἐκεῖ ἑστηκότων ἔλεγον αὐτοῖς· Τί ποιεῖτε
λύοντες τὸν πῶλον; Οἱ δὲ εἶπον αὐτοῖς καθὼς 6
ἐνετείλατο ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἀφῆκαν αὐτούς.
Καὶ ἤγαγον τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ 7

ἐπέβαλον

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐπέβαλον αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν· καὶ ἐκά-
8 θισεν ἐπ' αὐτῷ. Πολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια αὐ-
τῶν ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν· ἄλλοι δὲ στοιβά-
δας ἔκοπτον ἐκ τῶν δένδρων, καὶ ἐστρώννυον εἰς
9 τὴν ὁδόν. Καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολου-
θοῦντες ἔκραζον, λέγοντες· Ὡσαννὰ, εὐ-
λογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.
10 Εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία ἐν ὀνό-
ματι Κυρίου, τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαβίδ·
11 ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς
Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἰς τὸ ἱερόν· καὶ
περιβλεψάμενος πάντα, ὀψίας ἤδη οὔσης
τῆς ὥρας, ἐξῆλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώ-
12 δεκα. Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξελθόντων αὐτῶν
13 ἀπὸ Βηθανίας, ἐπείνασε. Καὶ ἰδὼν συκῆν
μακρόθεν ἔχουσαν φύλλα, ἦλθεν εἰ ἄρα εὑ-
ρήσει τι ἐν αὐτῇ· καὶ ἐλθὼν ἐπ' αὐτὴν, οὐδὲν
εὗρεν εἰ μὴ φύλλα· οὐ γὰρ ἦν καιρὸς σύκων.
14 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτῇ· Μη-
κέτι ἐκ σοῦ εἰς τὸν αἰῶνα οὐδεὶς καρπὸν φά-
15 γοι. καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Καὶ
ἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα. καὶ εἰσελθὼν ὁ
Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν, ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς
πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ
τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν, καὶ τὰς καθ-
έδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστερὰς κατ-
έστρεψε.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐστρέψε. Καὶ οὐκ ἤφιεν ἵνα τις διενέγκῃ 16
σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ. Καὶ ἐδίδασκε λέγων αὐ- 17
τοῖς· Οὐ γέγραπται· Ὅτι ὁ οἶκός μου, οἶκος
προσευχῆς κληθήσεται πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν;
ὑμεῖς δὲ ἐποιήσατε αὐτὸν σπήλαιον λῃστῶν.
Καὶ ἤκουσαν οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Ἀρχιε- 18
ρεῖς, καὶ ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ἀπολέσουσι· ἐφο-
βοῦντο γὰρ αὐτὸν, ὅτι πᾶς ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσετο
ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ. Καὶ ὅτε ὀψὲ ἐγένε- 19
το, ἐξεπορεύετο ἔξω τῆς πόλεως. Καὶ πρωῒ 20
παραπορευόμενοι, εἶδον τὴν συκῆν ἐξη-
ραμμένην ἐκ ῥιζῶν. Καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ 21
Πέτρος, λέγει αὐτῷ· Ῥαββὶ, ἴδε, ἡ συκῆ
ἣν κατηράσω, ἐξήρανται. Καὶ ἀποκριθεὶς 22
Ἰησοῦς, λέγει αὐτοῖς· Ἔχετε πίστιν Θεοῦ·
Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ὅτι ὃς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει 23
τούτῳ· Ἄρθητι, καὶ βλήθητι εἰς τὴν θά-
λασσαν· καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ
αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύσῃ ὅτι ἃ λέγει γίνεται·
ἔσται αὐτῷ ὃ ἐὰν εἴπῃ. Διὰ τοῦτο λέγω 24
ὑμῖν, πάντα ὅσα ἂν προσευχόμενοι αἰ-
τεῖσθε, πιστεύετε ὅτι λαμβάνετε· καὶ ἔσται
ὑμῖν. Καὶ ὅταν στήκητε προσευχόμενοι, 25
ἀφίετε εἴ τι ἔχετε κατά τινος· ἵνα καὶ ὁ πατὴρ
ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῇ ὑμῖν τὰ παρα-
πτώματα ὑμῶν. Εἰ δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε, 26

οὐδὲ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφήσει
27 τὰ παραπτώματα ὑμῶν. Καὶ ἔρχονται
πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ ἐν τῷ ἱερῷ
περιπατοῦντος αὐτοῦ, ἔρχονται πρὸς αὐ-
τὸν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ
28 Πρεσβύτεροι· Καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Ἐν
ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; καὶ τίς σοι τὴν
ἐξουσίαν ταύτην ἔδωκεν ἵνα ταῦτα ποιῇς;
29 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτοῖς·
Ἐπερωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ ἕνα λόγον· καὶ ἀπο-
κρίθητέ μοι, καὶ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ
30 ταῦτα ποιῶ· Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ
οὐρανοῦ ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; ἀποκρίθητέ
31 μοι. Καὶ ἐλογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς, λέγον-
τες· Ἐὰν εἴπωμεν· ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· Διατί
32 οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; Ἀλλ᾽ ἐὰν εἴ-
πωμεν· Ἐξ ἀνθρώπων· ἐφοβοῦντο τὸν λαόν·
ἅπαντες γὰρ εἶχον τὸν Ἰωάννην, ὅτι ὄντως
33 προφήτης ἦν. Καὶ ἀποκριθέντες, λέγουσι
τῷ Ἰησοῦ· Οὐκ οἴδαμεν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς
ἀποκριθεὶς, λέγει αὐτοῖς· Οὐδὲ ἐγὼ λέγω
ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

ιβʹ. 12.

1 Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς
λέγειν· Ἀμπελῶνα ἐφύτευσεν ἄνθρωπος,
καὶ περιέθηκε φραγμὸν, καὶ ὤρυξεν ὑπο-
λήνιον,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

λήνιον, καὶ ᾠκοδόμησε πύργον, καὶ ἐξέδοτο
αὐτὸν γεωργοῖς· καὶ ἀπεδήμησε. Καὶ ἀπ- 2
έστειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦλον,
ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ τοῦ καρποῦ
τοῦ ἀμπελῶνος. Οἱ δὲ, λαβόντες αὐτὸν, 3
ἔδειραν, καὶ ἀπέστειλαν κενόν. Καὶ πάλιν 4
ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον· κἀκεῖ-
νον λιθοβολήσαντες ἐκεφαλαίωσαν, καὶ
ἀπέστειλαν ἠτιμωμένον. Καὶ πάλιν ἄλλον 5
ἀπέστειλε· κἀκεῖνον ἀπέκτειναν· καὶ πολλοὺς
ἄλλους, τοὺς μὲν δέροντες, τοὺς δὲ ἀποκτείνον-
τες. Ἔτι οὖν ἕνα υἱὸν ἔχων ἀγαπητὸν αὐ- 6
τοῦ, ἀπέστειλε καὶ αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς ἔσχατον,
λέγων· Ὅτι ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου.
Ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ εἶπον πρὸς ἑαυτούς· 7
Ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε, ἀπο-
κτείνωμεν αὐτὸν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρο-
νομία. Καὶ λαβόντες αὐτὸν, ἀπέκτειναν, καὶ 8
ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος. Τί οὖν ποι- 9
ήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; Ἐλεύσεται καὶ
ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς, καὶ δώσει τὸν ἀμπε-
λῶνα ἄλλοις. Οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύ- 10
την ἀνέγνωτε; Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ
οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφα-
λὴν γωνίας· Παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη· 11
καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; Καὶ 12

ἐζήτουν

ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι· καὶ ἐφοβήθησαν τὸν
ὄχλον· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν
παραβολὴν εἶπε· καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπ-
13 ῆλθον. Καὶ ἀποστέλλουσι πρὸς αὐτὸν τινὰς τῶν
Φαρισαίων καὶ τῶν Ἡρωδιανῶν, ἵνα αὐ-
14 τὸν ἀγρεύσωσι λόγῳ. Οἱ δὲ ἐλθόντες λέ-
γουσιν αὐτῷ· Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι
ἀληθὴς εἶ, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ
γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ'
ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδάσκεις·
Ἔξεστι κῆνσον Καίσαρι δοῦναι, ἢ οὔ; δῶ-
15 μεν, ἢ μὴ δῶμεν; Ὁ δὲ, εἰδὼς αὐτῶν τὴν
ὑπόκρισιν, εἶπεν αὐτοῖς· Τί με πειράζετε;
16 φέρετέ μοι δηνάριον, ἵνα ἴδω. Οἱ δὲ ἤνεγ-
καν. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Τίνος ἡ εἰκὼν
αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ·
17 Καίσαρος. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶ-
πεν αὐτοῖς· Ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος, Καί-
σαρι· καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ, τῷ Θεῷ. Καὶ ἐθαύ-
18 μασαν ἐπ' αὐτῷ. Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι
πρὸς αὐτὸν, οἵτινες λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ
19 εἶναι· καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες· Δι-
δάσκαλε· Μωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, ὅτι ἐάν τι-
νος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ, καὶ καταλίπῃ γυναῖ-
κα, καὶ τέκνα μὴ ἀφῇ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς
αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἐξαναστήσῃ

σπέρμα

σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. Ἑπτὰ οὖν 20
ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβε γυναῖ-
κα, καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ἀφῆκε σπέρμα. Καὶ 21
ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ ἀπέθανε, καὶ
οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκε σπέρμα· καὶ ὁ τρίτος
ὡσαύτως. Καὶ ἔλαβον αὐτὴν οἱ ἑπτὰ, καὶ 22
οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα· ἐσχάτη πάντων ἀπ-
έθανε καὶ ἡ γυνή. Ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει, ὅταν 23
ἀναστῶσι, τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή; οἱ γὰρ
ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. Καὶ ἀποκρι- 24
θεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ διὰ τοῦτο
πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς, μηδὲ
τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ; Ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν 25
ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε γαμίσκονται·
ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι οἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
Περὶ δὲ τῶν νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀν- 26
έγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωσέως, ἐπὶ τῆς βάτου
ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεὸς, λέγων· Ἐγὼ ὁ Θεὸς
Ἀβραὰμ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ, καὶ ὁ Θεὸς
Ἰακώβ; Οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ 27
Θεὸς ζώντων· ὑμεῖς οὖν πολὺ πλανᾶσθε.
Καὶ προσελθὼν εἷς τῶν Γραμματέων, ἀκού- 28
σας αὐτῶν συζητούντων, εἰδὼς ὅτι καλῶς
αὐτοῖς ἀπεκρίθη, ἐπηρώτησεν αὐτόν· Ποία
ἐστὶ πρώτη πασῶν ἐντολή; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπ- 29
εκρίθη αὐτῷ· Ὅτι πρώτη πασῶν τῶν ἐντο-

λῶν·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

λῶν· Ἄκουε Ἰσραήλ, Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν,
30 Κύριος εἷς ἐστι· Καὶ ἀγαπήσεις Κύριον
τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ
ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς δια-
νοίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου. αὕτη
31 πρώτη ἐντολή. Καὶ δευτέρα ὁμοία, αὕ-
τη· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυ-
τόν. μείζων τούτων ἄλλη ἐντολὴ οὐκ ἔστι.
32 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Γραμματεύς· Καλῶς,
διδάσκαλε, ἐπ' ἀληθείας εἶπας, ὅτι εἷς
ἐστι Θεὸς, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ·
33 Καὶ τὸ ἀγαπᾷν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας,
καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως, καὶ ἐξ ὅλης τῆς
ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος, καὶ τὸ ἀγαπᾷν
τὸν πλησίον ὡς ἑαυτὸν, πλεῖόν ἐστι πάν-
των τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ τῶν θυσιῶν.
34 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν αὐτὸν ὅτι νουνεχῶς
ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ· Οὐ μακρὰν εἶ
ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Καὶ οὐδεὶς
35 οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι. Καὶ
ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγε, διδάσκων ἐν
τῷ ἱερῷ· Πῶς λέγουσιν οἱ Γραμματεῖς,
36 ὅτι ὁ Χριστὸς υἱός ἐστι Δαβίδ; Αὐτὸς γὰρ
Δαβὶδ εἶπεν ἐν τῷ Πνεύματι τῷ ἁγίῳ·
Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· Κάθου
ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου
ὑπο-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. Αὐτὸς οὖν Δα- 37
βὶδ λέγει αὐτὸν κύριον· καὶ πόθεν υἱὸς αὐ-
τοῦ ἐστι; Καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ
ἡδέως. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ 38
αὐτοῦ· Βλέπετε ἀπὸ τῶν Γραμματέων
τῶν θελόντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν, καὶ
ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, Καὶ πρωτο- 39
καθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ
πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις· Οἱ κατ- 40
εσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει
μακρὰ προσευχόμενοι· οὗτοι λήψονται
περισσότερον κρίμα. Καὶ καθίσας ὁ Ἰη- 41
σοῦς κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου, ἐθεώρει
πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζο-
φυλάκιον. καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον
πολλά. Καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ 42
ἔβαλε λεπτὰ δύο, ὅ ἐστι κοδράντης. Καὶ 43
προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ,
λέγει αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ χήρα
αὕτη ἡ πτωχὴ πλεῖον πάντων βέβληκε τῶν
βαλόντων εἰς τὸ γαζοφυλάκιον· Πάντες 44
γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον·
αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα
εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

ιγ'. 13.

Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, 1

λέγει αὐτῷ εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· Διδάσ-
καλε, ἴδε ποταποὶ λίθοι καὶ ποταπαὶ οἰκο-
2 δομαί. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐ-
τῷ· Βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδο-
μάς; οὐ μὴ ἀφεθῇ λίθος ἐπὶ λίθῳ, ὃς οὐ μὴ
3 καταλυθῇ. Καὶ καθημένου αὐτοῦ εἰς τὸ ὄ-
ρος τῶν ἐλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ, ἐπηρώτων
αὐτὸν κατ' ἰδίαν Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ
4 Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας· Εἰπὲ ἡμῖν πότε ταῦ-
τα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ πάντα
5 ταῦτα συντελεῖσθαι. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκρι-
θεὶς αὐτοῖς, ἤρξατο λέγειν· Βλέπετε μή τις
6 ὑμᾶς πλανήσῃ· Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ
τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες· Ὅτι ἐγώ εἰμι· καὶ
7 πολλοὺς πλανήσουσιν. Ὅταν δὲ ἀκούσητε
πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων, μὴ θροεῖσθε·
8 δεῖ γὰρ γενέσθαι. ἀλλ' οὔπω τὸ τέλος. Ἐγερ-
θήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία
ἐπὶ βασιλείαν· καὶ ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τό-
9 πους, καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ ταραχαί. Ἀρχαὶ
ὠδίνων ταῦτα. βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτούς·
παραδώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια καὶ εἰς
συναγωγὰς· δαρήσεσθε, καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ
βασιλέων σταθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρ-
10 τύριον αὐτοῖς. Καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη δεῖ
11 πρῶτον κηρυχθῆναι τὸ Εὐαγγέλιον. Ὅταν

δὲ ἀγάγωσιν ὑμᾶς παραδιδόντες, μὴ προ-
μεριμνᾶτε τί λαλήσητε, μηδὲ μελετᾶτε·
ἀλλ᾽ ὃ ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, τοῦ-
το λαλεῖτε· οὐ γάρ ἐστε ὑμεῖς οἱ λαλοῦντες,
ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Παραδώσει δὲ 12
ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ
τέκνον· καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς,
καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. Καὶ ἔσεσθε μισού- 13
μενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ
ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. Ὅταν 14
δὲ ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως τὸ ῥη-
θὲν ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ προφήτου, ἑστὼς ὅπου οὐ
δεῖ, (ὁ ἀναγινώσκων νοείτω) τότε οἱ ἐν τῇ
Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη· Ὁ δὲ ἐπὶ 15
τοῦ δώματος, μὴ καταβάτω εἰς τὴν οἰκίαν,
μηδὲ εἰσελθέτω ἆραί τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ.
Καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν ὤν, μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς 16
τὰ ὀπίσω, ἆραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. Οὐαὶ δὲ 17.
ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις
ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. Προσεύχεσθε δὲ 18
ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος. Ἔ- 19
σονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλίψις, οἵα οὐ
γέγονε τοιαύτη ἀπ᾽ ἀρχῆς κτίσεως ἧς ἔκτι-
σεν ὁ Θεός, ἕως τοῦ νῦν, καὶ οὐ μὴ γένηται. Καὶ 20
εἰ μὴ Κύριος ἐκολόβωσε τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν
ἐσώθη πᾶσα σάρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς
οὓς

21 οὓς ἐξελέξατο, ἐκολόβωσε τὰς ἡμέρας. Καὶ
τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· Ἰδοὺ, ὧδε ὁ Χριστὸς·
22 ἤ· Ἰδοὺ ἐκεῖ· μὴ πιστεύσητε· Ἐγερθήσονται
γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται· καὶ
δώσουσι σημεῖα καὶ τέρατα, πρὸς τὸ ἀπο-
πλανᾷν, εἰ δυνατὸν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς.
23 Ὑμεῖς δὲ βλέπετε· Ἰδοὺ, προείρηκα ὑμῖν
24 πάντα. Ἀλλ' ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις,
μετὰ τὴν θλῖψιν ἐκείνην, ὁ ἥλιος σκοτισθή-
σεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς.
25 Καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔσονται ἐκπίπτον-
τες, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σα-
26 λευθήσονται. Καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀν-
θρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις μετὰ δυνά-
27 μεως πολλῆς καὶ δόξης. Καὶ τότε ἀποστε-
λεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ ἐπισυνάξει τοὺς
ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων,
28 ἀπ' ἄκρου γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ. Ἀπὸ δὲ
τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν. ὅταν
αὐτῆς ἤδη ὁ κλάδος ἁπαλὸς γένηται, καὶ
ἐκφύῃ τὰ φύλλα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ
29 θέρος ἐστίν· Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ταῦτα
ἴδητε γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ
30 θύραις. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ παρ-
έλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, μέχρις οὗ πάντα ταῦτα
31 γένηται. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι. Περὶ δὲ τῆς 32
ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν,
οὐδὲ οἱ ἄγγελοι οἱ ἐν οὐρανῷ, οὐδὲ ὁ υἱὸς, εἰ
μὴ ὁ πατήρ. Βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε καὶ 33
προσεύχεσθε· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ και-
ρός ἐστιν. Ὡς ἄνθρωπος ἀπόδημος ἀφ- 34
εὶς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ δοὺς τοῖς δούλοις
αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἑκάστῳ τὸ ἔργον αὐ-
τοῦ, καὶ τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ.
Γρηγορεῖτε οὖν, (οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ 35
κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται), ὀψὲ, ἢ μεσονυκ-
τίου, ἢ ἀλεκτοροφωνίας, ἢ πρωΐ) Μὴ ἐλ- 36
θὼν ἐξαίφνης, εὕρῃ ὑμᾶς καθεύδοντας· Ἃ 37
δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσι λέγω· Γρηγορεῖτε.

ιδ΄. 14.

Ἦν δὲ τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο 1
ἡμέρας. καὶ ἐζήτουν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
Γραμματεῖς πῶς αὐτὸν ἐν δόλῳ κρατήσαν-
τες ἀποκτείνωσιν. Ἔλεγον δέ· Μὴ ἐν τῇ ἑορ- 2
τῇ, μήποτε θόρυβος ἔσται τοῦ λαοῦ. Καὶ ὄντος 3
αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ
λεπροῦ, κατακειμένου αὐτοῦ, ἦλθε γυνὴ ἔχου-
σα ἀλάβαστρον μύρου, νάρδου πιστικῆς πολυ-
τελοῦς· καὶ συντρίψασα τὸ ἀλάβαστρον, κατ-
έχεεν αὐτοῦ κατὰ τῆς κεφαλῆς. Ἦσαν δέ τι- 4
νες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτοὺς, καὶ λέγοντες·

Εἰς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

5 Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου γέγονεν; Ἠ-
δύνατο γὰρ τοῦτο πραθῆναι ἐπάνω τρια-
κοσίων δηναρίων, καὶ δοθῆναι τοῖς πτω-
6 χοῖς. Καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς
εἶπεν· Ἄφετε αὐτήν. τί αὐτῇ κόπους παρ-
7 έχετε; καλὸν ἔργον εἰργάσατο εἰς ἐμέ· Πάν-
τοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, καὶ
ὅταν θέλητε, δύνασθε αὐτοὺς εὖ ποιῆσαι·
8 ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. Ὃ εἶχεν αὕτη, ἐποίη-
σε· προέλαβε μυρίσαι μου τὸ σῶμα εἰς τὸν
9 ἐνταφιασμόν. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἂν κη-
ρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο εἰς ὅλον τὸν κόσ-
μον, καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη, λαληθήσεται εἰς
10 μνημόσυνον αὐτῆς. Καὶ ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκα-
ριώτης, εἷς τῶν δώδεκα, ἀπῆλθε πρὸς τοὺς
11 Ἀρχιερεῖς, ἵνα παραδῷ αὐτὸν αὐτοῖς. Οἱ
δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν· καὶ ἐπηγγείλαντο αὐ-
τῷ ἀργύριον δοῦναι. καὶ ἐζήτει πῶς εὐκαί-
12 ρως αὐτὸν παραδῷ. Καὶ τῇ πρώτῃ ἡ-
μέρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ πάσχα ἔθυον, λέ-
γουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Ποῦ θέλεις
ἀπελθόντες ἑτοιμάσωμεν ἵνα φάγῃς τὸ
13 πάσχα; Καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐ-
τοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν. καὶ
ἀπαντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος
14 βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ. Καὶ ὅπου ἐὰν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

εἰσέλθῃ, εἴπατε τῷ οἰκοδεσπότῃ· Ὅτι ὁ δι-
δάσκαλος λέγει· Ποῦ ἐστι τὸ κατάλυμα ὅ-
που τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω;
Καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει ἀνώγεον μέγα ἐστρω- 15
μένον, ἕτοιμον· ἐκεῖ ἑτοιμάσατε ἡμῖν. Καὶ 16
ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἦλθον εἰς τὴν
πόλιν, καὶ εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς· καὶ ἡτοί-
μασαν τὸ πάσχα. Καὶ ὀψίας γενομένης 17
ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα. Καὶ ἀνακειμένων 18
αὐτῶν, καὶ ἐσθιόντων, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Ἀ-
μὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει
με, ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ. Οἱ δὲ ἤρξαντο λυ- 19
πεῖσθαι, καὶ λέγειν αὐτῷ εἷς καθ' εἷς· Μήτι
ἐγώ; Καὶ ἄλλος· Μήτι ἐγώ; Ὁ δὲ ἀποκρι- 20
θεὶς, εἶπεν αὐτοῖς· Εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ ἐμ-
βαπτόμενος μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ τρυβλίον.
Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς γέ- 21
γραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκεί-
νῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται· κα-
λὸν ἦν αὐτῷ, εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος
ἐκεῖνος. Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν, λαβὼν ὁ 22
Ἰησοῦς ἄρτον, εὐλογήσας ἔκλασε. καὶ ἔδω-
κεν αὐτοῖς, καὶ εἶπε· Λάβετε, φάγετε· τοῦτό
ἐστι τὸ σῶμά μου. Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον, 23
εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς· καὶ ἔπιον ἐξ
αὐτοῦ πάντες. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτό ἐστι 24

τὸ αἷ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ
25 περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον. Ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πίω ἐκ τοῦ γεννήματος
τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν αὐ-
τὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.
26 Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν
27 ἐλαιῶν. Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι
πάντες σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ
νυκτὶ ταύτῃ· ὅτι γέγραπται· Πατάξω τὸν
ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσεται τὰ πρόβα-
28 τα. Ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναί με, προάξω
29 ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ὁ δὲ Πέτρος
ἔφη αὐτῷ· Καὶ εἰ πάντες σκανδαλισθή-
30 σονται, ἀλλ' οὐκ ἐγώ. Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἀμὴν λέγω σοι, ὅτι σήμερον ἐν τῇ
νυκτὶ ταύτῃ, πρὶν ἢ δὶς ἀλέκτορα φωνῆ-
31 σαι, τρὶς ἀπαρνήσῃ με. Ὁ δὲ ἐκ περισσοῦ
ἔλεγε μᾶλλον· Ἐάν με δέῃ συναποθανεῖν
σοι, οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι. Ὡσαύτως δὲ
32 καὶ πάντες ἔλεγον. Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον
οὗ τὸ ὄνομα Γεθσημανῆ· καὶ λέγει τοῖς μα-
θηταῖς αὐτοῦ· Καθίσατε ὧδε ἕως προσεύ-
33 ξωμαι. Καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον καὶ
τὸν Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην μεθ' ἑαυτοῦ· καὶ ἤρ-
34 ξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. Καὶ λέγει
αὐτοῖς· Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

θανάτου· μείνατε ὧδε, καὶ γρηγορεῖτε. Καὶ 35
προελθὼν μικρὸν, ἔπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ
προσηύχετο ἵνα, εἰ δυνατόν ἐστι, παρέλθῃ ἀπ'
αὐτοῦ ἡ ὥρα· Καὶ ἔλεγεν· Ἀββᾶ ὁ πατὴρ, 36
πάντα δυνατά σοι· παρένεγκε τὸ ποτήριον
ἀπ' ἐμοῦ τοῦτο. ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ θέλω, ἀλλὰ τί
σύ. Καὶ ἔρχεται καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύ- 37
δοντας· καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· Σίμων, καθεύ-
δεις; οὐκ ἴσχυσας μίαν ὥραν γρηγορῆσαι;
Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσ- 38
έλθητε εἰς πειρασμόν. τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυ-
μον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. Καὶ πάλιν ἀπελθὼν 39
προσηύξατο, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών. Καὶ ὑπο- 40
στρέψας εὗρεν αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας,
(ἦσαν γὰρ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν βεβαρημένοι)
καὶ οὐκ ᾔδεισαν τί αὐτῷ ἀποκριθῶσι. Καὶ 41
ἔρχεται τὸ τρίτον, καὶ λέγει αὐτοῖς· Καθεύδετε
τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε· ἀπέχει, ἦλθεν ἡ
ὥρα· ἰδοὺ, παραδίδοται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς
τὰς χεῖρας τῶν ἁμαρτωλῶν. Ἐγείρεσθε, ἄγω- 42
μεν· ἰδοὺ, ὁ παραδιδούς με ἤγγικε. Καὶ εὐ- 43
θέως, ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, παραγίνεται Ἰού-
δας, εἷς ὢν τῶν δώδεκα. καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος
πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, παρὰ τῶν
Ἀρχιερέων καὶ τῶν Γραμματέων καὶ τῶν Πρεσ-
βυτέρων. Δεδώκει δὲ ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν 44
σύσση-

σύσσημον αὐτοῖς, λέγων· Ὃν ἂν φιλήσω,
αὐτός ἐστι· κρατήσατε αὐτὸν, καὶ ἀπαγάγετε
45 ἀσφαλῶς. Καὶ ἐλθὼν, εὐθέως προσελθὼν
αὐτῷ, λέγει· Ῥαββὶ, ῥαββί. καὶ κατεφίλησεν
46 αὐτόν. Οἱ δὲ ἐπέβαλον ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας
47 αὐτῶν· καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. Εἷς δέ τις τῶν
παρεστηκότων σπασάμενος τὴν μάχαι-
ραν, ἔπαισε τὸν δοῦλον τοῦ Ἀρχιερέως, καὶ ἀφ-
48 εῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη-
σοῦς, εἶπεν αὐτοῖς· Ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθετε
49 μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με; Καθ'
ἡμέραν ἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσ-
κων, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με. ἀλλ' ἵνα πλη-
50 ρωθῶσιν αἱ γραφαί. Καὶ ἀφέντες αὐτὸν
51 πάντες ἔφυγον. Καὶ εἷς τις νεανίσκος ἠ-
κολούθει αὐτῷ, περιβεβλημένος σινδόνα
ἐπὶ γυμνοῦ· καὶ κρατοῦσιν αὐτὸν οἱ νεανίσκοι.
52 Ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα, γυμνὸς ἔ-
53 φυγεν ἀπ' αὐτῶν. Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν
πρὸς τὸν Ἀρχιερέα. καὶ συνέρχονται αὐτῷ
πάντες οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Πρεσβύτεροι καὶ
54 οἱ Γραμματεῖς. Καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρό-
θεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν
τοῦ Ἀρχιερέως· καὶ ἦν συγκαθήμενος μετὰ
τῶν ὑπηρετῶν, καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ
55 φῶς. Οἱ δὲ Ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐζήτουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν, εἰς τὸ θα-
νατῶσαι αὐτόν· καὶ οὐχ εὕρισκον. Πολλοὶ 56
γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ· καὶ ἴσαι αἱ
μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν. Καί τινες ἀναστάν- 57
τες, ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, λέγοντες·
Ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος· Ὅτι 58
ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον,
καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον
οἰκοδομήσω. Καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρ- 59
τυρία αὐτῶν. Καὶ ἀναστὰς ὁ Ἀρχιερεὺς εἰς 60
τὸ μέσον, ἐπηρώτησε τὸν Ἰησοῦν, λέγων· Οὐκ
ἀποκρίνῃ οὐδέν; τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦ-
σιν; Ὁ δὲ ἐσιώπα, καὶ οὐδὲν ἀπεκρίνατο. 61
Πάλιν ὁ Ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτόν, καὶ λέγει
αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ;
Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἐγώ εἰμι. καὶ ὄψεσθε τὸν 62
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυ-
νάμεως, καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐ-
ρανοῦ. Ὁ δὲ Ἀρχιερεύς, διαρρήξας τοὺς χι- 63
τῶνας αὐτοῦ, λέγει· Τί ἔτι χρείαν ἔχομεν
μαρτύρων; Ἠκούσατε τῆς βλασφημίας· τί 64
ὑμῖν φαίνεται; Οἱ δὲ πάντες κατέκριναν
αὐτὸν εἶναι ἔνοχον θανάτου. Καὶ ἤρξαντό 65
τινες ἐμπτύειν αὐτῷ, καὶ περικαλύπτειν τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ κολαφίζειν αὐτόν, καὶ
λέγειν αὐτῷ· Προφήτευσον. καὶ οἱ ὑπηρέται

ῥαπίσ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

66 ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔβαλλον. Καὶ ὄντος τοῦ
Πέτρου ἐν τῇ αὐλῇ κάτω, ἔρχεται μία τῶν
67 παιδισκῶν τοῦ Ἀρχιερέως· Καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέ-
τρον θερμαινόμενον, ἐμβλέψασα αὐτῷ,
λέγει· Καὶ σὺ μετὰ τοῦ Ναζαρηνοῦ Ἰησοῦ
68 ἦσθα. Ὁ δὲ ἠρνήσατο, λέγων· Οὐκ οἶδα, οὐ-
δὲ ἐπίσταμαι τί σὺ λέγεις. Καὶ ἐξῆλθεν ἔξω
εἰς τὸ προαύλιον· καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησε.
69 Καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν πάλιν, ἤρ-
ξατο λέγειν τοῖς παρεστηκόσιν· Ὅτι οὗτος ἐξ
70 αὐτῶν ἐστιν. Ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. Καὶ μετὰ
μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον τῷ Πέ-
τρῳ· Ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ Γαλι-
71 λαῖος εἶ, καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει. Ὁ δὲ
ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνύειν· Ὅτι οὐκ
72 οἶδα τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὃν λέγετε. Καὶ ἐκ
δευτέρου ἀλέκτωρ ἐφώνησε. καὶ ἀνεμνήσθη ὁ
Πέτρος τοῦ ῥήματος οὗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰη-
σοῦς· Ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δίς, ἀπ-
αρνήσῃ με τρίς. Καὶ ἐπιβαλών, ἔκλαιε.

ιέ. 15.

1 Καὶ εὐθέως ἐπὶ τὸ πρωῒ συμβούλιον
ποιήσαντες οἱ Ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν Πρεσβυτέ-
ρων καὶ Γραμματέων, καὶ ὅλον τὸ συνέδριον,
δήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν, καὶ παρέδω-
2 καν τῷ Πιλάτῳ. Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν
ὁ Πι-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὁ Πιλάτος· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰου-
δαίων; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν αὐτῷ· Σὺ
λέγεις. Καὶ κατηγόρουν αὐτοῦ οἱ Ἀρχιερεῖς 3
πολλά· Ὁ δὲ Πιλάτος πάλιν ἐπηρώτησεν 4
αὐτὸν, λέγων· Οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; ἴδε πό-
σα σου καταμαρτυροῦσιν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκ- 5
έτι οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν τὸν Πι-
λάτον. Κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖς 6
ἕνα δέσμιον, ὅνπερ ᾐτοῦντο. Ἦν δὲ ὁ λεγό- 7
μενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν συστασιαστῶν δε-
δεμένος, οἵτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιή-
κεισαν. Καὶ ἀναβοήσας ὁ ὄχλος, ἤρξατο αἰ- 8
τεῖσθαι, καθὼς ἀεὶ ἐποίει αὐτοῖς. Ὁ δὲ Πιλά- 9
τος ἀπεκρίθη αὐτοῖς, λέγων· Θέλετε ἀπο-
λύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; (Ἐγί- 10
νωσκε γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παραδεδώκεισαν
αὐτὸν οἱ Ἀρχιερεῖς) Οἱ δὲ Ἀρχιερεῖς ἀνέσει- 11
σαν τὸν ὄχλον ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἀ-
πολύσῃ αὐτοῖς. Ὁ δὲ Πιλάτος ἀποκριθεὶς, 12
πάλιν εἶπεν αὐτοῖς· Τί οὖν θέλετε ποιήσω ὃν
λέγετε βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; Οἱ δὲ πάλιν 13
ἔκραξαν· Σταύρωσον αὐτόν. Ὁ δὲ Πιλάτος 14
ἔλεγεν αὐτοῖς· Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; Οἱ δὲ
περισσοτέρως ἔκραξαν· Σταύρωσον αὐτόν.
Ὁ δὲ Πιλάτος βουλόμενος τῷ ὄχλῳ τὸ 15
ἱκανὸν ποιῆσαι, ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βα-
ραββᾶν,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ῥαβδῶν, καὶ παρέδωκε τὸν Ἰησοῦν φραγελλώ-
16 σας, ἵνα σταυρωθῇ. Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον
αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς, ὅ ἐστι πραιτώριον· καὶ
17 συγκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπεῖραν. Καὶ ἐν-
δύουσιν αὐτὸν πορφύραν, καὶ περιτιθέασιν
18 αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον. Καὶ
ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν· Χαῖρε βασιλεῦ
19 τῶν Ἰουδαίων. Καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφα-
λὴν καλάμῳ, καὶ ἐνέπτυον αὐτῷ, καὶ τιθέντες
20 τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ. Καὶ ὅτε ἐν-
έπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύ-
ραν, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια·
καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν ἵνα σταυρώσωσιν αὐτόν.
21 Καὶ ἀγγαρεύουσι παράγοντά τινα Σίμω-
να Κυρηναῖον, (ἐρχόμενον ἀπ᾽ ἀγροῦ, τὸν
πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου) ἵνα ἄρῃ
22 τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. Καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ
Γολγοθᾶ τόπον· ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον,
23 κρανίου τόπος. Καὶ ἐδίδουν αὐτῷ πιεῖν
24 ἐσμυρνισμένον οἶνον. ὁ δὲ οὐκ ἔλαβε. Καὶ
σταυρώσαντες αὐτόν, διεμέριζον τὰ ἱμάτια
αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον ἐπ᾽ αὐτά, τίς τί ἀ-
25 ρῃ. Ἦν δὲ ὥρα τρίτη, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν.
26 Καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπι-
γεγραμμένη· Ὁ ΒΑΣΙΛΕΥ͂Σ ΤΩ͂Ν
27 ἸΟΥΔΑΙ͂ΩΝ. Καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσι

δύο

δύο λῃστάς· ἕνα ἐκ δεξιῶν, καὶ ἕνα ἐξ εὐω-
νύμων αὐτοῦ. Καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ 28
λέγουσα· Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη. Καὶ 29
οἱ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν,
κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ λέγοντες·
Οὐὰ, ὁ καταλύων τὸν ναὸν, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέ-
ραις οἰκοδομῶν, Σῶσον σεαυτὸν, καὶ κατά- 30
βα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ Ἀρχιε- 31
ρεῖς ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν
Γραμματέων, ἔλεγον· Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυ-
τὸν οὐ δύναται σῶσαι. Ὁ Χριστὸς ὁ βα- 32
σιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ
σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν. Καὶ οἱ
συνεσταυρωμένοι αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν.
Γενομένης δὲ ὥρας ἕκτης, σκότος ἐγένετο 33
ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐννάτης. Καὶ 34
τῇ ὥρᾳ τῇ ἐννάτῃ ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ
μεγάλῃ, λέγων· Ἐλωῒ Ἐλωῒ, λαμμᾶ
σαβαχθανί; ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον· Ὁ
Θεός μου, ὁ Θεός μου, εἰς τί με ἐγκατέλιπες;
Καί τινες τῶν παρεστηκότων ἀκούσαντες, 35
ἔλεγον· Ἰδοὺ, Ἠλίαν φωνεῖ. Δραμὼν δὲ εἷς, 36
καὶ γεμίσας σπόγγον ὄξους, περιθείς τε κα-
λάμῳ, ἐπότιζεν αὐτὸν, λέγων· Ἄφετε ἴδω-
μεν εἰ ἔρχεται Ἠλίας καθελεῖν αὐτόν. Ὁ δὲ 37
Ἰησοῦς ἀφεὶς φωνὴν μεγάλην, ἐξέπνευσε.

38 Καὶ

38 Καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς
39 δύο, ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω. Ἰδὼν δὲ ὁ κεν-
τυρίων ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ,
ὅτι οὕτως κράξας ἐξέπνευσεν, εἶπεν· Ἀλη-
40 θῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος υἱὸς ἦν Θεοῦ. Ἦσαν
δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι· ἐν
αἷς ἦν καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ Μα-
ρία ἡ τοῦ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ, καὶ Ἰωσῆ μήτηρ,
41 καὶ Σαλώμη· Αἳ καὶ ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλι-
λαίᾳ, ἠκολούθουν αὐτῷ, καὶ διηκόνουν αὐ-
τῷ· καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβᾶσαι αὐ-
42 τῷ εἰς Ἱεροσόλυμα. Καὶ ἤδη ὀψίας γενο-
μένης, (ἐπεὶ ἦν παρασκευή, ὅ ἐστι προ-
43 σάββατον) Ἦλθεν Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμα-
θαίας, εὐσχήμων βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς
ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ,
τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλάτον, καὶ ᾐτή-
44 σατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πιλάτος
ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθνηκε· καὶ προσκαλε-
σάμενος τὸν κεντυρίωνα, ἐπηρώτησεν αὐ-
45 τὸν εἰ πάλαι ἀπέθανε. Καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ
κεντυρίωνος, ἐδωρήσατο τὸ σῶμα τῷ Ἰω-
46 σήφ. Καὶ ἀγοράσας σινδόνα, καὶ καθελὼν
αὐτόν, ἐνείλησε τῇ σινδόνι· καὶ κατέθηκεν
αὐτὸν ἐν μνημείῳ ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ
πέτρας· καὶ προσεκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύ-

ραν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ραν τοῦ μνημείου. Ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδα- 47
ληνὴ καὶ Μαρία Ἰωσῆ ἐθεώρουν ποῦ τί-
θεται.

ιϛʹ. 16.

Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου, Μα- 1
ρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰα-
κώβου καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα, ἵνα
ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν. Καὶ λίαν 2
πρωῒ τῆς μιᾶς σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ
τὸ μνημεῖον, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου. Καὶ 3
ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς· Τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν
τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; Καὶ 4
ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκύλι-
σται ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. Καὶ εἰσ- 5
ελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδον νεανίσκον
καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημένον
στολὴν λευκήν· καὶ ἐξεθαμβήθησαν. Ὁ δὲ 6
λέγει αὐταῖς· Μὴ ἐκθαμβεῖσθε· Ἰησοῦν
ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον·
ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε, ὁ τόπος ὅπου ἔθη-
καν αὐτόν. Ἀλλ' ὑπάγετε, εἴπατε τοῖς μα- 7
θηταῖς αὐτοῦ, καὶ τῷ Πέτρῳ, ὅτι προάγει ὑμᾶς
εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε,
καθὼς εἶπεν ὑμῖν. Καὶ ἐξελθοῦσαι ταχὺ, ἔ- 8
φυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου. εἶχε δὲ αὐτὰς τρό-
μος καὶ ἔκστασις· καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφο-
βοῦν-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

9 τοῦ γάρ. Ἀναστὰς δὲ πρωῒ πρώτῃ σαβ-
βάτου, ἐφάνη πρῶτον Μαρίᾳ τῇ Μα-
γδαληνῇ, ἀφ' ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαι-
10 μόνια. Ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλε τοῖς
μετ' αὐτοῦ γενομένοις, πενθοῦσι καὶ κλαί-
11 ουσι. Κἀκεῖνοι, ἀκούσαντες ὅτι ζῇ, καὶ ἐθεάθη
12 ὑπ' αὐτῆς, ἠπίστησαν. Μετὰ δὲ ταῦτα δυ-
σὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν ἐφανερώθη ἐν
13 ἑτέρᾳ μορφῇ, πορευομένοις εἰς ἀγρόν. Κἀ-
κεῖνοι ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν τοῖς λοιποῖς·
14 οὐδὲ ἐκείνοις ἐπίστευσαν. Ὕστερον, ἀνακει-
μένοις αὐτοῖς τοῖς ἕνδεκα ἐφανερώθη, καὶ
ὠνείδισε τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν, καὶ σκληροκαρ-
δίαν· ὅτι τοῖς θεασαμένοις αὐτὸν ἐγηγερμέ-
15 νον οὐκ ἐπίστευσαν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Πορευ-
θέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα, κηρύξατε τὸ
16 εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει. Ὁ πιστεύσας καὶ
βαπτισθεὶς, σωθήσεται· ὁ δὲ ἀπιστήσας, κα-
17 τακριθήσεται. Σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύσασι
ταῦτα παρακολουθήσει· Ἐν τῷ ὀνόματί μου
δαιμόνια ἐκβαλοῦσι· γλώσσαις λαλήσουσι
18 καιναῖς· Ὄφεις ἀροῦσι· κἂν θανάσιμόν τι
πίωσιν, οὐ μὴ αὐτοὺς βλάψει· ἐπὶ ἀρρώστους
19 χεῖρας ἐπιθήσουσι, καὶ καλῶς ἕξουσιν. Ὁ μὲν
οὖν Κύριος μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς, ἀνελή-
φθη εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν
τοῦ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν 20
πανταχοῦ, τοῦ Κυρίου συνεργοῦντος, καὶ τὸν
λόγον βεβαιοῦντος διὰ τῶν ἐπακολουθούν-
των σημείων.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Κεφ. α'. 1.

ἘΠΕΙΔΗΠΕΡ πολλοὶ ἐπεχεί- 1
ρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν περὶ τῶν
πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγ-
μάτων, Καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρ- 2
χῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λό-
γου· Ἔδοξε κἀμοὶ, παρηκολουθηκότι ἄνω- 3
θεν πᾶσιν ἀκριβῶς, καθεξῆς σοι γράψαι,
κράτιστε Θεόφιλε· Ἵνα ἐπιγνῷς περὶ ὧν 4
κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν.
Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βα- 5
σιλέως τῆς Ἰουδαίας, ἱερεύς τις ὀνόμα-
τι Ζαχαρίας, ἐξ ἐφημερίας Ἀβιά· καὶ ἡ
γυνὴ αὐτοῦ ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀαρὼν, καὶ
τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ. Ἦσαν δὲ δί- 6

καιοι

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

καιοι ἀμφότεροι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, πορευό-
μενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιώ-
7 μασι τοῦ Κυρίου ἄμεμπτοι. Καὶ οὐκ ἦν
αὐτοῖς τέκνον, καθότι ἡ Ἐλισάβετ ἦν στεῖ-
ρα, καὶ ἀμφότεροι προβεβηκότες ἐν ταῖς
8 ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱε-
ρατεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς ἐφημερίας
9 αὐτοῦ ἔναντι τοῦ Θεοῦ, Κατὰ τὸ ἔθος τῆς
ἱερατείας, ἔλαχε τοῦ θυμιάσαι, εἰσελθὼν εἰς
10 τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου. Καὶ πᾶν τὸ πλῆθος τοῦ
λαοῦ ἦν προσευχόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυ-
11 μιάματος. Ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος Κυ-
ρίου, ἑστὼς ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυ-
12 μιάματος. Καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίας
13 ἰδών, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν. Εἶπε
δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος· Μὴ φοβοῦ Ζαχα-
ρία· διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου· καὶ ἡ
γυνή σου Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν σοι, καὶ
14 καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην. Καὶ ἔσται
χαρά σοι καὶ ἀγαλλίασις, καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ
15 γεννήσει αὐτοῦ χαρήσονται· Ἔσται γὰρ μέγας
ἐνώπιον τοῦ Κυρίου· καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ
πίῃ· καὶ Πνεύματος ἁγίου πλησθήσεται ἔτι
16 ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ· Καὶ πολλοὺς τῶν
υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ Κύριον τὸν Θεὸν
17 αὐτῶν· Καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον
αὐτοῦ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἠλίου, ἐπι-
στρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, καὶ ἀ-
πειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων, ἑτοιμάσαι Κυ-
ρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον. Καὶ εἶπε Ζα- 18
χαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον· Κατὰ τί γνώσομαι
τοῦτο; ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης, καὶ ἡ γυνή μου
προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς. Καὶ 19
ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος, εἶπεν αὐτῷ· Ἐγώ εἰμι
Γαβριὴλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· καὶ
ἀπεστάλην λαλῆσαι πρός σε, καὶ εὐαγγελί-
σασθαί σοι ταῦτα. Καὶ ἰδού, ἔσῃ σιωπῶν, καὶ 20
μὴ δυνάμενος λαλῆσαι, ἄχρι ἧς ἡμέρας
γένηται ταῦτα· ἀνθ᾽ ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς
λόγοις μου, οἵτινες πληρωθήσονται εἰς τὸν και-
ρὸν αὐτῶν. Καὶ ἦν ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν 21
Ζαχαρίαν· καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρονίζειν
αὐτὸν ἐν τῷ ναῷ. Ἐξελθὼν δὲ οὐκ ἠδύνατο 22
λαλῆσαι αὐτοῖς· καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι ὀπτασίαν
ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ. καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων
αὐτοῖς· καὶ διέμενε κωφός. Καὶ ἐγένετο ὡς 23
ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ,
ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Μετὰ δὲ ταύτας 24
τὰς ἡμέρας συνέλαβεν Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ
αὐτοῦ· καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέν-
τε, λέγουσα· Ὅτι οὕτω μοι πεποίηκεν ὁ Κύ- 25
ριος ἐν ἡμέραις αἷς ἐπεῖδεν ἀφελεῖν τὸ ὀνεί-
δος

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

26 δός μου ἐν ἀνθρώποις. Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκ-
τῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ὑπὸ τοῦ
Θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας ᾗ ὄνομα
27 Ναζαρὲθ, Πρὸς παρθένον μεμνηστευμένην
ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα Ἰωσὴφ, ἐξ οἴκου Δαβίδ· καὶ
28 τὸ ὄνομα τῆς παρθένου, Μαριάμ. Καὶ εἰσ-
ελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν, εἶπε· Χαῖ-
ρε κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλο-
29 γημένη σὺ ἐν γυναιξίν. Ἡ δὲ ἰδοῦσα διετα-
ράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ· καὶ διελογίζετο
30 ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος. Καὶ εἶπεν
ὁ ἄγγελος αὐτῇ· Μὴ φοβοῦ Μαριάμ· εὗ-
31 ρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ. Καὶ ἰδοὺ, συλ-
λήψῃ ἐν γαστρὶ, καὶ τέξῃ υἱόν· καὶ καλέσεις τὸ
32 ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. Οὗτος ἔσται μέγας,
καὶ υἱὸς ὑψίστου κληθήσεται· καὶ δώσει αὐτῷ
Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαβὶδ τοῦ πατρὸς
33 αὐτοῦ· Καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακὼβ
εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ
34 οὐκ ἔσται τέλος. Εἶπε δὲ Μαριὰμ πρὸς
τὸν ἄγγελον· Πῶς ἔσται τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα
35 οὐ γινώσκω; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος
εἶπεν αὐτῇ· Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ
σε, καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ
τὸ γεννώμενον ἅγιον, κληθήσεται υἱὸς Θεοῦ.
36 Καὶ ἰδοὺ, Ἐλισάβετ ἡ συγγενής σου, καὶ αὐτὴ

συνει-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

συνειληφυῖα υἱὸν ἐν γήρᾳ αὐτῆς· καὶ οὗτος μὴν
ἕκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ στείρᾳ. Ὅτι 37
οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ τῷ Θεῷ πᾶν ῥῆμα.
Εἶπε δὲ Μαριάμ· Ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου· γέ- 38
νοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου. Καὶ ἀπῆλθεν ἀπ'
αὐτῆς ὁ ἄγγελος. Ἀναστᾶσα δὲ Μαριὰμ 39
ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, ἐπορεύθη εἰς τὴν
ὀρεινὴν μετὰ σπουδῆς, εἰς πόλιν Ἰούδα. Καὶ 40
εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου, καὶ ἠσπάσα-
το τὴν Ἐλισάβετ. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν 41
ἡ Ἐλισάβετ τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας,
ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς· καὶ
ἐπλήσθη Πνεύματος ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ·
Καὶ ἀνεφώνησε φωνῇ μεγάλῃ, καὶ εἶπεν· 42
Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶ, καὶ εὐλογημέ-
νος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου. Καὶ πόθεν 43
μοι τοῦτο, ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου μου
πρός με; Ἰδοὺ γὰρ, ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀ- 44
σπασμοῦ σου εἰς τὰ ὦτά μου, ἐσκίρτησεν ἐν
ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ μου.
Καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα· ὅτι ἔσται τε- 45
λείωσις τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ
Κυρίου. Καὶ εἶπε Μαριάμ· Μεγαλύνει 46
ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον· Καὶ ἠγαλλίασε τὸ 47
πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ σωτῆρί μου·
Ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς 48
δούλης

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

δούλης αὐτοῦ· Ἰδοὺ γὰρ, ἀπὸ τοῦ νῦν μακα-
49 ριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί. Ὅτι ἐποίησέ
μοι μεγαλεῖα ὁ δυνατὸς, καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα
50 αὐτοῦ. Καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς γε-
51 νεῶν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. Ἐποίησε κρά-
τος ἐν βραχίονι αὐτοῦ· διεσκόρπισεν ὑπερ-
52 ηφάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν. Καθ-
εῖλε δυνάστας ἀπὸ θρόνων, καὶ ὕψωσε τα-
53 πεινούς. Πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν, καὶ
54 πλουτοῦντας ἐξαπέστειλε κενούς. Ἀντελά-
βετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ, μνησθῆναι
55 ἐλέους, (Καθὼς ἐλάλησε πρὸς τοὺς πατέρας
ἡμῶν, τῷ Ἀβραὰμ, καὶ τῷ σπέρματι αὐ-
56 τοῦ) εἰς τὸν αἰῶνα. Ἔμεινε δὲ Μαριὰμ σὺν
αὐτῇ ὡσεὶ μῆνας τρεῖς· καὶ ὑπέστρεψεν εἰς
57 τὸν οἶκον αὐτῆς. Τῇ δὲ Ἐλισάβετ ἐπλήσθη
ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐτήν· καὶ ἐγέννησεν υἱόν.
58 Καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι καὶ οἱ συγγενεῖς
αὐτῆς, ὅτι ἐμεγάλυνε Κύριος τὸ ἔλεος
αὐτοῦ μετ᾽ αὐτῆς· καὶ συνέχαιρον αὐτῇ.
59 Καὶ ἐγένετο, ἐν τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ ἦλθον πε-
ριτεμεῖν τὸ παιδίον· καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ
τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, Ζαχαρίαν.
60 Καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ, εἶπεν·
61 Οὐχί· ἀλλὰ κληθήσεται Ἰωάννης. Καὶ εἶ-
πον πρὸς αὐτήν· Ὅτι οὐδείς ἐστιν ἐν τῇ
συγγε-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

συγγενείᾳ σου ὃς καλεῖται τῷ ὀνόματι τούτῳ.
Ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, τὸ τί ἂν θέλοι 62
καλεῖσθαι αὐτόν. Καὶ αἰτήσας πινακίδιον, 63
ἔγραψε, λέγων· Ἰωάννης ἐστὶ τὸ ὄνομα αὐ-
τοῦ. Καὶ ἐθαύμασαν πάντες. Ἀνεῴχθη δὲ 64
τὸ στόμα αὐτοῦ παραχρῆμα, καὶ ἡ γλῶσσα
αὐτοῦ· καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν Θεόν. Καὶ ἐγέ- 65
νετο ἐπὶ πάντας φόβος τοὺς περιοικοῦντας
αὐτούς· καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὀρεινῇ τῆς Ἰουδαίας δι-
ελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα. Καὶ 66
ἔθεντο πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ
αὐτῶν, λέγοντες· Τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο
ἔσται; Καὶ χεὶρ Κυρίου ἦν μετ' αὐτοῦ. Καὶ 67
Ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη Πνεύ-
ματος ἁγίου καὶ προεφήτευσε, λέγων· Εὐ- 68
λογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, ὅτι
ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησε λύτρωσιν τῷ λαῷ
αὐτοῦ, Καὶ ἤγειρε κέρας σωτηρίας ἡμῖν, ἐν 69
τῷ οἴκῳ Δαβὶδ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ· Καθὼς 70
ἐλάλησε διὰ στόματος τῶν ἁγίων τῶν ἀπ'
αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ, Σωτηρίαν ἐξ 71
ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μι-
σούντων ἡμᾶς. Ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πα- 72
τέρων ἡμῶν, καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας
αὐτοῦ· Ὅρκον ὃν ὤμοσε πρὸς Ἀβραὰμ 73
τὸν πατέρα ἡμῶν, τοῦ δοῦναι ἡμῖν· Ἀφό- 74
βως,

βως, ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυσθέντας,
75 λατρεύειν αὐτῷ, Ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύ-
νῃ ἐνώπιον αὐτοῦ, πάσας τὰς ἡμέρας τῆς
76 ζωῆς ἡμῶν. Καὶ σὺ παιδίον, προφήτης
ὑψίστου κληθήσῃ· προπορεύσῃ γὰρ πρὸ
προσώπου Κυρίου, ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ,
77 Τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ,
78 ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν· Διὰ σπλάγχνα
ἐλέους Θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς,
79 ἀνατολὴ ἐξ ὕψους· Ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει
καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις, τοῦ κατευθῦναι
80 τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης. Τὸ δὲ
παιδίον ηὔξανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι·
καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀναδεί-
ξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.

β΄. 2.

1 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐξ-
ῆλθε δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου,
2 ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. (Αὕ-
τη ἡ ἀπογραφὴ πρώτη, ἐγένετο ἡγεμονεύ-
3 οντος τῆς Συρίας Κυρηνίου) Καὶ ἐπορεύ-
οντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν
4 ἰδίαν πόλιν. Ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσὴφ ἀπὸ τῆς
Γαλιλαίας, ἐκ πόλεως Ναζαρὲθ, εἰς τὴν
Ἰουδαίαν, εἰς πόλιν Δαβὶδ ἥτις καλεῖται
Βηθλεὲμ, (διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τριᾶς Δαβίδ) Ἀπογράψασθαι σὺν Μα- 5
ριὰμ τῇ μεμνηστευμένῃ αὐτῷ γυναικί,
οὔσῃ ἐγκύῳ. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς 6
ἐκεῖ, ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐ-
τήν. Καὶ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, 7
καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν, καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν
τῇ φάτνῃ· διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν
τῷ καταλύματι. Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ 8
χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες, καὶ φυλάσσον-
τες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποίμνην
αὐτῶν. Καὶ ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη 9
αὐτοῖς, καὶ δόξα Κυρίου περιέλαμψεν αὐ-
τούς· καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν. Καὶ εἶ- 10
πεν αὐτοῖς ὁ ἄγγελος· Μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ γὰρ,
εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἥτις
ἔσται παντὶ τῷ λαῷ· Ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σή- 11
μερον σωτὴρ, ὅς ἐστι Χριστὸς Κύριος ἐν πό-
λει Δαβίδ. Καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον· Εὑ- 12
ρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον, κείμενον
ἐν τῇ φάτνῃ. Καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ 13
ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐρανίου, αἰνούντων
τὸν Θεὸν, καὶ λεγόντων· Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, 14
καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.
Καὶ ἐγένετο, ὡς ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν 15
οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ποιμέ-
νες εἶπον πρὸς ἀλλήλους· Διέλθωμεν δὴ ἕως
Βηθλεέμ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Βηθλεέμ, καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγο-
16 νός, ὃ ὁ Κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν. Καὶ ἦλθον
σπεύσαντες, καὶ ἀνεῦρον τήν τε Μαριὰμ καὶ
τὸν Ἰωσήφ, καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ
17 φάτνῃ. Ἰδόντες δὲ διεγνώρισαν περὶ τοῦ ῥή-
ματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παι-
18 δίου τούτου. Καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύ-
μασαν περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποι-
19 μένων πρὸς αὐτούς. Ἡ δὲ Μαριὰμ πάντα
συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα, συμβάλλουσα
20 ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. Καὶ ἐπέστρεψαν οἱ
ποιμένες, δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν Θεὸν
ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον, καθὼς ἐλα-
21 λήθη πρὸς αὐτούς. Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡ-
μέραι ὀκτὼ τοῦ περιτεμεῖν τὸ παιδίον, καὶ
ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ κληθὲν
ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλληφθῆναι αὐ-
22 τὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ. Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ
ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῆς κατὰ τὸν νόμον
Μωσέως, ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα,
23 παραστῆσαι τῷ Κυρίῳ, (Καθὼς γέγρα-
πται ἐν νόμῳ Κυρίου· Ὅτι πᾶν ἄρσεν δι-
ανοῖγον μήτραν, ἅγιον τῷ Κυρίῳ κληθήσε-
24 ται) Καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν, κατὰ τὸ εἰρημέ-
νον ἐν νόμῳ Κυρίου, ζεῦγος τρυγόνων, ἢ
25 δύο νεοσσοὺς περιστερῶν. Καὶ ἰδού, ἦν ἄν-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

θρωπος ἐν Ἱερουσαλὴμ ᾧ ὄνομα Συμεών·
καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβής,
προσδεχόμενος παράκλησιν τοῦ Ἰσραήλ·
καὶ Πνεῦμα ἅγιον ἦν ἐπ' αὐτόν. Καὶ ἦν αὐ- 26
τῷ κεχρηματισμένον ὑπὸ τοῦ Πνεύματος
τοῦ ἁγίου, μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν ἢ ἴδῃ τὸν Χρι-
στὸν Κυρίου. Καὶ ἦλθεν ἐν τῷ Πνεύματι 27
εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς
τὸ παιδίον Ἰησοῦν, τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺς κατὰ τὸ
εἰθισμένον τοῦ νόμου περὶ αὐτοῦ· Καὶ αὐτὸς 28
ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ, καὶ εὐ-
λόγησε τὸν Θεόν, καὶ εἶπε· Νῦν ἀπολύεις τὸν 29
δοῦλόν σου δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου, ἐν εἰ-
ρήνῃ· Ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτή- 30
ριόν σου, Ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάν- 31
των τῶν λαῶν· Φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν, 32
καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ. Καὶ ἦν Ἰωσὴφ 33
καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θαυμάζοντες ἐπὶ τοῖς λα-
λουμένοις περὶ αὐτοῦ. Καὶ εὐλόγησεν αὐ- 34
τοὺς Συμεών, καὶ εἶπε πρὸς Μαριὰμ τὴν
μητέρα αὐτοῦ· Ἰδού, οὗτος κεῖται εἰς πτῶσιν
καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραήλ, καὶ εἰς
σημεῖον ἀντιλεγόμενον· (Καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς 35
τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία) ὅπως ἂν
ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν δια-
λογισμοί. Καὶ ἦν Ἄννα προφῆτις, θυγά- 36

τηρ Φανουήλ, ἐκ φυλῆς Ἀσήρ· αὕτη προ-
βεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζήσασα ἔτη
μετὰ ἀνδρὸς ἑπτὰ ἀπὸ τῆς παρθενίας αὐτῆς.
37 Καὶ αὕτη χήρα ὡς ἐτῶν ὀγδοήκοντα τεσ-
σάρων, ἣ οὐκ ἀφίστατο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ, νηστείαις
καὶ δεήσεσι λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν·
38 Καὶ αὕτη αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα ἀνθωμο-
λογεῖτο τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ
πᾶσι τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν ἐν Ἱε-
39 ρουσαλήμ. Καὶ ὡς ἐτέλεσαν ἅπαντα τὰ κατὰ
τὸν νόμον Κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Γα-
λιλαίαν, εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν Ναζαρέθ.
40 Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανε, καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύ-
ματι, πληρούμενον σοφίας· καὶ χάρις Θεοῦ
41 ἦν ἐπ' αὐτό. Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐ-
τοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἱερουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ
42 πάσχα. Καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα,
ἀναβάντων αὐτῶν εἰς Ἱεροσόλυμα κατὰ τὸ
43 ἔθος τῆς ἑορτῆς· Καὶ τελειωσάντων τὰς ἡ-
μέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτούς, ὑπέμει-
νεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ οὐκ
44 ἔγνω Ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ. Νομίσαν-
τες δὲ αὐτὸν ἐν τῇ συνοδίᾳ εἶναι, ἦλθον ἡ-
μέρας ὁδόν· καὶ ἀνεζήτουν αὐτὸν ἐν τοῖς συγ-
45 γενέσι καὶ ἐν τοῖς γνωστοῖς. Καὶ μὴ εὑρόντες
αὐτόν, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, ζητοῦν-

τες αὐτόν. Καὶ ἐγένετο, μεθ' ἡμέρας τρεῖς 46
εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέ-
σῳ τῶν διδασκάλων, καὶ ἀκούοντα αὐτῶν, καὶ
ἐπερωτῶντα αὐτούς. Ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ 47
ἀκούοντες αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀπο-
κρίσεσιν αὐτοῦ. Καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλά- 48
γησαν· καὶ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπε· Τέκ-
νον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ ὁ πατήρ σου
κἀγὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε. Καὶ εἶπε 49
πρὸς αὐτούς· Τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ ᾔδειτε
ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρός μου δεῖ εἶναί με; Καὶ 50
αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐ-
τοῖς. Καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν, καὶ ἦλθεν εἰς 51
Ναζαρέθ· καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς.
Καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήμα-
τα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. Καὶ Ἰησοῦς 52
προέκοπτε σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ, καὶ χάριτι πα-
ρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

γ'. 3.

Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας 1
Τιβερίου Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Πον-
τίου Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετραρχοῦντος
τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδου, Φιλίππου δὲ τοῦ
ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετραρχοῦντος τῆς Ἰτουραίας καὶ
Τραχωνίτιδος χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς Ἀβι-
ληνῆς τετραρχοῦντος, Ἐπ' Ἀρχιερέων 2
Ἄννα

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Ἄννα καὶ Καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα Θεοῦ ἐπὶ
Ἰωάννην τὸν τοῦ Ζαχαρίου υἱὸν, ἐν τῇ ἐρήμῳ.
3 Καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορ-
δάνου, κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς
4 ἄφεσιν ἁμαρτιῶν· Ὡς γέγραπται ἐν βί-
βλῳ λόγων Ἠσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος·
Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· Ἑτοιμάσα-
τε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς
5 τρίβους αὐτοῦ. Πᾶσα φάραγξ πληρωθή-
σεται, καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται·
καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν, καὶ αἱ τρα-
6 χεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας· Καὶ ὄψεται πᾶσα
7 σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ. Ἔλεγεν οὖν τοῖς
ἐκπορευομένοις ὄχλοις βαπτισθῆναι ὑπ᾽
αὐτοῦ· Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν
8 ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; Ποιή-
σατε οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας· καὶ
μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· Πατέρα ἔχο-
μεν τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι δύναται
ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ
9 Ἀβραάμ. Ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥί-
ζαν τῶν δένδρων κεῖται. πᾶν οὖν δένδρον μὴ
ποιοῦν καρπὸν καλὸν, ἐκκόπτεται, καὶ εἰς πῦρ
10 βάλλεται. Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ ὄχλοι, λέ-
11 γοντες· Τί οὖν ποιήσομεν; Ἀποκριθεὶς δὲ,
λέγει αὐτοῖς· Ὁ ἔχων δύο χιτῶνας, μετα-

δότω τῷ μὴ ἔχοντι· καὶ ὁ ἔχων βρώματα,
ὁμοίως ποιείτω. Ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι βα- 12
πτισθῆναι· καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· Διδάσκα-
λε, τί ποιήσομεν; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· 13
Μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν,
πράσσετε. Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν καὶ στρατευό- 14
μενοι, λέγοντες· Καὶ ἡμεῖς τί ποιήσομεν;
καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Μηδένα διασείση-
τε, μηδὲ συκοφαντήσητε· καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς
ὀψωνίοις ὑμῶν. Προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ, 15
καὶ διαλογιζομένων πάντων ἐν ταῖς καρ-
δίαις αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου, μήποτε αὐτὸς
εἴη ὁ Χριστός, ἀπεκρίνατο ὁ Ἰωάννης, ἅπα- 16
σι λέγων· Ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς·
ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκα-
νὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐ-
τοῦ· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι ἁ-
γίῳ, καὶ πυρί. Οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐ- 17
τοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ· καὶ
συνάξει τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ
δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ. Πολ- 18
λὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν εὐηγγε-
λίζετο τὸν λαόν. Ὁ δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης, 19
ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἡρωδιάδος
τῆς γυναικὸς Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ,
καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησε πονηρῶν ὁ Ἡρώ-

20 δης, Προσέθηκε καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσι, καὶ κατ-
21 έκλεισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ. Ἐγένετο
δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαὸν,
καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου,
22 ἀνεῳχθῆναι τὸν οὐρανόν· Καὶ καταβῆναι τὸ
Πνεῦμα τὸ ἅγιον σωματικῷ εἴδει, ὡσεὶ πε-
ριστερὰν, ἐπ' αὐτόν· καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γε-
νέσθαι, λέγουσαν· Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν
23 σοὶ ηὐδόκησα. Καὶ αὐτὸς ἦν ὁ Ἰησοῦς ὡσεὶ
ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος, ὢν (ὡς ἐνομίζετο)
24 υἱὸς Ἰωσήφ, τοῦ Ἠλί, τοῦ Ματθάτ, τοῦ Λευΐ,
25 τοῦ Μελχί, τοῦ Ἰαννά, τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ Ματτα-
θίου, τοῦ Ἀμώς, τοῦ Ναούμ, τοῦ Ἐσλί, τοῦ Ναγ-
26 γαί, τοῦ Μαάθ, τοῦ Ματταθίου, τοῦ Σεμεΐ,
27 τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ Ἰούδα, τοῦ Ἰωαννᾶ, τοῦ Ῥη-
σά, τοῦ Ζοροβάβελ, τοῦ Σαλαθιήλ, τοῦ Νηρί,
28 τοῦ Μελχί, τοῦ Ἀδδί, τοῦ Κωσάμ, τοῦ Ἐλμω-
29 δάμ, τοῦ Ἤρ, τοῦ Ἰωσή, τοῦ Ἐλιέζερ, τοῦ Ἰω-
30 ρείμ, τοῦ Ματθάτ, τοῦ Λευΐ, τοῦ Συμεών,
τοῦ Ἰούδα, τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ Ἰωνάν, τοῦ Ἐλια-
31 κείμ, τοῦ Μελεᾶ, τοῦ Μαϊνάν, τοῦ Ματταθά,
32 τοῦ Νάθαν, τοῦ Δαβίδ, τοῦ Ἰεσσαί, τοῦ Ὠβήδ,
33 τοῦ Βοόζ, τοῦ Σαλμών, τοῦ Ναασσών, τοῦ
Ἀμιναδάβ, τοῦ Ἀράμ, τοῦ Ἐσρὼν, τοῦ
34 Φαρές, τοῦ Ἰούδα, τοῦ Ἰακώβ, τοῦ Ἰσαάκ,
35 τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Θάρα, τοῦ Ναχώρ, τοῦ Σα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ρὸυχ, τοῦ Ῥαγαῦ, τοῦ Φαλὲκ, τοῦ Ἑβὲρ, τοῦ Σα-
λὰ, τοῦ Καϊνὰν, τοῦ Ἀρφαξὰδ, τοῦ Σὴμ, τοῦ 36
Νῶε, τοῦ Λάμεχ, τοῦ Μαθουσάλα, τοῦ Ἐ- 37
νὼχ, τοῦ Ἰαρὲδ, τοῦ Μαλελεὴλ, τοῦ Καϊνὰν,
τοῦ Ἐνὼς, τοῦ Σὴθ, τοῦ Ἀδὰμ, τοῦ Θεοῦ. 38

δ'. 4.

Ἰησοῦς δὲ Πνεύματος ἁγίου πλήρης ὑπ- 1
έστρεψεν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου· καὶ ἤγετο ἐν τῷ
Πνεύματι εἰς τὴν ἔρημον, Ἡμέρας τεσ- 2
σαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ διαβόλου.
καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεί-
ναις· καὶ συντελεσθεισῶν αὐτῶν, ὕστερον ἐπεί-
νασε. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος· Εἰ υἱὸς 3
εἶ τοῦ Θεοῦ, εἰπὲ τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα γένηται
ἄρτος. Καὶ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς πρὸς αὐ- 4
τὸν, λέγων· Γέγραπται, ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μό-
νῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥή-
ματι Θεοῦ. Καὶ ἀναγαγὼν αὐτὸν ὁ διάβο- 5
λος εἰς ὄρος ὑψηλὸν, ἔδειξεν αὐτῷ πάσας
τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης ἐν στιγμῇ χρόνου·
Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος· Σοὶ δώσω 6
τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἅπασαν, καὶ τὴν δό-
ξαν αὐτῶν· ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται, καὶ ᾧ ἐὰν
θέλω, δίδωμι αὐτήν. Σὺ οὖν ἐὰν προσ- 7
κυνήσῃς ἐνώπιόν μου, ἔσται σοῦ πάντα. Καὶ 8
ἀποκριθεὶς αὐτῷ, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Ὕπαγε
ὀπίσω

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὀπίσω μου Σατανᾶ· γέγραπται γάρ· Προσ-
κυνήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου, καὶ αὐτῷ μό-
9 νῳ λατρεύσεις. Καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἱερου-
σαλήμ, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ
ἱεροῦ· καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εἰ ὁ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ,
10 βάλε σεαυτὸν ἐντεῦθεν κάτω· Γέγραπται
γάρ· Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται πε-
11 ρὶ σοῦ, τοῦ διαφυλάξαι σε. Καὶ ὅτι ἐπὶ
χειρῶν ἀροῦσί σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς
12 λίθον τὸν πόδα σου. Καὶ ἀποκριθεὶς, εἶπεν
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι εἴρηται· Οὐκ ἐκπειρά-
13 σεις Κύριον τὸν Θεόν σου. Καὶ συντελέσας
πάντα πειρασμὸν ὁ διάβολος, ἀπέστη ἀπ᾽
14 αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ. Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰη-
σοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματος εἰς τὴν
Γαλιλαίαν· καὶ φήμη ἐξῆλθε καθ᾽ ὅλης τῆς
15 περιχώρου περὶ αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς ἐδίδασ-
κεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, δοξαζόμε-
16 νος ὑπὸ πάντων. Καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Να-
ζαρὲθ, οὗ ἦν τεθραμμένος· καὶ εἰσῆλθε κατὰ
τὸ εἰωθὸς αὐτῷ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων,
εἰς τὴν συναγωγὴν· καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι.
17 Καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον Ἡσαΐου τοῦ προ-
φήτου· καὶ ἀναπτύξας τὸ βιβλίον, εὗρε τὸν
18 τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον· Πνεῦμα Κυρίου
ἐπ᾽ ἐμὲ, οὗ εἵνεκεν ἔχρισέ με· εὐαγγελίζεσθαι

πτωχοῖς

πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με, ἰάσασθαι τοὺς συντε-
τριμμένους τὴν καρδίαν, κηρύξαι αἰχμα-
λώτοις ἄφεσιν, καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν,
ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει· Κη- 19
ρύξαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτόν. Καὶ πτύξας 20
τὸ βιβλίον, ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ, ἐκάθι-
σε· καὶ πάντων ἐν τῇ συναγωγῇ οἱ ὀφθαλ-
μοὶ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ. Ἤρξατο δὲ λέ- 21
γειν πρὸς αὐτούς· Ὅτι σήμερον πεπλήρω-
ται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν. Καὶ 22
πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ, καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ
τοῖς λόγοις τῆς χάριτος, τοῖς ἐκπορευο-
μένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον·
Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Ἰωσήφ; Καὶ εἶπε πρὸς 23
αὐτούς· Πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβο-
λὴν ταύτην· Ἰατρὲ, θεράπευσον σεαυ-
τόν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα ἐν τῇ Κα-
περναοὺμ, ποίησον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι
σου. Εἶπε δέ· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς 24
προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐ-
τοῦ. Ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν, πολλαὶ 25
χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἠλίου ἐν τῷ
Ἰσραὴλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία
καὶ μῆνας ἕξ, ὡς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ
πᾶσαν τὴν γῆν. Καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐ- 26
τῶν ἐπέμφθη Ἠλίας εἰ μὴ εἰς Σάρεπτα τῆς
Σιδῶ-

27 Σιδῶνος, πρὸς γυναῖκα χήραν. Καὶ πολ-
λοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐπὶ Ἐλισσαίου τοῦ προ-
φήτου ἐν τῷ Ἰσραήλ· καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκα-
28 θαρίσθη, εἰ μὴ Νεεμὰν ὁ Σύρος. Καὶ ἐπλή-
σθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ,
29 ἀκούοντες ταῦτα. Καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον
αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως· καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως
τῆς ὀφρύος τοῦ ὄρους, ἐφ' οὗ ἡ πόλις αὐτῶν
ᾠκοδόμητο, εἰς τὸ κατακρημνίσαι αὐτόν.
30 Αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν, ἐπο-
31 ρεύετο. Καὶ κατῆλθεν εἰς Καπερναοὺμ πό-
λιν τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς
32 ἐν τοῖς σάββασι. Καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ
τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λό-
33 γος αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρω-
πος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ
34 ἀνέκραξε φωνῇ μεγάλῃ, Λέγων· Ἔα, τί ἡ-
μῖν καὶ σοὶ Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπ-
ολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ· ὁ ἅγιος τοῦ Θεοῦ.
35 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, λέγων· Φι-
μώθητι, καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. Καὶ ῥίψαν αὐ-
τὸν τὸ δαιμόνιον εἰς τὸ μέσον, ἐξῆλθεν ἀπ'
36 αὐτοῦ, μηδὲν βλάψαν αὐτόν. Καὶ ἐγένετο
θάμβος ἐπὶ πάντας· καὶ συνελάλουν πρὸς
ἀλλήλους, λέγοντες· Τίς ὁ λόγος οὗτος, ὅτι ἐν
ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρ-

τοις

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τοῖς πνεύμασι, καὶ ἐξέρχονται; Καὶ ἐξεπο- 37
ρεύετο ἦχος περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον τῆς
περιχώρου. Ἀναστὰς δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς, 38
εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος· ἡ πενθε-
ρὰ δὲ τοῦ Σίμωνος ἦν συνεχομένη πυρετῷ
μεγάλῳ· καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς.
Καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω αὐτῆς, ἐπετίμησε τῷ 39
πυρετῷ· καὶ ἀφῆκεν αὐτήν. παραχρῆμα
δὲ ἀναστᾶσα διηκόνει αὐτοῖς. Δύνοντος δὲ 40
τοῦ ἡλίου, πάντες ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦντας νό-
σοις ποικίλαις, ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς αὐτόν·
ὁ δὲ ἑνὶ ἑκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιθεὶς, ἐθε-
ράπευσεν αὐτούς. Ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμό- 41
νια ἀπὸ πολλῶν, κράζοντα καὶ λέγοντα· Ὅτι
σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐπιτιμῶν
οὐκ εἴα αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ᾔδεισαν τὸν Χρι-
στὸν αὐτὸν εἶναι. Γενομένης δὲ ἡμέρας ἐξελ- 42
θὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον, καὶ οἱ ὄχλοι
ἐζήτουν αὐτὸν, καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ· καὶ κατ-
εῖχον αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ' αὐτῶν. Ὁ δὲ 43
εἶπε πρὸς αὐτούς· Ὅτι καὶ ταῖς ἑτέραις πό-
λεσιν εὐαγγελίσασθαί με δεῖ τὴν βασι-
λείαν τοῦ Θεοῦ· ὅτι εἰς τοῦτο ἀπέσταλμαι.
Καὶ ἦν κηρύσσων ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῆς 44
Γαλιλαίας.

ε΄. ς. Ἐγέ.

ε΄. 5.

1 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐ-
τῷ τοῦ ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ αὐτὸς ἦν
2 ἑστὼς παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ· Καὶ
εἶδε δύο πλοῖα ἑστῶτα παρὰ τὴν λίμνην·
οἱ δὲ ἁλιεῖς ἀποβάντες ἀπ᾽ αὐτῶν ἀπέπλυ-
3 ναν τὰ δίκτυα. Ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων ὃ
ἦν τοῦ Σίμωνος, ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς
γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον· καὶ καθίσας ἐδί-
4 δασκεν ἐκ τοῦ πλοίου τοὺς ὄχλους. Ὡς δὲ
ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα·
Ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος, καὶ χαλάσατε
5 τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν. Καὶ ἀποκρι-
θεὶς ὁ Σίμων, εἶπεν αὐτῷ· Ἐπιστάτα, δι᾽
ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιάσαντες, οὐδὲν ἐλάβο-
μεν· ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω τὸ δί-
6 κτυον. Καὶ τοῦτο ποιήσαντες, συνέκλεισαν
ἰχθύων πλῆθος πολύ. διερρήγνυτο δὲ τὸ
7 δίκτυον αὐτῶν. Καὶ κατένευσαν τοῖς μετ-
όχοις τοῖς ἐν τῷ ἑτέρῳ πλοίῳ, τοῦ ἐλθόντας
συλλαβέσθαι αὐτοῖς· καὶ ἦλθον, καὶ ἔπλησαν
ἀμφότερα τὰ πλοῖα, ὥστε βυθίζεσθαι αὐ-
8 τά. Ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτρος προσέπεσε τοῖς
γόνασι τοῦ Ἰησοῦ, λέγων· Ἔξελθε ἀπ᾽ ἐμοῦ,
9 ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι, Κύριε· Θάμ-
βος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν
αὐτῷ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

αὐτῷ, ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ τῶν ἰχθύων ᾗ συνέλαβον·
Ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, υἱοὺς 10
Ζεβεδαίου, οἳ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι.
Καὶ εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα ὁ Ἰησοῦς· Μὴ
φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν.
Καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, 11
ἀφέντες ἅπαντα, ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ 12
ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πό-
λεων, καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ πλήρης λέπρας· καὶ ἰδὼν
τὸν Ἰησοῦν, πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον, ἐδεήθη
αὐτοῦ, λέγων· Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί
με καθαρίσαι. Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, 13
ἥψατο αὐτοῦ, εἰπών· Θέλω, καθαρίσθη-
τι. Καὶ εὐθέως ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ' αὐ-
τοῦ. Καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτῷ μηδενὶ 14
εἰπεῖν· ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱε-
ρεῖ, καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου,
καθὼς προσέταξε Μωσῆς, εἰς μαρτύριον
αὐτοῖς. Διήρχετο δὲ μᾶλλον ὁ λόγος περὶ 15
αὐτοῦ· καὶ συνήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν,
καὶ θεραπεύεσθαι ὑπ' αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀσθε-
νειῶν αὐτῶν. Αὐτὸς δὲ ἦν ὑποχωρῶν ἐν 16
ταῖς ἐρήμοις, καὶ προσευχόμενος. Καὶ 17
ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς ἦν δι-
δάσκων· καὶ ἦσαν καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ
Νομοδιδάσκαλοι, οἳ ἦσαν ἐληλυθότες ἐκ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

πάσης κώμης τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας
καὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ δύναμις Κυρίου ἦν εἰς
18 τὸ ἰᾶσθαι αὐτούς. Καὶ ἰδοὺ, ἄνδρες φέροντες
ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον ὃς ἦν παραλελυ-
μένος· καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν, καὶ θεῖ-
19 ναι ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ μὴ εὑρόντες διὰ
ποίας εἰσενέγκωσιν αὐτὸν, διὰ τὸν ὄχλον,
ἀναβάντες ἐπὶ τὸ δῶμα, διὰ τῶν κεράμων
καθῆκαν αὐτὸν σὺν τῷ κλινιδίῳ εἰς τὸ μέ-
20 σον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἰδὼν τὴν πί-
στιν αὐτῶν, εἶπεν αὐτῷ· Ἄνθρωπε, ἀφέωνταί
21 σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. Καὶ ἤρξαντο διαλογί-
ζεσθαι οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, λέ-
γοντες· Τίς ἐστιν οὗτος ὃς λαλεῖ βλασφημίας;
τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ μόνος
22 ὁ Θεός; Ἐπιγνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισ-
μοὺς αὐτῶν, ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς·
Τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;
23 Τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν· Ἀφέωνταί σοι
αἱ ἁμαρτίαι σου· ἢ εἰπεῖν· Ἔγειραι καὶ περι-
24 πάτει; Ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας,
(εἶπε τῷ παραλελυμένῳ) Σοὶ λέγω, ἔγει-
ραι, καὶ ἄρας τὸ κλινίδιόν σου, πορεύου εἰς
25 τὸν οἶκόν σου. Καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς
ἐνώπιον αὐτῶν, ἄρας ἐφ᾽ ᾧ κατέκειτο, ἀπῆλ-
θεν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

θεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, δοξάζων τὸν Θεόν.
Καὶ ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας, καὶ ἐδόξα- 26
ζον τὸν Θεόν· καὶ ἐπλήσθησαν φόβου, λέγον-
τες· Ὅτι εἴδομεν παράδοξα σήμερον. Καὶ 27
μετὰ ταῦτα ἐξῆλθε, καὶ ἐθεάσατο τελώνην ὀνό-
ματι Λευΐν, καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ
εἶπεν αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι. Καὶ καταλιπὼν 28
ἅπαντα, ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. Καὶ 29
ἐποίησε δοχὴν μεγάλην ὁ Λευῒς αὐτῷ ἐν
τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ· καὶ ἦν ὄχλος τελωνῶν πο-
λὺς, καὶ ἄλλων οἳ ἦσαν μετ᾽ αὐτῶν κατακεί-
μενοι. Καὶ ἐγόγγυζον οἱ Γραμματεῖς αὐτῶν 30
καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ,
λέγοντες· Διατί μετὰ τελωνῶν καὶ ἁμαρτω-
λῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰη- 31
σοῦς, εἶπε πρὸς αὐτούς· Οὐ χρείαν ἔχουσιν
οἱ ὑγιαίνοντες ἰατροῦ, ἀλλ᾽ οἱ κακῶς ἔχοντες.
Οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ 32
ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. Οἱ δὲ εἶπον πρὸς 33
αὐτόν· Διατί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου νηστεύουσι
πυκνὰ, καὶ δεήσεις ποιοῦνται, ὁμοίως καὶ οἱ τῶν
Φαρισαίων· οἱ δὲ σοὶ ἐσθίουσι καὶ πίνουσιν;
Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· Μὴ δύνασθε τοὺς 34
υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ᾽ αὐ-
τῶν ἐστι, ποιῆσαι νηστεύειν; Ἐλεύσονται δὲ 35
ἡμέραι καὶ ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ᾽ αὐτῶν ὁ νυμφίος,

τότε

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.
6 Ἔλεγε δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτούς· Ὅ-
τι οὐδεὶς ἐπίβλημα ἱματίου καινοῦ ἐπιβάλ-
λει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μή γε, καὶ τὸ
καινὸν σχίζει, καὶ τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνεῖ
7 ἐπίβλημα τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ. Καὶ οὐδεὶς βάλ-
λει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μή-
γε, ῥήξει ὁ νέος οἶνος τοὺς ἀσκούς, καὶ αὐτὸς
8 ἐκχυθήσεται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται. Ἀλλὰ
οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον· καὶ ἀμ-
9 φότεροι συντηροῦνται. Καὶ οὐδεὶς πιὼν πα-
λαιὸν, εὐθέως θέλει νέον· λέγει γάρ· Ὁ πα-
λαιὸς χρηστότερός ἐστιν.

ς'. 6.

1 Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ δευτεροπρώ-
τῳ διαπορεύεσθαι αὐτὸν διὰ τῶν σπορίμων·
καὶ ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τοὺς στάχυας,
2 καὶ ἤσθιον, ψώχοντες ταῖς χερσί. Τινὲς δὲ τῶν
Φαρισαίων εἶπον αὐτοῖς· Τί ποιεῖτε ὃ οὐκ
3 ἔξεστι ποιεῖν ἐν τοῖς σάββασι; Καὶ ἀποκρι-
θεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Οὐδὲ τοῦ-
το ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησε Δαβίδ, ὁπότε ἐπεί-
4 νασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ ὄντες; Ὡς εἰσ-
ῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς
προθέσεως ἔλαβε, καὶ ἔφαγε, καὶ ἔδωκε καὶ
τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ· οὓς οὐκ ἔξεστι φαγεῖν εἰ μὴ
μόνους

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

μόνους τοὺς ἱερεῖς; Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὅτι 5
κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββά-
του. Ἐγένετο δὲ καὶ ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ εἰσ- 6
ελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ διδάσ-
κειν· καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ ἡ χεὶρ αὐ-
τοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά. Παρετήρουν δὲ αὐτὸν 7
οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι εἰ ἐν τῷ
σαββάτῳ θεραπεύσει· ἵνα εὕρωσι κατ-
ηγορίαν αὐτοῦ. Αὐτὸς δὲ ᾔδει τοὺς διαλογισ- 8
μοὺς αὐτῶν· καὶ εἶπε τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ξηρὰν
ἔχοντι τὴν χεῖρα· Ἔγειραι, καὶ στῆθι εἰς τὸ
μέσον. Ὁ δὲ ἀναστὰς ἔστη. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰη- 9
σοῦς πρὸς αὐτούς· Ἐπερωτήσω ὑμᾶς τι· Ἔξ-
εστι τοῖς σάββασιν ἀγαθοποιῆσαι, ἢ κακο-
ποιῆσαι; ψυχὴν σῶσαι, ἢ ἀπολέσαι; Καὶ 10
περιβλεψάμενος πάντας αὐτοὺς, εἶπε τῷ
ἀνθρώπῳ· Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. Ὁ δὲ ἐ-
ποίησεν οὕτω· καὶ ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ
ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη. Αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀ- 11
νοίας· καὶ διελάλουν πρὸς ἀλλήλους, τί ἂν
ποιήσειαν τῷ Ἰησοῦ. Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡ- 12
μέραις ταύταις, ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσ-
εύξασθαι· καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσ-
ευχῇ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, 13
προσεφώνησε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· καὶ ἐκ-
λεξάμενος ἀπ' αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστό-

τοὺς ὠνόμασε· (Σίμωνα, ὃν καὶ ὠνόμασε Πέ-
τρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, Ἰά-
κωβον καὶ Ἰωάννην, Φίλιππον καὶ Βαρθολο-
μαῖον· Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν, Ἰάκωβον τὸν
τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον Ζη-
λωτήν· Ἰούδαν Ἰακώβου, καὶ Ἰούδαν Ἰσκα-
ριώτην, ὃς καὶ ἐγένετο προδότης) Καὶ κατα-
βὰς μετ᾽ αὐτῶν, ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ·
καὶ ὄχλος μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος πο-
λὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱε-
ρουσαλήμ, καὶ τῆς παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶ-
νος, οἳ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ, καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ
τῶν νόσων αὐτῶν· Καὶ οἱ ὀχλούμενοι ὑπὸ
πνευμάτων ἀκαθάρτων· καὶ ἐθεραπεύοντο.
1 Καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτει ἅπτεσθαι αὐτοῦ·
ὅτι δύναμις παρ᾽ αὐτοῦ ἐξήρχετο, καὶ ἰᾶτο
0 πάντας. Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἔλεγε·
Μακάριοι οἱ πτωχοί· ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ
1 βασιλεία τοῦ Θεοῦ· Μακάριοι οἱ πεινῶντες
νῦν· ὅτι χορτασθήσεσθε· Μακάριοι οἱ κλαί-
2 οντες νῦν· ὅτι γελάσετε· Μακάριοί ἐστε ὅταν
μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅταν
ἀφορίσωσιν ὑμᾶς, καὶ ὀνειδίσωσι, καὶ ἐκβά-
λωσι τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρόν, ἕνεκα τοῦ
3 υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Χαίρετε ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ

ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε· ἰδοὺ γὰρ, ὁ μισθὸς
ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ· κατὰ ταῦτα γὰρ ἐποί-
ουν τοῖς προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν. Πλὴν 24
οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις· ὅτι ἀπέχετε τὴν
παράκλησιν ὑμῶν. Οὐαὶ ὑμῖν οἱ ἐμπε- 25
πλησμένοι· ὅτι πεινάσετε. Οὐαὶ ὑμῖν οἱ γε-
λῶντες νῦν· ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε. Οὐαὶ 26
ὑμῖν ὅταν καλῶς ὑμᾶς εἴπωσι πάντες οἱ
ἄνθρωποι· κατὰ ταῦτα γὰρ ἐποίουν τοῖς ψευ-
δοπροφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν. Ἀλλ᾽ ὑμῖν 27
λέγω τοῖς ἀκούουσιν· Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς
ὑμῶν· καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς.
Εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμῖν· καὶ προσ- 28
εύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς.
Τῷ τύπτοντί σε ἐπὶ τὴν σιαγόνα, πάρεχε καὶ 29
τὴν ἄλλην· καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντός σου τὸ ἱμά-
τιον, καὶ τὸν χιτῶνα μὴ κωλύσῃς. Παντὶ 30
δὲ τῷ αἰτοῦντί σε, δίδου· καὶ ἀπὸ τοῦ αἴρον-
τος τὰ σὰ, μὴ ἀπαίτει. Καὶ καθὼς θέλετε 31
ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς
ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. Καὶ εἰ ἀγαπᾶ- 32
τε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις
ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶν-
τας αὐτοὺς ἀγαπῶσι. Καὶ ἐὰν ἀγαθοποιῆ- 33
τε τοὺς ἀγαθοποιοῦντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν
χάρις ἐστί; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ
ποιοῦ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

34 ποιοῦσι. Καὶ ἐὰν δανείζητε παρ' ὧν ἐλπί-
ζετε ἀπολαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; καὶ γὰρ
οἱ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανείζουσιν, ἵνα
35 ἀπολάβωσι τὰ ἴσα. Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς
ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ ἀγαθοποιεῖτε, καὶ δανείζετε
μηδὲν ἀπελπίζοντες· καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν
πολὺς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ τοῦ ὑψίστου· ὅτι αὐτὸς
χρηστός ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηρούς.
36 Γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ πατὴρ
37 ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστί. Καὶ μὴ κρίνετε, καὶ οὐ
μὴ κριθῆτε· μὴ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ κα-
ταδικασθῆτε· ἀπολύετε, καὶ ἀπολυθήσεσθε.
38 Δίδοτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· μέτρον καλὸν, πε-
πιεσμένον καὶ σεσαλευμένον καὶ ὑπερεκχυ-
νόμενον δώσουσιν εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν· τῷ
γὰρ αὐτῷ μέτρῳ ᾧ μετρεῖτε, ἀντιμετρηθή-
39 σεται ὑμῖν. Εἶπε δὲ παραβολὴν αὐτοῖς·
Μήτι δύναται τυφλὸς τυφλὸν ὁδηγεῖν; οὐχὶ
40 ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται; Οὐκ ἔστι
μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ· κατ-
ηρτισμένος δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος
41 αὐτοῦ. Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ
ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν
42 ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ κατανοεῖς; Ἢ πῶς
δύνασαι λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου· Ἀδελφὲ,
ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλ-

μῷ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

μῷ σου· αὐτὸς τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δο-
κὸν οὐ βλέπων; Ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶ-
τον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου· καὶ τότε
διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ
ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου. Οὐ γάρ ἐστι δέν- 43
δρον καλὸν, ποιοῦν καρπὸν σαπρόν· οὐδὲ
δένδρον σαπρὸν, ποιοῦν καρπὸν καλόν.
Ἕκαστον γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γι- 44
νώσκεται· οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν συλλέγουσι σῦκα,
οὐδὲ ἐκ βάτου τρυγῶσι σταφυλήν. Ὁ ἀγα- 45
θὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς
καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ ἀγαθόν· καὶ ὁ πο-
νηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ τῆς
καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ πονηρόν· ἐκ γὰρ
τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ
στόμα αὐτοῦ. Τί δέ με καλεῖτε Κύριε, Κύ- 46
ριε· καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ λέγω; Πᾶς ὁ ἐρχόμενος 47
πρός με, καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων, καὶ ποιῶν
αὐτοὺς, ὑποδείξω ὑμῖν τίνι ἐστὶν ὅμοιος.
Ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, 48
ὃς ἔσκαψε καὶ ἐβάθυνε καὶ ἔθηκε θεμέλιον
ἐπὶ τὴν πέτραν· πλημμύρας δὲ γενομένης,
προσέῤῥηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ
οὐκ ἴσχυσε σαλεῦσαι αὐτήν· τεθεμελίωτο
γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. Ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ 49
ποιήσας, ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομή-

σαντι

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς θεμελίου·
ᾗ προσέῤῥηξεν ὁ ποταμός. καὶ εὐθέως ἔπε-
σε, καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆγμα τῆς οἰκίας ἐκείνης
μέγα.

ζ. 7.

1 Ἐπεὶ δὲ ἐπλήρωσε πάντα τὰ ῥήματα αὐ-
τοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν εἰς Κα-
2 περναούμ. Ἑκατοντάρχου δέ τινος δοῦλος
κακῶς ἔχων, ἤμελλε τελευτᾶν, ὃς ἦν αὐ-
3 τῷ ἔντιμος. Ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπ-
έστειλε πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν Ἰου-
δαίων, ἐρωτῶν αὐτὸν, ὅπως ἐλθὼν διασώσῃ
4 τὸν δοῦλον αὐτοῦ. Οἱ δὲ παραγενόμενοι πρὸς
τὸν Ἰησοῦν, παρεκάλουν αὐτὸν σπουδαίως,
λέγοντες, ὅτι ἄξιός ἐστιν ᾧ παρέξει τοῦτο·
5 Ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ τὴν συν-
6 αγωγὴν αὐτὸς ᾠκοδόμησεν ἡμῖν. Ὁ δὲ Ἰη-
σοῦς ἐπορεύετο σὺν αὐτοῖς. ἤδη δὲ αὐτοῦ
οὐ μακρὰν ἀπέχοντος ἀπὸ τῆς οἰκίας, ἔπεμ-
ψε πρὸς αὐτὸν ὁ ἑκατόνταρχος φίλους,
λέγων αὐτῷ· Κύριε, μὴ σκύλλου· οὐ γάρ εἰ-
μι ἱκανὸς ἵνα ὑπὸ τὴν στέγην μου εἰσ-
7 έλθῃς· Διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἠξίωσα πρός σε ἐλ-
θεῖν· ἀλλὰ εἰπὲ λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς
8 μου. Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξ-
ουσίαν τασσόμενος, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τάσσω· καὶ λέγω τούτῳ· Πορεύθητι, καὶ πο-
ρεύεται· καὶ ἄλλῳ· Ἔρχου, καὶ ἔρχεται· καὶ τῷ δού-
λῳ μου· Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. Ἀκούσας 9
δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς, ἐθαύμασεν αὐτὸν· καὶ στρα-
φεὶς, τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ εἶπε· Λέ-
γω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν
εὗρον. Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ πεμφθέντες 10
εἰς τὸν οἶκον, εὗρον τὸν ἀσθενοῦντα δοῦλον ὑγιαί-
νοντα. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἑξῆς, ἐπορεύετο εἰς 11
πόλιν καλουμένην Ναΐν· καὶ συνεπορεύοντο
αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἱκανοὶ, καὶ ὄχλος
πολύς. Ὡς δὲ ἤγγισε τῇ πύλῃ τῆς πόλεως, καὶ 12
ἰδοὺ, ἐξεκομίζετο τεθνηκὼς, υἱὸς μονογενὴς
τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὐτὴ χήρα· καὶ ὄχλος τῆς
πόλεως ἱκανὸς ἦν σὺν αὐτῇ. Καὶ ἰδὼν αὐ- 13
τὴν ὁ Κύριος, ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ,
καὶ εἶπεν αὐτῇ· Μὴ κλαῖε. Καὶ προσελθὼν 14
ἥψατο τῆς σοροῦ, (οἱ δὲ βαστάζοντες ἔστησαν) καὶ
εἶπε· Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι. Καὶ ἀν- 15
εκάθισεν ὁ νεκρὸς, καὶ ἤρξατο λαλεῖν. καὶ ἔδω-
κεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. Ἔλαβε δὲ φόβος 16
ἅπαντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν, λέγοντες·
Ὅτι προφήτης μέγας ἐγήγερται ἐν ἡμῖν, καὶ
ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. Καὶ 17
ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ
περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ. Καὶ 18
ἀπήγ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἀπήγγειλαν Ἰωάννῃ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ
πάντων τούτων. Καὶ προσκαλεσάμενος
δύο τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης,
19 Ἔπεμψε πρὸς τὸν Ἰησοῦν, λέγων· Σὺ εἶ ὁ ἐρ-
20 χόμενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; Παρα-
γενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες, εἶπον· Ἰω-
άννης ὁ Βαπτιστὴς ἀπέσταλκεν ἡμᾶς πρὸς
σε, λέγων· Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδο-
21 κῶμεν; Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσε πολ-
λοὺς ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων καὶ πνευμάτων
πονηρῶν· καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο τὸ
22 βλέπειν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν αὐ-
τοῖς· Πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ἃ
εἴδετε καὶ ἠκούσατε· ὅτι τυφλοὶ ἀναβλέπου-
σι, χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρίζον-
ται, κωφοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται, πτω-
23 χοὶ εὐαγγελίζονται. Καὶ μακάριός ἐστιν ὃς
24 ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί. Ἀπελθόντων
δὲ τῶν ἀγγέλων Ἰωάννου, ἤρξατο λέγειν πρὸς
τοὺς ὄχλους περὶ Ἰωάννου· Τί ἐξεληλύθατε
εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ
25 ἀνέμου σαλευόμενον; Ἀλλὰ τί ἐξεληλύθα-
τε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις
ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ, οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ
καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες, ἐν τοῖς βασιλείοις
26 εἰσίν. Ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; προφή-

 τὴν;

την; ναὶ λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προ-
φήτου. Οὗτός ἐστι περὶ οὗ γέγραπται· Ἰδού, 27
ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώ-
που σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμ-
προσθέν σου. Λέγω γὰρ ὑμῖν, μείζων ἐν γεν- 28
νητοῖς γυναικῶν προφήτης Ἰωάννου τοῦ βα-
πτιστοῦ οὐδείς ἐστιν· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βα-
σιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, μείζων αὐτοῦ ἐστι. Καὶ πᾶς 29
ὁ λαὸς ἀκούσας καὶ οἱ τελῶναι, ἐδικαίωσαν
τὸν Θεόν, βαπτισθέντες τὸ βάπτισμα Ἰω-
άννου. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Νομικοὶ τὴν 30
βουλὴν τοῦ Θεοῦ ἠθέτησαν εἰς ἑαυτούς, μὴ
βαπτισθέντες ὑπ᾽ αὐτοῦ. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· 31
Τίνι οὖν ὁμοιώσω τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς
ταύτης; καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι; Ὅμοιοί εἰσι 32
παιδίοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθημένοις, καὶ
προσφωνοῦσιν ἀλλήλοις, καὶ λέγουσιν· Ηὐ-
λήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε· ἐθρηνή-
σαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ἐκλαύσατε. Ἐλήλυθε 33
γὰρ Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς μήτε ἄρτον ἐσθίων,
μήτε οἶνον πίνων· καὶ λέγετε· Δαιμόνιον ἔχει.
Ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πί- 34
νων· καὶ λέγετε· Ἰδού, ἄνθρωπος φάγος καὶ
οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν.
Καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐ- 35
τῆς πάντων. Ἠρώτα δέ τις αὐτὸν τῶν Φα- 36

ρισαίων

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ρισαίων ἵνα φάγῃ μετ᾽ αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν
εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Φαρισαίου, ἀνεκλίθη.
37 Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ ἐν τῇ πόλει ἥτις ἦν ἁμαρ-
τωλὸς, ἐπιγνοῦσα ὅτι ἀνάκειται ἐν τῇ οἰ-
κίᾳ τοῦ Φαρισαίου, κομίσασα ἀλάβαστρον
38 μύρου· Καὶ στᾶσα παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ
ὀπίσω, κλαίουσα, ἤρξατο βρέχειν τοὺς πό-
δας αὐτοῦ τοῖς δάκρυσι· καὶ ταῖς θριξὶ τῆς
κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμασσε, καὶ κατεφίλει
39 τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἤλειφε τῷ μύρῳ. Ἰδὼν
δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ καλέσας αὐτὸν, εἶπεν
ἐν ἑαυτῷ, λέγων· Οὗτος, εἰ ἦν προφή-
της, ἐγίνωσκεν ἂν τίς καὶ ποταπὴ ἡ γυνὴ ἥτις
40 ἅπτεται αὐτοῦ· ὅτι ἁμαρτωλός ἐστι. Καὶ
ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς αὐτόν· Σί-
μων, ἔχω σοι τι εἰπεῖν. Ὁ δέ φησι· Διδάσ-
41 καλε, εἰπέ. Δύο χρεωφειλέται ἦσαν δανει-
στῇ τινι· ὁ εἷς ὤφειλε δηνάρια πεντακόσια,
42 ὁ δὲ ἕτερος πεντήκοντα. Μὴ ἐχόντων δὲ αὐ-
τῶν ἀποδοῦναι, ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο. Τίς
οὖν αὐτῶν, εἰπὲ, πλεῖον αὐτὸν ἀγαπήσει;
43 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων, εἶπεν· Ὑπολαμ-
βάνω ὅτι ᾧ τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο. Ὁ δὲ εἶπεν
44 αὐτῷ· Ὀρθῶς ἔκρινας. Καὶ στραφεὶς πρὸς
τὴν γυναῖκα, τῷ Σίμωνι ἔφη· Βλέπεις ταύ-
την τὴν γυναῖκα; εἰσῆλθόν σου εἰς τὴν οἰκίαν,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὕδωρ ἐπὶ τοὺς πόδας μου οὐκ ἔδωκας· αὕτη
δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέ μου τοὺς πόδας, καὶ
ταῖς θριξὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμαξε. Φί- 45
λημά μοι οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ, ἀφ' ἧς εἰσ-
ῆλθον, οὐ διέλιπε καταφιλοῦσά μου τοὺς πό-
δας. Ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου οὐκ ἤλει- 46
ψας· αὕτη δὲ μύρῳ ἤλειψέ μου τοὺς πόδας.
Οὗ χάριν, λέγω σοι, ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι 47
αὐτῆς αἱ πολλαί· ὅτι ἠγάπησε πολύ· ᾧ δὲ ὀλί-
γον ἀφίεται, ὀλίγον ἀγαπᾷ. Εἶπε δὲ αὐτῇ· 48
Ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι. Καὶ ἤρξαντο 49
οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· Τίς
οὗτός ἐστιν ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφίησιν; Εἶπε δὲ 50
πρὸς τὴν γυναῖκα· Ἡ πίστις σου σέσωκέ
σε· πορεύου εἰς εἰρήνην.

η'. 8.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς, καὶ αὐτὸς 1
διώδευε κατὰ πόλιν καὶ κώμην, κηρύσσων καὶ
εὐαγγελιζόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ·
καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ. Καὶ γυναῖκές τι- 2
νες αἳ ἦσαν τεθεραπευμέναι ἀπὸ πνευμά-
των πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν· Μαρία ἡ καλου-
μένη Μαγδαληνή, ἀφ' ἧς δαιμόνια ἑπτὰ
ἐξεληλύθει, Καὶ Ἰωάννα γυνὴ Χουζᾶ ἐπι- 3
τρόπου Ἡρώδου, καὶ Σουσάννα, καὶ ἕτεραι πολ-
λαί, αἵτινες διηκόνουν αὐτῷ ἀπὸ τῶν ὑπαρ-
χόντων

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

4 χόντων αὐταῖς. Συνιόντος δὲ ὄχλου πολ-
λοῦ, καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπιπορευομένων πρὸς
5 αὐτόν, εἶπε διὰ παραβολῆς· Ἐξῆλθεν ὁ
σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ· καὶ ἐν τῷ
σπείρειν αὐτόν, ὃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδόν,
καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατ-
6 έφαγεν αὐτό· Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν
πέτραν, καὶ φυὲν ἐξηράνθη, διὰ τὸ μὴ ἔχειν
7 ἰκμάδα· Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν
ἀκανθῶν, καὶ συμφυεῖσαι αἱ ἄκανθαι ἀπ-
8 έπνιξαν αὐτό· Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν
γῆν τὴν ἀγαθήν, καὶ φυὲν ἐποίησε καρπὸν
ἑκατονταπλασίονα. Ταῦτα λέγων ἐφώνει·
9 Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. Ἐπηρώτων
δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες τίς εἴη
10 ἡ παραβολὴ αὕτη. Ὁ δὲ εἶπεν· Ὑμῖν δέ-
δοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ
Θεοῦ· τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα
βλέποντες μὴ βλέπωσι, καὶ ἀκούοντες μὴ
11 συνιῶσιν. Ἔστι δὲ αὕτη ἡ παραβολή· Ὁ
12 σπόρος, ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ· Οἱ δὲ παρὰ
τὴν ὁδόν, εἰσὶν οἱ ἀκούοντες· εἶτα ἔρχεται ὁ
διάβολος, καὶ αἴρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας
13 αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. Οἱ δὲ
ἐπὶ τῆς πέτρας, οἱ ὅταν ἀκούσωσι, μετὰ χαρᾶς
δέχονται τὸν λόγον· καὶ οὗτοι ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

οἳ πρὸς καιρὸν πιστεύουσι, καὶ ἐν καιρῷ πει-
ρασμοῦ ἀφίστανται. Τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας 14
πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ με-
ριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευό-
μενοι συμπνίγονται, καὶ οὐ τελεσφοροῦσι.
Τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν 15
καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ, ἀκούσαντες τὸν λό-
γον, κατέχουσι, καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπο-
μονῇ. Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας, καλύπτει 16
αὐτὸν σκεύει, ἢ ὑποκάτω κλίνης τίθησιν·
ἀλλ᾽ ἐπὶ λυχνίας ἐπιτίθησιν, ἵνα οἱ εἰσ-
πορευόμενοι βλέπωσι τὸ φῶς. Οὐ γάρ ἐστι 17
κρυπτὸν ὃ οὐ φανερὸν γενήσεται· οὐδὲ ἀπό-
κρυφον ὃ οὐ γνωσθήσεται, καὶ εἰς φανερὸν
ἔλθῃ. Βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε· ὃς γὰρ ἂν 18
ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς ἂν μὴ ἔχῃ, καὶ
ὃ δοκεῖ ἔχειν, ἀρθήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ. Παρ- 19
εγένοντο δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελ-
φοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν
αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον. Καὶ ἀπηγγέλη αὐ- 20
τῷ, λεγόντων· Ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελ-
φοί σου ἑστήκασιν ἔξω, ἰδεῖν σε θέλοντες. Ὁ 21
δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπε πρὸς αὐτούς· Μήτηρ
μου καὶ ἀδελφοί μου, οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον
τοῦ Θεοῦ ἀκούοντες, καὶ ποιοῦντες αὐτόν.
Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς 22

ἐνέβη

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐνέβη εἰς πλοῖον, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·
καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Διέλθωμεν εἰς τὸ πέ-
23 ραν τῆς λίμνης. Καὶ ἀνήχθησαν. Πλεόν-
των δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσε· καὶ κατέβη λαί-
λαψ ἀνέμου εἰς τὴν λίμνην. καὶ συνεπλη-
24 ροῦντο, καὶ ἐκινδύνευον. Προσελθόντες δὲ
διήγειραν αὐτὸν, λέγοντες· Ἐπιστάτα ἐπι-
στάτα, ἀπολλύμεθα. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς ἐπετί-
μησε τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος·
25 καὶ ἐπαύσαντο, καὶ ἐγένετο γαλήνη. Εἶπε δὲ
αὐτοῖς· Ποῦ ἐστιν ἡ πίστις ὑμῶν; Φοβηθέντες
δὲ ἐθαύμασαν, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους·
Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις
ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπακούου-
26 σιν αὐτῷ; Καὶ κατέπλευσαν εἰς τὴν χώ-
ραν τῶν Γαδαρηνῶν, ἥτις ἐστὶν ἀντιπέραν
27 τῆς Γαλιλαίας. Ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ
τὴν γῆν, ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνήρ τις ἐκ
τῆς πόλεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων
ἱκανῶν, καὶ ἱμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο, καὶ
ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν.
28 Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀνακράξας, προσ-
έπεσεν αὐτῷ, καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπε· Τί
ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψί-
29 στου; δέομαί σου μή με βασανίσῃς. Παρ-
ήγγελλε γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξ-

ἐλθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου· πολλοῖς γὰρ χρόνοις
συνηρπάκει αὐτόν· καὶ ἐδεσμεῖτο ἁλύσεσι
καὶ πέδαις φυλασσόμενος· καὶ διαρρήσσων
τὰ δεσμὰ, ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς
τὰς ἐρήμους. Ἐπηρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, 30
λέγων· Τί σοι ἐστὶν ὄνομα; Ὁ δὲ εἶπε· Λεγε-
ών· ὅτι δαιμόνια πολλὰ εἰσῆλθεν εἰς αὐτόν.
Καὶ παρεκάλει αὐτὸν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς 31
εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν. Ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέ- 32
λη χοίρων ἱκανῶν βοσκομένων ἐν τῷ ὄρει· καὶ
παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς
ἐκείνους εἰσελθεῖν. Καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς.
Ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, 33
εἰσῆλθεν εἰς τοὺς χοίρους· καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέ-
λη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν λίμνην· καὶ ἀπε-
πνίγη. Ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ γεγενημέ- 34
νον, ἔφυγον· καὶ ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν εἰς
τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. Ἐξῆλθον δὲ 35
ἰδεῖν τὸ γεγονός· καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ
εὗρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον, ἀφ᾽ οὗ τὰ δαι-
μόνια ἐξεληλύθει, ἱματισμένον καὶ σωφρο-
νοῦντα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐφο-
βήθησαν. Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς καὶ οἱ ἰδόν- 36
τες, πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονισθείς. Καὶ ἠρώτη- 37
σαν αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου
τῶν Γαδαρηνῶν, ἀπελθεῖν ἀπ᾽ αὐτῶν, ὅτι

φόβῳ

φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο· αὐτὸς δὲ ἐμβὰς
38 εἰς τὸ πλοῖον, ὑπέστρεψεν. Ἐδέετο δὲ αὐ-
τοῦ ὁ ἀνὴρ ἀφ᾽ οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια,
εἶναι σὺν αὐτῷ· ἀπέλυσε δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς,
39 λέγων· Ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ διηγοῦ
ὅσα ἐποίησέ σοι ὁ Θεός. Καὶ ἀπῆλθε, καθ᾽
ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐ-
40 τῷ ὁ Ἰησοῦς. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ὑποστρέψαι
τὸν Ἰησοῦν, ἀπεδέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος· ἦσαν
41 γὰρ πάντες προσδοκῶντες αὐτόν. Καὶ ἰδοὺ,
ἦλθεν ἀνὴρ ᾧ ὄνομα Ἰάειρος, καὶ αὐτὸς ἄρ-
χων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχε· καὶ πεσὼν παρὰ
τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, παρεκάλει αὐτὸν εἰσ-
42 ελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ· Ὅτι θυγάτηρ μο-
νογενὴς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα, καὶ αὕτη
ἀπέθνησκεν. (Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ
43 ὄχλοι συνέπνιγον αὐτόν. Καὶ γυνὴ οὖσα
ἐν ῥύσει αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἥτις εἰς
ἰατροὺς προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον, οὐκ
44 ἴσχυσεν ὑπ᾽ οὐδενὸς θεραπευθῆναι· Προσ-
ελθοῦσα ὄπισθεν, ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ
ἱματίου αὐτοῦ· καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ῥύσις
45 τοῦ αἵματος αὐτῆς. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Τίς
ὁ ἁψάμενός μου; Ἀρνουμένων δὲ πάντων, εἶ-
πεν ὁ Πέτρος καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ· Ἐπιστάτα,
οἱ ὄχλοι συνέχουσί σε καὶ ἀποθλίβουσι, καὶ
λέγεις·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

λέγεις· Τίς ὁ ἁψάμενός μου; Ὁ δὲ Ἰησοῦς 46
εἶπεν· Ἥψατό μού τις· ἐγὼ γὰρ ἔγνων δύνα-
μιν ἐξελθοῦσαν ἀπ' ἐμοῦ. Ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ 47
ὅτι οὐκ ἔλαθε, τρέμουσα ἦλθε, καὶ προσ-
πεσοῦσα αὐτῷ, δι' ἣν αἰτίαν ἥψατο αὐτοῦ
ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ
ὡς ἰάθη παραχρῆμα. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· 48
Θάρσει θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε·
πορεύου εἰς εἰρήνην) Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦν- 49
τος, ἔρχεταί τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώ-
γου, λέγων αὐτῷ· Ὅτι τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ
σου· μὴ σκύλλε τὸν διδάσκαλον. Ὁ δὲ Ἰη- 50
σοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ, λέγων· Μὴ
φοβοῦ· μόνον πίστευε, καὶ σωθήσεται. Εἰσ- 51
ελθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, οὐκ ἀφῆκεν εἰσ-
ελθεῖν οὐδένα, εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ
Ἰωάννην, καὶ τὸν πατέρα τοῦ παιδὸς καὶ τὴν
μητέρα. Ἔκλαιον δὲ πάντες καὶ ἐκόπτον- 52
το αὐτήν. Ὁ δὲ εἶπε· Μὴ κλαίετε· οὐκ ἀπ-
έθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ κατεγέλων αὐ- 53
τοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. Αὐτὸς δὲ ἐκ- 54
βαλὼν ἔξω πάντας, καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς
αὐτῆς, ἐφώνησε, λέγων· Ἡ παῖς, ἐγείρου.
Καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀν- 55
έστη παραχρῆμα· καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆ-
ναι φαγεῖν. Καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς· 56

ὁ δὲ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γε-
γονός.

Θ. 9.

1 Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα μαθη-
τὰς αὐτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ ἐξ-
ουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια, καὶ νόσους θε-
2 ραπεύειν. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσσειν
τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἰᾶσθαι τοὺς ἀσθε-
3 νοῦντας. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Μηδὲν αἴ-
ρετε εἰς τὴν ὁδόν, μήτε ῥάβδους, μήτε πή-
ραν, μήτε ἄρτον, μήτε ἀργύριον· μήτε ἀνὰ
4 δύο χιτῶνας ἔχειν· Καὶ εἰς ἣν ἂν οἰκίαν εἰσ-
έλθητε, ἐκεῖ μένετε, καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε.
5 Καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέξωνται ὑμᾶς, ἐξερχόμενοι
ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης, καὶ τὸν κονιορτὸν ἀπὸ
τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάξατε, εἰς μαρτύ-
6 ριον ἐπ' αὐτούς. Ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο
κατὰ τὰς κώμας, εὐαγγελιζόμενοι καὶ θερα-
7 πεύοντες πανταχοῦ. Ἤκουσε δὲ Ἡρώδης ὁ
τετράρχης τὰ γινόμενα ὑπ' αὐτοῦ πάντα·
καὶ διηπόρει, διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπό τινων, ὅτι
8 Ἰωάννης ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν· ὑπό τινων δέ,
ὅτι Ἠλίας ἐφάνη· ἄλλων δέ, ὅτι προφήτης
9 εἷς τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. Καὶ εἶπεν ὁ Ἡρώ-
δης· Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· τίς δέ
ἐστιν οὗτος περὶ οὗ ἐγὼ ἀκούω τοιαῦτα; Καὶ
ἐζήτει

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐζήτει ἰδεῖν αὐτόν. Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ 10
ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν.
καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς, ὑπεχώρησε κατ'
ἰδίαν εἰς τόπον ἔρημον πόλεως καλουμένης
Βηθσαϊδά. Οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες, ἠκολούθησαν 11
αὐτῷ. καὶ δεξάμενος αὐτοὺς, ἐλάλει αὐτοῖς
περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς χρείαν
ἔχοντας θεραπείας, ἰᾶτο. Ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο 12
κλίνειν· προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα, εἶπον αὐ-
τῷ· Ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, ἵνα ἀπελθόντες
εἰς τὰς κύκλῳ κώμας καὶ τοὺς ἀγροὺς, κατα-
λύσωσι, καὶ εὕρωσιν ἐπισιτισμόν· ὅτι ὧδε ἐν
ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· 13
Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Οἱ δὲ εἶπον·
Οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ πέντε ἄρτοι καὶ δύο
ἰχθύες, εἰ μή τι πορευθέντες ἡμεῖς ἀγορά-
σωμεν εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦτον βρώματα·
Ἦσαν γὰρ ὡσεὶ ἄνδρες πεντακισχίλιοι. εἶπε 14
δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Κατακλίνατε
αὐτοὺς κλισίας ἀνὰ πεντήκοντα. Καὶ ἐποίη- 15
σαν οὕτω, καὶ ἀνέκλιναν ἅπαντας. Λαβὼν δὲ 16
τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀνα-
βλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, εὐλόγησεν αὐτούς· καὶ
κατέκλασε, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς, πα-
ραθεῖναι τῷ ὄχλῳ. Καὶ ἔφαγον, καὶ ἐχορτά- 17
σθησαν πάντες· καὶ ἤρθη τὸ περισσεῦσαν αὐ-

τοῖς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

18 τοῖς κλασμάτων, κόφινοι δώδεκα. Καὶ
ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον
καταμόνας, συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταί· καὶ
ἐπηρώτησεν αὐτοὺς, λέγων· Τίνα με λέγου-
19 σιν οἱ ὄχλοι εἶναι; Οἱ δὲ ἀποκριθέντες, εἶ-
πον· Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν. ἄλλοι δὲ Ἠ-
λίαν. ἄλλοι δὲ ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων
20 ἀνέστη. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέ-
γετε εἶναι; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, εἶπε·
21 Τὸν Χριστὸν τοῦ Θεοῦ. Ὁ δὲ ἐπιτιμήσας αὐ-
22 τοῖς, παρήγγειλε μηδενὶ εἰπεῖν τοῦτο· Εἰ-
πών· Ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ πα-
θεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν Πρεσ-
βυτέρων καὶ Ἀρχιερέων καὶ Γραμματέων, καὶ
ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆ-
23 ναι. Ἔλεγε δὲ πρὸς πάντας· Εἴ τις θέλει ὀπί-
σω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ
ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν, καὶ ἀκο-
24 λουθείτω μοι. Ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπ-
ολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, οὗτος
25 σώσει αὐτήν· Τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος
κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπολέ-
26 σας, ἢ ζημιωθείς; Ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ
με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους, τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου ἐπαισχυνθήσεται, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ
δόξῃ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

δόξῃ αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς, καὶ τῶν ἁγίων ἀγ-
γέλων. Λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσί τινες τῶν 27
ὧδε ἑστηκότων, οἳ οὐ μὴ γεύσονται θανά-
του, ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.
Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὡσεὶ ἡ- 28
μέραι ὀκτὼ, καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ
Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος
προσεύξασθαι. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προσεύ- 29
χεσθαι αὐτὸν τὸ εἶδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἕτε-
ρον, καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἐξαστρά-
πτων. Καὶ ἰδοὺ, ἄνδρες δύο συνελάλουν αὐ- 30
τῷ, οἵτινες ἦσαν Μωσῆς καὶ Ἠλίας· Οἳ 31
ὀφθέντες ἐν δόξῃ, ἔλεγον τὴν ἔξοδον αὐτοῦ,
ἣν ἔμελλε πληροῦν ἐν Ἱερουσαλήμ. Ὁ δὲ 32
Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι
ὕπνῳ· διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδον τὴν δό-
ξαν αὐτοῦ, καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συν-
εστῶτας αὐτῷ. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαχωρί- 33
ζεσθαι αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ, εἶπεν ὁ Πέτρος
πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Ἐπιστάτα, καλόν ἐστιν ἡμᾶς
ὧδε εἶναι· καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς, μίαν
σοὶ, καὶ Μωσεῖ μίαν, καὶ μίαν Ἠλίᾳ· μὴ εἰ-
δὼς ὃ λέγει. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος, ἐγένετο 34
νεφέλη, καὶ ἐπεσκίασεν αὐτούς· ἐφοβήθησαν δὲ
ἐν τῷ ἐκείνους εἰσελθεῖν εἰς τὴν νεφέλην.
Καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης, λέγουσα· 35

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, αὐτοῦ
36 ἀκούετε. Καὶ ἐν τῷ γενέσθαι τὴν φωνήν,
εὑρέθη ὁ Ἰησοῦς μόνος· καὶ αὐτοὶ ἐσίγη-
σαν, καὶ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς
37 ἡμέραις οὐδὲν ὧν ἑωράκασιν. Ἐγένετο δὲ
ἐν τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ, κατελθόντων αὐτῶν
ἀπὸ τοῦ ὄρους, συνήντησεν αὐτῷ ὄχλος
38 πολύς. Καὶ ἰδού, ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἀνεβόη-
σε, λέγων· Διδάσκαλε, δέομαί σου, ἐπί-
βλεψον ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενής ἐστί
39 μοι. Καὶ ἰδού, πνεῦμα λαμβάνει αὐτόν,
καὶ ἐξαίφνης κράζει, καὶ σπαράσσει αὐτὸν
μετὰ ἀφροῦ, καὶ μόγις ἀποχωρεῖ ἀπ᾽ αὐτοῦ,
40 συντρῖβον αὐτόν. Καὶ ἐδεήθην τῶν μαθη-
τῶν σου ἵνα ἐκβάλλωσιν αὐτό, καὶ οὐκ ἠδυ-
41 νήθησαν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν· Ὦ
γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσο-
μαι πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἀνέξομαι ὑμῶν; Προσ-
42 άγαγε ὧδε τὸν υἱόν σου. Ἔτι δὲ προσερχομέ-
νου αὐτοῦ, ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον, καὶ
συνεσπάραξεν· ἐπετίμησε δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ
πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἰάσατο τὸν
παῖδα, καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.
43 Ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλει-
ότητι τοῦ Θεοῦ. πάντων δὲ θαυμαζόντων
ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς
τοὺς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὦτα 44
ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους· ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που μέλλει παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώ-
πων. Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἦν 45
παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν, ἵνα μὴ αἴ-
σθωνται αὐτό· καὶ ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν
περὶ τοῦ ῥήματος τούτου. Εἰσῆλθε δὲ δια- 46
λογισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ, τίς ἂν εἴη μείζων
αὐτῶν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν τὸν διαλογισμὸν τῆς 47
καρδίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενος παιδίου,
ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἑαυτῷ· Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· 48
Ὃς ἐὰν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνό-
ματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται,
δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με· ὁ γὰρ μικρότε-
ρος ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων, οὗτος ἔσται
μέγας. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰωάννης, εἶπεν· 49
Ἐπιστάτα, εἴδομέν τινα ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου
ἐκβάλλοντα τὰ δαιμόνια· καὶ ἐκωλύσαμεν
αὐτὸν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν. Καὶ εἶ- 50
πε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Μὴ κωλύετε· ὃς γὰρ
οὐκ ἔστι καθ' ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν ἐστιν. Ἐγέ- 51
νετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς
ἀναλήψεως αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ ἐστήριξε τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ.
Καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου αὐ- 52
τοῦ· καὶ πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς κώμην Σα-

μαρει-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

53 μαρειτῶν, ὥστε ἑτοιμάσαι αὐτῷ. Καὶ οὐκ
ἐδέξαντο αὐτόν, ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν
54 πορευόμενον εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἰδόντες δὲ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, εἶ-
πον· Κύριε, θέλεις εἴπωμεν πῦρ καταβῆναι
ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀναλῶσαι αὐτούς, ὡς καὶ
55 Ἠλίας ἐποίησε; Στραφεὶς δὲ ἐπετίμησεν
αὐτοῖς, καὶ εἶπεν· Οὐκ οἴδατε οἵου πνεύμα-
56 τός ἐστε ὑμεῖς· Ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ
ἦλθε ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέσαι, ἀλλὰ
σῶσαι. Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέραν κώ-
57 μην. Ἐγένετο δὲ πορευομένων αὐτῶν, ἐν τῇ
ὁδῷ εἶπέ τις πρὸς αὐτόν· Ἀκολουθήσω σοι
58 ὅπου ἂν ἀπέρχῃ, Κύριε. Καὶ εἶπεν αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦς· Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι, καὶ
τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, κατασκηνώσεις· ὁ δὲ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλί-
59 νῃ. Εἶπε δὲ πρὸς ἕτερον· Ἀκολούθει μοι. Ὁ
δὲ εἶπε· Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι ἀπελθόντι
60 πρῶτον θάψαι τὸν πατέρα μου. Εἶπε δὲ αὐ-
τῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς
ἑαυτῶν νεκρούς· σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε
61 τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Εἶπε δὲ καὶ ἕτε-
ρος· Ἀκολουθήσω σοι, Κύριε· πρῶτον δὲ
ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν
62 μου. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Οὐδεὶς

ἐπι-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον,
καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω, εὔθετός ἐστιν εἰς
τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

ι'. 10.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ Κύριος καὶ ἑτέ- 1
ρους ἑβδομήκοντα, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ
δύο πρὸ προσώπου αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν πό-
λιν καὶ τόπον οὗ ἔμελλεν αὐτὸς ἔρχεσθαι.
Ἔλεγεν οὖν πρὸς αὐτούς· Ὁ μὲν θερισ- 2
μὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· δεή-
θητε οὖν τοῦ Κυρίου τοῦ θερισμοῦ, ὅπως ἐκ-
βάλλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.
Ὑπάγετε· ἰδού, ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρ- 3
νας ἐν μέσῳ λύκων. Μὴ βαστάζετε βαλάν- 4
τιον, μὴ πήραν, μηδὲ ὑποδήματα· καὶ μη-
δένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε. Εἰς ἣν δ' ἂν 5
οἰκίαν εἰσέρχησθε, πρῶτον λέγετε· Εἰρήνη
τῷ οἴκῳ τούτῳ. Καὶ ἐὰν μὲν ᾖ ἐκεῖ ὁ υἱὸς εἰ- 6
ρήνης, ἐπαναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρή-
νη ὑμῶν· εἰ δὲ μήγε, ἐφ' ὑμᾶς ἀνακάμψει.
Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε, ἐσθίοντες καὶ πί- 7
νοντες τὰ παρ' αὐτῶν· ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης
τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἐστι. Μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰ-
κίας εἰς οἰκίαν. Καὶ εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν 8
εἰσέρχησθε, καὶ δέχωνται ὑμᾶς, ἐσθίετε τὰ
παρατιθέμενα ὑμῖν· Καὶ θεραπεύετε τοὺς 9

ἐν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς, καὶ λέγετε αὐτοῖς· Ἤγ-
10 γικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Εἰς ἣν
δ' ἂν πόλιν εἰσέρχησθε, καὶ μὴ δέχωνται ὑ-
μᾶς, ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας αὐτῆς, εἴ-
11 πατε· Καὶ τὸν κονιορτὸν τὸν κολληθέντα ἡμῖν
ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν, ἀπομασσόμεθα ὑμῖν·
πλὴν τοῦτο γινώσκετε, ὅτι ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς
12 ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Λέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι Σοδό-
μοις ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεκτότερον ἔσται,
13 ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. Οὐαί σοι Χοραζίν, οὐαί
σοι Βηθσαϊδά· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι
ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν,
πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ καθήμεναι
14 μετενόησαν. Πλὴν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτό-
15 τερον ἔσται ἐν τῇ κρίσει ἢ ὑμῖν. Καὶ σὺ Κα-
περναοὺμ ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα, ἕως
16 ᾅδου καταβιβασθήσῃ. Ὁ ἀκούων ὑμῶν, ἐ-
μοῦ ἀκούει· καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς, ἐμὲ ἀθετεῖ·
ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν, ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαν-
17 τά με. Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήκοντα μετὰ
χαρᾶς, λέγοντες· Κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια
18 ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου. Εἶπε
δὲ αὐτοῖς· Ἐθεώρουν τὸν σατανᾶν, ὡς ἀστρα-
19 πὴν, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα. Ἰδοὺ, δίδωμι
ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφεων
καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ
ἐχθροῦ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐχθροῦ· καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσει. Πλὴν 20
ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν
ὑποτάσσεται· χαίρετε δὲ μᾶλλον ὅτι τὰ ὀνό-
ματα ὑμῶν ἐγράφη ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ἐν 21
αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο τῷ πνεύματι
ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν· Ἐξομολογοῦμαί σοι πά-
τερ, Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυ-
ψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπ-
εκάλυψας αὐτὰ νηπίοις· ναὶ ὁ πατήρ, ὅτι
οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου. Πάν- 22
τα παρεδόθη μοι ὑπὸ τοῦ πατρός μου· καὶ οὐ-
δεὶς γινώσκει τίς ἐστιν ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ· καὶ
τίς ἐστιν ὁ πατήρ, εἰ μὴ ὁ υἱός, καὶ ᾧ ἐὰν βούλη-
ται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. Καὶ στραφεὶς πρὸς 23
τοὺς μαθητάς, κατ᾽ ἰδίαν εἶπε· Μακάριοι
οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε· Λέγω 24
γὰρ ὑμῖν, ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς
ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον·
καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν. Καὶ
ἰδού, νομικός τις ἀνέστη, ἐκπειράζων αὐ- 25
τόν, καὶ λέγων· Διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν
αἰώνιον κληρονομήσω; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐ- 26
τόν· Ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀναγι-
νώσκεις; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπεν· Ἀγαπήσεις 27
Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου,
καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος
σου,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου· καὶ τὸν πλη-
σίον σου ὡς σεαυτόν. Εἶπε δὲ αὐτῷ· Ὀρθῶς
ἀπεκρίθης· τοῦτο ποίει, καὶ ζήσῃ. Ὁ δὲ, θέ-
λων δικαιοῦν ἑαυτὸν, εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν·
Καὶ τίς ἐστί μου πλησίον; Ὑπολαβὼν δὲ ὁ
Ἰησοῦς, εἶπεν· Ἄνθρωπός τις κατέβαινεν
ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχὼ, καὶ λῃσταῖς
περιέπεσεν· οἳ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν, καὶ πλη-
γὰς ἐπιθέντες, ἀπῆλθον, ἀφέντες ἡμιθανῆ
τυγχάνοντα. Κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεύς τις
κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ· καὶ ἰδὼν αὐτὸν,
2 ἀντιπαρῆλθεν. Ὁμοίως δὲ καὶ Λευΐτης, γε-
νόμενος κατὰ τὸν τόπον, ἐλθὼν καὶ ἰδὼν, ἀντι-
3 παρῆλθεν. Σαμαρείτης δέ τις ὁδεύων,
ἦλθε κατ' αὐτὸν, καὶ ἰδὼν αὐτὸν, ἐσπλαγχνί-
4 σθη. Καὶ προσελθὼν κατέδησε τὰ τραύμα-
τα αὐτοῦ, ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον· ἐπιβιβά-
σας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος, ἤγαγεν
αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον, καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ.
35 Καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ἐξελθὼν, ἐκβαλὼν
δύο δηνάρια ἔδωκε τῷ πανδοχεῖ, καὶ εἶπεν
αὐτῷ· Ἐπιμελήθητι αὐτοῦ· καὶ ὅ,τι ἂν
προσδαπανήσῃς, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχε-
36 σθαί με, ἀποδώσω σοι. Τίς οὖν τούτων τῶν
τριῶν δοκεῖ σοι πλησίον γεγονέναι τοῦ ἐμ-
37 πεσόντος εἰς τοὺς λῃστάς; Ὁ δὲ εἶπεν· Ὁ
ποιήσας

ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ. Εἶπεν οὖν
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πορεύου, καὶ σὺ ποίει ὁμοίως.
Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺς, καὶ αὐ- 38
τὸς εἰσῆλθεν εἰς κώμην τινά· γυνὴ δέ τις ὀνό-
ματι Μάρθα ὑπεδέξατο αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον
αὐτῆς. Καὶ τῇδε ἦν ἀδελφὴ καλουμένη 39
Μαρία, ἣ καὶ παρακαθίσασα παρὰ τοὺς
πόδας τοῦ Ἰησοῦ, ἤκουε τὸν λόγον αὐτοῦ. Ἡ 40
δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο περὶ πολλὴν δια-
κονίαν· ἐπιστᾶσα δὲ εἶπε· Κύριε, οὐ μέλει
σοι ὅτι ἡ ἀδελφή μου μόνην με κατέλιπε
διακονεῖν; εἰπὲ οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντι-
λάβηται. Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰη- 41
σοῦς· Μάρθα Μάρθα, μεριμνᾷς καὶ τυρ-
βάζῃ περὶ πολλά· Ἑνὸς δέ ἐστι χρεία. Μα- 42
ρία δὲ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο, ἥ-
τις οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς.

ια΄. 11.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ 1
τινὶ προσευχόμενον, ὡς ἐπαύσατο, εἶπέ τις
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν· Κύριε,
δίδαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι, καθὼς καὶ
Ἰωάννης ἐδίδαξε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. Εἶ- 2
πε δὲ αὐτοῖς· Ὅταν προσεύχησθε, λέγε-
τε· ΠΑΤΕΡ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλθέτω ἡ βασι-

λεία

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

λεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν
3 οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν
4 ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ' ἡμέραν. Καὶ
ἄφες ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν· καὶ γὰρ αὐ-
τοὶ ἀφίεμεν παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν. καὶ μὴ
εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦ-
5 σαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. Καὶ εἶπε πρὸς
αὐτούς· Τίς ἐξ ὑμῶν ἕξει φίλον, καὶ πορεύσε-
ται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου, καὶ εἴπῃ αὐτῷ·
6 Φίλε, χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους· Ἐπειδὴ
φίλος μου παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρός με, καὶ
7 οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ· Κἀκεῖνος ἔ-
σωθεν ἀποκριθεὶς εἴπῃ· Μή μοι κόπους
πάρεχε· ἤδη ἡ θύρα κέκλεισται, καὶ τὰ παιδία
μου μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν κοίτην εἰσίν· οὐ δύ-
8 ναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι. Λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ
οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστάς, διὰ τὸ εἶναι αὐτοῦ
φίλον· διά γε τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ ἐγερ-
9 θεὶς δώσει αὐτῷ ὅσων χρῄζει. Κἀγὼ ὑμῖν
λέγω· Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε,
10 καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. Πᾶς
γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει· καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσ-
11 κει· καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. Τίνα δὲ ὑμῶν
τὸν πατέρα αἰτήσει ὁ υἱὸς ἄρτον, μὴ λίθον
ἐπιδώσει αὐτῷ; εἰ καὶ ἰχθύν, μὴ ἀντὶ ἰχ-
12 θύος ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; Ἢ καὶ ἐὰν αἰτήσει

ᾠὸν, μὴ ἐπιδώσει αὐτῷ σκορπίον; Εἰ οὖν 13
ὑμεῖς πονηροὶ ὑπάρχοντες, οἴδατε ἀγαθὰ
δόματα διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ
μᾶλλον ὁ πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ, δώσει Πνεῦμα
ἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν. Καὶ ἦν ἐκβάλ- 14
λων δαιμόνιον, καὶ αὐτὸ ἦν κωφόν· ἐγένετο
δὲ τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντος, ἐλάλησεν ὁ κω-
φός· καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι. Τινὲς δὲ ἐξ αὐ- 15
τῶν εἶπον· Ἐν Βεελζεβοὺλ ἄρχοντι τῶν δαι-
μονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. Ἕτεροι δὲ 16
πειράζοντες, σημεῖον παρ' αὐτοῦ ἐζήτουν ἐξ
οὐρανοῦ. Αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοή- 17
ματα, εἶπεν αὐτοῖς· Πᾶσα βασιλεία ἐφ'
ἑαυτὴν διαμερισθεῖσα ἐρημοῦται, καὶ οἶκος
ἐπὶ οἶκον, πίπτει. Εἰ δὲ καὶ ὁ σατανᾶς ἐφ' 18
ἑαυτὸν διεμερίσθη, πῶς σταθήσεται ἡ βα-
σιλεία αὐτοῦ; ὅτι λέγετε, ἐν Βεελζεβοὺλ
ἐκβάλλειν με τὰ δαιμόνια. Εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελ- 19
ζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν
ἐν τίνι ἐκβάλλουσι; διὰ τοῦτο κριταὶ ὑμῶν
αὐτοὶ ἔσονται. Εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ Θεοῦ ἐκβάλ- 20
λω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς
ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθω- 21
πλισμένος φυλάσσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλὴν,
ἐν εἰρήνῃ ἐστὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ· Ἐπὰν 22
δὲ ὁ ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐ-

τὸν,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τὸν, τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἴρει ἐφ' ᾗ ἐπε-
23 ποίθει, καὶ τὰ σκῦλα αὐτοῦ διαδίδωσιν. Ὁ
μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ, κατ' ἐμοῦ ἐστι· καὶ ὁ μὴ συν-
24 άγων μετ' ἐμοῦ, σκορπίζει. Ὅταν τὸ ἀκά-
θαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, δι-
έρχεται δι' ἀνύδρων τόπων, ζητοῦν ἀνάπαυ-
σιν· καὶ μὴ εὑρίσκον, λέγει· Ὑποστρέψω εἰς
25 τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον. Καὶ ἐλθὸν εὑρίσ-
26 κει σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. Τότε
πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἑπτὰ ἕτερα
πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ· καὶ εἰσελθόν-
τα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀν-
27 θρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων. Ἐγέ-
νετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα, ἐπάρασά
τις γυνὴ φωνὴν ἐκ τοῦ ὄχλου, εἶπεν αὐτῷ·
Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε, καὶ μα-
28 στοὶ οὓς ἐθήλασας. Αὐτὸς δὲ εἶπε· Μενοῦνγε
μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ,
29 καὶ φυλάσσοντες αὐτόν. Τῶν δὲ ὄχλων ἐπα-
θροιζομένων ἤρξατο λέγειν· Ἡ γενεὰ αὕτη
πονηρά ἐστι· σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον
οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ
30 τοῦ προφήτου. Καθὼς γὰρ ἐγένετο Ἰωνᾶς ση-
μεῖον τοῖς Νινευίταις, οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς
31 τοῦ ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ ταύτῃ. Βασίλισσα
νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρινεῖ αὐτούς· ὅτι
ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σο-
φίαν Σολομῶντος· καὶ ἰδοὺ, πλεῖον Σολο-
μῶντος ὧδε. Ἄνδρες Νινευῒ ἀναστήσονται 32
ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατα-
κρινοῦσιν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κή-
ρυγμα Ἰωνᾶ· καὶ ἰδοὺ, πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε.
Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας, εἰς κρυπτὴν τίθη- 33
σιν, οὐδὲ ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυ-
χνίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι, τὸ φέγγος βλέ-
πωσιν. Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλ- 34
μός· ὅταν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, καὶ
ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινόν ἐστιν· ἐπὰν δὲ πο-
νηρὸς ᾖ, καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν. Σκόπει οὖν 35
μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ, σκότος ἐστίν. Εἰ οὖν 36
τὸ σῶμά σου ὅλον φωτεινὸν, μὴ ἔχον τι μέρος
σκοτεινὸν, ἔσται φωτεινὸν ὅλον, ὡς ὅταν ὁ λύ-
χνος τῇ ἀστραπῇ φωτίζῃ σε. Ἐν δὲ τῷ λα- 37
λῆσαι, ἠρώτα αὐτὸν Φαρισαῖός τις ὅπως
ἀριστήσῃ παρ' αὐτῷ. εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν.
Ὁ δὲ Φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ 38
πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου. Εἶπε δὲ 39
ὁ Κύριος πρὸς αὐτόν· Νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρι-
σαῖοι τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακος κα-
θαρίζετε· τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν γέμει ἁρπαγῆς
καὶ πονηρίας. Ἄφρονες, οὐχ ὁ ποιήσας τὸ 40
ἔξωθεν,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

41 ἔξωθεν, καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησε; Πλὴν τὰ ἐνόντα
δότε ἐλεημοσύνην· καὶ ἰδού, πάντα καθαρὰ
42 ὑμῖν ἐστιν. Ἀλλ' οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις,
ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ πήγανον
καὶ πᾶν λάχανον, καὶ παρέρχεσθε τὴν κρίσιν
καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ. ταῦτα ἔδει ποιῆσαι,
43 κἀκεῖνα μὴ ἀφιέναι. Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φα-
ρισαίοις, ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθε-
δρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ τοὺς ἀσπασ-
44 μοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς. Οὐαὶ ὑμῖν γραμμα-
τεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ
μνημεῖα τὰ ἄδηλα, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ περι-
45 πατοῦντες ἐπάνω οὐκ οἴδασιν. Ἀποκριθεὶς
δέ τις τῶν νομικῶν λέγει αὐτῷ· Διδάσκαλε,
46 ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις. Ὁ δὲ εἶπε·
Καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐαί, ὅτι φορτίζετε τοὺς
ἀνθρώπους φορτία δυσβάστακτα, καὶ αὐτοὶ
ἑνὶ τῶν δακτύλων ὑμῶν οὐ προσψαύετε τοῖς
47 φορτίοις. Οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομεῖτε τὰ
μνημεῖα τῶν προφητῶν, οἱ δὲ πατέρες ὑμῶν
48 ἀπέκτειναν αὐτούς. Ἄρα μαρτυρεῖτε καὶ συν-
ευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις τῶν πατέρων ὑμῶν· ὅτι
αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτούς, ὑμεῖς δὲ οἰκο-
49 δομεῖτε αὐτῶν τὰ μνημεῖα. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ
σοφία τοῦ Θεοῦ εἶπεν· Ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς
προφήτας, καὶ ἀποστόλους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτε-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

νοῦσι καὶ ἐκδιώξουσιν· Ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷ- 50
μα πάντων τῶν προφητῶν, τὸ ἐκχυνόμενον
ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύ-
της, Ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ ἕως τοῦ αἵμα- 51
τος Ζαχαρίου, τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ τοῦ
θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου· ναὶ λέγω ὑμῖν, ἐκ-
ζητηθήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. Οὐαὶ 52
ὑμῖν τοῖς νομικοῖς, ὅτι ἤρατε τὴν κλεῖδα
τῆς γνώσεως· αὐτοὶ οὐκ εἰσήλθετε, καὶ τοὺς εἰσ-
ερχομένους ἐκωλύσατε. Λέγοντος δὲ αὐτοῦ 53
ταῦτα πρὸς αὐτούς, ἤρξαντο οἱ Γραμμα-
τεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι δεινῶς ἐνέχειν, καὶ ἀπο-
στοματίζειν αὐτὸν περὶ πλειόνων· Ἐνεδρεύον- 54
τες αὐτόν, καὶ ζητοῦντες θηρεῦσαί τι ἐκ τοῦ στό-
ματος αὐτοῦ, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ.

ιβʹ. 12.

Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ 1
ὄχλου, ὥστε καταπατεῖν ἀλλήλους, ἤρξατο
λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Πρῶτον
προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρι-
σαίων, ἥτις ἐστὶν ὑπόκρισις. Οὐδὲν δὲ συγ- 2
κεκαλυμμένον ἐστὶν ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσε-
ται· καὶ κρυπτόν, ὃ οὐ γνωσθήσεται. Ἀνθ' ὧν 3
ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἴπατε, ἐν τῷ φωτὶ ἀκου-
σθήσεται· καὶ ὃ πρὸς τὸ οὖς ἐλαλήσατε ἐν τοῖς
ταμείοις, κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωμάτων.

4 Λέγω

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

4 Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου· Μὴ φοβηθῆ-
τε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, καὶ μετὰ
ταῦτα μὴ ἐχόντων περισσότερόν τι ποιῆσαι.
5 Ὑποδείξω δὲ ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε· φοβήθη-
τε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι, ἐξουσίαν ἔχοντα ἐμ-
βαλεῖν εἰς τὴν γέενναν· ναὶ λέγω ὑμῖν, τοῦ-
6 τον φοβήθητε. Οὐχὶ πέντε στρουθία πωλεῖται
ἀσσαρίων δύο, καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπι-
7 λελησμένον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ; Ἀλλὰ καὶ αἱ
τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἠρίθμην-
ται. μὴ οὖν φοβεῖσθε· πολλῶν στρουθίων δια-
8 φέρετε. Λέγω δὲ ὑμῖν· Πᾶς ὃς ἂν ὁμολογή-
σῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσει ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν
9 τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ· Ὁ δὲ ἀρνησάμενός με
ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ἀπαρνηθήσεται ἐν-
10 ώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ. Καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ
λόγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐ-
τῷ· τῷ δὲ εἰς τὸ ἅγιον Πνεῦμα βλασφη-
11 μήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται. Ὅταν δὲ προσφέ-
ρωσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρ-
χὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ μεριμνᾶτε πῶς ἢ
12 τί ἀπολογήσησθε, ἢ τί εἴπητε· Τὸ γὰρ ἅγιον
Πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, ἃ
13 δεῖ εἰπεῖν. Εἶπε δέ τις αὐτῷ ἐκ τοῦ ὄχλου·
Διδάσκαλε, εἰπὲ τῷ ἀδελφῷ μου μερί-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σασθαι μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν. Ὁ δὲ εἶ- 14
πεν αὐτῷ· Ἄνθρωπε, τίς με κατέστησε δι-
καστὴν ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς; Εἶπε δὲ πρὸς 15
αὐτούς· Ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ τῆς πλε-
ονεξίας· ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ
αὐτοῦ ἐστιν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ. Εἶπε δὲ 16
παραβολὴν πρὸς αὐτούς, λέγων· Ἀνθρώ-
που τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα· Καὶ 17
διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ, λέγων· Τί ποιήσω;
ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου.
Καὶ εἶπε· Τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς 18
ἀποθήκας, καὶ μείζονας οἰκοδομήσω· καὶ συ-
νάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γεννήματά μου, καὶ
τὰ ἀγαθά μου· Καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου· Ψυ- 19
χή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη
πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου.
Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεός· Ἄφρον, ταύτῃ τῇ 20
νυκτὶ τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ
δὲ ἡτοίμασας, τίνι ἔσται; Οὕτως ὁ θησαυρί- 21
ζων ἑαυτῷ, καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν. Εἶπε δὲ 22
πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Διὰ τοῦτο ὑμῖν
λέγω, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, τί
φάγητε· μηδὲ τῷ σώματι, τί ἐνδύσησθε. Ἡ 23
ψυχὴ πλεῖόν ἐστι τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα, τοῦ
ἐνδύματος. Κατανοήσατε τοὺς κόρακας, 24
ὅτι οὐ σπείρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν· οἷς οὐκ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἔστι ταμεῖον, οὐδὲ ἀποθήκη, καὶ ὁ Θεὸς τρέ-
φει αὐτούς· πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε
25 τῶν πετεινῶν; Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύ-
ναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ
26 πῆχυν ἕνα; Εἰ οὖν οὔτε ἐλάχιστον δύνα-
27 σθε, τί περὶ τῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε; Κατα-
νοήσατε τὰ κρίνα, πῶς αὐξάνει. οὐ κοπιᾷ, οὐ-
δὲ νήθει· λέγω δὲ ὑμῖν, οὐδὲ Σολομὼν ἐν πά-
σῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων.
28 Εἰ δὲ τὸν χόρτον ἐν τῷ ἀγρῷ σήμερον ὄντα, καὶ
αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς
οὕτως ἀμφιέννυσι, πόσῳ μᾶλλον ὑμᾶς,
29 ὀλιγόπιστοι; Καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε τί φάγη-
30 τε, ἢ τί πίητε· καὶ μὴ μετεωρίζεσθε. Ταῦτα
γὰρ πάντα, τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ἐπιζητεῖ· ὑ-
μῶν δὲ ὁ πατὴρ οἶδεν ὅτι χρῄζετε τούτων.
31 Πλὴν ζητεῖτε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ
ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. Μὴ φο-
32 βοῦ, τὸ μικρὸν ποίμνιον· ὅτι εὐδόκησεν ὁ πα-
33 τὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν. Πω-
λήσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν, καὶ δότε ἐλεη-
μοσύνην. Ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλάντια
μὴ παλαιούμενα, θησαυρὸν ἀνέκλειπτον
ἐν τοῖς οὐρανοῖς· ὅπου κλέπτης οὐκ ἐγγί-
34 ζει, οὐδὲ σὴς διαφθείρει. Ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θη-
σαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι, 35
καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι· Καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι 36
ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν κύριον ἑαυ-
τῶν, πότε ἀναλύσει ἐκ τῶν γάμων· ἵνα ἐλ-
θόντος καὶ κρούσαντος, εὐθέως ἀνοίξωσιν αὐ-
τῷ. Μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι οὓς ἐλθὼν 37
ὁ κύριος εὑρήσει γρηγοροῦντας. ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὅτι περιζώσεται, καὶ ἀνακλινεῖ αὐτοὺς,
καὶ παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς. Καὶ ἐὰν 38
ἔλθῃ ἐν τῇ δευτέρᾳ φυλακῇ, καὶ ἐν τῇ τρί-
τῃ φυλακῇ ἔλθῃ, καὶ εὕρῃ οὕτω, μακάριοί
εἰσιν οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι. Τοῦτο δὲ γινώσκετε, ὅτι 39
εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κλέπτης
ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν, καὶ οὐκ ἂν ἀφῆκε
διορυγῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ ὑμεῖς οὖν 40
γίνεσθε ἕτοιμοι· ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε, ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος, 41
Κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύ-
την λέγεις, ἢ καὶ πρὸς πάντας; Εἶπε δὲ ὁ Κύ- 42
ριος· Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος καὶ
φρόνιμος, ὃν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θε-
ραπείας αὐτοῦ, τοῦ διδόναι ἐν καιρῷ τὸ σι-
τομέτριον; Μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, 43
ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει ποιοῦντα
οὕτως. Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς 44
ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. Ἐὰν 45
δὲ

δὲ εἴπῃ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ
αὐτοῦ· Χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι· καὶ ἄρ-
ξηται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας,
46 ἐσθίειν τε καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι· Ἥξει ὁ κύ-
ριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσ-
δοκᾷ, καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει· καὶ διχοτομήσει
αὐτὸν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων θή-
47 σει. Ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος ὁ γνοὺς τὸ θέλημα
τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ, καὶ μὴ ἑτοιμάσας, μηδὲ
ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ, δαρήσεται
48 πολλάς· Ὁ δὲ μὴ γνοὺς, ποιήσας δὲ ἄξια
πληγῶν, δαρήσεται ὀλίγας. παντὶ δὲ ᾧ ἐδό-
θη πολὺ, πολὺ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ· καὶ
ᾧ παρέθεντο πολὺ, περισσότερον αἰτήσου-
49 σιν αὐτόν. Πῦρ ἦλθον βαλεῖν εἰς τὴν γῆν,
50 καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη; Βάπτισμα δὲ ἔχω
βαπτισθῆναι, καὶ πῶς συνέχομαι ἕως οὗ
51 τελεσθῇ; Δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην
δοῦναι ἐν τῇ γῇ; οὐχὶ, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἢ δια-
52 μερισμόν. Ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν
οἴκῳ ἑνὶ διαμεμερισμένοι τρεῖς ἐπὶ δυσὶ,
53 καὶ δύο ἐπὶ τρισί. Διαμερισθήσεται πατὴρ
ἐφ' υἱῷ, καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρί· μήτηρ ἐπὶ θυ-
γατρὶ, καὶ θυγάτηρ ἐπὶ μητρί· πενθερὰ ἐπὶ
τὴν νύμφην αὐτῆς, καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν πεν-
54 θερὰν αὐτῆς. Ἔλεγε δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις· Ὅταν

ἴδητε

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἴδητε τὴν νεφέλην ἀνατέλλουσαν ἀπὸ δυσ-
μῶν, εὐθέως λέγετε· Ὄμβρος ἔρχεται· καὶ
γίνεται οὕτω. Καὶ ὅταν νότον πνέοντα, λέ- 55
γετε· Ὅτι καύσων ἔσται· καὶ γίνεται. Ὑποκρι- 56
ταί, τὸ πρόσωπον τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ οἴδατε
δοκιμάζειν· τὸν δὲ καιρὸν τοῦτον πῶς οὐ δο-
κιμάζετε; Τί δὲ καὶ ἀφ᾽ ἑαυτῶν οὐ κρί- 57
νετε τὸ δίκαιον; Ὡς γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀν- 58
τιδίκου σου ἐπ᾽ ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐρ-
γασίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ᾽ αὐτοῦ· μήποτε
κατασύρῃ σε πρὸς τὸν κριτήν, καὶ ὁ κριτής
σε παραδῷ τῷ πράκτορι, καὶ ὁ πράκτωρ
σε βάλλῃ εἰς φυλακήν. Λέγω σοι, οὐ μὴ 59
ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως οὗ καὶ τὸ ἔσχατον λεπτὸν
ἀποδῷς.

ιγ΄. 13.

Παρῆσαν δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπ- 1
αγγέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων, ὧν
τὸ αἷμα Πιλάτος ἔμιξε μετὰ τῶν θυσιῶν αὐ-
τῶν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ- 2
τοῖς· Δοκεῖτε ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι ἁμαρ-
τωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς Γαλιλαίους ἐγέ-
νοντο, ὅτι τοιαῦτα πεπόνθασιν; Οὐχί, λέγω 3
ὑμῖν· ἀλλ᾽ ἐὰν μὴ μετανοῆτε, πάντες ὡσαύ-
τως ἀπολεῖσθε. Ἢ ἐκεῖνοι οἱ δέκα καὶ ὀκτώ, 4
ἐφ᾽ οὓς ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ Σιλωάμ,

καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς, δοκεῖτε ὅτι οὗτοι ὀφει-
λέται ἐγένοντο παρὰ πάντας ἀνθρώπους
5 τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλήμ; Οὐχί, λέ-
γω ὑμῖν· ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοῆτε, πάντες ὁ-
6 μοίως ἀπολεῖσθε. Ἔλεγε δὲ ταύτην τὴν
παραβολήν, Συκῆν εἶχέ τις ἐν τῷ ἀμπε-
λῶνι αὐτοῦ πεφυτευμένην· καὶ ἦλθε καρπὸν
7 ζητῶν ἐν αὐτῇ, καὶ οὐχ εὗρεν. Εἶπε δὲ πρὸς τὸν
ἀμπελουργόν, Ἰδού, τρία ἔτη ἔρχομαι ζητῶν
καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ, καὶ οὐχ εὑρίσκω·
ἔκκοψον αὐτήν· ἵνα τί καὶ τὴν γῆν καταρ-
8 γεῖ; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ, Κύ-
ριε, ἄφες αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου
σκάψω περὶ αὐτήν, καὶ βάλω κοπρία·
9 Κἂν μὲν ποιήσῃ καρπόν· εἰ δὲ μήγε, εἰς τὸ
10 μέλλον ἐκκόψεις αὐτήν. Ἦν δὲ διδάσκων
ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς σάββασι.
11 Καὶ ἰδού, γυνὴ ἦν πνεῦμα ἔχουσα ἀσθε-
νείας ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ· καὶ ἦν συγκύπτου-
σα, καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παν-
12 τελές. Ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, προσεφώ-
νησε, καὶ εἶπεν αὐτῇ· Γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς
13 ἀσθενείας σου. Καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖ-
ρας· καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώθη, καὶ ἐδό-
14 ξαζε τὸν Θεόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνά-
γωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθερά-

πεύσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγε τῷ ὄχλῳ· Ἓξ ἡμέ-
ραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν ταύταις
οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέ-
ρᾳ τοῦ σαββάτου. Ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ 15
Κύριος, καὶ εἶπεν· Ὑποκριτά, ἕκαστος
ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν
ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης, καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει;
Ταύτην δέ, θυγατέρα Ἀβραὰμ οὖσαν, ἣν 16
ἔδησεν ὁ σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ
ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέ-
ρᾳ τοῦ σαββάτου; Καὶ ταῦτα λέγοντος αὐ- 17
τοῦ, κατῃσχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι
αὐτῷ· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶ-
σι τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ᾽ αὐτοῦ.
Ἔλεγε δέ· Τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ 18
Θεοῦ; καὶ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν; Ὁμοία ἐστὶ 19
κόκκῳ σινάπεως, ὃ λαβὼν ἄνθρωπος ἔβα-
λεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ· καὶ ηὔξησε, καὶ ἐγένετο εἰς
δένδρον μέγα, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατ-
εσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. Καὶ 20
πάλιν εἶπε· Τίνι ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν
τοῦ Θεοῦ; Ὁμοία ἐστὶ ζύμῃ ἣν λαβοῦσα γυ- 21
νὴ ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ
ἐζυμώθη ὅλον. Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις 22
καὶ κώμας διδάσκων, καὶ πορείαν ποιούμε-
νος εἰς Ἱερουσαλήμ. Εἶπε δέ τις αὐτῷ, Κύ- 23
ριε,

ριε, εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς
24 αὐτούς· Ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς
πύλης· ὅτι πολλοί, λέγω ὑμῖν, ζητήσουσιν
25 εἰσελθεῖν, καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν. Ἀφ' οὗ ἂν ἐγερθῇ
ὁ οἰκοδεσπότης, καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν,
καὶ ἄρξησθε ἔξω ἑστάναι, καὶ κρούειν τὴν θύραν,
λέγοντες· Κύριε Κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν· καὶ ἀπο-
κριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ.
26 Τότε ἄρξεσθε λέγειν· Ἐφάγομεν ἐνώπιόν
σου, καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν
27 ἐδίδαξας. Καὶ ἐρεῖ· Λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑ-
μᾶς πόθεν ἐστέ· ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ
28 ἐργάται τῆς ἀδικίας. Ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς
καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅταν ὄψησθε Ἀ-
βραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, καὶ πάντας τοὺς
προφήτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, ὑμᾶς δὲ
29 ἐκβαλλομένους ἔξω. Καὶ ἥξουσιν ἀπὸ ἀνατο-
λῶν καὶ δυσμῶν, καὶ ἀπὸ βορρᾶ καὶ νότου· καὶ ἀ-
30 νακλιθήσονται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. Καὶ
ἰδού, εἰσὶν ἔσχατοι οἳ ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσὶ
31 πρῶτοι οἳ ἔσονται ἔσχατοι. Ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ
προσῆλθόν τινες Φαρισαῖοι, λέγοντες αὐτῷ·
Ἔξελθε, καὶ πορεύου ἐντεῦθεν· ὅτι Ἡρώδης θέ-
32 λει σε ἀποκτεῖναι. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Πορευ-
θέντες εἴπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ· Ἰδού, ἐκ-
βάλλω δαιμόνια, καὶ ἰάσεις ἐπιτελῶ σήμε-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ρον καὶ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι.
Πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχο- 33
μένῃ πορεύεσθαι· ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προ-
φήτην ἀπολέσθαι ἔξω Ἱερουσαλήμ. Ἱερου- 34
σαλὴμ, Ἱερουσαλὴμ, ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς
προφήτας, καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπε-
σταλμένους πρὸς αὐτὴν, ποσάκις ἠθέλη-
σα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον
ὄρνις τὴν ἑαυτῆς νοσσιὰν ὑπὸ τὰς πτέρυ-
γας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε; Ἰδοὺ, ἀφίεται 35
ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος. ἀμὴν δὲ λέ-
γω ὑμῖν, ὅτι οὐ μή με ἴδητε ἕως ἂν ἥξῃ ὅτε
εἴπητε, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνό-
ματι Κυρίου.

ιδ΄. 14.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκόν 1
τινος τῶν ἀρχόντων τῶν Φαρισαίων σαβ-
βάτῳ φαγεῖν ἄρτον, καὶ αὐτοὶ ἦσαν παρα-
τηρούμενοι αὐτόν. Καὶ ἰδοὺ, ἄνθρωπός τις 2
ἦν ὑδρωπικὸς ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Καὶ ἀπο- 3
κριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ
Φαρισαίους, λέγων· Εἰ ἔξεστι τῷ σαββάτῳ
θεραπεύειν; Οἱ δὲ ἡσύχασαν. Καὶ ἐπιλα- 4
βόμενος ἰάσατο αὐτὸν, καὶ ἀπέλυσε. Καὶ 5
ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς, εἶπε· Τίνος ὑμῶν
ὄνος ἢ βοῦς εἰς φρέαρ ἐμπεσεῖται, καὶ οὐκ
εὐθέως

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

εὐθέως ἀνασπάσει αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ
6 σαββάτου; Καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀνταποκριθῆ-
7 ναι αὐτῷ πρὸς ταῦτα. Ἔλεγε δὲ πρὸς τοὺς
κεκλημένους παραβολὴν, ἐπέχων πῶς τὰς
πρωτοκλισίας ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς αὐ-
8 τοὺς, Ὅταν κληθῇς ὑπό τινος εἰς γάμους,
μὴ κατακλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν·
μήποτε ἐντιμότερός σου ᾖ κεκλημένος ὑπ'
9 αὐτοῦ· Καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν καλέσας,
ἐρεῖ σοι· Δὸς τούτῳ τόπον· καὶ τότε ἄρξῃ μετ'
10 αἰσχύνης τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν. Ἀλλ'
ὅταν κληθῇς, πορευθεὶς ἀνάπεσον εἰς τὸν
ἔσχατον τόπον· ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκληκώς σε,
εἴπῃ σοι· Φίλε, προσανάβηθι ἀνώτερον·
τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον τῶν συνανακει-
11 μένων σοι. Ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν, ταπει-
νωθήσεται· καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν, ὑψωθή-
12 σεται. Ἔλεγε δὲ καὶ τῷ κεκληκότι αὐτόν·
Ὅταν ποιῇς ἄριστον ἢ δεῖπνον, μὴ φώνει
τοὺς φίλους σου, μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου, μη-
δὲ τοὺς συγγενεῖς σου, μηδὲ γείτονας πλου-
σίους· μήποτε καὶ αὐτοί σε ἀντικαλέσωσι, καὶ
13 γένηταί σοι ἀνταπόδομα. Ἀλλ' ὅταν ποιῇς
δοχὴν, κάλει πτωχοὺς, ἀναπήρους, χω-
14 λοὺς, τυφλούς. Καὶ μακάριος ἔσῃ· ὅτι οὐκ
ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι· ἀνταποδοθήσεται
γάρ

γάρ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων. Ἀκού- 15
σας δέ τις τῶν συνανακειμένων ταῦτα, εἶπεν
αὐτῷ· Μακάριος ὃς φάγεται ἄρτον ἐν
τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἄν- 16
θρωπός τις ἐποίησε δεῖπνον μέγα, καὶ ἐκά-
λεσε πολλούς. Καὶ ἀπέστειλε τὸν δοῦλον αὐτοῦ 17
τῇ ὥρᾳ τοῦ δείπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις·
Ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἕτοιμά ἐστι πάντα. Καὶ 18
ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς παραιτεῖσθαι πάντες. Ὁ
πρῶτος εἶπεν αὐτῷ· Ἀγρὸν ἠγόρασα, καὶ
ἔχω ἀνάγκην ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν. ἐρω-
τῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον. Καὶ ἕτερος 19
εἶπε· Ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε, καὶ πο-
ρεύομαι δοκιμάσαι αὐτά· ἐρωτῶ σε, ἔχε
με παρῃτημένον. Καὶ ἕτερος εἶπε· Γυναῖ- 20
κα ἔγημα, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν.
Καὶ παραγενόμενος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος 21
ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. Τότε ὀρ-
γισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ δούλῳ αὐ-
τοῦ· Ἔξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύ-
μας τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπή-
ρους καὶ χωλοὺς καὶ τυφλοὺς εἰσάγαγε ὧδε.
Καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος· Κύριε, γέγονεν ὡς ἐπ- 22
έταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστί. Καὶ εἶπεν ὁ κύριος 23
πρὸς τὸν δοῦλον· Ἔξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ
φραγμοὺς, καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γε-
μισθῇ

24 μισθῆ ὁ οἶκός μου. Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν
ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεταί
25 μου τοῦ δείπνου. Συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχ-
λοι πολλοί· καὶ στραφεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς·
26 Εἴτις ἔρχεται πρός με, καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέ-
ρα ἑαυτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ τὴν γυναῖκα καὶ
τὰ τέκνα, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὰς ἀδελφάς,
ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν, οὐ δύναταί μου
27 μαθητὴς εἶναι. Καὶ ὅστις οὐ βαστάζει τὸν σταυ-
ρὸν αὐτοῦ, καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου, οὐ δύναταί
28 μου εἶναι μαθητής. Τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν, θέλων
πύργον οἰκοδομῆσαι, οὐχὶ πρῶτον καθ-
ίσας ψηφίζει τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει τὰ πρὸς
29 ἀπαρτισμόν; Ἵνα μήποτε θέντος αὐτοῦ θε-
μέλιον, καὶ μὴ ἰσχύοντος ἐκτελέσαι, πάντες
οἱ θεωροῦντες ἄρξωνται ἐμπαίζειν αὐτῷ,
30 Λέγοντες· Ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο
31 οἰκοδομεῖν, καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι. Ἢ
τίς βασιλεὺς πορευόμενος συμβαλεῖν ἑ-
τέρῳ βασιλεῖ εἰς πόλεμον, οὐχὶ καθίσας
πρῶτον βουλεύεται εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέ-
κα χιλιάσιν ἀπαντῆσαι τῷ μετὰ εἴκοσι χι-
32 λιάδων ἐρχομένῳ ἐπ' αὐτόν; Εἰ δὲ μήγε,
ἔτι αὐτοῦ πόῤῥω ὄντος, πρεσβείαν ἀπο-
33 στείλας, ἐρωτᾷ τὰ πρὸς εἰρήνην. Οὕτως
οὖν, πᾶς ἐξ ὑμῶν ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶ-

σι

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σι τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν, οὐ δύναταί
μου εἶναι μαθητής. Καλὸν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ 34
τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀρτυθήσεται;
Οὔτε εἰς γῆν, οὔτε εἰς κοπρίαν εὔθετόν ἐστιν·
ἔξω βάλλουσιν αὐτό. Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν,
ἀκουέτω.

ιε΄. 15.

Ἦσαν δὲ ἐγγίζοντες αὐτῷ πάντες οἱ τε- 1
λῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ, ἀκούειν αὐτοῦ. Καὶ 2
διεγόγγυζον οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμμα-
τεῖς, λέγοντες· Ὅτι οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσ-
δέχεται, καὶ συνεσθίει αὐτοῖς. Εἶπε δὲ πρὸς 3
αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην, λέγων,
Τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρό- 4
βατα, καὶ ἀπολέσας ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐ κατα-
λείπει τὰ ἐννενηκονταεννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ,
καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλὸς, ἕως εὕρῃ
αὐτό; Καὶ εὑρὼν ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους 5
ἑαυτοῦ χαίρων; Καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον, 6
συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας, λέ-
γων αὐτοῖς· Συγχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὸ
πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός. Λέγω ὑμῖν ὅτι 7
οὕτω χαρὰ ἔσται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρ-
τωλῷ μετανοοῦντι, ἢ ἐπὶ ἐννενηκονταεν-
νέα δικαίοις, οἵτινες οὐ χρείαν ἔχουσι με-
τανοίας. Ἢ τίς γυνὴ, δραχμὰς ἔχουσα 8
δέκα,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

δέκα, ἐὰν ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν, οὐχὶ
ἅπτει λύχνον, καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν, καὶ
9 ζητεῖ ἐπιμελῶς, ἕως ὅτου εὕρῃ; Καὶ εὑ-
ροῦσα συγκαλεῖται τὰς φίλας καὶ τὰς γεί-
τονας, λέγουσα· Συγχάρητέ μοι, ὅτι εὗ-
10 ρον τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα. Οὕτω,
λέγω ὑμῖν, χαρὰ γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγ-
γέλων τοῦ Θεοῦ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετα-
νοοῦντι. Εἶπε δέ· Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο
12 υἱούς· Καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πα-
τρί, Πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέ-
ρος τῆς οὐσίας. Καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον.
13 Καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν
ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς
χώραν μακράν· καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε τὴν
14 οὐσίαν αὐτοῦ, ζῶν ἀσώτως. Δαπανήσαν-
τος δὲ αὐτοῦ πάντα, ἐγένετο λιμὸς ἰσχυ-
ρὸς κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην· καὶ αὐτὸς ἤρ-
15 ξατο ὑστερεῖσθαι. Καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη
ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης· καὶ ἔπεμ-
ψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοί-
16 ρους. Καὶ ἐπεθύμει γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐ-
τοῦ ἀπὸ τῶν κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι· καὶ
17 οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ. Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθών,
εἶπε· Πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρός μου περισ-
σεύουσιν ἄρτων, ἐγὼ δὲ λιμῷ ἀπόλλυμαι.
Ἀνα-

Ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου 18
καὶ ἐρῶ αὐτῷ, Πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν,
καὶ ἐνώπιόν σου· Καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κλη- 19
θῆναι υἱός σου· ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν μισθίων
σου. Καὶ ἀναστὰς ἦλθε πρὸς τὸν πατέρα ἑαυ- 20
τοῦ. Ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος, εἶδεν
αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἐσπλαγχνίσθη· καὶ
δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ,
καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ υἱὸς, 21
Πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν
σου, καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός
σου. Εἶπε δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐ- 22
τοῦ· Ἐξενέγκατε τὴν στολὴν τὴν πρώτην,
καὶ ἐνδύσατε αὐτὸν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς
τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς
πόδας· Καὶ ἐνέγκαντες τὸν μόσχον τὸν σιτευ- 23
τὸν θύσατε· καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν·
Ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε· 24
καὶ ἀπολωλὼς ἦν, καὶ εὑρέθη. Καὶ ἤρξαν-
το εὐφραίνεσθαι. Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσ- 25
βύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισε
τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσε συμφωνίας καὶ χορῶν· Καὶ 26
προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν παίδων ἐπυν-
θάνετο τί εἴη ταῦτα. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ὅτι 27
ὁ ἀδελφός σου ἥκει· καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου
τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν

ἀπέλα-

28 ἀπέλαβεν. Ὠργίσθη δὲ, καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσ-
ελθεῖν. ὁ οὖν πατὴρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρε-
29 κάλει αὐτόν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ πα-
τρὶ, Ἰδοὺ, τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι, καὶ οὐδέ-
ποτε ἐντολήν σου παρῆλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέ-
ποτε ἔδωκας ἔριφον, ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου
30 εὐφρανθῶ. Ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος ὁ κατα-
φαγών σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν, ἦλθεν, ἔθυ-
31 σας αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. Ὁ δὲ εἶπεν
αὐτῷ· Τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ
32 πάντα τὰ ἐμὰ, σά ἐστιν· Εὐφρανθῆναι δὲ
καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος
νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησε· καὶ ἀπολωλὼς ἦν,
καὶ εὑρέθη.

ιϛʹ. 16.

1 Ἔλεγε δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ,
Ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος, ὃς εἶχεν οἰκο-
νόμον· καὶ οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὡς δια-
2 σκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. Καὶ φωνή-
σας αὐτὸν, εἶπεν αὐτῷ· Τί τοῦτο ἀκούω περὶ
σοῦ; ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας σου. οὐ
3 γὰρ δυνήσῃ ἔτι οἰκονομεῖν. Εἶπε δὲ ἐν ἑαυτῷ
ὁ οἰκονόμος· Τί ποιήσω, ὅτι ὁ Κύριός μου
ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ; σκάπ-
4 τειν οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι. Ἔγνων
τί ποιήσω, ἵνα ὅταν μετασταθῶ τῆς οἰκονο-
μίας

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

μίας, δέξωνταί με εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν.
Καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα ἕκαστον τῶν 5
χρεωφειλετῶν τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ, ἔλεγε τῷ
πρώτῳ· Πόσον ὀφείλεις τῷ κυρίῳ μου; Ὁ 6
δὲ εἶπεν· Ἑκατὸν βάτους ἐλαίου. Καὶ εἶπεν
αὐτῷ· Δέξαι σου τὸ γράμμα, καὶ καθίσας
ταχέως γράψον πεντήκοντα. Ἔπειτα ἑτέρῳ 7
εἶπε· Σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἑκα-
τὸν κόρους σίτου. Καὶ λέγει αὐτῷ· Δέξαι σου
τὸ γράμμα, καὶ γράψον ὀγδοήκοντα. Καὶ 8
ἐπῄνεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας,
ὅτι φρονίμως ἐποίησεν· ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος
τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτὸς
εἰς τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσι. Κἀγὼ ὑμῖν 9
λέγω· Ποιήσατε ἑαυτοῖς φίλους ἐκ τοῦ μαμ-
μωνᾶ τῆς ἀδικίας, ἵνα ὅταν ἐκλίπητε, δέξ-
ωνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς. Ὁ 10
πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ, καὶ ἐν πολλῷ πιστός ἐστι·
καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος, καὶ ἐν πολλῷ
ἄδικός ἐστιν. Εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμμω- 11
νᾷ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν
πιστεύσει; Καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ πιστοὶ 12
οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον τίς ὑμῖν δώσει;
Οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις δου-
λεύειν. ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει, καὶ τὸν ἕτερον
ἀγαπήσει· ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται, καὶ τοῦ ἑτέρου κατα-
φρο-

φρονήσει. οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ μα-
14 μωνᾷ. Ἤκουον δὲ ταῦτα πάντα καὶ οἱ Φα-
ρισαῖοι, φιλάργυροι ὑπάρχοντες· καὶ ἐξ-
15 εμυκτήριζον αὐτόν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
Ὑμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον
τῶν ἀνθρώπων· ὁ δὲ Θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας
ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν, βδέ-
16 λυγμα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐστιν. Ὁ νόμος καὶ οἱ
προφῆται ἕως Ἰωάννου· ἀπὸ τότε ἡ βασι-
λεία τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίζεται, καὶ πᾶς εἰς αὐ-
17 τὴν βιάζεται. Εὐκοπώτερον δέ ἐστι τὸν οὐρανὸν
καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν, ἢ τοῦ νόμου μίαν κε-
18 ραίαν πεσεῖν. Πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖ-
κα αὐτοῦ, καὶ γαμῶν ἑτέραν, μοιχεύει· καὶ
πᾶς ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν,
19 μοιχεύει. Ἄνθρωπος δέ τις ἦν πλούσιος, καὶ
ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον, εὐφραι-
20 νόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς. Πτωχὸς
δέ τις ἦν ὀνόματι Λάζαρος, ὃς ἐβέβλητο
21 πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ἡλκωμένος· Καὶ
ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν
πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου.
ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἀπέλειχον τὰ
22 ἕλκη αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν,
καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς
τὸν κόλπον τοῦ Ἀβραάμ· ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ

πλούσιος, καὶ ἐτάφη. Καὶ ἐν τῷ ᾅδῃ ἐπ- 23
άρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βα-
σάνοις, ὁρᾷ τὸν Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν,
καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. Καὶ αὐ- 24
τὸς φωνήσας εἶπε· Πάτερ Ἀβραὰμ ἐλέη-
σόν με, καὶ πέμψον Λάζαρον, ἵνα βάψῃ
τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος, καὶ κα-
ταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου· ὅτι ὀδυνῶμαι
ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. Εἶπε δὲ Ἀβραάμ· Τέκ- 25
νον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες σὺ τὰ ἀγαθά
σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ
κακά· νῦν δὲ ὅδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυ-
νᾶσαι. Καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις, μεταξὺ ἡμῶν 26
καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται, ὅπως οἱ
θέλοντες διαβῆναι ἐντεῦθεν πρὸς ὑμᾶς,
μὴ δύνωνται, μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς
διαπερῶσιν. Εἶπε δέ· Ἐρωτῶ οὖν σε πά- 27
τερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πα-
τρός μου· Ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς, ὅπως 28
διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ
ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου. Λέ- 29
γει αὐτῷ Ἀβραάμ· Ἔχουσι Μωσέα καὶ
τοὺς προφήτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. Ὁ δὲ 30
εἶπεν· Οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ· ἀλλ᾽ ἐάν
τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτούς, μετα-
νοήσουσιν. Εἶπε δὲ αὐτῷ· Εἰ Μωσέως καὶ 31
τῶν προ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ ἐάν τις
ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ, πεισθήσονται.

ιζ. 17.

1 Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς· Ἀνένδεκτόν
ἐστι μὴ ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα· οὐαὶ δὲ δι' οὗ ἔρ-
2 χεται. Λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ μύλος ὀνικὸς
περίκειται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ἔρ-
ριπται εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα σκανδαλί-
3 σῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων. Προσέχετε ἑαυ-
τοῖς. Ἐὰν δὲ ἁμάρτῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου,
ἐπιτίμησον αὐτῷ· καὶ ἐὰν μετανοήσῃ, ἄφες
4 αὐτῷ· Καὶ ἐὰν ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἁμάρ-
τῃ εἰς σὲ, καὶ ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἐπιστρέψῃ
ἐπί σε, λέγων· Μετανοῶ· ἀφήσεις αὐτῷ.
5 Καὶ εἶπον οἱ ἀπόστολοι τῷ Κυρίῳ· Πρόσθες
6 ἡμῖν πίστιν. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Εἰ εἴχετε
πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐλέγετε ἂν τῇ
συκαμίνῳ ταύτῃ· Ἐκριζώθητι, καὶ φυτεύ-
θητι ἐν τῇ θαλάσσῃ· καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν.
7 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον ἔχων ἀροτριῶντα, ἢ
ποιμαίνοντα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐρεῖ
8 εὐθέως· Παρελθὼν ἀνάπεσαι; Ἀλλ' οὐχὶ
ἐρεῖ αὐτῷ· Ἑτοίμασον τί δειπνήσω, καὶ περι-
ζωσάμενος διακόνει μοι, ἕως φάγω καὶ
πίω· καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σύ;
9 Μὴ χάριν ἔχει τῷ δούλῳ ἐκείνῳ ὅτι ἐποίησε

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τὰ διαταχθέντα αὐτῷ; οὐ δοκῶ. Οὕτω καὶ 10
ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέν-
τα ὑμῖν, λέγετε· Ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν·
ὅτι ὃ ὠφείλομεν ποιῆσαι, πεποιήκαμεν.
Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὸν εἰς Ἱε- 11
ρουσαλήμ, καὶ αὐτὸς διήρχετο διὰ μέσου Σα-
μαρείας καὶ Γαλιλαίας. Καὶ εἰσερχομένου 12
αὐτοῦ εἴς τινα κώμην, ἀπήντησαν αὐτῷ
δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἳ ἔστησαν πόῤῥωθεν.
Καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνὴν, λέγοντες· Ἰησοῦ 13
ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. Καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐ- 14
τοῖς· Πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς
ἱερεῦσι. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοὺς,
ἐκαθαρίσθησαν. Εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι 15
ἰάθη, ὑπέστρεψε, μετὰ φωνῆς μεγάλης δο-
ξάζων τὸν Θεόν. Καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον 16
παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, εὐχαριστῶν αὐτῷ.
καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρείτης. Ἀποκριθεὶς δὲ 17
ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν· Οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθη-
σαν; οἱ δὲ ἐννέα ποῦ; Οὐχ εὑρέθησαν ὑπο- 18
στρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ Θεῷ, εἰ μὴ ὁ
ἀλλογενὴς οὗτος. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀναστὰς 19
πορεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Ἐπερωτη- 20
θεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων πότε ἔρχεται ἡ
βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐτοῖς, καὶ εἶ-
πεν· Οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μετὰ

παρα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

21 παρατηρήσεως· Οὐδὲ ἐροῦσιν· Ἰδοὺ ὧδε, ἢ,
ἰδοὺ ἐκεῖ· ἰδοὺ γὰρ, ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς
22 ὑμῶν ἐστιν. Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς· Ἐ-
λεύσονται ἡμέραι, ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν
τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν· καὶ οὐκ
23 ὄψεσθε. Καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν· Ἰδοὺ ὧδε, ἢ, ἰδοὺ
24 ἐκεῖ· μὴ ἀπέλθητε, μηδὲ διώξητε. Ὥσ-
περ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἡ ἀστράπτουσα ἐκ τῆς ὑπ᾽
οὐρανὸν, εἰς τὴν ὑπ᾽ οὐρανὸν λάμπει· οὕτως
ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐ-
25 τοῦ. Πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν, καὶ
ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης.
26 Καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ
Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις υἱοῦ τοῦ
27 ἀνθρώπου. Ἤσθιον, ἔπινον, ἐγάμουν, ἐξ-
εγαμίζοντο, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθε Νῶε
εἰς τὴν κιβωτόν· καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς,
28 καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας. Ὁμοίως καὶ ὡς ἐγέ-
νετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λώτ· ἤσθιον, ἔπινον,
ἠγόραζον, ἐπώλουν, ἐφύτευον, ᾠκοδόμουν·
29 ᾗ δὲ ἡμέρᾳ ἐξῆλθε Λὼτ ἀπὸ Σοδόμων,
ἔβρεξε πῦρ καὶ θεῖον ἀπ᾽ οὐρανοῦ, καὶ ἀπ-
30 ώλεσεν ἅπαντας· Κατὰ ταῦτα ἔσται ᾗ ἡμέ-
31 ρᾳ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται. Ἐν
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὃς ἔσται ἐπὶ τοῦ δώματος,
καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ κα-

καταβάτω ἆραι αὐτά· καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὁμοίως
μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω. Μνημονεύ- 32
ετε τῆς γυναικὸς Λώτ. Ὃς ἐὰν ζητήσῃ τὴν 33
ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· καὶ
ὃς ἐὰν ἀπολέσῃ αὐτήν, ζωογονήσει αὐτήν.
Λέγω ὑμῖν, ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἔσονται δύο ἐπὶ 34
κλίνης μιᾶς· ὁ εἷς παραληφθήσεται, καὶ ὁ
ἕτερος ἀφεθήσεται. Δύο ἔσονται ἀλήθουσαι 35
ἐπὶ τὸ αὐτό· ἡ μία παραληφθήσεται, καὶ ἡ
ἑτέρα ἀφεθήσεται. Δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ· 36
ὁ εἷς παραληφθήσεται, καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθή-
σεται. Καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ· 37
Ποῦ Κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ὅπου τὸ σῶ-
μα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί.

ιη'. 18.

Ἔλεγε δὲ καὶ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς 1
τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι, καὶ μὴ ἐκκα-
κεῖν· Λέγων· Κριτής τις ἦν ἔν τινι πόλει τὸν 2
Θεὸν μὴ φοβούμενος, καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐν-
τρεπόμενος· Χήρα δέ τις ἦν ἐν τῇ πόλει 3
ἐκείνῃ, καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτόν, λέγουσα· Ἐκ-
δίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου. Καὶ οὐκ 4
ἠθέλησεν ἐπὶ χρόνον· μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν
ἑαυτῷ· Εἰ καὶ τὸν Θεὸν οὐ φοβοῦμαι, καὶ ἄνθρω-
πον οὐκ ἐντρέπομαι· Διά γε τὸ παρέχειν 5
μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην, ἐκδικήσω

αὐτήν·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

αὐτήν· ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη ὑπω-
6 πιάζῃ με. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Ἀκούσατε τί
7 ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει· Ὁ δὲ Θεὸς οὐ μὴ
ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ
τῶν βοώντων πρὸς αὐτὸν ἡμέρας καὶ νυκτὸς,
8 καὶ μακροθυμῶν ἐπ᾽ αὐτοῖς; Λέγω ὑμῖν ὅτι
ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει.
πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἆρα εὑρήσει
9 τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς; Εἶπε δὲ καὶ πρός τινας
τοὺς πεποιθότας ἐφ᾽ ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶ δίκαιοι,
καὶ ἐξουθενοῦντας τοὺς λοιποὺς, τὴν παρα-
10 βολὴν ταύτην· Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν
εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι· ὁ εἷς Φαρισαῖος,
11 καὶ ὁ ἕτερος τελώνης· Ὁ Φαρισαῖος στα-
θεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσηύχετο· Ὁ
Θεὸς εὐχαριστῶ σοι, ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ
λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἅρπαγες, ἄδικοι,
12 μοιχοὶ, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης. Νηστεύω
δὶς τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα
13 κτῶμαι. Καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἑστὼς οὐκ
ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν
ἐπᾶραι· ἀλλ᾽ ἔτυπτεν εἰς τὸ στῆθος αὐτοῦ, λέ-
γων· Ὁ Θεὸς ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.
14 Λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος
εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἢ ἐκεῖνος. ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν
ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται· ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν,

ὑψωθήσεται. Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ 15
βρέφη, ἵνα αὐτῶν ἅπτηται· ἰδόντες δὲ οἱ
μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς 16
προσκαλεσάμενος αὐτὰ, εἶπεν· Ἄφετε τὰ
παιδία ἔρχεσθαι πρός με, καὶ μὴ κωλύετε
αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ
Θεοῦ. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἐὰν μὴ δέξηται 17
τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ
εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. Καὶ ἐπηρώτησέ τις αὐ- 18
τὸν ἄρχων, λέγων· Διδάσκαλε ἀγαθὲ, τί
ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; Εἶ- 19
πε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Τί με λέγεις ἀγαθόν;
οὐδεὶς ἀγαθὸς, εἰ μὴ εἷς, ὁ Θεός. Τὰς ἐντο- 20
λὰς οἶδας· Μὴ μοιχεύσῃς· Μὴ φονεύσῃς·
Μὴ κλέψῃς· Μὴ ψευδομαρτυρήσῃς· Τί-
μα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. Ὁ 21
δὲ εἶπε· Ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νε-
ότητός μου. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν 22
αὐτῷ· Ἔτι ἕν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις
πώλησον, καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θη-
σαυρὸν ἐν οὐρανῷ· καὶ δεῦρο, ἀκολούθει μοι. Ὁ 23
δὲ, ἀκούσας ταῦτα, περίλυπος ἐγένετο· ἦν
γὰρ πλούσιος σφόδρα. Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς 24
περίλυπον γενόμενον, εἶπε· Πῶς δυσκόλως
οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰσελεύσονται εἰς τὴν
βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Εὐκοπώτερον γάρ ἐστι 25

κάμη-

κάμηλον διὰ τρυμαλιᾶς ῥαφίδος εἰσ-
ελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ
εἰσελθεῖν. Εἶπον δὲ οἱ ἀκούσαντες· Καὶ τίς
δύναται σωθῆναι; Ὁ δὲ εἶπε· Τὰ ἀδύνατα
παρὰ ἀνθρώποις, δυνατά ἐστι παρὰ τῷ
28 Θεῷ. Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος· Ἰδού, ἡμεῖς ἀφήκα-
29 μεν πάντα, καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι. Ὁ δὲ εἶπεν
αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐδείς ἐστιν ὃς
ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ γονεῖς, ἢ ἀδελφούς, ἢ γυ-
ναῖκα, ἢ τέκνα, ἕνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ,
30 Ὃς οὐ μὴ ἀπολάβῃ πολλαπλασίονα ἐν τῷ
καιρῷ τούτῳ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ
31 ζωὴν αἰώνιον. Παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα,
εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἰδού, ἀναβαίνομεν εἰς
Ἱεροσόλυμα, καὶ τελεσθήσεται πάντα τὰ γε-
γραμμένα διὰ τῶν προφητῶν, τῷ υἱῷ τοῦ ἀν-
32 θρώπου. Παραδοθήσεται γὰρ τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐμ-
παιχθήσεται, καὶ ὑβρισθήσεται, καὶ ἐμπτυσθή-
33 σεται· Καὶ μαστιγώσαντες ἀποκτενοῦσιν αὐτόν·
34 καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστήσεται. Καὶ αὐτοὶ
οὐδὲν τούτων συνῆκαν· καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο
κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ
35 λεγόμενα. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίζειν αὐτὸν εἰς
Ἱεριχώ, τυφλός τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν
36 προσαιτῶν. Ἀκούσας δὲ ὄχλου διαπορευομέ-
37 νου, ἐπυνθάνετο τί εἴη τοῦτο. Ἀπήγγειλαν δὲ αὐ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τῷ, ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται.
Καὶ ἐβόησε, λέγων· Ἰησοῦ υἱὲ Δαβίδ, ἐλέη- 38
σόν με. Καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ 39
ἵνα σιωπήσῃ· αὐτὸς δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκρα-
ζεν· Υἱὲ Δαβίδ, ἐλέησόν με. Σταθεὶς δὲ ὁ 40
Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐ-
τόν· ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτὸν,
λέγων· Τί σοι θέλεις ποιήσω; Ὁ δὲ εἶπε· Κύ- 41
ριε, ἵνα ἀναβλέψω. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν 42
αὐτῷ· Ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε.
Καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψε, καὶ ἠκολούθει 43
αὐτῷ δοξάζων τὸν Θεόν· καὶ πᾶς ὁ λαὸς
ἰδὼν, ἔδωκεν αἶνον τῷ Θεῷ.

ιθ΄. 19.

Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν Ἱεριχώ. 1
Καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακ- 2
χαῖος· καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης, καὶ οὗτος
ἦν πλούσιος. Καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς 3
ἐστι· καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλι-
κίᾳ μικρὸς ἦν. Καὶ προδραμὼν ἔμπροσ- 4
θεν, ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν·
ὅτι δι' ἐκείνης ἤμελλε διέρχεσθαι. Καὶ ὡς 5
ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς
εἶδεν αὐτὸν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε,
σπεύσας κατάβηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ
σου δεῖ με μεῖναι. Καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ 6

7 ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων. Καὶ ἰδόντες ἅ-
παντες διεγόγγυζον, λέγοντες· Ὅτι παρὰ
8 ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθε καταλῦσαι. Στα-
θεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπε πρὸς τὸν Κύριον·
Ἰδοὺ, τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύριε,
δίδωμι τοῖς πτωχοῖς· καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάν-
9 τησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. Εἶπε δὲ πρὸς
αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ
οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς
10 Ἀβραάμ ἐστιν· Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
11 ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός. Ἀκουόντων
δὲ αὐτῶν ταῦτα, προσθεὶς εἶπε παραβο-
λὴν, διὰ τὸ ἐγγὺς αὐτὸν εἶναι Ἱερουσαλὴμ,
καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι παραχρῆμα μέλλει ἡ
12 βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἀναφαίνεσθαι. Εἶπεν οὖν·
Ἄνθρωπός τις εὐγενὴς ἐπορεύθη εἰς χώραν
μακρὰν, λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν, καὶ ὑπο-
13 στρέψαι. Καλέσας δὲ δέκα δούλους ἑαυτοῦ,
ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς, καὶ εἶπε πρὸς αὐ-
14 τούς· Πραγματεύσασθε ἕως ἔρχομαι. Οἱ δὲ
πολῖται αὐτοῦ ἐμίσουν αὐτὸν, καὶ ἀπέστειλαν
πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ, λέγοντες· Οὐ θέ-
15 λομεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶς. Καὶ
ἐγένετο ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτὸν λαβόντα
τὴν βασιλείαν, καὶ εἶπε φωνηθῆναι αὐτῷ
τοὺς δούλους τούτους, οἷς ἔδωκε τὸ ἀργύριον·

ἵνα

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἵνα γνῷ τίς τί διεπραγματεύσατο. Παρ- 16
εγένετο δὲ ὁ πρῶτος, λέγων· Κύριε, ἡ μνᾶ
σου προσειργάσατο δέκα μνᾶς. Καὶ εἶπεν 17
αὐτῷ· Εὖ ἀγαθὲ δοῦλε· ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ πι-
στὸς ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα
πόλεων. Καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος, λέγων· Κύ- 18
ριε, ἡ μνᾶ σου ἐποίησε πέντε μνᾶς. Εἶπε δὲ 19
καὶ τούτῳ· Καὶ σὺ γίνου ἐπάνω πέντε πόλεων.
Καὶ ἕτερος ἦλθε, λέγων· Κύριε, ἰδού, ἡ μνᾶ 20
σου, ἣν εἶχον ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ.
Ἐφοβούμην γάρ σε, ὅτι ἄνθρωπος αὐστηρὸς 21
εἶ· αἴρεις ὃ οὐκ ἔθηκας, καὶ θερίζεις ὃ οὐκ
ἔσπειρας. Λέγει δὲ αὐτῷ· Ἐκ τοῦ στόματός 22
σου κρινῶ σε, πονηρὲ δοῦλε· ᾔδεις ὅτι ἐγὼ
ἄνθρωπος αὐστηρός εἰμι, αἴρων ὃ οὐκ ἔθη-
κα, καὶ θερίζων ὃ οὐκ ἔσπειρα· Καὶ διατί οὐκ 23
ἔδωκας τὸ ἀργύριόν μου ἐπὶ τὴν τράπεζαν,
καὶ ἐγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν ἔπραξα αὐτό;
Καὶ τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν· Ἄρατε ἀπ᾽ αὐ- 24
τοῦ τὴν μνᾶν, καὶ δότε τῷ τὰς δέκα μνᾶς
ἔχοντι. Καὶ εἶπον αὐτῷ· Κύριε, ἔχει δέκα 25
μνᾶς· Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δο- 26
θήσεται· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ ἔχει, ἀρ-
θήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ. Πλὴν τοὺς ἐχθρούς μου 27
ἐκείνους, τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦ-
σαι ἐπ᾽ αὐτούς, ἀγάγετε ὧδε, καὶ κατα-

σφάξατε

28 σφάξατε ἔμπροσθέν μου. Καὶ εἰπὼν ταῦτα,
ἐπορεύετο ἔμπροσθεν, ἀναβαίνων εἰς Ἱε-
29 ροσόλυμα. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν εἰς Βηθ-
φαγὴ καὶ Βηθανίαν, πρὸς τὸ ὄρος τὸ κα-
λούμενον Ἐλαιῶν, ἀπέστειλε δύο τῶν μαθητῶν
30 αὐτοῦ, Εἰπών· Ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι
κώμην· ἐν ᾗ εἰσπορευόμενοι εὑρήσετε πῶ-
λον δεδεμένον, ἐφ᾽ ὃν οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώ-
πων ἐκάθισε· λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε.
31 Καὶ ἐάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ· Διὰ τί λύετε;
Οὕτως ἐρεῖτε αὐτῷ· Ὅτι ὁ Κύριος αὐτοῦ
32 χρείαν ἔχει. Ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμέ-
33 νοι, εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς. Λυόντων δὲ
αὐτῶν τὸν πῶλον, εἶπον οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸς
34 αὐτούς· Τί λύετε τὸν πῶλον; Οἱ δὲ εἶπον· Ὁ
35 Κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει. Καὶ ἤγαγον αὐτὸν
πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Καὶ ἐπιρρίψαντες ἑαυτῶν τὰ
ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον, ἐπεβίβασαν τὸν Ἰη-
36 σοῦν. Πορευομένου δὲ αὐτοῦ, ὑπεστρώννυον τὰ
37 ἱμάτια αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ. Ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ
ἤδη πρὸς τῇ καταβάσει τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν,
ἤρξαντο ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαί-
ροντες αἰνεῖν τὸν Θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ
38 πασῶν ὧν εἶδον δυνάμεων, Λέγοντες·
Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος βασιλεὺς ἐν
ὀνόματι Κυρίου· εἰρήνη ἐν οὐρανῷ, καὶ δόξα
ἐν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐν ὑψίστοις. Καί τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ 39
τοῦ ὄχλου εἶπον πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε,
ἐπιτίμησον τοῖς μαθηταῖς σου. Καὶ ἀπο- 40
κριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν οὗ-
τοι σιωπήσωσιν, οἱ λίθοι κεκράξονται. Καὶ 41
ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν πόλιν, ἔκλαυσεν ἐπ᾽
αὐτῇ, Λέγων· Ὅτι εἰ ἔγνως καὶ σύ, καί γε ἐν 42
τῇ ἡμέρᾳ σου ταύτῃ, τὰ πρὸς εἰρήνην σου·
νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου. Ὅτι ἥξου- 43
σιν ἡμέραι ἐπὶ σέ, καὶ περιβαλοῦσιν οἱ ἐχ-
θροί σου χάρακά σοι, καὶ περικυκλώσουσί
σε, καὶ συνέξουσί σε πάντοθεν· Καὶ ἐδαφιοῦσί 44
σε, καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοί· καὶ οὐκ ἀφήσου-
σιν ἐν σοὶ λίθον ἐπὶ λίθῳ· ἀνθ᾽ ὧν οὐκ ἔγνως τὸν
καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς σου. Καὶ εἰσελθὼν εἰς 45
τὸ ἱερόν, ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας
ἐν αὐτῷ καὶ ἀγοράζοντας, Λέγων αὐτοῖς· Γέ- 46
γραπται· Ὁ οἶκός μου, οἶκος προσευχῆς
ἐστιν· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον λη-
στῶν. Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ᾽ ἡμέραν ἐν 47
τῷ ἱερῷ. οἱ δὲ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Γραμματεῖς
ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι, καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ
λαοῦ· Καὶ οὐχ εὕρισκον τὸ τί ποιήσωσιν· 48
ὁ λαὸς γὰρ ἅπας ἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀκούων.

κ΄. 20.

Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, 1

διδάσ-

διδάσκοντος αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ
εὐαγγελιζομένου, ἐπέστησαν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ
2 οἱ Γραμματεῖς σὺν τοῖς Πρεσβυτέροις, Καὶ
εἶπον πρὸς αὐτὸν, λέγοντες· Εἰπὲ ἡμῖν ἐν
ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς ἐστιν ὁ δούς
3 σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην; Ἀποκριθεὶς δὲ εἶ-
πε πρὸς αὐτούς· Ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ ἕνα
4 λόγον· καὶ εἴπατέ μοι· Τὸ βάπτισμα Ἰω-
5 άννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Οἱ δὲ
συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτοὺς, λέγοντες· Ὅτι
ἐὰν εἴπωμεν· Ἐξ οὐρανοῦ· ἐρεῖ· Διὰ τί οὖν
6 οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; Ἐὰν δὲ εἴπωμεν· Ἐξ
ἀνθρώπων, πᾶς ὁ λαὸς καταλιθάσει ἡμᾶς·
πεπεισμένος γάρ ἐστιν Ἰωάννην προφήτην
7 εἶναι. Καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι πόθεν.
8 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐδὲ ἐγὼ λέγω
9 ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. Ἤρξα-
το δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν
ταύτην· Ἄνθρωπός τις ἐφύτευσεν ἀμπε-
λῶνα, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς· καὶ ἀπ-
10 εδήμησε χρόνους ἱκανούς. Καὶ ἐν καιρῷ ἀπ-
έστειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς δοῦλον, ἵνα ἀπὸ
τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος δῶσιν αὐτῷ. οἱ
δὲ γεωργοὶ δείραντες αὐτὸν, ἐξαπέστειλαν κε-
11 νόν. Καὶ προσέθετο πέμψαι ἕτερον δοῦλον·
οἱ δὲ κἀκεῖνον δείραντες καὶ ἀτιμάσαντες

ἐξα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐξαπέστειλαν κενόν. Καὶ προσέθετο πέμψαι 12
τρίτον· οἱ δὲ καὶ τοῦτον τραυματίσαντες ἐξ-
έβαλον. Εἶπε δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος· 13
Τί ποιήσω; πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπη-
τόν· ἴσως τοῦτον ἰδόντες ἐντραπήσονται.
Ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ, διελογίζοντο 14
πρὸς ἑαυτοὺς, λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ὁ κλη-
ρονόμος· δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτὸν, ἵνα
ἡμῶν γένηται ἡ κληρονομία. Καὶ ἐκβαλόν- 15
τες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος, ἀπέκτειναν.
Τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπε-
λῶνος; Ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωρ- 16
γοὺς τούτους, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις·
Ἀκούσαντες δὲ εἶπον· Μὴ γένοιτο. Ὁ δὲ ἐμ- 17
βλέψας αὐτοῖς, εἶπε· Τί οὖν ἐστι τὸ γεγραμ-
μένον τοῦτο· Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκο-
δομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γω-
νίας; Πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λίθον, συν- 18
θλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐ-
τόν. Καὶ ἐζήτησαν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Γραμ- 19
ματεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας ἐν
αὐτῇ τῇ ὥρᾳ· καὶ ἐφοβήθησαν τὸν λαόν· ἔγνω-
σαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν
ταύτην εἶπε. Καὶ παρατηρήσαντες ἀπέστει- 20
λαν ἐγκαθέτους, ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς δι-
καίους εἶναι· ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου,

εἰς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

εἰς τὸ παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξ-
21 ουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος. Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτόν,
λέγοντες· Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ὀρθῶς
λέγεις καὶ διδάσκεις, καὶ οὐ λαμβάνεις πρόσ-
ωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ
22 διδάσκεις· Ἔξεστιν ἡμῖν Καίσαρι φόρον δοῦ-
23 ναι, ἢ οὔ; Κατανοήσας δὲ αὐτῶν τὴν παν-
ουργίαν, εἶπε πρὸς αὐτούς· Τί με πειρά-
24 ζετε; Ἐπιδείξατέ μοι δηνάριον· τίνος ἔχει
εἰκόνα καὶ ἐπιγραφήν; Ἀποκριθέντες δὲ
25 εἶπον· Καίσαρος. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀπό-
δοτε τοίνυν τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ
26 Θεοῦ τῷ Θεῷ. Καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι
αὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ λαοῦ· καὶ θαυ-
μάσαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ, ἐσίγη-
27 σαν. Προσελθόντες δέ τινες τῶν Σαδδουκαί-
ων (οἱ ἀντιλέγοντες ἀνάστασιν μὴ εἶναι) ἐπ-
28 ηρώτησαν αὐτόν, Λέγοντες· Διδάσκαλε,
Μωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν· Ἐάν τινος ἀδελφὸς
ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα, καὶ οὗτος ἄτεκνος
ἀποθάνῃ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυ-
ναῖκα, καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ
29 αὐτοῦ. Ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶ-
30 τος, λαβὼν γυναῖκα, ἀπέθανεν ἄτεκνος. Καὶ
ἔλαβεν ὁ δεύτερος τὴν γυναῖκα, καὶ οὗτος
31 ἀπέθανεν ἄτεκνος. Καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν
αὐτήν.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

αὐτήν. ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτά· καὶ οὐ κατ-
έλιπον τέκνα, καὶ ἀπέθανον. Ὕστερον δὲ πάν- 32
των ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή. Ἐν τῇ οὖν ἀναστά- 33
σει, τίνος αὐτῶν γίνεται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ
ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. Καὶ ἀποκριθεὶς 34
εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος
τούτου γαμοῦσι καὶ ἐκγαμίσκονται. Οἱ δὲ κατ- 35
αξιωθέντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν καὶ τῆς
ἀναστάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν, οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε
ἐκγαμίσκονται· Οὔτε γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύ- 36
ναται· ἰσάγγελοι γάρ εἰσι καὶ υἱοί εἰσι τοῦ Θεοῦ,
τῆς ἀναστάσεως υἱοὶ ὄντες. Ὅτι δὲ ἐγείρονται 37
οἱ νεκροὶ, καὶ Μωσῆς ἐμήνυσεν ἐπὶ τῆς βά-
του, ὡς λέγει Κύριον τὸν Θεὸν Ἀβραὰμ, καὶ
τὸν Θεὸν Ἰσαὰκ, καὶ τὸν Θεὸν Ἰακώβ. Θεὸς 38
δὲ οὐκ ἔστι νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων· πάντες γὰρ
αὐτῷ ζῶσιν. Ἀποκριθέντες δέ τινες τῶν 39
Γραμματέων εἶπον· Διδάσκαλε, καλῶς
εἶπας. Οὐκέτι δὲ ἐτόλμων ἐπερωτᾷν αὐτὸν 40
οὐδέν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Πῶς λέγουσι 41
τὸν Χριστὸν υἱὸν Δαβὶδ εἶναι. Καὶ αὐτὸς 42
Δαβὶδ λέγει ἐν βίβλῳ ψαλμῶν· Εἶπεν ὁ
Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν
μου, Ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον 43
τῶν ποδῶν σου; Δαβὶδ οὖν Κύριον αὐτὸν κα- 44
λεῖ, καὶ πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστιν; Ἀκούοντος δὲ 45

παν-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

παντὸς τοῦ λαοῦ, εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·
6 Προσέχετε ἀπὸ τῶν Γραμματέων τῶν θελόν-
των περιπατεῖν ἐν στολαῖς, καὶ φιλούντων
ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ πρωτο-
καθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτο-
7 τοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις. Οἳ κατεσθίου-
σι τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μα-
κρὰ προσεύχονται· οὗτοι λήψονται περισ-
σότερον κρίμα.

κα'. 21.

1 Ἀναβλέψας δὲ εἶδε τοὺς βάλλοντας τὰ
δῶρα αὐτῶν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον πλου-
2 σίους. Εἶδε δὲ καί τινα χήραν πενιχρὰν βάλ-
3 λουσαν ἐκεῖ δύο λεπτά. Καὶ εἶπεν· Ἀλη-
θῶς λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ χήρα ἡ πτωχὴ αὕτη
4 πλεῖον πάντων ἔβαλεν· Ἅπαντες γὰρ οὗτοι
ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον εἰς τὰ
δῶρα τοῦ Θεοῦ· αὕτη δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος
5 αὐτῆς ἅπαντα τὸν βίον ὃν εἶχεν ἔβαλε. Καί
τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοις κα-
λοῖς καὶ ἀναθήμασι κεκόσμηται, εἶπε·
6 Ταῦτα ἃ θεωρεῖτε, ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν
αἷς οὐκ ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ ὃς οὐ
7 καταλυθήσεται. Ἐπηρώτησαν δὲ αὐτὸν, λέ-
γοντες· Διδάσκαλε, πότε οὖν ταῦτα ἔσται;
καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι;
Ὁ δὲ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Ὁ δὲ εἶπε· Βλέπετε μὴ πλανηθῆτε· πολλοὶ 8
γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγον-
τες· Ὅτι ἐγώ εἰμι· καὶ ὁ καιρὸς ἤγγικε. μὴ
οὖν πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν. Ὅταν δὲ 9
ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκαταστασίας, μὴ
πτοηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι πρῶτον·
ἀλλ' οὐκ εὐθέως τὸ τέλος. Τότε ἔλεγεν αὐ- 10
τοῖς· Ἐγερθήσεται ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ
βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· Σεισμοί τε με- 11
γάλοι κατὰ τόπους καὶ λιμοὶ καὶ λοιμοὶ ἔσονται,
φόβητρά τε καὶ σημεῖα ἀπ' οὐρανοῦ μεγάλα
ἔσται. Πρὸ δὲ τούτων ἁπάντων ἐπιβαλοῦ- 12
σιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ διώξου-
σι, παραδιδόντες εἰς συναγωγὰς καὶ φυ-
λακάς, ἀγομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμό-
νας, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου. Ἀποβήσεται δὲ 13
ὑμῖν εἰς μαρτύριον. Θέσθε οὖν εἰς τὰς καρ- 14
δίας ὑμῶν, μὴ προμελετᾷν ἀπολογηθῆναι.
Ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν, ᾗ οὐ 15
δυνήσονται ἀντειπεῖν οὐδὲ ἀντιστῆναι πάν-
τες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν. Παραδοθήσεσθε 16
δὲ καὶ ὑπὸ γονέων καὶ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν
καὶ φίλων· καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν. Καὶ 17
ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνο-
μά μου. Καὶ θρὶξ ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ 18
μὴ ἀπόληται. Ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσα- 19
σθε-

20 σθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν. Ὅταν δὲ ἴδητε κυ-
κλουμένην ὑπὸ στρατοπέδων τὴν Ἱερουσα-
λήμ, τότε γνῶτε ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐ-
21 τῆς. Τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, φευγέτωσαν εἰς
τὰ ὄρη· καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς, ἐκχωρείτωσαν·
καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις, μὴ εἰσερχέσθωσαν εἰς
22 αὐτήν. Ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὗταί εἰ-
σι, τοῦ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα.
23 Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θη-
λαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· ἔσται γὰρ
ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὀργὴ ἐν τῷ
24 λαῷ τούτῳ. Καὶ πεσοῦνται στόματι μα-
χαίρας, καὶ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς πάντα
τὰ ἔθνη· καὶ Ἱερουσαλὴμ ἔσται πατουμένη ὑπὸ
25 ἐθνῶν, ἄχρι πληρωθῶσι καιροὶ ἐθνῶν. Καὶ
ἔσται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἄστροις· καὶ
ἐπὶ τῆς γῆς συνοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ, ἠχού-
26 σης θαλάσσης καὶ σάλου· Ἀποψυχόντων ἀν-
θρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερ-
χομένων τῇ οἰκουμένῃ· αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν
27 οὐρανῶν σαλευθήσονται. Καὶ τότε ὄψον-
ται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέ-
28 λῃ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. Ἀρχο-
μένων δὲ τούτων γίνεσθαι, ἀνακύψατε καὶ
ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν· διότι ἐγγίζει ἡ
29 ἀπολύτρωσις ὑμῶν. Καὶ εἶπε παραβολὴν
αὐτοῖς·

αὐτοῖς· Ἴδετε τὴν συκῆν καὶ πάντα τὰ δέν-
δρα· Ὅταν προβάλωσιν ἤδη, βλέποντες 30
ἀφ' ἑαυτῶν γινώσκετε ὅτι ἤδη ἐγγὺς τὸ θέρος
ἐστίν· Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα 31
γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἡ βασι-
λεία τοῦ Θεοῦ. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ 32
παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως ἂν πάντα γένη-
ται. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ 33
λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι. Προσέχετε δὲ 34
ἑαυτοῖς μήποτε βαρυνθῶσιν ὑμῶν αἱ καρ-
δίαι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις
βιωτικαῖς, καὶ αἰφνίδιος ἐφ' ὑμᾶς ἐπιστῇ
ἡ ἡμέρα ἐκείνη· Ὡς παγὶς γὰρ ἐπελεύσεται 35
ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ πρόσωπον
πάσης τῆς γῆς. Ἀγρυπνεῖτε οὖν, ἐν παντὶ 36
καιρῷ δεόμενοι, ἵνα καταξιωθῆτε ἐκφυγεῖν
ταῦτα πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι, καὶ σταθῆ-
ναι ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Ἦν δὲ 37
τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων· τὰς δὲ νύκ-
τας ἐξερχόμενος ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος τὸ
καλούμενον Ἐλαιῶν. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὤρ- 38
θριζε πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν
αὐτοῦ.

κβ'. 22.

Ἤγγιζε δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων, ἡ λε- 1
γομένη Πάσχα· Καὶ ἐζήτουν οἱ Ἀρχιερεῖς 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

καὶ οἱ Γραμματεῖς, τὸ πῶς ἀνέλωσιν αὐ-
3 τόν· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν. Εἰσῆλθε δὲ ὁ Σα-
τανᾶς εἰς Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον Ἰσκα-
ριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα.
4 Καὶ ἀπελθὼν συνελάλησε τοῖς Ἀρχιερεῦ-
σι καὶ τοῖς στρατηγοῖς τὸ, πῶς αὐτὸν παρα-
5 δῷ αὐτοῖς. Καὶ ἐχάρησαν· καὶ συνέθεν-
6 το αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι. Καὶ ἐξωμολό-
γησε· καὶ ἐζήτει εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦ-
7 ναι αὐτὸν αὐτοῖς ἄτερ ὄχλου. Ἦλθε δὲ ἡ
ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ἐν ᾗ ἔδει θύεσθαι τὸ πά-
8 σχα. Καὶ ἀπέστειλε Πέτρον καὶ Ἰωάννην, εἰ-
πών· Πορευθέντες ἑτοιμάσατε ἡμῖν τὸ πά-
9 σχα, ἵνα φάγωμεν. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Ποῦ
10 θέλεις ἑτοιμάσωμεν; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
Ἰδοὺ, εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν, συν-
αντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδα-
τος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰς
11 τὴν οἰκίαν οὗ εἰσπορεύεται· Καὶ ἐρεῖτε τῷ
οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας· Λέγει σοι ὁ διδάσ-
καλος· Ποῦ ἐστι τὸ κατάλυμα ὅπου τὸ πά-
12 σχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω; Κἀκεῖνος
ὑμῖν δείξει ἀνώγεον μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ
13 ἑτοιμάσατε. Ἀπελθόντες δὲ εὗρον καθὼς
εἴρηκεν αὐτοῖς· καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.
14 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσε, καὶ οἱ δώ-

δεκα

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

δέκα ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ. Καὶ εἶπε πρὸς 15
αὐτούς· Ἐπιθυμίᾳ ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ πά-
σχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν πρὸ τοῦ με παθεῖν·
Λέγω γὰρ ὑμῖν, ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ φάγω ἐξ αὐ- 16
τοῦ, ἕως ὅτου πληρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ
Θεοῦ. Καὶ δεξάμενος ποτήριον, εὐχα- 17
ριστήσας εἶπε· Λάβετε τοῦτο, καὶ διαμε-
ρίσατε ἑαυτοῖς· Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ πίω 18
ἀπὸ τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου ἕως ὅτου ἡ
βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἔλθῃ. Καὶ λαβὼν ἄρτον, 19
εὐχαριστήσας ἔκλασε· καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς,
λέγων· Τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου, τὸ ὑπὲρ
ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν
ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτή- 20
ριον, μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων· Τοῦτο τὸ πο-
τήριον, ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί
μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυνόμενον. Πλὴν 21
ἰδού, ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ' ἐμοῦ
ἐπὶ τῆς τραπέζης. Καὶ ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώ- 22
που πορεύεται κατὰ τὸ ὡρισμένον· πλὴν
οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ παραδίδο-
ται. Καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο συζητεῖν πρὸς 23
ἑαυτούς, τό, τίς ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλ-
λων πράσσειν. Ἐγένετο δὲ καὶ φιλονεικία ἐν 24
αὐτοῖς, τό, τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι μείζων.
Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν 25
κυρι-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

κυριεύουσιν αὐτῶν· καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐ-
6 τῶν εὐεργέται καλοῦνται. Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕ-
τως· ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν, γενέσθω ὡς ὁ
νεώτερος· καὶ ὁ ἡγούμενος, ὡς ὁ διακονῶν.
7 Τίς γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενος, ἢ ὁ δια-
κονῶν; οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος; ἐγὼ δέ εἰμι ἐν
8 μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ διακονῶν· Ὑμεῖς δέ ἐστε
οἱ διαμεμενηκότες μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρα-
9 σμοῖς μου. Κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν, καθὼς
0 διέθετό μοι ὁ πατήρ μου, βασιλείαν· Ἵνα
ἐσθίητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν τῇ
βασιλείᾳ μου, καὶ καθίσησθε ἐπὶ θρόνων,
κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ.
1 Εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Σίμων, Σίμων, ἰδοὺ, ὁ
σατανᾶς ἐξῃτήσατο ὑμᾶς, τοῦ σινιάσαι ὡς
2 τὸν σῖτον· Ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ, ἵνα μὴ
ἐκλείπῃ ἡ πίστις σου· καὶ σύ ποτε ἐπιστρέ-
3 ψας, στήριξον τοὺς ἀδελφούς σου. Ὁ δὲ εἶπεν
αὐτῷ· Κύριε, μετὰ σοῦ ἕτοιμός εἰμι καὶ εἰς
4 φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι. Ὁ δὲ
εἶπε· Λέγω σοι Πέτρε, οὐ μὴ φωνήσει σήμε-
ρον ἀλέκτωρ πρὶν ἢ τρὶς ἀπαρνήσῃ μὴ
5 εἰδέναι με. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτε ἀπέστει-
λα ὑμᾶς ἄτερ βαλαντίου καὶ πήρας καὶ ὑπο-
δημάτων, μή τινος ὑστερήσατε; Οἱ δὲ εἶ-
6 πον· Οὐδενός. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς· Ἀλλὰ νῦν,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὁ ἔχων βαλάντιον, ἀράτω, ὁμοίως καὶ πή-
ραν· καὶ ὁ μὴ ἔχων, πωλησάτω τὸ ἱμάτιον
αὐτοῦ, καὶ ἀγορασάτω μάχαιραν. Λέγω γὰρ 37
ὑμῖν, ὅτι ἔτι τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελε-
σθῆναι ἐν ἐμοὶ, τό· Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλο-
γίσθη. Καὶ γὰρ τὰ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει. Οἱ 38
δὲ εἶπον· Κύριε, ἰδοὺ μάχαιραι ὧδε δύο. Ὁ
δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἱκανόν ἐστι. Καὶ ἐξελθὼν 39
ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν·
ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
Γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου, εἶπεν αὐτοῖς· 40
Προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν.
Καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ λί- 41
θου βολὴν, καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσηύχετο,
Λέγων· Πάτερ, εἰ βούλει παρενεγκεῖν τὸ πο- 42
τήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ· πλὴν μὴ τὸ θέλη-
μά μου, ἀλλὰ τὸ σὸν γινέσθω. Ὤφθη δὲ αὐ- 43
τῷ ἄγγελος ἀπ' οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν.
Καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ, ἐκτενέστερον 44
προσηύχετο, ἐγένετο δὲ ὁ ἱδρὼς αὐτοῦ ὡσεὶ
θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν
γῆν. Καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς, ἐλ- 45
θὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, εὗρεν αὐτοὺς
κοιμωμένους ἀπὸ τῆς λύπης. Καὶ εἶπεν αὐ- 46
τοῖς· Τί καθεύδετε; ἀναστάντες προσ-
εύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν.

47 Ἔτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ ὄχλος, καὶ ὁ λε-
γόμενος Ἰούδας, εἷς τῶν δώδεκα, προήρχετο
αὐτῶν, καὶ ἤγγισε τῷ Ἰησοῦ φιλῆσαι αὐτόν.
48 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἰούδα, φιλήματι
49 τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδως; Ἰδόντες
δὲ οἱ περὶ αὐτὸν τὸ ἐσόμενον, εἶπον αὐτῷ·
50 Κύριε, εἰ πατάξομεν ἐν μαχαίρᾳ; Καὶ
ἐπάταξεν εἷς τις ἐξ αὐτῶν τὸν δοῦλον τοῦ Ἀρχ-
ιερέως, καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ οὖς τὸ δεξιόν.
51 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν· Ἐᾶτε ἕως
τούτου. Καὶ ἁψάμενος τοῦ ὠτίου αὐτοῦ, ἰά-
52 σατο αὐτόν. Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πα-
ραγενομένους ἐπ᾽ αὐτὸν Ἀρχιερεῖς καὶ στρατη-
γοὺς τοῦ ἱεροῦ, καὶ Πρεσβυτέρους· Ὡς ἐπὶ λῃ-
στὴν ἐξεληλύθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων;
53 Καθ᾽ ἡμέραν ὄντος μου μεθ᾽ ὑμῶν ἐν τῷ
ἱερῷ, οὐκ ἐξετείνατε τὰς χεῖρας ἐπ᾽ ἐμέ·
ἀλλ᾽ αὕτη ὑμῶν ἐστιν ἡ ὥρα, καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ
54 σκότους. Συλλαβόντες δὲ αὐτὸν ἤγαγον, καὶ
εἰσήγαγον αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἀρχιερέως.
55 Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει μακρόθεν. Ἁψάν-
των δὲ πῦρ ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς, καὶ συγκαθι-
σάντων αὐτῶν, ἐκάθητο ὁ Πέτρος ἐν μέ-
56 σῳ αὐτῶν. Ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τις
καθήμενον πρὸς τὸ φῶς, καὶ ἀτενίσασα αὐ-
57 τῷ, εἶπε· Καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν. Ὁ δὲ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἠρνήσατο αὐτὸν, λέγων· Γύναι, οὐκ οἶδα
αὐτόν. Καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερος ἰδὼν αὐτὸν, 58
ἔφη· Καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ. Ὁ δὲ Πέτρος εἶ-
πεν· Ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί. Καὶ διαστάσης 59
ὡσεὶ ὥρας μιᾶς, ἄλλος τις διϊσχυρίζετο, λέ-
γων· Ἐπ' ἀληθείας καὶ οὗτος μετ' αὐτοῦ ἦν·
καὶ γὰρ Γαλιλαῖός ἐστιν. Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος· 60
Ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα ὃ λέγεις. Καὶ παρα-
χρῆμα, ἔτι λαλοῦντος αὐτοῦ, ἐφώνησεν ὁ ἀ-
λέκτωρ. Καὶ στραφεὶς ὁ Κύριος ἐνέβλεψε 61
τῷ Πέτρῳ· καὶ ὑπεμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ λό-
γου τοῦ Κυρίου, ὡς εἶπεν αὐτῷ· Ὅτι πρὶν
ἀλέκτορα φωνῆσαι, ἀπαρνήσῃ με τρίς.
Καὶ ἐξελθὼν ἔξω ὁ Πέτρος ἔκλαυσε πι- 62
κρῶς. Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες τὸν Ἰησοῦν, 63
ἐνέπαιζον αὐτῷ, δέροντες· Καὶ περικαλύ- 64
ψαντες αὐτὸν, ἔτυπτον αὐτοῦ τὸ πρόσωπον·
καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν, λέγοντες· Προφήτευ-
σον τίς ἐστιν ὁ παίσας σε. Καὶ ἕτερα πολλὰ 65
βλασφημοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν. Καὶ ὡς 66
ἐγένετο ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον
τοῦ λαοῦ, Ἀρχιερεῖς τε καὶ Γραμματεῖς, καὶ
ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον ἑαυτῶν,
Λέγοντες· Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός; εἰπὲ ἡμῖν. Εἶ- 67
πε δὲ αὐτοῖς· Ἐὰν ὑμῖν εἴπω, οὐ μὴ πιστεύ-
σητε· Ἐὰν δὲ καὶ ἐρωτήσω, οὐ μὴ ἀποκρι- 68

θῆτέ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

69 θῆτέ μοι, ἢ ἀπολύσητε. Ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς
70 δυνάμεως τοῦ Θεοῦ. Εἶπον δὲ πάντες· Σὺ οὖν
εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ; Ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη·
71 Ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐγώ εἰμι. Οἱ δὲ εἶπον· Τί
ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτυρίας; αὐτοὶ γὰρ
ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

κγ΄. 23.

1 Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν,
2 ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸν Πιλάτον. Ἤρξαντο
δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ, λέγοντες· Τοῦτον εὕρο-
μεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος, καὶ κωλύοντα
Καίσαρι φόρους διδόναι, λέγοντα ἑαυτὸν
3 Χριστὸν βασιλέα εἶναι. Ὁ δὲ Πιλάτος
ἐπηρώτησεν αὐτὸν, λέγων· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς
τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη·
4 Σὺ λέγεις. Ὁ δὲ Πιλάτος εἶπε πρὸς τοὺς
Ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους· Οὐδὲν εὑρίσκω
5 αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. Οἱ δὲ ἐπ-
ίσχυον, λέγοντες· Ὅτι ἀνασείει τὸν λαὸν, δι-
δάσκων καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ἀρξάμε-
6 νος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ὧδε. Πιλά-
τος δὲ ἀκούσας Γαλιλαίαν, ἐπηρώτησεν
7 εἰ ὁ ἄνθρωπος Γαλιλαῖός ἐστι. Καὶ ἐπιγνοὺς
ὅτι ἐκ τῆς ἐξουσίας Ἡρώδου ἐστὶν, ἀνέπεμ-
ψεν αὐτὸν πρὸς Ἡρώδην, ὄντα καὶ αὐτὸν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις.
Ὁ δὲ Ἡρώδης, ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη λίαν· 8
ἦν γὰρ θέλων ἐξ ἱκανοῦ ἰδεῖν αὐτὸν, διὰ τὸ
ἀκούειν πολλὰ περὶ αὐτοῦ· καὶ ἤλπιζέ τι ση-
μεῖον ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ γινόμενον. Ἐπηρώτα 9
δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς· αὐτὸς δὲ οὐδὲν
ἀπεκρίνατο αὐτῷ. Εἱστήκεισαν δὲ οἱ Ἀρχιε- 10
ρεῖς καὶ οἱ Γραμματεῖς εὐτόνως κατηγοροῦν-
τες αὐτοῦ. Ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν ὁ Ἡρώδης 11
σὺν τοῖς στρατεύμασιν αὐτοῦ, καὶ ἐμπαίξας,
περιβαλὼν αὐτὸν ἐσθῆτα λαμπρὰν, ἀν-
έπεμψεν αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ. Ἐγένοντο δὲ 12
φίλοι ὅ,τε Πιλάτος καὶ ὁ Ἡρώδης ἐν αὐ-
τῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλήλων· προϋπῆρχον γὰρ
ἐν ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς ἑαυτούς. Πιλάτος δὲ, 13
συγκαλεσάμενος τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς
ἄρχοντας καὶ τὸν λαὸν, Εἶπε πρὸς αὐτούς· 14
Προσηνέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, ὡς
ἀποστρέφοντα τὸν λαόν. καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ ἐνώπιον
ὑμῶν ἀνακρίνας, οὐδὲν εὗρον ἐν τῷ ἀνθρώ-
πῳ τούτῳ αἴτιον, ὧν κατηγορεῖτε κατ' αὐ-
τοῦ. Ἀλλ' οὐδὲ Ἡρώδης· ἀνέπεμψα γὰρ ὑ- 15
μᾶς πρὸς αὐτὸν, καὶ ἰδοὺ, οὐδὲν ἄξιον θανά-
του ἐστὶ πεπραγμένον αὐτῷ. Παιδεύσας 16
οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. Ἀνάγκην δὲ εἶχεν ἀπο- 17
λύειν αὐτοῖς κατὰ ἑορτὴν ἕνα. Ἀνέκραξαν 18
δὲ

δὲ παμπληθεὶ, λέγοντες· Αἶρε τοῦτον, ἀπό-
19 λυσον δὲ ἡμῖν τὸν Βαραββᾶν· Ὅστις ἦν
διὰ στάσιν τινὰ γενομένην ἐν τῇ πόλει καὶ
20 φόνον βεβλημένος εἰς φυλακήν. Πάλιν
οὖν ὁ Πιλάτος προσεφώνησε, θέλων ἀπο-
21 λῦσαι τὸν Ἰησοῦν. Οἱ δὲ ἐπεφώνουν, λέγον-
22 τες· Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν. Ὁ δὲ τρί-
τον εἶπε πρὸς αὐτούς· Τί γὰρ κακὸν ἐποί-
ησεν οὗτος; οὐδὲν αἴτιον θανάτου εὗρον ἐν
23 αὐτῷ· παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. Οἱ
δὲ ἐπέκειντο φωναῖς μεγάλαις, αἰτούμενοι
αὐτὸν σταυρωθῆναι· καὶ κατίσχυον αἱ φωναὶ
24 αὐτῶν καὶ τῶν Ἀρχιερέων. Ὁ δὲ Πιλάτος
25 ἐπέκρινε γενέσθαι τὸ αἴτημα αὐτῶν. Ἀπ-
έλυσε δὲ αὐτοῖς τὸν διὰ στάσιν καὶ φόνον βε-
βλημένον εἰς τὴν φυλακὴν, ὃν ᾐτοῦντο· τὸν
δὲ Ἰησοῦν παρέδωκε τῷ θελήματι αὐτῶν.
26 Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτὸν, ἐπιλαβόμενοι
Σίμωνός τινος Κυρηναίου τοῦ ἐρχομένου ἀπ᾽
ἀγροῦ, ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρὸν, φέρειν
27 ὄπισθεν τοῦ Ἰησοῦ. Ἠκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ
πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ γυναικῶν· αἳ καὶ ἐκό-
28 πτοντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν. Στραφεὶς δὲ πρὸς
αὐτὰς ὁ Ἰησοῦς, εἶπε· Θυγατέρες Ἱερουσα-
λὴμ, μὴ κλαίετε ἐπ᾽ ἐμὲ, πλὴν ἐφ᾽ ἑαυ-
29 τὰς κλαίετε, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν· Ὅτι

ἰδοὺ, ἔρχονται ἡμέραι ἐν αἷς ἐροῦσι· Μακάρι-
αι αἱ στεῖραι, καὶ κοιλίαι αἳ οὐκ ἐγέννη-
σαν, καὶ μαστοὶ οἳ οὐκ ἐθήλασαν. Τότε ἄρ- 30
ξονται λέγειν τοῖς ὄρεσι· Πέσετε ἐφ' ἡμᾶς·
καὶ τοῖς βουνοῖς· Καλύψατε ἡμᾶς. Ὅτι εἰ 31
ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν τῷ
ξηρῷ τί γένηται; Ἤγοντο δὲ καὶ ἕτεροι δύο 32
κακοῦργοι σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι. Καὶ ὅτε 33
ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν τόπον τὸν καλούμενον Κρα-
νίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτὸν καὶ τοὺς κακούρ-
γους· ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν δὲ ἐξ ἀριστερῶν.
Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγε· Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· 34
οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσι. Διαμεριζόμενοι
δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἔβαλον κλῆρον. Καὶ 35
εἱστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν. ἐξεμυκτήριζον δὲ καὶ
οἱ ἄρχοντες σὺν αὐτοῖς, λέγοντες· Ἄλλους
ἔσωσε, σωσάτω ἑαυτὸν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ Χρι-
στὸς ὁ τοῦ Θεοῦ ἐκλεκτός. Ἐνέπαιζον δὲ αὐ- 36
τῷ καὶ οἱ στρατιῶται, προσερχόμενοι καὶ ὄξος
προσφέροντες αὐτῷ· Καὶ λέγοντες· Εἰ σὺ εἶ 37
ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν. Ἦν 38
δὲ καὶ ἐπιγραφὴ γεγραμμένη ἐπ' αὐτῷ
γράμμασιν Ἑλληνικοῖς καὶ Ῥωμαϊκοῖς καὶ
Ἑβραϊκοῖς· ΟΥ̓͂ΤΟ'Σ ἘΣΤΙΝ Ὁ
ΒΑΣΙΛΕΥ'Σ ΤΩ͂Ν ἸΟΥΔΑΙ'ΩΝ.
Εἷς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλα- 39

σφήμει

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σφήμει αὐτὸν, λέγων· Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς,
40 σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
ἕτερος ἐπετίμα αὐτῷ, λέγων· Οὐδὲ φοβῇ
41 σὺ τὸν Θεὸν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ; Καὶ
ἡμεῖς μὲν δικαίως· ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξα-
μεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον
42 ἔπραξε. Καὶ ἔλεγε τῷ Ἰησοῦ· Μνήσθητί μου,
43 Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. Καὶ
εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω σοι, σή-
44 μερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ. Ἦν
δὲ ὡσεὶ ὥρα ἕκτη, καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην
45 τὴν γῆν, ἕως ὥρας ἐννάτης. Καὶ ἐσκοτί-
σθη ὁ ἥλιος, καὶ ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα τοῦ
46 ναοῦ μέσον. Καὶ φωνήσας φωνῇ μεγάλῃ ὁ
Ἰησοῦς εἶπε· Πάτερ, εἰς χεῖράς σου παρα-
θήσομαι τὸ πνεῦμά μου. Καὶ ταῦτα εἰ-
47 πὼν ἐξέπνευσεν. Ἰδὼν δὲ ὁ ἑκατόνταρχος
τὸ γενόμενον, ἐδόξασε τὸν Θεὸν, λέγων· Ὄν-
48 τως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν. Καὶ
πάντες οἱ συμπαραγενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ
τὴν θεωρίαν ταύτην, θεωροῦντες τὰ γενό-
μενα, τύπτοντες ἑαυτῶν τὰ στήθη ὑπέστρεφον.
49 Εἱστήκεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτοῦ μα-
κρόθεν, καὶ γυναῖκες αἱ συνακολουθήσασαι
αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ὁρῶσαι ταῦτα.
50 Καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσὴφ, βουλευτὴς

ὑπάρχων, ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος, (Οὗ- 51
τος οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος τῇ βουλῇ καὶ
τῇ πράξει αὐτῶν) ἀπὸ Ἀριμαθαίας πό-
λεως τῶν Ἰουδαίων· ὃς καὶ προσεδέχετο καὶ αὐ-
τὸς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Οὗτος προσ- 52
ελθὼν τῷ Πιλάτῳ, ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ
Ἰησοῦ. Καὶ καθελὼν αὐτὸ ἐνετύλιξεν αὐ- 53
τὸ σινδόνι, καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν μνήματι λα-
ξευτῷ, οὗ οὐκ ἦν οὐδέπω οὐδεὶς κείμενος.
Καὶ ἡμέρα ἦν παρασκευὴ, καὶ σάββατον 54
ἐπέφωσκε. Κατακολουθήσασαι δὲ καὶ γυναῖ- 55
κες, αἵτινες ἦσαν συνεληλυθυῖαι αὐτῷ ἐκ
τῆς Γαλιλαίας, ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον, καὶ
ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ. Ὑποστρέψασαι δὲ 56
ἡτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα· καὶ τὸ μὲν
σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν.

κδ'. 24.

Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων, ὄρθρου βαθέος 1
ἦλθον ἐπὶ τὸ μνῆμα, φέρουσαι ἃ ἡτοίμα-
σαν ἀρώματα· καί τινες σὺν αὐταῖς. Εὗρον 2
δὲ τὸν λίθον ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνη-
μείου· Καὶ εἰσελθοῦσαι οὐχ εὗρον τὸ σῶμα 3
τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαπο- 4
ρεῖσθαι αὐτὰς περὶ τούτου, καὶ ἰδοὺ, δύο ἄν-
δρες ἐπέστησαν αὐταῖς ἐν ἐσθήσεσιν ἀστρα-
πτούσαις· Ἐμφόβων δὲ γενομένων αὐτῶν, 5

καὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

καὶ κλινουσῶν τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν,
εἶπον πρὸς αὐτάς· Τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ
5 τῶν νεκρῶν; Οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλ' ἠγέρθη. μνή-
σθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν, ἔτι ὢν ἐν τῇ Γα-
7 λιλαίᾳ, Λέγων· Ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἁμαρ-
τωλῶν, καὶ σταυρωθῆναι· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ
8 ἀναστῆναι. Καὶ ἐμνήσθησαν τῶν ῥημάτων
9 αὐτοῦ. Καὶ ὑποστρέψασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου,
ἀπήγγειλαν ταῦτα πάντα τοῖς ἕνδεκα καὶ πᾶ-
10 σι τοῖς λοιποῖς. Ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ
Μαρία καὶ Ἰωάννα καὶ Μαρία Ἰακώβου, καὶ
αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς, αἳ ἔλεγον πρὸς τοὺς
11 ἀποστόλους ταῦτα. Καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον
αὐτῶν ὡσεὶ λῆρος τὰ ῥήματα αὐτῶν, καὶ ἠπίστουν
12 αὐταῖς. Ὁ δὲ Πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν ἐπὶ
τὸ μνημεῖον· καὶ παρακύψας βλέπει τὰ ὀθό-
νια κείμενα μόνα· καὶ ἀπῆλθε, πρὸς ἑαυ-
13 τὸν θαυμάζων τὸ γεγονός. Καὶ ἰδού, δύο ἐξ
αὐτῶν ἦσαν πορευόμενοι ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέ-
ρᾳ εἰς κώμην ἀπέχουσαν σταδίους ἑξήκοντα
14 ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, ᾗ ὄνομα Ἐμμαούς. Καὶ
αὐτοὶ ὡμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων
15 τῶν συμβεβηκότων τούτων. Καὶ ἐγένετο ἐν
τῷ ὁμιλεῖν αὐτοὺς καὶ συζητεῖν, καὶ αὐτὸς ὁ
16 Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς. Οἱ δὲ
ὀφθαλ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶ-
ναι αὐτόν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Τίνες οἱ 17
λόγοι οὗτοι οὓς ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους
περιπατοῦντες, καὶ ἐστὲ σκυθρωποί; Ἀπο- 18
κριθεὶς δὲ ὁ εἷς ᾧ ὄνομα Κλεόπας, εἶπε
πρὸς αὐτόν· Σὺ μόνος παροικεῖς ἐν Ἱερου-
σαλὴμ, καὶ οὐκ ἔγνως τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ
ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· 19
Ποῖα; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ
Ναζωραίου, ὃς ἐγένετο ἀνὴρ προφήτης, δυ-
νατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ καὶ
παντὸς τοῦ λαοῦ. Ὅπως τε παρέδωκαν αὐ- 20
τὸν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς
κρίμα θανάτου, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν.
Ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μέλ- 21
λων λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραήλ· ἀλλά γε σὺν πᾶ-
σι τούτοις, τρίτην ταύτην ἡμέραν ἄγει σή-
μερον ἀφ' οὗ ταῦτα ἐγένετο. Ἀλλὰ καὶ γυ- 22
ναῖκές τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς, γενό-
μεναι ὄρθριαι ἐπὶ τὸ μνημεῖον· Καὶ μὴ εὑ- 23
ροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ, ἦλθον, λέγουσαι καὶ
ὀπτασίαν ἀγγέλων ἑωρακέναι, οἳ λέγουσιν
αὐτὸν ζῆν. Καὶ ἀπῆλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν 24
ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ εὗρον οὕτω καθὼς καὶ
αἱ γυναῖκες εἶπον· αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον. Καὶ 25
αὐτὸς εἶπε πρὸς αὐτούς· Ὦ ἀνόητοι καὶ

βρα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν
26 οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται· Οὐχὶ ταῦτα
ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν, καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν
27 δόξαν αὐτοῦ; Καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ Μωσέως
καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν, διηρμήνευεν
αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ
28 αὐτοῦ. Καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην οὗ ἐπο-
ρεύοντο· καὶ αὐτὸς προσεποιεῖτο πορρωτέρω
29 πορεύεσθαι. Καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν, λέ-
γοντες· Μεῖνον μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἑσπέραν
ἐστὶ, καὶ κέκλικεν ἡ ἡμέρα. Καὶ εἰσῆλθε τοῦ
30 μεῖναι σὺν αὐτοῖς. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατα-
κλιθῆναι αὐτὸν μετ' αὐτῶν, λαβὼν τὸν ἄρ-
τον εὐλόγησε, καὶ κλάσας ἐπεδίδου αὐτοῖς.
31 Αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ, καὶ
ἐπέγνωσαν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγέ-
32 νετο ἀπ' αὐτῶν. Καὶ εἶπον πρὸς ἀλλήλους·
Οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν,
ὡς ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὡς διήνοιγεν
33 ἡμῖν τὰς γραφάς; Καὶ ἀναστάντες αὐτῇ τῇ
ὥρᾳ, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ εὗ-
ρον συνηθροισμένους τοὺς ἕνδεκα καὶ τοὺς
34 σὺν αὐτοῖς, Λέγοντας· Ὅτι ἠγέρθη ὁ Κύ-
35 ριος ὄντως, καὶ ὤφθη Σίμωνι. Καὶ αὐτοὶ ἐξ-
ηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ· καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐ-
36 τοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου. Ταῦτα δὲ αὐτῶν
λαλούν-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

λαλούντων, αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἔστη ἐν μέσῳ
αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς· Εἰρήνη ὑμῖν. Πτοη- 37
θέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦ-
μα θεωρεῖν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί τετα- 38
ραγμένοι ἐστὲ, καὶ διατί διαλογισμοὶ ἀνα-
βαίνουσιν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; Ἴδετε 39
τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου· ὅτι αὐτὸς
ἐγώ εἰμι· ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε· ὅτι
πνεῦμα σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει, καθὼς ἐμὲ
θεωρεῖτε ἔχοντα. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐπέδειξεν 40
αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. Ἔτι δὲ 41
ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς, καὶ θαυ-
μαζόντων, εἶπεν αὐτοῖς· Ἔχετέ τι βρώσι-
μον ἐνθάδε; Οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος 42
ὀπτοῦ μέρος, καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου. Καὶ 43
λαβὼν, ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν. Εἶπε δὲ 44
αὐτοῖς· Οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησα πρὸς
ὑμᾶς ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι
πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μω-
σέως, καὶ προφήταις, καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ.
Τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν, τοῦ συνιέναι 45
τὰς γραφάς· Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτι οὕτω 46
γέγραπται, καὶ οὕτως ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν,
καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ,
Καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ 47
μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα
τὰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

48 τὰ ἔθνη, ἀρξάμενον ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. Ὑ-
49 μεῖς δέ ἐστε μάρτυρες τούτων. Καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ
ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός μου
ἐφ' ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ καθίσατε ἐν τῇ πόλει
Ἱερουσαλὴμ ἕως οὗ ἐνδύσησθε δύναμιν ἐξ
50 ὕψους. Ἐξήγαγε δὲ αὐτοὺς ἔξω ἕως εἰς Βη-
θανίαν· καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ, εὐ-
51 λόγησεν αὐτούς. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλο-
γεῖν αὐτὸν αὐτοὺς, διέστη ἀπ' αὐτῶν, καὶ
52 ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν. Καὶ αὐτοὶ προσ-
κυνήσαντες αὐτὸν, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερου-
53 σαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης. Καὶ ἦσαν
διαπαντὸς ἐν τῷ ἱερῷ, αἰνοῦντες καὶ εὐλο-
γοῦντες τὸν Θεόν. Ἀμήν.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Κεφ. α'. 1.

1 ἘΝ ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος
ἦν πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ λό-
2 γος. Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν
3 Θεόν. Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο· καὶ χωρὶς
αὐτοῦ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν. Ἐν αὐτῷ ζωὴ 4
ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων· Καὶ 5
τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐ-
τὸ οὐ κατέλαβεν. Ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπ- 6
εσταλμένος παρὰ Θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰω-
άννης. Οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα 7
μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πι-
στεύσωσι δι' αὐτοῦ. Οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, 8
ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. Ἦν τὸ 9
φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον
ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. Ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, 10
καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο· καὶ ὁ κόσμος
αὐτὸν οὐκ ἔγνω. Εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι 11
αὐτὸν οὐ παρέλαβον. Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, 12
ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέ-
σθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ·
Οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος 13
σαρκός, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρός, ἀλλ' ἐκ
Θεοῦ ἐγεννήθησαν. Καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένε- 14
το· καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, (καὶ ἐθεασάμεθα
τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς
παρὰ πατρός) πλήρης χάριτος καὶ ἀλη-
θείας. Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ, καὶ κέ- 15
κραγε, λέγων· Οὗτος ἦν ὃν εἶπον· Ὁ ὀπίσω
μου ἐρχόμενος, ἔμπροσθέν μου γέγονεν· ὅτι
πρῶτός μου ἦν. Καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος 16

αὐτοῦ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν
17 ἀντὶ χάριτος. Ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωσέως
ἐδόθη· ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰη-
18 σοῦ Χριστοῦ ἐγένετο. Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώ-
ποτε· ὁ μονογενὴς υἱὸς, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον
19 τοῦ πατρὸς, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο. Καὶ αὕτη
ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου, ὅτε ἀπέστειλαν
οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱεροσολύμων ἱερεῖς καὶ Λευΐ-
20 τας, ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτόν· Σὺ τίς εἶ; Καὶ
ὡμολόγησε, καὶ οὐκ ἠρνήσατο· καὶ ὡμολό-
21 γησεν· Ὅτι οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστός. Καὶ ἠρώ-
τησαν αὐτόν· Τί οὖν; Ἠλίας εἶ σύ; Καὶ λέ-
γει· Οὐκ εἰμί. Ὁ προφήτης εἶ σύ; Καὶ ἀπ-
22 εκρίθη· Οὔ. Εἶπον οὖν αὐτῷ· Τίς εἶ; ἵνα
ἀπόκρισιν δῶμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς· τί
23 λέγεις περὶ σεαυτοῦ; Ἔφη· Ἐγὼ φωνὴ βοῶν-
τος ἐν τῇ ἐρήμῳ· Εὐθύνατε τὴν ὁδὸν Κυ-
24 ρίου· καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης. Καὶ
οἱ ἀπεσταλμένοι, ἦσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων·
25 Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν, καὶ εἶπον αὐτῷ· Τί οὖν
βαπτίζεις, εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ Χριστὸς, οὔτε Ἠ-
26 λίας, οὔτε ὁ προφήτης; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς
ὁ Ἰωάννης, λέγων· Ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι·
μέσος δὲ ὑμῶν ἕστηκεν ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε·
27 Αὐτός ἐστιν ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ὃς ἔμ-
προσθέν μου γέγονεν· οὗ ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἄξιος

ἵνα

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος.
Ταῦτα ἐν Βηθαβαρᾷ ἐγένετο πέραν τοῦ 28
Ἰορδάνου, ὅπου ἦν Ἰωάννης βαπτίζων. Τῇ 29
ἐπαύριον βλέπει ὁ Ἰωάννης τὸν Ἰησοῦν ἐρχό-
μενον πρὸς αὐτὸν, καὶ λέγει· Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ
Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. Οὗ- 30
τός ἐστι περὶ οὗ ἐγὼ εἶπον· Ὀπίσω μου ἔρχεται
ἀνὴρ, ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν· ὅτι πρῶτός
μου ἦν. Κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν· ἀλλ᾽ ἵνα φα- 31
νερωθῇ τῷ Ἰσραὴλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν
τῷ ὕδατι βαπτίζων. Καὶ ἐμαρτύρησεν 32
Ἰωάννης, λέγων· Ὅτι τεθέαμαι τὸ Πνεῦμα
καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ
ἔμεινεν ἐπ᾽ αὐτόν. Κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν· 33
ἀλλ᾽ ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐ-
κεῖνός μοι εἶπεν· Ἐφ᾽ ὃν ἂν ἴδῃς τὸ Πνεῦμα
καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ᾽ αὐτὸν, οὗτός ἐστιν ὁ
βαπτίζων ἐν Πνεύματι ἁγίῳ. Κἀγὼ ἑώρα- 34
κα, καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ
Θεοῦ. Τῇ ἐπαύριον πάλιν εἱστήκει ὁ Ἰωάν- 35
νης, καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο. Καὶ ἐμ- 36
βλέψας τῷ Ἰησοῦ περιπατοῦντι, λέγει· Ἴδε
ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἤκουσαν αὐτοῦ οἱ δύο 37
μαθηταὶ λαλοῦντος, καὶ ἠκολούθησαν τῷ
Ἰησοῦ. Στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ θεασάμε- 38
νος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας, λέγει αὐτοῖς· Τί 39

ζητεῖ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· Ῥαββὶ (ὃ λέ-
γεται ἑρμηνευόμενον, διδάσκαλε) ποῦ
40 μένεις; Λέγει αὐτοῖς· Ἔρχεσθε καὶ ἴδετε.
Ἦλθον καὶ εἶδον ποῦ μένει· καὶ παρ' αὐτῷ ἔμει-
ναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην. ὥρα δὲ ἦν ὡς δε-
41 κάτη. Ἦν Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος
Πέτρου, εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ
42 Ἰωάννου, καὶ ἀκολουθησάντων αὐτῷ. Εὑ-
ρίσκει οὗτος πρῶτος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἴδιον
Σίμωνα, καὶ λέγει αὐτῷ· Εὑρήκαμεν τὸν
Μεσσίαν, ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον ὁ Χρι-
43 στός. Καὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Ἐμ-
βλέψας δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, εἶπε· Σὺ εἶ Σί-
μων ὁ υἱὸς Ἰωνᾶ· σὺ κληθήσῃ Κηφᾶς· ὃ ἑρ-
44 μηνεύεται Πέτρος. Τῇ ἐπαύριον ἠθέλη-
σεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν·
καὶ εὑρίσκει Φίλιππον, καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀκο-
45 λούθει μοι. Ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθ-
σαϊδά, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου.
46 Εὑρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ, καὶ λέ-
γει αὐτῷ· Ὃν ἔγραψε Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ
καὶ οἱ προφῆται, εὑρήκαμεν Ἰησοῦν τὸν υἱὸν
47 τοῦ Ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέθ. Καὶ εἶπεν αὐ-
τῷ Ναθαναήλ· Ἐκ Ναζαρὲθ δύναταί τι
ἀγαθὸν εἶναι; Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· Ἔρ-
48 χου καὶ ἴδε. Εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρ-
χόμενον

χόμενον πρὸς αὐτὸν, καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ·
Ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλίτης ἐν ᾧ δόλος οὐκ
ἔστι. Λέγει αὐτῷ Ναθαναήλ· Πόθεν με γι- 49
νώσκεις; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ·
Πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι, ὄντα ὑπὸ
τὴν συκῆν, εἶδόν σε. Ἀπεκρίθη Ναθα- 50
ναὴλ, καὶ λέγει αὐτῷ· Ῥαββί, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ
Θεοῦ, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. Ἀπ- 51
εκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὅτι εἶπόν σοι·
Εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύεις; μεί-
ζω τούτων ὄψει. Καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀμὴν 52
ἀμὴν λέγω ὑμῖν· Ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν οὐρα-
νὸν ἀνεῳγότα, καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀνα-
βαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου.

β'. 2.

Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμος ἐγένε- 1
το ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἦν ἡ μήτηρ
τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ. Ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ 2
μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον. Καὶ ὑστερή- 3
σαντος οἴνου, λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς
αὐτόν· Οἶνον οὐκ ἔχουσι. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰη- 4
σοῦς· Τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι; οὔπω ἥκει ἡ ὥρα
μου. Λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις· 5
Ὅ,τι ἂν λέγῃ ὑμῖν ποιήσατε. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ 6
ὑδρίαι λίθιναι ἓξ, κείμεναι κατὰ τὸν καθαρι-
σμὸν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ρισμὸν τῶν Ἰουδαίων, χωροῦσαι ἀνὰ μετρη-
τὰς δύο ἢ τρεῖς. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Γε-
μίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος. Καὶ ἐγέμισαν
αὐτὰς ἕως ἄνω. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἀντλή-
σατε νῦν, καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ. Καὶ
ἤνεγκαν. Ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρίκλινος
τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενημένον, (καὶ οὐκ ᾔδει πό-
θεν ἐστίν· οἱ δὲ διάκονοι ᾔδεισαν οἱ ἠντληκό-
τες τὸ ὕδωρ) φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρί-
κλινος, Καὶ λέγει αὐτῷ· Πᾶς ἄνθρωπος
πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησι, καὶ ὅταν με-
θυσθῶσι, τότε τὸν ἐλάσσω· σὺ τετήρηκας τὸν
καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι. Ταύτην ἐποίησε τὴν
ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανᾷ τῆς
Γαλιλαίας, καὶ ἐφανέρωσε τὴν δόξαν αὐ-
τοῦ· καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ
2 αὐτοῦ. Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς Καπερναοὺμ,
αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐ-
τοῦ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· καὶ ἐκεῖ ἔμειναν
3 οὐ πολλὰς ἡμέρας. Καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ πάσχα
τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ
4 Ἰησοῦς. Καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦν-
τας βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστερὰς, καὶ
5 τοὺς κερματιστὰς καθημένους. Καὶ ποιή-
σας φραγέλλιον ἐκ σχοινίων, πάντας ἐξ-
έβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τά τε πρόβατα καὶ
τοὺς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τοὺς βόας· καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεε τὸ κέρ-
μα, καὶ τὰς τραπέζας ἀνέστρεψε· Καὶ τοῖς 16
τὰς περιστερὰς πωλοῦσιν εἶπεν· Ἄρατε ταῦ-
τα ἐντεῦθεν· μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρός
μου οἶκον ἐμπορίου. Ἐμνήσθησαν δὲ οἱ μα- 17
θηταὶ αὐτοῦ, ὅτι γεγραμμένον ἐστίν· Ὁ ζῆ-
λος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέ με. Ἀπεκρί- 18
θησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ εἶπον αὐτῷ· Τί
σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς;
Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Λύσα- 19
τε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγε-
ρῶ αὐτόν. Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· Τεσσα- 20
ράκοντα καὶ ἓξ ἔτεσιν ᾠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗ-
τος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν;
Ἐκεῖνος δὲ ἔλεγε περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος 21
αὐτοῦ. Ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνή- 22
σθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγεν
αὐτοῖς· καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ, καὶ τῷ λό-
γῳ ᾧ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς. Ὡς δὲ ἦν ἐν Ἱεροσολύ- 23
μοις ἐν τῷ πάσχα ἐν τῇ ἑορτῇ, πολλοὶ ἐπί-
στευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θεωροῦντες αὐ-
τοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰησοῦς 24
οὐκ ἐπίστευεν ἑαυτὸν αὐτοῖς, διὰ τὸ αὐτὸν
γινώσκειν πάντας· Καὶ ὅτι οὐ χρείαν εἶχεν 25
ἵνα τις μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου· αὐ-
τὸς γὰρ ἐγίνωσκε τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

γ΄. 3.

1 Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νι-
κόδημος ὄνομα αὐτῷ, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων·
2 Οὗτος ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν νυκτὸς, καὶ εἶ-
πεν αὐτῷ· Ῥαββὶ, οἴδαμεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ
ἐλήλυθας διδάσκαλος· οὐδεὶς γὰρ ταῦτα
τὰ σημεῖα δύναται ποιεῖν ἃ σὺ ποιεῖς ἐὰν
3 μὴ ᾖ ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰη-
σοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω
σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται
4 ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Λέγει πρὸς
αὐτὸν ὁ Νικόδημος· Πῶς δύναται ἄνθρω-
πος γεννηθῆναι γέρων ὤν; μὴ δύναται
εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον
5 εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις
γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ Πνεύματος, οὐ δύ-
ναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.
6 Τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς, σάρξ ἐστι· καὶ
τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Πνεύματος, πνεῦ-
7 μά ἐστι. Μὴ θαυμάσῃς ὅτι εἶπόν σοι· Δεῖ
8 ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν. Τὸ πνεῦμα ὅπου
θέλει πνεῖ· καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις,
ἀλλ' οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει·
οὕτως ἐστὶ πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Πνεύ-
9 ματος. Ἀπεκρίθη Νικόδημος καὶ εἶπεν
αὐτῷ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

αὐτῷ· Πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι; Ἀπ- 10
εκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ δι-
δάσκαλος τοῦ Ἰσραήλ, καὶ ταῦτα οὐ γινώ-
σκεις; Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτι ὃ οἴδαμεν 11
λαλοῦμεν, καὶ ὃ ἑωράκαμεν μαρτυροῦμεν·
καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε. Εἰ 12
τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε· πῶς,
ἐὰν εἴπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια, πιστεύσετε;
Καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ 13
ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβὰς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ. Καὶ καθὼς Μωσῆς ὕψω- 14
σε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι
δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου· Ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων 15
εἰς αὐτὸν, μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν
αἰώνιον. Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κό- 16
σμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν,
ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόλη-
ται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. Οὐ γὰρ ἀπ- 17
έστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον,
ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κό-
σμος δι' αὐτοῦ. Ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν, οὐ 18
κρίνεται· ὁ δὲ μὴ πιστεύων, ἤδη κέκριται,
ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονο-
γενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις, 19
ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἠγά-
πησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος ἢ

τὸ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τὸ φῶς· ἦν γὰρ πονηρὰ αὐτῶν τὰ ἔργα.
20 Πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσων, μισεῖ τὸ φῶς·
καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγ-
21 χθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ. Ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλή-
θειαν, ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φανερω-
θῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν Θεῷ ἐστιν εἰργασ-
22 μένα. Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν·
καὶ ἐκεῖ διέτριβε μετ' αὐτῶν καὶ ἐβάπτι-
23 ζεν. Ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν Αἰνὼν,
ἐγγὺς τοῦ Σαλεὶμ, ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν
24 ἐκεῖ· καὶ παρεγίνοντο καὶ ἐβαπτίζοντο. Οὔ-
πω γὰρ ἦν βεβλημένος εἰς τὴν φυλα-
25 κὴν ὁ Ἰωάννης. Ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ
τῶν μαθητῶν Ἰωάννου μετὰ Ἰουδαίων περὶ
26 καθαρισμοῦ· Καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰωάν-
νην καὶ εἶπον αὐτῷ· Ῥαββὶ, ὃς ἦν μετὰ σοῦ
πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ᾧ σὺ μεμαρτύρηκας,
ἴδε, οὗτος βαπτίζει, καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς
27 αὐτόν. Ἀπεκρίθη Ἰωάννης καὶ εἶπεν· Οὐ
δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν οὐδὲν ἐὰν μὴ ᾖ
28 δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Αὐτοὶ ὑμεῖς
μοι μαρτυρεῖτε ὅτι εἶπον· Οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ
Χριστὸς, ἀλλ' ὅτι ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμ-
29 προσθεν ἐκείνου. Ὁ ἔχων τὴν νύμφην, νυμ-
φίος ἐστίν· ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμφίου ὁ ἑστηκὼς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

καὶ ἀκούων αὐτοῦ, χαρᾷ χαίρει διὰ τὴν φω-
νὴν τοῦ νυμφίου. αὕτη οὖν ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ πε-
πλήρωται. Ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ 30
ἐλαττοῦσθαι. Ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος, ἐπάνω 31
πάντων ἐστίν. ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς, ἐκ τῆς γῆς ἐστι, καὶ
ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ. ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος,
ἐπάνω πάντων ἐστίν. Καὶ ὃ ἑώρακε καὶ ἤκου- 32
σε, τοῦτο μαρτυρεῖ· καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ
οὐδεὶς λαμβάνει. Ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρ- 33
τυρίαν ἐσφράγισεν ὅτι ὁ Θεὸς ἀληθής ἐστιν.
Ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς, τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ 34
λαλεῖ· οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν ὁ Θεὸς τὸ
πνεῦμα. Ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱὸν, καὶ πάν- 35
τα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. Ὁ πιστεύων 36
εἰς τὸν υἱὸν, ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ
υἱῷ, οὐκ ὄψεται ζωὴν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ
μένει ἐπ' αὐτόν.

δ΄. 4.

Ὡς οὖν ἔγνω ὁ Κύριος ὅτι ἤκουσαν οἱ 1
Φαρισαῖοι ὅτι Ἰησοῦς πλείονας μαθητὰς
ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἢ Ἰωάννης, (Καίτοιγε 2
Ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζεν, ἀλλ' οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ) Ἀφῆκε τὴν Ἰουδαίαν, καὶ 3
ἀπῆλθε πάλιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἔδει 4
δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆς Σαμαρείας.
Ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας λε- 5
γομέ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

γομένην Σιχὰρ, πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδω-
6 κεν Ἰακὼβ Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. Ἦν δὲ ἐκεῖ
πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακὼς
ἐκ τῆς ὁδοιπορίας, ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ
7 πηγῇ. ὥρα ἦν ὡσεὶ ἕκτη. Ἔρχεται γυνὴ
ἐκ τῆς Σαμαρείας ἀντλῆσαι ὕδωρ. λέγει
8 αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Δός μοι πιεῖν. Οἱ γὰρ μα-
θηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν,
ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσι. Λέγει οὖν αὐτῷ ἡ
γυνὴ ἡ Σαμαρεῖτις· Πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὢν
παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς, οὔσης γυναικὸς Σα-
μαρείτιδος; οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι
10 Σαμαρείταις. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν
αὐτῇ· Εἰ ᾔδεις τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς
ἐστιν ὁ λέγων σοι· Δός μοι πιεῖν· σὺ ἂν ᾔτη-
11 σας αὐτὸν, καὶ ἔδωκεν ἄν σοι ὕδωρ ζῶν. Λέ-
γει αὐτῷ ἡ γυνή· Κύριε, οὔτε ἄντλημα
ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις
12 τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; Μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς
ἡμῶν Ἰακὼβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ
αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιε, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ τὰ
13 θρέμματα αὐτοῦ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ
εἶπεν αὐτῇ· Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τού-
14 του, διψήσει πάλιν· Ὃς δ' ἂν πίῃ ἐκ τοῦ
ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσῃ
εἰς τὸν αἰῶνα· ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ δώσω αὐτῷ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου
εἰς ζωὴν αἰώνιον. Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή· 15
Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ,
μηδὲ ἔρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν. Λέγει αὐ- 16
τῇ ὁ Ἰησοῦς· Ὕπαγε, φώνησον τὸν ἄνδρα
σου, καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε. Ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ 17
εἶπεν· Οὐκ ἔχω ἄνδρα. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς·
Καλῶς εἶπας· Ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω. Πέν- 18
τε γὰρ ἄνδρας ἔχες· καὶ νῦν ὃν ἔχεις, οὐκ ἔστι
σου ἀνήρ. τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας. Λέγει αὐτῷ 19
ἡ γυνή· Κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ.
Οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τούτῳ τῷ ὄρει προσ- 20
εκύνησαν· καὶ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύ-
μοις ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου δεῖ προσκυνεῖν. Λέ- 21
γει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Γύναι, πίστευσόν μοι ὅτι
ἔρχεται ὥρα, ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ οὔτε ἐν
Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ πατρί.
Ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε· ἡμεῖς 22
προσκυνοῦμεν ὃ οἴδαμεν· ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ
τῶν Ἰουδαίων ἐστίν. Ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν 23
ἐστιν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυ-
νήσουσι τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ·
καὶ γὰρ ὁ πατὴρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυ-
νοῦντας αὐτόν. Πνεῦμα ὁ Θεός· καὶ τοὺς 24
προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀλη-
θείᾳ δεῖ προσκυνεῖν. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· 25
Οἶδα

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Οἶδα ὅτι Μεσσίας ἔρχεται, ὁ λεγόμενος
Χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν
26 πάντα. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι, ὁ
27 λαλῶν σοι. Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθον οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμασαν ὅτι μετὰ γυναικὸς
ἐλάλει· οὐδεὶς μέντοι εἶπε· Τί ζητεῖς; ἤ, τί
28 λαλεῖς μετ' αὐτῆς; Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν
αὐτῆς ἡ γυνή, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν,
29 καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις· Δεῦτε, ἴδετε ἄν-
θρωπον ὃς εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα·
30 μήτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός; Ἐξῆλθον οὖν ἐκ τῆς
31 πόλεως, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν. Ἐν δὲ τῷ
μεταξὺ ἠρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταί, λέγον-
32 τες· Ῥαββί, φάγε. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐγὼ
βρῶσιν ἔχω φαγεῖν ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε.
33 Ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους·
34 Μήτις ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν; Λέγει αὐτοῖς
ὁ Ἰησοῦς· Ἐμὸν βρῶμά ἐστιν, ἵνα ποιῶ τὸ
θέλημα τοῦ πέμψαντός με, καὶ τελειώσω αὐ-
35 τοῦ τὸ ἔργον. Οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἔτι τετρά-
μηνόν ἐστι, καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; Ἰδού, λέ-
γω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν,
καὶ θεάσασθε τὰς χώρας ὅτι λευκαί εἰσι
36 πρὸς θερισμὸν ἤδη. Καὶ ὁ θερίζων, μι-
σθὸν λαμβάνει, καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν
αἰώνιον· ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ, καὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὁ θερίζων. Ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν ὁ ἀ- 37
ληθινὸς, ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων, καὶ ἄλλος
ὁ θερίζων. Ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν ὃ 38
οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκα-
σι, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύ-
θατε. Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπί- 39
στευσαν εἰς αὐτὸν τῶν Σαμαρειτῶν, διὰ τὸν
λόγον τῆς γυναικὸς, μαρτυρούσης· Ὅτι εἶπέ
μοι πάντα ὅσα ἐποίησα. Ὡς οὖν ἦλθον 40
πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, ἠρώτων αὐ-
τὸν μεῖναι παρ' αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο
ἡμέρας. Καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευσαν 41
διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ. Τῇ τε γυναικὶ ἔλε- 42
γον· Ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν πι-
στεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἴδαμεν
ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ
Χριστός. Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν 43
ἐκεῖθεν, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν.
Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν ὅτι προ- 44
φήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει.
Ὅτε οὖν ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέ- 45
ξαντο αὐτὸν οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα ἑωρα-
κότες ἃ ἐποίησεν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ
ἑορτῇ· καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν.
Ἦλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἰς τὴν Κανᾶ 46
τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἐποίησε τὸ ὕδωρ οἶνον.

Καὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Καὶ ἦν τις βασιλικὸς, οὗ ὁ υἱὸς ἠσθένει ἐν
47 Καπερναούμ. Οὗτος ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς
ἥκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν,
ἀπῆλθε πρὸς αὐτὸν, καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα
καταβῇ καὶ ἰάσηται αὐτοῦ τὸν υἱόν· ἤμελ-
48 λε γὰρ ἀποθνήσκειν. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς
αὐτόν· Ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδητε, οὐ
49 μὴ πιστεύσητε. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βασι-
λικός· Κύριε, κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ
50 παιδίον μου. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πορεύου·
ὁ υἱός σου ζῇ. Καὶ ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος
τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν αὐτῷ Ἰησοῦς· καὶ ἐπορεύε-
51 το. Ἤδη δὲ αὐτοῦ καταβαίνοντος, οἱ δοῦλοι
αὐτοῦ ἀπήντησαν αὐτῷ, καὶ ἀπήγγειλαν,
52 λέγοντες· Ὅτι ὁ παῖς σου ζῇ. Ἐπύθετο οὖν
παρ᾽ αὐτῶν τὴν ὥραν ἐν ᾗ κομψότερον
ἔσχε· καὶ εἶπον αὐτῷ· Ὅτι χθὲς ὥραν ἑβδό-
53 μην ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός. Ἔγνω οὖν ὁ
πατὴρ ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐν ᾗ εἶπεν αὐ-
τῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι ὁ υἱός σου ζῇ. καὶ ἐπίστευ-
54 σεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη. Τοῦτο πά-
λιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς,
ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλι-
λαίαν.

ε΄. ς.

1 Μετὰ ταῦτα ἦν ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἔστι δὲ ἐν 2
τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κο-
λυμβήθρα, ἡ ἐπιλεγομένη Ἑβραϊστὶ Βηθ-
εσδὰ, πέντε στοὰς ἔχουσα. Ἐν ταύταις κα- 3
τέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυ-
φλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, ἐκδεχομένων τὴν τοῦ
ὕδατος κίνησιν. Ἄγγελος γὰρ κατὰ καιρὸν 4
κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, καὶ ἐτά-
ρασσε τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς
μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος, ὑγιὴς ἐγί-
νετο, ᾧ δήποτε κατείχετο νοσήματι. Ἦν δέ 5
τις ἄνθρωπος ἐκεῖ τριάκοντα ὀκτὼ ἔτη
ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰη- 6
σοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη
χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ· Θέλεις ὑγιὴς γε-
νέσθαι; Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν· Κύ- 7
ριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα, ὅταν ταρα-
χθῇ τὸ ὕδωρ, βάλλῃ με εἰς τὴν κολυμ-
βήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγὼ, ἄλλος πρὸ
ἐμοῦ καταβαίνει. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἔ- 8
γειραι, ἆρον τὸν κράββατόν σου, καὶ περι-
πάτει. Καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρω- 9
πος· καὶ ἦρε τὸν κράββατον αὐτοῦ, καὶ περι-
επάτει. ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡ-
μέρᾳ. Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθε- 10
ραπευμένῳ· Σάββατόν ἐστιν, οὐκ ἔξεστί

11 σοι ἆραι τὸν κράββατον. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς·
Ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν·
Ἆρον τὸν κράββατόν σου, καὶ περιπάτει.
12 Ἠρώτησαν οὖν αὐτόν· Τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος
ὁ εἰπών σοι· Ἆρον τὸν κράββατόν σου, καὶ
13 περιπάτει; Ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ᾔδει τίς ἐστιν· ὁ
γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν ὄχλου ὄντος ἐν τῷ
14 τόπῳ. Μετὰ ταῦτα εὑρίσκει αὐτὸν ὁ Ἰη-
σοῦς ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἴδε, ὑγιὴς
γέγονας· μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖ-
15 ρόν τί σοι γένηται. Ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος, καὶ
ἀνήγγειλε τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ
16 ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ. Καὶ διὰ τοῦτο ἐδίω-
κον τὸν Ἰησοῦν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν
ἀποκτεῖναι, ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ.
17 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς· Ὁ πατήρ
μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται, κἀγὼ ἐργάζομαι.
18 Διὰ τοῦτο οὖν μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰου-
δαῖοι ἀποκτεῖναι, ὅτι οὐ μόνον ἔλυε τὸ σάβ-
βατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγε τὸν
19 Θεόν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ Θεῷ. Ἀπ-
εκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ υἱὸς
ποιεῖν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ οὐδέν, ἐὰν μή τι βλέπῃ
τὸν πατέρα ποιοῦντα· ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ,
20 ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ. Ὁ γὰρ πατὴρ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

φιλεῖ τὸν υἱὸν, καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ ἃ
αὐτὸς ποιεῖ· καὶ μείζονα τούτων δείξει αὐ-
τῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε. Ὥσπερ γὰρ 21
ὁ πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ,
οὕτω καὶ ὁ υἱὸς οὓς θέλει ζωοποιεῖ. Οὐδὲ γὰρ ὁ 22
πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶ-
σαν δέδωκε τῷ υἱῷ· Ἵνα πάντες τιμῶσι τὸν 23
υἱὸν, καθὼς τιμῶσι τὸν πατέρα. ὁ μὴ τιμῶν
τὸν υἱὸν, οὐ τιμᾷ τὸν πατέρα τὸν πέμψαντα αὐ-
τόν. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὁ τὸν λόγον 24
μου ἀκούων, καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με,
ἔχει ζωὴν αἰώνιον· καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχε-
ται. ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς
τὴν ζωήν. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι 25
ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστιν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκού-
σονται τῆς φωνῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ· καὶ οἱ ἀκού-
σαντες ζήσονται. Ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἔχει 26
ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως ἔδωκε καὶ τῷ υἱῷ ζωὴν
ἔχειν ἐν ἑαυτῷ· Καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ 27
καὶ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστί. Μὴ 28
θαυμάζετε τοῦτο· ὅτι ἔρχεται ὥρα ἐν ᾗ πάν-
τες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται τῆς φω-
νῆς αὐτοῦ. Καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγα- 29
θὰ ποιήσαντες, εἰς ἀνάστασιν ζωῆς· οἱ δὲ τὰ
φαῦλα πράξαντες, εἰς ἀνάστασιν κρίσεως.
Οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐδέν. 30
καθὼς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

καθὼς ἀκούω, κρίνω· καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δι-
καία ἐστίν· ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν,
ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με πατρός.
31 Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυ-
32 ρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθής. Ἄλλος ἐστὶν ὁ
μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ οἶδα ὅτι ἀληθής
ἐστιν ἡ μαρτυρία ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.
33 Ὑμεῖς ἀπεστάλκατε πρὸς Ἰωάννην, καὶ με-
34 μαρτύρηκε τῇ ἀληθείᾳ. Ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ
ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω· ἀλ-
35 λὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε. Ἐκεῖνος
ἦν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ φαίνων·
ὑμεῖς δὲ ἠθελήσατε ἀγαλλιασθῆναι πρὸς
36 ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ. Ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν
μαρτυρίαν μείζω τοῦ Ἰωάννου· τὰ γὰρ ἔργα
ἃ ἔδωκέ μοι ὁ πατὴρ ἵνα τελειώσω αὐτά,
αὐτὰ τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ, μαρτυρεῖ περὶ
37 ἐμοῦ ὅτι ὁ πατήρ με ἀπέσταλκε. Καὶ ὁ πέμ-
ψας με πατήρ, αὐτὸς μεμαρτύρηκε περὶ
ἐμοῦ. οὔτε φωνὴν αὐτοῦ ἀκηκόατε πώποτε,
38 οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑωράκατε. Καὶ τὸν λόγον
αὐτοῦ οὐκ ἔχετε μένοντα ἐν ὑμῖν· ὅτι ὃν ἀπ-
έστειλεν ἐκεῖνος, τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύε-
39 τε. Ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖ-
τε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν· καὶ ἐκεῖναί
40 εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ. Καὶ οὐ θέ-

λετε

λετε ἐλθεῖν πρός με, ἵνα ζωὴν ἔχητε. Δό- 41
ξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω· Ἀλλ' 42
ἔγνωκα ὑμᾶς ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ οὐκ
ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς. Ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνό- 43
ματι τοῦ πατρός μου, καὶ οὐ λαμβάνετέ με·
ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ,
ἐκεῖνον λήψεσθε. Πῶς δύνασθε ὑμεῖς πι- 44
στεῦσαι, δόξαν παρὰ ἀλλήλων λαμβά-
νοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου
Θεοῦ οὐ ζητεῖτε; Μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατ- 45
ηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν πατέρα· ἔστιν ὁ κατ-
ηγορῶν ὑμῶν, Μωσῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπί-
κατε. Εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωσῇ, ἐπιστεύετε 46
ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν. Εἰ 47
δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς
τοῖς ἐμοῖς ῥήμασι πιστεύσετε;

ϛ'. 6.

Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν 1
τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας τῆς Τιβεριά-
δος. Καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολύς, 2
ὅτι ἑώρων αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν
ἀσθενούντων. Ἀνῆλθε δὲ εἰς τὸ ὄρος ὁ Ἰη- 3
σοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐ-
τοῦ. Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα, ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰου- 4
δαίων. Ἐπάρας οὖν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλ- 5
μοὺς, καὶ θεασάμενος ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρ-

χεται,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

χεται πρὸς αὐτὸν, λέγει πρὸς τὸν Φίλιππον·
Πόθεν ἀγοράσομεν ἄρτους, ἵνα φάγωσιν οὗ-
6 τοι; (Τοῦτο δὲ ἔλεγε πειράζων αὐτόν· αὐτὸς
7 γὰρ ᾔδει τί ἔμελλε ποιεῖν) Ἀπεκρίθη αὐτῷ
Φίλιππος· Διακοσίων δηναρίων ἄρτοι
οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς, ἵνα ἕκαστος αὐτῶν
8 βραχύ τι λάβῃ. Λέγει αὐτῷ εἷς ἐκ τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ, Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμω-
9 νος Πέτρου· Ἔστι παιδάριον ἓν ὧδε ὃ ἔχει
πέντε ἄρτους κριθίνους καὶ δύο ὀψάρια· ἀλ-
10 λὰ ταῦτα τί ἐστιν εἰς τοσούτους; Εἶπε δὲ ὁ Ἰη-
σοῦς· Ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀναπεσεῖν.
Ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ. Ἀνέπεσον
οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ὡσεὶ πεντακισχί-
11 λιοι. Ἔλαβε δὲ τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς, καὶ εὐ-
χαριστήσας διέδωκε τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ
μαθηταὶ τοῖς ἀνακειμένοις· ὁμοίως καὶ ἐκ
12 τῶν ὀψαρίων ὅσον ἤθελον. Ὡς δὲ ἐνεπλήσθη-
σαν, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Συναγά-
γετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, ἵνα μή
13 τι ἀπόληται. Συνήγαγον οὖν, καὶ ἐγέμισαν
δώδεκα κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέν-
τε ἄρτων τῶν κριθίνων, ἃ ἐπερίσσευσε τοῖς
14 βεβρωκόσιν. Οἱ οὖν ἄνθρωποι ἰδόντες ὃ ἐ-
ποίησε σημεῖον ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγον· Ὅτι οὗτός
ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς

τὸν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τὸν κόσμον. Ἰησοῦς οὖν γνοὺς ὅτι μέλλουσιν 15
ἔρχεσθαι, καὶ ἁρπάζειν αὐτὸν ἵνα ποιήσωσιν
αὐτὸν βασιλέα, ἀνεχώρησε πάλιν εἰς τὸ
ὄρος αὐτὸς μόνος. Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, 16
κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θά-
λασσαν. Καὶ ἐμβάντες εἰς τὸ πλοῖον, ἤρ- 17
χοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς Καπερναούμ.
καὶ σκοτία ἤδη ἐγεγόνει, καὶ οὐκ ἐληλύθει πρὸς
αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς. Ἥ τε θάλασσα, ἀνέμου 18
μεγάλου πνέοντος, διηγείρετο. Ἐληλακό- 19
τες οὖν ὡς σταδίους εἰκοσιπέντε ἢ τριάκον-
τα, θεωροῦσι τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς
θαλάσσης, καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου γινόμενον· καὶ
ἐφοβήθησαν. Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· Ἐγώ εἰμι, 20
μὴ φοβεῖσθε. Ἤθελον οὖν λαβεῖν αὐτὸν 21
εἰς τὸ πλοῖον· καὶ εὐθέως τὸ πλοῖον ἐγένετο
ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑπῆγον. Τῇ ἐπαύριον ὁ 22
ὄχλος ὁ ἑστηκὼς πέραν τῆς θαλάσσης, ἰδὼν
ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ ἕν,
ἐκεῖνο εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ
ὅτι οὐ συνεισῆλθε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰη-
σοῦς εἰς τὸ πλοιάριον, ἀλλὰ μόνοι οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον· Ἄλλα δὲ ἦλθε πλοι- 23
άρια ἐκ Τιβεριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου ὅπου
ἔφαγον τὸν ἄρτον, εὐχαριστήσαντος τοῦ Κυ-
ρίου· Ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς 24

οὐκ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

οὐκ ἔστιν ἐκεῖ, οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐν-
έβησαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὰ πλοῖα, καὶ ἦλθον εἰς
25 Καπερναοὺμ, ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν. Καὶ εὑ-
ρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης, εἶπον αὐ-
26 τῷ· Ῥαββὶ, πότε ὧδε γέγονας; Ἀπεκρί-
θη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Ἀμὴν ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ζητεῖτέ με οὐχ ὅτι εἴδετε ση-
μεῖα, ἀλλ' ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων, καὶ
27 ἐχορτάσθητε. Ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν
τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρῶσιν τὴν
μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου ὑμῖν δώσει· τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ
28 ἐσφράγισεν, ὁ Θεός. Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν·
Τί ποιῶμεν ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ
29 Θεοῦ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
Τοῦτό ἐστι τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ, ἵνα πιστεύσητε
30 εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος. Εἶπον οὖν αὐ-
τῷ· Τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον, ἵνα ἴδωμεν
31 καὶ πιστεύσωμέν σοι; τί ἐργάζῃ; Οἱ πατέ-
ρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ,
καθώς ἐστι γεγραμμένον· Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρα-
32 νοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. Εἶπεν οὖν αὐ-
τοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· Οὐ
Μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρα-
νοῦ· ἀλλ' ὁ πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον
33 ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν. Ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ
Θεοῦ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Θεοῦ ἐστιν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ. Εἶπον οὖν πρὸς αὐ- 34
τόν· Κύριε, πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον
τοῦτον. Εἶπε δὲ αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι 35
ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρός με,
οὐ μὴ πεινάσῃ· καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, οὐ μὴ
διψήσῃ πώποτε. Ἀλλ' εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ 36
ἑωράκατέ με, καὶ οὐ πιστεύετε. Πᾶν ὃ δί- 37
δωσί μοι ὁ πατὴρ, πρὸς ἐμὲ ἥξει· καὶ τὸν
ἐρχόμενον πρός με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω. Ὅτι 38
καταβέβηκα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, οὐχ ἵνα ποιῶ
τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ
πέμψαντός με. Τοῦτο δέ ἐστι τὸ θέλημα τοῦ 39
πέμψαντός με πατρὸς, ἵνα πᾶν ὃ δέδω-
κέ μοι, μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀνα-
στήσω αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Τοῦτο δέ 40
ἐστι τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, ἵνα πᾶς
ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν, καὶ πιστεύων εἰς αὐτὸν, ἔχῃ
ζωὴν αἰώνιον· καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ τῇ
ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἐγόγγυζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι 41
περὶ αὐτοῦ, ὅτι εἶπεν· Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ
καταβὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ ἔλεγον· Οὐχ οὗ- 42
τός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ἰωσήφ, οὗ ἡμεῖς οἴδα-
μεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; Πῶς οὖν
λέγει οὗτος· Ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέ-
βηκα; Ἀπεκρίθη οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν 43

αὐ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

44 αὐτοῖς· Μὴ γογγύζετε μετ' ἀλλήλων. Οὐ-
δεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με, ἐὰν μὴ ὁ πα-
τὴρ ὁ πέμψας με ἑλκύσῃ αὐτὸν, καὶ ἐγὼ
45 ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἔστι γε-
γραμμένον ἐν τοῖς προφήταις· Καὶ ἔσον-
ται πάντες διδακτοὶ τοῦ Θεοῦ. Πᾶς οὖν ὁ ἀ-
κούσας παρὰ τοῦ πατρὸς, καὶ μαθὼν, ἔρχεται
46 πρός με. Οὐχ ὅτι τὸν πατέρα τὶς ἑώρακεν,
εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ τοῦ Θεοῦ· οὗτος ἑώρακε
47 τὸν πατέρα. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πι-
48 στεύων εἰς ἐμὲ, ἔχει ζωὴν αἰώνιον. Ἐγώ εἰ-
49 μι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. Οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφα-
γον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἀπέθανον.
50 Οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαί-
νων, ἵνα τὶς ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ.
51 Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κα-
ταβάς· ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου, ζή-
σεται εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώ-
σω, ἡ σάρξ μου ἐστὶν, ἣν ἐγὼ δώσω ὑπὲρ
52 τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς. Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλ-
λήλους οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες· Πῶς δύνα-
ται οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν;
53 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ
υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷ-
54 μα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. Ὁ τρώγων

μου

μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἔχει
ζωὴν αἰώνιον· καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ
ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἡ γὰρ σάρξ μου ἀληθῶς ἐστι 55
βρῶσις, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθῶς ἐστι πόσις. Ὁ 56
τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ αἷ-
μα, ἐν ἐμοὶ μένει, κἀγὼ ἐν αὐτῷ. Καθὼς 57
ἀπέστειλέ με ὁ ζῶν πατὴρ, κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν
πατέρα· καὶ ὁ τρώγων με, κἀκεῖνος ζήσε-
ται δι' ἐμέ. Οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ 58
οὐρανοῦ καταβάς· οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέ-
ρες ὑμῶν τὸ μάννα, καὶ ἀπέθανον. ὁ τρώ-
γων τοῦτον τὸν ἄρτον, ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.
Ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ, διδάσκων ἐν 59
Καπερναούμ. Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν 60
μαθητῶν αὐτοῦ, εἶπον· Σκληρός ἐστιν οὗτος
ὁ λόγος· τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν; Εἰ- 61
δὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσι περὶ
τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦ-
το ὑμᾶς σκανδαλίζει; Ἐὰν οὖν θεωρῆτε 62
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ
πρότερον; Τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ ζωοποιοῦν, ἡ 63
σάρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν. τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ
λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστιν. Ἀλλ' 64
εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινὲς οἳ οὐ πιστεύουσιν. ᾔδει γὰρ
ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς τίνες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύον-
τες, καὶ τίς ἐστιν ὁ παραδώσων αὐτόν. Καὶ 65
ἔλεγε·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἔλεγε· Διὰ τοῦτο εἴρηκα ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς δύ-
ναται ἐλθεῖν πρός με ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον
66 αὐτῷ ἐκ τοῦ πατρός μου. Ἐκ τούτου πολλοὶ
ἀπῆλθον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω,
67 καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν. Εἶπεν οὖν
ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα· Μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε
68 ὑπάγειν; Ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ Σίμων
Πέτρος· Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμε-
69 θα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις· Καὶ ἡμεῖς
πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ
70 Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. Ἀπεκρί-
θη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώ-
δεκα ἐξελεξάμην, καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβο-
71 λός ἐστιν; Ἔλεγε δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνος Ἰ-
σκαριώτην· οὗτος γὰρ ἤμελλεν αὐτὸν παρα-
διδόναι, εἷς ὢν ἐκ τῶν δώδεκα.

ζ. 7.

1 Καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς μετὰ ταῦτα ἐν
τῇ Γαλιλαίᾳ· οὐ γὰρ ἤθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ
περιπατεῖν, ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι
2 ἀποκτεῖναι. Ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων
3 ἡ σκηνοπηγία. Εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ
ἀδελφοὶ αὐτοῦ· Μετάβηθι ἐντεῦθεν, καὶ
ὕπαγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μαθη-
ταί σου θεωρήσωσι τὰ ἔργα σου ἃ ποιεῖς·
4 Οὐδεὶς γὰρ ἐν κρυπτῷ τι ποιεῖ, καὶ ζητεῖ αὐ-

τὸς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τὸς ἐν παρρησίᾳ εἶναι· εἰ ταῦτα ποιεῖς, φα-
νέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ. Οὐδὲ γὰρ οἱ 5
ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν. Λέγει 6
οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω
πάρεστιν· ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτέ
ἐστιν ἕτοιμος. Οὐ δύναται ὁ κόσμος μισεῖν 7
ὑμᾶς· ἐμὲ δὲ μισεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ
αὐτοῦ, ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρά ἐστιν. Ὑμεῖς 8
ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην· ἐγὼ οὔ-
πω ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι
ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πεπλήρωται. Ταῦτα 9
δὲ εἰπὼν αὐτοῖς, ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ.
Ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, τότε καὶ 10
αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτήν, οὐ φανερῶς,
ἀλλ' ὡς ἐν κρυπτῷ. Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐζή- 11
τουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ, καὶ ἔλεγον· Ποῦ ἐστιν
ἐκεῖνος; Καὶ γογγυσμὸς πολὺς περὶ αὐ- 12
τοῦ ἦν ἐν τοῖς ὄχλοις. οἱ μὲν ἔλεγον, ὅτι ἀ-
γαθός ἐστιν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον· Οὔ· ἀλλὰ πλα-
νᾷ τὸν ὄχλον. Οὐδεὶς μέντοι παρρησίᾳ 13
ἐλάλει περὶ αὐτοῦ, διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰου-
δαίων. Ἤδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσούσης, ἀν- 14
έβη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερόν, καὶ ἐδίδασκε. Καὶ 15
ἐθαύμαζον οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες· Πῶς
οὗτος γράμματα οἶδε, μὴ μεμαθηκώς;
Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Ἡ 16

ἐμὴ

ἐμὴ διδαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμή, ἀλλὰ τοῦ πέμ-
17 ψαντός με. Ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐ-
τοῦ ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς διδαχῆς, πό-
τερον ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν, ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ
18 λαλῶ. Ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ λαλῶν τὴν δόξαν
τὴν ἰδίαν ζητεῖ· ὁ δὲ ζητῶν τὴν δόξαν τοῦ
πέμψαντος αὐτόν, οὗτος ἀληθής ἐστι, καὶ ἀ-
19 δικία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. Οὐ Μωσῆς δέδω-
κεν ὑμῖν τὸν νόμον, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ποιεῖ τὸν
20 νόμον; τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι; Ἀπεκρί-
θη ὁ ὄχλος καὶ εἶπε· Δαιμόνιον ἔχεις· τίς σε
21 ζητεῖ ἀποκτεῖναι; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ
εἶπεν αὐτοῖς· Ἓν ἔργον ἐποίησα, καὶ πάν-
22 τες θαυμάζετε. Διὰ τοῦτο Μωσῆς δέδω-
κεν ὑμῖν τὴν περιτομήν, (οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ
Μωσέως ἐστίν, ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων) καὶ
23 ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον. Εἰ
περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρωπος ἐν σαβ-
βάτῳ, ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος Μωσέως, ἐμοὶ
χολᾶτε ὅτι ὅλον ἄνθρωπον ὑγιῆ ἐποίησα
24 ἐν σαββάτῳ; Μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ
25 τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνατε. Ἔλεγον οὖν
τινὲς ἐκ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν· Οὐχ οὗτός
26 ἐστιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι; Καὶ ἴδε, παρ-
ρησίᾳ λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσι· μή-
ποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες ὅτι οὗτός

ἐστιν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐστιν ἀληθῶς ὁ Χριστός; Ἀλλὰ τοῦτον οἴδα- 27
μεν πόθεν ἐστίν· ὁ δὲ Χριστὸς ὅταν ἔρχηται,
οὐδεὶς γινώσκει πόθεν ἐστίν. Ἔκραξεν οὖν ἐν 28
τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγων· Κἀ-
μὲ οἴδατε, καὶ οἴδατε πόθεν εἰμί· καὶ ἀπ᾽
ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ᾽ ἔστιν ἀληθινὸς ὁ
πέμψας με, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. Ἐγὼ δὲ 29
οἶδα αὐτόν, ὅτι παρ᾽ αὐτοῦ εἰμι, κἀκεῖνός
με ἀπέστειλεν. Ἐζήτουν οὖν αὐτὸν πιάσαι· 30
καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ᾽ αὐτὸν τὴν χεῖρα,
ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ. Πολλοὶ δὲ ἐκ 31
τοῦ ὄχλου ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, καὶ ἔλεγον· Ὅτι
ὁ Χριστὸς ὅταν ἔλθῃ, μήτι πλείονα σημεῖα
τούτων ποιήσει ὧν οὗτος ἐποίησεν; Ἤκουσαν 32
οἱ Φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ
αὐτοῦ ταῦτα· καὶ ἀπέστειλαν οἱ Φαρισαῖοι
καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς ὑπηρέτας, ἵνα πιάσωσιν
αὐτόν. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἔτι μι- 33
κρὸν χρόνον μεθ᾽ ὑμῶν εἰμι, καὶ ὑπάγω πρὸς
τὸν πέμψαντά με. Ζητήσετέ με, καὶ οὐχ εὑ- 34
ρήσετε· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε
ἐλθεῖν. Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτούς· 35
Ποῦ οὗτος μέλλει πορεύεσθαι, ὅτι ἡμεῖς οὐχ
εὑρήσομεν αὐτόν; μὴ εἰς τὴν διασπορὰν
τῶν Ἑλλήνων μέλλει πορεύεσθαι, καὶ διδά-
σκειν τοὺς Ἕλληνας; Τίς ἐστιν οὗτος ὁ λό- 36

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

γος ὃν εἶπε· Ζητήσετέ με, καὶ οὐχ εὑρήσε-
τε· καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλ-
37 θεῖν; Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς
ἑορτῆς εἱστήκει ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔκραξε, λέγων·
Ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρός με, καὶ πινέ-
38 τω. Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, καθὼς εἶπεν ἡ
γραφὴ, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύ-
39 σουσι ὕδατος ζῶντος. (Τοῦτο δὲ εἶπε περὶ
τοῦ Πνεύματος οὗ ἔμελλον λαμβάνειν οἱ πι-
στεύοντες εἰς αὐτόν· οὔπω γὰρ ἦν Πνεῦμα ἅ-
40 γιον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη) Πολ-
λοὶ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου ἀκούσαντες τὸν λόγον,
ἔλεγον· Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης.
41 Ἄλλοι ἔλεγον· Οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός. ἄλλοι
δὲ ἔλεγον· Μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χρι-
42 στὸς ἔρχεται; Οὐχὶ ἡ γραφὴ εἶπεν, ὅτι ἐκ τοῦ
σπέρματος Δαβὶδ, καὶ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς κώ-
μης ὅπου ἦν Δαβὶδ, ὁ Χριστὸς ἔρχεται;
43 Σχίσμα οὖν ἐν τῷ ὄχλῳ ἐγένετο δι' αὐτόν.
44 Τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν·
ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας.
45 Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς Ἀρχιε-
ρεῖς καὶ Φαρισαίους· καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖ-
46 νοι· Διὰ τί οὐκ ἠγάγετε αὐτόν; Ἀπεκρί-
θησαν οἱ ὑπηρέται· Οὐδέποτε οὕτως ἐλά-
λησεν ἄνθρωπος ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος.

Ἀπ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ Φαρισαῖοι· 47
Μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε; Μή τις ἐκ τῶν 48
ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτὸν, ἢ ἐκ τῶν Φα-
ρισαίων; Ἀλλ' ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ γινώ- 49
σκων τὸν νόμον, ἐπικατάρατοί εἰσι. Λέγει Νι- 50
κόδημος πρὸς αὐτοὺς, ὁ ἐλθὼν νυκτὸς
πρὸς αὐτὸν, εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν· Μὴ ὁ νόμος 51
ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν μὴ ἀκούσῃ
παρ' αὐτοῦ πρότερον, καὶ γνῷ τί ποιεῖ; Ἀπ- 52
εκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς
Γαλιλαίας εἶ; ἐρεύνησον καὶ ἴδε ὅτι προ-
φήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας οὐκ ἐγήγερ-
ται. Καὶ ἐπορεύθη ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον 53
αὐτοῦ.

η΄. 8.

Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐ- 1
λαιῶν. Ὄρθρου δὲ πάλιν παρεγένετο εἰς τὸ 2
ἱερὸν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐτόν· καὶ
καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς. Ἄγουσι δὲ οἱ 3
Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς αὐτὸν
γυναῖκα ἐν μοιχείᾳ κατειλημμένην· καὶ
στήσαντες αὐτὴν ἐν μέσῳ, Λέγουσιν αὐτῷ· 4
Διδάσκαλε, αὕτη ἡ γυνὴ κατελήφθη
ἐπαυτοφώρῳ μοιχευομένη· Ἐν δὲ τῷ νόμῳ 5
Μωσῆς ἡμῖν ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας λι-
θοβολεῖσθαι· σὺ οὖν τί λέγεις; Τοῦτο δὲ ἔλεγον 6

πειρά-

πειράζοντες αὐτὸν, ἵνα ἔχωσι κατηγορεῖν
αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω κύψας, τῷ δα-
7 κτύλῳ ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. Ὡς δὲ ἐπέμε-
νον ἐρωτῶντες αὐτὸν, ἀνακύψας εἶπε πρὸς
αὐτούς· Ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν, πρῶτος
8 τὸν λίθον ἐπ' αὐτῇ βαλέτω. Καὶ πάλιν
9 κάτω κύψας, ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. Οἱ δὲ,
ἀκούσαντες καὶ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχό-
μενοι, ἐξήρχοντο εἷς καθ' εἷς, ἀρξάμενοι
ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων ἕως τῶν ἐσχάτων· καὶ κατ-
ελείφθη μόνος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡ γυνὴ ἐν
10 μέσῳ ἑστῶσα. Ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ
μηδένα θεασάμενος πλὴν τῆς γυναικὸς,
εἶπεν αὐτῇ· Ἡ γυνὴ, ποῦ εἰσιν ἐκεῖνοι οἱ
11 κατήγοροί σου; οὐδείς σε κατέκρινεν; Ἡ δὲ
εἶπεν· Οὐδεὶς, Κύριε. Εἶπε δὲ αὐτῇ ὁ Ἰη-
σοῦς· Οὐδὲ ἐγώ σε κατακρίνω. πορεύου, καὶ
12 μηκέτι ἁμάρτανε. Πάλιν οὖν ὁ Ἰησοῦς αὐ-
τοῖς ἐλάλησε, λέγων· Ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ
κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπα-
τήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς τῆς
13 ζωῆς. Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι· Σὺ
περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς· ἡ μαρτυρία σου οὐκ
14 ἔστιν ἀληθής. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν
αὐτοῖς· Κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ,
ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία μου· ὅτι οἶδα πόθεν

 ἦλθον,

ἦλθον, καὶ ποῦ ὑπάγω· ὑμεῖς δὲ οὐκ οἴδατε
πόθεν ἔρχομαι, καὶ ποῦ ὑπάγω. Ὑμεῖς κατὰ 15
τὴν σάρκα κρίνετε, ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα.
Καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγώ, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ ἀλη- 16
θής ἐστιν· ὅτι μόνος οὐκ εἰμί, ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ
πέμψας με πατήρ. Καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ 17
ὑμετέρῳ γέγραπται, ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ
μαρτυρία ἀληθής ἐστιν. Ἐγώ εἰμι ὁ μαρ- 18
τυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ
ὁ πέμψας με πατήρ. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ· 19
Ποῦ ἐστιν ὁ πατήρ σου; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς·
Οὔτε ἐμὲ οἴδατε, οὔτε τὸν πατέρα μου· εἰ
ἐμὲ ᾔδειτε, καὶ τὸν πατέρα μου ᾔδειτε ἄν.
Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν 20
τῷ γαζοφυλακίῳ, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ·
καὶ οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτόν, ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ
ὥρα αὐτοῦ. Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰη- 21
σοῦς· Ἐγὼ ὑπάγω, καὶ ζητήσετέ με, καὶ ἐν τῇ
ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε· ὅπου ἐγὼ ὑπ-
άγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. Ἔλεγον οὖν 22
οἱ Ἰουδαῖοι· Μήτι ἀποκτενεῖ ἑαυτόν, ὅτι λέ-
γει· Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλ-
θεῖν; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς ἐκ τῶν κά- 23
τω ἐστέ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμί· ὑμεῖς ἐκ τοῦ κόσ-
μου τούτου ἐστέ, ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου τού-
του. Εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς 24

ἁμαρ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἁμαρτίαις ὑμῶν· ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι
ἐγώ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις
25 ὑμῶν. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ· Σὺ τίς εἶ; Καὶ εἶπεν
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Τὴν ἀρχὴν ὅ, τι καὶ λαλῶ
26 ὑμῖν. Πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρί-
νειν· ἀλλ' ὁ πέμψας με ἀληθής ἐστι· κἀγὼ
ἃ ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα λέγω εἰς τὸν
27 κόσμον. Οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν πατέρα αὐ-
28 τοῖς ἔλεγεν. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Ὅταν ὑψώσητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τό-
τε γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ ἀπ' ἐμαυ-
τοῦ ποιῶ οὐδὲν, ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέ με
29 ὁ πατήρ μου, ταῦτα λαλῶ. Καὶ ὁ πέμ-
ψας με, μετ' ἐμοῦ ἐστιν. οὐκ ἀφῆκέ με
μόνον ὁ πατὴρ, ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ
30 ποιῶ πάντοτε. Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος
31 πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. Ἔλεγεν οὖν
ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ
Ἰουδαίους· Ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ
32 τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταί μου ἐστέ· Καὶ
γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευ-
33 θερώσει ὑμᾶς. Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· Σπέρ-
μα Ἀβραάμ ἐσμεν, καὶ οὐδενὶ δεδουλεύ-
καμεν πώποτε· πῶς σὺ λέγεις· Ὅτι ἐλεύ-
34 θεροι γενήσεσθε; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν, δοῦλός ἐστι τῆς ἁμαρ-
τίας. Ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς 35
τὸν αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Ἐὰν οὖν 36
ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι
ἔσεσθε. Οἶδα ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐστε· 37
ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ λόγος
ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν. Ἐγὼ ὃ ἑώρακα 38
παρὰ τῷ πατρί μου, λαλῶ, καὶ ὑμεῖς οὖν ὃ
ἑωράκατε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν, ποιεῖτε.
Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· Ὁ πατὴρ ἡ- 39
μῶν Ἀβραάμ ἐστι. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
Εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραὰμ ἦτε, τὰ ἔργα τοῦ Ἀ-
βραὰμ ἐποιεῖτε ἄν. Νῦν δὲ ζητεῖτέ με 40
ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν
λελάληκα, ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ Θεοῦ· τοῦτο
Ἀβραὰμ οὐκ ἐποίησεν. Ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ 41
ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. Εἶπον οὖν αὐτῷ· Ἡ-
μεῖς ἐκ πορνείας οὐ γεγεννήμεθα· ἕνα πα-
τέρα ἔχομεν, τὸν Θεόν. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰη- 42
σοῦς· Εἰ ὁ Θεὸς πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἠγαπᾶτε
ἂν ἐμέ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἥκω·
οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖ-
νός με ἀπέστειλε. Διατί τὴν λαλιὰν τὴν 43
ἐμὴν οὐ γινώσκετε; ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν
τὸν λόγον τὸν ἐμόν. Ὑμεῖς ἐκ πατρὸς τοῦ 44
διαβόλου ἐστὲ, καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς
ὑμῶν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὑμῶν θέλετε ποιεῖν. ἐκεῖνος ἀνθρωποκτό-
νος ἦν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ
ἕστηκεν· ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ. ὅταν
λαλῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ· ὅτι
45 ψεύστης ἐστὶ, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Ἐγὼ δὲ ὅτι
46 τὴν ἀλήθειαν λέγω, οὐ πιστεύετέ μοι. Τίς ἐξ
ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας; εἰ δὲ ἀλή-
47 θειαν λέγω, διατί ὑμεῖς οὐ πιστεύετέ μοι; Ὁ
ὢν ἐκ τοῦ Θεοῦ, τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ ἀκούει· διὰ
τοῦτο ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ
48 ἐστέ. Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ
εἶπον αὐτῷ· Οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς, ὅτι
Σαμαρείτης εἶ σὺ, καὶ δαιμόνιον ἔχεις;
49 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ
ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν πατέρα μου, καὶ ὑμεῖς
50 ἀτιμάζετέ με. Ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν δό-
51 ξαν μου· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. Ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐάν τις τὸν λόγον τὸν ἐμὸν
τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν
52 αἰῶνα. Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Νῦν
ἐγνώκαμεν ὅτι δαιμόνιον ἔχεις. Ἀβραὰμ
ἀπέθανε καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέγεις·
Ἐάν τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ, οὐ μὴ γεύ-
53 σεται θανάτου εἰς τὸν αἰῶνα. Μὴ σὺ μεί-
ζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραὰμ, ὅσ-
τις ἀπέθανε; καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τίνα σεαυτὸν σὺ ποιεῖς; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· 54
Ἐὰν ἐγὼ δοξάζω ἐμαυτὸν, ἡ δόξα μου οὐδέν
ἐστιν· ἔστιν ὁ πατήρ μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑ-
μεῖς λέγετε ὅτι Θεὸς ὑμῶν ἐστι. Καὶ οὐκ 55
ἐγνώκατε αὐτόν· ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν· καὶ ἐὰν
εἴπω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτὸν, ἔσομαι ὅμοιος
ὑμῶν, ψεύστης. ἀλλ' οἶδα αὐτὸν, καὶ τὸν λό-
γον αὐτοῦ τηρῶ. Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ὑμῶν 56
ἠγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν
ἐμὴν, καὶ εἶδε, καὶ ἐχάρη. Εἶπον οὖν οἱ Ἰου- 57
δαῖοι πρὸς αὐτόν· Πεντήκοντα ἔτη οὔπω
ἔχεις, καὶ Ἀβραὰμ ἑώρακας; Εἶπεν αὐτοῖς 58
ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, πρὶν
Ἀβραὰμ γενέσθαι, ἐγώ εἰμι. Ἦραν οὖν λί- 59
θους ἵνα βάλωσιν ἐπ' αὐτόν. Ἰησοῦς δὲ ἐκρύ-
βη, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, διελθὼν διὰ μέ-
σου αὐτῶν· καὶ παρῆγεν οὕτως.

Θ'. 9.

Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν 1
ἐκ γενετῆς. Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθη- 2
ταὶ αὐτοῦ, λέγοντες· Ῥαββὶ, τίς ἥμαρτεν,
οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννη-
θῇ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Οὔτε οὗτος ἥ- 3
μαρτεν, οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ· ἀλλ' ἵνα φανε-
ρωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ. Ἐμὲ δεῖ ἐρ- 4
γάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ρα ἐστίν· ἔρχεται νὺξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐρ-
5 γάζεσθαι. Ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς εἰ-
6 μι τοῦ κόσμου. Ταῦτα εἰπὼν, ἔπτυσε χαμαὶ,
καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ
ἐπέχρισε τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
7 τοῦ τυφλοῦ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὕπαγε,
νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ
(ὃ ἑρμηνεύεται, ἀπεσταλμένος). Ἀπ-
ῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθε βλέπων.
8 Οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ
πρότερον ὅτι τυφλὸς ἦν, ἔλεγον· Οὐχ οὗ-
9 τός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν; Ἄλ-
λοι ἔλεγον· Ὅτι οὗτός ἐστιν· ἄλλοι δέ· Ὅτι
ὅμοιος αὐτῷ ἐστιν. Ἐκεῖνος ἔλεγεν· Ὅτι
10 ἐγώ εἰμι. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ· Πῶς ἀνεῴ-
11 χθησάν σοι οἱ ὀφθαλμοί; Ἀπεκρίθη ἐ-
κεῖνος καὶ εἶπεν· Ἄνθρωπος λεγόμενος
Ἰησοῦς, πηλὸν ἐποίησε, καὶ ἐπέχρισέ μου τοὺς
ὀφθαλμοὺς, καὶ εἶπέ μοι· Ὕπαγε εἰς τὴν
κολυμβήθραν τοῦ Σιλωὰμ, καὶ νίψαι. Ἀπ-
12 ελθὼν δὲ καὶ νιψάμενος, ἀνέβλεψα. Εἶπον
οὖν αὐτῷ· Ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; Λέγει· Οὐκ οἶ-
13 δα. Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους,
14 τόν ποτε τυφλόν. Ἦν δὲ σάββατον ὅτε τὸν
πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ
15 τοὺς ὀφθαλμούς. Πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

οἱ Φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν. Ὁ δὲ εἶπεν
αὐτοῖς· Πηλὸν ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλ-
μούς μου, καὶ ἐνιψάμην, καὶ βλέπω. Ἔλεγον 16
οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές· Οὗτος ὁ ἄν-
θρωπος οὐκ ἔστι παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὅτι τὸ σάβ-
βατον οὐ τηρεῖ. Ἄλλοι ἔλεγον· Πῶς δύνα-
ται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα ση-
μεῖα ποιεῖν; Καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. Λέ- 17
γουσι τῷ τυφλῷ πάλιν· Σὺ τί λέγεις περὶ
αὐτοῦ, ὅτι ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; Ὁ δὲ
εἶπεν· Ὅτι προφήτης ἐστίν. Οὐκ ἐπίστευσαν 18
οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι τυφλὸς ἦν
καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γο-
νεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος· Καὶ ἠρώτη- 19
σαν αὐτούς, λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑ-
μῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη;
πῶς οὖν ἄρτι βλέπει; Ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς 20
οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον· Οἴδαμεν ὅτι οὗ-
τός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν, καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννή-
θη· Πῶς δὲ νῦν βλέπει οὐκ οἴδαμεν, ἢ 21
τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς, ἡμεῖς
οὐκ οἴδαμεν· αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν
ἐρωτήσατε· αὐτὸς περὶ αὐτοῦ λαλήσει.
Ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο 22
τοὺς Ἰουδαίους· ἤδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰου-
δαῖοι, ἵνα ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χρι-

23 στὸν, ἀποσυνάγωγος γένηται. Διὰ τοῦτο
οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπον· Ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐ-
24 τὸν ἐρωτήσατε. Ἐφώνησαν οὖν ἐκ δευτέ-
ρου τὸν ἄνθρωπον ὃς ἦν τυφλὸς, καὶ εἶπον
αὐτῷ· Δὸς δόξαν τῷ Θεῷ· ἡμεῖς οἴδαμεν
ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτωλός ἐστιν.
25 Ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· Εἰ ἁ-
μαρτωλός ἐστιν, οὐκ οἶδα· ἓν οἶδα, ὅτι τυ-
26 φλὸς ὢν, ἄρτι βλέπω. Εἶπον δὲ αὐτῷ πά-
λιν· Τί ἐποίησέ σοι; πῶς ἤνοιξέ σου τοὺς ὀ-
27 φθαλμούς; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· Εἶπον ὑμῖν
ἤδη, καὶ οὐκ ἠκούσατε· τί πάλιν θέλετε ἀκούειν;
μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γε-
28 νέσθαι; Ἐλοιδόρησαν οὖν αὐτὸν, καὶ εἶ-
πον· Σὺ εἶ μαθητὴς ἐκείνου· ἡμεῖς δὲ τοῦ Μω-
29 σέως ἐσμὲν μαθηταί. Ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι
Μωσῇ λελάληκεν ὁ Θεός· τοῦτον δὲ οὐκ
30 οἴδαμεν πόθεν ἐστίν. Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος
καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐν γὰρ τούτῳ θαυμαστόν
ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστὶ, καὶ ἀν-
31 έῳξέ μου τοὺς ὀφθαλμούς. Οἴδαμεν δὲ ὅτι
ἁμαρτωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει· ἀλλ' ἐάν τις
θεοσεβὴς ᾖ, καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τού-
32 του ἀκούει. Ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι
ἤνοιξέ τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημέ-
33 νου. Εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ Θεοῦ, οὐκ ἠδύ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

νατο ποιεῖν οὐδέν. Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον 34
αὐτῷ· Ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος,
καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; Καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν
ἔξω. Ἤκουσεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν 35
ἔξω· καὶ εὑρὼν αὐτὸν, εἶπεν αὐτῷ· Σὺ πι-
στεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ; Ἀπεκρίθη ἐκεῖ- 36
νος καὶ εἶπε· Τίς ἐστι, Κύριε, ἵνα πιστεύσω
εἰς αὐτόν; Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Καὶ ἑώ- 37
ρακας αὐτὸν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ, ἐκεῖνός
ἐστιν. Ὁ δὲ ἔφη· Πιστεύω, Κύριε· καὶ προσ- 38
εκύνησεν αὐτῷ. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Εἰς κρί- 39
μα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἦλθον· ἵνα οἱ
μὴ βλέποντες βλέπωσι, καὶ οἱ βλέποντες
τυφλοὶ γένωνται. Καὶ ἤκουσαν ἐκ τῶν Φαρι- 40
σαίων ταῦτα οἱ ὄντες μετ' αὐτοῦ, καὶ εἶπον
αὐτῷ· Μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοί ἐσμεν; Εἶπεν 41
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἴ-
χετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε· Ὅτι βλέπο-
μεν· ἡ οὖν ἁμαρτία ὑμῶν μένει.

ι. 10.

Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχό- 1
μενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προ-
βάτων, ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖ-
νος κλέπτης ἐστὶ καὶ λῃστής· Ὁ δὲ εἰσερχόμε- 2
νος διὰ τῆς θύρας, ποιμήν ἐστι τῶν προβά-
των. Τούτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ προ- 3

βατα

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

βατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει· καὶ τὰ ἴδια πρό-
βατα καλεῖ κατ' ὄνομα, καὶ ἐξάγει αὐτά.
4 Καὶ ὅταν τὰ ἴδια πρόβατα ἐκβάλῃ, ἔμ-
προσθεν αὐτῶν πορεύεται· καὶ τὰ πρόβατα
αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἴδασι τὴν φωνὴν
5 αὐτοῦ. Ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσωσιν,
ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ· ὅτι οὐκ οἴδασι
6 τῶν ἀλλοτρίων τὴν φωνήν. Ταύτην τὴν
παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. ἐκεῖνοι δὲ
7 οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν ἃ ἐλάλει αὐτοῖς. Εἶ-
πεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀ-
μὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι ἡ θύρα τῶν προ-
8 βάτων. Πάντες ὅσοι πρὸ ἐμοῦ ἦλθον, κλέ-
πται εἰσὶ καὶ λῃσταί· ἀλλ' οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν
9 τὰ πρόβατα. Ἐγώ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν
τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται· καὶ εἰσελεύσεται καὶ
10 ἐξελεύσεται, καὶ νομὴν εὑρήσει. Ὁ κλέπτης
οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ
ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσι καὶ πε-
11 ρισσὸν ἔχωσιν. Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός.
ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθη-
12 σιν ὑπὲρ τῶν προβάτων· Ὁ μισθωτὸς δὲ, καὶ
οὐκ ὢν ποιμὴν, οὗ οὐκ εἰσὶ τὰ πρόβατα
ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον, καὶ ἀφίησι
τὰ πρόβατα, καὶ φεύγει· καὶ ὁ λύκος ἁρπά-
13 ζει αὐτὰ, καὶ σκορπίζει τὰ πρόβατα. Ὁ δὲ
μισθω-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

μισθωτὸς φεύγει, ὅτι μισθωτός ἐστι, καὶ οὐ
μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων. Ἐγώ εἰμι 14
ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς, καὶ γινώσκω τὰ ἐμὰ καὶ
γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν. Καθὼς γινώ- 15
σκει με ὁ πατὴρ, κἀγὼ γινώσκω τὸν πατέ-
ρα· καὶ τὴν ψυχήν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν
προβάτων. Καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω ἃ 16
οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης· κἀκεῖνά με
δεῖ ἀγαγεῖν· καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσι·
καὶ γενήσεται μία ποίμνη, εἷς ποιμήν. Διὰ 17
τοῦτο ὁ πατήρ με ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθημι
τὴν ψυχήν μου ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν.
Οὐδεὶς αἴρει αὐτὴν ἀπ᾿ ἐμοῦ· ἀλλ᾿ ἐγὼ τί- 18
θημι αὐτὴν ἀπ᾿ ἐμαυτοῦ. ἐξουσίαν ἔχω θεῖ-
ναι αὐτὴν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν
αὐτήν. ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ
τοῦ πατρός μου. Σχίσμα οὖν πάλιν ἐγένε- 19
το ἐν τοῖς Ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους τούτους.
Ἔλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν· Δαιμόνιον 20
ἔχει καὶ μαίνεται· τί αὐτοῦ ἀκούετε; Ἄλλοι ἔλε- 21
γον· Ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστι δαιμονι-
ζομένου· μὴ δαιμόνιον δύναται τυφλῶν
ὀφθαλμοὺς ἀνοίγειν; Ἐγένετο δὲ τὰ ἐγκαί- 22
νια ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις, καὶ χειμὼν ἦν.
Καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ 23
στοᾷ τοῦ Σολομῶντος. Ἐκύκλωσαν οὖν αὐ- 24

τὸν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἔλεγον αὐτῷ· Ἕως πότε
τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεις; εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς,
25 εἰπὲ ἡμῖν παῤῥησίᾳ. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· Εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε· τὰ ἔργα
ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου,
26 ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ. Ἀλλ' ὑμεῖς οὐ
πιστεύετε· οὐ γάρ ἐστε ἐκ τῶν προβάτων τῶν ἐ-
27 μῶν, καθὼς εἶπον ὑμῖν. Τὰ πρόβατα τὰ
ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκούει, κἀγὼ γινώσκω αὐ-
28 τὰ, καὶ ἀκολουθοῦσί μοι, Κἀγὼ ζωὴν αἰώνιον
δίδωμι αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς τὸν
αἰῶνα, καὶ οὐχ ἁρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χει-
29 ρός μου. Ὁ πατήρ μου ὃς δέδωκέ μοι μεί-
ζων πάντων ἐστί· καὶ οὐδεὶς δύναται ἁρπά-
30 ζειν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πατρός μου. Ἐγὼ καὶ ὁ πα-
31 τὴρ ἕν ἐσμεν. Ἐβάστασαν οὖν πάλιν λί-
32 θους οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν. Ἀπ-
εκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Πολλὰ καλὰ ἔρ-
γα ἔδειξα ὑμῖν ἐκ τοῦ πατρός μου· διὰ ποῖον
33 αὐτῶν ἔργον λιθάζετέ με; Ἀπεκρίθησαν
αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες· Περὶ καλοῦ
ἔργου οὐ λιθάζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλασφη-
μίας, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὢν ποιεῖς σεαυ-
34 τὸν Θεόν. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ
ἔστι γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν· Ἐγὼ εἶ-
35 πα, θεοί ἐστε; Εἰ ἐκείνους εἶπε θεοὺς, πρὸς
οὓς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

οὓς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐγένετο, καὶ οὐ δύναται
λυθῆναι ἡ γραφή· Ὃν ὁ πατὴρ ἡγίασε καὶ 36
ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε· Ὅτι
βλασφημεῖς, ὅτι εἶπον, υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἰμι;
Εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ πατρός μου, μὴ πι- 37
στεύετέ μοι· Εἰ δὲ ποιῶ, κἂν ἐμοὶ μὴ πι- 38
στεύητε, τοῖς ἔργοις πιστεύσατε· ἵνα γνῶτε
καὶ πιστεύσητε ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ πατήρ, κἀγὼ ἐν
αὐτῷ. Ἐζήτουν οὖν πάλιν αὐτὸν πιάσαι· 39
καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν. Καὶ ἀπῆλθε 40
πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου εἰς τὸν τόπον ὅπου
ἦν Ἰωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων· καὶ ἔμει-
νεν ἐκεῖ. Καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτόν, καὶ 41
ἔλεγον· Ὅτι Ἰωάννης μὲν σημεῖον ἐποίη-
σεν οὐδέν· πάντα δὲ ὅσα εἶπεν Ἰωάννης περὶ
τούτου, ἀληθῆ ἦν. Καὶ ἐπίστευσαν πολλοὶ 42
ἐκεῖ εἰς αὐτόν.

ια'. 11.

Ἦν δέ τις ἀσθενῶν Λάζαρος ἀπὸ Βηθ- 1
ανίας, ἐκ τῆς κώμης Μαρίας καὶ Μάρθας
τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς (Ἦν δὲ Μαρία ἡ ἀλεί- 2
ψασα τὸν Κύριον μύρῳ, καὶ ἐκμάξασα τοὺς
πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξὶν αὐτῆς· ἧς ὁ ἀδελ-
φὸς Λάζαρος ἠσθένει). Ἀπέστειλαν οὖν αἱ 3
ἀδελφαὶ πρὸς αὐτόν, λέγουσαι· Κύριε,
ἴδε, ὃν φιλεῖς, ἀσθενεῖ. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς 4

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

εἶπεν· Αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστι πρὸς θάνα-
τον, ἀλλ᾽ ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, ἵνα δο-
5 ξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ δι᾽ αὐτῆς. Ἠγάπα
δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρθαν καὶ τὴν ἀδελφὴν
6 αὐτῆς καὶ τὸν Λάζαρον. Ὡς οὖν ἤκουσεν ὅτι
ἀσθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο
7 ἡμέρας. Ἔπειτα μετὰ τοῦτο λέγει τοῖς μαθη-
8 ταῖς· Ἄγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν πάλιν. Λέ-
γουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί· Ῥαββί, νῦν ἐζή-
τουν σε λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν ὑπ-
9 άγεις ἐκεῖ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Οὐχὶ δώ-
δεκά εἰσιν ὧραι τῆς ἡμέρας; ἐάν τις περι-
πατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς
10 τοῦ κόσμου τούτου βλέπει· Ἐὰν δέ τις περι-
πατῇ ἐν τῇ νυκτί, προσκόπτει ὅτι τὸ φῶς
11 οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. Ταῦτα εἶπε· καὶ μετὰ τοῦ-
το λέγει αὐτοῖς· Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν
κεκοίμηται· ἀλλὰ πορεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω
12 αὐτόν. Εἶπον οὖν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Κύριε,
13 εἰ κεκοίμηται, σωθήσεται. Εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦς
περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι
14 περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ὕπνου λέγει. Τότε οὖν
εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς παῤῥησίᾳ· Λάζαρος
15 ἀπέθανε· Καὶ χαίρω δι᾽ ὑμᾶς (ἵνα πιστεύ-
σητε) ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ. ἀλλ᾽ ἄγωμεν πρὸς
16 αὐτόν. Εἶπεν οὖν Θωμᾶς, ὁ λεγόμενος Δί-
δυμος

δυμος, τοῖς συμμαθηταῖς· Ἄγωμεν καὶ ἡ-
μεῖς, ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ. Ἐλθὼν 17
οὖν ὁ Ἰησοῦς εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ἡμέρας
ἤδη ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ. (Ἦν δὲ ἡ Βηθανία 18
ἐγγὺς τῶν Ἱεροσολύμων, ὡς ἀπὸ σταδίων δε-
καπέντε) Καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐλη- 19
λύθεισαν πρὸς τὰς περὶ Μάρθαν καὶ Μα-
ρίαν, ἵνα παραμυθήσωνται αὐτὰς περὶ τοῦ
ἀδελφοῦ αὐτῶν. Ἡ οὖν Μάρθα ὡς ἤκου- 20
σεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται ὑπήντησεν αὐτῷ·
Μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο. Εἶπεν οὖν 21
ἡ Μάρθα πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Κύριε, εἰ ἦς
ὧδε, ὁ ἀδελφός μου οὐκ ἂν ἐτεθνήκει· Ἀλλὰ 22
καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν Θεόν,
δώσει σοι ὁ Θεός. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ἀνα- 23
στήσεται ὁ ἀδελφός σου. Λέγει αὐτῷ Μάρ- 24
θα· Οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει
ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· 25
Ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή· ὁ πιστεύων
εἰς ἐμέ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται· Καὶ πᾶς ὁ 26
ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμέ, οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς
τὸν αἰῶνα. Πιστεύεις τοῦτο; Λέγει αὐτῷ· Ναὶ 27
Κύριε· ἐγὼ πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς
ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος.
Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἀπῆλθε καὶ ἐφώνησε 28
Μαρίαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς λάθρα, εἰ-

ποῦσα.

πᾶσα· Ὁ διδάσκαλος πάρεστι καὶ φωνεῖ
29 σε. Ἐκείνη ὡς ἤκουσεν, ἐγείρεται ταχὺ, καὶ ἔρ-
30 χεται πρὸς αὐτόν. (Οὔπω δὲ ἐληλύθει ὁ Ἰησοῦς
εἰς τὴν κώμην· ἀλλ' ἦν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπ-
31 ήντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα) Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι
οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παρα-
μυθούμενοι αὐτὴν, ἰδόντες τὴν Μαρίαν
ὅτι ταχέως ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν
αὐτῇ, λέγοντες· Ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον
32 ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ. Ἡ οὖν Μαρία ὡς ἦλθεν
ὅπου ἦν ὁ Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτὸν, ἔπεσεν εἰς
τοὺς πόδας αὐτοῦ, λέγουσα αὐτῷ· Κύριε,
εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν ἀπέθανέ μου ὁ ἀδελφός.
33 Ἰησοῦς οὖν, ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν
καὶ τοὺς συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίον-
τας, ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι καὶ ἐτάρα-
34 ξεν ἑαυτόν· Καὶ εἶπε· Ποῦ τεθείκατε αὐτόν;
35 Λέγουσιν αὐτῷ· Κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε. Ἐδά-
36 κρυσεν ὁ Ἰησοῦς. Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι·
37 Ἴδε πῶς ἐφίλει αὐτόν. Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν
εἶπον· Οὐκ ἠδύνατο οὗτος, ὁ ἀνοίξας τοὺς
ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ, ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗ-
38 τος μὴ ἀποθάνῃ; Ἰησοῦς οὖν πάλιν ἐμ-
βριμώμενος ἐν ἑαυτῷ, ἔρχεται εἰς τὸ μνη-
μεῖον. Ἦν δὲ σπήλαιον, καὶ λίθος ἐπέκει-
39 το ἐπ' αὐτῷ. Λέγει ὁ Ἰησοῦς· Ἄρατε τὸν
λίθον.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

λίθον. Λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ τεθνηκότος
Μάρθα· Κύριε, ἤδη ὄζει· τεταρταῖος γάρ
ἐστι. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ εἶπόν σοι ὅτι 40
ἐὰν πιστεύσῃς, ὄψει τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ;
Ἦραν οὖν τὸν λίθον οὗ ἦν ὁ τεθνηκὼς κείμε- 41
νος. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω,
καὶ εἶπε· Πάτερ, εὐχαριστῶ σοι ὅτι ἤκουσάς
μου. Ἐγὼ δὲ ᾔδειν ὅτι πάντοτέ μου ἀκούεις. 42
ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα εἶπον,
ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. Καὶ 43
ταῦτα εἰπὼν, φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασε·
Λάζαρε, δεῦρο ἔξω. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ τεθνη- 44
κὼς, δεδεμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας
κειρίαις· καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ σουδαρίῳ περι-
εδέδετο. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Λύσατε αὐ-
τὸν, καὶ ἄφετε ὑπάγειν. Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν 45
Ἰουδαίων οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν Μαρίαν, καὶ
θεασάμενοι ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐπίστευ-
σαν εἰς αὐτόν. Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον 46
πρὸς τοὺς Φαρισαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἃ
ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς. Συνήγαγον οὖν οἱ Ἀρχ- 47
ιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι συνέδριον, καὶ ἔλε-
γον· Τί ποιοῦμεν; ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος
πολλὰ σημεῖα ποιεῖ. Ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν 48
οὕτω, πάντες πιστεύσουσιν εἰς αὐτόν· καὶ ἐλεύ-
σονται οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

49 τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος. Εἷς δέ τις ἐξ αὐτῶν
Καϊάφας, Ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκεί-
νου, εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐδέν·
50 Οὐδὲ διαλογίζεσθε ὅτι συμφέρει ἡμῖν ἵνα
εἷς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, καὶ
51 μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται. Τοῦτο δὲ ἀφ᾽
ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν· ἀλλὰ Ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ
ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, προεφήτευσεν ὅτι ἔμελ-
λεν ὁ Ἰησοῦς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους·
52 Καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μόνον, ἀλλ᾽ ἵνα καὶ
τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα συν-
53 αγάγῃ εἰς ἕν. Ἀπ᾽ ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέ-
ρας συνεβουλεύσαντο ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐ-
54 τόν. Ἰησοῦς οὖν οὐκ ἔτι παῤῥησίᾳ περιεπάτει
ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, ἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν
εἰς τὴν χώραν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου, εἰς Ἐφραὶμ
λεγομένην πόλιν· κἀκεῖ διέτριβε μετὰ τῶν
55 μαθητῶν αὐτοῦ. Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα τῶν
Ἰουδαίων· καὶ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς Ἱεροσό-
λυμα ἐκ τῆς χώρας πρὸ τοῦ πάσχα, ἵνα ἁγνί-
56 σωσιν ἑαυτούς. Ἐζήτουν οὖν τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔλε-
γον μετ᾽ ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἑστηκότες· Τί
δοκεῖ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑορτήν;
57 Δεδώκεισαν δὲ καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρι-
σαῖοι ἐντολήν, ἵνα ἐάν τις γνῷ ποῦ ἐστι, μη-
νύσῃ, ὅπως πιάσωσιν αὐτόν.

ιβ´. 12.

ιβʹ. 12.

Ὁ οὖν Ἰησοῦς πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα 1
ἦλθεν εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὁ τε-
θνηκὼς, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. Ἐποίησαν οὖν 2
αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει· ὁ
δὲ Λάζαρος εἷς ἦν τῶν συνανακειμένων αὐ-
τῷ. Ἡ οὖν Μαρία, λαβοῦσα λίτραν μύ- 3
ρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, ἤλειψε τοὺς
πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐξέμαξε ταῖς θριξὶν
αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπλη-
ρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου. Λέγει οὖν εἷς ἐκ τῶν 4
μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκα-
ριώτης, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι·
Διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τρια- 5
κοσίων δηναρίων, καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; Εἶ- 6
πε δὲ τοῦτο, οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμε-
λεν αὐτῷ, ἀλλ᾽ ὅτι κλέπτης ἦν, καὶ τὸ
γλωσσόκομον εἶχε, καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβά-
σταζεν. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· Ἄφες αὐτήν· 7
εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετή-
ρηκεν αὐτό. Τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔ- 8
χετε μεθ᾽ ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.
Ἔγνω οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων 9
ὅτι ἐκεῖ ἐστι· καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μό-
νον, ἀλλ᾽ ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν, ὃν ἤ-
γειρεν ἐκ νεκρῶν. Ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ Ἀρχ- 10

ιερεῖς

ιερεῖς ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν·
11 Ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ἰουδαί-
12 ων, καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν. Τῇ ἐπαύ-
ριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν,
ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυ-
13 μα, Ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων, καὶ ἐξ-
ῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἔκραζον· Ὡ-
σαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι
14 Κυρίου, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. Εὑρὼν δὲ ὁ
Ἰησοῦς ὀνάριον, ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, καθὼς
15 ἐστι γεγραμμένον· Μὴ φοβοῦ θύγατερ Σιών·
ἰδού, ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται, καθήμενος
16 ἐπὶ πῶλον ὄνου. Ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον· ἀλλ' ὅτε ἐδοξά-
σθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν
ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν
17 αὐτῷ. Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐ-
τοῦ, ὅτι τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου
18 καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Διὰ τοῦτο καὶ
ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος ὅτι ἤκουσε τοῦτο
19 αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον. Οἱ οὖν Φαρι-
σαῖοι εἶπον πρὸς ἑαυτούς· Θεωρεῖτε ὅτι οὐκ
ὠφελεῖτε οὐδέν; ἴδε, ὁ κόσμος ὀπίσω αὐ-
20 τοῦ ἀπῆλθεν. Ἦσαν δέ τινες Ἕλληνες ἐκ
τῶν ἀναβαινόντων ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν
21 τῇ ἑορτῇ· Οὗτοι οὖν προσῆλθον Φιλίππῳ
τῷ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἠρώ-
των αὐτὸν, λέγοντες· Κύριε, θέλομεν τὸν
Ἰησοῦν ἰδεῖν. Ἔρχεται Φίλιππος καὶ λέγει 22
τῷ Ἀνδρέᾳ· καὶ πάλιν Ἀνδρέας καὶ Φίλιπ-
πος λέγουσι τῷ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρί- 23
νατο αὐτοῖς, λέγων· Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα
δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. Ἀμὴν ἀμὴν 24
λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν
εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν
δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει. Ὁ φιλῶν 25
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὁ μι-
σῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ,
εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν. Ἐὰν ἐμοὶ 26
διακονῇ τις, ἐμοὶ ἀκολουθείτω· καὶ ὅπου εἰ-
μὶ ἐγὼ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται· καὶ
ἐάν τις ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει αὐτὸν ὁ πα-
τήρ. Νῦν ἡ ψυχή μου τετάρακται. καὶ τί εἴ- 27
πω; Πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης.
ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην.
Πάτερ, δόξασόν σου τὸ ὄνομα· Ἦλθεν οὖν 28
φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· Καὶ ἐδόξασα, καὶ πά-
λιν δοξάσω. Ὁ οὖν ὄχλος ὁ ἑστὼς καὶ ἀκού- 29
σας, ἔλεγε βροντὴν γεγονέναι. Ἄλλοι ἔλε-
γον· Ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν. Ἀπεκρί- 30
θη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Οὐ δι' ἐμὲ αὕτη ἡ φω-
νὴ γέγονεν, ἀλλὰ δι' ὑμᾶς. Νῦν κρίσις ἐστὶ 31

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τοῦ κόσμου τούτου· νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τού-
32 του ἐκβληθήσεται ἔξω. Κἀγὼ, ἐὰν ὑψωθῶ
ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν.
33 (Τοῦτο δὲ ἔλεγε, σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤ-
34 μελλεν ἀποθνήσκειν) Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ὄ-
χλος· Ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι
ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ πῶς σὺ λέ-
γεις ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου;
35 τίς ἐστιν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; Εἶπεν οὖν
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς
μεθ' ὑμῶν ἐστι· περιπατεῖτε ἕως τὸ φῶς ἔχε-
τε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ. καὶ ὁ
περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδε ποῦ
36 ὑπάγει. Ἕως τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ
φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε. Ταῦτα ἐλά-
λησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ'
37 αὐτῶν. Τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιη-
κότος ἔμπροσθεν αὐτῶν, οὐκ ἐπίστευον
38 εἰς αὐτόν· Ἵνα ὁ λόγος Ἡσαΐου τοῦ προ-
φήτου πληρωθῇ, ὃν εἶπε· Κύριε, τίς ἐπί-
στευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν, καὶ ὁ βραχίων Κυ-
39 ρίου τίνι ἀπεκαλύφθη; Διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύ-
ναντο πιστεύειν, ὅτι πάλιν εἶπεν Ἡσαΐας·
40 Τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ
πεπώρωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν· ἵνα μὴ ἴδω-
σι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ νοήσωσι τῇ καρδίᾳ,

καὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

καὶ ἐπιστραφῶσι, καὶ ἰάσωμαι αὐτούς. Ταῦ- 41
τα εἶπεν Ἡσαΐας ὅτε εἶδε τὴν δόξαν αὐτοῦ
καὶ ἐλάλησε περὶ αὐτοῦ. Ὅμως μέντοι καὶ 42
ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐ-
τόν· ἀλλὰ διὰ τοὺς Φαρισαίους οὐχ ὡμο-
λόγουν, ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γένωνται·
Ἠγάπησαν γὰρ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων 43
μᾶλλον ἤπερ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ. Ἰησοῦς δὲ 44
ἔκραξε καὶ εἶπεν· Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, οὐ πι-
στεύει εἰς ἐμέ, ἀλλ' εἰς τὸν πέμψαντά με.
Καὶ ὁ θεωρῶν ἐμέ, θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με. 45
Ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς 46
ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ.
Καὶ ἐάν τις μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων καὶ 47
μὴ πιστεύσῃ, ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν. Οὐ γὰρ
ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σώ-
σω τὸν κόσμον. Ὁ ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ 48
λαμβάνων τὰ ῥήματά μου, ἔχει τὸν κρίνοντα
αὐτόν· ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνος
κρινεῖ αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ· Ὅτι 49
ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα· ἀλλ' ὁ πέμ-
ψας με πατήρ, αὐτός μοι ἐντολὴν ἔδω-
κε τί εἴπω καὶ τί λαλήσω. Καὶ οἶδα ὅτι 50
ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιός ἐστιν· ἃ οὖν
λαλῶ ἐγώ, καθὼς εἴρηκέ μοι ὁ πατήρ, οὕ-
τω λαλῶ.

ιγ'. 13.

ιγ΄. 13.

1 Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα, εἰδὼς ὁ Ἰη-
σοῦς ὅτι ἐλήλυθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῇ
ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς τὸν πατέρα, ἀγα-
πήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέ-
2 λος ἠγάπησεν αὐτούς. Καὶ δείπνου γενομέ-
νου, (τοῦ διαβόλου ἤδη βεβληκότος εἰς τὴν
καρδίαν Ἰούδα Σίμωνος Ἰσκαριώτου, ἵνα
3 αὐτὸν παραδῷ) Εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα
δέδωκεν αὐτῷ ὁ πατὴρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ
ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθε, καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπ-
4 άγει· Ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου, καὶ τίθησι τὰ
ἱμάτια· καὶ λαβὼν λέντιον, διέζωσεν ἑαυτόν.
5 Εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ ἤρξα-
το νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν, καὶ ἐκ-
6 μάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ ἦν διεζωσμένος. Ἔρ-
χεται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον· καὶ λέγει
αὐτῷ ἐκεῖνος· Κύριε, σύ μου νίπτεις τοὺς
7 πόδας; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ·
Ὃ ἐγὼ ποιῶ σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώσῃ
8 δὲ μετὰ ταῦτα. Λέγει αὐτῷ Πέτρος· Οὐ μὴ
νίψῃς τοὺς πόδας μου εἰς τὸν αἰῶνα. Ἀπεκρί-
θη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ
9 ἔχεις μέρος μετ᾽ ἐμοῦ. Λέγει αὐτῷ Σίμων
Πέτρος· Κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον,
10 ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλήν. Λέγει

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὁ λελουμένος οὐ χρείαν ἔχει
ἢ τοὺς πόδας νίψασθαι, ἀλλ᾽ ἔστι καθαρὸς
ὅλος· καὶ ὑμεῖς καθαροί ἐστε, ἀλλ᾽ οὐχὶ πάν-
τες. Ἤδει γὰρ τὸν παραδιδόντα αὐτόν· διὰ 11
τοῦτο εἶπεν· Οὐχὶ πάντες καθαροί ἐστε. Ὅτε 12
οὖν ἔνιψε τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ ἔλαβε τὰ
ἱμάτια αὐτοῦ, ἀναπεσὼν πάλιν, εἶπεν αὐ-
τοῖς· Γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν; Ὑμεῖς 13
φωνεῖτέ με· Ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ κύριος·
καὶ καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ. Εἰ οὖν ἐγὼ ἔνι- 14
ψα ὑμῶν τοὺς πόδας, ὁ κύριος καὶ ὁ διδά-
σκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν
τοὺς πόδας. Ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν, ἵνα 15
καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιῆτε.
Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἔστι δοῦλος 16
μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος μεί-
ζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν. Εἰ ταῦτα οἴδα- 17
τε, μακάριοί ἐστε ἐὰν ποιῆτε αὐτά. Οὐ 18
περὶ πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οἶδα οὓς ἐξ-
ελεξάμην· ἀλλ᾽ ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ· Ὁ
τρώγων μετ᾽ ἐμοῦ τὸν ἄρτον ἐπῆρεν ἐπ᾽ ἐμὲ
τὴν πτέρναν αὐτοῦ. Ἀπ᾽ ἄρτι λέγω ὑμῖν 19
πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται, πιστεύ-
σητε ὅτι ἐγώ εἰμι. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν· 20
Ὁ λαμβάνων ἐάν τινα πέμψω, ἐμὲ λαμ-
βάνει· ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων, λαμβάνει τὸν
πέμ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

21 πέμψαντά με. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐτα-
ράχθη τῷ πνεύματι, καὶ ἐμαρτύρησε, καὶ εἶ-
πεν· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν
22 παραδώσει με. Ἔβλεπον οὖν εἰς ἀλλήλους
οἱ μαθηταί, ἀπορούμενοι περὶ τίνος λέγει.
23 Ἦν δὲ ἀνακείμενος εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς.
24 Νεύει οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος πυθέσθαι
25 τίς ἂν εἴη περὶ οὗ λέγει. Ἐπιπεσὼν δὲ ἐκεῖ-
νος ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ, λέγει αὐτῷ· Κύ-
26 ριε, τίς ἐστιν; Ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς· Ἐκεῖ-
νός ἐστιν ᾧ ἐγὼ βάψας τὸ ψωμίον ἐπιδώσω.
Καὶ ἐμβάψας τὸ ψωμίον, δίδωσιν Ἰούδᾳ
27 Σίμωνος Ἰσκαριώτῃ. Καὶ μετὰ τὸ ψω-
μίον τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ Σατανᾶς.
Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὃ ποιεῖς, ποίη-
28 σον τάχιον. Τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνακει-
29 μένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ. Τινὲς γὰρ ἐδόκουν,
ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν ὁ Ἰούδας, ὅτι
λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀγόρασον ὧν χρείαν
ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτήν· ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα
30 τι δῷ. Λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος, εὐ-
31 θέως ἐξῆλθεν· ἦν δὲ νύξ. Ὅτε οὖν ἐξῆλθε, λέ-
γει ὁ Ἰησοῦς· Νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
32 που, καὶ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ. Εἰ ὁ Θεὸς
ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ Θεὸς δοξάσει αὐτὸν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐν ἑαυτῷ, καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν. Τεκνία, 33
ἔτι μικρὸν μεθ᾽ ὑμῶν εἰμι. ζητήσετέ με, καὶ
καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις· Ὅτι ὅπου ὑπ-
άγω ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν· καὶ ὑμῖν λέ-
γω ἄρτι. Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα 34
ἀγαπᾶτε ἀλλήλους· καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς,
ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Ἐν τούτῳ 35
γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐὰν
ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις. Λέγει αὐτῷ Σί- 36
μων Πέτρος· Κύριε, ποῦ ὑπάγεις; Ἀπεκρί-
θη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅπου ὑπάγω, οὐ δύνασαί
μοι νῦν ἀκολουθῆσαι, ὕστερον δὲ ἀκολουθήσεις
μοι. Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· Κύριε, διατί 37
οὐ δύναμαί σοι ἀκολουθῆσαι ἄρτι; τὴν ψυ-
χήν μου ὑπέρ σου θήσω. Ἀπεκρίθη αὐτῷ 38
ὁ Ἰησοῦς· Τὴν ψυχήν σου ὑπὲρ ἐμοῦ θή-
σεις; Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἀλέκτωρ
φωνήσει ἕως οὗ ἀπαρνήσῃ με τρίς.

ιδ΄. 14.

Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία· πι- 1
στεύετε εἰς τὸν Θεὸν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε. Ἐν 2
τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου μοναὶ πολλαί εἰσιν·
εἰ δὲ μὴ, εἶπον ἂν ὑμῖν· πορεύομαι ἑτοι-
μάσαι τόπον ὑμῖν. Καὶ ἐὰν πορευθῶ, καὶ 3
ἑτοιμάσω ὑμῖν τόπον, πάλιν ἔρχομαι, καὶ
παραλήψομαι ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν· ἵνα

ὅπου

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

4 ὅπου εἰμὶ ἐγὼ καὶ ὑμεῖς ἦτε. Καὶ ὅπου ἐγὼ
5 ὑπάγω οἴδατε, καὶ τὴν ὁδὸν οἴδατε. Λέγει
αὐτῷ Θωμᾶς· Κύριε, οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπ-
άγεις· καὶ πῶς δυνάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι;
6 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς, καὶ
ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ζωή. οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν
7 πατέρα εἰ μὴ δι' ἐμοῦ. Εἰ ἐγνώκειτέ με,
καὶ τὸν πατέρα μου ἐγνώκειτε ἄν· καὶ ἀπ' ἄρ-
τι γινώσκετε αὐτὸν, καὶ ἑωράκατε αὐτόν.
8 Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· Κύριε, δεῖξον
9 ἡμῖν τὸν πατέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν. Λέγει αὐτῷ
ὁ Ἰησοῦς· Τοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι,
καὶ οὐκ ἔγνωκάς με; Φίλιππε, ὁ ἑωρακὼς
ἐμὲ, ἑώρακε τὸν πατέρα· καὶ πῶς σὺ λέγεις·
10 Δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα; Οὐ πιστεύεις ὅτι
ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ, καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστι; τὰ
ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, ἀπ' ἐμαυτοῦ
οὐ λαλῶ· ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἐν ἐμοὶ μένων, αὐ-
11 τὸς ποιεῖ τὰ ἔργα. Πιστεύετέ μοι ὅτι ἐγὼ ἐν
τῷ πατρὶ, καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστιν· εἰ δὲ μὴ,
12 διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετέ μοι. Ἀμὴν
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, τὰ ἔρ-
γα ἃ ἐγὼ ποιῶ, κἀκεῖνος ποιήσει, καὶ μείζονα
τούτων ποιήσει· ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα μου
13 πορεύομαι. Καὶ ὅ, τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνό-
ματί μου, τοῦτο ποιήσω· ἵνα δοξασθῇ ὁ πα-

τὴρ ἐν τῷ υἱῷ. Ἐάν τι αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί 14
μου, ἐγὼ ποιήσω. Ἐὰν ἀγαπᾶτέ με, τὰς ἐν- 15
τολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσατε. Καὶ ἐγὼ ἐρωτήσω 16
τὸν πατέρα, καὶ ἄλλον παράκλητον δώσει
ὑμῖν, ἵνα μένῃ μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα· Τὸ 17
Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύνα-
ται λαβεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ, οὐδὲ γινώ-
σκει αὐτό· ὑμεῖς δὲ γινώσκετε αὐτὸ, ὅτι παρ'
ὑμῖν μένει, καὶ ἐν ὑμῖν ἔσται. Οὐκ ἀφήσω ὑ- 18
μᾶς ὀρφανούς· ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Ἔτι μι- 19
κρὸν, καὶ ὁ κόσμος με οὐκ ἔτι θεωρεῖ· ὑμεῖς
δὲ θεωρεῖτέ με· ὅτι ἐγὼ ζῶ, καὶ ὑμεῖς ζήσεσθε.
Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ 20
ἐν τῷ πατρί μου, καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ
ἐν ὑμῖν. Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου, καὶ τηρῶν 21
αὐτὰς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγα-
πῶν με, ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρός μου·
καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν, καὶ ἐμφανίσω αὐ-
τῷ ἐμαυτόν. Λέγει αὐτῷ Ἰούδας· (οὐχ ὁ Ἰ- 22
σκαριώτης) Κύριε, τί γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλ-
λεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν, καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ;
Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐάν 23
τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει· καὶ ὁ πα-
τήρ μου ἀγαπήσει αὐτὸν, καὶ πρὸς αὐτὸν
ἐλευσόμεθα, καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσο-
μεν. Ὁ μὴ ἀγαπῶν με, τοὺς λόγους μου οὐ 24
τηρεῖ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τηρεῖ· καὶ ὁ λόγος ὃν ἀκούετε, οὐκ ἔστιν ἐμὸς,
25 ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με πατρός. Ταῦτα
26 λελάληκα ὑμῖν παρ' ὑμῖν μένων· Ὁ δὲ
παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὃ πέμ-
ψει ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος
ὑμᾶς διδάξει πάντα, καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς
27 πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν. Εἰρήνην ἀφίημι ὑ-
μῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθ-
ὼς ὁ κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν.
μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία, μηδὲ δει-
28 λιάτω. Ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· Ὑπ-
άγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Εἰ ἠγαπᾶ-
τέ με, ἐχάρητε ἂν ὅτι εἶπον, πορεύομαι
πρὸς τὸν πατέρα. ὅτι ὁ πατήρ μου μείζων
29 μου ἐστί. Καὶ νῦν εἴρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι·
30 ἵνα ὅταν γένηται, πιστεύσητε. Οὐκ ἔτι
πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ
κόσμου τούτου ἄρχων, καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν.
31 Ἀλλ' ἵνα γνῷ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν πα-
τέρα, καὶ καθὼς ἐνετείλατό μοι ὁ πατὴρ,
οὕτω ποιῶ. ἐγείρεσθε, ἄγωμεν ἐντεῦθεν.

ιε'. 15.

1 Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινὴ, καὶ ὁ
2 πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστι. Πᾶν κλῆμα ἐν
ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, αἴρει αὐτό· καὶ πᾶν τὸ
καρπὸν φέρον, καθαίρει αὐτό, ἵνα πλείονα

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

καρπὸν φέρῃ. Ἤδη ὑμεῖς καθαροί ἐστε διὰ 3
τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν. Μείνατε ἐν 4
ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. καθὼς τὸ κλῆμα οὐ δύ-
ναται καρπὸν φέρειν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ, ἐὰν μὴ
μείνῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ· οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς,
ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μείνητε. Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπε- 5
λος, ὑμεῖς τὰ κλήματα. ὁ μένων ἐν ἐμοὶ,
κἀγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολύν·
ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. Ἐὰν 6
μή τις μείνῃ ἐν ἐμοὶ, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ
κλῆμα, καὶ ἐξηράνθη· καὶ συνάγουσιν αὐ-
τὰ, καὶ εἰς πῦρ βάλλουσι, καὶ καίεται. Ἐὰν 7
μείνητε ἐν ἐμοὶ, καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν
μείνῃ, ὃ ἐὰν θέλητε αἰτήσεσθε, καὶ γενή-
σεται ὑμῖν. Ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ 8
μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε· καὶ γενή-
σεσθε ἐμοὶ μαθηταί. Καθὼς ἠγάπησέ με 9
ὁ πατὴρ, κἀγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς· μείνατε
ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. Ἐὰν τὰς ἐντολάς μου 10
τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου· καθ-
ὼς ἐγὼ τὰς ἐντολὰς τοῦ πατρός μου τετή-
ρηκα, καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ. Ταῦτα 11
λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν
μείνῃ, καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ. Αὕτη 12
ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμὴ, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλ-
λήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς. Μείζονα 13
ταύτης

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τὶς τὴν ψυ-
14 χὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ. Ὑμεῖς
φίλοι μου ἐστὲ, ἐὰν ποιῆτε ὅσα ἐγὼ ἐντέλ-
15 λομαι ὑμῖν. Οὐκέτι ὑμᾶς λέγω δούλους·
ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδε τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύ-
ριος· ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ
ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρός μου, ἐγνώρισα ὑ-
16 μῖν. Οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ᾽ ἐγὼ
ἐξελεξάμην ὑμᾶς, καὶ ἔθηκα ὑμᾶς, ἵνα ὑ-
μεῖς ὑπάγητε, καὶ καρπὸν φέρητε, καὶ ὁ καρ-
πὸς ὑμῶν μένῃ· ἵνα ὅ, τι ἂν αἰτήσητε τὸν πα-
17 τέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δῷ ὑμῖν. Ταῦτα
ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.
18 Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε ὅτι
19 ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν. Εἰ ἐκ τοῦ
κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει·
ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστὲ, ἀλλ᾽ ἐγὼ ἐξελε-
ξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μι-
20 σεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. Μνημονεύετε τοῦ λό-
γου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· Οὐκ ἔστι δοῦλος μεί-
ζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ. εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς
διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν, καὶ τὸν
21 ὑμέτερον τηρήσουσιν. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα
ποιήσουσιν ὑμῖν διὰ τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ
22 οἴδασι τὸν πέμψαντά με. Εἰ μὴ ἦλθον, καὶ
ἐλάλησα αὐτοῖς, ἁμαρτίαν οὐκ εἶχον· νῦν

δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσι περὶ τῆς ἁμαρτίας
αὐτῶν. Ὁ ἐμὲ μισῶν, καὶ τὸν πατέρα μου μι- 23
σεῖ. Εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἃ 24
οὐδεὶς ἄλλος πεποίηκεν, ἁμαρτίαν οὐκ εἴ-
χον· νῦν δὲ καὶ ἑωράκασι, καὶ μεμισήκασι καὶ
ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου. Ἀλλ' ἵνα πληρωθῇ 25
ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ αὐ-
τῶν· Ὅτι ἐμίσησάν με δωρεάν. Ὅταν δὲ 26
ἔλθῃ ὁ παράκλητος, ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν
παρὰ τοῦ πατρὸς, (τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας,
ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται) ἐκεῖνος
μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ. Καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυ- 27
ρεῖτε, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ ἐστε.

ιϛʹ. 16.

Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα μὴ σκαν- 1
δαλισθῆτε. Ἀποσυναγώγους ποιήσουσιν 2
ὑμᾶς· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, ἵνα πᾶς ὁ ἀπο-
κτείνας ὑμᾶς, δόξῃ λατρείαν προσφέρειν
τῷ Θεῷ. Καὶ ταῦτα ποιήσουσιν ὑμῖν, ὅτι 3
οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα οὐδὲ ἐμέ. Ἀλλὰ 4
ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ
ὥρα, μνημονεύητε αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ εἶπον
ὑμῖν. ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον,
ὅτι μεθ' ὑμῶν ἤμην. Νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς 5
τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ
με· Ποῦ ὑπάγεις; Ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελά- 6
ληκα

λήκα ὑμῖν, ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν
7 καρδίαν. Ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑ-
μῖν, συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω· ἐὰν γὰρ
μὴ ἀπέλθω, ὁ παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται
πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐ-
8 τὸν πρὸς ὑμᾶς. Καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος, ἐλέγξει
τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιο-
9 σύνης καὶ περὶ κρίσεως. Περὶ ἁμαρτίας
10 μὲν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ· Περὶ δικαιο-
σύνης δὲ, ὅτι πρὸς τὸν πατέρα μου ὑπάγω,
11 καὶ οὐκ ἔτι θεωρεῖτέ με· Περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι
12 ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται. Ἔτι πολ-
λὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστά-
13 ζειν ἄρτι. Ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦ-
μα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν
τὴν ἀλήθειαν· οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ,
ἀλλ' ὅσα ἂν ἀκούσῃ, λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχό-
14 μενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν. Ἐκεῖνος ἐμὲ δοξά-
σει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται, καὶ ἀναγγελεῖ
15 ὑμῖν. Πάντα ὅσα ἔχει ὁ πατὴρ, ἐμά ἐστι· διὰ
τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται, καὶ ἀναγ-
16 γελεῖ ὑμῖν. Μικρὸν, καὶ οὐ θεωρεῖτέ με· καὶ
πάλιν μικρὸν, καὶ ὄψεσθέ με, ὅτι ἐγὼ ὑπ-
17 άγω πρὸς τὸν πατέρα. Εἶπον οὖν ἐκ τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους· Τί ἐστι τοῦτο ὃ
λέγει ἡμῖν· Μικρὸν, καὶ οὐ θεωρεῖτέ με· καὶ
πάλιν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

πάλιν μικρὸν, καὶ ὄψεσθέ με· καί· Ὅτι ἐγὼ
ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα; Ἔλεγον οὖν· Τοῦ- 18
το τί ἐστιν ὃ λέγει, τὸ μικρόν; οὐκ οἴδαμεν
τί λαλεῖ. Ἔγνω οὖν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον 19
αὐτὸν ἐρωτᾷν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Περὶ τούτου
ζητεῖτε μετ᾽ ἀλλήλων ὅτι εἶπον· Μικρὸν, καὶ
οὐ θεωρεῖτέ με· καὶ πάλιν μικρὸν, καὶ ὄψε-
σθέ με; Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι κλαύ- 20
σετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὁ δὲ κόσμος χαρή-
σεται· ὑμεῖς δὲ λυπηθήσεσθε, ἀλλ᾽ ἡ λύπη
ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται. Ἡ γυνὴ ὅταν 21
τίκτῃ, λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς·
ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκ ἔτι μνημο-
νεύει τῆς θλίψεως, διὰ τὴν χαρὰν, ὅτι ἐγεν-
νήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. Καὶ ὑμεῖς 22
οὖν λύπην μὲν νῦν ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψομαι
ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν
χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει ἀφ᾽ ὑμῶν. Καὶ ἐν 23
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν.
Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὅσα ἂν αἰτή-
σητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου, δώσει
ὑμῖν. Ἕως ἄρτι οὐκ ᾐτήσατε οὐδὲν ἐν τῷ 24
ὀνόματί μου· αἰτεῖτε, καὶ λήψεσθε, ἵνα ἡ χα-
ρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη. Ταῦτα ἐν παρ- 25
οιμίαις λελάληκα ὑμῖν· ἀλλ᾽ ἔρχεται
ὥρα ὅτε οὐκ ἔτι ἐν παροιμίαις λαλήσω
ὑμῖν,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὑμῖν, ἀλλὰ παῤῥησίᾳ περὶ τοῦ πατρὸς ἀν-
26 αγγελῶ ὑμῖν. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ
ὀνόματί μου αἰτήσεσθε· καὶ οὐ λέγω ὑμῖν ὅτι
27 ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ ὑμῶν· Αὐτὸς
γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πε-
φιλήκατε, καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ
28 Θεοῦ ἐξῆλθον. Ἐξῆλθον παρὰ τοῦ πατρὸς,
καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίημι
τὸν κόσμον, καὶ πορεύομαι πρὸς τὸν πατέ-
29 ρα. Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Ἴδε,
νῦν παῤῥησίᾳ λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐ-
30 δεμίαν λέγεις. Νῦν οἴδαμεν ὅτι οἶδας πάν-
τα, καὶ οὐ χρείαν ἔχεις ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ. ἐν
τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθες.
31 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἄρτι πιστεύε-
32 τε; Ἰδοὺ, ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐλήλυθεν, ἵνα
σκορπισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια, καὶ ἐμὲ
μόνον ἀφῆτε. καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ πα-
33 τὴρ μετ' ἐμοῦ ἐστι. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν
ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε. ἐν τῷ κόσμῳ
θλίψιν ἕξετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκη-
κα τὸν κόσμον.

ιζ'. 17.

1 Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπῆρε τοὺς
ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ εἶπε·
Πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα, δόξασόν σου τὸν
υἱὸν,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

υἱόν, ἵνα καὶ ὁ υἱός σου δοξάσῃ σε· Καθὼς ἔδω- 2
κας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν
ὃ δέδωκας αὐτῷ, δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώ-
νιον. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωή, ἵνα γι- 3
νώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν, καὶ ὃν
ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐγώ σε ἐδόξα- 4
σα ἐπὶ τῆς γῆς· τὸ ἔργον ἐτελείωσα ὃ δέδω-
κάς μοι ἵνα ποιήσω· Καὶ νῦν δόξασόν με 5
σὺ πάτερ παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον
πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι, παρὰ σοί. Ἐφα- 6
νέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς δέ-
δωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου· σοὶ ἦσαν, καὶ ἐμοὶ
αὐτοὺς δέδωκας, καὶ τὸν λόγον σου τετηρήκα-
σι. Νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς 7
μοι, παρὰ σοῦ ἐστιν· Ὅτι τὰ ῥήματα ἃ δέ- 8
δωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς· καὶ αὐτοὶ ἔλα-
βον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξ-
ῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας.
Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου 9
ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι ὅτι σοί
εἰσι. Καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σά ἐστι, καὶ τὰ σὰ 10
ἐμά· καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς. Καὶ οὐκ ἔτι 11
εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσί,
καὶ ἐγὼ πρὸς σὲ ἔρχομαι. Πάτερ ἅγιε, τήρη-
σον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου, οὓς δέδωκάς
μοι, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς. Ὅτε ἤμην 12
μετ'

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

μεθ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς
ἐν τῷ ὀνόματί σου· οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλα-
ξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸς
13 τῆς ἀπωλείας· ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ. Νῦν δὲ
πρὸς σὲ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κό-
σμῳ, ἵνα ἔχωσι τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πε-
14 πληρωμένην ἐν αὐτοῖς. Ἐγὼ δέδωκα αὐ-
τοῖς τὸν λόγον σου, καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐ-
τοὺς, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου, καθὼς ἐγὼ
15 οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. Οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄ-
ρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς
16 αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ. Ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰ-
σὶ, καθὼς ἐγὼ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰμί.
17 Ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου. ὁ λό-
18 γος ὁ σὸς ἀλήθειά ἐστι. Καθὼς ἐμὲ ἀπέστει-
λας εἰς τὸν κόσμον, κἀγὼ ἀπέστειλα αὐ-
19 τοὺς εἰς τὸν κόσμον. Καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ
ἁγιάζω ἐμαυτὸν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ὦσιν ἡγιασ-
20 μένοι ἐν ἀληθείᾳ. Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ
μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευσόντων διὰ
21 τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ· Ἵνα πάντες ἓν ὦσι,
καθὼς σὺ πάτερ ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν σοὶ, ἵνα
καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἓν ὦσιν· ἵνα ὁ κόσμος πι-
22 στεύσῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας. Καὶ ἐγὼ τὴν
δόξαν ἣν δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς·
23 ἵνα ὦσιν ἕν, καθὼς ἡμεῖς ἕν ἐσμεν. Ἐγὼ

ἐν

ἐν αὐτοῖς, καὶ σὺ ἐν ἐμοὶ, ἵνα ὦσι τετελειωμέ-
νοι εἰς ἕν, καὶ ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σύ με
ἀπέστειλας, καὶ ἠγάπησας αὐτοὺς, καθὼς ἐμὲ
ἠγάπησας. Πάτερ, οὓς δέδωκάς μοι, θέλω 24
ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, κἀκεῖνοι ὦσι μετ' ἐμοῦ·
ἵνα θεωρῶσι τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν ἣν ἔδωκάς
μοι, ὅτι ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσ-
μου. Πάτερ δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος σε οὐκ ἔγνω, 25
ἐγὼ δέ σε ἔγνων, καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σύ με
ἀπέστειλας. Καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνο- 26
μά σου, καὶ γνωρίσω· ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἠγά-
πησάς με, ἐν αὐτοῖς ᾖ, κἀγὼ ἐν αὐτοῖς.

ιή. 18.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθε σὺν τοῖς 1
μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάῤῥου τῶν Κέ-
δρων, ὅπου ἦν κῆπος, εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐ-
τὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Ἤδει δὲ καὶ Ἰού- 2
δας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν, τὸν τόπον· ὅτι πολ-
λάκις συνήχθη ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθη-
τῶν αὐτοῦ. Ὁ οὖν Ἰούδας λαβὼν τὴν σπεῖ- 3
ραν, καὶ ἐκ τῶν Ἀρχιερέων καὶ Φαρισαίων
ὑπηρέτας, ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμ-
πάδων καὶ ὅπλων. Ἰησοῦς οὖν εἰδὼς πάν- 4
τα τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτὸν, ἐξελθὼν εἶπεν
αὐτοῖς· Τίνα ζητεῖτε; Ἀπεκρίθησαν αὐ- 5
τῷ· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. Λέγει αὐτοῖς ὁ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι. Εἱστήκει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ
6 παραδιδοὺς αὐτὸν, μετ᾽ αὐτῶν. Ὡς οὖν εἶπεν
αὐτοῖς· Ὅτι ἐγώ εἰμι, ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπί-
7 σω, καὶ ἔπεσον χαμαί. Πάλιν οὖν αὐτοὺς ἐπ-
ηρώτησε· Τίνα ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον· Ἰησοῦν
8 τὸν Ναζωραῖον. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Εἶπον
ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι. εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἄφετε
9 τούτους ὑπάγειν· Ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὃν
εἶπεν· Ὅτι οὓς δέδωκάς μοι, οὐκ ἀπώλεσα
10 ἐξ αὐτῶν οὐδένα. Σίμων οὖν Πέτρος ἔχων μά-
χαιραν, εἵλκυσεν αὐτὴν, καὶ ἔπαισε τὸν τοῦ
Ἀρχιερέως δοῦλον, καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠ-
τίον τὸ δεξιόν. ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ Μάλ-
11 χος. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ· Βάλε
τὴν μάχαιράν σου εἰς τὴν θήκην. τὸ ποτή-
ριον ὃ δέδωκέ μοι ὁ πατὴρ, οὐ μὴ πίω αὐτό;
12 Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλίαρχος καὶ οἱ ὑπηρέται
τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔδησαν
13 αὐτόν. Καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν πρὸς Ἄνναν
πρῶτον· ἦν γὰρ πενθερὸς τοῦ Καϊάφα, ὃς
14 ἦν Ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου. Ἦν δὲ
Καϊάφας ὁ συμβουλεύσας τοῖς Ἰουδαίοις
ὅτι συμφέρει ἕνα ἄνθρωπον ἀπολέσθαι ὑπὲρ
15 τοῦ λαοῦ. Ἠκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ Σίμων
Πέτρος, καὶ ὁ ἄλλος μαθητής. ὁ δὲ
μαθητὴς ἐκεῖνος ἦν γνωστὸς τῷ Ἀρχ-

ιερεῖ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ιερεῖ, καὶ συνεισῆλθε τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐ-
λὴν τοῦ Ἀρχιερέως. Ὁ δὲ Πέτρος εἱστήκει 16
πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω. ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητὴς ὁ
ἄλλος ὃς ἦν γνωστὸς τῷ Ἀρχιερεῖ, καὶ εἶπε
τῇ θυρωρῷ, καὶ εἰσήγαγε τὸν Πέτρον. Λέγει 17
οὖν ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρὸς τῷ Πέτρῳ· Μὴ καὶ
σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου;
Λέγει ἐκεῖνος· Οὐκ εἰμί. Εἱστήκεισαν δὲ οἱ 18
δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρακιὰν πεποιη-
κότες, ὅτι ψῦχος ἦν, καὶ ἐθερμαίνοντο· ἦν
δὲ μετ' αὐτῶν ὁ Πέτρος ἑστὼς καὶ θερμαινό-
μενος. Ὁ οὖν Ἀρχιερεὺς ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν 19
περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ περὶ τῆς διδαχῆς
αὐτοῦ. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ 20
παρρησίᾳ ἐλάλησα τῷ κόσμῳ· ἐγὼ πάν-
τοτε ἐδίδαξα ἐν τῇ συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱε-
ρῷ, ὅπου πάντοθεν οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται,
καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν. Τί με ἐπερω- 21
τᾷς; ἐπερώτησον τοὺς ἀκηκοότας, τί ἐλάλη-
σα αὐτοῖς· ἴδε, οὗτοι οἴδασιν ἃ εἶπον ἐγώ.
Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος, εἷς τῶν ὑπηρετῶν 22
παρεστηκὼς ἔδωκε ῥάπισμα τῷ Ἰησοῦ, εἰ-
πών· Οὕτως ἀποκρίνῃ τῷ Ἀρχιερεῖ; Ἀπ- 23
εκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Εἰ κακῶς ἐλάλη-
σα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς,
τί με δέρεις; Ἀπέστειλεν οὖν αὐτὸν ὁ Ἄννας 24
δεδεμέ-

25 δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν Ἀρχιερέα. Ἦν
δὲ Σίμων Πέτρος ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος.
εἶπον οὖν αὐτῷ· Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν
αὐτοῦ εἶ; Ἠρνήσατο ἐκεῖνος, καὶ εἶπεν· Οὐκ
26 εἰμί. Λέγει εἷς ἐκ τῶν δούλων τοῦ Ἀρχιερέως,
συγγενὴς ὢν οὗ ἀπέκοψε Πέτρος τὸ ὠτίον·
Οὐκ ἐγώ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ' αὐτοῦ;
27 Πάλιν οὖν ἠρνήσατο ὁ Πέτρος, καὶ εὐθέως
28 ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. Ἄγουσιν οὖν τὸν Ἰησοῦν
ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ πραιτώριον. ἦν δὲ
πρωΐα· καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ πραι-
τώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν, ἀλλ' ἵνα φά-
29 γωσι τὸ πάσχα. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πιλάτος
πρὸς αὐτοὺς, καὶ εἶπε· Τίνα κατηγορίαν
30 φέρετε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; Ἀπεκρίθη-
σαν καὶ εἶπον αὐτῷ· Εἰ μὴ ἦν οὗτος κακο-
ποιὸς, οὐκ ἄν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν.
31 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Λάβετε αὐ-
τὸν ὑμεῖς, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε αὐ-
τόν. Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Ἡμῖν
32 οὐκ ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα. Ἵνα ὁ λόγος
τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ, ὃν εἶπε, σημαίνων ποίῳ
33 θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. Εἰσῆλθεν οὖν
εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ Πιλάτος, καὶ
ἐφώνησε τὸν Ἰησοῦν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ
34 βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ἀπεκρίθη αὐτῷ
ὁ Ἰη-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὁ Ἰησοῦς· Ἀφ' ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις, ἢ ἄλ-
λοι σοι εἶπον περὶ ἐμοῦ; Ἀπεκρίθη ὁ Πι- 35
λάτος· Μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; τὸ ἔθνος τὸ
σὸν καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί· τί
ἐποίησας; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Ἡ βασι- 36
λεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· εἰ ἐκ
τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμή, οἱ
ὑπηρέται ἂν οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο ἵνα μὴ πα-
ραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ
ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν. Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πι- 37
λάτος· Οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ; Ἀπεκρίθη
ὁ Ἰησοῦς· Σὺ λέγεις ὅτι βασιλεύς εἰμι ἐγώ.
ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι, καὶ εἰς τοῦτο ἐλή-
λυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀλη-
θείᾳ. Πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας, ἀκούει μου
τῆς φωνῆς. Λέγει αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Τί ἐστιν 38
ἀλήθεια; Καὶ τοῦτο εἰπών, πάλιν ἐξῆλθε
πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἐγὼ
οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ. Ἔστι δὲ 39
συνήθεια ὑμῖν ἵνα ἕνα ὑμῖν ἀπολύσω ἐν τῷ
πάσχα· βούλεσθε οὖν ὑμῖν ἀπολύσω τὸν βα-
σιλέα τῶν Ἰουδαίων; Ἐκραύγασαν οὖν πά- 40
λιν πάντες, λέγοντες· Μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν
Βαραββᾶν· ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς λῃστής.

ιθ΄. 19.

Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν, 1
καὶ

2 καὶ ἐμαστίγωσε. Καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαν-
τες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἐπέθηκαν αὐτοῦ
τῇ κεφαλῇ, καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περι-
3 έβαλον αὐτόν, Καὶ ἔλεγον· Χαῖρε ὁ βασι-
λεὺς τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ῥαπί-
4 σματα. Ἐξῆλθεν οὖν πάλιν ἔξω ὁ Πιλάτος,
καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἴδε, ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω,
ἵνα γνῶτε ὅτι ἐν αὐτῷ οὐδεμίαν αἰτίαν
5 εὑρίσκω. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς ἔξω, φορῶν
τὸν ἀκάνθινον στέφανον, καὶ τὸ πορφυροῦν
ἱμάτιον. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἴδε ὁ ἄνθρω-
6 πος. Ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ
οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγασαν, λέγοντες· Σταύ-
ρωσον, σταύρωσον. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλά-
τος· Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ σταυρώσα-
τε· ἐγὼ γὰρ οὐχ εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν.
7 Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Ἡμεῖς
νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφεί-
λει ἀποθανεῖν, ὅτι ἑαυτὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἐποίη-
8 σεν. Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πιλάτος τοῦτον τὸν
9 λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς
τὸ πραιτώριον πάλιν, καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ·
Πόθεν εἶ σύ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδω-
10 κεν αὐτῷ. Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Ἐμοὶ
οὐ λαλεῖς; οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω σταυ-
ρῶσαί σε, καὶ ἐξουσίαν ἔχω ἀπολῦσαί σε;

Ἀπ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ εἶχες ἐξουσίαν 11
οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ, εἰ μὴ ἦν σοι δεδομένον
ἄνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ παραδιδούς με σοὶ μεί-
ζονα ἁμαρτίαν ἔχει. Ἐκ τούτου ἐζήτει ὁ Πι- 12
λάτος ἀπολῦσαι αὐτόν· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἔ-
κραζον, λέγοντες· Ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς,
οὐκ εἶ φίλος τοῦ Καίσαρος. πᾶς ὁ βασι-
λέα αὐτὸν ποιῶν, ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι.
Ὁ οὖν Πιλάτος ἀκούσας τοῦτον τὸν λό- 13
γον, ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ
τοῦ βήματος εἰς τόπον λεγόμενον Λιθόστρω-
τον, Ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ. Ἦν δὲ παρα- 14
σκευὴ τοῦ πάσχα, ὥρα δὲ ὡσεὶ ἕκτη· καὶ λέ-
γει τοῖς Ἰουδαίοις· Ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν.
Οἱ δὲ ἐκραύγασαν· Ἆρον, ἆρον, σταύρωσον 15
αὐτόν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Τὸν βα-
σιλέα ὑμῶν σταυρώσω; Ἀπεκρίθησαν οἱ
Ἀρχιερεῖς· Οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ
Καίσαρα. Τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐ- 16
τοῖς ἵνα σταυρωθῇ. παρέλαβον δὲ τὸν Ἰησοῦν
καὶ ἀπήγαγον. Καὶ βαστάζων τὸν σταυρὸν αὐ- 17
τοῦ ἐξῆλθεν εἰς τὸν λεγόμενον Κρανίου τόπον,
ὃς λέγεται Ἑβραϊστὶ Γολγοθᾶ. Ὅπου αὐ- 18
τὸν ἐσταύρωσαν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους δύο,
ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν.
Ἔγραψε δὲ καὶ τίτλον ὁ Πιλάτος, καὶ ἔθηκεν 19
ἐπὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐπὶ τοῦ σταυροῦ. ἦν δὲ γεγραμμένον· ΙΗ-
ΣΟΥΣ Ο ΝΑΖΩΡΑΙΟΣ Ο
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ.
20 Τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν
Ἰουδαίων· ὅτι ἐγγὺς ἦν τῆς πόλεως ὁ τόπος
ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς. καὶ ἦν γεγραμμέ-
21 νον Ἑβραϊστί, Ἑλληνιστί, Ῥωμαϊστί. Ἔλε-
γον οὖν τῷ Πιλάτῳ οἱ Ἀρχιερεῖς τῶν Ἰου-
δαίων· Μὴ γράφε· Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰου-
δαίων· ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπε· Βασιλεύς εἰ-
22 μι τῶν Ἰουδαίων. Ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος·
23 Ὃ γέγραφα, γέγραφα. Οἱ οὖν στρατιῶται,
ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμά-
τια αὐτοῦ (καὶ ἐποίησαν τέσσαρα μέρη, ἑ-
κάστῳ στρατιώτῃ μέρος) καὶ τὸν χιτῶνα. ἦν
δὲ ὁ χιτὼν ἄρραφος, ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφαν-
24 τὸς δι' ὅλου. Εἶπον οὖν πρὸς ἀλλήλους· Μὴ
σχίσωμεν αὐτὸν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐ-
τοῦ, τίνος ἔσται. ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ ἡ λέ-
γουσα· Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυ-
τοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆ-
ρον. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν.
25 Εἱστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ
μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ,
Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ, καὶ Μαρία ἡ Μα-
26 γδαληνή. Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα, καὶ
τὸν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα, λέγει
τῇ μητρὶ αὐτοῦ· Γύναι, ἰδοὺ ὁ υἱός σου. Εἶ- 27
τα λέγει τῷ μαθητῇ· Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου. Καὶ
ἀπ᾽ ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν αὐτὴν ὁ μα-
θητὴς εἰς τὰ ἴδια. Μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ Ἰη- 28
σοῦς ὅτι πάντα ἤδη τετέλεσται, ἵνα τελειω-
θῇ ἡ γραφὴ, λέγει· Διψῶ. Σκεῦος οὖν 29
ἔκειτο ὄξους μεστόν. οἱ δὲ, πλήσαντες σπόγγον
ὄξους, καὶ ὑσσώπῳ περιθέντες, προσήνεγ-
καν αὐτοῦ τῷ στόματι. Ὅτε οὖν ἔλαβε τὸ 30
ὄξος ὁ Ἰησοῦς, εἶπε· Τετέλεσται· καὶ κλίνας
τὴν κεφαλὴν, παρέδωκε τὸ πνεῦμα. Οἱ 31
οὖν Ἰουδαῖοι, ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ
σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἐπεὶ παρα-
σκευὴ ἦν, (ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκεί-
νη τοῦ σαββάτου) ἠρώτησαν τὸν Πιλάτον ἵνα
κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη, καὶ ἀρθῶσιν.
Ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου 32
κατέαξαν τὰ σκέλη, καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συσταυ-
ρωθέντος αὐτῷ· Ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόν- 33
τες, ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα, οὐ κατ-
έαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη· Ἀλλ᾽ εἷς τῶν στρα- 34
τιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξε,
καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ. Καὶ ὁ ἑω- 35
ρακὼς μεμαρτύρηκε, καὶ ἀληθινὴ αὐτοῦ
ἐστιν ἡ μαρτυρία· κἀκεῖνος οἶδεν ὅτι ἀληθῆ
λέγει.

36 λέγει, ἵνα ὑμεῖς πιστεύσητε. Ἐγένετο γὰρ
ταῦτα ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ· Ὀστοῦν οὐ
37 συντριβήσεται αὐτοῦ. Καὶ πάλιν ἑτέρα
γραφὴ λέγει· Ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν.
38 Μετὰ δὲ ταῦτα ἠρώτησε τὸν Πιλάτον ὁ Ἰω-
σὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, (ὢν μαθητὴς τοῦ
Ἰησοῦ, κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν
Ἰουδαίων) ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ
ἐπέτρεψεν ὁ Πιλάτος. ἦλθεν οὖν καὶ ἦρε τὸ
39 σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ἦλθε δὲ καὶ Νικόδημος (ὁ
ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἰησοῦν νυκτὸς τὸ πρῶτον)
φέρων μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡσεὶ λί-
40 τρας ἑκατόν. Ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰη-
σοῦ, καὶ ἔδησαν αὐτὸ ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμά-
των, καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς Ἰουδαίοις ἐν-
41 ταφιάζειν. Ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώ-
θη κῆπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον και-
42 νὸν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη. Ἐκεῖ οὖν διὰ
τὴν παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς
ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν.

κʹ. 20.

1 Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων Μαρία ἡ Μα-
γδαληνὴ ἔρχεται πρωῒ σκοτίας ἔτι οὔσης, εἰς
τὸ μνημεῖον· καὶ βλέπει τὸν λίθον ἠρμένον ἐκ
2 τοῦ μνημείου. Τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται πρὸς Σί-
μωνα Πέτρον, καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἦραν τὸν
Κύριον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ οὐκ οἴδαμεν ποῦ
ἔθηκαν αὐτόν. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πέτρος καὶ ὁ 3
ἄλλος μαθητὴς, καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον.
Ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ, καὶ ὁ ἄλλος μαθη- 4
τὴς προέδραμε τάχιον τοῦ Πέτρου, καὶ ἦλθε
πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον. Καὶ παρακύ- 5
ψας βλέπει κείμενα τὰ ὀθόνια· οὐ μέντοι
εἰσῆλθεν. Ἔρχεται οὖν Σίμων Πέτρος 6
ἀκολουθῶν αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνη-
μεῖον, καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα, Καὶ τὸ 7
σουδάριον ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, οὐ
μετὰ τῶν ὀθονίων κείμενον, ἀλλὰ χωρὶς ἐν-
τετυλιγμένον εἰς ἕνα τόπον. Τότε οὖν εἰσ- 8
ῆλθε καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς ὁ ἐλθὼν πρῶ-
τος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ εἶδε, καὶ ἐπίστευσεν·
Οὐδέπω γὰρ ᾔδεισαν τὴν γραφὴν, ὅτι δεῖ 9
αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. Ἀπῆλθον οὖν 10
πάλιν πρὸς ἑαυτοὺς οἱ μαθηταί. Μαρία 11
δὲ εἱστήκει πρὸς τὸ μνημεῖον κλαίουσα ἔξω.
ὡς οὖν ἔκλαιε, παρέκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον·
Καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς, καθ- 12
εζομένους, ἕνα πρὸς τῇ κεφαλῇ, καὶ ἕνα πρὸς
τοῖς ποσὶν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.
Καὶ λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι· Γύναι, τί κλαί- 13
εις; Λέγει αὐτοῖς· Ὅτι ἦραν τὸν κύριόν μου,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

14 καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. Καὶ ταῦτα
εἰποῦσα, ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ
τὸν Ἰησοῦν ἑστῶτα· καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ὁ Ἰησοῦς
15 ἐστι. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Γύναι, τί κλαίεις;
τίνα ζητεῖς; Ἐκείνη, δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπου-
ρός ἐστι, λέγει αὐτῷ· Κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας
αὐτὸν, εἰπέ μοι ποῦ αὐτὸν ἔθηκας· κἀγὼ
16 αὐτὸν ἀρῶ. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Μαρία.
Στραφεῖσα ἐκείνη λέγει αὐτῷ· Ῥαββουνί,
17 ὃ λέγεται, διδάσκαλε. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰη-
σοῦς· Μή μου ἅπτου· οὔπω γὰρ ἀναβέβηκα
πρὸς τὸν πατέρα μου· πορεύου δὲ πρὸς τοὺς
ἀδελφούς μου, καὶ εἰπὲ αὐτοῖς· Ἀναβαίνω
πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν, καὶ
18 Θεόν μου καὶ Θεὸν ὑμῶν. Ἔρχεται Μαρία ἡ
Μαγδαληνὴ ἀπαγγέλλουσα τοῖς μαθηταῖς
ὅτι ἑώρακε τὸν Κύριον, καὶ ταῦτα εἶπεν αὐ-
19 τῇ. Οὔσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ
μιᾷ τῶν σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλει-
σμένων, ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι
διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς,
καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς· Εἰ-
20 ρήνη ὑμῖν. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἔδειξεν αὐ-
τοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ. Ἐ-
χάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον.
21 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν· Εἰρήνη

ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ πατὴρ, κἀγὼ
πέμπω ὑμᾶς. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἐνεφύση- 22
σε, καὶ λέγει αὐτοῖς· Λάβετε Πνεῦμα ἅγιον.
Ἄν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται 23
αὐτοῖς· ἄν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται.
Θωμᾶς δὲ, εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος 24
Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ᾽ αὐτῶν ὅτε ἦλθεν
ὁ Ἰησοῦς. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μα- 25
θηταί· Ἑωράκαμεν τὸν Κύριον. Ὁ δὲ εἶπεν
αὐτοῖς· Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ
τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου
εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὴν χεῖρά
μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύ-
σω. Καὶ μεθ᾽ ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω 26
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς μετ᾽ αὐτῶν·
ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ
ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ εἶπεν· Εἰρήνη ὑμῖν.
Εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ· Φέρε τὸν δάκτυλόν 27
σου ὧδε, καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου· καὶ φέρε τὴν
χεῖρά σου, καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου·
καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός. Καὶ ἀπ- 28
εκρίθη ὁ Θωμᾶς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὁ Κύ-
ριός μου καὶ ὁ Θεός μου. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· 29
Ὅτι ἑώρακάς με, Θωμᾶ, πεπίστευκας·
μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες, καὶ πιστεύσαντες.
Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν 30
ὁ Ἰη-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ
31 οὐκ ἔστι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.
Ταῦτα δὲ γέγραπται, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι ὁ
Ἰησοῦς ἐστιν ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα
πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι
αὐτοῦ.

κα'. 21.

1 Μετὰ ταῦτα ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν
ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τῆς θαλάσσης
2 τῆς Τιβεριάδος. ἐφανέρωσε δὲ οὕτως· Ἦσαν
ὁμοῦ Σίμων Πέτρος, καὶ Θωμᾶς ὁ λεγόμε-
νος Δίδυμος, καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ Κα-
νᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ ἄλ-
3 λοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο. Λέγει αὐτοῖς
Σίμων Πέτρος· Ὑπάγω ἁλιεύειν. Λέ-
γουσιν αὐτῷ· Ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοί.
Ἐξῆλθον, καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον εὐθύς,
4 καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν. Πρωΐας
δὲ ἤδη γενομένης ἔστη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγια-
λόν· οὐ μέντοι ᾔδεισαν οἱ μαθηταὶ ὅτι Ἰη-
5 σοῦς ἐστι. Λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Παι-
δία, μή τι προσφάγιον ἔχετε; Ἀπεκρίθη-
6 σαν αὐτῷ· Οὔ. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Βάλετε
εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον, καὶ
εὑρήσετε. Ἔβαλον οὖν, καὶ οὐκ ἔτι αὐτὸ
ἑλκύσαι ἴσχυσαν ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Λέγει οὖν ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος ὃν ἠγάπα 7
ὁ Ἰησοῦς, τῷ Πέτρῳ· Ὁ Κύριός ἐστι. Σί-
μων οὖν Πέτρος, ἀκούσας ὅτι ὁ Κύριός ἐστι,
τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο, (ἦν γὰρ γυμνὸς)
καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν. Οἱ δὲ 8
ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον, (οὐ
γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς, ἀλλ' ὡς ἀπὸ
πηχῶν διακοσίων) σύροντες τὸ δίκτυον τῶν
ἰχθύων. Ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν, 9
βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην, καὶ ὀψά-
ριον ἐπικείμενον, καὶ ἄρτον. Λέγει αὐτοῖς ὁ 10
Ἰησοῦς· Ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν ὀψαρίων ὧν ἐπιά-
σατε νῦν. Ἀνέβη Σίμων Πέτρος, καὶ εἵλ- 11
κυσε τὸ δίκτυον ἐπὶ τῆς γῆς, μεστὸν ἰχθύων
μεγάλων ἑκατὸν πεντηκοντατριῶν· καὶ τοσ-
ούτων ὄντων οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον. Λέγει 12
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Δεῦτε, ἀριστήσατε. Οὐ-
δεὶς δὲ ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξετάσαι αὐτὸν,
Σὺ τίς εἶ; εἰδότες ὅτι ὁ Κύριός ἐστιν. Ἔρχε- 13
ται οὖν ὁ Ἰησοῦς, καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον, καὶ
δίδωσιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως.
Τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανερώθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς 14
μαθηταῖς αὐτοῦ, ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν. Ὅτε 15
οὖν ἠρίστησαν, λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ
Ἰησοῦς· Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με πλεῖον
τούτων; Λέγει αὐτῷ· Ναὶ Κύριε· σὺ οἶδας

ὅτι

ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ· Βόσκε τὰ ἀρνία
16 μου. Λέγει αὐτῷ πάλιν δεύτερον· Σίμων
Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με; Λέγει αὐτῷ· Ναὶ Κύριε·
σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ· Ποίμαι-
17 νε τὰ πρόβατά μου. Λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον·
Σίμων Ἰωνᾶ, φιλεῖς με; Ἐλυπήθη ὁ Πέ-
τρος ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον· Φιλεῖς με;
καὶ εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, σὺ πάντα οἶδας· σὺ
γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰη-
18 σοῦς· Βόσκε τὰ πρόβατά μου. Ἀμὴν ἀ-
μὴν λέγω σοι, ὅτε ἦς νεώτερος, ἐζώννυες
σεαυτὸν, καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅταν
δὲ γηράσῃς, ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ
19 ἄλλος σε ζώσει, καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις. Τοῦ-
το δὲ εἶπε, σημαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξά-
σει τὸν Θεόν. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, λέγει αὐτῷ·
20 Ἀκολούθει μοι. Ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ Πέτρος
βλέπει τὸν μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς,
ἀκολουθοῦντα, ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ
ἐπὶ τὸ στῆθος αὐτοῦ, καὶ εἶπε· Κύριε, τίς
21 ἐστιν ὁ παραδιδούς σε; Τοῦτον ἰδὼν ὁ Πέτρος
22 λέγει τῷ Ἰησοῦ· Κύριε, οὗτος δὲ τί; Λέγει
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν
ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σε; σὺ ἀκολούθει μοι.
23 Ἐξῆλθεν οὖν ὁ λόγος οὗτος εἰς τοὺς ἀδελ-
φοὺς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνή-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σκει· καὶ οὐκ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι οὐκ
ἀποθνήσκει· ἀλλ᾽· Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν
ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σε; Οὗτός ἐστιν ὁ μα- 24
θητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων, καὶ γράψας
ταῦτα· καὶ οἴδαμεν ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ μαρ-
τυρία αὐτοῦ. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα 25
ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ᾽
ἕν, οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ
γραφόμενα βιβλία. Ἀμήν.

ΠΡΑ'ΞΕΙΣ ΤΩ͂Ν Α'ΓΙ'ΩΝ Α'ΠΟΣΤΟ'ΛΩΝ.

Κεφ. α'. I.

ΤΟ'Ν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησά- 1
μην περὶ πάντων, ὦ Θεόφιλε, ὧν
ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδά-
σκειν, Ἄχρι ἧς ἡμέρας ἐντειλάμενος τοῖς 2
ἀποστόλοις διὰ Πνεύματος ἁγίου, οὓς ἐξ-
ελέξατο, ἀνελήφθη. Οἷς καὶ παρέστησεν 3
ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτόν, ἐν πολ-
λοῖς τεκμηρίοις, δι᾽ ἡμερῶν τεσσαράκον-
τα ὀπτανόμενος αὐτοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ
τῆς

4 τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Καὶ συναλιζόμε-
νος παρήγγελεν αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων
μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγ-
5 γελίαν τοῦ πατρὸς, ἣν ἠκούσατέ μου. Ὅτι
Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ
βαπτισθήσεσθε ἐν Πνεύματι ἁγίῳ οὐ μετὰ
6 πολλὰς ταύτας ἡμέρας. Οἱ μὲν οὖν συν-
ελθόντες ἐπηρώτων αὐτὸν, λέγοντες· Κύριε,
εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν
7 βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ; Εἶπε δὲ πρὸς αὐ-
τούς· Οὐχ ὑμῶν ἐστι γνῶναι χρόνους ἢ καιροὺς
8 οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ. Ἀλλὰ
λήψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου
Πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς· καὶ ἔσεσθέ μοι μάρ-
τυρες ἔν τε Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰου-
δαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ, καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.
9 Καὶ ταῦτα εἰπὼν, βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρ-
θη, καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀ-
10 φθαλμῶν αὐτῶν. Καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν
εἰς τὸν οὐρανὸν, πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ,
ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθῆτι
11 λευκῇ, Οἳ καὶ εἶπον· Ἄνδρες Γαλιλαῖοι,
τί ἑστήκατε ἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν; οὗτος
ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναληφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐ-
ρανὸν, οὕτως ἐλεύσεται ὃν τρόπον ἐθεάσα-
12 σθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν. Τότε

ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ
καλουμένου Ἐλαιῶνος, ὅ ἐστιν ἐγγὺς Ἱερουσα-
λὴμ, σαββάτου ἔχον ὁδόν. Καὶ ὅτε εἰσῆλθον, 13
ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῷον, οὗ ἦσαν κατα-
μένοντες, ὅ,τε Πέτρος καὶ Ἰάκωβος, καὶ Ἰω-
άννης, καὶ Ἀνδρέας, Φίλιππος καὶ Θω-
μᾶς, Βαρθολομαῖος καὶ Ματθαῖος, Ἰά-
κωβος Ἀλφαίου καὶ Σίμων ὁ Ζηλωτὴς, καὶ
Ἰούδας Ἰακώβου. Οὗτοι πάντες ἦσαν προσ- 14
καρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ
καὶ τῇ δεήσει, σὺν γυναιξὶ, καὶ Μαρίᾳ τῇ
μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐ-
τοῦ. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς 15
Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν, εἶπεν· (ἦν
τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν
εἴκοσιν) Ἄνδρες ἀδελφοὶ, ἔδει πληρωθῆ- 16
ναι τὴν γραφὴν ταύτην ἣν προεῖπε τὸ
Πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαβὶδ,
περὶ Ἰούδα τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλα-
βοῦσι τὸν Ἰησοῦν· Ὅτι κατηριθμημένος ἦν 17
σὺν ἡμῖν, καὶ ἔλαχε τὸν κλῆρον τῆς διακο-
νίας ταύτης. Οὗτος μὲν οὖν ἐκτήσατο χω- 18
ρίον ἐκ τοῦ μισθοῦ τῆς ἀδικίας. καὶ πρηνὴς
γενόμενος ἐλάκησε μέσος· καὶ ἐξεχύθη
πάντα τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ. Καὶ γνωστὸν 19
ἐγένετο πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ,

ὥστε

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ
διαλέκτῳ αὐτῶν, Ἀκελδαμά, τουτέστι, χω-
20 ρίον αἵματος. Γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ
ψαλμῶν· Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ ἔρη-
μος, καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ. Καί·
21 Τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος. Δεῖ
οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ
χρόνῳ, ἐν ᾧ εἰσῆλθε καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς
22 ὁ Κύριος Ἰησοῦς, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ
βαπτίσματος Ἰωάννου ἕως τῆς ἡμέρας ἧς
ἀνελήφθη ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα τῆς ἀναστά-
σεως αὐτοῦ γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἕνα τούτων.
23 Καὶ ἔστησαν δύο, Ἰωσὴφ τὸν καλούμενον
Βαρσαβᾶν, ὃς ἐπεκλήθη Ἰοῦστος, καὶ Ματ-
24 θίαν. Καὶ προσευξάμενοι εἶπον· Σὺ Κύ-
ριε καρδιογνῶστα πάντων, ἀνάδειξον ἐκ
25 τούτων τῶν δύο ἕνα ὃν ἐξελέξω, Λαβεῖν τὸν
κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς,
ἐξ ἧς παρέβη Ἰούδας, πορευθῆναι εἰς τὸν τό-
26 πον τὸν ἴδιον. Καὶ ἔδωκαν κλήρους αὐτῶν,
καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Ματθίαν, καὶ
συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἕνδεκα ἀπο-
στόλων.

β'. 2.

1 Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν
τῆς Πεντηκοστῆς, ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμα-
δὸν

δὸν ἐπὶ τὸ αὐτό. Καὶ ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐ- 2
ρανοῦ ἦχος ὥσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας,
καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμε-
νοι. Καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι 3
γλῶσσαι ὡσεὶ πυρὸς, ἐκάθισέ τε ἐφ' ἕνα
ἕκαστον αὐτῶν. Καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες 4
Πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέ-
ραις γλώσσαις, καθὼς τὸ Πνεῦμα ἐδίδου
αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι. Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερου- 5
σαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐ-
λαβεῖς, ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρα-
νόν. Γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης, συνῆλθε 6
τὸ πλῆθος, καὶ συνεχύθη· ὅτι ἤκουον εἷς
ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων αὐ-
τῶν. Ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ ἐθαύμαζον, 7
λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· Οὐκ ἰδοὺ πάντες
οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι; Καὶ 8
πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ δια-
λέκτῳ ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν; Πάρθοι καὶ 9
Μῆδοι καὶ Ἐλαμῖται, καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν
Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν τε καὶ Καππα-
δοκίαν, Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν, Φρυγίαν 10
τε καὶ Παμφυλίαν, Αἴγυπτον, καὶ τὰ μέρη
τῆς Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνην, καὶ οἱ ἐπιδημοῦν-
τες Ῥωμαῖοι, Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι,
Κρῆτες καὶ Ἄραβες, ἀκούομεν λαλούντων 11
αὐτῶν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ με-
12 γαλεῖα τοῦ Θεοῦ. Ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ δι-
ηπόρουν, ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες· Τί ἂν
13 θέλοι τοῦτο εἶναι; Ἕτεροι δὲ χλευάζοντες
ἔλεγον· Ὅτι γλεύκους μεμεστωμένοι εἰσί.
14 Σταθεὶς δὲ Πέτρος σὺν τοῖς ἕνδεκα, ἐπῆρε
τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπεφθέγξατο αὐτοῖς·
Ἄνδρες Ἰουδαῖοι, καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσα-
λὴμ ἅπαντες, τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν ἔστω, καὶ ἐν-
15 ωτίσασθε τὰ ῥήματά μου. Οὐ γὰρ, ὡς ὑμεῖς
ὑπολαμβάνετε, οὗτοι μεθύουσιν· ἔστι γὰρ ὥρα
16 τρίτη τῆς ἡμέρας· Ἀλλὰ τοῦτό ἐστι τὸ εἰρη-
17 μένον διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ· Καὶ ἔσται ἐν
ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, (λέγει ὁ Θεός) ἐκ-
χεῶ ἀπὸ τοῦ Πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρ-
κα· καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ
θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁρά-
σεις ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐν-
18 ύπνια ἐνυπνιασθήσονται. Καί γε ἐπὶ τοὺς δού-
λους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέ-
ραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ Πνεύματός μου,
19 καὶ προφητεύσουσι. Καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ
οὐρανῷ ἄνω, καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω,
20 αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ. Ὁ ἥλιος
μεταστραφήσεται εἰς σκότος, καὶ ἡ σελήνη
εἰς αἷμα, πρὶν ἢ ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν Κυρίου
τὴν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ. Καὶ ἔσται, πᾶς 21
ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα Κυρίου, σω-
θήσεται. Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, ἀκούσατε 22
τοὺς λόγους τούτους· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον,
ἄνδρα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀποδεδειγμένον εἰς
ὑμᾶς δυνάμεσι καὶ τέρασι καὶ σημείοις οἷς
ἐποίησε δι' αὐτοῦ ὁ Θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν,
καθὼς καὶ αὐτοὶ οἴδατε, Τοῦτον τῇ ὡρι- 23
σμένῃ βουλῇ καὶ προγνώσει τοῦ Θεοῦ ἔκδοτον
λαβόντες, διὰ χειρῶν ἀνόμων προσπή-
ξαντες ἀνείλετε. Ὃν ὁ Θεὸς ἀνέστησε, λύ- 24
σας τὰς ὠδῖνας τοῦ θανάτου, καθότι οὐκ
ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ·
Δαβὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν· Προωρώμην τὸν 25
Κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντὸς, ὅτι ἐκ
δεξιῶν μου ἐστὶν, ἵνα μὴ σαλευθῶ. Διὰ τοῦ- 26
το εὐφράνθη ἡ καρδία μου, καὶ ἠγαλλιάσα-
το ἡ γλῶσσά μου· ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ μου κατα-
σκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι, Ὅτι οὐκ ἐγκατα- 27
λείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς ᾅδου, οὐδὲ δώ-
σεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν. Ἐγνώ- 28
ρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς· πληρώσεις με εὐ-
φροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου. Ἄνδρες 29
ἀδελφοὶ, ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παῤῥησίας πρὸς
ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου Δαβὶδ, ὅτι
καὶ ἐτελεύτησε καὶ ἐτάφη, καὶ τὸ μνῆμα αὐ-
τοῦ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τοῦ ἐστιν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης.
30 Προφήτης οὖν ὑπάρχων, καὶ εἰδὼς ὅτι ὅρ-
κῳ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ Θεὸς, ἐκ καρποῦ τῆς
ὀσφύος αὐτοῦ τὸ κατὰ σάρκα ἀναστήσειν τὸν
31 Χριστὸν, καθίσαι ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, Προ-
ιδὼν ἐλάλησε περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χρι-
στοῦ, ὅτι οὐ κατελείφθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς
ᾅδου, οὐδὲ ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδε διαφθοράν.
32 Τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ Θεὸς, οὗ πάν-
33 τες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες. Τῇ δεξιᾷ οὖν
τοῦ Θεοῦ ὑψωθεὶς, τήν τε ἐπαγγελίαν τοῦ
ἁγίου Πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς,
ἐξέχεε τοῦτο ὃ νῦν ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκού-
34 ετε. Οὐ γὰρ Δαβὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς·
λέγει δὲ αὐτός· Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ
35 μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, Ἕως ἂν θῶ τοὺς
36 ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. Ἀ-
σφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσρα-
ήλ, ὅτι Κύριον καὶ Χριστὸν αὐτὸν ὁ Θεὸς ἐποί-
ησε, τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσα-
37 τε. Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν τῇ καρ-
δίᾳ, εἶπόν τε πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοι-
ποὺς ἀποστόλους· Τί ποιήσομεν, ἄνδρες ἀ-
38 δελφοί; Πέτρος δὲ ἔφη πρὸς αὐτούς· Μετα-
νοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ
τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρ-

τιῶν,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

πιῶν· καὶ λήψεσθε τὴν δωρεὰν τοῦ ἁγίου Πνεύ-
ματος. Ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία καὶ τοῖς 39
τέκνοις ὑμῶν, καὶ πᾶσι τοῖς εἰς μακράν,
ὅσους ἂν προσκαλέσηται Κύριος ὁ Θεὸς ἡ-
μῶν. Ἑτέροις τε λόγοις πλείοσι διεμαρτύ- 40
ρετο, καὶ παρεκάλει, λέγων· Σώθητε ἀπὸ τῆς
γενεᾶς τῆς σκολιᾶς ταύτης. Οἱ μὲν οὖν ἀ- 41
σμένως ἀποδεξάμενοι τὸν λόγον αὐτοῦ, ἐβα-
πτίσθησαν· καὶ προσετέθησαν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλιαι. Ἦσαν δὲ 42
προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων
καὶ τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς
προσευχαῖς. Ἐγένετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φό- 43
βος· πολλά τε τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν
ἀποστόλων ἐγίνετο. Πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες 44
ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά·
Καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρα- 45
σκον, καὶ διεμέριζον αὐτὰ πᾶσι, καθότι ἄν
τις χρείαν εἶχε. Καθ' ἡμέραν τε προσκαρ- 46
τεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ, κλῶντές
τε κατ' οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον τρο-
φῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας,
Αἰνοῦντες τὸν Θεόν, καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς 47
ὅλον τὸν λαόν. Ὁ δὲ Κύριος προσετίθει τοὺς
σωζομένους καθ' ἡμέραν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Κ. 3.

γ'. 3.

1 Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀν-
έβαινον εἰς τὸ ἱερὸν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσ-
2 ευχῆς τὴν ἐννάτην. Καί τις ἀνὴρ χωλὸς
ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων, ἐβα-
στάζετο· ὃν ἐτίθουν καθ᾽ ἡμέραν πρὸς τὴν θύ-
ραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην Ὡραίαν, τοῦ αἰ-
τεῖν ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσπορευομέ-
3 νων εἰς τὸ ἱερόν. Ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάν-
νην μέλλοντας εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερὸν, ἠρώτα ἐ-
4 λεημοσύνην λαβεῖν. Ἀτενίσας δὲ Πέτρος
εἰς αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ, εἶπε· Βλέψον εἰς
5 ἡμᾶς. Ὁ δὲ ἐπεῖχεν αὐτοῖς, προσδοκῶν τι
6 παρ᾽ αὐτῶν λαβεῖν. Εἶπε δὲ Πέτρος· Ἀρ-
γύριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω,
τοῦτό σοι δίδωμι· Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ
Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου ἔγειραι καὶ περιπά-
7 τει. Καὶ πιάσας αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤ-
γειρε· παραχρῆμα δὲ ἐστερεώθησαν αὐτοῦ αἱ
8 βάσεις καὶ τὰ σφυρά. Καὶ ἐξαλλόμενος
ἔστη, καὶ περιεπάτει· καὶ εἰσῆλθε σὺν αὐτοῖς
εἰς τὸ ἱερὸν, περιπατῶν καὶ ἁλλόμενος, καὶ
9 αἰνῶν τὸν Θεόν. Καὶ εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς
10 περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα τὸν Θεόν· Ἐπεγί-
νωσκόν τε αὐτὸν ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν
ἐλεημοσύνην καθήμενος ἐπὶ τῇ Ὡραίᾳ
πύλῃ

πύλῃ τοῦ ἱεροῦ· καὶ ἐπλήσθησαν θάμβους καὶ ἐκ-
στάσεως ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι αὐτῷ. Κρα- 11
τοῦντος δὲ τοῦ ἰαθέντος χωλοῦ τὸν Πέτρον
καὶ Ἰωάννην, συνέδραμε πρὸς αὐτοὺς
πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ τῇ καλουμένῃ Σο-
λομῶντος, ἔκθαμβοι. Ἰδὼν δὲ Πέτρος 12
ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν· Ἄνδρες Ἰσρα-
ηλῖται, τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν
τί ἀτενίζετε, ὡς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ
πεποιηκόσι τοῦ περιπατεῖν αὐτόν; Ὁ Θεὸς 13
Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, ὁ Θεὸς
τῶν πατέρων ἡμῶν ἐδόξασε τὸν παῖδα αὐ-
τοῦ Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς παρεδώκατε, καὶ ἠρ-
νήσασθε αὐτὸν κατὰ πρόσωπον Πιλάτου,
κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν. Ὑμεῖς δὲ τὸν 14
ἅγιον καὶ δίκαιον ἠρνήσασθε, καὶ ᾐτήσασθε
ἄνδρα φονέα χαρισθῆναι ὑμῖν. Τὸν δὲ ἀρχ- 15
ηγὸν τῆς ζωῆς ἀπεκτείνατε, ὃν ὁ Θεὸς ἤγει-
ρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν.
Καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, τοῦ- 16
τον, ὃν θεωρεῖτε καὶ οἴδατε, ἐστερέωσε τὸ ὄνο-
μα αὐτοῦ· καὶ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ ἔδωκεν
αὐτῷ τὴν ὁλοκληρίαν ταύτην ἀπέναν-
τι πάντων ὑμῶν. Καὶ νῦν, ἀδελφοὶ, οἶ- 17
δα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν ἐπράξατε, ὥσπερ
καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν. Ὁ δὲ Θεὸς ἃ προ- 18
κατ-

κατήγγειλε διὰ στόματος πάντων τῶν προ-
φητῶν αὐτοῦ, παθεῖν τὸν Χριστόν, ἐπλήρω-
19 σεν οὕτω. Μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψα-
τε, εἰς τὸ ἐξαλειφθῆναι ὑμῶν τὰς ἁμαρ-
τίας· ὅπως ἂν ἔλθωσι καιροὶ ἀναψύξεως
20 ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου, Καὶ ἀποστείλῃ
τὸν προκεκηρυγμένον ὑμῖν Ἰησοῦν Χρι-
21 στόν, Ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρό-
νων ἀποκαταστάσεως πάντων ὧν ἐλάλη-
σεν ὁ Θεὸς διὰ στόματος πάντων ἁγίων
22 αὐτοῦ προφητῶν ἀπ' αἰῶνος· Μωσῆς μὲν
γὰρ πρὸς τοὺς πατέρας εἶπεν· Ὅτι προ-
φήτην ὑμῖν ἀναστήσει Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν
ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκού-
σεσθε κατὰ πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑ-
23 μᾶς· Ἔσται δέ, πᾶσα ψυχή, ἥτις ἂν μὴ
ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου, ἐξολοθρευθή-
24 σεται ἐκ τοῦ λαοῦ. Καὶ πάντες δὲ οἱ προφῆ-
ται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς, ὅσοι
ἐλάλησαν, καὶ προκατήγγειλαν τὰς ἡμέ-
25 ρας ταύτας. Ὑμεῖς ἐστε υἱοὶ τῶν προφητῶν
καὶ τῆς διαθήκης ἧς διέθετο ὁ Θεὸς πρὸς
τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγων πρὸς Ἀβραάμ·
Καὶ τῷ σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται
26 πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῆς γῆς. Ὑμῖν πρῶτον
ὁ Θεός, ἀναστήσας τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν,
ἀπ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς, ἐν
τῷ ἀποστρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονηριῶν
ὑμῶν.

δ'. 4.

Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαὸν, ἐπ- 1
έστησαν αὐτοῖς οἱ Ἱερεῖς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱε-
ροῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι, Διαπονούμενοι διὰ 2
τὸ διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαὸν, καὶ καταγγέλλειν
ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν ἀνάστασιν τὴν ἐκ νεκρῶν.
Καὶ ἐπέβαλον αὐτοῖς τὰς χεῖρας, καὶ ἔθεντο 3
εἰς τήρησιν εἰς τὴν αὔριον· ἦν γὰρ ἑσπέρα
ἤδη. Πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον ἐπί- 4
στευσαν· καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν ὡ-
σεὶ χιλιάδες πέντε. Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔ- 5
ριον συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς Ἄρχοντας καὶ
Πρεσβυτέρους καὶ Γραμματεῖς εἰς Ἱερουσα-
λήμ· Καὶ Ἄνναν τὸν Ἀρχιερέα καὶ Καϊάφαν 6
καὶ Ἰωάννην καὶ Ἀλέξανδρον, καὶ ὅσοι ἦσαν
ἐκ γένους Ἀρχιερατικοῦ. Καὶ στήσαντες αὐ- 7
τοὺς ἐν τῷ μέσῳ, ἐπυνθάνοντο· Ἐν ποίᾳ
δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο
ὑμεῖς; Τότε Πέτρος πλησθεὶς Πνεύματος 8
ἁγίου εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ, καὶ
Πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραὴλ, Εἰ ἡμεῖς σήμε- 9
ρον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπου
ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος σέσωσται· Γνωστὸν ἔστω 10

πᾶσιν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ, ὅτι
ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου,
ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ Θεὸς ἤγειρεν ἐκ
νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐν-
11 ώπιον ὑμῶν ὑγιής. Οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ ἐξ-
ουθενηθεὶς ὑφ' ὑμῶν τῶν οἰκοδομούντων, ὁ γενό-
12 μενος εἰς κεφαλὴν γωνίας· Καὶ οὐκ ἔστιν
ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία· οὔτε γὰρ ὄνομά ἐστιν
ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀν-
13 θρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς. Θεωροῦν-
τες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παῤῥησίαν καὶ Ἰωάννου,
καὶ καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμ-
ματοί εἰσι καὶ ἰδιῶται, ἐθαύμαζον, ἐπεγί-
νωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν·
14 Τὸν δὲ ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἑστῶ-
τα τὸν τεθεραπευμένον, οὐδὲν εἶχον ἀντ-
15 ειπεῖν. Κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συν-
εδρίου ἀπελθεῖν, συνέβαλον πρὸς ἀλλή-
16 λους, Λέγοντες· Τί ποιήσομεν τοῖς ἀνθρώ-
ποις τούτοις; ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν σημεῖον γέ-
γονε δι' αὐτῶν, πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἰε-
ρουσαλὴμ φανερὸν, καὶ οὐ δυνάμεθα ἀρνή-
17 σασθαι· Ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον δια-
νεμηθῇ εἰς τὸν λαὸν, ἀπειλῇ ἀπειλησώμεθα
αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τού-
18 τῳ μηδενὶ ἀνθρώπων. Καὶ καλέσαντες αὐ-
τοὺς,

τοὺς, παρήγγειλαν αὐτοῖς τὸ καθόλου μὴ
φθέγγεσθαι μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόμα-
τι τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀπο- 19
κριθέντες πρὸς αὐτοὺς, εἶπον· Εἰ δίκαιόν
ἐστιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὑμῶν ἀκούειν μᾶλ-
λον ἢ τοῦ Θεοῦ, κρίνατε· Οὐ δυνάμεθα γὰρ 20
ἡμεῖς, ἃ εἴδομεν καὶ ἠκούσαμεν, μὴ λαλεῖν.
Οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι ἀπέλυσαν αὐ- 21
τοὺς, μηδὲν εὑρίσκοντες τὸ πῶς κολάσων-
ται αὐτοὺς, διὰ τὸν λαόν· ὅτι πάντες ἐδό-
ξαζον τὸν Θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι· Ἐτῶν γὰρ 22
ἦν πλειόνων τεσσαράκοντα ὁ ἄνθρωπος
ἐφ᾽ ὃν ἐγεγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως.
Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους, καὶ 23
ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ Ἀρχιερεῖς
καὶ οἱ Πρεσβύτεροι εἶπον. Οἱ δὲ ἀκούσαντες, 24
ὁμοθυμαδὸν ἦραν φωνὴν πρὸς τὸν Θεὸν,
καὶ εἶπον· Δέσποτα, σὺ ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν
οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ
πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· Ὁ διὰ στόματος Δα- 25
βὶδ τοῦ παιδός σου εἰπών· Ἵνα τί ἐφρύαξαν
ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; Παρέστησαν 26
οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθη-
σαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ κατὰ τοῦ Χρι-
στοῦ αὐτοῦ. Συνήχθησαν γὰρ ἐπ᾽ ἀληθείας 27
ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά σου Ἰησοῦν, ὃν ἔχρισας,
Ἡρώ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Ἡρώδης τε καὶ Πόντιος Πιλάτος σὺν ἔ-
28 θνεσι καὶ λαοῖς Ἰσραήλ, Ποιῆσαι ὅσα ἡ χείρ
29 σου καὶ ἡ βουλή σου προώρισε γενέσθαι. Καὶ
τὰ νῦν Κύριε ἔπιδε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐ-
τῶν, καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ παρρησίας
30 πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου, Ἐν τῷ τὴν
χεῖρά σου ἐκτείνειν σε εἰς ἴασιν, καὶ σημεῖα
καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁ-
31 γίου παιδός σου Ἰησοῦ. Καὶ δεηθέντων αὐ-
τῶν ἐσαλεύθη ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συν-
ηγμένοι· καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύμα-
τος ἁγίου, καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ
32 παρρησίας. Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων
ἦν ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ μία· καὶ οὐδὲ εἷς
τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ ἔλεγεν ἴδιον εἶ-
33 ναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά. Καὶ
μεγάλῃ δυνάμει ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον
οἱ ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου Ἰη-
σοῦ, χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐ-
34 τούς. Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις ὑπῆρχεν ἐν αὐ-
τοῖς· ὅσοι γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ οἰκιῶν ὑπ-
ῆρχον, πωλοῦντες ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πι-
35 πρασκομένων· Καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας
τῶν ἀποστόλων· διεδίδοτο δὲ ἑκάστῳ καθότι ἄν
36 τις χρείαν εἶχεν. Ἰωσῆς δὲ, ὁ ἐπικληθεὶς
Βαρνάβας ὑπὸ τῶν ἀποστόλων, (ὅ ἐστι μεθερ-
μηνευό-

μιωευόμενον, υἱὸς παρακλήσεως) λευΐ-
της, Κύπριος τῷ γένει, ὑπάρχοντος αὐ- 37
τῷ ἀγροῦ, πωλήσας ἤνεγκε τὸ χρῆμα, καὶ
ἔθηκε παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

ε΄. 5.

Ἀνὴρ δέ τις Ἀνανίας ὀνόματι, σὺν Σαπ- 1
φείρῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ἐπώλησε κτῆμα·
Καὶ ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνειδυίας 2
καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ· καὶ ἐνέγκας μέρος
τι, παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν.
Εἶπε δὲ Πέτρος· Ἀνανία, διατί ἐπλήρω- 3
σεν ὁ Σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ψεύσα-
σθαί σε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ νοσφίσασθαι
ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου; Οὐχὶ μένον, σοὶ 4
ἔμενε, καὶ πραθὲν ἐν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχε;
τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα τοῦ-
το; οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ Θεῷ.
Ἀκούων δὲ Ἀνανίας τοὺς λόγους τούτους, 5
πεσὼν ἐξέψυξε· καὶ ἐγένετο φόβος μέγας
ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. Ἀναστάν- 6
τες δὲ οἱ νεώτεροι συνέστειλαν αὐτὸν, καὶ ἐξ-
ενέγκαντες ἔθαψαν. Ἐγένετο δὲ ὡς ὡρῶν 7
τριῶν διάστημα, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα
τὸ γεγονὸς εἰσῆλθεν· Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ ὁ 8
Πέτρος· Εἰπέ μοι, εἰ τοσούτου τὸ χωρίον
ἀπέδοσθε; Ἡ δὲ εἶπε· Ναὶ, τοσούτου. Ὁ δὲ 9

Πέτρος

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτήν· Τί ὅτι συνεφω-
νήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ Πνεῦμα Κυρίου; ἰδοὺ
οἱ πόδες τῶν θαψάντων τὸν ἄνδρα σου, ἐπὶ
10 τῇ θύρα, καὶ ἐξοίσουσί σε. Ἔπεσε δὲ παρα-
χρῆμα παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἐξέψυ-
ξεν. εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὗρον αὐ-
τὴν νεκράν, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς
11 τὸν ἄνδρα αὐτῆς. Καὶ ἐγένετο φόβος μέ-
γας ἐφ᾽ ὅλην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπὶ πάν-
12 τας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. Διὰ δὲ τῶν χειρῶν
τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο σημεῖα καὶ τέρατα ἐν
τῷ λαῷ πολλά· (καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἅ-
13 παντες ἐν τῇ στοᾷ Σολομῶντος. Τῶν δὲ λοι-
πῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς· ἀλλ᾽
14 ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός. Μᾶλλον δὲ
προσετίθεντο πιστεύοντες τῷ Κυρίῳ, πλή-
15 θη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν) Ὥστε κατὰ τὰς
πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ τιθέ-
ναι ἐπὶ κλινῶν καὶ κραββάτων, ἵνα ἐρχομέ-
νου Πέτρου κἂν ἡ σκιὰ ἐπισκιάσῃ τινὶ αὐ-
16 τῶν. Συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ
πόλεων εἰς Ἱερουσαλήμ, φέροντες ἀσθενεῖς καὶ
ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων·
17 οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες. Ἀναστὰς δὲ
ὁ Ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ, (ἡ οὖ-
σα αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων) ἐπλήσθησαν

ζήλου. Καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ 18
τοὺς ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει
δημοσίᾳ. Ἄγγελος δὲ Κυρίου διὰ τῆς νυ- 19
κτὸς ἤνοιξε τὰς θύρας τῆς φυλακῆς· ἐξαγα-
γών τε αὐτοὺς, εἶπε· Πορεύεσθε, καὶ σταθέν- 20
τες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ
ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης. Ἀκούσαντες δὲ εἰσ- 21
ῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ ἐδίδα-
σκον. Παραγενόμενος δὲ ὁ Ἀρχιερεὺς καὶ
οἱ σὺν αὐτῷ, συνεκάλεσαν τὸ συνέδριον
καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ·
καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ δεσμωτήριον, ἀχθῆ-
ναι αὐτούς. Οἱ δὲ ὑπηρέται παραγενόμε- 22
νοι οὐχ εὗρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ· ἀναστρέ-
ψαντες δὲ ἀπήγγειλαν, Λέγοντες· Ὅτι τὸ 23
μὲν δεσμωτήριον εὕρομεν κεκλεισμένον ἐν
πάσῃ ἀσφαλείᾳ, καὶ τοὺς φύλακας ἔξω
ἑστῶτας πρὸ τῶν θυρῶν· ἀνοίξαντες δὲ, ἔσω
οὐδένα εὕρομεν. Ὡς δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους 24
τούτους ὅ, τε Ἱερεὺς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ
οἱ Ἀρχιερεῖς, διηπόρουν περὶ αὐτῶν, τί ἂν
γένοιτο τοῦτο. Παραγενόμενος δέ τις ἀπ- 25
ήγγειλεν αὐτοῖς, λέγων· Ὅτι ἰδοὺ, οἱ ἄνδρες
οὓς ἔθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ, εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ
ἑστῶτες, καὶ διδάσκοντες τὸν λαόν. Τότε ἀπ- 26
ελθὼν ὁ στρατηγὸς σὺν τοῖς ὑπηρέταις,

ἤγαγεν

ἤγαγεν αὐτοὺς, οὐ μετὰ βίας. (ἐφοβοῦντο γὰρ
27 τὸν λαὸν ἵνα μὴ λιθασθῶσιν) Ἀγαγόντες
δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ· καὶ ἐπ-
28 ηρώτησεν αὐτοὺς ὁ Ἀρχιερεὺς, λέγων· Οὐ
παραγγελίᾳ παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ δι-
δάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ; καὶ ἰδοὺ, πε-
πληρώκατε τὴν Ἱερουσαλὴμ τῆς διδαχῆς
ὑμῶν, καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς τὸ
29 αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι, εἶπον· Πειθαρχεῖν
30 δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. Ὁ Θεὸς
τῶν πατέρων ἡμῶν ἤγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς
διεχειρίσασθε κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου.
31 Τοῦτον ὁ Θεὸς ἀρχηγὸν καὶ σωτῆρα ὕψωσε
τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, δοῦναι μετάνοιαν τῷ Ἰσ-
32 ραὴλ καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Καὶ ἡμεῖς
ἐσμεν αὐτοῦ μάρτυρες τῶν ῥημάτων τούτων,
καὶ τὸ Πνεῦμα δὲ τὸ ἅγιον, ὃ ἔδωκεν ὁ Θεὸς
33 τοῖς πειθαρχοῦσιν αὐτῷ. Οἱ δὲ, ἀκούσαντες
διεπρίοντο, καὶ ἐβουλεύοντο ἀνελεῖν αὐτούς.
34 Ἀναστὰς δέ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ Φαρι-
σαῖος, ὀνόματι Γαμαλιὴλ, νομοδιδάσκα-
λος, τίμιος παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν ἔξω
35 βραχύ τι τοὺς ἀποστόλους ποιῆσαι· Εἶπέ τε
πρὸς αὐτούς· Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, προσ-
έχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, τί

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

μέλλετε πράσσειν. Πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν 36
ἀνέστη Θευδᾶς, λέγων εἶναί τινα ἑαυτόν, ᾧ
προσεκολλήθη ἀριθμὸς ἀνδρῶν ὡσεὶ τετρα-
κοσίων· ὃς ἀνῃρέθη, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθον-
το αὐτῷ, διελύθησαν, καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν.
Μετὰ τοῦτον ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος, 37
ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς, καὶ ἀπέστη-
σε λαὸν ἱκανὸν ὀπίσω αὐτοῦ· κἀκεῖνος ἀπ-
ώλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ, δι-
εσκορπίσθησαν. Καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, ἀπό- 38
στητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ ἐάσατε
αὐτούς· ὅτι ἐὰν ᾖ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ αὕ-
τη ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται· Εἰ δὲ ἐκ 39
Θεοῦ ἐστιν, οὐ δύνασθε καταλῦσαι αὐτό, μή-
ποτε καὶ θεομάχοι εὑρεθῆτε. Ἐπείσθησαν 40
δὲ αὐτῷ· καὶ προσκαλεσάμενοι τοὺς ἀποστό-
λους, δείραντες παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ
τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς.
Οἱ μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσ- 41
ώπου τοῦ συνεδρίου, ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος
αὐτοῦ κατηξιώθησαν ἀτιμασθῆναι· Πᾶ- 42
σάν τε ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον οὐκ
ἐπαύοντο διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι
Ἰησοῦν τὸν Χριστόν.

ς'. 6.

Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις πληθυνόν- 1
των

των τῶν μαθητῶν, ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν
Ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς Ἑβραίους, ὅτι παρ-
εθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ
2 αἱ χῆραι αὐτῶν. Προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ
δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν, εἶπον·
Οὐκ ἀρεστόν ἐστιν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν
3 λόγον τοῦ Θεοῦ, διακονεῖν τραπέζαις. Ἐπι-
σκέψασθε οὖν, ἀδελφοὶ, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν
μαρτυρουμένους ἑπτὰ, πλήρεις Πνεύματος
ἁγίου καὶ σοφίας, οὓς καταστήσωμεν ἐπὶ τῆς
4 χρείας ταύτης. Ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ
τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν.
5 Καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ
πλήθους· καὶ ἐξελέξαντο Στέφανον, ἄνδρα
πλήρη πίστεως καὶ Πνεύματος ἁγίου, καὶ Φί-
λιππον, καὶ Πρόχορον, καὶ Νικάνορα, καὶ Τί-
μωνα, καὶ Παρμενᾶν, καὶ Νικόλαον προσήλυ-
6 τον Ἀντιοχέα. Οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν
ἀποστόλων· καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν
7 αὐτοῖς τὰς χεῖρας. Καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ
ηὔξανε, καὶ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθη-
τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ σφόδρα· πολύς τε
8 ὄχλος τῶν Ἱερέων ὑπήκουον τῇ πίστει. Στέφα-
νος δὲ πλήρης πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει
9 τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. Ἀν-
έστησαν δέ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς λεγο-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

μένης Λιβερτίνων, καὶ Κυρηναίων, καὶ Ἀλε-
ξανδρέων, καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας καὶ Ἀσίας,
συζητοῦντες τῷ Στεφάνῳ. Καὶ οὐκ ἴσχυον 10
ἀντιστῆναι τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ Πνεύματι ᾧ ἐ-
λάλει. Τότε ὑπέβαλον ἄνδρας λέγοντας ὅτι 11
ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλά-
σφημα εἰς Μωσῆν καὶ τὸν Θεόν. Συνεκίνη- 12
σάν τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς Πρεσβυτέρους καὶ τοὺς
Γραμματεῖς· καὶ ἐπιστάντες συνήρπασαν
αὐτὸν, καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον. Ἔστησάν 13
τε μάρτυρας ψευδεῖς, λέγοντας· Ὁ ἄνθρω-
πος οὗτος οὐ παύεται ῥήματα βλάσφημα
λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου τούτου καὶ τοῦ νόμου.
Ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἰησοῦς ὁ 14
Ναζωραῖος οὗτος καταλύσει τὸν τόπον τοῦτον,
καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθη ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωϋ-
σῆς. Καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ 15
καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ, εἶδον τὸ πρόσ-
ωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου.

ζ. 7.

Εἶπε δὲ ὁ Ἀρχιερεύς· Εἰ ἄρα ταῦτα οὕ- 1
τως ἔχει; Ὁ δὲ ἔφη· Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ 2
πατέρες, ἀκούσατε· Ὁ Θεὸς τῆς δόξης ὤ-
φθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραὰμ ὄντι ἐν τῇ
Μεσοποταμίᾳ, πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν
ἐν Χαῤῥάν· Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἔξελθε 3

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦ-
4 ρο εἰς γῆν ἣν ἄν σοι δείξω. Τότε ἐξελθὼν
ἐκ γῆς Χαλδαίων, κατῴκησεν ἐν Χαῤῥάν.
Κἀκεῖθεν, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα
αὐτοῦ, μετῴκισεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην
5 εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε. Καὶ οὐκ ἔδω-
κεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐν αὐτῇ, οὐδὲ βῆ-
μα ποδός· καὶ ἐπηγγείλατο αὐτῷ δοῦναι εἰς
κατάσχεσιν αὐτήν, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ
6 μετ᾽ αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου. Ἐλά-
λησε δὲ οὕτως ὁ Θεός· Ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα
αὐτοῦ πάροικον ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, καὶ δουλώ-
σουσιν αὐτὸ καὶ κακώσουσιν ἔτη τετρακό-
7 σια. Καὶ τὸ ἔθνος, ᾧ ἐὰν δουλεύσωσι, κρι-
νῶ ἐγώ, εἶπεν ὁ Θεός. καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύ-
σονται, καὶ λατρεύσουσί μοι ἐν τῷ τόπῳ
8 τούτῳ. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περι-
τομῆς· καὶ οὕτως ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ, καὶ
περιέτεμεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ· καὶ ὁ
Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακὼβ τοὺς δώδε-
9 κα πατριάρχας. Καὶ οἱ πατριάρχαι ζη-
λώσαντες, τὸν Ἰωσὴφ ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον·
10 καὶ ἦν ὁ Θεὸς μετ᾽ αὐτοῦ· Καὶ ἐξείλετο αὐτὸν
ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ
χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον Φαραὼ βασιλέως
Αἰγύπτου, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐπ' Αἴγυπτον καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ἦλθε 11
δὲ λιμὸς ἐφ' ὅλην τὴν γῆν Αἰγύπτου καὶ Χα-
ναὰν, καὶ θλίψις μεγάλη· καὶ οὐχ εὕρισκον
χορτάσματα οἱ πατέρες ἡμῶν. Ἀκούσας δὲ 12
Ἰακὼβ ὄντα σῖτα ἐν Αἰγύπτῳ, ἐξαπέστειλε
τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον. Καὶ ἐν τῷ 13
δευτέρῳ ἀνεγνωρίσθη Ἰωσὴφ τοῖς ἀδελ-
φοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερὸν ἐγένετο τῷ Φαραὼ
τὸ γένος τοῦ Ἰωσήφ. Ἀποστείλας δὲ Ἰω- 14
σὴφ μετεκαλέσατο τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰα-
κὼβ, καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν αὐτοῦ, ἐν
ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε. Κατέβη δὲ Ἰα- 15
κὼβ εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐτελεύτησεν αὐτὸς καὶ
οἱ πατέρες ἡμῶν. Καὶ μετετέθησαν εἰς 16
Συχὲμ, καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι ὃ ὠνή-
σατο Ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν
υἱῶν Ἐμμὸρ τοῦ Συχέμ. Καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ 17
χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἧς ὤμοσεν ὁ Θεὸς τῷ
Ἀβραὰμ, ηὔξησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη
ἐν Αἰγύπτῳ, Ἄχρις οὗ ἀνέστη βασιλεὺς 18
ἕτερος ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ. Οὗτος κατα- 19
σοφισάμενος τὸ γένος ἡμῶν, ἐκάκω-
σε τοὺς πατέρας ἡμῶν, τοῦ ποιεῖν ἔκθετα τὰ
βρέφη αὐτῶν, εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι. Ἐν ᾧ 20
καιρῷ ἐγεννήθη Μωσῆς, καὶ ἦν ἀστεῖος τῷ
Θεῷ, ὃς ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ

τοῦ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

21 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Ἐκτεθέντα δὲ αὐτὸν, ἀν-
είλετο αὐτὸν ἡ θυγάτηρ Φαραὼ, καὶ ἀνεθρέ-
22 ψατο αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱόν. Καὶ ἐπαιδεύθη
Μωσῆς πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων· ἦν δὲ δυ-
23 νατὸς ἐν λόγοις καὶ ἐν ἔργοις. Ὡς δὲ ἐπληροῦ-
το αὐτῷ τεσσαρακονταετὴς χρόνος, ἀν-
έβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι
24 τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. Καὶ
ἰδών τινα ἀδικούμενον, ἠμύνατο, καὶ ἐποίη-
σεν ἐκδίκησιν τῷ καταπονουμένῳ, πατά-
25 ξας τὸν Αἰγύπτιον. Ἐνόμιζε δὲ συνιέναι τοὺς
ἀδελφοὺς αὐτοῦ ὅτι ὁ Θεὸς διὰ χειρὸς αὐ-
τοῦ δίδωσιν αὐτοῖς σωτηρίαν· οἱ δὲ οὐ συν-
26 ῆκαν. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς
μαχομένοις, καὶ συνήλασεν αὐτοὺς εἰς εἰρή-
νην, εἰπών· Ἄνδρες, ἀδελφοί ἐστε ὑμεῖς· ἱνα-
27 τί ἀδικεῖτε ἀλλήλους; Ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλη-
σίον, ἀπώσατο αὐτὸν, εἰπών· Τίς σε κατ-
28 έστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ' ἡμᾶς; Μὴ
ἀνελεῖν με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον ἀνεῖλες χθὲς
29 τὸν Αἰγύπτιον; Ἔφυγε δὲ Μωσῆς ἐν τῷ λό-
γῳ τούτῳ, καὶ ἐγένετο πάροικος ἐν γῇ Μα-
30 διὰμ, οὗ ἐγέννησεν υἱοὺς δύο. Καὶ πληρω-
θέντων ἐτῶν τεσσαράκοντα, ὤφθη αὐτῷ ἐν
τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἄγγελος Κυρίου ἐν
31 φλογὶ πυρὸς βάτου. Ὁ δὲ Μωσῆς ἰδὼν,

ἐθαύμασε τὸ ὅραμα· προσερχομένου δὲ αὐ-
τοῦ κατανοῆσαι, ἐγένετο φωνὴ Κυρίου πρὸς
αὐτόν· Ἐγὼ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ 32
Θεὸς Ἀβραάμ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαάκ, καὶ ὁ
Θεὸς Ἰακώβ. Ἔντρομος δὲ γενόμενος Μω-
σῆς οὐκ ἐτόλμα κατανοῆσαι. Εἶπε δὲ αὐτῷ 33
ὁ Κύριος· Λῦσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου·
ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ ἕστηκας, γῆ ἁγία ἐστίν. Ἰδὼν 34
εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύ-
πτῳ, καὶ τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν ἤκουσα, καὶ κατ-
έβην ἐξελέσθαι αὐτούς· καὶ νῦν δεῦρο, ἀπο-
στελῶ σε εἰς Αἴγυπτον. Τοῦτον τὸν Μωϋσῆν 35
ὃν ἠρνήσαντο, εἰπόντες· Τίς σε κατέστησεν
ἄρχοντα καὶ δικαστήν; τοῦτον ὁ Θεὸς ἄρχοντα
καὶ λυτρωτὴν ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀγγέλου
τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ. Οὗτος ἐξ- 36
ήγαγεν αὐτούς, ποιήσας τέρατα καὶ σημεῖα
ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, καὶ
ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἔτη τεσσαράκοντα. Οὗτός 37
ἐστιν ὁ Μωϋσῆς ὁ εἰπὼν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ·
Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει Κύριος ὁ Θεὸς
ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ· αὐτοῦ
ἀκούσεσθε. Οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν τῇ 38
ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ, μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ
λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ, καὶ τῶν πα-
τέρων ἡμῶν, ὃς ἐδέξατο λόγια ζῶντα, δοῦ-

ναι

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

39 ναι ἡμῖν. Ὧι οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι γενέ-
σθαι οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀλλ' ἀπώσαντο, καὶ
ἐστράφησαν ταῖς καρδίαις αὐτῶν εἰς Αἴ-
40 γυπτον, Εἰπόντες τῷ Ἀαρών· Ποίησον ἡ-
μῖν θεοὺς οἳ προπορεύσονται ἡμῶν· ὁ γὰρ
Μωσῆς οὗτος ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰ-
41 γύπτου, οὐκ οἴδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ. Καὶ
ἐμοσχοποίησαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις,
καὶ ἀνήγαγον θυσίαν τῷ εἰδώλῳ, καὶ εὐφραί-
42 νοντο ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. Ἔστρε-
ψε δὲ ὁ Θεὸς, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς λα-
τρεύειν τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ· καθὼς γέγρα-
πται ἐν βίβλῳ τῶν προφητῶν· Μὴ σφάγια
καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι ἔτη τεσσαρά-
43 κοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἶκος Ἰσραήλ; Καὶ
ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολὸχ, καὶ τὸ
ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν Ῥεμφὰν, τοὺς τύπους
οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ μετοι-
44 κιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Βαβυλῶνος. Ἡ σκηνὴ
τοῦ μαρτυρίου ἦν ἐν τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν
τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διετάξατο ὁ λαλῶν τῷ
Μωσῇ, ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον ὃν ἑω-
45 ράκει. Ἣν καὶ εἰσήγαγον διαδεξάμενοι οἱ
πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει
τῶν ἐθνῶν, ὧν ἔξωσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ προσ-
ώπου τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν Δα-
βίδ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

βίδ. Ὃς εὗρε χάριν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, 46
καὶ ᾐτήσατο εὑρεῖν σκήνωμα τῷ Θεῷ Ἰα-
κώβ. Σολομῶν δὲ ᾠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον. 47
Ἀλλ᾽ οὐχ ὁ ὕψιστος ἐν χειροποιήτοις ναοῖς 48
κατοικεῖ, καθὼς ὁ προφήτης λέγει· Ὁ οὐ- 49
ρανός μοι θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν πο-
δῶν μου. Ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι, λέ-
γει Κύριος· ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς
μου; Οὐχὶ ἡ χείρ μου ἐποίησε ταῦτα πάν- 50
τα; Σκληροτράχηλοι, καὶ ἀπερίτμητοι τῇ 51
καρδίᾳ καὶ τοῖς ὠσὶν, ὑμεῖς ἀεὶ τῷ Πνεύ-
ματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε, ὡς οἱ πατέρες
ὑμῶν καὶ ὑμεῖς. Τίνα τῶν προφητῶν οὐκ 52
ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; καὶ ἀπέκτειναν τοὺς
προκαταγγείλαντας περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ
δικαίου, οὗ νῦν ὑμεῖς προδόται καὶ φονεῖς
γεγένησθε· Οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς 53
διαταγὰς ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε.
Ἀκούοντες δὲ ταῦτα, διεπρίοντο ταῖς καρ- 54
δίαις αὐτῶν, καὶ ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ᾽
αὐτόν. Ὑπάρχων δὲ πλήρης Πνεύματος 55
ἁγίου, ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν, εἶδε δόξαν
Θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν ἑστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ·
Καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ, θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἀνεῳ- 56
γμένους, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν
ἑστῶτα τοῦ Θεοῦ. Κράξαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ, 57
συν-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

συνέσχον τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ ὥρμησαν ὁμο-
58 θυμαδὸν ἐπ' αὐτόν. Καὶ ἐκβαλόντες ἔξω
τῆς πόλεως, ἐλιθοβόλουν· καὶ οἱ μάρτυρες
ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια αὐτῶν παρὰ τοὺς πό-
59 δας νεανίου καλουμένου Σαύλου, Καὶ ἐλιθο-
βόλουν τὸν Στέφανον, ἐπικαλούμενον καὶ λέ-
γοντα· Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου.
60 Θεὶς δὲ τὰ γόνατα, ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ·
Κύριε, μὴ στήσῃς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν
ταύτην. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἐκοιμήθη.

η'. 8.

1 Σαῦλος δὲ ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει
αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διω-
γμὸς μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν
Ἱεροσολύμοις· πάντες τε διεσπάρησαν κατὰ
τὰς χώρας τῆς Ἰουδαίας καὶ Σαμαρείας, πλὴν
2 τῶν ἀποστόλων. Συνεκόμισαν δὲ τὸν Στέφανον
ἄνδρες εὐλαβεῖς, καὶ ἐποιήσαντο κοπετὸν
3 μέγαν ἐπ' αὐτῷ. Σαῦλος δὲ ἐλυμαίνετο
τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευό-
μενος, σύρων τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας,
4 παρεδίδου εἰς φυλακήν. Οἱ μὲν οὖν δια-
σπαρέντες διῆλθον, εὐαγγελιζόμενοι τὸν
5 λόγον. Φίλιππος δὲ κατελθὼν εἰς πόλιν
τῆς Σαμαρείας, ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν Χρι-
6 στόν. Προσεῖχόν τε οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις
ὑπὸ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμαδὸν, ἐν τῷ ἀ-
κούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει.
Πολλῶν γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρ- 7
τα, βοῶντα μεγάλῃ φωνῇ, ἐξήρχετο· πολ-
λοὶ δὲ παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ ἐθερα-
πεύθησαν. Καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν 8
τῇ πόλει ἐκείνῃ. Ἀνὴρ δέ τις ὀνόματι Σί- 9
μων, προϋπῆρχεν ἐν τῇ πόλει μαγεύων καὶ
ἐξιστῶν τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας, λέγων εἶ-
ναί τινα ἑαυτὸν μέγαν. ᾯ προσεῖχον πάν- 10
τες ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, λέγοντες· Οὗ-
τός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἡ μεγάλη.
Προσεῖχον δὲ αὐτῷ, διὰ τὸ ἱκανῷ χρόνῳ 11
ταῖς μαγείαις ἐξεστακέναι αὐτούς. Ὅτε δὲ 12
ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ
τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ ὀνό-
ματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄν-
δρες τε καὶ γυναῖκες. Ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐ- 13
τὸς ἐπίστευσε, καὶ βαπτισθεὶς ἦν προσκαρ-
τερῶν τῷ Φιλίππῳ· θεωρῶν τε σημεῖα
καὶ δυνάμεις μεγάλας γινομένας, ἐξίστατο.
Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστο- 14
λοι ὅτι δέδεκται ἡ Σαμάρεια τὸν λόγον τοῦ
Θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς τὸν Πέτρον καὶ
Ἰωάννην· Οἵτινες καταβάντες προσηύ- 15
ξαντο περὶ αὐτῶν, ὅπως λάβωσι Πνεῦμα
ἅγιον.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

16 ἅγιον. (Οὔπω γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν ἐπι-
πεπτωκός, μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπ-
17 ῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.) Τότε
ἐπετίθουν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάμ-
18 βανον Πνεῦμα ἅγιον. Θεασάμενος δὲ ὁ
Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν
ἀποστόλων δίδοται τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον,
19 προσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα, λέγων· Δό-
τε κἀμοὶ τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ᾧ ἐὰν
ἐπιθῶ τὰς χεῖρας, λαμβάνῃ Πνεῦμα ἅ-
20 γιον. Πέτρος δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· Τὸ ἀργύ-
ριόν σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν
δωρεὰν τοῦ Θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων
21 κτᾶσθαι. Οὐκ ἔστι σοι μερὶς οὐδὲ κλῆρος
ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ· ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ἔστιν
22 εὐθεῖα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Μετανόησον οὖν
ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης, καὶ δεήθητι τοῦ
Θεοῦ, εἰ ἄρα ἀφεθήσεταί σοι ἡ ἐπίνοια τῆς
23 καρδίας σου. Εἰς γὰρ χολὴν πικρίας καὶ σύν-
24 δεσμον ἀδικίας ὁρῶ σε ὄντα. Ἀποκριθεὶς
δὲ ὁ Σίμων εἶπε· Δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ
ἐμοῦ πρὸς τὸν Κύριον, ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ
25 ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε. Οἱ μὲν οὖν, δια-
μαρτυράμενοι, καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον
τοῦ Κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ,
πολλάς τε κώμας τῶν Σαμαρειτῶν εὐηγ-
γελί-

γελίσαντο. Ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐλάλησε 26
πρὸς Φίλιππον, λέγων· Ἀνάστηθι καὶ πο-
ρεύου κατὰ μεσημβρίαν, ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν
καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Γά-
ζαν· αὕτη ἐστὶν ἔρημος. Καὶ ἀναστὰς ἐπο- 27
ρεύθη· καὶ ἰδού, ἀνὴρ Αἰθίοψ εὐνοῦχος, δυ-
νάστης Κανδάκης τῆς βασιλίσσης Αἰθι-
όπων, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης αὐτῆς, ὃς
ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλήμ·
Ἦν τε ὑποστρέφων, καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ 28
ἅρματος αὐτοῦ, καὶ ἀνεγίνωσκε τὸν προφή-
την Ἡσαΐαν. Εἶπε δὲ τὸ Πνεῦμα τῷ Φι- 29
λίππῳ· Πρόσελθε, καὶ κολλήθητι τῷ ἅρμα-
τι τούτῳ. Προσδραμὼν δὲ ὁ Φίλιππος 30
ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος τὸν προφήτην
Ἡσαΐαν, καὶ εἶπεν· Ἆρά γε γινώσκεις ἃ ἀνα-
γινώσκεις; Ὁ δὲ εἶπε· Πῶς γὰρ ἂν δυναί- 31
μην, ἐὰν μή τις ὁδηγήσῃ με; Παρεκάλε-
σέ τε τὸν Φίλιππον ἀναβάντα καθίσαι σὺν
αὐτῷ. Ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἣν ἀνεγί- 32
νωσκεν, ἦν αὕτη· Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφα-
γὴν ἤχθη· καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείρον-
τος αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ
στόμα αὐτοῦ. Ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρί- 33
σις αὐτοῦ ἤρθη· τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς δι-
ηγήσεται; ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ.

34 Ἀπο-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

34 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ Φιλίππῳ,
εἶπε· Δέομαί σου, περὶ τίνος ὁ προφήτης
λέγει τοῦτο; περὶ ἑαυτοῦ, ἢ περὶ ἑτέρου τινός;
35 Ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ
ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης, εὐηγγε-
36 λίσατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν. Ὡς δὲ ἐπορεύοντο
κατὰ τὴν ὁδὸν, ἦλθον ἐπί τι ὕδωρ· καί φησιν
ὁ εὐνοῦχος· Ἰδοὺ ὕδωρ· τί κωλύει με βαπτι-
37 σθῆναι; Εἶπε δὲ ὁ Φίλιππος· Εἰ πιστεύεις
ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, ἔξεστιν. Ἀποκριθεὶς δὲ
εἶπε· Πιστεύω τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸν Ἰησοῦν
38 Χριστόν. Καὶ ἐκέλευσε στῆναι τὸ ἅρμα·
καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὅ, τε
Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος· καὶ ἐβάπτισεν
39 αὐτόν. Ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος,
Πνεῦμα Κυρίου ἥρπασε τὸν Φίλιππον, καὶ
οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος· ἐπο-
40 ρεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. Φίλιπ-
πος δὲ εὑρέθη εἰς Ἄζωτον· καὶ διερχόμενος
εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας, ἕως τοῦ
ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς Καισάρειαν.

θ'. 9.

1 Ὁ δὲ Σαῦλος ἔτι ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ
φόνου εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Κυρίου, προσ-
2 ελθὼν τῷ Ἀρχιερεῖ, ᾐτήσατο παρ' αὐτοῦ
ἐπιστολὰς εἰς Δαμασκὸν πρὸς τὰς συν-
αγωγάς,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

συναγωγάς, ὅπως ἐάν τινας εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας ἄν-
δρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς
Ἱερουσαλήμ. Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι, ἐγένετο 3
αὐτὸν ἐγγίζειν τῇ Δαμασκῷ· καὶ ἐξαίφνης
περιήστραψεν αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ· Καὶ 4
πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν, ἤκουσε φωνὴν λέγου-
σαν αὐτῷ· Σαοὺλ Σαοὺλ, τί με διώκεις;
Εἶπε δέ· Τίς εἶ, Κύριε; Ὁ δὲ Κύριος εἶπεν· 5
Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις. σκληρόν σοι
πρὸς κέντρα λακτίζειν. Τρέμων τε καὶ θαμ- 6
βῶν εἶπε· Κύριε, τί με θέλεις ποιῆσαι;
Καὶ ὁ Κύριος πρὸς αὐτόν· Ἀνάστηθι καὶ
εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεταί σοι
τί σε δεῖ ποιεῖν. Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύον- 7
τες αὐτῷ, εἱστήκεισαν ἐννεοί, ἀκούοντες μὲν
τῆς φωνῆς, μηδένα δὲ θεωροῦντες. Ἠγέρθη δὲ 8
ὁ Σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς· ἀνεῳγμένων δὲ τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, οὐδένα ἔβλεπε· χειραγω-
γοῦντες δὲ αὐτὸν, εἰσήγαγον εἰς Δαμασκόν.
Καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων· καὶ οὐκ 9
ἔφαγεν, οὐδὲ ἔπιεν. Ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν 10
Δαμασκῷ ὀνόματι Ἀνανίας, καὶ εἶπε πρὸς
αὐτὸν ὁ Κύριος ἐν ὁράματι· Ἀνανία. Ὁ
δὲ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγώ, Κύριε. Ὁ δὲ Κύριος πρὸς 11
αὐτόν· Ἀναστὰς πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην
τὴν καλουμένην Εὐθεῖαν, καὶ ζήτησον ἐν
οἰκίᾳ

οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦλον ὀνόματι, Ταρσέα·
ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται. Καὶ εἶδεν ἐν ὁράματι
ἄνδρα ὀνόματι Ἀνανίαν εἰσελθόντα, καὶ
ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα, ὅπως ἀναβλέψῃ.
Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Ἀνανίας· Κύριε, ἀκήκοα
ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κα-
κὰ ἐποίησε τοῖς ἁγίοις σου ἐν Ἱερουσαλήμ·
14 Καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν Ἀρχιερέων,
δῆσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνο-
15 μά σου. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος· Πο-
ρεύου, ὅτι σκεῦος ἐκλογῆς μοι ἐστὶν οὗτος,
τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν, καὶ
16 βασιλέων, υἱῶν τε Ἰσραήλ. Ἐγὼ γὰρ ὑπο-
δείξω αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόμα-
17 τός μου παθεῖν. Ἀπῆλθε δὲ Ἀνανίας καὶ εἰσ-
ῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν· καὶ ἐπιθεὶς ἐπ᾽ αὐ-
τὸν τὰς χεῖρας, εἶπε· Σαοὺλ ἀδελφέ, ὁ Κύ-
ριος ἀπέσταλκέ με (Ἰησοῦς ὁ ὀφθείς σοι ἐν
τῇ ὁδῷ ᾗ ἤρχου) ὅπως ἀναβλέψῃς, καὶ πλη-
18 σθῇς Πνεύματος ἁγίου. Καὶ εὐθέως ἀπ-
έπεσον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὡσεὶ λεπί-
δες, ἀνέβλεψέ τε παραχρῆμα· καὶ ἀναστὰς
19 ἐβαπτίσθη. Καὶ λαβὼν τροφὴν ἐνίσχυσεν.
Ἐγένετο δὲ ὁ Σαῦλος μετὰ τῶν ἐν Δαμασκῷ
20 μαθητῶν ἡμέρας τινάς. Καὶ εὐθέως ἐν ταῖς
συναγωγαῖς ἐκήρυσσε τὸν Χριστόν, ὅτι

οὗτός

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ἐξίσταντο δὲ πάντες 21
οἱ ἀκούοντες, καὶ ἔλεγον· Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ
πορθήσας ἐν Ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλου-
μένους τὸ ὄνομα τοῦτο· καὶ ὧδε εἰς τοῦτο ἐλη-
λύθει ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς
Ἀρχιερεῖς; Σαῦλος δὲ μᾶλλον ἐνεδυνα- 22
μοῦτο, καὶ συνέχυνε τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατ-
οικοῦντας ἐν Δαμασκῷ, συμβιβάζων ὅτι
οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός. Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέ- 23
ραι ἱκαναὶ, συνεβουλεύσαντο οἱ Ἰουδαῖοι
ἀνελεῖν αὐτόν. Ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ ἡ 24
ἐπιβουλὴ αὐτῶν. παρετήρουν τε τὰς πύλας
ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς, ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσι.
Λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυκτὸς, καθ- 25
ῆκαν διὰ τοῦ τείχους, χαλάσαντες ἐν σπυ-
ρίδι. Παραγενόμενος δὲ ὁ Σαῦλος εἰς 26
Ἱερουσαλὴμ, ἐπειρᾶτο κολλᾶσθαι τοῖς μα-
θηταῖς· καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτὸν, μὴ πι-
στεύοντες ὅτι ἐστὶ μαθητής. Βαρνάβας δὲ ἐπι- 27
λαβόμενος αὐτὸν, ἤγαγε πρὸς τοὺς ἀπο-
στόλους, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ
εἶδε τὸν Κύριον, καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ
πῶς ἐν Δαμασκῷ ἐπαῤῥησιάσατο ἐν τῷ
ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἦν μετ' αὐτῶν εἰσ- 28
πορευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος ἐν Ἱε-
ρουσαλὴμ, Καὶ παῤῥησιαζόμενος ἐν τῷ
ὀνόμα-

29 ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Ἐλάλει τε καὶ συν-
εζήτει πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς· οἱ δὲ ἐπεχείρουν
30 αὐτὸν ἀνελεῖν. Ἐπιγνόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ
κατήγαγον αὐτὸν εἰς Καισάρειαν, καὶ ἐξαπ-
31 έστειλαν αὐτὸν εἰς Ταρσόν. Αἱ μὲν οὖν ἐκ-
κλησίαι καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλι-
λαίας καὶ Σαμαρείας εἶχον εἰρήνην, οἰκο-
δομούμεναι καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ τοῦ Κυ-
ρίου, καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου Πνεύματος
32 ἐπληθύνοντο. Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον
διὰ πάντων, κατελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους
33 τοὺς κατοικοῦντας Λύδδαν. Εὗρε δὲ ἐκεῖ ἄν-
θρωπόν τινα Αἰνέαν ὀνόματι, ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ
κατακείμενον ἐπὶ κραββάτῳ, ὃς ἦν πα-
34 ραλελυμένος. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος·
Αἰνέα, ἰᾶταί σε Ἰησοῦς ὁ Χριστός· ἀνάστη-
θι, καὶ στρῶσον σεαυτῷ. Καὶ εὐθέως ἀνέστη.
35 Καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες
Λύδδαν καὶ τὸν Σάρωνα, οἵτινες ἐπέστρεψαν
36 ἐπὶ τὸν Κύριον. Ἐν Ἰόππῃ δέ τις ἦν μαθή-
τρια ὀνόματι Ταβιθά, ἣ διερμηνευομένη
λέγεται Δορκάς· αὕτη ἦν πλήρης ἀγα-
37 θῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει. Ἐγέ-
νετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσα-
σαν αὐτὴν ἀποθανεῖν· λούσαντες δὲ αὐτὴν
38 ἔθηκαν ἐν ὑπερῴῳ. Ἐγγὺς δὲ οὔσης Λύδδης
τῇ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τῇ Ἰόππῃ, οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι Πέ-
τρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν δύο ἄνδρας
πρὸς αὐτόν, παρακαλοῦντες μὴ ὀκνῆσαι
διελθεῖν ἕως αὐτῶν. Ἀναστὰς δὲ Πέτρος 39
συνῆλθεν αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον ἀν-
ήγαγον εἰς τὸ ὑπερῷον· καὶ παρέστησαν αὐτῷ
πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι, καὶ ἐπιδεικνύ-
μεναι χιτῶνας καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ'
αὐτῶν οὖσα ἡ Δορκάς. Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω 40
πάντας ὁ Πέτρος, θεὶς τὰ γόνατα προσ-
ηύξατο· καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα, εἶπε·
Ταβιθά, ἀνάστηθι. Ἡ δὲ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς αὐτῆς· καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον, ἀνεκάθι-
σε. Δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα, ἀνέστησεν αὐτήν. 41
φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας, παρ-
έστησεν αὐτὴν ζῶσαν. Γνωστὸν δὲ ἐγένετο 42
καθ' ὅλης τῆς Ἰόππης· καὶ πολλοὶ ἐπίστευ-
σαν ἐπὶ τὸν Κύριον. Ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκα- 43
νὰς μεῖναι αὐτὸν ἐν Ἰόππῃ παρά τινι
Σίμωνι βυρσεῖ.

ι'. 10.

Ἀνὴρ δέ τις ἦν ἐν Καισαρείᾳ ὀνόμα- 1
τι Κορνήλιος, ἑκατοντάρχης ἐκ σπείρης τῆς
καλουμένης Ἰταλικῆς, εὐσεβὴς καὶ φο- 2
βούμενος τὸν Θεὸν, σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ
αὐτοῦ, ποιῶν τε ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ

λαῷ,

λαῷ, καὶ δεόμενος τοῦ Θεοῦ διαπαντός.
3 Εἶδεν ἐν ὁράματι φανερῶς, ὡσεὶ ὥραν
ἐννάτην τῆς ἡμέρας, ἄγγελον τοῦ Θεοῦ εἰσ-
ελθόντα πρὸς αὐτὸν, καὶ εἰπόντα αὐτῷ·
4 Κορνήλιε. Ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ, καὶ ἔμφο-
βος γενόμενος, εἶπε· Τί ἐστι Κύριε; Εἶπε δὲ
αὐτῷ· Αἱ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύ-
ναι σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον ἐνώπιον
5 τοῦ Θεοῦ. Καὶ νῦν πέμψον εἰς Ἰόππην ἄν-
δρας, καὶ μετάπεμψαι Σίμωνα ὃς ἐπικα-
6 λεῖται Πέτρος. Οὗτος ξενίζεται παρά τινι
Σίμωνι βυρσεῖ, ᾧ ἐστιν οἰκία παρὰ θάλασ-
7 σαν· οὗτος λαλήσει σοι τί σε δεῖ ποιεῖν. Ὡς δὲ
ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν τῷ Κορνηλίῳ,
φωνήσας δύο τῶν οἰκετῶν αὐτοῦ, καὶ στρατιώτην
8 εὐσεβῆ τῶν προσκαρτερούντων αὐτῷ, Καὶ ἐξ-
ηγησάμενος αὐτοῖς ἅπαντα, ἀπέστειλεν αὐ-
9 τοὺς εἰς τὴν Ἰόππην. Τῇ δὲ ἐπαύριον
ὁδοιπορούντων ἐκείνων, καὶ τῇ πόλει ἐγγι-
ζόντων, ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσ-
10 εύξασθαι, περὶ ὥραν ἕκτην. Ἐγένετο δὲ
πρόσπεινος, καὶ ἤθελε γεύσασθαι· παρα-
σκευαζόντων δὲ ἐκείνων, ἐπέπεσεν ἐπ᾽ αὐ-
11 τὸν ἔκστασις· Καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγμέ-
νον, καὶ καταβαῖνον ἐπ᾽ αὐτὸν σκεῦός τι ὡς
ὀθόνην μεγάλην, τέσσαρσιν ἀρχαῖς δεδε-
μένον,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

μένον, καὶ καθιέμενον ἐπὶ τῆς γῆς· Ἐν ᾧ ὑπ- 12
ῆρχε πάντα τὰ τετράποδα τῆς γῆς, καὶ τὰ
θηρία, καὶ τὰ ἑρπετὰ, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρα-
νοῦ. Καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν· Ἀνα- 13
στὰς, Πέτρε, θῦσον καὶ φάγε. Ὁ δὲ Πέτρος εἶ- 14
πε· Μηδαμῶς, Κύριε· ὅτι οὐδέποτε ἔφαγον
πᾶν κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον. Καὶ φωνὴ πάλιν 15
ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν· Ἃ ὁ Θεὸς ἐκα-
θάρισε, σὺ μὴ κοίνου. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ 16
τρίς· καὶ πάλιν ἀνελήφθη τὸ σκεῦος εἰς τὸν
οὐρανόν. Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει ὁ Πέτρος 17
τί ἂν εἴη τὸ ὅραμα ὃ εἶδε, καὶ ἰδοὺ, οἱ ἄνδρες
οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου, διερω-
τήσαντες τὴν οἰκίαν Σίμωνος, ἐπέστησαν
ἐπὶ τὸν πυλῶνα· Καὶ φωνήσαντες ἐπυνθά- 18
νοντο εἰ Σίμων ὁ ἐπικαλούμενος Πέτρος
ἐνθάδε ξενίζεται. Τοῦ δὲ Πέτρου ἐνθυμουμένου 19
περὶ τοῦ ὁράματος, εἶπεν αὐτῷ τὸ Πνεῦμα·
Ἰδοὺ, ἄνδρες τρεῖς ζητοῦσί σε· Ἀλλὰ ἀνα- 20
στὰς κατάβηθι, καὶ πορεύου σὺν αὐτοῖς, μη-
δὲν διακρινόμενος· διότι ἐγὼ ἀπέσταλκα
αὐτούς. Καταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄν- 21
δρας τοὺς ἀπεσταλμένους ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου
πρὸς αὐτὸν, εἶπεν· Ἰδοὺ, ἐγώ εἰμι ὃν ζητεῖ-
τε· τίς ἡ αἰτία δι᾽ ἣν πάρεστε; Οἱ δὲ εἶπον, 22
Κορνήλιος ἑκατοντάρχης, ἀνὴρ δίκαιος

καὶ

καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν, μαρτυρούμενός τε
ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματί-
σθη ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου μεταπέμψασθαί σε
εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ
σοῦ. Εἰσκαλεσάμενος οὖν αὐτοὺς ἐξένισε.
Τῇ δὲ ἐπαύριον ὁ Πέτρος ἐξῆλθε σὺν αὐ-
τοῖς, καί τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ τῆς Ἰόπ-
4 πης συνῆλθον αὐτῷ. Καὶ τῇ ἐπαύριον
εἰσῆλθον εἰς τὴν Καισάρειαν· ὁ δὲ Κορνήλιος
ἦν προσδοκῶν αὐτοὺς, συγκαλεσάμενος
τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαίους φί-
5 λους. Ὡς δὲ ἐγένετο εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον,
συναντήσας αὐτῷ ὁ Κορνήλιος, πεσὼν ἐπὶ
6 τοὺς πόδας, προσεκύνησεν. Ὁ δὲ Πέτρος
αὐτὸν ἤγειρε, λέγων· Ἀνάστηθι· κἀγὼ αὐ-
7 τὸς ἄνθρωπός εἰμι. Καὶ συνομιλῶν αὐ-
τῷ, εἰσῆλθε, καὶ εὑρίσκει συνεληλυθότας
8 πολλούς. Ἔφη τε πρὸς αὐτούς· Ὑμεῖς ἐπ-
ίστασθε ὡς ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ κολ-
λᾶσθαι ἢ προσέρχεσθαι ἀλλοφύλῳ· καὶ ἐμοὶ
ὁ Θεὸς ἔδειξε μηδένα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον
9 λέγειν ἄνθρωπον. Διὸ καὶ ἀναντιῤῥήτως ἦλ-
θον μεταπεμφθείς. πυνθάνομαι οὖν τίνι
0 λόγῳ μετεπέμψασθέ με. Καὶ ὁ Κορνή-
λιος ἔφη· Ἀπὸ τετάρτης ἡμέρας μέχρι
ταύτης τῆς ὥρας ἤμην νηστεύων, καὶ τὴν ἐν-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

νάτην ὥραν προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ
μου· καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῆτι
λαμπρᾷ· Καί φησι· Κορνήλιε, εἰσηκού- 31
σθη σου ἡ προσευχὴ, καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου
ἐμνήσθησαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Πέμψον οὖν 32
εἰς Ἰόππην, καὶ μετακάλεσαι Σίμωνα, ὃς
ἐπικαλεῖται Πέτρος· οὗτος ξενίζεται ἐν
οἰκίᾳ Σίμωνος βυρσέως παρὰ θάλασ-
σαν· ὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι. Ἐξ- 33
αυτῆς οὖν ἔπεμψα πρός σε· σύ τε καλῶς
ἐποίησας παραγενόμενος. νῦν οὖν πάντες
ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πάρεσμεν, ἀκοῦσαι
πάντα τὰ προστεταγμένα σοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.
Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα, εἶπεν· Ἐπ' 34
ἀληθείας καταλαμβάνομαι ὅτι οὐκ ἔστι
προσωπολήπτης ὁ Θεός· Ἀλλ' ἐν παντὶ 35
ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν, καὶ ἐργαζόμενος
δικαιοσύνην, δεκτὸς αὐτῷ ἐστι. Τὸν λόγον 36
ὃν ἀπέστειλε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, εὐαγγελιζό-
μενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ· οὗτός
ἐστι πάντων Κύριος. Ὑμεῖς οἴδατε τὸ γε- 37
νόμενον ῥῆμα καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ἀρξά-
μενον ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, μετὰ τὸ βάπτι-
σμα ὃ ἐκήρυξεν Ἰωάννης· Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ 38
Ναζαρὲθ, ὡς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ Θεὸς Πνεύ-
ματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς διῆλθεν εὐεργε-

τῶν

τῶν καὶ ἰώμενος πάντας τοὺς καταδυνα-
στευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ Θεὸς
39 ἦν μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἡμεῖς ἐσμὲν μάρτυρες
πάντων ὧν ἐποίησεν ἔν τε τῇ χώρᾳ τῶν Ἰου-
δαίων καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ· ὃν ἀνεῖλον κρε-
40 μάσαντες ἐπὶ ξύλου. Τοῦτον ὁ Θεὸς ἤγειρε
τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφα-
41 νῆ γενέσθαι· Οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ μάρ-
τυσι τοῖς προκεχειροτονημένοις ὑπὸ τοῦ
Θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν καὶ συν-
επίομεν αὐτῷ μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ
42 νεκρῶν. Καὶ παρήγγειλεν ἡμῖν κηρύξαι τῷ
λαῷ, καὶ διαμαρτύρασθαι ὅτι αὐτός ἐστιν
ὁ ὡρισμένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κριτὴς ζώντων
43 καὶ νεκρῶν. Τούτῳ πάντες οἱ προφῆται
μαρτυροῦσιν, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ
τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς
44 αὐτόν. Ἔτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήμα-
τα ταῦτα, ἐπέπεσε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ
45 πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. Καὶ ἐξέστη-
σαν οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοὶ ὅσοι συνῆλθον
τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ τοῦ
46 ἁγίου Πνεύματος ἐκκέχυται· Ἤκουον γὰρ
αὐτῶν λαλούντων γλώσσαις, καὶ μεγαλυ-
νόντων τὸν Θεόν. Τότε ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος·
47 Μήτι τὸ ὕδωρ κωλῦσαι δύναταί τις τοῦ

μὴ βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ Πνεῦ-
μα τὸ ἅγιον ἔλαβον καθὼς καὶ ἡμεῖς; Προσ- 48
έταξέ τε αὐτοὺς βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνό-
ματι τοῦ Κυρίου. Τότε ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπι-
μεῖναι ἡμέρας τινάς.

ια΄. 11.

Ἤκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ 1
οἱ ὄντες κατὰ τὴν Ἰουδαίαν, ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέ-
ξαντο τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅτε ἀνέβη Πέ- 2
τρος εἰς Ἱεροσόλυμα, διεκρίνοντο πρὸς
αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς, Λέγοντες· Ὅτι πρὸς 3
ἄνδρας ἀκροβυστίαν ἔχοντας εἰσῆλθες, καὶ
συνέφαγες αὐτοῖς. Ἀρξάμενος δὲ ὁ Πέ- 4
τρος, ἐξετίθετο αὐτοῖς καθεξῆς, λέγων·
Ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόππῃ προσευχό- 5
μενος· καὶ εἶδον ἐν ἐκστάσει ὅραμα, κατα-
βαῖνον σκεῦός τι ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέσ-
σαρσιν ἀρχαῖς καθιεμένην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
ἦλθεν ἄχρις ἐμοῦ· Εἰς ἣν ἀτενίσας κατ- 6
ενόουν· καὶ εἶδον τὰ τετράποδα τῆς γῆς, καὶ τὰ
θηρία, καὶ τὰ ἑρπετά, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρα-
νοῦ. Ἤκουσα δὲ φωνῆς λεγούσης μοι· Ἀνα- 7
στὰς Πέτρε, θῦσον καὶ φάγε. Εἶπον δέ· Μη- 8
δαμῶς Κύριε· ὅτι πᾶν κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον
οὐδέποτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. Ἀπεκρί- 9
θη δέ μοι φωνὴ ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

10 Ἃ ὁ Θεὸς ἐκαθάρισε, σὺ μὴ κοίνου. Τοῦτο
δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς· καὶ πάλιν ἀνεσπάσθη
11 ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν. Καὶ ἰδοὺ, ἐξαυτῆς
τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ᾗ
ἤμην, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ Καισαρείας πρός
12 με. Εἶπε δέ μοι τὸ Πνεῦμα συνελθεῖν αὐ-
τοῖς, μηδὲν διακρινόμενον. ἦλθον δὲ σὺν
ἐμοὶ καὶ οἱ ἓξ ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσήλθομεν
13 εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός. Ἀπήγγειλέ τε ἡμῖν
πῶς εἶδε τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ στα-
θέντα καὶ εἰπόντα αὐτῷ· Ἀπόστειλον εἰς Ἰόπ-
πην ἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι Σίμωνα τὸν
14 ἐπικαλούμενον Πέτρον, Ὃς λαλήσει ῥή-
ματα πρός σε ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ
15 οἶκός σου. Ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν,
ἐπέπεσε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ᾽ αὐτοὺς,
16 ὥσπερ καὶ ἐφ᾽ ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ. Ἐμνήσθην δὲ
τοῦ ῥήματος Κυρίου, ὡς ἔλεγεν· Ἰωάννης
μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσε-
17 σθε ἐν Πνεύματι ἁγίῳ. Εἰ οὖν τὴν ἴσην
δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν,
πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν,
ἐγὼ δὲ τίς ἤμην δυνατὸς κωλῦσαι τὸν Θεόν;
18 Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἡσύχασαν, καὶ ἐδόξαζον
τὸν Θεὸν, λέγοντες· Ἄρα γε καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ
19 Θεὸς τὴν μετάνοιαν ἔδωκεν εἰς ζωήν. Οἱ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

μὲν οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως
τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ, διῆλθον ἕως
Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας, μη-
δενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰου-
δαίοις. Ἦσαν δέ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες 20
Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι, οἵτινες εἰσελθόν-
τες εἰς Ἀντιόχειαν, ἐλάλουν πρὸς τοὺς Ἑλ-
ληνιστὰς, εὐαγγελιζόμενοι τὸν Κύριον Ἰη-
σοῦν. Καὶ ἦν χεὶρ Κυρίου μετ᾽ αὐτῶν· πο- 21
λύς τε ἀριθμὸς πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν
Κύριον. Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς 22
ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις περὶ αὐ-
τῶν· καὶ ἐξαπέστειλαν Βαρνάβαν διελθεῖν
ἕως Ἀντιοχείας. Ὃς παραγενόμενος καὶ 23
ἰδὼν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ἐχάρη, καὶ παρ-
εκάλει πάντας τῇ προθέσει τῆς καρδίας
προσμένειν τῷ Κυρίῳ· Ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς 24
καὶ πλήρης Πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως. καὶ
προσετέθη ὄχλος ἱκανὸς τῷ Κυρίῳ. Ἐξ- 25
ῆλθε δὲ εἰς Ταρσὸν ὁ Βαρνάβας ἀναζητῆ-
σαι Σαῦλον· καὶ εὑρὼν αὐτὸν ἤγαγεν αὐτὸν
εἰς Ἀντιόχειαν. Ἐγένετο δὲ αὐτοὺς ἐνιαυ- 26
τὸν ὅλον συναχθῆναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ
διδάξαι ὄχλον ἱκανὸν, χρηματίσαι τε
πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς Χρι-
στιανούς. Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατ- 27
ῆλθον

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἦλθον ἀπὸ Ἱεροσολύμων προφῆται εἰς
28 Ἀντιόχειαν· Ἀναστὰς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνό-
ματι Ἄγαβος, ἐσήμανε διὰ τοῦ Πνεύμα-
τος, λιμὸν μέγαν μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ᾽ ὅλην
τὴν οἰκουμένην· ὅστις καὶ ἐγένετο ἐπὶ Κλαυ-
29 δίου Καίσαρος. Τῶν δὲ μαθητῶν, καθὼς
ηὐπορεῖτό τις, ὥρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς
διακονίαν πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ
30 Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς· Ὃ καὶ ἐποίησαν, ἀπο-
στείλαντες πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χει-
ρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου.

ιβ΄. 12.

1 Κατ᾽ ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν Ἡ-
ρώδης ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας κακῶσαί τι-
2 νας τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. Ἀνεῖλε δὲ Ἰάκω-
3 βον τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννου, μαχαίρᾳ. Καὶ
ἰδὼν ὅτι ἀρεστόν ἐστι τοῖς Ἰουδαίοις, προσέθετο
συλλαβεῖν καὶ Πέτρον· (ἦσαν δὲ ἡμέραι τῶν
4 Ἀζύμων) Ὃν καὶ πιάσας ἔθετο εἰς φυλα-
κὴν, παραδοὺς τέσσαρσι τετραδίοις στρα-
τιωτῶν φυλάσσειν αὐτόν· βουλόμενος μετὰ τὸ
5 πάσχα ἀναγαγεῖν αὐτὸν τῷ λαῷ. Ὁ μὲν οὖν
Πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ· προσευχὴ
δὲ ἦν ἐκτενὴς γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας
6 πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὅτε δὲ ἔμελ-
λεν αὐτὸν προάγειν ὁ Ἡρώδης, τῇ νυκτὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος μεταξὺ
δύο στρατιωτῶν, δεδεμένος ἁλύσεσι δυσί,
φύλακές τε πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν τὴν φυ-
λακήν. Καὶ ἰδού, ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη, 7
καὶ φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι· πατά-
ξας δὲ τὴν πλευρὰν τοῦ Πέτρου, ἤγειρεν αὐ-
τόν, λέγων· Ἀνάστα ἐν τάχει. Καὶ ἐξέπεσον
αὐτοῦ αἱ ἁλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν. Εἶπέ τε ὁ ἄγ- 8
γελος πρὸς αὐτόν· Περίζωσαι, καὶ ὑπό-
δησαι τὰ σανδάλιά σου. Ἐποίησε δὲ οὕτω.
Καὶ λέγει αὐτῷ· Περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν σου,
καὶ ἀκολούθει μοι. Καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει αὐ- 9
τῷ, καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ἀληθές ἐστι τὸ γινόμενον
διὰ τοῦ ἀγγέλου· ἐδόκει δὲ ὅραμα βλέπειν.
Διελθόντες δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ 10
δευτέραν, ἦλθον ἐπὶ τὴν πύλην τὴν σι-
δηρᾶν, τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν, ἥτις
αὐτομάτη ἠνοίχθη αὐτοῖς· καὶ ἐξελθόντες
προῆλθον ῥύμην μίαν· καὶ εὐθέως ἀπέστη ὁ
ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ὁ Πέτρος γενό- 11
μενος ἐν ἑαυτῷ, εἶπε· Νῦν οἶδα ἀληθῶς
ὅτι ἐξαπέστειλε Κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ,
καὶ ἐξείλετό με ἐκ χειρὸς Ἡρώδου, καὶ πάσης
τῆς προσδοκίας τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. Συν- 12
ιδών τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μαρίας τῆς
μητρὸς Ἰωάννου, τοῦ ἐπικαλουμένου Μάρκου,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

οὗ ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι καὶ προσ-
13 ευχόμενοι. Κρούσαντος δὲ τοῦ Πέτρου τὴν θύραν
τοῦ πυλῶνος, προσῆλθε παιδίσκη ὑπακοῦ-
14 σαι, ὀνόματι Ῥόδη· Καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν
φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ ἤνοιξε
τὸν πυλῶνα, εἰσδραμοῦσα δὲ ἀπήγγειλεν
15 ἑστάναι τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος. Οἱ δὲ
πρὸς αὐτὴν εἶπον· Μαίνῃ. Ἡ δὲ διϊσχυρί-
ζετο οὕτως ἔχειν. Οἱ δ᾽ ἔλεγον· Ὁ ἄγγελος
16 αὐτοῦ ἐστιν. Ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενε κρούων·
ἀνοίξαντες δὲ εἶδον αὐτόν, καὶ ἐξέστησαν.
17 Κατασείσας δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν, δι-
ηγήσατο αὐτοῖς πῶς ὁ Κύριος αὐτὸν ἐξήγα-
γεν ἐκ τῆς φυλακῆς· εἶπε δέ· Ἀπαγγείλατε
Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. Καὶ ἐξ-
18 ελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον. Γενομέ-
νης δὲ ἡμέρας ἦν τάραχος οὐκ ὀλίγος ἐν
τοῖς στρατιώταις, τί ἄρα ὁ Πέτρος ἐγένετο.
19 Ἡρώδης δὲ ἐπιζητήσας αὐτόν, καὶ μὴ εὑρών,
ἀνακρίνας τοὺς φύλακας, ἐκέλευσεν ἀπ-
αχθῆναι· καὶ κατελθὼν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς
20 τὴν Καισάρειαν, διέτριβεν. Ἦν δὲ ὁ Ἡρώ-
δης θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ Σιδωνίοις·
ὁμοθυμαδὸν δὲ παρῆσαν πρὸς αὐτόν, καὶ
πείσαντες Βλάστον τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βα-
σιλέως, ᾐτοῦντο εἰρήνην, διὰ τὸ τρέφεσθαι

αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς. Τα- 21
κτῇ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἡρώδης ἐνδυσάμενος
ἐσθῆτα βασιλικὴν, καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βή-
ματος, ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς. Ὁ δὲ δῆ- 22
μος ἐπεφώνει· Θεοῦ φωνὴ, καὶ οὐκ ἀνθρώ-
που. Παραχρῆμα δὲ ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγ- 23
γελος Κυρίου, ἀνθ᾽ ὧν οὐκ ἔδωκε τὴν δόξαν
τῷ Θεῷ· καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος
ἐξέψυξεν. Ὁ δὲ λόγος τοῦ Θεοῦ ηὔξανε καὶ 24
ἐπληθύνετο. Βαρνάβας δὲ καὶ Σαῦλος ὑπ- 25
έστρεψαν ἐξ Ἱερουσαλὴμ, πληρώσαντες τὴν
διακονίαν, συμπαραλαβόντες καὶ Ἰωάν-
νην τὸν ἐπικληθέντα Μάρκον.

ιγʹ. 13.

Ἦσαν δέ τινες ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν 1
οὖσαν ἐκκλησίαν προφῆται καὶ διδάσκα-
λοι, ὅ, τε Βαρνάβας καὶ Συμεὼν ὁ καλού-
μενος Νίγερ, καὶ Λούκιος ὁ Κυρηναῖος,
Μαναήν τε Ἡρώδου τοῦ τετράρχου σύν-
τροφος, καὶ Σαῦλος. Λειτουργούντων δὲ αὐ- 2
τῶν τῷ Κυρίῳ καὶ νηστευόντων, εἶπε τὸ
Πνεῦμα τὸ ἅγιον· Ἀφορίσατε δή μοι τόν
τε Βαρνάβαν καὶ τὸν Σαῦλον εἰς τὸ ἔργον ὃ
προσκέκλημαι αὐτούς. Τότε νηστεύσαντες 3
καὶ προσευξάμενοι, καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖ-
ρας αὐτοῖς, ἀπέλυσαν. Οὗτοι μὲν οὖν ἐκ- 4

πεμ-

πεμφθέντες ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου,
κατῆλθον εἰς τὴν Σελεύκειαν, ἐκεῖθέν τε
5 ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Κύπρον. Καὶ γενό-
μενοι ἐν Σαλαμῖνι, κατήγγελλον τὸν λόγον τοῦ
Θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων· εἶχον
6 δὲ καὶ Ἰωάννην ὑπηρέτην. Διελθόντες δὲ
τὴν νῆσον ἄχρι Πάφου, εὗρόν τινα μάγον
ψευδοπροφήτην Ἰουδαῖον, ᾧ ὄνομα Βαρ-
7 ιησοῦς, Ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ Σερ-
γίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ. οὗτος προσκα-
λεσάμενος Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον, ἐπεζή-
8 τησεν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἀνθίστατο δὲ
αὐτοῖς Ἐλύμας ὁ μάγος, (οὕτω γὰρ μεθερ-
μηνεύεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ) ζητῶν διαστρέ-
9 ψαι τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πίστεως. Σαῦλος
δὲ (ὁ καὶ Παῦλος) πλησθεὶς Πνεύματος
10 ἁγίου, καὶ ἀτενίσας εἰς αὐτὸν, Εἶπεν· Ὦ πλή-
ρης παντὸς δόλου καὶ πάσης ῥᾳδιουργίας, υἱὲ
διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης, οὐ
παύσῃ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς Κυρίου τὰς
11 εὐθείας; Καὶ νῦν ἰδοὺ, χεὶρ τοῦ Κυρίου ἐπὶ σὲ·
καὶ ἔσῃ τυφλὸς, μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι
καιροῦ. Παραχρῆμα δὲ ἐπέπεσεν ἐπ᾽ αὐ-
τὸν ἀχλὺς καὶ σκότος· καὶ περιάγων ἐζήτει
12 χειραγωγούς. Τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος τὸ γεγο-
νὸς, ἐπίστευσεν, ἐκπλησσόμενος ἐπὶ τῇ δι-
δαχῇ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

διδαχῇ τοῦ Κυρίου. Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς Πά- 13
φου οἱ περὶ τὸν Παῦλον, ἦλθον εἰς Πέργην
τῆς Παμφυλίας. Ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας
ἀπ᾽ αὐτῶν, ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα.
Αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης, παρ- 14
εγένοντο εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας, καὶ εἰσ-
ελθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν
σαββάτων, ἐκάθισαν. Μετὰ δὲ τὴν ἀνά- 15
γνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, ἀπέστειλαν
οἱ ἀρχισυνάγωγοι πρὸς αὐτοὺς, λέγοντες·
Ἄνδρες ἀδελφοὶ, εἰ ἔστι λόγος ἐν ὑμῖν
παρακλήσεως πρὸς τὸν λαὸν, λέγετε. Ἀνα- 16
στὰς δὲ Παῦλος, καὶ κατασείσας τῇ χειρὶ,
εἶπεν· Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, καὶ οἱ φοβούμε-
νοι τὸν Θεὸν, ἀκούσατε· Ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ τού- 17
του Ἰσραὴλ ἐξελέξατο τοὺς πατέρας ἡμῶν,
καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν ἐν τῇ παροικίᾳ ἐν γῇ
Αἰγύπτῳ, καὶ μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξ-
ήγαγεν αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς· Καὶ ὡς τεσσαρα- 18
κονταετῆ χρόνον ἐτροποφόρησεν αὐτοὺς ἐν
τῇ ἐρήμῳ. Καὶ καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ 19
Χαναὰν, κατεκληροδότησεν αὐτοῖς τὴν
γῆν αὐτῶν. Καὶ μετὰ ταῦτα ὡς ἔτεσι τε- 20
τρακοσίοις καὶ πεντήκοντα ἔδωκε κριτὰς ἕως
Σαμουὴλ τοῦ προφήτου. Κἀκεῖθεν ᾐτήσαν- 21
το βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς τὸν

Σαοὺλ

Σαοὺλ υἱὸν Κὶς, ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμὶν,
22 ἔτη τεσσαράκοντα. Καὶ μεταστήσας αὐ-
τὸν, ἤγειρεν αὐτοῖς τὸν Δαβὶδ εἰς βασιλέα·
ᾧ καὶ εἶπε μαρτυρήσας· Εὗρον Δαβὶδ τὸν τοῦ
Ἰεσσαὶ, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς
23 ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου. Τούτου ὁ
Θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος κατ᾽ ἐπαγγελίαν
24 ἤγειρε τῷ Ἰσραὴλ σωτῆρα Ἰησοῦν, Προκη-
ρύξαντος Ἰωάννου πρὸ προσώπου τῆς εἰσ-
όδου αὐτοῦ βάπτισμα μετανοίας παντὶ τῷ
25 λαῷ Ἰσραήλ. Ὡς δὲ ἐπλήρου ὁ Ἰωάννης
τὸν δρόμον, ἔλεγε· Τίνα με ὑπονοεῖτε εἶναι;
οὐκ εἰμὶ ἐγώ, ἀλλ᾽ ἰδοὺ, ἔρχεται μετ᾽ ἐμὲ, οὗ
οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν λῦ-
26 σαι. Ἄνδρες ἀδελφοὶ, υἱοὶ γένους Ἀβρα-
ὰμ, καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν Θεὸν, ὑμῖν
27 ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης ἀπεστάλη. Οἱ
γὰρ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ οἱ ἄρ-
χοντες αὐτῶν, τοῦτον ἀγνοήσαντες, καὶ τὰς φω-
νὰς τῶν προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν σάββατον
ἀναγινωσκομένας, κρίναντες, ἐπλήρωσαν·
28 Καὶ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου εὑρόντες,
29 ᾐτήσαντο Πιλάτον ἀναιρεθῆναι αὐτόν. Ὡς
δὲ ἐτέλεσαν ἅπαντα τὰ περὶ αὐτοῦ γε-
γραμμένα, καθελόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου ἔθη-
30 καν εἰς μνημεῖον. Ὁ δὲ Θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν
ἐκ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐκ νεκρῶν. Ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους 31
τοῖς συναναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας
εἰς Ἱερουσαλήμ, οἵτινές εἰσι μάρτυρες αὐ-
τοῦ πρὸς τὸν λαόν. Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγ- 32
γελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγ-
γελίαν γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ Θεὸς ἐκ-
πεπλήρωκε τοῖς τέκνοις αὐτῶν ἡμῖν, ἀνα-
στήσας Ἰησοῦν· Ὡς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ τῷ 33
δευτέρῳ γέγραπται· Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σή-
μερον γεγέννηκά σε. Ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν 34
ἐκ νεκρῶν, μηκέτι μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς
διαφθοράν, οὕτως εἴρηκεν· Ὅτι δώσω ὑμῖν
τὰ ὅσια Δαβὶδ τὰ πιστά. Διὸ καὶ ἐν ἑτέρῳ 35
λέγει· Οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθο-
ράν. Δαβὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετή- 36
σας τῇ τοῦ Θεοῦ βουλῇ, ἐκοιμήθη, καὶ προσ-
ετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶδε
διαφθοράν· Ὃν δὲ ὁ Θεὸς ἤγειρεν, οὐκ εἶ- 37
δε διαφθοράν. Γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄν- 38
δρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις
ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται· Καὶ ἀπὸ πάν- 39
των ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ Μωσέως
δικαιωθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δι-
καιοῦται. Βλέπετε οὖν μὴ ἐπέλθη ἐφ' ὑ- 40
μᾶς τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς προφήταις· Ἴδετε 41
οἱ καταφρονηταί, καὶ θαυμάσατε καὶ ἀφα-

νίσθη-

νίσθητε· ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς
ἡμέραις ὑμῶν, ἔργον ᾧ οὐ μὴ πιστεύσητε ἐὰν
42 τις ἐκδιηγῆται ὑμῖν. Ἐξιόντων δὲ ἐκ τῆς
συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων, παρεκάλουν τὰ
ἔθνη εἰς τὸ μεταξὺ σάββατον λαληθῆναι
43 αὐτοῖς τὰ ῥήματα ταῦτα. Λυθείσης δὲ τῆς
συναγωγῆς, ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰου-
δαίων καὶ τῶν σεβομένων προσηλύτων τῷ
Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ· οἵτινες προσλα-
λοῦντες αὐτοῖς, ἔπειθον αὐτοὺς ἐπιμένειν τῇ
44 χάριτι τοῦ Θεοῦ. Τῷ δὲ ἐρχομένῳ σαββά-
τῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι
45 τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς
ὄχλους, ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ ἀντέλε-
γον τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις, ἀντι-
46 λέγοντες καὶ βλασφημοῦντες. Παρρησια-
σάμενοι δὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας, εἶ-
πον· Ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον λαλη-
θῆναι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἀπωθεῖ-
σθε αὐτὸν, καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς
αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ, στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη·
47 Οὕτω γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ Κύριος·
Τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε εἰς σω-
48 τηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. Ἀκούοντα δὲ τὰ
ἔθνη ἔχαιρον, καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ Κυ-
ρίου· καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμέ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

νοι εἰς ζωὴν αἰώνιον. Διεφέρετο δὲ ὁ λόγος 49
τοῦ Κυρίου δι᾽ ὅλης τῆς χώρας. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι 50
παρώτρυναν τὰς σεβομένας γυναῖκας καὶ
τὰς εὐσχήμονας, καὶ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως,
καὶ ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ τὸν
Βαρνάβαν, καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν
ὁρίων αὐτῶν. Οἱ δὲ ἐκτιναξάμενοι τὸν κο- 51
νιορτὸν τῶν ποδῶν αὐτῶν ἐπ᾽ αὐτούς, ἦλθον
εἰς Ἰκόνιον. Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χα- 52
ρᾶς καὶ Πνεύματος ἁγίου.

ιδʹ. 14.

Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ, κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσ- 1
ελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰου-
δαίων, καὶ λαλῆσαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι
Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος.
Οἱ δὲ ἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν καὶ 2
ἐκάκωσαν τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελ-
φῶν. Ἱκανὸν μὲν οὖν χρόνον διέτριψαν 3
παῤῥησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ Κυρίῳ τῷ μαρ-
τυροῦντι τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, καὶ δι-
δόντι σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τῶν χει-
ρῶν αὐτῶν. Ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς πό- 4
λεως· καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ
δὲ σὺν τοῖς ἀποστόλοις. Ὡς δὲ ἐγένετο ὁρ- 5
μὴ τῶν ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχου-
σιν αὐτῶν, ὑβρίσαι καὶ λιθοβολῆσαι αὐτούς,

6 Συν-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

6 Συνιδόντες κατέφυγον εἰς τὰς πόλεις τῆς
Λυκαονίας, Λύστραν καὶ Δέρβην, καὶ τὴν
7 περίχωρον· Κἀκεῖ ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι.
8 Καί τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις ἀδύνατος τοῖς
ποσὶν ἐκάθητο, χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς
αὐτοῦ ὑπάρχων, ὃς οὐδέποτε περιπεπατή-
9 κει. Οὗτος ἤκουε τοῦ Παύλου λαλοῦντος·
ὃς ἀτενίσας αὐτῷ, καὶ ἰδὼν ὅτι πίστιν ἔχει τοῦ
10 σωθῆναι, Εἶπε μεγάλη τῇ φωνῇ· Ἀνά-
στηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθός. Καὶ ἥλλετο,
11 καὶ περιεπάτει. Οἱ δὲ ὄχλοι ἰδόντες ὃ ἐποίη-
σεν ὁ Παῦλος, ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐ-
τῶν, Λυκαονιστὶ λέγοντες· Οἱ θεοὶ ὁμοιω-
θέντες ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς.
12 Ἐκάλουν τε τὸν μὲν Βαρνάβαν, Δία· τὸν δὲ
Παῦλον, Ἑρμῆν· ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγού-
13 μενος τοῦ λόγου. Ὁ δὲ ἱερεὺς τοῦ Διὸς τοῦ ὄν-
τος πρὸ τῆς πόλεως αὐτῶν, ταύρους καὶ στέμ-
ματα ἐπὶ τοὺς πυλῶνας ἐνέγκας, σὺν τοῖς
14 ὄχλοις ἤθελε θύειν. Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπό-
στολοι Βαρνάβας καὶ Παῦλος, διαῤῥήξαν-
τες τὰ ἱμάτια αὐτῶν εἰσεπήδησαν εἰς τὸν
15 ὄχλον, κράζοντες, Καὶ λέγοντες· Ἄνδρες,
τί ταῦτα ποιεῖτε; καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς
ἐσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι
ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων ἐπιστρέφειν
ἐπὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐπὶ τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησε τὸν οὐρα-
νὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ πάν-
τα τὰ ἐν αὐτοῖς· Ὃς ἐν ταῖς παρῳχημέ- 16
ναις γενεαῖς εἴασε πάντα τὰ ἔθνη πορεύε-
σθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. Καίτοι γε οὐκ ἀ- 17
μάρτυρον ἑαυτὸν ἀφῆκεν, ἀγαθοποιῶν, οὐ-
ρανόθεν ἡμῖν ὑετοὺς διδοὺς καὶ καιροὺς καρπο-
φόρους, ἐμπιπλῶν τροφῆς καὶ εὐφροσύνης
τὰς καρδίας ἡμῶν. Καὶ ταῦτα λέγοντες, 18
μόλις κατέπαυσαν τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν
αὐτοῖς. Ἐπῆλθον δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ 19
Ἰκονίου Ἰουδαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους,
καὶ λιθάσαντες τὸν Παῦλον, ἔσυρον ἔξω
τῆς πόλεως, νομίσαντες αὐτὸν τεθνάναι.
Κυκλωσάντων δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν, ἀνα- 20
στὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν· καὶ τῇ ἐπαύ-
ριον ἐξῆλθε σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Δέρβην.
Εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην, 21
καὶ μαθητεύσαντες ἱκανούς, ὑπέστρεψαν
εἰς τὴν Λύστραν καὶ Ἰκόνιον καὶ Ἀντιόχειαν·
Ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, 22
παρακαλοῦντες ἐμμένειν τῇ πίστει, καὶ ὅτι
διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν
εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Χειροτονήσαντες 23
δὲ αὐτοῖς πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν,
προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν, παρέθεντο αὐ-

τοὺς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

24 τοὺς τῷ Κυρίῳ εἰς ὃν πεπιστεύκεισαν. Καὶ
διελθόντες τὴν Πισιδίαν, ἦλθον εἰς Παμ-
25 φυλίαν. Καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ τὸν
26 λόγον, κατέβησαν εἰς Ἀττάλειαν· Κἀκεῖ-
θεν ἀπέπλευσαν εἰς Ἀντιόχειαν· ὅθεν ἦσαν
παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ
27 ἔργον ὃ ἐπλήρωσαν. Παραγενόμενοι δὲ καὶ
συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν, ἀνήγγει-
λαν ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς μετ' αὐτῶν, καὶ
28 ὅτι ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι θύραν πίστεως. Δι-
έτριβον δὲ ἐκεῖ χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς
μαθηταῖς.

ιε'. 15.

1 Καί τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας,
ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφούς· Ὅτι ἐὰν μὴ
περιτέμνησθε τῷ ἔθει Μωϋσέως, οὐ δύ-
2 νασθε σωθῆναι. Γενομένης οὖν στάσεως
καὶ συζητήσεως οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ
τῷ Βαρνάβᾳ πρὸς αὐτούς, ἔταξαν ἀναβαί-
νειν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν καί τινας ἄλλους
ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυ-
τέρους εἰς Ἱερουσαλήμ, περὶ τοῦ ζητήμα-
3 τος τούτου. Οἱ μὲν οὖν προπεμφθέντες
ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, διήρχοντο τὴν Φοινίκην
καὶ Σαμάρειαν, ἐκδιηγούμενοι τὴν ἐπιστρο-
φὴν τῶν ἐθνῶν· καὶ ἐποίουν χαρὰν μεγά-
λην

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

λην πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς. Παραγενόμενοι 4
δὲ εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἀπεδέχθησαν ὑπὸ τῆς
ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυ-
τέρων, ἀνήγγειλάν τε ὅσα ὁ Θεὸς ἐποίησε
μετ᾽ αὐτῶν. Ἐξανέστησαν δέ τινες τῶν ἀπὸ 5
τῆς αἱρέσεως τῶν Φαρισαίων πεπιστευκότες,
λέγοντες· Ὅτι δεῖ περιτέμνειν αὐτοὺς, παρ-
αγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον Μωϋσέως. Συν- 6
ήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτε-
ροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου. Πολλῆς δὲ 7
συζητήσεως γενομένης, ἀναστὰς Πέτρος
εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἄνδρες ἀδελφοὶ, ὑμεῖς
ἐπίστασθε ὅτι ἀφ᾽ ἡμερῶν ἀρχαίων ὁ Θεὸς
ἐν ἡμῖν ἐξελέξατο διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦ-
σαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου, καὶ πι-
στεῦσαι. Καὶ ὁ καρδιογνώστης Θεὸς ἐμαρ- 8
τύρησεν αὐτοῖς, δοὺς αὐτοῖς τὸ Πνεῦμα τὸ
ἅγιον, καθὼς καὶ ἡμῖν· Καὶ οὐδὲν διέκρινε 9
μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, τῇ πίστει καθα-
ρίσας τὰς καρδίας αὐτῶν. Νῦν οὖν τί 10
πειράζετε τὸν Θεὸν, ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν
τράχηλον τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες
ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βαστάσαι; Ἀλ- 11
λὰ διὰ τῆς χάριτος Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ
πιστεύομεν σωθῆναι, καθ᾽ ὃν τρόπον κἀ-
κεῖνοι. Ἐσίγησε δὲ πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ 12
ἤκουον

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἤκουον Βαρνάβα καὶ Παύλου ἐξηγουμένων
ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα ἐν
13 τοῖς ἔθνεσι δι' αὐτῶν. Μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι
αὐτοὺς, ἀπεκρίθη Ἰάκωβος, λέγων· Ἄν-
14 δρες ἀδελφοὶ, ἀκούσατέ μου· Συμεὼν ἐξ-
ηγήσατο καθὼς πρῶτον ὁ Θεὸς ἐπεσκέ-
ψατο λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματι
15 αὐτοῦ· Καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν
16 προφητῶν· καθὼς γέγραπται· Μετὰ ταῦτα
ἀναστρέψω, καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν
Δαβὶδ τὴν πεπτωκυῖαν, καὶ τὰ κατεσκαμμέ-
να αὐτῆς ἀνοικοδομήσω, καὶ ἀνορθώσω αὐ-
17 τήν· Ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι
τῶν ἀνθρώπων τὸν Κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη
ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς·
18 λέγει Κύριος ὁ ποιῶν ταῦτα πάντα. Γνωστὰ
ἀπ' αἰῶνός ἐστι τῷ Θεῷ πάντα τὰ ἔργα
19 αὐτοῦ. Διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν τοῖς
ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν Θεόν·
20 Ἀλλὰ ἐπιστεῖλαι αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι ἀπὸ
τῶν ἀλισγημάτων τῶν εἰδώλων καὶ τῆς πορ-
21 νείας καὶ τοῦ πνικτοῦ καὶ τοῦ αἵματος. Μωσῆς
γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρχαίων κατὰ πόλιν τοὺς κη-
ρύσσοντας αὐτὸν ἔχει, ἐν ταῖς συναγωγαῖς
22 κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκόμενος. Τό-
τε ἔδοξε τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέ-
ροις

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ροις σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐκλεξαμένους
ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν
σὺν τῷ Παύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ· Ἰούδαν τὸν
ἐπικαλούμενον Βαρσαβᾶν, καὶ Σίλαν, ἄν-
δρας ἡγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς· Γρά- 23
ψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν τάδε· Οἱ ἀπό-
στολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοὶ, τοῖς
κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν καὶ Κιλι-
κίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν, χαίρειν. Ἐπει- 24
δὴ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξελθόντες
ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις, ἀνασκευάζοντες
τὰς ψυχὰς ὑμῶν, λέγοντες περιτέμνεσθαι,
καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὐ διεστειλάμεθα·
Ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδὸν, ἐκ- 25
λεξαμένους ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς,
σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ καὶ
Παύλῳ, Ἀνθρώποις παραδεδωκόσι τὰς 26
ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀπεστάλκαμεν οὖν 27
Ἰούδαν καὶ Σίλαν, καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου
ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά. Ἔδοξε γὰρ τῷ ἁγίῳ 28
Πνεύματι καὶ ἡμῖν, μηδὲν πλέον ἐπιτίθε-
σθαι ὑμῖν βάρος πλὴν τῶν ἐπάναγκες
τούτων· Ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵ- 29
ματος καὶ πνικτοῦ καὶ πορνείας· ἐξ ὧν διατη-
ροῦντες ἑαυτοὺς, εὖ πράξετε. Ἔρρωσθε.

30 Οἱ

30 Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες ἦλθον εἰς Ἀντιό-
χειαν. καὶ συναγαγόντες τὸ πλῆθος, ἐπ-
31 έδωκαν τὴν ἐπιστολήν. Ἀναγνόντες δὲ, ἐχά-
32 ρησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει. Ἰούδας δὲ καὶ Σί-
λας, καὶ αὐτοὶ προφῆται ὄντες, διὰ λόγου
πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ ἐπε-
33 στήριξαν. Ποιήσαντες δὲ χρόνον, ἀπελύθησαν
μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς
34 ἀποστόλους. Ἔδοξε δὲ τῷ Σίλᾳ ἐπιμεῖναι
35 αὐτοῦ. Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας διέτρι-
βον ἐν Ἀντιοχείᾳ, διδάσκοντες καὶ εὐαγ-
γελιζόμενοι μετὰ καὶ ἑτέρων πολλῶν τὸν λό-
36 γον τοῦ Κυρίου. Μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπε
Παῦλος πρὸς Βαρνάβαν· Ἐπιστρέψαντες
δὴ ἐπισκεψώμεθα τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν κατὰ
πᾶσαν πόλιν, ἐν αἷς κατηγγείλαμεν τὸν λό-
37 γον τοῦ Κυρίου, πῶς ἔχουσι. Βαρνάβας δὲ ἐβου-
λεύσατο συμπαραλαβεῖν τὸν Ἰωάννην τὸν
38 καλούμενον Μάρκον· Παῦλος δὲ ἠξίου,
τὸν ἀποστάντα ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας,
καὶ μὴ συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ
39 συμπαραλαβεῖν τοῦτον. Ἐγένετο οὖν παρ-
οξυσμὸς, ὥστε ἀποχωρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ'
ἀλλήλων· τόν τε Βαρνάβαν παραλαβόντα
40 τὸν Μάρκον ἐκπλεῦσαι εἰς Κύπρον· Παῦ-
λος δὲ ἐπιλεξάμενος Σίλαν ἐξῆλθε, παρα-
δοθεὶς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

δοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν.
Διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν καὶ Κιλικίαν, ἐπι- 41
στηρίζων τὰς ἐκκλησίας.

ις'. 16.

Κατήντησε δὲ εἰς Δέρβην καὶ Λύστραν· 1
καὶ ἰδού, μαθητής τις ἦν ἐκεῖ ὀνόματι Τι-
μόθεος, υἱὸς γυναικός τινος Ἰουδαίας πι-
στῆς, πατρὸς δὲ Ἕλληνος· Ὃς ἐμαρτυ- 2
ρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις καὶ Ἰκονίῳ ἀδελ-
φῶν. Τοῦτον ἠθέλησεν ὁ Παῦλος σὺν αὐ- 3
τῷ ἐξελθεῖν· καὶ λαβὼν περιέτεμεν αὐτόν,
διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις
ἐκείνοις· ᾔδεισαν γὰρ ἅπαντες τὸν πατέρα
αὐτοῦ ὅτι Ἕλλην ὑπῆρχεν. Ὡς δὲ διεπο- 4
ρεύοντο τὰς πόλεις, παρεδίδουν αὐτοῖς φυ-
λάσσειν τὰ δόγματα τὰ κεκριμένα ὑπὸ
τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἰε-
ρουσαλήμ. Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦν- 5
το τῇ πίστει, καὶ ἐπερίσσευον τῷ ἀριθμῷ
καθ' ἡμέραν. Διελθόντες δὲ τὴν Φρυγίαν 6
καὶ τὴν Γαλατικὴν χώραν, κωλυθέντες
ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος λαλῆσαι τὸν λό-
γον ἐν τῇ Ἀσίᾳ, Ἐλθόντες κατὰ τὴν Μυ- 7
σίαν, ἐπείραζον κατὰ τὴν Βιθυνίαν πορεύε-
σθαι· καὶ οὐκ εἴασεν αὐτοὺς τὸ Πνεῦμα.
Παρελθόντες δὲ τὴν Μυσίαν, κατέβησαν 8

εἰς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

9 εἰς Τρωάδα. Καὶ ὅραμα διὰ τῆς νυκτὸς
ὤφθη τῷ Παύλῳ· Ἀνήρ τις ἦν Μακεδὼν
ἑστὼς, παρακαλῶν αὐτὸν, καὶ λέγων· Δια-
10 βὰς εἰς Μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν. Ὡς δὲ
τὸ ὅραμα εἶδεν, εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξ-
ελθεῖν εἰς τὴν Μακεδονίαν, συμβιβάζον-
τες ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ Κύριος εὐ-
11 αγγελίσασθαι αὐτούς. Ἀναχθέντες οὖν ἀπὸ
τῆς Τρωάδος, εὐθυδρομήσαμεν εἰς Σα-
μοθράκην, τῇ τε ἐπιούσῃ εἰς Νεάπολιν·
12 Ἐκεῖθέν τε εἰς Φιλίππους, ἥτις ἐστὶ πρώτη
τῆς μερίδος τῆς Μακεδονίας πόλις, κολώ-
νια. ἦμεν δὲ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει διατρίβον-
13 τες ἡμέρας τινάς. Τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββά-
των ἐξήλθομεν ἔξω τῆς πόλεως παρὰ πο-
ταμὸν, οὗ ἐνομίζετο προσευχὴ εἶναι· καὶ καθ-
ίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις γυ-
14 ναιξί. Καί τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία, πορ-
φυρόπωλις πόλεως Θυατείρων, σεβομέ-
νη τὸν Θεὸν, ἤκουεν· ἧς ὁ Κύριος διήνοιξε
τὴν καρδίαν, προσέχειν τοῖς λαλουμένοις
15 ὑπὸ τοῦ Παύλου. Ὡς δὲ ἐβαπτίσθη, καὶ ὁ οἶ-
κος αὐτῆς, παρεκάλεσε λέγουσα· Εἰ
κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ Κυρίῳ εἶναι, εἰσ-
ελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου, μείνατε. Καὶ
16 παρεβιάσατο ἡμᾶς. Ἐγένετο δὲ πορευομέ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

νων ἡμῶν εἰς προσευχὴν, παιδίσκην τι-
νὰ ἔχουσαν πνεῦμα Πύθωνος, ἀπαντῆσαι
ἡμῖν, ἥτις ἐργασίαν πολλὴν παρεῖχε τοῖς
κυρίοις αὐτῆς, μαντευομένη. Αὕτη κατ- 17
ακολουθήσασα τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν, ἔκραζε
λέγουσα· Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι, δοῦλοι τοῦ
Θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσὶν, οἵτινες καταγγέλλου-
σιν ὑμῖν ὁδὸν σωτηρίας. Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ 18
πολλὰς ἡμέρας. Διαπονηθεὶς δὲ ὁ Παῦλος,
καὶ ἐπιστρέψας, τῷ πνεύματι εἶπε· Παραγ-
γέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐξ-
ελθεῖν ἀπ᾽ αὐτῆς. Καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ
ὥρᾳ. Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξ- 19
ῆλθεν ἡ ἐλπὶς τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἐπιλα-
βόμενοι τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν, εἵλκυσαν
εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας. Καὶ 20
προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς, εἶ-
πον· Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν ἡ-
μῶν τὴν πόλιν, Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες· Καὶ 21
καταγγέλλουσιν ἔθη ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν παρα-
δέχεσθαι, οὐδὲ ποιεῖν, Ῥωμαίοις οὖσι. Καὶ 22
συνεπέστη ὁ ὄχλος κατ᾽ αὐτῶν, καὶ οἱ στρα-
τηγοὶ περιρρήξαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια,
ἐκέλευον ῥαβδίζειν. Πολλάς τε ἐπιθέντες 23
αὐτοῖς πληγὰς, ἔβαλον εἰς φυλακὴν,
παραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι ἀσφα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

24 λῶς τηρεῖν αὐτούς. Ὃς παραγγελίαν τοι-
αύτην εἰληφὼς, ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν
ἐσωτέραν φυλακὴν, καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν
25 ἠσφαλίσατο εἰς τὸ ξύλον. Κατὰ δὲ τὸ μεσο-
νύκτιον Παῦλος καὶ Σίλας προσευχόμενοι
ὕμνουν τὸν Θεόν· ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέ-
26 σμιοι. Ἄφνω δὲ σεισμὸς ἐγένετο μέγας, ὥστε
σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ δεσμωτηρίου·
ἀνεῴχθησάν τε παραχρῆμα αἱ θύραι πᾶ-
27 σαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη. Ἔξυπνος
δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ, καὶ ἰδὼν ἀνεῳ-
γμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, σπασάμενος
μάχαιραν, ἔμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν, νομί-
28 ζων ἐκπεφευγέναι τοὺς δεσμίους. Ἐφώνησε
δὲ φωνῇ μεγάλῃ ὁ Παῦλος, λέγων· Μηδὲν
πράξῃς σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γάρ ἐσμεν
29 ἐνθάδε. Αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησε, καὶ
ἔντρομος γενόμενος προσέπεσε τῷ Παύλῳ
30 καὶ τῷ Σίλᾳ. Καὶ προαγαγὼν αὐτοὺς ἔξω,
31 ἔφη· Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ; Οἱ
δὲ εἶπον· Πίστευσον ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν
32 Χριστὸν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. Καὶ
ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, καὶ πᾶ-
33 σι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ παραλαβὼν
αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς, ἔλου-
σεν ἀπὸ τῶν πληγῶν· καὶ ἐβαπτίσθη αὐτὸς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα. Ἀναγα- 34
γών τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, παρέθηκε
τράπεζαν, καὶ ἠγαλλιάσατο πανοικὶ πεπι-
στευκὼς τῷ Θεῷ. Ἡμέρας δὲ γενομένης ἀπ- 35
έστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς ῥαβδούχους, λέγον-
τες· Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους.
Ἀπήγγειλε δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς λόγους 36
τούτους πρὸς τὸν Παῦλον· Ὅτι ἀπεστάλκασιν
οἱ στρατηγοὶ, ἵνα ἀπολυθῆτε. νῦν οὖν ἐξ-
ελθόντες, πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. Ὁ δὲ Παῦ- 37
λος ἔφη πρὸς αὐτούς· Δείραντες ἡμᾶς
δημοσίᾳ, ἀκατακρίτους, ἀνθρώπους Ῥω-
μαίους ὑπάρχοντας, ἔβαλον εἰς φυλακὴν,
καὶ νῦν λάθρα ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; Οὐ γάρ·
ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἡμᾶς ἐξαγαγέτωσαν.
Ἀνήγγειλαν δὲ τοῖς στρατηγοῖς οἱ ῥαβδοῦχοι 38
τὰ ῥήματα ταῦτα· καὶ ἐφοβήθησαν ἀκούσαν-
τες ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσι. Καὶ ἐλθόντες παρ- 39
εκάλεσαν αὐτοὺς, καὶ ἐξαγαγόντες ἠρώτων
ἐξελθεῖν τῆς πόλεως. Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς 40
φυλακῆς εἰσῆλθον εἰς τὴν Λυδίαν· καὶ ἰδόν-
τες τοὺς ἀδελφοὺς, παρεκάλεσαν αὐτοὺς,
καὶ ἐξῆλθον.

ιζ. 17.

Διοδεύσαντες δὲ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ 1
Ἀπολλωνίαν, ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

2 ὅπου ἦν ἡ συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων. Κατὰ δὲ
τὸ εἰωθὸς τῷ Παύλῳ εἰσῆλθε πρὸς αὐτοὺς,
καὶ ἐπὶ σάββατα τρία διελέγετο αὐτοῖς ἀπὸ
3 τῶν γραφῶν, Διανοίγων καὶ παρατιθέμενος
ὅτι τὸν Χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ
νεκρῶν, καὶ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς,
4 ὃν ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. Καί τινες ἐξ αὐ-
τῶν ἐπείσθησαν, καὶ προσεκληρώθησαν τῷ
Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ, τῶν τε σεβομένων Ἑλ-
λήνων πολὺ πλῆθος, γυναικῶν τε τῶν
5 πρώτων οὐκ ὀλίγαι. Ζηλώσαντες δὲ οἱ ἀπει-
θοῦντες Ἰουδαῖοι, καὶ προσλαβόμενοι τῶν
ἀγοραίων τινὰς ἄνδρας πονηροὺς, καὶ ὀχλο-
ποιήσαντες, ἐθορύβουν τὴν πόλιν· ἐπιστάν-
τες τε τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος, ἐζήτουν αὐτοὺς
6 ἀγαγεῖν εἰς τὸν δῆμον· Μὴ εὑρόντες δὲ αὐ-
τοὺς, ἔσυρον τὸν Ἰάσονα καί τινας ἀδελφοὺς
ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας, βοῶντες· Ὅτι οἱ τὴν
οἰκουμένην ἀναστατώσαντες, οὗτοι καὶ ἐν-
7 θάδε πάρεισιν, Οὓς ὑποδέδεκται Ἰάσων·
καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι τῶν δογμάτων
Καίσαρος πράττουσι, βασιλέα λέγοντες
8 ἕτερον εἶναι, Ἰησοῦν. Ἐτάραξαν δὲ τὸν ὄχλον
9 καὶ τοὺς πολιτάρχας ἀκούοντας ταῦτα· Καὶ
λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ Ἰάσονος καὶ
10 τῶν λοιπῶν, ἀπέλυσαν αὐτούς. Οἱ δὲ ἀδελ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

φοὶ εὐθέως διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν τόν
τε Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἰς Βέροιαν· οἵτι-
νες παραγενόμενοι, εἰς τὴν συναγωγὴν
τῶν Ἰουδαίων ἀπήεσαν. Οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγε- 11
νέστεροι τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ, οἵτινες ἐδέξαν-
το τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας, τὸ καθ'
ἡμέραν ἀνακρίνοντες τὰς γραφὰς, εἰ ἔ-
χοι ταῦτα οὕτως. Πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐ- 12
τῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνίδων γυναι-
κῶν τῶν εὐσχημόνων, καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι.
Ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης 13
Ἰουδαῖοι, ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ κατηγγέλη ὑπὸ
τοῦ Παύλου ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἦλθον κἀκεῖ,
σαλεύοντες τοὺς ὄχλους. Εὐθέως δὲ τότε 14
τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ πο-
ρεύεσθαι ὡς ἐπὶ τὴν θάλασσαν· ὑπέμε-
νον δὲ ὅ, τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος ἐκεῖ. Οἱ 15
δὲ καθιστῶντες τὸν Παῦλον, ἤγαγον αὐτὸν ἕως
Ἀθηνῶν· καὶ λαβόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν
Σίλαν καὶ Τιμόθεον, ἵνα ὡς τάχιστα ἔλθω-
σι πρὸς αὐτὸν, ἐξήεσαν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθή- 16
ναις ἐκδεχομένου αὐτοὺς τοῦ Παύλου, παρ-
ωξύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, θεω-
ροῦντι κατείδωλον οὖσαν τὴν πόλιν. Διελέ- 17
γετο μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις
καὶ τοῖς σεβομένοις, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶ-
σαν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σαν ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγχάνοντας.
18 Τινὲς δὲ τῶν Ἐπικουρείων καὶ τῶν Στωϊκῶν φι-
λοσόφων συνέβαλλον αὐτῷ· καί τινες ἔλε-
γον· Τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος οὗτος
λέγειν; Οἱ δέ· Ξένων δαιμονίων δοκεῖ κατ-
αγγελεὺς εἶναι· ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνά-
19 στασιν αὐτοῖς εὐηγγελίζετο. Ἐπιλαβόμενοί
τε αὐτοῦ, ἐπὶ τὸν Ἄρειον πάγον ἤγαγον, λέ-
γοντες· Δυνάμεθα γνῶναι τίς ἡ καινὴ αὕ-
20 τη ἡ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχή; Ξενίζον-
τα γάρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν.
βουλόμεθα οὖν γνῶναι τί ἂν θέλοι ταῦτα
21 εἶναι. (Ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδη-
μοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαίρουν ἢ λέ-
22 γειν τι καὶ ἀκούειν καινότερον) Σταθεὶς δὲ ὁ
Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου πάγου, ἔφη·
Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεισιδαι-
23 μονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ· Διερχόμενος γὰρ καὶ
ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν, εὗρον καὶ
βωμὸν ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο· Ἀγνώστῳ Θεῷ.
Ὃν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτον ἐγὼ
24 καταγγέλλω ὑμῖν. Ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν
κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος οὐρανοῦ καὶ
γῆς Κύριος ὑπάρχων, οὐκ ἐν χειροποιήτοις
25 ναοῖς κατοικεῖ· Οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων
θεραπεύεται, προσδεόμενός τινος, αὐτὸς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

διδοὺς πᾶσι ζωὴν καὶ πνοὴν καὶ τὰ πάντα.
Ἐποίησέ τε ἐξ ἑνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος 26
ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσω-
πον τῆς γῆς, ὁρίσας προτεταγμένους καιρούς,
καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν· Ζη- 27
τεῖν τὸν Κύριον, εἰ ἄρα γε ψηλαφήσειαν
αὐτὸν καὶ εὕροιεν· καίτοι γε οὐ μακρὰν ἀπὸ
ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα. Ἐν αὐτῷ γὰρ 28
ζῶμεν, καὶ κινούμεθα, καί ἐσμεν· ὡς καί
τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασι· Τοῦ
γὰρ καὶ γένος ἐσμέν. Γένος οὖν ὑπάρχον- 29
τες τοῦ Θεοῦ, οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν χρυσῷ
ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ, χαράγματι τέχνης καὶ ἐν-
θυμήσεως ἀνθρώπου, τὸ θεῖον εἶναι ὅμοιον.
Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπερ- 30
ιδὼν ὁ Θεὸς, τανῦν παραγγέλλει τοῖς ἀν-
θρώποις πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν. Διότι 31
ἔστησεν ἡμέραν ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκου-
μένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισε,
πίστιν παρασχὼν πᾶσιν, ἀναστήσας αὐτὸν
ἐκ νεκρῶν. Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν, 32
οἱ μὲν ἐχλεύαζον· οἱ δὲ εἶπον· Ἀκουσόμεθά
σου πάλιν περὶ τούτου. Καὶ οὕτως ὁ Παῦ- 33
λος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν. Τινὲς δὲ 34
ἄνδρες κολληθέντες αὐτῷ, ἐπίστευσαν· ἐν
οἷς καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, καὶ

γυνὴ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις, καὶ ἕτεροι σὺν
αὐτοῖς.

ιη'. 18.

1 Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεὶς ὁ Παῦλος ἐκ
2 τῶν Ἀθηνῶν, ἦλθεν εἰς Κόρινθον. Καὶ εὑ-
ρών τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν, Πον-
τικὸν τῷ γένει, προσφάτως ἐληλυθότα
ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ Πρίσκιλλαν γυναῖκα
αὐτοῦ, (διὰ τὸ διατεταχέναι Κλαύδιον
χωρίζεσθαι πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἐκ τῆς
3 Ῥώμης) προσῆλθεν αὐτοῖς· Καὶ διὰ τὸ
ὁμότεχνον εἶναι, ἔμενε παρ' αὐτοῖς, καὶ εἰρ-
γάζετο· ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τὴν τέχνην.
4 Διελέγετο δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν σάβ-
5 βατον, ἔπειθέ τε Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας. Ὡς
δὲ κατῆλθον ἀπὸ τῆς Μακεδονίας ὅ,τε Σίλας
καὶ ὁ Τιμόθεος, συνείχετο τῷ πνεύματι ὁ
Παῦλος, διαμαρτυρόμενος τοῖς Ἰου-
6 δαίοις τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν. Ἀντιτασσομένων
δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων, ἐκτιναξά-
μενος τὰ ἱμάτια, εἶπε πρὸς αὐτούς· Τὸ
αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν· κα-
θαρὸς ἐγὼ, ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσο-
7 μαι. Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν, ἦλθεν εἰς οἰ-
κίαν τινὸς ὀνόματι Ἰούστου, σεβομένου τὸν
Θεὸν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα τῇ συν-

 αγωγῇ.

αγωγῆ. Κρίσπος δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος 8
ἐπίστευσε τῷ Κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ
αὐτοῦ· καὶ πολλοὶ τῶν Κορινθίων ἀκούοντες
ἐπίστευον, καὶ ἐβαπτίζοντο. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος 9
δι᾽ ὁράματος ἐν νυκτὶ τῷ Παύλῳ· Μὴ
φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει, καὶ μὴ σιωπήσῃς· Διότι 10
ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεταί σοι
τοῦ κακῶσαί σε· διότι λαός ἐστί μοι πολὺς
ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Ἐκάθισέ τε ἐνιαυτὸν 11
καὶ μῆνας ἕξ, διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον
τοῦ Θεοῦ. Γαλλίωνος δὲ ἀνθυπατεύοντος 12
τῆς Ἀχαΐας, κατεπέστησαν ὁμοθυμαδὸν οἱ
Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν
ἐπὶ τὸ βῆμα, Λέγοντες· Ὅτι παρὰ τὸν νό- 13
μον οὗτος ἀναπείθει τοὺς ἀνθρώπους σέβε-
σθαι τὸν Θεόν. Μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου ἀν- 14
οίγειν τὸ στόμα, εἶπεν ὁ Γαλλίων πρὸς τοὺς
Ἰουδαίους· Εἰ μὲν οὖν ἦν ἀδίκημά τι ἢ
ῥᾳδιούργημα πονηρὸν, ὦ Ἰουδαῖοι, κατὰ λό-
γον ἂν ἠνεσχόμην ὑμῶν· Εἰ δὲ ζήτημά ἐστι 15
περὶ λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ καθ᾽
ὑμᾶς, ὄψεσθε αὐτοί· κριτὴς γὰρ ἐγὼ τού-
των οὐ βούλομαι εἶναι. Καὶ ἀπήλασεν αὐ- 16
τοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος. Ἐπιλαβόμενοι δὲ 17
πάντες οἱ Ἕλληνες Σωσθένην τὸν ἀρχισυν-
άγωγον, ἔτυπτον ἔμπροσθεν τοῦ βήματος·
καὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

18 καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίωνι ἔμελεν. Ὁ
δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας ἡμέρας ἱκα-
νὰς, τοῖς ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος, ἐξ-
έπλει εἰς τὴν Συρίαν· καὶ σὺν αὐτῷ Πρί-
σκιλλα καὶ Ἀκύλας, κειράμενος τὴν κε-
19 φαλὴν ἐν Κεγχρεαῖς· εἶχε γὰρ εὐχήν. Κατ-
ήντησε δὲ εἰς Ἔφεσον, κἀκείνους κατέλι-
πεν αὐτοῦ· αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συν-
20 αγωγὴν, διελέχθη τοῖς Ἰουδαίοις. Ἐρω-
τώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον μεῖ-
21 ναι παρ᾽ αὐτοῖς, οὐκ ἐπένευσεν· Ἀλλ᾽ ἀπ-
ετάξατο αὐτοῖς, εἰπών· Δεῖ με πάντως
τὴν ἑορτὴν τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱε-
ροσόλυμα· πάλιν δὲ ἀνακάμψω πρὸς
ὑμᾶς, τοῦ Θεοῦ θέλοντος. Καὶ ἀνήχθη ἀπὸ
22 τῆς Ἐφέσου. Καὶ κατελθὼν εἰς Καισά-
ρειαν, ἀναβὰς, καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκ-
23 κλησίαν, κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν. Καὶ ποι-
ήσας χρόνον τινὰ, ἐξῆλθε, διερχόμενος καθ-
εξῆς τὴν Γαλατικὴν χώραν καὶ Φρυγίαν,
24 ἐπιστηρίζων πάντας τοὺς μαθητάς. Ἰουδαῖος
δέ τις Ἀπολλὼς ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς
τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος, κατήντησεν εἰς Ἔ-
25 φεσον, δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. Οὗτος
ἦν κατηχημένος τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου· καὶ
ζέων τῷ πνεύματι, ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν

ἀκρι-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ Κυρίου, ἐπιστάμενος
μόνον τὸ βάπτισμα Ἰωάννου. Οὗτός τε 26
ἤρξατο παῤῥησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγωγῇ.
Ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλ-
λα προσελάβοντο αὐτὸν, καὶ ἀκριβέστερον
αὐτῷ ἐξέθεντο τὴν τοῦ Θεοῦ ὁδόν. Βουλομέ- 27
νου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν, προ-
τρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς
μαθηταῖς ἀποδέξασθαι αὐτόν. ὃς παρα-
γενόμενος, συνεβάλετο πολὺ τοῖς πεπι-
στευκόσι διὰ τῆς χάριτος. Εὐτόνως γὰρ τοῖς 28
Ἰουδαίοις διακατηλέγχετο δημοσίᾳ, ἐπι-
δεικνὺς διὰ τῶν γραφῶν, εἶναι τὸν Χριστὸν
Ἰησοῦν.

ιθ'. 19.

Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν Ἀπολλὼ εἶναι ἐν Κο- 1
ρίνθῳ, Παῦλον διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ
μέρη, ἐλθεῖν εἰς Ἔφεσον· καὶ εὑρών τινας
μαθητὰς, Εἶπε πρὸς αὐτούς· Εἰ Πνεῦμα 2
ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; Οἱ δὲ εἶπον
πρὸς αὐτόν· Ἀλλ' οὐδὲ εἰ Πνεῦμα ἅγιόν
ἐστιν, ἠκούσαμεν. Εἶπέ τε πρὸς αὐτούς· Εἰς 3
τί οὖν ἐβαπτίσθητε; Οἱ δὲ εἶπον· Εἰς τὸ
Ἰωάννου βάπτισμα. Εἶπε δὲ Παῦλος· Ἰω- 4
άννης μὲν ἐβάπτισε βάπτισμα μετανοίας,
τῷ λαῷ λέγων, εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτὸν
ἵνα

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἵνα πιστεύσωσι, τουτέστιν, εἰς τὸν Χριστὸν Ἰη-
5 σοῦν. Ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ
6 ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Καὶ ἐπιθέντος αὐ-
τοῖς τοῦ Παύλου τὰς χεῖρας, ἦλθε τὸ Πνεῦ-
μα τὸ ἅγιον ἐπ᾽ αὐτούς· ἐλάλουν τε γλώσ-
7 σαις, καὶ προεφήτευον. Ἦσαν δὲ οἱ πάντες
8 ἄνδρες ὡσεὶ δεκαδύο. Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν
συναγωγὴν, ἐπαῤῥησιάζετο, ἐπὶ μῆνας
τρεῖς διαλεγόμενος καὶ πείθων τὰ περὶ
9 τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ὡς δέ τινες ἐσκλη-
ρύνοντο καὶ ἠπείθουν, κακολογοῦντες τὴν
ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ἀποστὰς ἀπ᾽ αὐ-
τῶν, ἀφώρισε τοὺς μαθητὰς, καθ᾽ ἡμέραν
διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ τυράννου τινός.
10 Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο· ὥστε πάντας
τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν ἀκοῦσαι τὸν
λόγον τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ· Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλ-
11 ληνας. Δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχούσας ἐποίει
12 ὁ Θεὸς διὰ τῶν χειρῶν Παύλου· ὥστε καὶ ἐπὶ
τοὺς ἀσθενοῦντας ἐπιφέρεσθαι ἀπὸ τοῦ χρω-
τὸς αὐτοῦ σουδάρια ἢ σιμικίνθια, καὶ ἀπ-
αλλάσσεσθαι ἀπ᾽ αὐτῶν τὰς νόσους, τά τε
πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐξέρχεσθαι ἀπ᾽ αὐ-
13 τῶν. Ἐπεχείρησαν δέ τινες ἀπὸ τῶν περι-
ερχομένων Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν ἐπὶ
τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ
ὄνομα

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, λέγοντες· Ὁρκί-
ζομεν ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν ὃν ὁ Παῦλος κηρύσ-
σει. Ἦσαν δέ τινες υἱοὶ Σκευᾶ Ἰουδαίου Ἀρ- 14
χιερέως ἑπτὰ, οἱ τοῦτο ποιοῦντες. Ἀποκρι- 15
θὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, εἶπε· Τὸν Ἰησοῦν
γινώσκω, καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι· ὑμεῖς
δὲ τίνες ἐστέ; Καὶ ἐφαλλόμενος ἐπ' αὐτοὺς 16
ὁ ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονη-
ρὸν, καὶ κατακυριεύσας αὐτῶν, ἴσχυσε κατ'
αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς καὶ τετραυματισμέ-
νους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου. Τοῦτο δὲ 17
ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλη-
σι τοῖς κατοικοῦσι τὴν Ἔφεσον· καὶ ἐπέπεσε
φόβος ἐπὶ πάντας αὐτοὺς, καὶ ἐμεγαλύνετο
τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ· Πολλοί τε τῶν πε- 18
πιστευκότων ἤρχοντο, ἐξομολογούμενοι καὶ
ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐτῶν. Ἱκανοὶ 19
δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων, συνενέγκαν-
τες τὰς βίβλους, κατέκαιον ἐνώπιον πάν-
των· καὶ συνεψήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν, καὶ
εὗρον ἀργυρίου μυριάδας πέντε. Οὕτω κατὰ 20
κράτος ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ηὔξανε καὶ ἴσχυεν.
Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος 21
ἐν τῷ Πνεύματι, διελθὼν τὴν Μακεδο-
νίαν καὶ Ἀχαΐαν, πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσα-
λὴμ, εἰπών· Ὅτι μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ,

δεῖ με

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

22 δεῖ με καὶ Ῥώμην ἰδεῖν. Ἀποστείλας δὲ εἰς
τὴν Μακεδονίαν δύο τῶν διακονούντων αὐ-
τῷ, Τιμόθεον καὶ Ἔραστον, αὐτὸς ἐπέσχε χρό-
23 νον εἰς τὴν Ἀσίαν. Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν
ἐκεῖνον τάραχος οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ.
24 Δημήτριος γάρ τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος,
ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς Ἀρτέμιδος, παρείχετο
25 τοῖς τεχνίταις ἐργασίαν οὐκ ὀλίγην. Οὓς
συναθροίσας, καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργά-
τας, εἶπεν· Ἄνδρες, ἐπίστασθε ὅτι ἐκ ταύτης
26 τῆς ἐργασίας ἡ εὐπορία ἡμῶν ἐστι· Καὶ θεω-
ρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσου, ἀλ-
λὰ σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας ὁ Παῦλος οὗ-
τος πείσας μετέστησεν ἱκανὸν ὄχλον, λέ-
γων ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι.
27 Οὐ μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέ-
ρος εἰς ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς
μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος ἱερὸν εἰς οὐδὲν
λογισθῆναι, μέλλειν τε καὶ καθαιρεῖσθαι τὴν
μεγαλειότητα αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ Ἀσία καὶ ἡ
28 οἰκουμένη σέβεται. Ἀκούσαντες δὲ, καὶ γενό-
μενοι πλήρεις θυμοῦ, ἔκραζον λέγοντες· Με-
29 γάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων. Καὶ ἐπλήσθη ἡ
πόλις ὅλη συγχύσεως· ὥρμησάν τε ὁμοθυ-
μαδὸν εἰς τὸ θέατρον, συναρπάσαντες Γάϊον
καὶ Ἀρίσταρχον Μακεδόνας, συνεκδήμους
τοῦ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τοῦ Παύλου. Τοῦ δὲ Παύλου βουλομένου εἰσ- 30
ελθεῖν εἰς τὸν δῆμον, οὐκ εἴων αὐτὸν οἱ μα-
θηταί. Τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν ὄντες αὐ- 31
τῷ φίλοι, πέμψαντες πρὸς αὐτὸν, παρ-
εκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον.
Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ 32
ἐκκλησία συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους οὐκ
ᾔδεισαν τίνος ἕνεκεν συνεληλύθεισαν. Ἐκ 33
δὲ τοῦ ὄχλου προεβίβασαν Ἀλέξανδρον,
προβαλλόντων αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων· ὁ δὲ Ἀ-
λέξανδρος κατασείσας τὴν χεῖρα, ἤθελεν
ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ. Ἐπιγνόντων δὲ 34
ὅτι Ἰουδαῖός ἐστι, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάν-
των, ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων· Μεγά-
λη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων. Καταστείλας δὲ ὁ 35
γραμματεὺς τὸν ὄχλον, φησίν· Ἄνδρες Ἐ-
φέσιοι, τίς γάρ ἐστιν ἄνθρωπος ὃς οὐ γινώ-
σκει τὴν Ἐφεσίων πόλιν νεωκόρον οὖσαν τῆς
μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος, καὶ τοῦ Διοπε-
τοῦς; Ἀναντιῤῥήτων οὖν ὄντων τούτων, δέον 36
ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρχειν, καὶ μη-
δὲν προπετὲς πράττειν. Ἠγάγετε γὰρ τοὺς 37
ἄνδρας τούτους, οὔτε ἱεροσύλους, οὔτε βλασ-
φημοῦντας τὴν θεὰν ὑμῶν. Εἰ μὲν οὖν Δη- 38
μήτριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται πρός τι-
να λόγον ἔχουσιν, ἀγοραῖοι ἄγονται, καὶ
ἀνθ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἀνθύπατοί εἰσιν, ἐγκαλείτωσαν ἀλλήλοις·
39 Εἰ δέ τι περὶ ἑτέρων ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐν-
40 νόμῳ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται. Καὶ γὰρ κιν-
δυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ τῆς
σήμερον, μηδενὸς αἰτίου ὑπάρχοντος περὶ
οὗ δυνησόμεθα ἀποδοῦναι λόγον τῆς συστροφῆς
ταύτης. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπέλυσε τὴν
ἐκκλησίαν.

κ΄. 20.

1 Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον προσ-
καλεσάμενος ὁ Παῦλος τοὺς μαθητὰς
καὶ ἀσπασάμενος, ἐξῆλθε πορευθῆναι εἰς
2 τὴν Μακεδονίαν. Διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐ-
κεῖνα, καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολ-
3 λῷ, ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ποιήσας τε
μῆνας τρεῖς, γενομένης αὐτῷ ἐπιβουλῆς
ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι εἰς
τὴν Συρίαν, ἐγένετο γνώμη τοῦ ὑποστρέφειν
4 διὰ Μακεδονίας. Συνείπετο δὲ αὐτῷ ἄ-
χρι τῆς Ἀσίας Σώπατρος Βεροιαῖος·
Θεσσαλονικέων δὲ, Ἀρίσταρχος καὶ Σε-
κοῦνδος καὶ Γάϊος Δερβαῖος καὶ Τιμόθεος·
5 Ἀσιανοὶ δὲ, Τυχικὸς καὶ Τρόφιμος. Οὗτοι
προελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρωάδι.
6 Ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡμέρας
τῶν Ἀζύμων ἀπὸ Φιλίππων, καὶ ἤλθομεν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρῳάδα ἄχρις ἡμε-
ρῶν πέντε, οὗ διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτά·
Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συνηγμένων 7
τῶν μαθητῶν τοῦ κλάσαι ἄρτον, ὁ Παῦλος
διελέγετο αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέναι τῇ ἐπαύ-
ριον· παρέτεινέ τε τὸν λόγον μέχρι μεσο-
νυκτίου. Ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ 8
ὑπερῴῳ οὗ ἦσαν συνηγμένοι. Καθήμενος 9
δέ τις νεανίας ὀνόματι Εὔτυχος ἐπὶ τῆς
θυρίδος, καταφερόμενος ὕπνῳ βαθεῖ,
διαλεγομένου τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον, κατ-
ενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τρι-
στέγου κάτω· καὶ ἤρθη νεκρός. Καταβὰς δὲ ὁ 10
Παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ, καὶ συμπερι-
λαβὼν εἶπε· Μὴ θορυβεῖσθε· ἡ γὰρ ψυχὴ
αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστιν. Ἀναβὰς δὲ, καὶ κλά- 11
σας ἄρτον καὶ γευσάμενος, ἐφ' ἱκανόν τε
ὁμιλήσας ἄχρις αὐγῆς, οὕτως ἐξῆλθεν.
Ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα ζῶντα, καὶ παρεκλή- 12
θησαν οὐ μετρίως. Ἡμεῖς δὲ προελθόντες 13
ἐπὶ τὸ πλοῖον, ἀνήχθημεν εἰς τὴν Ἄσ-
σον, ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀναλαμβάνειν τὸν
Παῦλον· οὕτω γὰρ ἦν διατεταγμένος, μέλ-
λων αὐτὸς πεζεύειν. Ὡς δὲ συνέβαλεν ἡμῖν 14
εἰς τὴν Ἄσον, ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλθο-
μεν εἰς Μιτυλήνην. Κἀκεῖθεν ἀποπλεύ- 15
σαν-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σαντες, τῇ ἐπιούσῃ κατηντήσαμεν ἄντικρυ
Χίου· τῇ δὲ ἑτέρᾳ παρεβάλομεν εἰς Σάμον·
καὶ μείναντες ἐν Τρωγυλλίῳ, τῇ ἐχομένῃ
16 ἤλθομεν εἰς Μίλητον. Ἔκρινε γὰρ ὁ Παῦλος
παραπλεῦσαι τὴν Ἔφεσον, ὅπως μὴ γέ-
νηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἔ-
σπευδε γάρ, εἰ δυνατὸν ἦν αὐτῷ, τὴν ἡμέραν
τῆς Πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα.
17 Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς Ἔφεσον,
μετεκαλέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλη-
18 σίας. Ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτόν, εἶπεν
αὐτοῖς· Ὑμεῖς ἐπίστασθε, ἀπὸ πρώτης ἡ-
μέρας ἀφ᾽ ἧς ἐπέβην εἰς τὴν Ἀσίαν, πῶς
19 μεθ᾽ ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην· Δου-
λεύων τῷ Κυρίῳ μετὰ πάσης ταπεινοφρο-
σύνης, καὶ πολλῶν δακρύων καὶ πειρασμῶν,
τῶν συμβάντων μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν
20 Ἰουδαίων. Ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην τῶν συμ-
φερόντων, τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδά-
21 ξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ καὶ κατ᾽ οἴκους· Διαμαρ-
τυρόμενος Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι τὴν εἰς
τὸν Θεὸν μετάνοιαν, καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν Κύ-
22 ριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Καὶ νῦν ἰδού,
ἐγὼ δεδεμένος τῷ Πνεύματι, πορεύομαι
εἰς Ἱερουσαλήμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά
23 μοι μὴ εἰδώς· Πλὴν ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον
κατὰ πό-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

κατὰ πόλιν διαμαρτύρεται, λέγον ὅτι δεσμά
με καὶ θλίψεις μένουσιν. Ἀλλ᾽ οὐδενὸς λόγον 24
ποιοῦμαι, οὐδὲ ἔχω τὴν ψυχήν μου τιμίαν
ἐμαυτῷ, ὡς τελειῶσαι τὸν δρόμον μου μετὰ χα-
ρᾶς, καὶ τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ
τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι τὸ εὐ-
αγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Καὶ νῦν ἰδοὺ, 25
ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν
μου ὑμεῖς πάντες, ἐν οἷς διῆλθον κηρύσ-
σων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Διὸ μαρτύ- 26
ρομαι ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ὅτι καθα-
ρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων. Οὐ γὰρ 27
ὑπεστειλάμην τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν πᾶ-
σαν τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ. Προσέχετε οὖν 28
ἑαυτοῖς, καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ
Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποι-
μαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ἣν περι-
εποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος. Ἐγὼ γὰρ 29
οἶδα τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφ-
ιξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς, μὴ φειδό-
μενοι τοῦ ποιμνίου· Καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀνα- 30
στήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα,
τοῦ ἀποσπᾷν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν.
Διὸ γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες ὅτι τρι- 31
ετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ
δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον. Καὶ τανῦν 32
παρα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

παρατίθεμαι ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, τῷ Θεῷ
καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυνα-
μένῳ ἐποικοδομῆσαι καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρο-
νομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν. Ἀργυ-
ρίου ἢ χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύμη-
σα. Αὐτοὶ δὲ γινώσκετε ὅτι ταῖς χρείαις μου
καὶ τοῖς οὖσι μετ᾽ ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖ-
ρες αὗται. Πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν ὅτι οὕτω
κοπιῶντας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθε-
νούντων, μνημονεύειν τε τῶν λόγων τοῦ Κυ-
ρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπε· Μακάριόν ἐστι
διδόναι μᾶλλον ἢ λαμβάνειν. Καὶ ταῦτα
εἰπὼν, θεὶς τὰ γόνατα αὐτοῦ, σὺν πᾶσιν
αὐτοῖς προσηύξατο. Ἱκανὸς δὲ ἐγένετο
κλαυθμὸς πάντων· καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν
τράχηλον τοῦ Παύλου κατεφίλουν αὐτόν·
3 Ὀδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰ-
ρήκει, ὅτι οὐκέτι μέλλουσι τὸ πρόσωπον αὐ-
τοῦ θεωρεῖν· προέπεμπον δὲ αὐτὸν εἰς τὸ
πλοῖον.

κα΄. 21.

Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπα-
σθέντας ἀπ᾽ αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες ἤλθο-
μεν εἰς τὴν Κῶν, τῇ δὲ ἑξῆς εἰς τὴν Ῥόδον,
2 κἀκεῖθεν εἰς Πάταρα· Καὶ εὑρόντες πλοῖον
διαπερῶν εἰς Φοινίκην, ἐπιβάντες ἀν-
ήχθημεν.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἤχθημεν. Ἀναφάναντες δὲ τὴν Κύπρον, καὶ 3
καταλιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον, ἐπλέομεν
εἰς Συρίαν, καὶ κατήχθημεν εἰς Τύρον·
ἐκεῖσε γὰρ ἦν τὸ πλοῖον ἀποφορτιζόμενον
τὸν γόμον. Καὶ ἀνευρόντες τοὺς μαθητὰς, 4
ἐπεμείναμεν αὐτοῦ ἡμέρας ἑπτά· οἵτινες τῷ
Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ Πνεύματος, μὴ
ἀναβαίνειν εἰς Ἱερουσαλήμ. Ὅτε δὲ ἐγένετο 5
ἡμᾶς ἐξαρτίσαι τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες
ἐπορευόμεθα, προπεμπόντων ἡμᾶς πάν-
των σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, ἕως ἔξω τῆς πό-
λεως· καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν,
προσηυξάμεθα. Καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλή- 6
λους, ἐπέβημεν εἰς τὸ πλοῖον. ἐκεῖνοι δὲ
ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια. Ἡμεῖς δὲ τὸν πλοῦν 7
διανύσαντες, ἀπὸ Τύρου κατηντήσαμεν εἰς
Πτολεμαΐδα· καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελ-
φοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ' αὐτοῖς.
Τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξελθόντες οἱ περὶ τὸν Παῦ- 8
λον, ἤλθομεν εἰς Καισάρειαν· καὶ εἰσελθόντες
εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ, (τοῦ
ὄντος ἐκ τῶν ἑπτὰ) ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ.
Τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες παρθένοι τέσσα- 9
ρες προφητεύουσαι. Ἐπιμενόντων δὲ ἡμῶν 10
ἡμέρας πλείους, κατῆλθέ τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαί-
ας προφήτης ὀνόματι Ἄγαβος· Καὶ ἐλθὼν 11

πρὸς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἄρας τὴν ζώνην τοῦ Παύλου,
δήσας τε αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας,
εἶπε· Τάδε λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· Τὸν
ἄνδρα, οὗ ἐστιν ἡ ζώνη αὕτη, οὕτω δήσουσιν ἐν
Ἱερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ παραδώσουσιν
12 εἰς χεῖρας ἐθνῶν. Ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα,
παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι τοῦ
13 μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἀπ-
εκρίθη δὲ ὁ Παῦλος· Τί ποιεῖτε, κλαίον-
τες καὶ συνθρύπτοντες μου τὴν καρδίαν;
ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι, ἀλλὰ καὶ ἀπο-
θανεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἑτοίμως ἔχω ὑπὲρ
14 τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Μὴ πειθομέ-
νου δὲ αὐτοῦ, ἡσυχάσαμεν, εἰπόντες· Τὸ θέ-
15 λημα τοῦ Κυρίου γινέσθω. Μετὰ δὲ τὰς ἡμέ-
ρας ταύτας ἀποσκευασάμενοι ἀνεβαίνομεν
16 εἰς Ἱερουσαλήμ. Συνῆλθον δὲ καὶ τῶν μαθη-
τῶν ἀπὸ Καισαρείας σὺν ἡμῖν, ἄγοντες
παρ' ᾧ ξενισθῶμεν, Μνάσωνί τινι Κυπρίῳ,
17 ἀρχαίῳ μαθητῇ. Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς
Ἱεροσόλυμα, ἀσμένως ἐδέξαντο ἡμᾶς οἱ
18 ἀδελφοί. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰσῄει ὁ Παῦλος
σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον· πάντες τε παρ-
19 εγένοντο οἱ πρεσβύτεροι. Καὶ ἀσπασά-
μενος αὐτούς, ἐξηγεῖτο καθ' ἓν ἕκαστον ὧν
ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσι διὰ τῆς δια-

κονίας

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

κυρίας αὐτοῦ. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν 20
Κύριον· εἶπόν τε αὐτῷ· Θεωρεῖς ἀδελφὲ,
πόσαι μυριάδες εἰσὶν Ἰουδαίων τῶν πεπι-
στευκότων· καὶ πάντες ζηλωταὶ τοῦ νόμου
ὑπάρχουσι. Κατηχήθησαν δὲ περὶ σοῦ, ὅτι 21
ἀποστασίαν διδάσκεις ἀπὸ Μωσέως τοὺς κατὰ
τὰ ἔθνη πάντας Ἰουδαίους, λέγων μὴ περι-
τέμνειν αὐτοὺς τὰ τέκνα, μηδὲ τοῖς ἔθεσι
περιπατεῖν. Τί οὖν ἐστι; πάντως δεῖ πλῆ- 22
θος συνελθεῖν· ἀκούσονται γὰρ ὅτι ἐλήλυ-
θας. Τοῦτο οὖν ποίησον ὅ σοι λέγομεν· Εἰ- 23
σὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν ἔχοντες ἐφ'
ἑαυτῶν. Τούτους παραλαβὼν, ἁγνίσθητι 24
σὺν αὐτοῖς, καὶ δαπάνησον ἐπ' αὐτοῖς, ἵνα
ξυρήσωνται τὴν κεφαλήν· καὶ γνῶσι πάντες
ὅτι ὧν κατήχηνται περὶ σοῦ οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ
στοιχεῖς καὶ αὐτὸς τὸν νόμον φυλάσσων. Περὶ 25
δὲ τῶν πεπιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς ἐπεστείλα-
μεν, κρίναντες μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐ-
τοὺς, εἰ μὴ φυλάσσεσθαι αὐτοὺς τό, τε
εἰδωλόθυτον, καὶ τὸ αἷμα, καὶ πνικτὸν, καὶ πορ-
νείαν. Τότε ὁ Παῦλος παραλαβὼν τοὺς 26
ἄνδρας, τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἁγνι-
σθεὶς εἰσῄει εἰς τὸ ἱερὸν, διαγγέλλων τὴν
ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγνισμοῦ, ἕως
οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν ἡ
προσ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

27 προσφορά. Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι
συντελεῖσθαι, οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι
θεασάμενοι αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, συνέχεον
πάντα τὸν ὄχλον, καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας
28 ἐπ' αὐτὸν Κράζοντες· Ἄνδρες Ἰσραηλῖ-
ται, βοηθεῖτε· οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ
τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντας
πανταχοῦ διδάσκων· ἔτι τε καὶ Ἕλληνας
εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ κεκοίνωκε τὸν ἅγιον
29 τόπον τοῦτον. (Ἦσαν γὰρ προεωρακότες
Τρόφιμον τὸν Ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει σὺν αὐ-
τῷ, ὃν ἐνόμιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερὸν εἰσήγαγεν ὁ
30 Παῦλος) Ἐκινήθη τε ἡ πόλις ὅλη, καὶ ἐγέ-
νετο συνδρομὴ τοῦ λαοῦ· καὶ ἐπιλαβόμενοι τοῦ
Παύλου, εἷλκον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ· καὶ εὐθέως
31 ἐκλείσθησαν αἱ θύραι. Ζητούντων δὲ αὐτὸν
ἀποκτεῖναι, ἀνέβη φάσις τῷ χιλιάρχῳ τῆς
σπείρης ὅτι ὅλη συγκέχυται Ἱερουσαλήμ.
32 Ὃς ἐξαυτῆς παραλαβὼν στρατιώτας καὶ
ἑκατοντάρχους, κατέδραμεν ἐπ' αὐτούς. Οἱ
δὲ ἰδόντες τὸν χιλίαρχον καὶ τοὺς στρατιώτας,
33 ἐπαύσαντο τύπτοντες τὸν Παῦλον. Τότε ἐγ-
γίσας ὁ χιλίαρχος ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ
ἐκέλευσε δεθῆναι ἁλύσεσι δυσί· καὶ ἐπυν-
34 θάνετο τίς ἂν εἴη, καὶ τί ἐστι πεποιηκώς. Ἄλ-
λοι δὲ ἄλλο τι ἐβόων ἐν τῷ ὄχλῳ· μὴ δυνά-

μενος δὲ γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ τὸν θόρυ-
βον, ἐκέλευσεν ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρ-
εμβολήν. Ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀναβαθ- 35
μοὺς, συνέβη βαστάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν
στρατιωτῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου. Ἠκο- 36
λούθει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ κρᾶζον·
Αἶρε αὐτόν. Μέλλων τε εἰσάγεσθαι εἰς τὴν 37
παρεμβολὴν ὁ Παῦλος, λέγει τῷ χιλι-
άρχῳ· Εἰ ἔξεστί μοι εἰπεῖν τι πρός σε; Ὁ δὲ
ἔφη· Ἑλληνιστὶ γινώσκεις; Οὐκ ἄρα σὺ εἶ 38
ὁ Αἰγύπτιος ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνα-
στατώσας καὶ ἐξαγαγὼν εἰς τὴν ἔρημον
τοὺς τετρακισχιλίους ἄνδρας τῶν σικαρίων;
Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος· Ἐγὼ ἄνθρωπος μέν 39
εἰμι Ἰουδαῖος Ταρσεὺς, τῆς Κιλικίας οὐκ
ἀσήμου πόλεως πολίτης. δέομαι δέ σου,
ἐπίτρεψόν μοι λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν.
Ἐπιτρέψαντος δὲ αὐτοῦ, ὁ Παῦλος 40
ἑστὼς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν κατέσεισε τῇ χει-
ρὶ τῷ λαῷ· πολλῆς δὲ σιγῆς γενομένης,
προσεφώνησε τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ,
λέγων·

κβ'. 22.

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσα- 1
τέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς νῦν ἀπολογίας. (Ἀ- 2
κούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ
προσ-

προσεφώνει αὐτοῖς, μᾶλλον παρέσχον ἡ-
3 συχίαν. καί φησιν) Ἐγὼ μέν εἰμι ἀνὴρ Ἰου-
δαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλι-
κίας, ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν τῇ πόλει ταύ-
τῃ παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιὴλ, πεπαι-
δευμένος κατὰ ἀκρίβειαν τοῦ πατρῴου νό-
μου, ζηλωτὴς ὑπάρχων τοῦ Θεοῦ, καθὼς
4 πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον· Ὃς ταύτην τὴν
ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θανάτου, δεσμεύων καὶ
παραδιδοὺς εἰς φυλακὰς ἄνδρας τε καὶ γυ-
5 ναῖκας, Ὡς καὶ ὁ Ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι,
καὶ πᾶν τὸ πρεσβυτέριον· παρ' ὧν καὶ ἐπι-
στολὰς δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς, εἰς
Δαμασκὸν ἐπορευόμην, ἄξων καὶ τοὺς ἐ-
κεῖσε ὄντας, δεδεμένους εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἵνα
6 τιμωρηθῶσιν. Ἐγένετο δέ μοι πορευομέ-
νῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ περὶ μεσημ-
βρίαν, ἐξαίφνης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περιαστρά-
7 ψαι φῶς ἱκανὸν περὶ ἐμέ· Ἔπεσόν τε εἰς
τὸ ἔδαφος, καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης
8 μοι· Σαοὺλ, Σαοὺλ, τί με διώκεις; Ἐγὼ δὲ
ἀπεκρίθην· Τίς εἶ Κύριε; Εἶπέ τε πρός
με· Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, ὃν σὺ
9 διώκεις. Οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς
ἐθεάσαντο, καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο· τὴν δὲ
φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Εἶπον δέ· Τί ποιήσω Κύριε; Ὁ δὲ Κύριος 10
εἶπε πρός με· Ἀναστὰς πορεύου εἰς Δα-
μασκόν· κἀκεῖ σοι λαληθήσεται περὶ πάν-
των ὧν τέτακταί σοι ποιῆσαι. Ὡς δὲ οὐκ 11
ἐνέβλεπον, ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς ἐκείνου,
χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν συνόντων μοι,
ἦλθον εἰς Δαμασκόν· Ἀνανίας δέ τις, ἀνὴρ 12
εὐσεβὴς κατὰ τὸν νόμον, μαρτυρούμενος ὑπὸ
πάντων τῶν κατοικούντων Ἰουδαίων, Ἐλθὼν 13
πρός με καὶ ἐπιστὰς εἶπέ μοι· Σαοὺλ ἀδελ-
φέ, ἀνάβλεψον. Κἀγὼ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀν-
έβλεψα εἰς αὐτόν. Ὁ δὲ εἶπε· Ὁ Θεὸς τῶν 14
πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό σε γνῶναι
τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον, καὶ
ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. Ὅτι 15
ἔσῃ μάρτυς αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώπους
ὧν ἑώρακας καὶ ἤκουσας. Καὶ νῦν τί μέλ- 16
λεις; ἀναστὰς βάπτισαι, καὶ ἀπόλουσαι τὰς
ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα
τοῦ Κυρίου. Ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαντι 17
εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ προσευχομένου μου ἐν
τῷ ἱερῷ, γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει· Καὶ ἰδεῖν 18
αὐτὸν λέγοντά μοι· Σπεῦσον, καὶ ἔξελθε ἐν
τάχει ἐξ Ἱερουσαλήμ· διότι οὐ παραδέξον-
ταί σου τὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ. Κἀγὼ 19
εἶπον· Κύριε, αὐτοὶ ἐπίστανται ὅτι ἐγὼ
ἤμην

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἤμην φυλακίζων καὶ δέρων κατὰ τὰς συν-
20 αγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ σέ. Καὶ ὅτε
ἐξεχεῖτο τὸ αἷμα Στεφάνου τοῦ μάρτυρός
σου, καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφεστὼς, καὶ συνευδοκῶν
τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ, καὶ φυλάσσων τὰ ἱμά-
21 τια τῶν ἀναιρούντων αὐτόν· Καὶ εἶπε πρός
με· Πορεύου· ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν ἐξ-
22 αποστελῶ σε. Ἤκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου
τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν,
λέγοντες· Αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον· οὐ γὰρ
23 καθῆκον αὐτὸν ζῆν. Κραυγαζόντων δὲ αὐ-
τῶν, καὶ ῥιπτούντων τὰ ἱμάτια, καὶ κονιορτὸν
24 βαλλόντων εἰς τὸν ἀέρα, Ἐκέλευσεν αὐ-
τὸν ὁ χιλίαρχος ἄγεσθαι εἰς τὴν παρεμ-
βολὴν, εἰπὼν μάστιξιν ἀνετάζεσθαι αὐτόν·
ἵνα ἐπιγνῷ δι᾽ ἣν αἰτίαν οὕτως ἐπεφώνουν
25 αὐτῷ. Ὡς δὲ προέτεινεν αὐτὸν τοῖς ἱμᾶσιν,
εἶπε πρὸς τὸν ἑστῶτα ἑκατόνταρχον ὁ Παῦ-
λος· Εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον καὶ ἀκατάκρι-
26 τον ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν; Ἀκούσας δὲ ὁ ἑκα-
τόνταρχος, προσελθὼν ἀπήγγειλε τῷ χι-
λιάρχῳ, λέγων· Ὅρα τί μέλλεις ποιεῖν· ὁ
27 γὰρ ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός ἐστι· Προσ-
ελθὼν δὲ ὁ χιλίαρχος εἶπεν αὐτῷ· Λέγε
μοι, εἰ σὺ Ῥωμαῖος εἶ; Ὁ δὲ ἔφη· Ναί.
28 Ἀπεκρίθη τε ὁ χιλίαρχος· Ἐγὼ πολλοῦ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

κεφαλαίου τὴν πολιτείαν ταύτην ἐκτη-
σάμην. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη· Ἐγὼ δὲ καὶ γε-
γέννημαι. Εὐθέως οὖν ἀπέστησαν ἀπ᾽ αὐ- 29
τοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν. Καὶ ὁ χιλί-
αρχος δὲ ἐφοβήθη ἐπιγνοὺς ὅτι Ῥωμαῖός
ἐστι, καὶ ὅτι ἦν αὐτὸν δεδεκώς. Τῇ δὲ ἐπ- 30
αύριον βουλόμενος γνῶναι τὸ ἀσφαλές, τὸ,
τί κατηγορεῖται παρὰ τῶν Ἰουδαίων, ἔλυ-
σεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν δεσμῶν, καὶ ἐκέλευσεν
ἐλθεῖν τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον
αὐτῶν· καὶ καταγαγὼν τὸν Παῦλον, ἔστησεν
εἰς αὐτούς.

κγʹ. 23.

Ἀτενίσας δὲ ὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ, 1
εἶπεν· Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ πάσῃ συνειδή-
σει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι τῷ Θεῷ ἄχρι
ταύτης τῆς ἡμέρας. Ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς Ἀνανίας 2
ἐπέταξε τοῖς παρεστῶσιν αὐτῷ τύπτειν αὐτοῦ
τὸ στόμα. Τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπε· 3
Τύπτειν σε μέλλει ὁ Θεός, τοῖχε κεκονιαμέ-
νε· καὶ σὺ κάθῃ κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ
παρανομῶν κελεύεις με τύπτεσθαι; Οἱ δὲ 4
παρεστῶτες εἶπον· Τὸν Ἀρχιερέα τοῦ Θεοῦ
λοιδορεῖς; Ἔφη τε ὁ Παῦλος· Οὐκ ᾔδειν, 5
ἀδελφοί, ὅτι ἐστὶν Ἀρχιερεύς· γέγραπται
γάρ· Ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς.

6 Γνοὺς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

6 Γνοὺς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἓν μέρος ἐστὶ Σαδ-
δουκαίων, τὸ δὲ ἕτερον Φαρισαίων, ἔκραξεν
ἐν τῷ συνεδρίῳ· Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ
Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς Φαρισαίου· περὶ
ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνο-
7 μαι. Τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλήσαντος, ἐγένετο
στάσις τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Σαδδουκαίων·
8 καὶ ἐσχίσθη τὸ πλῆθος. Σαδδουκαῖοι μὲν
γὰρ λέγουσι μὴ εἶναι ἀνάστασιν, μηδὲ ἄγ-
γελον, μήτε πνεῦμα· Φαρισαῖοι δὲ ὁμολο-
9 γοῦσι τὰ ἀμφότερα. Ἐγένετο δὲ κραυγὴ
μεγάλη. καὶ ἀναστάντες οἱ Γραμματεῖς τοῦ
μέρους τῶν Φαρισαίων διεμάχοντο, λέγον-
τες· Οὐδὲν κακὸν εὑρίσκομεν ἐν τῷ ἀν-
θρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐ-
10 τῷ, ἢ ἄγγελος, μὴ θεομαχῶμεν. Πολλῆς
δὲ γενομένης στάσεως, εὐλαβηθεὶς ὁ χιλί-
αρχος μὴ διασπασθῇ ὁ Παῦλος ὑπ᾽ αὐ-
τῶν, ἐκέλευσε τὸ στράτευμα καταβὰν ἁρ-
πάσαι αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν, ἄγειν τε εἰς
11 τὴν παρεμβολήν. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπι-
στὰς αὐτῷ ὁ Κύριος εἶπε· Θάρσει Παῦλε· ὡς
γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ,
12 οὕτω σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην μαρτυρῆσαι. Γε-
νομένης δὲ ἡμέρας, ποιήσαντές τινες τῶν Ἰου-
δαίων συστροφὴν, ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς, λέ-

γοντες μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀπο-
κτείνωσι τὸν Παῦλον. Ἦσαν δὲ πλείους τεσ- 13
σαράκοντα οἱ ταύτην τὴν συνωμοσίαν
πεποιηκότες. Οἵτινες προσελθόντες τοῖς 14
Ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς Πρεσβυτέροις, εἶπον·
Ἀναθέματι ἀνεθεματίσαμεν ἑαυτοὺς, μη-
δενὸς γεύσασθαι ἕως οὗ ἀποκτείνωμεν τὸν
Παῦλον. Νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε τῷ 15
χιλιάρχῳ σὺν τῷ συνεδρίῳ ὅπως αὔριον
αὐτὸν καταγάγῃ πρὸς ὑμᾶς, ὡς μέλλον-
τας διαγινώσκειν ἀκριβέστερον τὰ περὶ αὐ-
τοῦ· ἡμεῖς δὲ, πρὸ τοῦ ἐγγίσαι αὐτὸν, ἕτοιμοί
ἐσμεν τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν. Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς 16
ἀδελφῆς Παύλου τὴν ἐνέδραν, παραγε-
νόμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολὴν,
ἀπήγγειλε τῷ Παύλῳ. Προσκαλεσάμενος 17
δὲ ὁ Παῦλος ἕνα τῶν ἑκατοντάρχων, ἔφη· Τὸν
νεανίαν τοῦτον ἀπάγαγε πρὸς τὸν χιλίαρχον·
ἔχει γάρ τι ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ. Ὁ μὲν οὖν 18
παραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγε πρὸς τὸν χιλίαρ-
χον, καί φησιν· Ὁ δέσμιος Παῦλος προσ-
καλεσάμενός με ἠρώτησε τοῦτον τὸν νεανίαν
ἀγαγεῖν πρὸς σε, ἔχοντά τι λαλῆσαί σοι. Ἐ- 19
πιλαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλίαρχος,
καὶ ἀναχωρήσας κατ᾽ ἰδίαν, ἐπυνθάνετο·
Τί ἐστιν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι; Εἶπε δέ· 20

Ὅτι

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι συνέθεντο τοῦ ἐρωτῆσαί σε
ὅπως αὔριον εἰς τὸ συνέδριον καταγάγῃς
τὸν Παῦλον, ὡς μέλλοντές τι ἀκριβέστερον
21 πυνθάνεσθαι περὶ αὐτοῦ. Σὺ οὖν μὴ πει-
σθῇς αὐτοῖς· ἐνεδρεύουσι γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐ-
τῶν ἄνδρες πλείους τεσσαράκοντα, οἵτινες
ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς μήτε φαγεῖν μήτε
πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν αὐτόν· καὶ νῦν ἕτοιμοί
εἰσι, προσδεχόμενοι τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγε-
22 λίαν. Ὁ μὲν οὖν χιλίαρχος ἀπέλυσε τὸν
νεανίαν, παραγγείλας μηδενὶ ἐκλαλῆσαι
23 ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας πρός με. Καὶ προσ-
καλεσάμενος δύο τινὰς τῶν ἑκατοντάρχων,
εἶπεν· Ἑτοιμάσατε στρατιώτας διακοσίους,
ὅπως πορευθῶσιν ἕως Καισαρείας, καὶ ἱπ-
πεῖς ἑβδομήκοντα, καὶ δεξιολάβους διακο-
24 σίους, ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός· Κτήνη τε
παραστῆσαι, ἵνα ἐπιβιβάσαντες τὸν Παῦ-
λον διασώσωσι πρὸς Φήλικα τὸν ἡγεμόνα·
25 Γράψας ἐπιστολὴν περιέχουσαν τὸν τύπον
26 τοῦτον· Κλαύδιος Λυσίας τῷ κρατίστῳ
27 ἡγεμόνι Φήλικι χαίρειν. Τὸν ἄνδρα τοῦτον
συλληφθέντα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, καὶ μέλλοντα
ἀναιρεῖσθαι ὑπ᾽ αὐτῶν, ἐπιστὰς σὺν τῷ
στρατεύματι ἐξειλόμην αὐτόν, μαθὼν ὅτι
28 Ῥωμαῖός ἐστι. Βουλόμενος δὲ γνῶναι τὴν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

αἰτίαν δι' ἣν ἐνεκάλουν αὐτῷ, κατήγαγον
αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν. Ὃν εὗρον ἐγ- 29
καλούμενον περὶ ζητημάτων τοῦ νόμου αὐ-
τῶν, μηδὲν δὲ ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν ἔγ-
κλημα ἔχοντα. Μηνυθείσης δέ μοι ἐπι- 30
βουλῆς εἰς τὸν ἄνδρα μέλλειν ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν
Ἰουδαίων, ἐξαυτῆς ἔπεμψα πρὸς σε· παρ-
αγγείλας καὶ τοῖς κατηγόροις λέγειν τὰ
πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σοῦ. Ἔρρωσο. Οἱ μὲν οὖν 31
στρατιῶται κατὰ τὸ διατεταγμένον αὐτοῖς,
ἀναλαβόντες τὸν Παῦλον, ἤγαγον διὰ τῆς
νυκτὸς εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα. Τῇ δὲ ἐπ- 32
αύριον ἐάσαντες τοὺς ἱππεῖς πορεύεσθαι
σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν παρεμβο-
λήν. Οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισά- 33
ρειαν, καὶ ἀναδόντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ ἡγε-
μόνι, παρέστησαν καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ.
Ἀναγνοὺς δὲ ὁ ἡγεμών, καὶ ἐπερωτήσας ἐκ 34
ποίας ἐπαρχίας ἐστί, καὶ πυθόμενος ὅτι ἀπὸ
Κιλικίας· Διακούσομαί σου, ἔφη, ὅταν καὶ 35
οἱ κατήγοροί σου παραγένωνται. Ἐκέλευ-
σέ τε αὐτὸν ἐν τῷ πραιτωρίῳ τοῦ Ἡρώδου
φυλάσσεσθαι.

κδ´. 24.

Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ Ἀρχ- 1
ιερεὺς Ἀνανίας μετὰ τῶν Πρεσβυτέρων, καὶ
ῥήτο-

ῥήτορος Τερτύλλου τινός, οἵτινες ἐνεφάνι-
2 σαν τῷ ἡγεμόνι κατὰ τοῦ Παύλου. Κληθέντος
δὲ αὐτοῦ, ἤρξατο κατηγορεῖν ὁ Τέρτυλλος,
3 λέγων· Πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες διὰ
σοῦ, καὶ κατορθωμάτων γινομένων τῷ ἔθνει
τούτῳ διὰ τῆς σῆς προνοίας, πάντῃ τε καὶ
πανταχοῦ ἀποδεχόμεθα, κράτιστε Φῆλιξ,
4 μετὰ πάσης εὐχαριστίας. Ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖ-
όν σε ἐγκόπτω, παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε
5 ἡμῶν συντόμως τῇ σῇ ἐπιεικείᾳ. Εὑρόντες
γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον λοιμόν, καὶ κινοῦντα στά-
σιν πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ τὴν οἰκου-
μένην, πρωτοστάτην τε τῆς τῶν Ναζωραίων
6 αἱρέσεως, Ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπείρασε βεβη-
λῶσαι, ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν, καὶ κατὰ τὸν ἡμέτε-
7 ρον νόμον ἠθελήσαμεν κρίνειν. Παρελθὼν δὲ
Λυσίας ὁ χιλίαρχος, μετὰ πολλῆς βίας ἐκ τῶν
8 χειρῶν ἡμῶν ἀπήγαγε Κελεύσας τοὺς κατ-
ηγόρους αὐτοῦ ἔρχεσθαι ἐπί σε· παρ' οὗ δυνή-
σῃ αὐτὸς ἀνακρίνας περὶ πάντων τού-
των ἐπιγνῶναι ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν αὐ-
9 τοῦ. Συνέθεντο δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, φά-
10 σκοντες ταῦτα οὕτως ἔχειν. Ἀπεκρίθη δὲ
ὁ Παῦλος, νεύσαντος αὐτῷ τοῦ ἡγεμό-
νος λέγειν· Ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν
τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος, εὐθυμότερον

τὰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τὰ περὶ ἐμαυτοῦ ἀπολογοῦμαι· Δυναμέ- 11
νου σου γνῶναι ὅτι οὐ πλείους εἰσί μοι ἡμέραι
ἢ δεκαδύο, ἀφ' ἧς ἀνέβην προσκυνήσων
ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὗρόν 12
με πρός τινα διαλεγόμενον, ἢ ἐπισύστασιν
ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς συναγωγαῖς,
οὔτε κατὰ τὴν πόλιν· Οὔτε παραστῆσαι δύ- 13
νανταί περὶ ὧν νῦν κατηγοροῦσί μου. Ὁμο- 14
λογῶ δὲ τοῦτό σοι, ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἣν λέγου-
σιν αἵρεσιν, οὕτω λατρεύω τῷ πατρῴῳ
Θεῷ, πιστεύων πᾶσι τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ ἐν
τοῖς προφήταις γεγραμμένοις· Ἐλπίδα 15
ἔχων εἰς τὸν Θεὸν, ἣν καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσδέ-
χονται, ἀνάστασιν μέλλειν ἔσεσθαι νεκρῶν,
δικαίων τε καὶ ἀδίκων. Ἐν τούτῳ δὲ αὐτὸς 16
ἀσκῶ, ἀπρόσκοπον συνείδησιν ἔχειν πρὸς
τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους διαπαντός· Δι' 17
ἐτῶν δὲ πλειόνων παρεγενόμην ἐλεημο-
σύνας ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος μου καὶ προσ-
φοράς. Ἐν οἷς εὗρόν με ἡγνισμένον ἐν τῷ 18
ἱερῷ, οὐ μετὰ ὄχλου, οὐδὲ μετὰ θορύβου, τινὲς ἀπὸ
τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι. Οὓς ἔδει ἐπὶ σοῦ παρ- 19
εῖναι, καὶ κατηγορεῖν εἴ τι ἔχοιεν πρός με. Ἢ 20
αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωσαν εἴ τι εὗρον ἐν ἐμοὶ
ἀδίκημα, στάντος μου ἐπὶ τοῦ συνεδρίου,
Ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φωνῆς, ἧς ἔκραξα 21
ἑστὼς

ἑστὼς ἐν αὐτοῖς· Ὅτι περὶ ἀναστάσεως νε-
κρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον ὑφ' ὑμῶν.
22 Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φῆλιξ ἀνεβάλετο αὐ-
τοὺς, ἀκριβέστερον εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ, εἰ-
πών· Ὅταν Λυσίας ὁ χιλίαρχος καταβῇ,
23 διαγνώσομαι τὰ καθ' ὑμᾶς. Διαταξά-
μενός τε τῷ ἑκατοντάρχῃ τηρεῖσθαι τὸν Παῦ-
λον, ἔχειν τε ἄνεσιν, καὶ μηδένα κωλύειν τῶν
ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν, ἢ προσέρχεσθαι αὐ-
24 τῷ. Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς παραγενόμενος
ὁ Φῆλιξ σὺν Δρουσίλλῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ
οὔσῃ Ἰουδαίᾳ, μετεπέμψατο τὸν Παῦλον, καὶ
ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως.
25 Διαλεγομένου δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης
καὶ ἐγκρατείας καὶ τοῦ κρίματος τοῦ μέλλον-
τος ἔσεσθαι, ἔμφοβος γενόμενος ὁ Φῆ-
λιξ ἀπεκρίθη· Τὸ νῦν ἔχον πορεύου· και-
26 ρὸν δὲ μεταλαβὼν μετακαλέσομαί σε· Ἅ-
μα δὲ καὶ ἐλπίζων ὅτι χρήματα δοθήσεται
αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Παύλου, ὅπως λύσῃ αὐτόν·
διὸ καὶ πυκνότερον αὐτὸν μεταπεμπόμενος
27 ὡμίλει αὐτῷ. Διετίας δὲ πληρωθείσης ἔλα-
βε διάδοχον ὁ Φῆλιξ Πόρκιον Φῆστον· θέ-
λων τε χάριτας καταθέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις
ὁ Φῆλιξ, κατέλιπε τὸν Παῦλον δεδεμένον.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

κέ. 25.

Φῆστος οὖν ἐπιβὰς τῇ ἐπαρχίᾳ, μετὰ 1
τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ
Καισαρείας. Ἐνεφάνισαν δὲ αὐτῷ ὁ Ἀρχιε- 2
ρεὺς καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύ-
λου, καὶ παρεκάλουν αὐτόν, Αἰτούμενοι χά- 3
ριν κατ᾽ αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμψηται αὐτὸν
εἰς Ἱερουσαλήμ· ἐνέδραν ποιοῦντες ἀνελεῖν
αὐτὸν κατὰ τὴν ὁδόν. Ὁ μὲν οὖν Φῆστος ἀπ- 4
εκρίθη τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον ἐν Καισαρείᾳ,
ἑαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν τάχει ἐκπορεύεσθαι.
Οἱ οὖν δυνατοὶ ἐν ὑμῖν, φησί, συγκατα- 5
βάντες, εἴ τι ἐστὶν ἐν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ, κα-
τηγορείτωσαν αὐτοῦ. Διατρίψας δὲ ἐν αὐτοῖς 6
ἡμέρας πλείους ἢ δέκα, καταβὰς εἰς Και-
σάρειαν, τῇ ἐπαύριον καθίσας ἐπὶ τοῦ βή-
ματος, ἐκέλευσε τὸν Παῦλον ἀχθῆναι.
Παραγενομένου δὲ αὐτοῦ, περιέστησαν οἱ 7
ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες Ἰου-
δαῖοι, πολλὰ καὶ βαρέα αἰτιάματα φέρον-
τες κατὰ τοῦ Παύλου, ἃ οὐκ ἴσχυον ἀποδεῖ-
ξαι· Ἀπολογουμένου αὐτοῦ, Ὅτι οὔτε εἰς τὸν 8
νόμον τῶν Ἰουδαίων, οὔτε εἰς τὸ ἱερόν, οὔτε εἰς
Καίσαρά τι ἥμαρτον. Ὁ Φῆστος δὲ τοῖς 9
Ἰουδαίοις θέλων χάριν καταθέσθαι, ἀπο-
κριθεὶς τῷ Παύλῳ εἶπε· Θέλεις εἰς Ἱερο-

σόλυμα

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σόλυμα ἀναβὰς, ἐκεῖ περὶ τούτων κρίνε-
10 σθαι ἐπ' ἐμοῦ; Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος· Ἐπὶ τοῦ
βήματος Καίσαρος ἑστώς εἰμι, οὗ με δεῖ
κρίνεσθαι· Ἰουδαίους οὐδὲν ἠδίκησα, ὡς καὶ σὺ
11 κάλλιον ἐπιγινώσκεις. Εἰ μὲν γὰρ ἀδικῶ, καὶ
ἄξιον θανάτου πέπραχά τι, οὐ παραιτοῦ-
μαι τὸ ἀποθανεῖν· εἰ δὲ οὐδέν ἐστιν ὧν οὗτοι
κατηγοροῦσί μου, οὐδείς με δύναται αὐ-
τοῖς χαρίσασθαι. Καίσαρα ἐπικαλοῦμαι.
12 Τότε ὁ Φῆστος συλλαλήσας μετὰ τοῦ συμ-
βουλίου, ἀπεκρίθη· Καίσαρα ἐπικέκλη-
13 σαι; ἐπὶ Καίσαρα πορεύσῃ. Ἡμερῶν δὲ
διαγενομένων τινῶν, Ἀγρίππας ὁ βασι-
λεὺς καὶ Βερνίκη κατήντησαν εἰς Καισάρει-
14 αν, ἀσπασόμενοι τὸν Φῆστον. Ὡς δὲ πλείους
ἡμέρας διέτριβον ἐκεῖ, ὁ Φῆστος τῷ βασι-
λεῖ ἀνέθετο τὰ κατὰ τὸν Παῦλον, λέγων· Ἀνήρ
τίς ἐστι καταλελειμμένος ὑπὸ Φήλικος
15 δέσμιος, Περὶ οὗ, γενομένου μου εἰς Ἱερο-
σόλυμα, ἐνεφάνισαν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
Πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων, αἰτούμενοι κατ'
16 αὐτοῦ δίκην. Πρὸς οὓς ἀπεκρίθην, ὅτι οὐκ ἔστιν
ἔθος Ῥωμαίοις χαρίζεσθαί τινα ἄνθρω-
πον εἰς ἀπώλειαν, πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμε-
νος κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς κατηγόρους, τό-
πον τε ἀπολογίας λάβοι περὶ τοῦ ἐγκλήμα-
τος.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τος. Συνελθόντων οὖν αὐτῶν ἐνθάδε, 17
ἀναβολὴν μηδεμίαν ποιησάμενος, τῇ
ἑξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐκέλευσα
ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα. Περὶ οὗ σταθέντες οἱ κατ- 18
ήγοροι οὐδεμίαν αἰτίαν ἐπέφερον ὧν ὑπ-
ενόουν ἐγώ· Ζητήματα δέ τινα περὶ τῆς ἰδίας 19
δεισιδαιμονίας εἶχον πρὸς αὐτόν, καὶ περί τι-
νος Ἰησοῦ τεθνηκότος, ὃν ἔφασκεν ὁ Παῦ-
λος ζῆν. Ἀπορούμενος δὲ ἐγὼ εἰς τὴν περὶ 20
τούτου ζήτησιν, ἔλεγον εἰ βούλοιτο πορεύεσθαι
εἰς Ἱερουσαλήμ, κἀκεῖ κρίνεσθαι περὶ τού-
των. Τοῦ δὲ Παύλου ἐπικαλεσαμένου τηρη- 21
θῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ διά-
γνωσιν, ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτόν, ἕως
οὗ πέμψω αὐτὸν πρὸς Καίσαρα. Ἀγρίπ- 22
πας δὲ πρὸς τὸν Φῆστον ἔφη· Ἐβουλόμην καὶ
αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. Ὁ δέ· Αὔριον,
φησίν, ἀκούσῃ αὐτοῦ. Τῇ οὖν ἐπαύριον 23
ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα καὶ τῆς Βερνίκης μετὰ
πολλῆς φαντασίας, καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ
ἀκροατήριον σύν τε τοῖς χιλιάρχοις, καὶ
ἀνδράσι τοῖς κατ' ἐξοχὴν οὖσι τῆς πόλεως,
καὶ κελεύσαντος τοῦ Φήστου, ἤχθη ὁ Παῦλος.
Καί φησιν ὁ Φῆστος· Ἀγρίππα βασιλεῦ, 24
καὶ πάντες οἱ συμπαρόντες ἡμῖν ἄνδρες,
θεωρεῖτε τοῦτον περὶ οὗ πᾶν τὸ πλῆθος

τῶν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τῶν Ἰουδαίων ἐνέτυχόν μοι ἔν τε Ἱεροσολύμοις
καὶ ἐνθάδε, ἐπιβοῶντες μὴ δεῖν ζῆν αὐτὸν
25 μηκέτι. Ἐγὼ δὲ καταλαβόμενος μηδὲν
ἄξιον θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι, καὶ αὐ-
τοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστὸν,
26 ἔκρινα πέμπειν αὐτόν. Περὶ οὗ ἀσφαλές
τι γράψαι τῷ Κυρίῳ οὐκ ἔχω. διὸ προ-
ήγαγον αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν, καὶ μάλιστα ἐπὶ
σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὅπως τῆς ἀνακρί-
27 σεως γενομένης σχῶ τι γράψαι. Ἄλογον
γάρ μοι δοκεῖ, πέμποντα δέσμιον, μὴ καὶ
τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας σημᾶναι.

κϛʹ. 26.

1 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη·
Ἐπιτρέπεταί σοι ὑπὲρ σεαυτοῦ λέγειν. Τότε
ὁ Παῦλος ἀπελογεῖτο, ἐκτείνας τὴν
2 χεῖρα· Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ
Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ἥγημαι
ἐμαυτὸν μακάριον μέλλων ἀπολογεῖσθαι
3 ἐπὶ σοῦ σήμερον· Μάλιστα γνώστην ὄντα σε
πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἐθῶν τε καὶ ζητη-
μάτων. διὸ δέομαί σου, μακροθύμως ἀ-
4 κοῦσαί μου. Τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου τὴν
ἐκ νεότητος, τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν
τῷ ἔθνει μου ἐν Ἱεροσολύμοις, ἴσασι πάν-
5 τες οἱ Ἰουδαῖοι· Προγινώσκοντές με ἄνω-

θεν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

θεν, (ἐὰν θέλωσι μαρτυρεῖν) ὅτι κατὰ τὴν
ἀκριβεστάτην αἵρεσιν τῆς ἡμετέρας θρη-
σκείας ἔζησα Φαρισαῖος. Καὶ νῦν ἐπ' 6
ἐλπίδι τῆς πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίας
γενομένης ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἕστηκα κρινόμενος·
Εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον ἡμῶν ἐν ἐκτενείᾳ 7
νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῦον ἐλπίζει καταν-
τῆσαι. περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι, βα-
σιλεῦ Ἀγρίππα, ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων. Τί; 8
ἄπιστον κρίνεται παρ' ὑμῖν εἰ ὁ Θεὸς νεκροὺς
ἐγείρει; Ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ πρὸς 9
τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου δεῖν πολλὰ
ἐναντία πρᾶξαι. Ὃ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσο- 10
λύμοις καὶ πολλοὺς τῶν ἁγίων ἐγὼ φυλακαῖς
κατέκλεισα, τὴν παρὰ τῶν Ἀρχιερέων ἐξ-
ουσίαν λαβών· ἀναιρουμένων τε αὐτῶν κατ-
ήνεγκα ψῆφον. Καὶ κατὰ πάσας τὰς συν- 11
αγωγὰς πολλάκις τιμωρῶν αὐτοὺς, ἠνάγ-
καζον βλασφημεῖν· περισσῶς τε ἐμμαι-
νόμενος αὐτοῖς, ἐδίωκον ἕως καὶ εἰς τὰς
ἔξω πόλεις. Ἐν οἷς καὶ πορευόμενος εἰς τὴν 12
Δαμασκὸν μετ' ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς τῆς
παρὰ τῶν Ἀρχιερέων, Ἡμέρας μέσης, κατὰ 13
τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, οὐρανόθεν ὑπὲρ
τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου, περιλάμψαν
με φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους.

14 Παν-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

14 Πάντων δὲ καταπεσόντων ἡμῶν εἰς τὴν
γῆν, ἤκουσα φωνὴν λαλοῦσαν πρός με, καὶ
λέγουσαν τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ· Σαοὺλ,
Σαοὺλ, τί με διώκεις; σκληρόν σοι πρὸς
15 κέντρα λακτίζειν. Ἐγὼ δὲ εἶπον· Τίς εἶ Κύ-
ριε; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ δι-
16 ώκεις. Ἀλλὰ ἀνάστηθι, καὶ στῆθι ἐπὶ τοὺς
πόδας σου· εἰς τοῦτο γὰρ ὤφθην σοι, προχει-
ρίσασθαί σε ὑπηρέτην καὶ μάρτυρα ὧν τε
17 εἶδες, ὧν τε ὀφθήσομαί σοι· Ἐξαιρούμενός
σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς νῦν σε ἀπο-
18 στέλλω, Ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ
ἐπιστρέψαι ἀπὸ σκότους εἰς φῶς, καὶ τῆς
ἐξουσίας τοῦ Σατανᾶ ἐπὶ τὸν Θεὸν, τοῦ λαβεῖν
αὐτοὺς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ κλῆρον ἐν τοῖς
19 ἡγιασμένοις, πίστει τῇ εἰς ἐμέ. Ὅθεν, βα-
σιλεῦ Ἀγρίππα, οὐκ ἐγενόμην ἀπειθὴς
20 τῇ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ· Ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμα-
σκῷ πρῶτον καὶ Ἱεροσολύμοις, εἰς πᾶσάν
τε τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοῖς ἔθνεσιν,
ἀπήγγελλον μετανοεῖν, καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ
τὸν Θεὸν, ἄξια τῆς μετανοίας ἔργα πράσ-
21 σοντας. Ἕνεκα τούτων με οἱ Ἰουδαῖοι
συλλαβόμενοι ἐν τῷ ἱερῷ, ἐπειρῶντο δια-
22 χειρίσασθαι. Ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τῆς
παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης

ἕστηκα,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἕστηκα, μαρτυρούμενος μικρῷ τε καὶ μεγά-
λῳ, οὐδὲν ἐκτὸς λέγων ὧν τε οἱ προφῆται
ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι, καὶ Μωσῆς·
Εἰ παθητὸς ὁ Χριστὸς, εἰ πρῶτος ἐξ ἀνα- 23
στάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ
λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσι. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολο- 24
γουμένου, ὁ Φῆστος μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἔφη·
Μαίνῃ Παῦλε· τὰ πολλά σε γράμματα
εἰς μανίαν περιτρέπει. Ὁ δέ· Οὐ μαίνο- 25
μαι, φησὶ, κράτιστε Φῆστε, ἀλλ᾽ ἀληθείας
καὶ σωφροσύνης ῥήματα ἀποφθέγγομαι.
Ἐπίσταται γὰρ περὶ τούτων ὁ βασιλεὺς, 26
πρὸς ὃν καὶ παῤῥησιαζόμενος λαλῶ· λαν-
θάνειν γὰρ αὐτόν τι τούτων οὐ πείθομαι οὐδέν·
οὐ γάρ ἐστιν ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον τοῦτο. Πι- 27
στεύεις βασιλεῦ Ἀγρίππα τοῖς προφή-
ταις; οἶδα ὅτι πιστεύεις. Ὁ δὲ Ἀγρίππας 28
πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη· Ἐν ὀλίγῳ με πείθεις
Χριστιανὸν γενέσθαι. Ὁ δὲ Παῦλος εἶπεν· 29
Εὐξαίμην ἂν τῷ Θεῷ, καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν
πολλῷ οὐ μόνον σε, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς
ἀκούοντάς μου σήμερον, γενέσθαι τοιούτους
ὁποῖος κἀγώ εἰμι, παρεκτὸς τῶν δεσμῶν
τούτων. Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, ἀνέστη 30
ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν, ἥ τε Βερνίκη, καὶ
οἱ συγκαθήμενοι αὐτοῖς. Καὶ ἀναχωρήσαν- 31
τες

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τες ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες· Ὅτι
οὐδὲν θανάτου ἄξιον ἢ δεσμῶν πράσσει ὁ
32 ἄνθρωπος οὗτος. Ἀγρίππας δὲ τῷ Φή-
στῳ ἔφη· Ἀπολελύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρω-
πος οὗτος εἰ μὴ ἐπεκέκλητο Καίσαρα.

κζ. 27.

1 Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν
Ἰταλίαν, παρεδίδουν τόν τε Παῦλον καί
τινας ἑτέρους δεσμώτας ἑκατοντάρχῃ, ὀ-
2 νόματι Ἰουλίῳ, σπείρης Σεβαστῆς. Ἐπι-
βάντες δὲ πλοίῳ Ἀδραμυττηνῷ, μέλλον-
τες πλεῖν τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπους, ἀν-
ήχθημεν, ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου Μα-
3 κεδόνος Θεσσαλονικέως. Τῇ τε ἑτέρᾳ
κατήχθημεν εἰς Σιδῶνα. Φιλανθρώπως
τε ὁ Ἰούλιος τῷ Παύλῳ χρησάμενος,
ἐπέτρεψε πρὸς φίλους πορευθέντα ἐπιμε-
4 λείας τυχεῖν. Κἀκεῖθεν ἀναχθέντες ὑπε-
πλεύσαμεν τὴν Κύπρον, διὰ τὸ τοὺς
5 ἀνέμους εἶναι ἐναντίους. Τό, τε πέλαγος
τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν δια-
πλεύσαντες, κατήλθομεν εἰς Μύρα τῆς Λυ-
6 κίας. Κἀκεῖ εὑρὼν ὁ ἑκατόνταρχος πλοῖον
Ἀλεξανδρῖνον πλέον εἰς τὴν Ἰταλίαν,
7 ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό. Ἐν ἱκαναῖς δὲ
ἡμέραις βραδυπλοοῦντες, καὶ μόλις γενό-

μενοι

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

μενοι κατὰ τὴν Κνίδον, μὴ προσεῶντος ἡ-
μᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρή-
την κατὰ Σαλμώνην· Μόλις τε παραλε- 8
γόμενοι αὐτὴν, ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ
καλούμενον Καλοὺς λιμένας, ᾧ ἐγγὺς ἦν
πόλις Λασαία. Ἱκανοῦ δὲ χρόνου διαγενο- 9
μένου, καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοὸς,
διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν ἤδη παρεληλυθέ-
ναι, παρῄνει ὁ Παῦλος, λέγων αὐτοῖς· 10
Ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως καὶ πολλῆς
ζημίας οὐ μόνον τοῦ φόρτου καὶ τοῦ πλοίου, ἀλ-
λὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν ἔσεσθαι τὸν
πλοῦν. Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος τῷ κυβερνή- 11
τῃ καὶ τῷ ναυκλήρῳ ἐπείθετο μᾶλλον ἢ τοῖς
ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις. Ἀνευθέτου δὲ τοῦ 12
λιμένος ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν,
οἱ πλείους ἔθεντο βουλὴν ἀναχθῆναι κἀ-
κεῖθεν, εἴπως δύναιντο καταντήσαντες
εἰς Φοίνικα παραχειμάσαι, λιμένα τῆς
Κρήτης βλέποντα κατὰ Λίβα καὶ κατὰ Χῶρον.
Ὑποπνεύσαντος δὲ Νότου, δόξαντες τῆς 13
προθέσεως κεκρατηκέναι, ἄραντες ἆσσον
παρελέγοντο τὴν Κρήτην. Μετ' οὐ πολὺ 14
δὲ ἔβαλε κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικὸς, ὁ
καλούμενος Εὐροκλύδων. Συναρπα- 15
σθέντος δὲ τοῦ πλοίου, καὶ μὴ δυναμένου ἀντ-
οφθαλ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὀφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ, ἐπιδόντες ἐφερόμε-
16 θα. Νησίον δέ τι ὑποδραμόντες καλούμε-
νον Κλαύδην, μόλις ἰσχύσαμεν περικρα-
17 τεῖς γενέσθαι τῆς σκάφης, Ἣν ἄραντες, βοη-
θείαις ἐχρῶντο, ὑποζωννύντες τὸ πλοῖον·
φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν Σύρτιν ἐκπέσω-
σι, χαλάσαντες τὸ σκεῦος, οὕτως ἐφέροντο.
18 Σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν, τῇ ἑξῆς
19 ἐκβολὴν ἐποιοῦντο· Καὶ τῇ τρίτῃ αὐτό-
χειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ἐρρίψαμεν.
20 Μήτε δὲ ἡλίου, μήτε ἄστρων ἐπιφαινόντων
ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός τε οὐκ
ὀλίγου ἐπικειμένου, λοιπὸν περιῃρεῖτο πᾶ-
21 σα ἐλπὶς τοῦ σώζεσθαι ἡμᾶς. Πολλῆς δὲ
ἀσιτίας ὑπαρχούσης, τότε σταθεὶς ὁ Παῦ-
λος ἐν μέσῳ αὐτῶν, εἶπεν· Ἔδει μὲν, ὦ
ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς μοι, μὴ ἀνάγεσθαι
ἀπὸ τῆς Κρήτης, κερδῆσαί τε τὴν ὕβριν ταύ-
22 την καὶ τὴν ζημίαν. Καὶ τανῦν παραινῶ
ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς οὐδε-
23 μία ἔσται ἐξ ὑμῶν, πλὴν τοῦ πλοίου. Παρ-
έστη γάρ μοι τῇ νυκτὶ ταύτῃ ἄγγελος τοῦ
24 Θεοῦ οὗ εἰμι, ᾧ καὶ λατρεύω, Λέγων· Μὴ
φοβοῦ Παῦλε· Καίσαρί σε δεῖ παραστῆ-
ναι· καὶ ἰδοὺ, κεχάρισταί σοι ὁ Θεὸς πάν-
25 τας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ. Διὸ εὐθυμεῖτε
ἄνδρες·

ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ Θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται
καθ' ὃν τρόπον λελάληταί μοι. Εἰς νῆσον 26
δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν. Ὡς δὲ τεσσα- 27
ρεσκαιδεκάτη νὺξ ἐγένετο, διαφερομένων
ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρίᾳ, κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς
ὑπενόουν οἱ ναῦται προσάγειν τινὰ αὐτοῖς
χώραν. Καὶ βολίσαντες, εὗρον ὀργυιὰς εἴ- 28
κοσι· βραχὺ δὲ διαστήσαντες, καὶ πάλιν βο-
λίσαντες, εὗρον ὀργυιὰς δεκαπέντε. Φοβού- 29
μενοί τε μήπως εἰς τραχεῖς τόπους ἐκπέ-
σωσιν, ἐκ πρύμνης ῥίψαντες ἀγκύρας
τέσσαρας, ηὔχοντο ἡμέραν γενέσθαι. Τῶν 30
δὲ ναυτῶν ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου,
καὶ χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν θά-
λασσαν, προφάσει ὡς ἐκ πρώρας μελ-
λόντων ἀγκύρας ἐκτείνειν, Εἶπεν ὁ Παῦ- 31
λος τῷ ἑκατοντάρχῃ καὶ τοῖς στρατιώταις·
Ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς
σωθῆναι οὐ δύνασθε. Τότε οἱ στρατιῶται 32
ἀπέκοψαν τὰ σχοινία τῆς σκάφης, καὶ εἴα-
σαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν. Ἄχρι δὲ οὗ ἔμελλεν 33
ἡμέρα γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅ-
παντας μεταλαβεῖν τροφῆς, λέγων· Τεσ-
σαρεσκαιδεκάτην σήμερον ἡμέραν προσ-
δοκῶντες, ἄσιτοι διατελεῖτε, μηδὲν προσ-
λαβόμενοι· Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς προσ- 34
λαβεῖν

λαβεῖν τροφῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας
σωτηρίας ὑπάρχει. οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρὶξ
35 ἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται. Εἰπὼν δὲ ταῦτα,
καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ ἐν-
ώπιον πάντων, καὶ κλάσας ἤρξατο ἐσθίειν.
36 Εὔθυμοι δὲ γενόμενοι πάντες, καὶ αὐτοὶ
37 προσελάβοντο τροφῆς. Ἦμεν δὲ ἐν τῷ
πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ, διακόσιαι ἑβ-
38 δομηκονταέξ. Κορεσθέντες δὲ τροφῆς, ἐκού-
φιζον τὸ πλοῖον, ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον
39 εἰς τὴν θάλασσαν. Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένε-
το, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον· κόλπον δέ
τινα κατενόουν ἔχοντα αἰγιαλὸν, εἰς ὃν ἐβου-
λεύσαντο, εἰ δύναιντο, ἐξῶσαι τὸ πλοῖον.
40 Καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἴων εἰς τὴν
θάλασσαν, ἅμα ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας
τῶν πηδαλίων· καὶ ἐπάραντες τὸν ἀρτέμο-
να τῇ πνεούσῃ, κατεῖχον εἰς τὸν αἰγιαλόν.
41 Περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον, ἐ-
πώκειλαν τὴν ναῦν· καὶ ἡ μὲν πρῷρα ἐρείσα-
σα ἔμεινεν ἀσάλευτος, ἡ δὲ πρύμνα ἐλύε-
42 το ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμάτων. Τῶν δὲ στρα-
τιωτῶν βουλὴ ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας
ἀποκτείνωσι, μήτις ἐκκολυμβήσας δια-
43 φύγοι. Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος, βουλόμενος
διασῶσαι τὸν Παῦλον, ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

βουλήματος, ἐκέλευσέ τε τοὺς δυναμέ-
νους κολυμβᾷν, ἀπορρίψαντας πρώτους ἐ-
πὶ τὴν γῆν ἐξιέναι· Καὶ τοὺς λοιπούς, οὓς 44
μὲν ἐπὶ σανίσιν, οὓς δὲ ἐπί τινων τῶν ἀπὸ τοῦ
πλοίου. καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας διασω-
θῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.

κη'. 28.

Καὶ διασωθέντες, τότε ἐπέγνωσαν ὅτι 1
Μελίτη ἡ νῆσος καλεῖται. Οἱ δὲ βάρβα- 2
ροι παρεῖχον οὐ τὴν τυχοῦσαν φιλανθρω-
πίαν ἡμῖν. ἀνάψαντες γὰρ πυρὰν, προσ-
ελάβοντο πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸν ὑετὸν τὸν ἐφ-
εστῶτα, καὶ διὰ τὸ ψύχος. Συστρέψαντος 3
δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων πλῆθος, καὶ ἐπιθέν-
τος ἐπὶ τὴν πυρὰν, ἔχιδνα ἐκ τῆς θέρμης
ἐξελθοῦσα καθῆψε τῆς χειρὸς αὐτοῦ. Ὡς δὲ 4
εἶδον οἱ βάρβαροι κρεμάμενον τὸ θηρίον
ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς ἀλλή-
λους· Πάντως φονεύς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος
οὗτος, ὃν διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης
ἡ δίκη ζῆν οὐκ εἴασεν. Ὁ μὲν οὖν, ἀπο- 5
τινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ, ἔπαθεν οὐδὲν
κακόν· Οἱ δὲ προσεδόκων αὐτὸν μέλλειν 6
πίμπρασθαι, ἢ καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν.
Ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκώντων, καὶ
θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινό-
μενον,

μενον, μεταβαλλόμενοι ἔλεγον Θεὸν αὐ-
7 τὸν εἶναι. Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον
ὑπῆρχε χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου, ὀνό-
ματι Ποπλίῳ, ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς,
8 τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως ἐξένισεν. Ἐγένε-
το δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου πυρετοῖς καὶ δυσ-
εντερίᾳ συνεχόμενον κατακεῖσθαι· πρὸς
ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθὼν, καὶ προσευξάμε-
νος, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἰάσατο αὐ-
9 τόν. Τούτου οὖν γενομένου, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ
ἔχοντες ἀσθενείας ἐν τῇ νήσῳ, προσήρχοντο
10 καὶ ἐθεραπεύοντο. Οἳ καὶ πολλαῖς τιμαῖς
ἐτίμησαν ἡμᾶς, καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεν-
11 το τὰ πρὸς τὴν χρείαν. Μετὰ δὲ τρεῖς μῆ-
νας ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ παρακεχειμα-
κότι ἐν τῇ νήσῳ, Ἀλεξανδρίνῳ, παρα-
12 σήμῳ Διοσκούροις. Καὶ καταχθέντες εἰς
Συρακούσας, ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς.
13 Ὅθεν περιελθόντες κατηντήσαμεν εἰς
Ῥήγιον· καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου
νότου, δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους.
14 Οὗ εὑρόντες ἀδελφοὺς, παρεκλήθημεν
ἐπ᾽ αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἑπτά. καὶ οὕ-
15 τως εἰς τὴν Ῥώμην ἤλθομεν. Κἀκεῖθεν οἱ
ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν, ἐξῆλθον
εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρις Ἀππίου φόρου

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

καὶ Τριῶν ταβερνῶν· οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος,
εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ, ἔλαβε θάρσος.
Ὅτε δὲ ἤλθομεν εἰς Ῥώμην, ὁ ἑκατόνταρ- 16
χος παρέδωκε τοὺς δεσμίους τῷ στρατο-
πεδάρχῃ· τῷ δὲ Παύλῳ ἐπετράπη μένειν
καθ᾽ ἑαυτὸν, σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν
στρατιώτῃ. Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς 17
συγκαλέσασθαι τὸν Παῦλον τοὺς ὄντας τῶν
Ἰουδαίων πρώτους· συνελθόντων δὲ αὐ-
τῶν, ἔλεγε πρὸς αὐτούς· Ἄνδρες ἀδελ-
φοὶ, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας τῷ λαῷ
ἢ τοῖς ἔθεσι τοῖς πατρῴοις, δέσμιος ἐξ
Ἱεροσολύμων παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας
τῶν Ῥωμαίων· Οἵτινες ἀνακρίναντές με 18
ἐβούλοντο ἀπολῦσαι, διὰ τὸ μηδεμίαν
αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί· Ἀντιλε- 19
γόντων δὲ τῶν Ἰουδαίων, ἠναγκάσθην ἐπικα-
λέσασθαι Καίσαρα· οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους μου
ἔχων τι κατηγορῆσαι. Διὰ ταύτην οὖν τὴν 20
αἰτίαν παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσ-
λαλῆσαι· ἕνεκεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ
τὴν ἅλυσιν ταύτην περίκειμαι. Οἱ δὲ 21
πρὸς αὐτὸν εἶπον· Ἡμεῖς οὔτε γράμματα
περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας· οὔτε
παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγει-
λεν ἢ ἐλάλησέ τι περὶ σοῦ πονηρόν. Ἀξιοῦ- 22
μεν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

μεν δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς· περὶ
μὲν γὰρ τῆς αἱρέσεως ταύτης γνωστόν ἐστιν ἡμῖν
23 ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται. Ταξάμενοι δὲ
αὐτῷ ἡμέραν, ἧκον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν
ξενίαν πλείονες· οἷς ἐξετίθετο διαμαρ-
τυρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, πεί-
θων τε αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπό τε τοῦ
νόμου Μωσέως καὶ τῶν προφητῶν, ἀπὸ πρωῒ
24 ἕως ἑσπέρας. Καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λε-
25 γομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν. Ἀσύμφωνοι δὲ ὄν-
τες πρὸς ἀλλήλους, ἀπελύοντο, εἰπόντος
τοῦ Παύλου ῥῆμα ἕν, ὅτι καλῶς τὸ Πνεῦμα
τὸ ἅγιον ἐλάλησε διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφή-
26 του πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, Λέγων· Πο-
ρεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον, καὶ εἰπέ· Ἀκοῇ
ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε· καὶ βλέποντες
27 βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε. Ἐπαχύνθη γὰρ
ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου· καὶ τοῖς ὠσὶ βα-
ρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν
ἐκάμμυσαν· μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλ-
μοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ
συνῶσι, καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰάσωμαι αὐ-
28 τούς. Γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν
ἀπεστάλη τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ, αὐτοὶ καὶ
29 ἀκούσονται. Καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος,
ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχοντες ἐν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἑαυτοῖς συζήτησιν. Ἔμεινε δὲ ὁ Παῦλος 30
διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι· καὶ
ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευομένους
πρὸς αὐτόν· Κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ 31
Θεοῦ, καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ Κυρίου
Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάσης παῤῥησίας, ἀκω-
λύτως.

ΤΕΛΟΣ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

NOVI TESTA-
menti pars altera;

Complectens Apoſtolicas epiſto-
las, & Apocalypſin.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ΠΑΥ͂ΛΟΥ ΤΟΥ͂ ἈΠΟ-ΣΤΟ'ΛΟΥ Ἡ ΠΡΟ'Σ ῬΩ-ΜΑΙ'ΟΥΣ ἘΠΙΣΤΟΛΗ'.

Κεφ. α'. 1.

1 ΠΑΥ͂ΛΟΣ δοῦλος Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, κλητὸς ἀπόστολος, ἀφω-
ρισμένος εἰς εὐαγγέλιον Θεοῦ,
2 (Ὃ προεπηγγείλατο διὰ τῶν
3 προφητῶν αὐτοῦ ἐν γραφαῖς ἁγίαις) Πε-
ρὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, (τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος
4 Δαβὶδ κατὰ σάρκα· Τοῦ ὁρισθέντος υἱοῦ Θεοῦ
ἐν δυνάμει, κατὰ Πνεῦμα ἁγιωσύνης, ἐξ ἀν-
αστάσεως νεκρῶν) Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου
5 ἡμῶν. (Δι' οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστο-
λὴν εἰς ὑπακοὴν πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς ἔθ-
6 νεσιν, ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. Ἐν οἷς ἐστε
7 καὶ ὑμεῖς, κλητοὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ) Πᾶσι τοῖς
οὖσιν ἐν Ῥώμῃ, ἀγαπητοῖς Θεοῦ, κλητοῖς
ἁγίοις· Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ
πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
8 Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου διὰ
Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

πίστις ὑμῶν καταγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ κό-
σμῳ. Μάρτυς γάρ μού ἐστιν ὁ Θεὸς, ᾧ λα- 9
τρεύω ἐν τῷ πνεύματί μου, ἐν τῷ εὐαγγε-
λίῳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἀδιαλείπτως μνείαν
ὑμῶν ποιοῦμαι· Πάντοτε ἐπὶ τῶν προσ- 10
ευχῶν μου δεόμενος, εἴ πως ἤδη ποτὲ εὐ-
οδωθήσομαι ἐν τῷ θελήματι τοῦ Θεοῦ, ἐλθεῖν
πρὸς ὑμᾶς. Ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς, ἵνα 11
τι μεταδῶ χάρισμα ὑμῖν πνευματικὸν,
εἰς τὸ στηριχθῆναι ὑμᾶς· Τοῦτο δέ ἐστι, συμ- 12
παρακληθῆναι ἐν ὑμῖν διὰ τῆς ἐν ἀλλή-
λοις πίστεως, ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ. Οὐ θέλω δὲ ὑ- 13
μᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοὶ, ὅτι πολλάκις προ-
εθέμην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, (καὶ ἐκωλύθην
ἄχρι τοῦ δεῦρο) ἵνα καρπόν τινα σχῶ καὶ ἐν
ὑμῖν, καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν. Ἕλ- 14
λησί τε καὶ βαρβάροις, σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις
ὀφειλέτης εἰμί· Οὕτω τὸ κατ᾽ ἐμὲ πρό- 15
θυμον καὶ ὑμῖν τοῖς ἐν Ῥώμῃ εὐαγγελίσα-
σθαι. Οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγγέλιον 16
τοῦ Χριστοῦ· δύναμις γὰρ Θεοῦ ἐστιν εἰς σωτη-
ρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι, Ἰουδαίῳ τε
πρῶτον καὶ Ἕλληνι. Δικαιοσύνη γὰρ Θεοῦ 17
ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ πίστεως εἰς πί-
στιν· καθὼς γέγραπται· Ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πί-
στεως ζήσεται. Ἀποκαλύπτεται γὰρ ὀργὴ Θεοῦ 18
ἀπ᾽

ἀπ' οὐρανοῦ ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδι-
κίαν ἀνθρώπων τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδι-
19 κίᾳ κατεχόντων. Διότι τὸ γνωστὸν τοῦ Θεοῦ,
φανερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς· ὁ γὰρ Θεὸς αὐτοῖς
20 ἐφανέρωσε. Τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ κτί-
σεως κόσμου, τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθ-
ορᾶται, ἥτε ἀΐδιος αὐτοῦ δύναμις καὶ
θειότης· εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογή-
21 τους· Διότι γνόντες τὸν Θεὸν, οὐχ ὡς Θεὸν
ἐδόξασαν, ἢ εὐχαρίστησαν· ἀλλ' ἐματαιώ-
θησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν, καὶ
22 ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία. Φά-
23 σκοντες εἶναι σοφοὶ, ἐμωράνθησαν· Καὶ
ἤλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ ἐν
ὁμοιώματι εἰκόνος φθαρτοῦ ἀνθρώπου, καὶ
24 πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἑρπετῶν. Διὸ
καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἐν ταῖς ἐπι-
θυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν εἰς ἀκαθαρ-
σίαν, τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν
25 ἐν ἑαυτοῖς· Οἵτινες μετήλλαξαν τὴν ἀλή-
θειαν τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει, καὶ ἐσεβάσθησαν
καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαν-
τα, ὅς ἐστιν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.
26 Διὰ τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς πά-
θη ἀτιμίας· αἵ τε γὰρ θήλειαι αὐτῶν μετ-
ήλλαξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

φύσιν· Ὁμοίως τε καὶ οἱ ἄρσενες ἀφέντες 27
τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θηλείας, ἐξεκαύ-
θησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους, ἄρ-
σενες ἐν ἄρσεσι τὴν ἀσχημοσύνην κατερ-
γαζόμενοι, καὶ τὴν ἀντιμισθίαν ἣν ἔδει τῆς
πλάνης αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνον-
τες. Καὶ καθὼς οὐκ ἐδοκίμασαν τὸν Θεὸν 28
ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ
Θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ καθ-
ήκοντα· Πεπληρωμένους πάσῃ ἀδικίᾳ, 29
πορνείᾳ, πονηρίᾳ, πλεονεξίᾳ, κακίᾳ· με-
στοὺς φθόνου, φόνου, ἔριδος, δόλου, κακοη-
θείας· Ψιθυριστὰς, καταλάλους, θεοστυγεῖς, 30
ὑβριστὰς, ὑπερηφάνους, ἀλαζόνας, ἐφευ-
ρετὰς κακῶν, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, Ἀσυνέ- 31
τους, ἀσυνθέτους, ἀστόργους, ἀσπόνδους, ἀν-
ελεήμονας. Οἵτινες τὸ δικαίωμα τοῦ Θεοῦ 32
ἐπιγνόντες, (ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσον-
τες ἄξιοι θανάτου εἰσὶν) οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦ-
σιν, ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσι τοῖς πράσ-
σουσι.

β΄. 2.

Διὸ ἀναπολόγητος εἶ ὦ ἄνθρωπε πᾶς 1
ὁ κρίνων. ἐν ᾧ γὰρ κρίνεις τὸν ἕτερον, σεαυ-
τὸν κατακρίνεις· τὰ γὰρ αὐτὰ πράσσεις ὁ
κρίνων. Οἴδαμεν δὲ ὅτι τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐστι κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσ-
3 σοντας. Λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὦ ἄνθρωπε ὁ κρί-
νων τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας, καὶ ποιῶν
αὐτά, ὅτι σὺ ἐκφεύξῃ τὸ κρῖμα τοῦ Θεοῦ;
4 Ἢ τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος αὐτοῦ καὶ τῆς
ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας καταφρονεῖς,
ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ Θεοῦ εἰς μετάνοιάν
5 σε ἄγει; Κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σου καὶ
ἀμετανόητον καρδίαν, θησαυρίζεις σεαυ-
τῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως
6 δικαιοκρισίας τοῦ Θεοῦ. Ὃς ἀποδώσει ἑκά-
7 στῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ· Τοῖς μὲν καθ' ὑπο-
μονὴν, ἔργου ἀγαθοῦ δόξαν καὶ τιμὴν καὶ
8 ἀφθαρσίαν ζητοῦσι, ζωὴν αἰώνιον· Τοῖς δὲ
ἐξ ἐριθείας, καὶ ἀπειθοῦσι μὲν τῇ ἀληθείᾳ,
πειθομένοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ, θυμὸς καὶ ὀργή.
9 Θλίψις καὶ στενοχωρία ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν
ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακόν, Ἰου-
10 δαίου τε πρῶτον καὶ Ἕλληνος. Δόξα δὲ
καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ
τὸ ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἕλληνι.
11 Οὐ γάρ ἐστι προσωποληψία παρὰ τῷ
12 Θεῷ. Ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἥμαρτον, ἀνόμως
καὶ ἀπολοῦνται· καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ ἥμαρτον,
13 διὰ νόμου κριθήσονται, (Οὐ γὰρ οἱ ἀκροα-
ταὶ τοῦ νόμου δίκαιοι παρὰ τῷ Θεῷ, ἀλλ' οἱ

ποιηταὶ τοῦ νόμου δικαιωθήσονται). Ὅταν γὰρ 14
ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα, φύσει τὰ τοῦ νόμου
ποιῇ, οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες, ἑαυτοῖς εἰσι
νόμος· Οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον 15
τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐ-
τῶν, συμμαρτυρούσης αὐτῶν τῆς συνειδή-
σεως, καὶ μεταξὺ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν
κατηγορούντων, ἢ καὶ ἀπολογουμένων) Ἐν 16
ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν
ἀνθρώπων, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου, διὰ Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ. Ἴδε, σὺ Ἰουδαῖος ἐπονομά- 17
ζῃ, καὶ ἐπαναπαύῃ τῷ νόμῳ, καὶ καυχᾶ-
σαι ἐν Θεῷ, Καὶ γινώσκεις τὸ θέλημα, 18
καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα, κατηχούμε-
νος ἐκ τοῦ νόμου· Πέποιθάς τε σεαυτὸν 19
ὁδηγὸν εἶναι τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει,
Παιδευτὴν ἀφρόνων, διδάσκαλον νη- 20
πίων, ἔχοντα τὴν μόρφωσιν τῆς γνώσεως καὶ
τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ. Ὁ οὖν διδά- 21
σκων ἕτερον, σεαυτὸν οὐ διδάσκεις; ὁ κη-
ρύσσων μὴ κλέπτειν, κλέπτεις; Ὁ λέγων 22
μὴ μοιχεύειν, μοιχεύεις; ὁ βδελυσσόμε-
νος τὰ εἴδωλα, ἱεροσυλεῖς; Ὃς ἐν νόμῳ 23
καυχᾶσαι, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου
τὸν Θεὸν ἀτιμάζεις; Τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ Θεοῦ 24
δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι,

καθὼς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

5 καθὼς γέγραπται. Περιτομὴ μὲν γὰρ ὠ-
φελεῖ, ἐὰν νόμον πράσσῃς· ἐὰν δὲ παραβά-
της νόμου ᾖς, ἡ περιτομή σου ἀκροβυστία γέ-
6 γονεν. Ἐὰν οὖν ἡ ἀκροβυστία τὰ δικαιώ-
ματα τοῦ νόμου φυλάσσῃ, οὐχὶ ἡ ἀκροβυστία
7 αὐτοῦ εἰς περιτομὴν λογισθήσεται; Καὶ
κρινεῖ ἡ ἐκ φύσεως ἀκροβυστία τὸν νόμον
τελοῦσα, σὲ τὸν διὰ γράμματος καὶ περι-
8 τομῆς παραβάτην νόμου; Οὐ γὰρ ὁ ἐν
τῷ φανερῷ, Ἰουδαῖός ἐστιν· οὐδὲ ἡ ἐν τῷ
9 φανερῷ, ἐν σαρκὶ, περιτομή· Ἀλλ' ὁ ἐν
τῷ κρυπτῷ Ἰουδαῖος, καὶ περιτομὴ καρ-
δίας, ἐν πνεύματι, οὐ γράμματι· οὗ
ὁ ἔπαινος οὐκ ἐξ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐκ τοῦ
Θεοῦ.

γʹ. 3.

1 Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ Ἰουδαίου, ἢ τίς ἡ
2 ὠφέλεια τῆς περιτομῆς; Πολὺ κατὰ πάντα
τρόπον. Πρῶτον μὲν γὰρ ὅτι ἐπιστεύθησαν
3 τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. Τί γὰρ, εἰ ἠπίστησάν τι-
νες; μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τὴν πίστιν τοῦ Θεοῦ
4 καταργήσει; Μὴ γένοιτο· γινέσθω δὲ ὁ Θεὸς
ἀληθὴς, πᾶς δὲ ἄνθρωπος ψεύστης· καθὼς
γέγραπται· Ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς
λόγοις σου, καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε.
5 Εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν Θεοῦ δικαιοσύ-

νην συνίστησι, τί ἐροῦμεν; μὴ ἄδικος ὁ
Θεὸς ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν; (κατὰ ἄνθρω-
πον λέγω) Μὴ γένοιτο· ἐπεὶ πῶς κρινεῖ ὁ 6
Θεὸς τὸν κόσμον; Εἰ γὰρ ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ 7
ἐν τῷ ἐμῷ ψεύσματι ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν
δόξαν αὐτοῦ, τί ἔτι κἀγὼ ὡς ἁμαρτωλὸς
κρίνομαι; Καὶ μὴ (καθὼς βλασφημού- 8
μεθα, καὶ καθώς φασί τινες ἡμᾶς λέγειν) ὅτι
ποιήσωμεν τὰ κακὰ ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθά;
ὧν τὸ κρῖμα ἔνδικόν ἐστι. Τί οὖν; προεχό- 9
μεθα; Οὐ πάντως· προῃτιασάμεθα γὰρ
Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας πάντας ὑφ᾽ ἁμαρ-
τίαν εἶναι· Καθὼς γέγραπται· Ὅτι οὐκ ἔστι 10
δίκαιος οὐδὲ εἷς· Οὐκ ἔστιν ὁ συνιῶν, οὐκ 11
ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν Θεόν. Πάντες ἐξέκλιναν, 12
ἅμα ἠχρειώθησαν· οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότη-
τα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός. Τάφος ἀνεῳγμένος 13
ὁ λάρυγξ αὐτῶν· ταῖς γλώσσαις αὐτῶν
ἐδολιοῦσαν· ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐ-
τῶν. Ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει· 14
Ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα. 15
Σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς 16
ὁδοῖς αὐτῶν. Καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνω- 17
σαν. Οὐκ ἔστι φόβος Θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀ- 18
φθαλμῶν αὐτῶν. Οἴδαμεν δὲ ὅτι ὅσα ὁ νό- 19
μος λέγει, τοῖς ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ· ἵνα

πᾶν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

πᾶν στόμα φραγῇ, καὶ ὑπόδικος γένηται
0 πᾶς ὁ κόσμος τῷ Θεῷ. Διότι ἐξ ἔργων
νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ ἐν-
ώπιον αὐτοῦ· διὰ γὰρ νόμου ἐπίγνωσις ἁ-
1 μαρτίας. Νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιοσύνη
Θεοῦ πεφανέρωται, μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ
2 νόμου καὶ τῶν προφητῶν. Δικαιοσύνη δὲ Θεοῦ
διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς πάντας καὶ
ἐπὶ πάντας τοὺς πιστεύοντας· οὐ γάρ ἐστι
3 διαστολή· Πάντες γὰρ ἥμαρτον, καὶ ὑστεροῦν-
4 ται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ. Δικαιούμενοι δωρεὰν
τῇ αὐτοῦ χάριτι, διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς
5 ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· Ὃν προέθετο ὁ Θεὸς ἱλα-
στήριον διὰ τῆς πίστεως ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι,
εἰς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, διὰ τὴν
πάρεσιν τῶν προγεγονότων ἁμαρτημάτων·
6 Ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ Θεοῦ, πρὸς ἔνδειξιν τῆς δι-
καιοσύνης αὐτοῦ, ἐν τῷ νῦν καιρῷ· εἰς τὸ
εἶναι αὐτὸν δίκαιον, καὶ δικαιοῦντα τὸν ἐκ
7 πίστεως Ἰησοῦ. Ποῦ οὖν ἡ καύχησις; ἐξ-
εκλείσθη. Διὰ ποίου νόμου; τῶν ἔργων; Οὐχί·
8 ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως. Λογιζόμεθα οὖν,
πίστει δικαιοῦσθαι ἄνθρωπον, χωρὶς ἔργων
29 νόμου. Ἢ Ἰουδαίων ὁ Θεὸς μόνον; οὐχὶ δὲ καὶ
30 ἐθνῶν; Ναὶ καὶ ἐθνῶν. Ἐπείπερ εἷς ὁ Θεὸς,
ὃς δικαιώσει περιτομὴν ἐκ πίστεως, καὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἀκροβυστίαν διὰ τῆς πίστεως. Νόμον οὖν καὶ- 31
ταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; Μὴ γένοιτο· ἀλ-
λὰ νόμον ἱστῶμεν.

δ. 4.

Τί οὖν ἐροῦμεν Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡ- 1
μῶν εὑρηκέναι κατὰ σάρκα; Εἰ γὰρ Ἀβραὰμ 2
ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἔχει καύχημα, ἀλλ'
οὐ πρὸς τὸν Θεόν. Τί γὰρ ἡ γραφὴ λέγει; 3
Ἐπίστευσε δὲ Ἀβραὰμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλο-
γίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. Τῷ δὲ ἐργα- 4
ζομένῳ ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ χάριν,
ἀλλὰ κατὰ τὸ ὀφείλημα· Τῷ δὲ μὴ ἐργαζο- 5
μένῳ, πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα τὸν ἀ-
σεβῆ, λογίζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιο-
σύνην· Καθάπερ καὶ Δαβὶδ λέγει τὸν μα- 6
καρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, ᾧ ὁ Θεὸς λογίζε-
ται δικαιοσύνην χωρὶς ἔργων· Μακά- 7
ριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ ὧν ἐπ-
εκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι. Μακάριος 8
ἀνὴρ ᾧ οὐ μὴ λογίσηται Κύριος ἁμαρ-
τίαν. Ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτος, ἐπὶ τὴν 9
περιτομὴν, ἢ καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν; Λέ-
γομεν γὰρ ὅτι ἐλογίσθη τῷ Ἀβραὰμ ἡ πί-
στις εἰς δικαιοσύνην. Πῶς οὖν ἐλογίσθη; ἐν 10
περιτομῇ ὄντι, ἢ ἐν ἀκροβυστίᾳ; Οὐκ ἐν πε-
ριτομῇ, ἀλλ' ἐν ἀκροβυστίᾳ. Καὶ σημεῖον 11

ἔλα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἔλαβε περιτομῆς, σφραγῖδα τῆς δικαιο-
σύνης τῆς πίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ· εἰς τὸ
εἶναι αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν πιστευόν-
των δι᾽ ἀκροβυστίας, εἰς τὸ λογισθῆναι καὶ
12 αὐτοῖς τὴν δικαιοσύνην· Καὶ πατέρα
περιτομῆς, τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς μόνον,
ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσι τοῖς ἴχνεσι τῆς ἐν τῇ ἀ-
κροβυστίᾳ πίστεως τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβρα-
13 άμ. Οὐ γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀ-
βραὰμ, ἢ τῷ σπέρματι αὐτοῦ, τὸ κληρονό-
μον αὐτὸν εἶναι τοῦ κόσμου, ἀλλὰ διὰ δικαιο-
14 σύνης πίστεως. Εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου, κληρονό-
μοι, κεκένωται ἡ πίστις, καὶ κατήργηται ἡ ἐπ-
15 αγγελία· Ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατεργάζεται·
16 οὗ γὰρ οὐκ ἔστι νόμος, οὐδὲ παράβασις. Διὰ
τοῦτο ἐκ πίστεως, ἵνα κατὰ χάριν, εἰς τὸ εἶναι
βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρ-
ματι, οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ
ἐκ πίστεως Ἀβραὰμ, ὅς ἐστι πατὴρ πάντων
17 ἡμῶν, (Καθὼς γέγραπται· Ὅτι πατέρα
πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε) κατέναντι οὗ ἐπί-
στευσε, Θεοῦ τοῦ ζωοποιοῦντος τοὺς νεκροὺς,
18 καὶ καλοῦντος τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα· Ὃς παρ᾽
ἐλπίδα ἐπ᾽ ἐλπίδι ἐπίστευσεν, εἰς τὸ γε-
νέσθαι αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἐθνῶν, κατὰ
τὸ εἰρημένον· Οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα

σου. Καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ πίστει, οὐ κατ- 19
ενόησε τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ἤδη νενεκρωμένον,
ἑκατονταέτης που ὑπάρχων, καὶ τὴν νέκρω-
σιν τῆς μήτρας Σάῤῥας. Εἰς δὲ τὴν ἐπαγγε- 20
λίαν τοῦ Θεοῦ οὐ διεκρίθη τῇ ἀπιστίᾳ, ἀλλ᾽
ἐνεδυναμώθη τῇ πίστει, δοὺς δόξαν τῷ
Θεῷ· Καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι ὃ ἐπήγγελται, 21
δυνατός ἐστι καὶ ποιῆσαι. Διὸ καὶ ἐλογίσθη 22
αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. Οὐκ ἐγράφη δὲ 23
δι᾽ αὐτὸν μόνον, ὅτι ἐλογίσθη αὐτῷ· Ἀλλὰ 24
καὶ δι᾽ ἡμᾶς, οἷς μέλλει λογίζεσθαι, τοῖς πι-
στεύουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν τὸν Κύριον
ἡμῶν ἐκ νεκρῶν, Ὃς παρεδόθη διὰ τὰ 25
παραπτώματα ἡμῶν, καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν
δικαίωσιν ἡμῶν.

ε΄. 5.

Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως, εἰρήνην 1
ἔχομεν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ· Δι᾽ οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν 2
ἐσχήκαμεν τῇ πίστει εἰς τὴν χάριν ταύτην
ἐν ᾗ ἑστήκαμεν, καὶ καυχώμεθα ἐπ᾽ ἐλπίδι
τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ. Οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ καυ- 3
χώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν· εἰδότες ὅτι ἡ
θλίψις ὑπομονὴν κατεργάζεται· Ἡ δὲ 4
ὑπομονὴ δοκιμήν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα·
Ἡ δὲ ἐλπὶς οὐ καταισχύνει, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ 5

Θεοῦ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν
διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν.
6 Ἔτι γὰρ Χριστὸς ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν, κατὰ
7 καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανε. Μόλις γὰρ
ὑπὲρ δικαίου τις ἀποθανεῖται· ὑπὲρ γὰρ
τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν.
8 Συνίστησι δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς
ὁ Θεὸς, ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν
9 Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε. Πολλῷ οὖν
μᾶλλον, δικαιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι
αὐτοῦ, σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς.
10 Εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ
διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῷ μᾶλ-
λον καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ
11 ζωῇ αὐτοῦ. Οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ καυχώμε-
νοι ἐν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ, δι' οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλά-
12 βομεν. Διὰ τοῦτο ὥσπερ δι' ἑνὸς ἀνθρώπου
ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθε, καὶ διὰ
τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος, καὶ οὕτως εἰς πάν-
τας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διῆλθεν, ἐφ' ᾧ
13 πάντες ἥμαρτον. Ἄχρι γὰρ νόμου ἁμαρτία
ἦν ἐν κόσμῳ· ἁμαρτία δὲ οὐκ ἐλλογεῖται
14 μὴ ὄντος νόμου. Ἀλλ' ἐβασίλευσεν ὁ θά-
νατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Μωσέως, καὶ ἐπὶ
τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι
τῆς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τῆς παραβάσεως Ἀδὰμ, ὅς ἐστι τύπος τοῦ
μέλλοντος. Ἀλλ᾽ οὐχ ὡς τὸ παράπτωμα, 15
οὕτω καὶ τὸ χάρισμα. εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παρα-
πτώματι οἱ πολλοὶ ἀπέθανον, πολλῷ μᾶλ-
λον ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ ἐν χάριτι
τῇ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς
πολλοὺς ἐπερίσσευσε. Καὶ οὐχ ὡς δι᾽ ἑνὸς 16
ἁμαρτήσαντος, τὸ δώρημα· τὸ μὲν γὰρ
κρῖμα ἐξ ἑνὸς εἰς κατάκριμα· τὸ δὲ χά-
ρισμα ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων εἰς
δικαίωμα. Εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι 17
ὁ θάνατος ἐβασίλευσε διὰ τοῦ ἑνὸς, πολλῷ
μᾶλλον οἱ τὴν περισσείαν τῆς χάριτος καὶ
τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες, ἐν
ζωῇ βασιλεύσουσι διὰ τοῦ ἑνὸς Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ. Ἄρα οὖν ὡς δι᾽ ἑνὸς παραπτώματος, 18
εἰς πάντας ἀνθρώπους, εἰς κατάκριμα·
οὕτω καὶ δι᾽ ἑνὸς δικαιώματος, εἰς πάντας
ἀνθρώπους, εἰς δικαίωσιν ζωῆς. Ὥσπερ γὰρ 19
διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἁμαρ-
τωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοὶ, οὕτω καὶ
διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνὸς δίκαιοι κατασα-
θήσονται οἱ πολλοί. Νόμος δὲ παρεισῆλθεν 20
ἵνα πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα. οὗ δὲ ἐ-
πλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν
ἡ χάρις· Ἵνα ὥσπερ ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρ- 21

τία

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τίᾳ ἐν τῷ θανάτῳ, οὕτω καὶ ἡ χάρις βασι-
λεύσῃ διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώ-
νιον, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

ς΄. 6.

1 Τί οὖν ἐροῦμεν; ἐπιμενοῦμεν τῇ ἁμαρ-
2 τίᾳ, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσῃ; Μὴ γένοιτο·
οἵτινες ἀπεθάνομεν τῇ ἁμαρτίᾳ, πῶς ἔτι
3 ζήσομεν ἐν αὐτῇ; Ἢ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι ἐβα-
πτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνα-
4 τον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν; Συνετάφημεν οὖν
αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον·
ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ
τῆς δόξης τοῦ πατρὸς, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινό-
5 τητι ζωῆς περιπατήσωμεν. Εἰ γὰρ σύμφυ-
τοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου
αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα.
6 Τοῦτο γινώσκοντες, ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν
ἄνθρωπος συνεσταυρώθη, ἵνα καταργηθῇ
τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν
7 ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ. Ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδι-
8 καίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. Εἰ δὲ ἀπεθά-
νομεν σὺν Χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι καὶ συ-
9 ζήσομεν αὐτῷ· Εἰδότες ὅτι Χριστὸς ἐγερ-
θεὶς ἐκ νεκρῶν, οὐκέτι ἀποθνήσκει· θάνα-
10 τος αὐτοῦ οὐκ ἔτι κυριεύει. Ὁ γὰρ ἀπέθανε,
τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ· ὃ δὲ ζῇ, ζῇ

τῷ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τῷ Θεῷ. Οὕτω καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε, ἑαυ- 11
τοὺς νεκροὺς μὲν εἶναι τῇ ἁμαρτίᾳ, ζῶντας
δὲ τῷ Θεῷ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ
ἡμῶν. Μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἁμαρτία ἐν 12
τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι, εἰς τὸ ὑπακούειν
αὐτῇ ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ· Μηδὲ 13
παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας
τῇ ἁμαρτίᾳ· ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς
τῷ Θεῷ ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶντας, καὶ τὰ μέ-
λη ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ Θεῷ.
Ἁμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει· οὐ γάρ ἐστε 14
ὑπὸ νόμον, ἀλλ᾽ ὑπὸ χάριν. Τί οὖν; ἁ- 15
μαρτήσομεν, ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὑπὸ νόμον,
ἀλλ᾽ ὑπὸ χάριν; Μὴ γένοιτο. Οὐκ οἴδατε 16
ὅτι ᾧ παριστάνετε ἑαυτοὺς δούλους εἰς ὑπα-
κοήν, δοῦλοί ἐστε ᾧ ὑπακούετε, ἤτοι ἁμαρ-
τίας εἰς θάνατον, ἢ ὑπακοῆς εἰς δικαιο-
σύνην; Χάρις δὲ τῷ Θεῷ ὅτι ἦτε δοῦλοι τῆς 17
ἁμαρτίας, ὑπηκούσατε δὲ ἐκ καρδίας εἰς
ὃν παρεδόθητε τύπον διδαχῆς. Ἐλευθε- 18
ρωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, ἐδουλώθητε τῇ
δικαιοσύνῃ. Ἀνθρώπινον λέγω, διὰ τὴν 19
ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν. ὥσπερ γὰρ πα-
ρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκαθαρ-
σίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ εἰς τὴν ἀνομίαν· οὕτω
νῦν παραστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ

δικαιο-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

20 δικαιοσύνῃ εἰς ἁγιασμόν. Ὅτε γὰρ δοῦλοι
ἦτε τῆς ἁμαρτίας, ἐλεύθεροι ἦτε τῇ δικαιο-
21 σύνῃ. Τίνα οὖν καρπὸν εἴχετε τότε, ἐφ'
οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε; τὸ γὰρ τέλος ἐκεί-
22 νων, θάνατος. Νυνὶ δὲ ἐλευθερωθέντες
ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, δουλωθέντες δὲ τῷ Θεῷ,
ἔχετε τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν· τὸ δὲ
23 τέλος, ζωὴν αἰώνιον. Τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς
ἁμαρτίας, θάνατος· τὸ δὲ χάρισμα τοῦ
Θεοῦ, ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ
Κυρίῳ ἡμῶν.

ζ. 7.

1 Ἢ ἀγνοεῖτε ἀδελφοὶ (γινώσκουσι γὰρ
νόμον λαλῶ) ὅτι ὁ νόμος κυριεύει τοῦ ἀν-
2 θρώπου ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ; Ἡ γὰρ ὕπαν-
δρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται νόμῳ·
ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνήρ, κατήργηται ἀπὸ τοῦ
3 ἀνδρός. Ἄρα οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρὸς μοι-
χαλὶς χρηματίσει, ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἑτέ-
ρῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνήρ, ἐλευθέρα ἐστὶν
ἀπὸ τοῦ νόμου· τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλί-
4 δα, γενομένην ἀνδρὶ ἑτέρῳ. Ὥστε, ἀδελ-
φοί μου, καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ
διὰ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ· εἰς τὸ γενέ-
σθαι ὑμᾶς ἑτέρῳ τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι,
5 ἵνα καρποφορήσωμεν τῷ Θεῷ. Ὅτε γὰρ

ἁμαρ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἦμεν ἐν τῇ σαρκί, τὰ παθήματα τῶν ἁμαρ-
τιῶν τὰ διὰ τοῦ νόμου ἐνηργεῖτο ἐν τοῖς μέ-
λεσιν ἡμῶν, εἰς τὸ καρποφορῆσαι τῷ θα-
νάτῳ· Νυνὶ δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, 6
ἀποθανόντες ἐν ᾧ κατειχόμεθα· ὥστε δουλεύειν
ἡμᾶς ἐν καινότητι πνεύματος, καὶ οὐ πα-
λαιότητι γράμματος. Τί οὖν ἐροῦμεν; Ὁ νό- 7
μος ἁμαρτία; Μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τὴν ἁ-
μαρτίαν οὐκ ἔγνων εἰ μὴ διὰ νόμου. τήν τε
γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ ᾔδειν εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλε-
γεν· Οὐκ ἐπιθυμήσεις. Ἀφορμὴν δὲ λαβοῦ- 8
σα ἡ ἁμαρτία, διὰ τῆς ἐντολῆς κατειργάσα-
το ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν· χωρὶς γὰρ νό-
μου ἁμαρτία νεκρά· Ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς νό- 9
μου ποτέ· ἐλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς, ἡ ἁμαρτία
ἀνέζησεν· Ἐγὼ δὲ ἀπέθανον· καὶ εὑρέθη μοι 10
ἡ ἐντολὴ ἡ εἰς ζωήν, αὕτη εἰς θάνατον. Ἡ 11
γὰρ ἁμαρτία ἀφορμὴν λαβοῦσα διὰ τῆς ἐν-
τολῆς, ἐξηπάτησέ με, καὶ δι᾽ αὐτῆς ἀπέ-
κτεινεν. Ὥστε ὁ μὲν νόμος ἅγιος· καὶ ἡ ἐντο- 12
λὴ ἁγία καὶ δικαία καὶ ἀγαθή. Τὸ οὖν ἀγα- 13
θόν, ἐμοὶ γέγονε θάνατος; Μὴ γένοιτο· ἀλλὰ
ἡ ἁμαρτία, ἵνα φανῇ ἁμαρτία, διὰ τοῦ
ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη θάνατον, ἵνα
γένηται καθ᾽ ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς ἡ
ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς. Οἴδαμεν γὰρ ὅτι 14

ὁ νό-

ὁ νόμος πνευματικός ἐστιν· ἐγὼ δὲ σαρκικός
εἰμι, πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν.
5 Ὃ γὰρ κατεργάζομαι, οὐ γινώσκω· οὐ γὰρ ὃ θέ-
λω, τοῦτο πράσσω, ἀλλ' ὃ μισῶ, τοῦτο ποιῶ.
6 Εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω, τοῦτο ποιῶ, σύμφημι τῷ νό-
7 μῳ ὅτι καλός. Νυνὶ δὲ οὐκ ἔτι ἐγὼ κατεργά-
ζομαι αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρ-
8 τία. Οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοὶ (τουτέστιν
ἐν τῇ σαρκί μου) ἀγαθόν· τὸ γὰρ θέλειν πα-
ράκειταί μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλόν,
9 οὐχ εὑρίσκω. Οὐ γὰρ ὃ θέλω, ποιῶ ἀγαθόν·
20 ἀλλ' ὃ οὐ θέλω κακόν, τοῦτο πράσσω. Εἰ δὲ ὃ
οὐ θέλω ἐγὼ τοῦτο ποιῶ, οὐκ ἔτι ἐγὼ κατεργά-
ζομαι αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρ-
21 τία. Εὑρίσκω ἄρα τὸν νόμον τῷ θέλοντι ἐμοὶ
ποιεῖν τὸ καλόν, ὅτι ἐμοὶ τὸ κακὸν παρά-
22 κειται. Συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ κατὰ
23 τὸν ἔσω ἄνθρωπον· Βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν
τοῖς μέλεσί μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ
τοῦ νοός μου, καὶ αἰχμαλωτίζοντά με τῷ νό-
μῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσί μου.
24 Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος· τίς με ῥύσεται
25 ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου; Εὐχαριστῶ
τῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.
Ἄρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοῒ δουλεύω νό-
μῳ Θεοῦ, τῇ δὲ σαρκὶ, νόμῳ ἁμαρτίας.

η΄. 8.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

η'. 8.

Οὐδὲν ἄρα νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν 1
Χριστῷ Ἰησοῦ, μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦ-
σιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. Ὁ γὰρ νόμος τοῦ 2
πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἠ-
λευθέρωσέ με ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρτίας καὶ
τοῦ θανάτου. Τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου ἐν ᾧ 3
ἠσθένει διὰ τῆς σαρκὸς, ὁ Θεὸς τὸν ἑαυτοῦ
υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρ-
τίας, καὶ περὶ ἁμαρτίας, κατέκρινε τὴν ἁμαρ-
τίαν ἐν τῇ σαρκί. Ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου 4
πληρωθῇ ἐν ἡμῖν τοῖς μὴ κατὰ σάρκα περι-
πατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. Οἱ γὰρ κατὰ σάρ- 5
κα ὄντες, τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν, οἱ δὲ κατὰ
πνεῦμα, τὰ τοῦ πνεύματος. Τὸ γὰρ φρόνη- 6
μα τῆς σαρκὸς, θάνατος· τὸ δὲ φρόνημα
τοῦ πνεύματος, ζωὴ καὶ εἰρήνη· Διότι τὸ 7
φρόνημα τῆς σαρκὸς, ἔχθρα εἰς Θεόν. τῷ
γὰρ νόμῳ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται· οὐδὲ γὰρ
δύναται. Οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες, Θεῷ ἀρέσαι 8
οὐ δύνανται. Ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκὶ, ἀλλ' 9
ἐν πνεύματι, εἴπερ πνεῦμα Θεοῦ οἰκεῖ ἐν
ὑμῖν. εἰ δέ τις πνεῦμα Χριστοῦ οὐκ ἔχει,
οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ. Εἰ δὲ Χριστὸς ἐν ὑμῖν, 10
τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν δι' ἁμαρτίαν· τὸ δὲ
πνεῦμα, ζωὴ διὰ δικαιοσύνην. Εἰ δὲ τὸ 11
πνεῦ-

πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν
οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγείρας τὸν Χριστὸν ἐκ νε-
κρῶν, ζωοποιήσει καὶ τὰ θνητὰ σώματα
ὑμῶν, διὰ τοῦ ἐνοικοῦντος αὐτοῦ πνεύματος
ἐν ὑμῖν. Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, ὀφειλέται
ἐσμὲν οὐ τῇ σαρκί, τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν. Εἰ γὰρ
κατὰ σάρκα ζῆτε, μέλλετε ἀποθνήσκειν· εἰ δὲ
πνεύματι τὰς πράξεις τοῦ σώματος θανα-
14 τοῦτε, ζήσεσθε. Ὅσοι γὰρ πνεύματι Θεοῦ
ἄγονται, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Θεοῦ. Οὐ γὰρ ἐλά-
βετε πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φόβον,
ἀλλ᾽ ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθεσίας, ἐν ᾧ κρά-
16 ζομεν, Ἀββᾶ ὁ πατήρ. Αὐτὸ τὸ πνεῦμα
συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν ὅτι ἐ-
17 σμὲν τέκνα Θεοῦ. Εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονό-
μοι· κληρονόμοι μὲν Θεοῦ, συγκληρονό-
μοι δὲ Χριστοῦ· εἴπερ συμπάσχομεν, ἵνα καὶ
18 συνδοξασθῶμεν. Λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ
ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς
τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς
19 ἡμᾶς. Ἡ γὰρ ἀποκαραδοκία τῆς κτίσεως
τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ ἀπεκδέ-
20 χεται. Τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετά-
γη, οὐχ ἑκοῦσα, ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα·
21 Ἐπ᾽ ἐλπίδι, ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθε-
ρωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς
τὴν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ
Θεοῦ. Οἴδαμεν γὰρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συ- 22
στενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν. Οὐ μόνον 23
δέ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ Πνεύ-
ματος ἔχοντες, καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς
στενάζομεν, υἱοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι, τὴν
ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος ἡμῶν. Τῇ γὰρ 24
ἐλπίδι ἐσώθημεν. ἐλπὶς δὲ βλεπομένη, οὐκ
ἔστιν ἐλπίς· ὃ γὰρ βλέπει τις, τί καὶ ἐλπίζει;
Εἰ δὲ ὃ οὐ βλέπομεν, ἐλπίζομεν, δι' ὑπο- 25
μονῆς ἀπεκδεχόμεθα. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ 26
Πνεῦμα συναντιλαμβάνεται ταῖς ἀσθε-
νείαις ἡμῶν· τὸ γὰρ τί προσευξώμεθα κα-
θὸ δεῖ, οὐκ οἴδαμεν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ Πνεῦ-
μα ὑπερεντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν στεναγμοῖς
ἀλαλήτοις. Ὁ δὲ ἐρευνῶν τὰς καρδίας, οἶ- 27
δε τί τὸ φρόνημα τοῦ Πνεύματος, ὅτι κατὰ
Θεὸν ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἁγίων. Οἴδαμεν δὲ 28
ὅτι τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεόν, πάντα συνεργεῖ
εἰς ἀγαθόν, τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς οὖ-
σιν· Ὅτι οὓς προέγνω, καὶ προώρισε συμ- 29
μόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶ-
ναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελ-
φοῖς. Οὓς δὲ προώρισε, τούτους καὶ ἐκάλε- 30
σε· καὶ οὓς ἐκάλεσε, τούτους καὶ ἐδικαίωσεν·
οὓς δὲ ἐδικαίωσε, τούτους καὶ ἐδόξασε. Τί οὖν 31
ἐροῦ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα; εἰ ὁ Θεὸς ὑπὲρ ἡ-
32 μῶν, τίς καθ' ἡμῶν; Ὅς γε τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ
ἐφείσατο, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρ-
έδωκεν αὐτὸν, πῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ
33 πάντα ἡμῖν χαρίσεται; Τίς ἐγκαλέσει κατὰ
34 ἐκλεκτῶν Θεοῦ; Θεὸς ὁ δικαιῶν. Τίς ὁ κα-
τακρίνων; Χριστὸς ὁ ἀποθανὼν, μᾶλλον δὲ
καὶ ἐγερθεὶς, ὃς καὶ ἔστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, ὃς
35 καὶ ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν. Τίς ἡμᾶς χω-
ρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; Θλῖψις,
ἢ στενοχωρία, ἢ διωγμὸς, ἢ λιμὸς, ἢ γυ-
36 μνότης, ἢ κίνδυνος, ἢ μάχαιρα; (Καθὼς
γέγραπται, Ὅτι ἕνεκά σου θανατούμεθα ὅλην
τὴν ἡμέραν· ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα
37 σφαγῆς) Ἀλλ' ἐν τούτοις πᾶσιν ὑπερνι-
38 κῶμεν διὰ τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς. Πέπει-
σμαι γὰρ ὅτι οὔτε θάνατος, οὔτε ζωὴ, οὔτε ἄγ-
γελοι, οὔτε ἀρχαὶ, οὔτε δυνάμεις, οὔτε ἐν-
39 εστῶτα, οὔτε μέλλοντα, Οὔτε ὕψωμα, οὔτε
βάθος, οὔτε τις κτίσις ἑτέρα δυνήσεται
ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, τῆς
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

θ'. 9.

1 Ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριστῷ, οὐ ψεύδο-
μαι, (συμμαρτυρούσης μοι τῆς συνειδήσεώς
2 μου ἐν Πνεύματι ἁγίῳ,) Ὅτι λύπη μοι

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐστὶ μεγάλη, καὶ ἀδιάλειπτος ὀδύνη τῇ
καρδίᾳ μου· Ηὐχόμην γὰρ αὐτὸς ἐγὼ ἀνά- 3
θεμα εἶναι ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελ-
φῶν μου τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα· Οἵτινές 4
εἰσιν Ἰσραηλῖται, ὧν ἡ υἱοθεσία καὶ ἡ δόξα καὶ
αἱ διαθῆκαι καὶ ἡ νομοθεσία καὶ ἡ λατρεία
καὶ αἱ ἐπαγγελίαι· Ὧν οἱ πατέρες, καὶ ἐξ ὧν 5
ὁ Χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων
Θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.
Οὐχ οἷον δὲ ὅτι ἐκπέπτωκεν ὁ λόγος τοῦ 6
Θεοῦ· οὐ γὰρ πάντες οἱ ἐξ Ἰσραήλ, οὗτοι Ἰσ-
ραήλ· Οὐδ᾽ ὅτι εἰσὶ σπέρμα Ἀβραάμ, 7
πάντες τέκνα· ἀλλ᾽ ἐν Ἰσαὰκ κληθήσε-
ταί σοι σπέρμα. Τουτέστιν, οὐ τὰ τέκνα τῆς 8
σαρκός, ταῦτα τέκνα τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ τὰ τέ-
κνα τῆς ἐπαγγελίας, λογίζεται εἰς σπέρμα.
Ἐπαγγελίας γὰρ ὁ λόγος οὗτος· Κατὰ τὸν 9
καιρὸν τοῦτον ἐλεύσομαι, καὶ ἔσται τῇ Σάρρᾳ
υἱός. Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ Ῥεβέκκα, ἐξ 10
ἑνὸς κοίτην ἔχουσα, Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς ἡ-
μῶν. Μήπω γὰρ γεννηθέντων, μηδὲ πρα- 11
ξάντων τι ἀγαθὸν ἢ κακόν, ἵνα ἡ κατ᾽ ἐκ-
λογὴν τοῦ Θεοῦ πρόθεσις μένῃ, οὐκ ἐξ ἔρ-
γων, ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ καλοῦντος, Ἐρρήθη αὐ- 12
τῇ· Ὅτι ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι.
Καθὼς γέγραπται· Τὸν Ἰακὼβ ἠγάπησα, 13
τὸν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

14 τῷ δὲ Ἠσαῦ ἐμίσησα. Τί οὖν ἐροῦμεν; μὴ
15 ἀδικία παρὰ τῷ Θεῷ; Μὴ γένοιτο. Τῷ
γὰρ Μωσῇ λέγει· Ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ
16 οἰκτειρήσω ὃν ἂν οἰκτείρω. Ἄρα οὖν οὐ τοῦ θέ-
λοντος, οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ ἐλεοῦν-
17 τος Θεοῦ. Λέγει γὰρ ἡ γραφὴ τῷ Φαραὼ·
Ὅτι εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε, ὅπως ἐν-
δείξωμαι ἐν σοὶ τὴν δύναμίν μου, καὶ ὅπως
διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.
18 Ἄρα οὖν ὃν θέλει ἐλεεῖ, ὃν δὲ θέλει σκλη-
19 ρύνει. Ἐρεῖς οὖν μοι· Τί ἔτι μέμφεται;
20 τῷ γὰρ βουλήματι αὐτοῦ τίς ἀνθέστηκε; Μενοῦν-
γε, ὦ ἄνθρωπε, σὺ τίς εἶ ὁ ἀνταποκρινό-
μενος τῷ Θεῷ; Μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ
21 πλάσαντι· Τί με ἐποίησας οὕτως; Ἢ οὐκ
ἔχει ἐξουσίαν ὁ κεραμεὺς τοῦ πηλοῦ, ἐκ τοῦ
αὐτοῦ φυράματος ποιῆσαι, ὃ μὲν εἰς τι-
22 μὴν σκεῦος, ὃ δὲ εἰς ἀτιμίαν; Εἰ δὲ θέλων
ὁ Θεὸς ἐνδείξασθαι τὴν ὀργὴν, καὶ γνωρί-
σαι τὸ δυνατὸν αὐτοῦ, ἤνεγκεν ἐν πολλῇ μα-
κροθυμίᾳ σκεύη ὀργῆς κατηρτισμένα εἰς
23 ἀπώλειαν; Καὶ ἵνα γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον τῆς
δόξης αὐτοῦ ἐπὶ σκεύη ἐλέους, ἃ προητοί-
24 μασεν εἰς δόξαν; Οὓς καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς,
οὐ μόνον ἐξ Ἰουδαίων, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐθνῶν·
25 Ὡς καὶ ἐν τῷ Ὡσηὲ λέγει· Καλέσω τὸν οὐ

λαόν μου, λαόν μου· καὶ τὴν οὐκ ἠγαπημέ-
νην, ἠγαπημένην. Καὶ ἔσται, ἐν τῷ τόπῳ 26
οὗ ἐῤῥήθη αὐτοῖς· Οὐ λαός μου ὑμεῖς, ἐκεῖ
κληθήσονται υἱοὶ Θεοῦ ζῶντος. Ἠσαΐας δὲ 27
κράζει ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ· Ἐὰν ᾖ ὁ ἀριθμὸς
τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσ-
σης, τὸ κατάλειμμα σωθήσεται. Λόγον γὰρ 28
συντελῶν καὶ συντέμνων ἐν δικαιοσύνῃ,
ὅτι λόγον συντετμημένον ποιήσει Κύριος
ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ καθὼς προείρηκεν Ἠ- 29
σαΐας· Εἰ μὴ Κύριος Σαβαὼθ ἐγκατ-
έλιπεν ἡμῖν σπέρμα, ὡς Σόδομα ἂν ἐγε-
νήθημεν, καὶ ὡς Γόμοῤῥα ἂν ὡμοιώθημεν.
Τί οὖν ἐροῦμεν; Ὅτι ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα 30
δικαιοσύνην, κατέλαβε δικαιοσύνην,
δικαιοσύνην δὲ τὴν ἐκ πίστεως· Ἰσραὴλ 31
δὲ διώκων νόμον δικαιοσύνης, εἰς νόμον
δικαιοσύνης οὐκ ἔφθασε. Διατί; Ὅτι οὐκ 32
ἐκ πίστεως, ἀλλ᾽ ὡς ἐξ ἔργων νόμου. προσ-
έκοψαν γὰρ τῷ λίθῳ τοῦ προσκόμματος·
Καθὼς γέγραπται· Ἰδοὺ, τίθημι ἐν Σιὼν 33
λίθον προσκόμματος, καὶ πέτραν σκαν-
δάλου· καὶ πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ᾽ αὐτῷ, οὐ κατ-
αισχυνθήσεται.

ι. 10.

Ἀδελφοί, ἡ μὲν εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρ- 1
δίας,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

δίας, καὶ ἡ δέησις ἡ πρὸς τὸν Θεὸν, ὑπὲρ
2 τοῦ Ἰσραήλ ἐστιν εἰς σωτηρίαν. Μαρτυρῶ
γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον Θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ᾽ οὐ
3 κατ᾽ ἐπίγνωσιν. Ἀγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ
Θεοῦ δικαιοσύνην, καὶ τὴν ἰδίαν δικαιο-
σύνην ζητοῦντες στῆσαι, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ
4 Θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν. Τέλος γὰρ νόμου
Χριστὸς, εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πι-
5 στεύοντι. Μωσῆς γὰρ γράφει τὴν δικαιοσύ-
νην τὴν ἐκ τοῦ νόμου· Ὅτι ὁ ποιήσας αὐτὰ
6 ἄνθρωπος, ζήσεται ἐν αὐτοῖς. Ἡ δὲ ἐκ πί-
στεως δικαιοσύνη οὕτω λέγει· Μὴ εἴπῃς ἐν
καρδίᾳ σου· Τίς ἀναβήσεται εἰς τὸν οὐρανόν;
7 Τοῦτ᾽ ἔστι Χριστὸν καταγαγεῖν. Ἤ· Τίς κα-
ταβήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον; Τοῦτ᾽ ἔστι Χρι-
8 στὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν. Ἀλλὰ τί λέγει;
Ἐγγύς σου τὸ ῥῆμά ἐστιν ἐν τῷ στόματί σου
καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου. τοῦτ᾽ ἔστι τὸ ῥῆμα τῆς
9 πίστεως ὃ κηρύσσομεν· Ὅτι ἐὰν ὁμολογή-
σῃς ἐν τῷ στόματί σου Κύριον Ἰησοῦν, καὶ
πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ Θεὸς αὐ-
10 τὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ. Καρδίᾳ γὰρ
πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην· στόματι δὲ ὁ-
11 μολογεῖται εἰς σωτηρίαν. Λέγει γὰρ ἡ γρα-
φή· Πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ᾽ αὐτῷ, οὐ καται-
12 σχυνθήσεται. Οὐ γάρ ἐστι διαστολὴ Ἰουδαίου τε

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

καὶ Ἕλληνος· ὁ γὰρ αὐτὸς Κύριος πάν-
των, πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμέ-
νους αὐτόν. Πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ 13
ὄνομα Κυρίου, σωθήσεται. Πῶς οὖν ἐπι- 14
καλέσονται εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν; Πῶς
δὲ πιστεύσουσιν οὗ οὐκ ἤκουσαν; Πῶς δὲ ἀ-
κούσουσι χωρὶς κηρύσσοντος; Πῶς δὲ κη- 15
ρύξουσιν ἐὰν μὴ ἀποσταλῶσι; Καθὼς γέ-
γραπται· Ὡς ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγε-
λιζομένων εἰρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων
τὰ ἀγαθά. Ἀλλ᾽ οὐ πάντες ὑπήκουσαν τῷ 16
εὐαγγελίῳ. Ἠσαΐας γὰρ λέγει· Κύριε, τίς
ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; Ἄρα ἡ πίστις ἐξ 17
ἀκοῆς· ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος Θεοῦ. Ἀλ- 18
λὰ λέγω· Μὴ οὐκ ἤκουσαν; Μενοῦνγε εἰς
πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐ-
τῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥή-
ματα αὐτῶν. Ἀλλὰ λέγω· Μὴ οὐκ ἔγνω 19
Ἰσραήλ; Πρῶτος Μωσῆς λέγει· Ἐγὼ
παραζηλώσω ὑμᾶς ἐπ᾽ οὐκ ἔθνει, ἐπὶ ἔθνει
ἀσυνέτῳ παροργιῶ ὑμᾶς. Ἠσαΐας δὲ 20
ἀποτολμᾷ, καὶ λέγει· Εὑρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ
ζητοῦσιν, ἐμφανὴς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ
ἐπερωτῶσι. Πρὸς δὲ τὸν Ἰσραὴλ λέγει· Ὅ- 21
λην τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου
πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα.

ια΄. 11.

1 Λέγω οὖν· Μὴ ἀπώσατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν
αὐτοῦ; Μὴ γένοιτο. καὶ γὰρ ἐγὼ Ἰσραηλίτης
εἰμί, ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ, φυλῆς
2 Βενιαμίν. Οὐκ ἀπώσατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν
αὐτοῦ ὃν προέγνω. Ἢ οὐκ οἴδατε ἐν Ἠλίᾳ
τί λέγει ἡ γραφή, ὡς ἐντυγχάνει τῷ Θεῷ
3 κατὰ τοῦ Ἰσραήλ, λέγων· Κύριε, τοὺς προ-
φήτας σου ἀπέκτειναν, καὶ τὰ θυσιαστήριά
σου κατέσκαψαν· κἀγὼ ὑπελείφθην
4 μόνος, καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχήν μου. Ἀλ-
λὰ τί λέγει αὐτῷ ὁ χρηματισμός; Κατ-
έλιπον ἐμαυτῷ ἑπτακισχιλίους ἄνδρας οἵ-
5 τινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ Βάαλ. Οὕτως
οὖν καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ λεῖμμα κατ᾽
6 ἐκλογὴν χάριτος γέγονεν. Εἰ δὲ χάριτι,
οὐκ ἔτι ἐξ ἔργων· ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκ ἔτι γί-
νεται χάρις. εἰ δὲ ἐξ ἔργων, οὐκ ἔτι ἐστὶ χά-
7 ρις· ἐπεὶ τὸ ἔργον οὐκ ἔτι ἐστὶν ἔργον. Τί
οὖν; Ὃ ἐπιζητεῖ Ἰσραήλ, τούτου οὐκ ἐπ-
έτυχεν· ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐπέτυχεν, οἱ δὲ λοιποὶ
8 ἐπωρώθησαν, (Καθὼς γέγραπται)· Ἔδω-
κεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς πνεῦμα κατανύξεως,
ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ ὦτα τοῦ μὴ
9 ἀκούειν) ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. Καὶ Δα-
βὶδ λέγει· Γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

εἰς παγίδα, καὶ εἰς θήραν, καὶ εἰς σκάνδα-
λον, καὶ εἰς ἀνταπόδομα αὐτοῖς. Σκοτισθή- 10
τωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν·
καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διαπαντὸς σύγκαμ-
ψον. Λέγω οὖν, μὴ ἔπταισαν ἵνα πέσωσι; 11
Μὴ γένοιτο. ἀλλὰ τῷ αὐτῶν παραπτώ-
ματι ἡ σωτηρία τοῖς ἔθνεσιν, εἰς τὸ παρα-
ζηλῶσαι αὐτούς. Εἰ δὲ τὸ παράπτωμα 12
αὐτῶν πλοῦτος κόσμου, καὶ τὸ ἥττημα αὐ-
τῶν πλοῦτος ἐθνῶν, πόσῳ μᾶλλον τὸ πλή-
ρωμα αὐτῶν; Ὑμῖν γὰρ λέγω τοῖς ἔθνεσιν, 13
ἐφ᾽ ὅσον μέν εἰμι ἐγὼ ἐθνῶν ἀπόστολος, τὴν
διακονίαν μου δοξάζω· Εἴ πως παραζη- 14
λώσω μου τὴν σάρκα, καὶ σώσω τινὰς ἐξ
αὐτῶν. Εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν, καταλλα- 15
γὴ κόσμου· τίς ἡ πρόσληψις, εἰ μὴ ζωὴ ἐκ
νεκρῶν; Εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἁγία, καὶ τὸ φύ- 16
ραμα· καὶ εἰ ἡ ῥίζα ἁγία, καὶ οἱ κλάδοι. Εἰ 17
δέ τινες τῶν κλάδων ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ
ἀγριέλαιος ὢν ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς,
καὶ συγκοινωνὸς τῆς ῥίζης καὶ τῆς πιότητος
τῆς ἐλαίας ἐγένου, Μὴ κατακαυχῶ τῶν κλά- 18
δων. εἰ δὲ κατακαυχᾶσαι, οὐ σὺ τὴν ῥίζαν
βαστάζεις, ἀλλ᾽ ἡ ῥίζα σέ. Ἐρεῖς οὖν· Ἐξ- 19
εκλάσθησαν οἱ κλάδοι, ἵνα ἐγὼ ἐγκεντρι-
σθῶ. Καλῶς· τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, 20
σὺ δὲ

σὺ δὲ τῇ πίστει ἕστηκας· μὴ ὑψηλοφρόνει,
21 ἀλλὰ φοβοῦ. Εἰ γὰρ ὁ Θεὸς τῶν κατὰ φύσιν
κλάδων οὐκ ἐφείσατο, μήπως οὐδὲ σοῦ
22 φείσηται. Ἴδε οὖν χρηστότητα καὶ ἀποτο-
μίαν Θεοῦ· ἐπὶ μὲν τοὺς πεσόντας, ἀποτο-
μίαν· ἐπὶ δέ σε χρηστότητα, ἐὰν ἐπιμεί-
νῃς τῇ χρηστότητι· ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ.
23 Καὶ ἐκεῖνοι δὲ, ἐὰν μὴ ἐπιμείνωσι τῇ ἀπι-
στίᾳ, ἐγκεντρισθήσονται· δυνατὸς γάρ ἐστιν ὁ
24 Θεὸς πάλιν ἐγκεντρίσαι αὐτούς. Εἰ γὰρ σὺ
ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ἐξεκόπης ἀγριελαίου, καὶ
παρὰ φύσιν ἐνεκεντρίσθης εἰς καλλι-
έλαιον, πόσῳ μᾶλλον οὗτοι οἱ κατὰ φύσιν, ἐγ-
25 κεντρισθήσονται τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ; Οὐ γὰρ
θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοὶ, τὸ μυστή-
ριον τοῦτο, (ἵνα μὴ ἦτε παρ᾽ ἑαυτοῖς φρό-
νιμοι) ὅτι πώρωσις ἀπὸ μέρους τῷ Ἰσρα-
ὴλ γέγονεν, ἄχρις οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν
26 εἰσέλθῃ. Καὶ οὕτω πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται,
καθὼς γέγραπται· Ἥξει ἐκ Σιὼν ὁ ῥυόμε-
νος, καὶ ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ.
27 Καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ᾽ ἐμοῦ διαθήκη,
ὅταν ἀφέλωμαι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.
28 Κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον, ἐχθροὶ δι᾽ ὑμᾶς·
κατὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν, ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς
29 πατέρας. Ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ χαρίσμα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τα καὶ ἡ κλῆσις τοῦ Θεοῦ. Ὥσπερ γὰρ καὶ ὑμεῖς 30
ποτε ἠπειθήσατε τῷ Θεῷ, νῦν δὲ ἠλεήθητε
τῇ τούτων ἀπειθείᾳ· Οὕτω καὶ οὗτοι νῦν 31
ἠπείθησαν τῷ ἡμετέρῳ ἐλέει, ἵνα καὶ αὐτοὶ
ἐλεηθῶσι. Συνέκλεισε γὰρ ὁ Θεὸς τοὺς πάν- 32
τας εἰς ἀπείθειαν, ἵνα τοὺς πάντας ἐλεή-
σῃ. Ὦ βάθος πλούτου καὶ σοφίας καὶ γνώ- 33
σεως Θεοῦ· ὡς ἀνεξερεύνητα τὰ κρίματα
αὐτοῦ, καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ. Τίς 34
γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου; ἢ τίς σύμβουλος
αὐτοῦ ἐγένετο; Ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ, καὶ 35
ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ; Ὅτι ἐξ αὐτοῦ, καὶ 36
δι᾽ αὐτοῦ, καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα. αὐτῷ ἡ
δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

ιβ΄. 12.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ 1
τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ Θεοῦ, παραστῆσαι τὰ σώ-
ματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν, εὐάρε-
στον τῷ Θεῷ, τὴν λογικὴν λατρείαν ὑ-
μῶν· Καὶ μὴ συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι 2
τούτῳ· ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε τῇ ἀνακαι-
νώσει τοῦ νοὸς ὑμῶν, εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς
τί τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρε-
στον καὶ τέλειον. Λέγω γὰρ διὰ τῆς χάριτος τῆς 3
δοθείσης μοι, παντὶ τῷ ὄντι ἐν ὑμῖν, μὴ
ὑπερφρονεῖν παρ᾽ ὃ δεῖ φρονεῖν· ἀλλὰ

φρονεῖν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν, ἑκάστῳ ὡς ὁ Θεὸς
4 ἐμέρισε μέτρον πίστεως. Καθάπερ γὰρ ἐν
ἑνὶ σώματι μέλη πολλὰ ἔχομεν, τὰ δὲ μέ-
5 λη πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει πρᾶξιν· Οὕ-
τως οἱ πολλοὶ ἓν σῶμά ἐσμεν ἐν Χριστῷ,
6 ὁ δὲ καθ' εἷς, ἀλλήλων μέλη. Ἔχοντες δὲ
χαρίσματα κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν
ἡμῖν διάφορα, εἴτε προφητείαν, κατὰ τὴν
7 ἀναλογίαν τῆς πίστεως· Εἴτε διακονίαν,
ἐν τῇ διακονίᾳ· εἴτε ὁ διδάσκων, ἐν τῇ
8 διδασκαλίᾳ· Εἴτε ὁ παρακαλῶν, ἐν τῇ
παρακλήσει· ὁ μεταδιδοὺς, ἐν ἁπλότητι·
ὁ προϊστάμενος, ἐν σπουδῇ· ὁ ἐλεῶν, ἐν
9 ἱλαρότητι. Ἡ ἀγάπη, ἀνυπόκριτος. Ἀ-
ποστυγοῦντες τὸ πονηρὸν, κολλώμενοι τῷ
10 ἀγαθῷ. Τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φι-
λόστοργοι. Τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμε-
11 νοι. Τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροί. Τῷ πνεύματι
12 ζέοντες. Τῷ Κυρίῳ δουλεύοντες. Τῇ ἐλπί-
δι χαίροντες. Τῇ θλίψει ὑπομένοντες. Τῇ
13 προσευχῇ προσκαρτεροῦντες. Ταῖς χρεί-
αις τῶν ἁγίων κοινωνοῦντες. Τὴν φιλοξε-
14 νίαν διώκοντες. Εὐλογεῖτε τοὺς διώκοντας
15 ὑμᾶς· εὐλογεῖτε, καὶ μὴ καταρᾶσθε. Χαί-
ρειν μετὰ χαιρόντων, καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόν-
16 των. Τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλήλους φρονοῦντες. Μὴ

τὰ ὑψηλὰ φρονοῦντες, ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς
συναπαγόμενοι. Μὴ γίνεσθε φρόνιμοι
παρ' ἑαυτοῖς. Μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ 17
ἀποδιδόντες. Προνοούμενοι καλὰ ἐνώπιον
πάντων ἀνθρώπων. Εἰ δυνατὸν τὸ ἐξ ὑμῶν, 18
μετὰ πάντων ἀνθρώπων εἰρηνεύοντες. Μὴ 19
ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες, ἀγαπητοί· ἀλλὰ δότε
τόπον τῇ ὀργῇ· γέγραπται γάρ· Ἐμοὶ ἐκ-
δίκησις· ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει Κύριος.
Ἐὰν οὖν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, ψώμιζε αὐ- 20
τόν· ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν. τοῦτο γὰρ
ποιῶν, ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν
κεφαλὴν αὐτοῦ. Μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ· 21
ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν.

ιγʹ. 13.

Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις 1
ὑποτασσέσθω. οὐ γάρ ἐστιν ἐξουσία εἰ μὴ
ἀπὸ Θεοῦ· αἱ δὲ οὖσαι ἐξουσίαι, ὑπὸ τοῦ Θεοῦ
τεταγμέναι εἰσίν. Ὥστε ὁ ἀντιτασσόμενος 2
τῇ ἐξουσίᾳ, τῇ τοῦ Θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστη-
κεν· οἱ δὲ ἀνθεστηκότες, ἑαυτοῖς κρίμα λή-
ψονται. Οἱ γὰρ ἄρχοντες οὐκ εἰσὶ φόβος τῶν 3
ἀγαθῶν ἔργων, ἀλλὰ τῶν κακῶν. Θέλεις δὲ
μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν; τὸ ἀγαθὸν ποίει.
καὶ ἕξεις ἔπαινον ἐξ αὐτῆς. Θεοῦ γὰρ διάκο- 4
νός ἐστί σοι εἰς τὸ ἀγαθόν. Ἐὰν δὲ τὸ κα-
κὸν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

κὸν ποιῇς, φοβοῦ· οὐ γὰρ εἰκῇ τὴν μάχαι-
ραν φορεῖ. Θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν, ἔκδικος
5 εἰς ὀργὴν τῷ τὸ κακὸν πράσσοντι. Διὸ
ἀνάγκη ὑποτάσσεσθαι, οὐ μόνον διὰ τὴν
6 ὀργὴν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συνείδησιν. Διὰ
τοῦτο γὰρ καὶ φόρους τελεῖτε· λειτουργοὶ γὰρ
Θεοῦ εἰσιν εἰς αὐτὸ τοῦτο προσκαρτεροῦν-
7 τες. Ἀπόδοτε οὖν πᾶσι τὰς ὀφειλάς· τῷ
τὸν φόρον, τὸν φόρον· τῷ τὸ τέλος, τὸ τέλος·
τῷ τὸν φόβον, τὸν φόβον· τῷ τὴν τιμὴν, τὴν
8 τιμήν. Μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε, εἰ μὴ τὸ
ἀγαπᾷν ἀλλήλους. ὁ γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἕτερον,
9 νόμον πεπλήρωκε. Τὸ γάρ· Οὐ μοιχεύ-
σεις· Οὐ φονεύσεις· Οὐ κλέψεις· Οὐ ψευ-
δομαρτυρήσεις· Οὐκ ἐπιθυμήσεις, καὶ εἴ τις
ἑτέρα ἐντολὴ, ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ ἀνακε-
φαλαιοῦται, ἐν τῷ· Ἀγαπήσεις τὸν πλη-
10 σίον σου ὡς ἑαυτόν. Ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον
κακὸν οὐκ ἐργάζεται. πλήρωμα οὖν νό-
11 μου ἡ ἀγάπη. Καὶ τοῦτο, εἰδότες τὸν καιρὸν,
ὅτι ὥρα ἡμᾶς ἤδη ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι. νῦν
γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία ἢ ὅτε ἐπι-
12 στεύσαμεν. Ἡ νὺξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέ-
ρα ἤγγικεν. ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ
σκότους, καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὅπλα τοῦ φω-
13 τός. Ὡς ἐν ἡμέρᾳ, εὐσχημόνως περιπατή-

σωμεν·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σωμεν· μὴ κώμοις καὶ μέθαις, μὴ κοίταις καὶ
ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ. Ἀλλ' ἐνδύ- 14
σασθε τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ τῆς σαρ-
κὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίας.

ιδ΄. 14.

Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει, προσλαμ- 1
βάνεσθε, μὴ εἰς διακρίσεις διαλογι-
σμῶν. Ὃς μὲν πιστεύει φαγεῖν πάντα, ὁ δὲ 2
ἀσθενῶν λάχανα ἐσθίει. Ὁ ἐσθίων, τὸν μὴ 3
ἐσθίοντα μὴ ἐξουθενείτω· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων, τὸν
ἐσθίοντα μὴ κρινέτω. ὁ Θεὸς γὰρ αὐτὸν
προσελάβετο. Σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον 4
οἰκέτην; Τῷ ἰδίῳ κυρίῳ στήκει ἢ πίπτει.
σταθήσεται δέ· δυνατὸς γάρ ἐστιν ὁ Θεὸς
στῆσαι αὐτόν. Ὃς μὲν κρίνει ἡμέραν παρ' 5
ἡμέραν, ὃς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν. ἕκα-
στος ἐν τῷ ἰδίῳ νοῒ πληροφορείσθω. Ὁ 6
φρονῶν τὴν ἡμέραν, Κυρίῳ φρονεῖ· καὶ ὁ
μὴ φρονῶν τὴν ἡμέραν, Κυρίῳ οὐ φρονεῖ.
ὁ ἐσθίων, Κυρίῳ ἐσθίει· εὐχαριστεῖ γὰρ τῷ
Θεῷ. καὶ ὁ μὴ ἐσθίων, Κυρίῳ οὐκ ἐσθίει,
καὶ εὐχαριστεῖ τῷ Θεῷ. Οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν 7
ἑαυτῷ ζῇ, καὶ οὐδεὶς ἑαυτῷ ἀποθνήσκει.
Ἐάν τε γὰρ ζῶμεν, τῷ Κυρίῳ ζῶμεν· ἐάν 8
τε ἀποθνήσκωμεν, τῷ Κυρίῳ ἀποθνήσκο-
μεν. ἐάν τε οὖν ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνή-

σκω-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

9 σκωμεν, τοῦ Κυρίου ἐσμέν. Εἰς τοῦτο γὰρ
Χριστὸς καὶ ἀπέθανε καὶ ἀνέστη καὶ ἀνέζησεν,
10 ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ. Σὺ δὲ τί
κρίνεις, τὸν ἀδελφόν σου; ἢ καὶ σὺ τί
ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου; πάντες γὰρ πα-
11 ραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ. Γέ-
γραπται γάρ· Ζῶ ἐγώ, λέγει Κύριος· ὅτι
ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ πᾶσα γλῶσσα
12 ἐξομολογήσεται τῷ Θεῷ. Ἄρα οὖν ἕκα-
στος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει τῷ Θεῷ.
13 Μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν· ἀλλὰ τοῦτο
κρίνατε μᾶλλον, τὸ μὴ τιθέναι πρόσκομ-
14 μα τῷ ἀδελφῷ, ἢ σκάνδαλον. Οἶδα καὶ
πέπεισμαι ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ, ὅτι οὐδὲν κοι-
νὸν δι᾽ ἑαυτοῦ· εἰ μὴ τῷ λογιζομένῳ τι κοι-
15 νὸν εἶναι, ἐκείνῳ κοινόν. Εἰ δὲ διὰ βρῶμα
ὁ ἀδελφός σου λυπεῖται, οὐκ ἔτι κατὰ ἀγά-
πην περιπατεῖς. μὴ τῷ βρώματί σου
ἐκεῖνον ἀπόλλυε ὑπὲρ οὗ Χριστὸς ἀπέθανε.
16 Μὴ βλασφημείσθω οὖν ὑμῶν τὸ ἀγαθόν.
17 Οὐ γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ βρῶσις καὶ
πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη, καὶ εἰρήνη, καὶ
18 χαρὰ ἐν Πνεύματι ἁγίῳ. Ὁ γὰρ ἐν τούτοις
δουλεύων τῷ Χριστῷ, εὐάρεστος τῷ Θεῷ
19 καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις. Ἄρα οὖν τὰ
τῆς εἰρήνης διώκωμεν, καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς τῆς

εἰς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

εἰς ἀλλήλους. Μὴ ἕνεκεν βρώματος κατά- 20
λυε τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ. πάντα μὲν καθαρά·
ἀλλὰ κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσ-
κόμματος ἐσθίοντι. Καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν 21
κρέα, μηδὲ πιεῖν οἶνον, μηδὲ ἐν ᾧ ὁ ἀδελ-
φός (σου προσκόπτει ἢ σκανδαλίζεται) ἢ ἀ-
σθενεῖ. Σὺ πίστιν ἔχεις· κατὰ σαυτὸν ἔχε ἐν- 22
ώπιον τοῦ Θεοῦ. Μακάριος ὁ μὴ κρίνων ἑαυ-
τὸν ἐν ᾧ δοκιμάζει. Ὁ δὲ διακρινόμενος, 23
ἐὰν φάγῃ, κατακέκριται, ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως.
πᾶν δὲ ὃ οὐκ ἐκ πίστεως, ἁμαρτία ἐστίν.

ιε'. 15.

Ὀφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀ- 1
σθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν, καὶ μὴ
ἑαυτοῖς ἀρέσκειν. Ἕκαστος γὰρ ἡμῶν τῷ 2
πλησίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰ-
κοδομήν. Καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ ἤρε- 3
σεν, ἀλλὰ, καθὼς γέγραπται· Οἱ ὀνειδι-
σμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε, ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ.
Ὅσα γὰρ προεγράφη, εἰς τὴν ἡμετέραν 4
διδασκαλίαν προεγράφη· ἵνα διὰ τῆς
ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως τῶν γραφῶν,
τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν. Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ὑπο- 5
μονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως δῴη ὑμῖν τὸ
αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις, κατὰ Χριστὸν Ἰη-
σοῦν· Ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἑνὶ στόματι δο- 6
ξάζη-

ξάζητε τὸν Θεὸν καὶ πατέρα τοῦ Κυρίου ἡ-
7 μῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Διὸ προσλαμβάνεσθε
ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς προσελάβε-
8 το ἡμᾶς εἰς δόξαν Θεοῦ. Λέγω δὲ Ἰησοῦν
Χριστὸν διάκονον γεγενῆσθαι περιτομῆς
ὑπὲρ ἀληθείας Θεοῦ, εἰς τὸ βεβαιῶσαι
9 τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων· Τὰ δὲ ἔθνη
ὑπὲρ ἐλέους δοξάσαι τὸν Θεόν· καθὼς γέ-
γραπται· Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι
10 ἐν ἔθνεσι, καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ. Καὶ
πάλιν λέγει· Εὐφράνθητε ἔθνη μετὰ τοῦ λαοῦ
11 αὐτοῦ. Καὶ πάλιν· Αἰνεῖτε τὸν Κύριον πάν-
τα τὰ ἔθνη, καὶ ἐπαινέσατε αὐτὸν πάντες οἱ
12 λαοί. Καὶ πάλιν Ἡσαΐας λέγει· Ἔσται ἡ
ῥίζα τοῦ Ἰεσσαί, καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν
13 ἐθνῶν, ἐπ᾽ αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν. Ὁ δὲ Θεὸς
τῆς ἐλπίδος πληρώσαι ὑμᾶς πάσης χα-
ρᾶς καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεύειν, εἰς τὸ πε-
ρισσεύειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι, ἐν δυνάμει
14 Πνεύματος ἁγίου. Πέπεισμαι δὲ, ἀδελ-
φοί μου, καὶ αὐτὸς ἐγὼ περὶ ὑμῶν, ὅτι καὶ
αὐτοὶ μεστοί ἐστε ἀγαθωσύνης, πεπληρω-
μένοι πάσης γνώσεως, δυνάμενοι καὶ ἀλλή-
15 λους νουθετεῖν. Τολμηρότερον δὲ ἔγραψα
ὑμῖν, ἀδελφοί, ἀπὸ μέρους, ὡς ἐπανα-
μιμνήσκων ὑμᾶς διὰ τὴν χάριν τὴν
δοθεῖ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

δοθεῖσάν μοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, Εἰς τὸ εἶναί με 16
λειτουργὸν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὰ ἔθνη, ἱερουρ-
γοῦντα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἵνα γένηται
ἡ προσφορὰ τῶν ἐθνῶν εὐπρόσδεκτος, ἡ-
γιασμένη ἐν Πνεύματι ἁγίῳ. Ἔχω οὖν 17
καύχησιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τὰ πρὸς Θεόν.
Οὐ γὰρ τολμήσω λαλεῖν τι ὧν οὐ κατειργά- 18
σατο Χριστὸς δι' ἐμοῦ, εἰς ὑπακοὴν ἐθνῶν,
λόγῳ καὶ ἔργῳ, Ἐν δυνάμει σημείων καὶ τε- 19
ράτων, ἐν δυνάμει Πνεύματος Θεοῦ· ὥστε
με ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ κύκλῳ μέχρι τοῦ
Ἰλλυρικοῦ πεπληρωκέναι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
Χριστοῦ. Οὕτω δὲ φιλοτιμούμενον εὐαγγε- 20
λίζεσθαι, οὐχ ὅπου ὠνομάσθη Χριστὸς, ἵνα
μὴ ἐπ' ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ·
Ἀλλὰ, καθὼς γέγραπται· Οἷς οὐκ ἀνηγ- 21
γέλη περὶ αὐτοῦ, ὄψονται· καὶ οἳ οὐκ ἀκη-
κόασι, συνήσουσι. Διὸ καὶ ἐνεκοπτόμην 22
τὰ πολλὰ τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς. Νυνὶ δὲ 23
μηκέτι τόπον ἔχων ἐν τοῖς κλίμασι τού-
τοις, ἐπιποθίαν δὲ ἔχων τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑ-
μᾶς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν· Ὡς ἐὰν πορεύω- 24
μαι εἰς τὴν Σπανίαν, ἐλεύσομαι πρὸς
ὑμᾶς· ἐλπίζω γὰρ διαπορευόμενος θεά-
σασθαι ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆ-
ναι ἐκεῖ· ἐὰν ὑμῶν πρῶτον ἀπὸ μέρους
ἐμπλη-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐμπλησθῶ. Νυνὶ δὲ πορεύομαι εἰς Ἱερου-
σαλὴμ, διακονῶν τοῖς ἁγίοις. Εὐδόκη-
σαν γὰρ Μακεδονία καὶ Ἀχαΐα κοινωνίαν
τινὰ ποιήσασθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν ἁγίων
7 τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ. Εὐδόκησαν γὰρ, καὶ ὀφει-
λέται αὐτῶν εἰσίν. εἰ γὰρ τοῖς πνευματι-
κοῖς αὐτῶν ἐκοινώνησαν τὰ ἔθνη, ὀφεί-
λουσι καὶ ἐν τοῖς σαρκικοῖς λειτουργῆσαι
8 αὐτοῖς. Τοῦτο οὖν ἐπιτελέσας, καὶ σφραγι-
σάμενος αὐτοῖς τὸν καρπὸν τοῦτον, ἀπ-
9 ελεύσομαι δι' ὑμῶν εἰς τὴν Σπανίαν. Οἶ-
δα δὲ ὅτι ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς, ἐν πλη-
ρώματι εὐλογίας τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ
30 ἐλεύσομαι. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελ-
φοὶ, διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
καὶ διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ Πνεύματος, συν-
αγωνίσασθαί μοι ἐν ταῖς προσευχαῖς
31 ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Θεόν· Ἵνα ῥυσθῶ ἀπὸ
τῶν ἀπειθούντων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ· καὶ ἵνα ἡ
διακονία μου ἡ εἰς Ἱερουσαλὴμ εὐπρόσ-
32 δεκτος γένηται τοῖς ἁγίοις· Ἵνα ἐν χαρᾷ
ἔλθω πρὸς ὑμᾶς διὰ θελήματος Θεοῦ,
33 καὶ συναναπαύσωμαι ὑμῖν. Ὁ δὲ Θεὸς τῆς
εἰρήνης μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν.

ιϛʹ. 16.

1 Συνίστημι δὲ ὑμῖν Φοίβην τὴν ἀδελ-
φὴν

φὴν ἡμῶν, οὖσαν διάκονον τῆς ἐκκλησίας
τῆς ἐν Κεγχρεαῖς· Ἵνα αὐτὴν προσδέξη- 2
σθε ἐν Κυρίῳ ἀξίως τῶν ἁγίων, καὶ παρα-
στῆτε αὐτῇ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν χρῄζῃ πράγμα-
τι· καὶ γὰρ αὕτη προστάτις πολλῶν ἐγενήθη,
καὶ αὐτοῦ ἐμοῦ. Ἀσπάσασθε Πρίσκιλλαν καὶ 3
Ἀκύλαν τοὺς συνεργούς μου ἐν Χριστῷ Ἰη-
σοῦ· (Οἵτινες ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου τὸν ἑαυτῶν 4
τράχηλον ὑπέθηκαν· οἷς οὐκ ἐγὼ μόνος
εὐχαριστῶ, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι
τῶν ἐθνῶν) Καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκ- 5
κλησίαν. Ἀσπάσασθε Ἐπαίνετον τὸν ἀγα-
πητόν μου, ὅς ἐστιν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας εἰς
Χριστόν. Ἀσπάσασθε Μαριάμ, ἥτις πολ- 6
λὰ ἐκοπίασεν εἰς ἡμᾶς. Ἀσπάσασθε Ἀν- 7
δρόνικον καὶ Ἰουνίαν τοὺς συγγενεῖς μου, καὶ συν-
αιχμαλώτους μου. οἵτινες εἰσὶν ἐπίσημοι
ἐν τοῖς ἀποστόλοις, οἳ καὶ πρὸ ἐμοῦ γεγόνα-
σιν ἐν Χριστῷ. Ἀσπάσασθε Ἀμπλίαν 8
τὸν ἀγαπητόν μου ἐν Κυρίῳ. Ἀσπάσασθε 9
Οὐρβανὸν τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν Χριστῷ, καὶ
Στάχυν τὸν ἀγαπητόν μου. Ἀσπάσασθε 10
Ἀπελλῆν, τὸν δόκιμον ἐν Χριστῷ. Ἀσπά-
σασθε τοὺς ἐκ τῶν Ἀριστοβούλου. Ἀσπάσα- 11
σθε Ἡροδίωνα τὸν συγγενῆ μου. Ἀσπάσα-
σθε τοὺς ἐκ τῶν Ναρκίσσου, τοὺς ὄντας ἐν Κυ-
ρίῳ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

12 ρίῳ. Ἀσπάσασθε Τρύφαιναν καὶ Τρυφῶ-
σαν τὰς κοπιώσας ἐν Κυρίῳ. Ἀσπάσα-
σθε Περσίδα τὴν ἀγαπητήν, ἥτις πολλὰ
13 ἐκοπίασεν ἐν Κυρίῳ. Ἀσπάσασθε Ῥοῦ-
φον τὸν ἐκλεκτὸν ἐν Κυρίῳ, καὶ τὴν μητέρα
14 αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ. Ἀσπάσασθε Ἀσύγκριτον,
Φλέγοντα, Ἑρμᾶν, Πατρόβαν, Ἑρμῆν, καὶ
15 τοὺς σὺν αὐτοῖς ἀδελφούς. Ἀσπάσασθε
Φιλόλογον καὶ Ἰουλίαν, Νηρέα καὶ τὴν ἀ-
δελφὴν αὐτοῦ, καὶ Ὀλυμπᾶν, καὶ τοὺς σὺν
16 αὐτοῖς πάντας ἁγίους. Ἀσπάσασθε ἀλλή-
λους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. Ἀσπάζονται ὑ-
17 μᾶς αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Χριστοῦ. Παρακαλῶ
δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, σκοπεῖν τοὺς τὰς διχο-
στασίας καὶ τὰ σκάνδαλα παρὰ τὴν διδα-
χὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε, ποιοῦντας· καὶ ἐκ-
18 κλίνατε ἀπ' αὐτῶν. Οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ Κυ-
ρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ οὐ δουλεύουσιν, ἀλ-
λὰ τῇ ἑαυτῶν κοιλίᾳ· καὶ διὰ τῆς χρηστολο-
γίας καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶσι τὰς καρδίας
19 τῶν ἀκάκων. Ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς πάντας
ἀφίκετο. Χαίρω οὖν τὸ ἐφ' ὑμῖν· θέλω δὲ ὑ-
μᾶς σοφοὺς μὲν εἶναι εἰς τὸ ἀγαθόν, ἀκε-
20 ραίους δὲ εἰς τὸ κακόν. Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης
συντρίψει τὸν Σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑ-
μῶν ἐν τάχει. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. Ἀμήν. Ἀσπά- 21
ζονται ὑμᾶς Τιμόθεος ὁ συνεργός μου καὶ
Λούκιος καὶ Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος, οἱ
συγγενεῖς μου. Ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ 22
Τέρτιος ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν ἐν Κυ-
ρίῳ. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος ὁ ξένος μου 23
καὶ τῆς ἐκκλησίας ὅλης. Ἀσπάζεται ὑμᾶς
Ἔραστος ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως, καὶ Κούαρ-
τος ὁ ἀδελφός. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν 24
Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.
Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στηρίξαι κατὰ τὸ εὐ- 25
αγγέλιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα Ἰησοῦ Χριστοῦ,
κατὰ ἀποκάλυψιν μυστηρίου χρόνοις αἰω-
νίοις σεσιγημένου· Φανερωθέντος δὲ νῦν 26
διά τε γραφῶν προφητικῶν, κατ' ἐπιταγ-
ὴν τοῦ αἰωνίου Θεοῦ, εἰς ὑπακοὴν πίστεως,
εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος· Μόνῳ 27
σοφῷ Θεῷ, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα
εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

Πρὸς Ῥωμαίους ἐγράφη ἀπὸ Κορίνθου διὰ Φοίβης τῆς διακόνου τῆς ἐν Κεγχρεαῖς ἐκκλησίας.

ΠΑΥ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ΠΑΥ΄ΛΟΥ ΤΟΥ͂ Α᾿ΠΟ-
ΣΤΟ΄ΛΟΥ Η῾ ΠΡΟ΄Σ ΚΟ-
ΡΙΝΘΙ΄ΟΥΣ Ε᾿ΠΙΣΤΟ-
ΛΗ΄ ΠΡΩ΄ΤΗ.

Κεφ. α΄. 1.

1 ΠΑΥ΄ΛΟΣ κλητὸς ἀπόστολος
Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ θελήματος
Θεοῦ, καὶ Σωσθένης ὁ ἀδελφὸς·
2 Τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίν-
θῳ, ἡγιασμένοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, κλη-
τοῖς ἁγίοις, σὺν πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμέ-
νοις τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
3 στοῦ ἐν παντὶ τόπῳ, αὐτῶν τε καὶ ἡμῶν· Χά-
ρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡ-
4 μῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εὐχαρι-
στῶ τῷ Θεῷ μου πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἐπὶ
τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν Χρι-
5 στῷ Ἰησοῦ· Ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν
αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ γνώσει·
6 Καθὼς τὸ μαρτύριον τοῦ Χριστοῦ ἐβεβαιώ-
7 θη ἐν ὑμῖν· Ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν
μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχομένους τὴν
ἀπο-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἀποκάλυψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ. Ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως τέλους ἀν- 8
εγκλήτους ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πιστὸς ὁ Θεὸς, δι᾽ οὗ ἐκλή- 9
θητε εἰς κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, 10
ἀδελφοὶ, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡ-
μῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε
πάντες, καὶ μὴ ᾖ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἦτε δὲ
κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῒ καὶ ἐν τῇ
αὐτῇ γνώμῃ. Ἐδηλώθη γάρ μοι περὶ ὑ- 11
μῶν, ἀδελφοί μου, ὑπὸ τῶν Χλόης, ὅτι ἔρι-
δες ἐν ὑμῖν εἰσι. Λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἕκαστος 12
ὑμῶν λέγει· Ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, ἐγὼ δὲ
Ἀπολλὼ, ἐγὼ δὲ Κηφᾶ, ἐγὼ δὲ Χριστοῦ. Με- 13
μέρισται ὁ Χριστός; μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη
ὑπὲρ ὑμῶν, ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβα-
πτίσθητε; Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ ὅτι οὐδένα 14
ὑμῶν ἐβάπτισα, εἰ μὴ Κρίσπον καὶ Γάϊον·
Ἵνα μή τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐ- 15
βάπτισα. Ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ 16
οἶκον· λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον ἐβά-
πτισα. Οὐ γὰρ ἀπέστειλέ με Χριστὸς βαπτί- 17
ζειν, ἀλλ᾽ εὐαγγελίζεσθαι· οὐκ ἐν σοφίᾳ
λόγου, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ.
Ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολ- 18

λυμέ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

λομένοις μωρία ἐστὶ, τοῖς δὲ σωζομένοις
19 ἡμῖν δύναμις Θεοῦ ἐστι. Γέγραπται γάρ·
Ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύν-
20 εσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω. Ποῦ σοφός; Ποῦ
γραμματεύς; Ποῦ συζητητὴς τοῦ αἰῶνος
τούτου; Οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ Θεὸς τὴν σο-
21 φίαν τοῦ κόσμου τούτου; Ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σο-
φίᾳ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σο-
φίας τὸν Θεὸν, εὐδόκησεν ὁ Θεὸς διὰ τῆς
μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύ-
22 οντας. Ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι σημεῖον αἰτοῦσι,
23 καὶ Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν· Ἡμεῖς δὲ κη-
ρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις
24 μὲν σκάνδαλον, Ἕλλησι δὲ μωρίαν· Αὐ-
τοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι
Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν.
25 Ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ Θεοῦ, σοφώτερον τῶν ἀνθρώ-
πων ἐστί· καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ Θεοῦ, ἰσχυρότερον
26 τῶν ἀνθρώπων ἐστί. Βλέπετε γὰρ τὴν κλῆσιν
ὑμῶν, ἀδελφοὶ, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ
σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοὶ, οὐ πολλοὶ εὐγε-
27 νεῖς· Ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο
ὁ Θεὸς ἵνα τοὺς σοφοὺς καταισχύνῃ, καὶ τὰ
ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα
28 καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά· Καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ
κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Θεὸς, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταρ-
γήσῃ· Ὅπως μὴ καυχήσηται πᾶσα σὰρξ 29
ἐνώπιον αὐτοῦ. Ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν 30
Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ
Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπο-
λύτρωσις· Ἵνα, καθὼς γέγραπται· Ὁ 31
καυχώμενος, ἐν Κυρίῳ καυχάσθω.

β΄. 2.

Κἀγὼ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, ἦλ- 1
θον οὐ καθ' ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας,
καταγγέλλων ὑμῖν τὸ μαρτύριον τοῦ Θεοῦ.
Οὐ γὰρ ἔκρινα τοῦ εἰδέναι τι ἐν ὑμῖν εἰ μὴ 2
Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον.
Καὶ ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρό- 3
μῳ πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς. Καὶ ὁ 4
λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά μου οὐκ ἐν πει-
θοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν
ἀποδείξει πνεύματος καὶ δυνάμεως· Ἵνα 5
ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ᾖ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων,
ἀλλ' ἐν δυνάμει Θεοῦ. Σοφίαν δὲ λαλοῦ- 6
μεν ἐν τοῖς τελείοις· σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος
τούτου, οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου
τῶν καταργουμένων· Ἀλλὰ λαλοῦμεν σο- 7
φίαν Θεοῦ ἐν μυστηρίῳ, τὴν ἀποκεκρυμ-
μένην, ἣν προώρισεν ὁ Θεὸς πρὸ τῶν αἰώ-
νων εἰς δόξαν ἡμῶν. Ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν· εἰ γὰρ ἔγνωσαν,
οὐκ ἂν τὸν Κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν.
9 Ἀλλὰ καθὼς γέγραπται· Ἃ ὀφθαλμὸς
οὐκ εἶδε, καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν
ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς
10 τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Ἡμῖν δὲ ὁ Θεὸς ἀπ-
εκάλυψε διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ· τὸ
γὰρ Πνεῦμα πάντα ἐρευνᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ
11 Θεοῦ. Τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώ-
που, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐ-
τῷ; Οὕτω καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ οὐδεὶς οἶδεν, εἰ μὴ
12 τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. Ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα
τοῦ κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τὸ
ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ
13 χαρισθέντα ἡμῖν· Ἃ καὶ λαλοῦμεν, οὐκ ἐν
διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ'
ἐν διδακτοῖς Πνεύματος ἁγίου· πνευμα-
14 τικοῖς πνευματικὰ συγκρίνοντες. Ψυχι-
κὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ Πνεύ-
ματος τοῦ Θεοῦ· μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστι, καὶ οὐ
δύναται γνῶναι, ὅτι πνευματικῶς ἀνα-
15 κρίνεται. Ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνει μὲν
πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται.
16 Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου, ὃς συμβιβάσει
αὐτόν; Ἡμεῖς δὲ νοῦν Χριστοῦ ἔχομεν.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

γ'. 3.

Καὶ ἐγὼ, ἀδελφοὶ, οὐκ ἠδυνήθην λα- 1
λῆσαι ὑμῖν ὡς πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς
σαρκικοῖς, ὡς νηπίοις ἐν Χριστῷ. Γάλα 2
ὑμᾶς ἐπότισα, καὶ οὐ βρῶμα· οὔπω γὰρ ἠδύ-
νασθε· ἀλλ' οὔτε ἔτι νῦν δύνασθε. Ἔτι γὰρ 3
σαρκικοί ἐστε. ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἔρις
καὶ διχοστασίαι, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε, καὶ κατὰ ἄν-
θρωπον περιπατεῖτε; Ὅταν γὰρ λέγῃ τις· 4
Ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου· ἕτερος δέ· Ἐγὼ
Ἀπολλὼ, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε; Τίς οὖν ἐστι 5
Παῦλος, τίς δὲ Ἀπολλὼς, ἀλλ' ἢ διάκο-
νοι δι' ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ ἑκάστῳ ὡς ὁ Κύ-
ριος ἔδωκεν; Ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλὼς 6
ἐπότισεν· ἀλλ' ὁ Θεὸς ηὔξανεν. Ὥστε οὔτε ὁ 7
φυτεύων ἐστί τι, οὔτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ αὐ-
ξάνων Θεός. Ὁ φυτεύων δὲ καὶ ὁ ποτίζων ἕν 8
εἰσιν· ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται
κατὰ τὸν ἴδιον κόπον. Θεοῦ γάρ ἐσμεν συν- 9
εργοί· Θεοῦ γεώργιον, Θεοῦ οἰκοδομή ἐστε.
Κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν 10
μοι, ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων θεμέλιον τέθει-
κα, ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ· ἕκαστος δὲ βλε-
πέτω πῶς ἐποικοδομεῖ. Θεμέλιον γὰρ ἄλ- 11
λον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμε-
νον, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς ὁ Χριστός. Εἰ δέ τις ἐποι- 12

κοδο-

κοδομεῖ ἐπὶ τὸν θεμέλιον τοῦτον, χρυσόν, ἄρ-
γυρον, λίθους τιμίους, ξύλα, χόρτον, καλά-
13 μην· Ἑκάστου τὸ ἔργον φανερὸν γενήσεται·
ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει· ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκα-
λύπτεται· καὶ ἑκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστι, τὸ
14 πῦρ δοκιμάσει. Εἴ τινος τὸ ἔργον μένει ὃ ἐπῳ-
15 κοδόμησε, μισθὸν λήψεται· Εἴ τινος τὸ ἔρ-
γον κατακαήσεται, ζημιωθήσεται· αὐτὸς
16 δὲ σωθήσεται, οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός. Οὐκ
οἴδατε ὅτι ναὸς Θεοῦ ἐστε, καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ
17 Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; Εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ
φθείρει, φθερεῖ τοῦτον ὁ Θεός· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ
18 Θεοῦ ἅγιός ἐστιν, οἵτινές ἐστε ὑμεῖς. Μηδεὶς
ἑαυτὸν ἐξαπατάτω· εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶ-
ναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, μωρὸς γε-
19 νέσθω, ἵνα γένηται σοφός. Ἡ γὰρ σοφία τοῦ
κόσμου τούτου, μωρία παρὰ τῷ Θεῷ ἐστι.
γέγραπται γάρ· Ὁ δρασσόμενος τοὺς σο-
20 φοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν. Καὶ πάλιν·
Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σο-
21 φῶν ὅτι εἰσὶ μάταιοι. Ὥστε μηδεὶς καυ-
χάσθω ἐν ἀνθρώποις· πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστιν·
22 Εἴτε Παῦλος, εἴτε Ἀπολλώς, εἴτε Κη-
φᾶς, εἴτε κόσμος, εἴτε ζωή, εἴτε θάνατος,
εἴτε ἐνεστῶτα, εἴτε μέλλοντα· πάντα ὑμῶν
23 ἐστιν· Ὑμεῖς δὲ, Χριστοῦ· Χριστὸς δὲ, Θεοῦ.

δ΄. 4.

Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος, 1
ὡς ὑπηρέτας Χριστοῦ, καὶ οἰκονόμους μυστη-
ρίων Θεοῦ. Ὃ δὲ λοιπὸν, ζητεῖται ἐν τοῖς 2
οἰκονόμοις, ἵνα πιστός τις εὑρεθῇ. Ἐμοὶ δὲ 3
εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν ἵνα ὑφ᾽ ὑμῶν ἀνακριθῶ,
ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέρας· ἀλλ᾽ οὐδὲ ἐμ-
αυτὸν ἀνακρίνω. Οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ σύν- 4
οιδα· ἀλλ᾽ οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι· ὁ
δὲ ἀνακρίνων με, Κύριός ἐστιν. Ὥστε μὴ πρὸ 5
καιροῦ τι κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ Κύριος· ὃς
καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους, καὶ φανε-
ρώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν· καὶ τότε ὁ
ἔπαινος γενήσεται ἑκάστῳ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ.
Ταῦτα δὲ, ἀδελφοὶ, μετεσχημάτισα εἰς 6
ἐμαυτὸν καὶ Ἀπολλὼ δι᾽ ὑμᾶς· ἵνα ἐν ἡμῖν
μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται φρονεῖν,
ἵνα μὴ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς φυσιοῦσθε κατὰ τοῦ
ἑτέρου. Τίς γάρ σε διακρίνει; Τί δὲ ἔχεις ὃ 7
οὐκ ἔλαβες; Εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι
ὡς μὴ λαβών; Ἤδη κεκορεσμένοι ἐστὲ, ἤδη 8
ἐπλουτήσατε, χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσα-
τε· καὶ ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε· ἵνα καὶ ἡ-
μεῖς ὑμῖν συμβασιλεύσωμεν. Δοκῶ γὰρ 9
ὅτι ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους
ἀπέδειξεν ὡς ἐπιθανατίους, ὅτι θέατρον

ἐγενή-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀν-
10 θρώποις. Ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χριστὸν, ὑμεῖς
δὲ φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑ-
μεῖς δὲ ἰσχυροί· ὑμεῖς ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτι-
11 μοι. Ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινῶμεν καὶ δι-
ψῶμεν, καὶ γυμνητεύομεν, καὶ κολαφιζό-
12 μεθα, καὶ ἀστατοῦμεν· Καὶ κοπιῶμεν, ἐργα-
ζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσί. λοιδορούμενοι,
13 εὐλογοῦμεν· διωκόμενοι, ἀνεχόμεθα· Βλα-
σφημούμενοι, παρακαλοῦμεν· ὡς περικα-
θάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων
14 περίψημα ἕως ἄρτι. Οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς
γράφω ταῦτα, ἀλλ᾽ ὡς τέκνα μου ἀγα-
15 πητὰ νουθετῶ. Ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγω-
γοὺς ἔχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ᾽ οὐ πολλοὺς πα-
τέρας. ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγ-
16 γελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα. Παρακαλῶ οὖν
17 ὑμᾶς, μιμηταί μου γίνεσθε. Διὰ τοῦτο
ἔπεμψα ὑμῖν Τιμόθεον, ὅς ἐστι τέκνον μου
ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν Κυρίῳ, ὃς ὑμᾶς ἀνα-
μνήσει τὰς ὁδούς μου τὰς ἐν Χριστῷ, καθὼς
πανταχοῦ ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω.
18 Ὡς μὴ ἐρχομένου δέ μου πρὸς ὑμᾶς, ἐφυ-
19 σιώθησάν τινες. Ἐλεύσομαι δὲ ταχέως
πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ γνώ-
σομαι οὐ τὸν λόγον τῶν πεφυσιωμένων, ἀλλὰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τὴν δύναμιν. Οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία 20
τοῦ Θεοῦ, ἀλλ᾽ ἐν δυνάμει. Τί θέλετε; Ἐν 21
ῥάβδῳ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ,
πνεύματί τε πρᾳότητος;

Κε. 5.

Ὅλως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοι- 1
αύτη πορνεία ἥτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὀ-
νομάζεται, ὥστε γυναῖκά τινα τοῦ πατρὸς
ἔχειν. Καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι ἐστὲ, καὶ 2
οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε, ἵνα ἐξαρθῇ ἐκ
μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ποιήσας; Ἐγὼ 3
μὲν γὰρ ὡς ἀπὼν τῷ σώματι, παρὼν δὲ τῷ
πνεύματι, ἤδη κέκρικα ὡς παρὼν τὸν οὕτω
τοῦτο κατεργασάμενον, Ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ 4
Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, συναχθέντων
ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος, σὺν τῇ δυ-
νάμει τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, Πα- 5
ραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ Σατανᾷ εἰς ὄλε-
θρον τῆς σαρκὸς, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ
ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Οὐ καλὸν τὸ καύ- 6
χημα ὑμῶν. Οὐκ οἴδατε ὅτι μικρὰ ζύμη
ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ; Ἐκκαθάρατε οὖν 7
τὴν παλαιὰν ζύμην, ἵνα ἦτε νέον φύρα-
μα, καθὼς ἐστὲ ἄζυμοι· καὶ γὰρ τὸ πάσχα ἡ-
μῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη, Χριστός. Ὥστε ἑορ- 8
τάζωμεν, μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ, μηδὲ ἐν
ζύμῃ

ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ᾽ ἐν ἀζύ-
9 μοις εἰλικρινείας καὶ ἀληθείας. Ἔγραψα
ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ, μὴ συναναμίγνυ-
10 σθαι πόρνοις. Καὶ οὐ πάντως τοῖς πόρνοις
τοῦ κόσμου τούτου, ἢ τοῖς πλεονέκταις, ἢ
ἅρπαξιν, ἢ εἰδωλολάτραις· ἐπεὶ ὀφείλε-
11 τε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν. Νυνὶ δὲ ἔ-
γραψα ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι, ἐάν τις
ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος, ἢ πόρνος, ἢ
πλεονέκτης, ἢ εἰδωλολάτρης, ἢ λοίδορος,
ἢ μέθυσος, ἢ ἅρπαξ· τῷ τοιούτῳ μηδὲ
12 συνεσθίειν. Τί γάρ μοι καὶ τοὺς ἔξω κρίνειν;
13 Οὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε; Τοὺς δὲ ἔξω ὁ
Θεὸς κρίνει. Καὶ ἐξαρεῖτε τὸν πονηρὸν ἐξ
ὑμῶν αὐτῶν.

ϛʹ. 6.

1 Τολμᾷ τις ὑμῶν πρᾶγμα ἔχων πρὸς
τὸν ἕτερον, κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων, καὶ οὐχὶ
2 ἐπὶ τῶν ἁγίων; Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἅγιοι
τὸν κόσμον κρινοῦσι; Καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρίνε-
ται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί ἐστε κριτηρίων ἐλα-
3 χίστων; Οὐκ οἴδατε ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν;
4 μήτιγε βιωτικά; Βιωτικὰ μὲν οὖν κριτή-
ρια ἐὰν ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημένους ἐν τῇ ἐκ-
5 κλησίᾳ, τούτους καθίζετε. Πρὸς ἐντροπὴν
ὑμῖν λέγω. Οὕτως οὐκ ἔστιν ἐν ὑμῖν σοφὸς οὐδὲ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

εἷς, ὃς δυνήσεται διακρῖναι ἀνὰ μέσον τοῦ
ἀδελφοῦ αὐτοῦ; Ἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀ- 6
δελφοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων; Ἤδη 7
μὲν οὖν ὅλως ἥττημα ἐν ὑμῖν ἐστιν, ὅτι κρί-
ματα ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν. Διατί οὐχὶ μᾶλ-
λον ἀδικεῖσθε; Διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστε-
ρεῖσθε; Ἀλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖ- 8
τε, καὶ ταῦτα ἀδελφούς. Ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι 9
ἄδικοι βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσου-
σι; Μὴ πλανᾶσθε, οὔτε πόρνοι, οὔτε εἰδω-
λολάτραι, οὔτε μοιχοί, οὔτε μαλακοί, οὔτε
ἀρσενοκοῖται, Οὔτε κλέπται, οὔτε πλεον- 10
έκται, οὔτε μέθυσοι, οὐ λοίδοροι, οὐχ ἅρ-
παγες, βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσου-
σι. Καὶ ταῦτά τινες ἦτε· ἀλλὰ ἀπελούσα- 11
σθε, ἀλλὰ ἡγιάσθητε, ἀλλ' ἐδικαιώθητε
ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, καὶ ἐν τῷ
Πνεύματι τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Πάντα μοι ἔξε- 12
στιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα μοι
ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπό
τινος. Τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ, καὶ ἡ κοι- 13
λία τοῖς βρώμασιν· ὁ δὲ Θεὸς καὶ ταύτην
καὶ ταῦτα καταργήσει. τὸ δὲ σῶμα οὐ τῇ πορ-
νείᾳ, ἀλλὰ τῷ Κυρίῳ, καὶ ὁ Κύριος τῷ
σώματι· Ὁ δὲ Θεὸς καὶ τὸν Κύριον ἤγειρε, καὶ 14
ὑμᾶς ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

15 Οὐκ

15 Οὐκ οἴδατε, ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν, μέλη
Χριστοῦ ἐστιν; Ἄρας οὖν τὰ μέλη τοῦ Χρι-
16 στοῦ, ποιήσω πόρνης μέλη; Μὴ γένοιτο. Ἢ
οὐκ οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ πόρνῃ,
ἓν σῶμά ἐστιν; Ἔσονται γὰρ, φησὶν, οἱ δύο
17 εἰς σάρκα μίαν. Ὁ δὲ κολλώμενος τῷ
18 Κυρίῳ, ἓν πνεῦμά ἐστι. Φεύγετε τὴν πορ-
νείαν. πᾶν ἁμάρτημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ ἄν-
θρωπος, ἐκτὸς τοῦ σώματός ἐστιν· ὁ δὲ πορ-
19 νεύων, εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει. Ἢ οὐκ
οἴδατε, ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν, ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν
ἁγίου Πνεύματός ἐστιν, οὗ ἔχετε ἀπὸ Θεοῦ,
20 καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν; Ἠγοράσθητε γὰρ τι-
μῆς· δοξάσατε δὴ τὸν Θεὸν ἐν τῷ σώματι
ὑμῶν, καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἅτινά ἐστι
τοῦ Θεοῦ.

ζ. 7.

1 Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατέ μοι, καλὸν ἀν-
2 θρώπῳ γυναικὸς μὴ ἅπτεσθαι. Διὰ δὲ
τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα
ἐχέτω, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐχέτω.
3 Τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλομένην εὔ-
νοιαν ἀποδιδότω· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ
4 ἀνδρί. Ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξου-
σιάζει, ἀλλ' ὁ ἀνήρ· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ
ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ἡ γυνή.
Μὴ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ μή τι ἂν ἐκ 5
συμφώνου πρὸς καιρὸν, ἵνα σχολάζητε τῇ
νηστείᾳ καὶ τῇ προσευχῇ· καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ
αὐτὸ συνέρχεσθε, ἵνα μὴ πειράζῃ ὑμᾶς
ὁ Σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν.
Τοῦτο δὲ λέγω κατὰ συγγνώμην, οὐ κατ' ἐπι- 6
ταγήν. Θέλω γὰρ πάντας ἀνθρώπους εἶ- 7
ναι ὡς καὶ ἐμαυτόν· ἀλλ' ἕκαστος ἴδιον χά-
ρισμα ἔχει ἐκ Θεοῦ, ὃς μὲν οὕτως, ὃς δὲ
οὕτως. Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς χή- 8
ραις, καλὸν αὐτοῖς ἐστιν ἐὰν μείνωσιν ὡς
κἀγώ. Εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται, γαμησά- 9
τωσαν. κρεῖσσον γάρ ἐστι γαμῆσαι ἢ πυ-
ροῦσθαι. Τοῖς δὲ γεγαμηκόσι παραγγέλ- 10
λω οὐκ ἐγὼ, ἀλλ' ὁ Κύριος, γυναῖκα ἀπὸ
ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι· Ἐὰν δὲ καὶ χωρι- 11
σθῇ, μενέτω ἄγαμος, ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλ-
λαγήτω· καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι.
Τοῖς δὲ λοιποῖς ἐγὼ λέγω, οὐχ ὁ Κύριος· 12
Εἴ τις ἀδελφὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον, καὶ
αὐτὴ συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφ-
ιέτω αὐτήν· Καὶ γυνὴ ἥτις ἔχει ἄνδρα 13
ἄπιστον, καὶ αὐτὸς συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ'
αὐτῆς, μὴ ἀφιέτω αὐτόν. Ἡγίασται γὰρ ὁ 14
ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικί· καὶ ἡγίασται ἡ
γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ἀνδρί. ἐπεὶ ἄρα τὰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστι· νῦν δὲ ἅγιά ἐ-
15 στιν. Εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χωρίζεται, χωριζέσθω. οὐ
δεδούλωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ ἐν τοῖς
τοιούτοις· ἐν δὲ εἰρήνῃ κέκληκεν ἡμᾶς ὁ
16 Θεός. Τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα
σώσεις; Ἢ τί οἶδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα
17 σώσεις; Εἰ μὴ ἑκάστῳ ὡς ἐμέρισεν ὁ Θεὸς,
ἕκαστον ὡς κέκληκεν ὁ Κύριος, οὕτω περι-
πατείτω· καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πά-
18 σαις διατάσσομαι. Περιτετμημένος τις
ἐκλήθη; Μὴ ἐπισπάσθω. ἐν ἀκροβυστίᾳ
19 τις ἐκλήθη; Μὴ περιτεμνέσθω. Ἡ περιτο-
μὴ οὐδέν ἐστι, καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδέν ἐστιν, ἀλ-
20 λὰ τήρησις ἐντολῶν Θεοῦ. Ἕκαστος ἐν τῇ
21 κλήσει ᾗ ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ μενέτω. Δοῦ-
λος ἐκλήθης; Μή σοι μελέτω· ἀλλ᾽ εἰ καὶ
δύνασαι ἐλεύθερος γενέσθαι, μᾶλλον χρῆ-
22 σαι. Ὁ γὰρ ἐν Κυρίῳ κληθεὶς δοῦλος, ἀπ-
ελεύθερος Κυρίου ἐστίν· ὁμοίως καὶ ὁ ἐλεύ-
23 θερος κληθεὶς, δοῦλός ἐστι Χριστοῦ. Τιμῆς
ἠγοράσθητε· μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων.
24 Ἕκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη, ἀδελφοί, ἐν τούτῳ
25 μενέτω παρὰ τῷ Θεῷ. Περὶ δὲ τῶν παρθέ-
νων ἐπιταγὴν Κυρίου οὐκ ἔχω· γνώμην δὲ
δίδωμι ὡς ἠλεημένος ὑπὸ Κυρίου πιστὸς
26 εἶναι. Νομίζω οὖν τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀνάγκην, ὅτι καλὸν
ἀνθρώπῳ τὸ οὕτως εἶναι. Δέδεσαι γυναι-
κί; Μὴ ζήτει λύσιν. λέλυσαι ἀπὸ γυναι- 27
κός; Μὴ ζήτει γυναῖκα. Ἐὰν δὲ καὶ γή- 28
μῃς, οὐχ ἥμαρτες· καὶ ἐὰν γήμῃ ἡ παρθέ-
νος, οὐχ ἥμαρτε· θλῖψιν δὲ τῇ σαρκὶ ἕξ-
ουσιν οἱ τοιοῦτοι. ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι.
Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι ὁ καιρὸς 29
συνεσταλμένος τὸ λοιπόν ἐστιν· ἵνα καὶ
ἔχοντες γυναῖκας, ὡς μὴ ἔχοντες ὦσι·
Καὶ οἱ κλαίοντες, ὡς μὴ κλαίοντες· καὶ οἱ 30
χαίροντες, ὡς μὴ χαίροντες· καὶ οἱ ἀγορά-
ζοντες, ὡς μὴ κατέχοντες· Καὶ οἱ χρώμε- 31
νοι τῷ κόσμῳ τούτῳ, ὡς μὴ καταχρώμε-
νοι· παράγει γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου.
Θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους εἶναι. ὁ ἄγα- 32
μος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου, πῶς ἀρέσει τῷ
Κυρίῳ· Ὁ δὲ γαμήσας μεριμνᾷ τὰ τοῦ κό- 33
σμου, πῶς ἀρέσει τῇ γυναικί. Μεμέρισται 34
ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθένος. ἡ ἄγαμος μερι-
μνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου, ἵνα ᾖ ἁγία καὶ σώματι καὶ
πνεύματι· ἡ δὲ γαμήσασα μεριμνᾷ τὰ τοῦ
κόσμου, πῶς ἀρέσει τῷ ἀνδρί. Τοῦτο δὲ πρὸς 35
τὸ ὑμῶν αὐτῶν συμφέρον λέγω· οὐχ ἵνα
βρόχον ὑμῖν ἐπιβάλω, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὔ-
σχημον καὶ εὐπρόσεδρον τῷ Κυρίῳ ἀπερι-

σπά-

36 σπάστως. Εἰ δέ τις ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν
παρθένον αὐτοῦ νομίζει, ἐὰν ᾖ ὑπέρα-
κμος, καὶ οὕτως ὀφείλει γίνεσθαι· ὃ θέλει
37 ποιείτω, οὐχ ἁμαρτάνει· γαμείτωσαν. Ὃς
δὲ ἕστηκεν ἑδραῖος ἐν τῇ καρδίᾳ, μὴ ἔχων
ἀνάγκην, ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θε-
λήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῇ καρ-
δίᾳ αὐτοῦ, τοῦ τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον,
38 καλῶς ποιεῖ. Ὥστε καὶ ὁ ἐκγαμίζων, κα-
λῶς ποιεῖ· ὁ δὲ μὴ ἐκγαμίζων, κρεῖσσον
39 ποιεῖ. Γυνὴ δέδεται νόμῳ ἐφ᾽ ὅσον χρόνον
ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· ἐὰν δὲ κοιμηθῇ ὁ ἀνὴρ αὐ-
τῆς, ἐλευθέρα ἐστὶν ᾧ θέλει γαμηθῆναι·
40 μόνον ἐν Κυρίῳ. Μακαριωτέρα δέ ἐστιν
ἐὰν οὕτω μείνῃ, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην·
δοκῶ δὲ κἀγὼ Πνεῦμα Θεοῦ ἔχειν.

η'. 8.

1 Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι
πάντες γνῶσιν ἔχομεν. ἡ γνῶσις φυσιοῖ,
2 ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. Εἰ δέ τις δοκεῖ εἰδέ-
ναι τι, οὐδέπω οὐδὲν ἔγνωκε καθὼς δεῖ γνῶ-
3 ναι. Εἰ δέ τις ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, οὗτος ἔγνω-
4 σται ὑπ᾽ αὐτοῦ. Περὶ τῆς βρώσεως οὖν τῶν
εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι οὐδὲν εἴδωλον
ἐν κόσμῳ, καὶ ὅτι οὐδεὶς Θεὸς ἕτερος εἰ μὴ
5 εἷς. Καὶ γὰρ εἴπερ εἰσὶ λεγόμενοι θεοὶ εἴτε
ἐν

ἐν οὐρανῷ, εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς· (ὥσπερ εἰσὶ θεοὶ
πολλοὶ, καὶ κύριοι πολλοί) Ἀλλ' ἡμῖν εἷς 6
Θεὸς ὁ πατὴρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς
εἰς αὐτόν· καὶ εἷς Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς.
δι' οὗ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ. Ἀλλ' 7
οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνῶσις. τινὲς δὲ τῇ συνειδή-
σει τοῦ εἰδώλου ἕως ἄρτι, ὡς εἰδωλόθυτον
ἐσθίουσι, καὶ ἡ συνείδησις αὐτῶν ἀσθενὴς οὖ-
σα μολύνεται. Βρῶμα δὲ ἡμᾶς οὐ παρί- 8
στησι τῷ Θεῷ· οὔτε γὰρ ἐὰν φάγωμεν, πε-
ρισσεύομεν· οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν, ὑστε-
ρούμεθα. Βλέπετε δὲ μήπως ἡ ἐξουσία ὑμῶν 9
αὕτη πρόσκομμα γένηται τοῖς ἀσθενοῦ-
σιν. Ἐὰν γάρ τις ἴδῃ σε τὸν ἔχοντα γνῶσιν, 10
ἐν εἰδωλείῳ κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνείδη-
σις αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθήσε-
ται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν; Καὶ ἀπο- 11
λεῖται ὁ ἀσθενῶν ἀδελφὸς ἐπὶ τῇ σῇ γνώ-
σει, δι' ὃν Χριστὸς ἀπέθανεν. Οὕτω δὲ ἁ- 12
μαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ τύπτον-
τες αὐτῶν τὴν συνείδησιν ἀσθενοῦσαν, εἰς
Χριστὸν ἁμαρτάνετε. Διόπερ εἰ βρῶμα 13
σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω
κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου
σκανδαλίσω.

θ'. 9.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

θ'. 9.

1 Οὔκ εἰμι ἀπόστολος; Οὔκ εἰμι ἐλεύθε-
ρος; Οὐχὶ Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Κύριον ἡμῶν
ἑώρακα; Οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυ-
2 ρίῳ; Εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμι ἀπόστολος, ἀλλά
γε ὑμῖν εἰμι· ἡ γὰρ σφραγὶς τῆς ἐμῆς ἀπο-
3 στολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ. Ἡ ἐμὴ ἀπολο-
4 γία τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσιν, αὕτη ἐστί· Μὴ
5 οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ πιεῖν; Μὴ
οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀδελφὴν γυναῖκα
περιάγειν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι, καὶ οἱ
6 ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου, καὶ Κηφᾶς; Ἢ μόνος
ἐγὼ καὶ Βαρνάβας οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν τοῦ μὴ
7 ἐργάζεσθαι; Τίς στρατεύεται ἰδίοις ὀψω-
νίοις ποτέ; Τίς φυτεύει ἀμπελῶνα, καὶ ἐκ
τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; Ἢ τίς ποιμαί-
νει ποίμνην, καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποίμνης
8 οὐκ ἐσθίει; Μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ;
9 Ἢ οὐχὶ καὶ ὁ νόμος ταῦτα λέγει; Ἐν γὰρ τῷ
Μωσέως νόμῳ γέγραπται· Οὐ φιμώσεις
βοῦν ἀλοῶντα. Μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ Θεῷ;
10 Ἢ δι' ἡμᾶς πάντως λέγει; Δι' ἡμᾶς γὰρ
ἐγράφη, ὅτι ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἀρο-
τριῶν ἀροτριᾶν· καὶ ὁ ἀλοῶν, τῆς ἐλπίδος
11 αὐτοῦ μετέχειν, ἐπ' ἐλπίδι. Εἰ ἡμεῖς ὑ-
μῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν, μέγα εἰ

ἡμεῖς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θερίσομεν; Εἰ 12
ἄλλοι τῆς ἐξουσίας ὑμῶν μετέχουσιν, οὐ
μᾶλλον ἡμεῖς; Ἀλλ᾽ οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ
ἐξουσίᾳ ταύτῃ· ἀλλὰ πάντα στέγομεν, ἵνα
μὴ ἐγκοπήν τινα δῶμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ
Χριστοῦ. Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργα- 13
ζόμενοι, ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν; Οἱ τῷ θυσια-
στηρίῳ προσεδρεύοντες, τῷ θυσιαστηρίῳ
συμμερίζονται; Οὕτω καὶ ὁ Κύριος δι- 14
έταξε τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν,
ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν. Ἐγὼ δὲ οὐδενὶ ἐχρη- 15
σάμην τούτων. Οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα ἵνα
οὕτω γένηται ἐν ἐμοί. καλὸν γάρ μοι μᾶλ-
λον ἀποθανεῖν ἢ τὸ καύχημά μου ἵνα τις
κενώσῃ. Ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ ἔστι 16
μοι καύχημα· ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται.
οὐαὶ δέ μοί ἐστιν ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι.
Εἰ γὰρ ἑκὼν τοῦτο πράσσω, μισθὸν ἔχω· εἰ 17
δὲ ἄκων, οἰκονομίαν πεπίστευμαι. Τίς οὖν 18
μοί ἐστιν ὁ μισθός; Ἵνα εὐαγγελιζόμενος
ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ,
εἰς τὸ μὴ καταχρήσασθαι τῇ ἐξουσίᾳ μου
ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. Ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ 19
πάντων, πᾶσιν ἐμαυτὸν ἐδούλωσα, ἵνα
τοὺς πλείονας κερδήσω. Καὶ ἐγενόμην 20
τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους

κερ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

κερδήσω· τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον, ἵνα
21 τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω· Τοῖς ἀνόμοις ὡς
ἄνομος (μὴ ὢν ἄνομος Θεῷ, ἀλλ' ἔννομος
22 Χριστῷ) ἵνα κερδήσω ἀνόμους. Ἐγενόμην
τοῖς ἀσθενέσιν ὡς ἀσθενὴς, ἵνα τοὺς ἀσθε-
νεῖς κερδήσω. τοῖς πᾶσι γέγονα τὰ πάντα,
23 ἵνα πάντως τινὰς σώσω. Τοῦτο δὲ ποιῶ διὰ
τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα συγκοινωνὸς αὐτοῦ γένω-
24 μαι. Οὐκ οἴδατε, ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχον-
τες, πάντες μὲν τρέχουσιν, εἷς δὲ λαμ-
βάνει τὸ βραβεῖον; Οὕτω τρέχετε, ἵνα κα-
25 ταλάβητε. Πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος, πάντα
ἐγκρατεύεται. ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα φθαρ-
τὸν στέφανον λάβωσιν· ἡμεῖς δὲ, ἄφθαρτον.
26 Ἐγὼ τοίνυν οὕτω τρέχω, ὡς οὐκ ἀδήλως·
27 οὕτω πυκτεύω, ὡς οὐκ ἀέρα δέρων. Ἀλλ'
ὑπωπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ,
μήπως ἄλλοις κηρύξας, αὐτὸς ἀδόκιμος
γένωμαι.

ί. 10.

1 Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοὶ, ὅτι
οἱ πατέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέ-
λην ἦσαν· καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης δι-
2 ῆλθον· Καὶ πάντες εἰς τὸν Μωσῆν ἐβαπτί-
σαντο ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ·
3 Καὶ πάντες τὸ αὐτὸ βρῶμα πνευματικὸν
ἔφα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἔφαγον· Καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πόμα πνευ- 4
ματικὸν ἔπιον. ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματι-
κῆς ἀκολουθούσης πέτρας. ἡ δὲ πέτρα ἦν ὁ
Χριστός. Ἀλλ᾽ οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν 5
εὐδόκησεν ὁ Θεός. κατεστρώθησαν γὰρ ἐν τῇ
ἐρήμῳ. Ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν, 6
εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς κακῶν,
καθὼς κἀκεῖνοι ἐπεθύμησαν. Μηδὲ εἰδω- 7
λολάτραι γίνεσθε, καθώς τινες αὐτῶν· ὡς
γέγραπται· Ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ
πιεῖν, καὶ ἀνέστησαν παίζειν. Μηδὲ πορνεύω- 8
μεν, καθώς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν, καὶ
ἔπεσον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ εἰκοσιτρεῖς χιλιά-
δες. Μηδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν Χριστόν, καθὼς 9
καί τινες αὐτῶν ἐπείρασαν, καὶ ὑπὸ τῶν
ὄφεων ἀπώλοντο. Μηδὲ γογγύζετε, καθὼς 10
καί τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν, καὶ ἀπώλοντο
ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ. Ταῦτα δὲ πάντα τύ- 11
ποι συνέβαινον ἐκείνοις· ἐγράφη δὲ πρὸς
νουθεσίαν ἡμῶν, εἰς οὓς τὰ τέλη τῶν αἰώνων
κατήντησεν. Ὥστε ὁ δοκῶν ἑστάναι, βλε- 12
πέτω μὴ πέσῃ. Πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ εἴ- 13
ληφεν εἰ μὴ ἀνθρώπινος· πιστὸς δὲ ὁ Θεός.
ὃς οὐκ ἐάσει ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ
δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ
καὶ τὴν ἔκβασιν, τοῦ δύνασθαι ὑμᾶς

ὑπο-

14 ὑπενεγκεῖν. Διόπερ, ἀγαπητοί μου, φεύ-
15 γετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας. Ὡς φρονί-
16 μοις λέγω· κρίνατε ὑμεῖς ὅ φημι. Τὸ πο-
τήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοι-
νωνία τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐστι; Τὸν ἄρτον
ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ
17 Χριστοῦ ἐστιν; Ὅτι εἷς ἄρτος, ἓν σῶμα οἱ
πολλοί ἐσμεν· οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρ-
18 του μετέχομεν. Βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ κατὰ σάρ-
κα· οὐχὶ οἱ ἐσθίοντες τὰς θυσίας, κοινωνοὶ
19 τοῦ θυσιαστηρίου εἰσί; Τί οὖν φημι; ὅτι εἴ-
δωλον, τί ἐστιν; ἢ ὅτι εἰδωλόθυτον, τί ἐστιν;
20 Ἀλλ' ὅτι ἃ θύει τὰ ἔθνη, δαιμονίοις θύει,
καὶ οὐ Θεῷ· οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαι-
21 μονίων γίνεσθαι. Οὐ δύνασθε ποτήριον
Κυρίου πίνειν καὶ ποτήριον δαιμονίων· οὐ
δύνασθε τραπέζης Κυρίου μετέχειν, καὶ
22 τραπέζης δαιμονίων. Ἢ παραζηλοῦμεν
τὸν Κύριον; Μὴ ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσμεν;
23 Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέ-
ρει· πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα οἰκο-
24 δομεῖ. Μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητείτω, ἀλλὰ τὸ
25 τοῦ ἑτέρου ἕκαστος. Πᾶν τὸ ἐν μακέλλῳ πω-
λούμενον ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ
26 τὴν συνείδησιν. Τοῦ γὰρ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ
27 πλήρωμα αὐτῆς. Εἰ δέ τις καλεῖ ὑμᾶς

τῶν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τῶν ἀπίστων, καὶ θέλετε πορεύεσθαι, πᾶν τὸ
παρατιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε, μηδὲν ἀνα-
κρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν. Ἐὰν δέ 28
τις ὑμῖν εἴπῃ· Τοῦτο εἰδωλόθυτόν ἐστι, μὴ
ἐσθίετε, δι' ἐκεῖνον τὸν μηνύσαντα, καὶ τὴν
συνείδησιν· τοῦ γὰρ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλή-
ρωμα αὐτῆς. Συνείδησιν δὲ λέγω, οὐχὶ τὴν 29
ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τὴν τοῦ ἑτέρου. ἱνατί γὰρ ἡ ἐ-
λευθερία μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδή-
σεως; Εἰ δὲ ἐγὼ χάριτι μετέχω, τί βλασ- 30
φημοῦμαι ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εὐχαριστῶ; Εἴτε 31
οὖν ἐσθίετε, εἴτε πίνετε, εἴτέ τι ποιεῖτε,
πάντα εἰς δόξαν Θεοῦ ποιεῖτε. Ἀπρόσ- 32
κοποι γίνεσθε καὶ Ἰουδαίοις καὶ Ἕλλησι καὶ
τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ· Καθὼς κἀγὼ πάν- 33
τα πᾶσιν ἀρέσκω, μὴ ζητῶν τὸ ἐμαυ-
τοῦ συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σω-
θῶσι.

ια'. 11.

Μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς κἀγὼ Χρι- 1
στοῦ. Ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα 2
μου μέμνησθε, καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν,
τὰς παραδόσεις κατέχετε. Θέλω δὲ ὑμᾶς 3
εἰδέναι ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ ὁ
Χριστός ἐστι· κεφαλὴ δὲ γυναικός, ὁ ἀνήρ·
κεφαλὴ δὲ Χριστοῦ, ὁ Θεός. Πᾶς ἀνὴρ 4
προσευ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

προσευχόμενος ἢ προφητεύων κατὰ κε-
φαλῆς ἔχων, καταισχύνει τὴν κεφαλὴν
5 αὐτοῦ. Πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἢ
προφητεύουσα ἀκατακαλύπτῳ τῇ κεφα-
λῇ, καταισχύνει τὴν κεφαλὴν ἑαυτῆς· ἓν
6 γάρ ἐστι καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρημένῃ. Εἰ γὰρ οὐ
κατακαλύπτεται γυνή, καὶ κειράσθω. εἰ δὲ
αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ ξυρᾶσθαι,
7 κατακαλυπτέσθω. Ἀνὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφεί-
λει κατακαλύπτεσθαι τὴν κεφαλήν, εἰ-
κὼν καὶ δόξα Θεοῦ ὑπάρχων· γυνὴ δὲ δόξα
8 ἀνδρός ἐστιν. Οὐ γάρ ἐστιν ἀνὴρ ἐκ γυναι-
9 κός, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός. Καὶ γὰρ οὐκ
ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ
10 γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα. Διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ
γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, διὰ
11 τοὺς ἀγγέλους. Πλὴν οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυναι-
κός, οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρός, ἐν Κυρίῳ.
12 Ὥσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρός, οὕτω καὶ ὁ
ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικός· τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ
13 Θεοῦ. Ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε, πρέπον ἐστὶ
γυναῖκα ἀκατακάλυπτον τῷ Θεῷ προσ-
14 εύχεσθαι; Ἢ οὐδὲ αὐτὴ ἡ φύσις διδάσκει
ὑμᾶς, ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾷ, ἀτιμία αὐ-
15 τῷ ἐστι· Γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾷ, δόξα αὐτῇ ἐστιν;
ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ περιβολαίου δέδοται
αὐτῇ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

αὐτῇ. Εἰ δέ τις δοκεῖ φιλόνεικος εἶναι, 16
ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐ-
δὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Θεοῦ. Τοῦτο δὲ παραγ- 17
γέλλων οὐκ ἐπαινῶ, ὅτι οὐκ εἰς τὸ κρεῖτ-
τον, ἀλλ' εἰς τὸ ἧττον συνέρχεσθε. Πρῶτον 18
μὲν γὰρ συνερχομένων ὑμῶν ἐν τῇ ἐκκλη-
σίᾳ, ἀκούω σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν· καὶ
μέρος τι πιστεύω. Δεῖ γὰρ καὶ αἱρέσεις ἐν 19
ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένων-
ται ἐν ὑμῖν. Συνερχομένων οὖν ὑμῶν ἐπὶ 20
τὸ αὐτὸ οὐκ ἔστι Κυριακὸν δεῖπνον φα-
γεῖν. Ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον προ- 21
λαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν, καὶ ὃς μὲν πεινᾷ,
ὃς δὲ μεθύει. Μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ 22
ἐσθίειν καὶ πίνειν; Ἢ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ
καταφρονεῖτε, καὶ καταισχύνετε τοὺς μὴ
ἔχοντας; Τί ὑμῖν εἴπω; ἐπαινέσω ὑμᾶς; Ἐν
τούτῳ οὐκ ἐπαινῶ. Ἐγὼ γὰρ παρέλαβον 23
ἀπὸ τοῦ Κυρίου ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ
Κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ᾗ παρεδίδο-
το, ἔλαβεν ἄρτον· Καὶ εὐχαριστήσας ἔκλα- 24
σε, καὶ εἶπε· Λάβετε, φάγετε· τοῦτό μού ἐστι
τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον· τοῦτο
ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ὡσαύ- 25
τως καὶ τὸ ποτήριον, μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέ-
γων· Τοῦτο τὸ ποτήριον, ἡ καινὴ διαθήκη
ἐστὶν

ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι. τοῦτο ποιεῖτε ὁσά-
κις ἂν πίνητε, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.
26 Ὁσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον, καὶ
τὸ ποτήριον τοῦτο πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ Κυ-
27 ρίου καταγγέλλετε, ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ. Ὥστε
ὃς ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον τοῦτον, ἢ πίνῃ τὸ ποτή-
ριον τοῦ Κυρίου ἀναξίως, ἔνοχος ἔσται τοῦ
28 σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου. Δοκιμα-
ζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτὸν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ
ἄρτου ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω.
29 Ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως, κρῖμα
ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει, μὴ διακρίνων τὸ σῶ-
30 μα τοῦ Κυρίου. Διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ
ἀσθενεῖς καὶ ἄῤῥωστοι, καὶ κοιμῶνται ἱκανοί.
31 Εἰ γὰρ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρι-
32 νόμεθα. Κρινόμενοι δὲ, ὑπὸ Κυρίου παι-
δευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατα-
33 κριθῶμεν. Ὥστε, ἀδελφοί μου, συνερχό-
μενοι εἰς τὸ φαγεῖν, ἀλλήλους ἐκδέχεσθε.
34 Εἰ δέ τις πεινᾷ, ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω, ἵνα μὴ εἰς
κρῖμα συνέρχησθε. Τὰ δὲ λοιπὰ, ὡς ἂν
ἔλθω, διατάξομαι.

ιβ΄. 12.

1 Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοὶ, οὐ θέ-
2 λω ὑμᾶς ἀγνοεῖν. Οἴδατε ὅτι ἔθνη ἦτε,
πρὸς τὰ εἴδωλα τὰ ἄφωνα, ὡς ἂν ἤγε-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

θε, ἀπαγόμενοι. Διὸ γνωρίζω ὑμῖν ὅτι 3
οὐδεὶς ἐν Πνεύματι Θεοῦ λαλῶν, λέγει
ἀνάθεμα Ἰησοῦν, καὶ οὐδεὶς δύναται εἰ-
πεῖν Κύριον Ἰησοῦν, εἰ μὴ ἐν Πνεύματι
ἁγίῳ. Διαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσί, τὸ 4
δὲ αὐτὸ Πνεῦμα· Καὶ διαιρέσεις διακο- 5
νιῶν εἰσι, καὶ ὁ αὐτὸς Κύριος· Καὶ διαιρέ- 6
σεις ἐνεργημάτων εἰσίν, ὁ δὲ αὐτός ἐστι Θεός,
ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Ἑκάστῳ δὲ 7
δίδοται ἡ φανέρωσις τοῦ Πνεύματος πρὸς
τὸ συμφέρον. Ὧι μὲν γὰρ διὰ τοῦ Πνεύμα- 8
τος δίδοται λόγος σοφίας, ἄλλῳ δὲ λό-
γος γνώσεως, κατὰ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα· Ἑτέ- 9
ρῳ δὲ πίστις, ἐν τῷ αὐτῷ Πνεύματι· ἄλλῳ
δὲ χαρίσματα ἰαμάτων, ἐν τῷ αὐτῷ
Πνεύματι· Ἄλλῳ δὲ ἐνεργήματα δυνά- 10
μεων, ἄλλῳ δὲ προφητεία, ἄλλῳ δὲ διά-
κρισεις πνευμάτων, ἑτέρῳ δὲ γένη γλωσ-
σῶν, ἄλλῳ δὲ ἑρμηνεία γλωσσῶν. Πάντα 11
δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα,
διαιροῦν ἰδίᾳ ἑκάστῳ καθὼς βούλεται. Καθ- 12
άπερ γὰρ τὸ σῶμα ἕν ἐστι, καὶ μέλη ἔχει πολ-
λά, πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος τοῦ ἑνός,
πολλὰ ὄντα, ἕν ἐστι σῶμα· οὕτω καὶ ὁ Χριστός.
Καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ Πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς 13
ἓν σῶμα ἐβαπτίσθημεν· εἴτε Ἰουδαῖοι,

εἴτε

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

εἴτε Ἕλληνες, εἴτε δοῦλοι, εἴτε ἐλεύθε-
ροι· καὶ πάντες εἰς ἓν Πνεῦμα ἐποτίσθημεν.
14 Καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν ἓν μέλος, ἀλλὰ
15 πολλά. Ἐὰν εἴπῃ ὁ πούς· Ὅτι οὐκ εἰμὶ
χείρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος· οὐ παρὰ
16 τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; Καὶ ἐὰν
εἴπῃ τὸ οὖς· Ὅτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμὸς, οὐκ
εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος· οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ
17 ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; Εἰ ὅλον τὸ σῶμα
ὀφθαλμὸς, ποῦ ἡ ἀκοή; Εἰ ὅλον ἀκοὴ, ποῦ
18 ἡ ὄσφρησις; Νυνὶ δὲ ὁ Θεὸς ἔθετο τὰ μέ-
λη, ἓν ἕκαστον αὐτῶν ἐν τῷ σώματι, καθὼς
19 ἠθέλησεν. Εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα ἓν μέλος,
20 ποῦ τὸ σῶμα; Νῦν δὲ πολλὰ μὲν μέλη, ἓν
21 δὲ σῶμα. Οὐ δύναται δὲ ὀφθαλμὸς εἰπεῖν
τῇ χειρί· Χρείαν σου οὐκ ἔχω· ἢ πάλιν ἡ
κεφαλὴ τοῖς ποσί· Χρείαν ὑμῶν οὐκ ἔχω.
22 Ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον, τὰ δοκοῦντα μέλη
τοῦ σώματος ἀσθενέστερα ὑπάρχειν, ἀναγ-
23 καῖά ἐστι. Καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα εἶναι
τοῦ σώματος, τούτοις τιμὴν περισσοτέραν
περιτίθεμεν· καὶ τὰ ἀσχήμονα ἡμῶν εὐσχη-
24 μοσύνην περισσοτέραν ἔχει. Τὰ δὲ εὐσχή-
μονα ἡμῶν, οὐ χρείαν ἔχει. ἀλλ᾽ ὁ Θεὸς
συνεκέρασε τὸ σῶμα, τῷ ὑστεροῦντι περισ-
25 σοτέραν δοὺς τιμήν· Ἵνα μὴ ᾖ σχίσμα ἐν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων
μεριμνῶσι τὰ μέλη. Καὶ εἴτε πάσχει ἓν 26
μέλος, συμπάσχει πάντα τὰ μέλη· εἴτε δο-
ξάζεται ἓν μέλος, συγχαίρει πάντα τὰ μέλη.
Ὑμεῖς δέ ἐστε σῶμα Χριστοῦ, καὶ μέλη ἐκ 27
μέρους. Καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἐκ- 28
κλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον
προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα
δυνάμεις, εἶτα χαρίσματα ἰαμάτων, ἀν-
τιλήψεις, κυβερνήσεις, γένη γλωσσῶν. Μὴ 29
πάντες, ἀπόστολοι; μὴ πάντες, προφῆ-
ται; μὴ πάντες, διδάσκαλοι; μὴ πάν-
τες, δυνάμεις; Μὴ πάντες χαρίσματα ἔχου- 30
σιν ἰαμάτων; μὴ πάντες γλώσσαις λα-
λοῦσι; μὴ πάντες διερμηνεύουσι; Ζηλοῦτε 31
δὲ τὰ χαρίσματα τὰ κρείττονα. Καὶ ἔτι καθ᾽
ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι.

ιγ'. 13.

Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λα- 1
λῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγο-
να χαλκὸς ἠχῶν, ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον.
Καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν, καὶ εἰδῶ τὰ μυ- 2
στήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ ἐὰν
ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὄρη μεθιστάνειν,
ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδέν εἰμι. Καὶ ἐὰν 3
ψωμίζω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ
ἐὰν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καυθήσω-
μαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι.
4 Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται· ἡ
ἀγάπη οὐ ζηλοῖ. ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται,
5 οὐ φυσιοῦται, Οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ
ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ
6 κακὸν, Οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαί-
7 ρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ· Πάντα στέγει, πάντα πι-
8 στεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει. Ἡ
ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει· εἴτε δὲ προφη-
τεῖαι καταργηθήσονται, εἴτε γλῶσσαι παύ-
9 σονται, εἴτε γνῶσις καταργηθήσεται. Ἐκ
μέρους γὰρ γινώσκομεν, καὶ ἐκ μέρους προ-
10 φητεύομεν· Ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, τότε
11 τὸ ἐκ μέρους καταργηθήσεται. Ὅτε ἤμην
νήπιος, ὡς νήπιος ἐλάλουν, ὡς νήπιος
ἐφρόνουν, ὡς νήπιος ἐλογιζόμην· ὅτε δὲ
12 γέγονα ἀνὴρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. Βλέ-
πομεν γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι,
τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον· ἄρτι
γινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι
13 καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην. Νυνὶ δὲ μένει πίστις,
ἐλπὶς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα· μείζων δὲ
τούτων ἡ ἀγάπη.

ιδ. 14.

1 Διώκετε τὴν ἀγάπην, ζηλοῦτε δὲ τὰ πνευ-

ματικά· μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε. Ὁ 2
γὰρ λαλῶν γλώσσῃ, οὐκ ἀνθρώποις λα-
λεῖ, ἀλλὰ τῷ Θεῷ. οὐδεὶς γὰρ ἀκούει, πνεύ-
ματι δὲ λαλεῖ μυστήρια. Ὁ δὲ προφη- 3
τεύων, ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν καὶ
παράκλησιν καὶ παραμυθίαν. Ὁ λαλῶν 4
γλώσσῃ, ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ· ὁ δὲ προφη-
τεύων, ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ. Θέλω δὲ 5
πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλ-
λον δὲ ἵνα προφητεύητε. μείζων γὰρ ὁ προ-
φητεύων ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἐκτὸς εἰ
μὴ διερμηνεύῃ, ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδο-
μὴν λάβῃ. Νυνὶ δὲ, ἀδελφοί, ἐὰν ἔλθω 6
πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς
ὠφελήσω, ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀπο-
καλύψει, ἢ ἐν γνώσει, ἢ ἐν προφητείᾳ, ἢ
ἐν διδαχῇ; Ὅμως τὰ ἄψυχα φωνὴν δι- 7
δόντα, εἴτε αὐλὸς, εἴτε κιθάρα, ἐὰν δια-
στολὴν τοῖς φθόγγοις μὴ δῷ, πῶς γνωσθή-
σεται τὸ αὐλούμενον ἢ τὸ κιθαριζόμενον;
Καὶ γὰρ ἐὰν ἄδηλον φωνὴν σάλπιγξ δῷ, 8
τίς παρασκευάσεται εἰς πόλεμον; Οὕτω 9
καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς γλώσσης ἐὰν μὴ εὔσημον
λόγον δῶτε, πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλού-
μενον; ἔσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα λαλοῦντες. Τοσ- 10
αῦτα, εἰ τύχοι, γένη φωνῶν ἐστιν ἐν κό-
σμῳ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

11 σημα, καὶ οὐδὲν αὐτῶν ἄφωνον. Ἐὰν οὖν
μὴ εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι
τῷ λαλοῦντι βάρβαρος· καὶ ὁ λαλῶν, ἐν
12 ἐμοὶ βάρβαρος. Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ
ζηλωταί ἐστε πνευμάτων, πρὸς τὴν οἰκο-
δομὴν τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε ἵνα περισ-
13 σεύητε. Διόπερ ὁ λαλῶν γλώσσῃ, προσ-
14 ευχέσθω ἵνα διερμηνεύῃ. Ἐὰν γὰρ προσ-
εύχωμαι γλώσσῃ, τὸ πνεῦμά μου προσ-
15 εύχεται· ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστι. Τί οὖν
ἐστι; Προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύ-
ξομαι δὲ καὶ τῷ νοΐ· ψαλῶ τῷ πνεύματι,
16 ψαλῶ δὲ καὶ τῷ νοΐ. Ἐπεὶ ἐὰν εὐλογήσῃς τῷ
πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ἰδιώ-
του, πῶς ἐρεῖ τὸ ἀμὴν ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαρι-
17 στίᾳ; ἐπειδὴ τί λέγεις οὐκ οἶδε. Σὺ μὲν γὰρ
καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ οἰ-
18 κοδομεῖται. Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου, πάν-
19 των ὑμῶν μᾶλλον γλώσσαις λαλῶν· Ἀλλ'
ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους διὰ τοῦ
νοός μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηχή-
20 σω, ἢ μυρίους λόγους ἐν γλώσσῃ. Ἀδελ-
φοί, μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν· ἀλλὰ
τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ φρεσὶ τέλειοι
21 γίνεσθε. Ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται· Ὅτι ἐν
ἑτερογλώσσοις, καὶ ἐν χείλεσιν ἑτέροις,

λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ᾽ οὕτως εἰσ-
ακούσονταί μου, λέγει Κύριος. Ὥστε αἱ 22
γλῶσσαι εἰς σημεῖόν εἰσιν, οὐ τοῖς πιστεύου-
σιν, ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις· ἡ δὲ προφητεία οὐ
τοῖς ἀπίστοις, ἀλλὰ τοῖς πιστεύουσιν. Ἐὰν 23
οὖν συνέλθῃ ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτὸ,
καὶ πάντες γλώσσαις λαλῶσιν, εἰσέλθωσι
δὲ ἰδιῶται, ἢ ἄπιστοι, οὐκ ἐροῦσιν ὅτι μαί-
νεσθε; Ἐὰν δὲ πάντες προφητεύωσιν, εἰσ- 24
έλθῃ δέ τις ἄπιστος, ἢ ἰδιώτης, ἐλέγχεται
ὑπὸ πάντων, ἀνακρίνεται ὑπὸ πάντων· Καὶ 25
οὕτω τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ φανε-
ρὰ γίνεται· καὶ οὕτω πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον,
προσκυνήσει τῷ Θεῷ, ἀπαγγέλλων ὅτι ὁ
Θεὸς ὄντως ἐν ὑμῖν ἐστι. Τί οὖν ἐστιν, ἀδελ- 26
φοί; Ὅταν συνέρχησθε, ἕκαστος ὑμῶν
ψαλμὸν ἔχει, διδαχὴν ἔχει, γλῶσσαν ἔχει,
ἀποκάλυψιν ἔχει, ἑρμηνείαν ἔχει· πάντα
πρὸς οἰκοδομὴν γινέσθω· Εἴτε γλώσσῃ 27
τις λαλεῖ, κατὰ δύο, ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς, καὶ
ἀνὰ μέρος· καὶ εἷς διερμηνευέτω. Ἐὰν δὲ 28
μὴ ᾖ διερμηνευτὴς, σιγάτω ἐν ἐκκλη-
σίᾳ· ἑαυτῷ δὲ λαλείτω καὶ τῷ Θεῷ. Προ- 29
φῆται δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλείτωσαν, καὶ οἱ
ἄλλοι διακρινέτωσαν. Ἐὰν δὲ ἄλλῳ ἀπο- 30
καλυφθῇ καθημένῳ, ὁ πρῶτος σιγάτω.

31 Δύνα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

31 Δύνασθε γὰρ καθ' ἕνα πάντες προφητεύειν,
ἵνα πάντες μανθάνωσι, καὶ πάντες παρα-
32 καλῶνται. Καὶ πνεύματα προφητῶν προ-
33 φήταις ὑποτάσσεται. Οὐ γάρ ἐστιν ἀκατα-
στασίας ὁ Θεὸς, ἀλλ' εἰρήνης, ὡς ἐν πάσαις
34 ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων. Αἱ γυναῖκες
ὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν· οὐ
γὰρ ἐπιτέτραπται αὐταῖς λαλεῖν, ἀλλ'
35 ὑποτάσσεσθαι, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει. Εἰ δέ
τι μαθεῖν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄν-
δρας ἐπερωτάτωσαν· αἰσχρὸν γάρ ἐστι γυναι-
36 ξὶν ἐν ἐκκλησίᾳ λαλεῖν. Ἢ ἀφ' ὑμῶν ὁ
λόγος τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθεν; ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους
37 κατήντησεν; Εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι
ἢ πνευματικὸς, ἐπιγινωσκέτω ἃ γράφω
38 ὑμῖν, ὅτι τοῦ Κυρίου εἰσὶν ἐντολαί. Εἰ δέ τις
39 ἀγνοεῖ, ἀγνοείτω. Ὥστε, ἀδελφοὶ, ζηλοῦ-
τε τὸ προφητεύειν, καὶ τὸ λαλεῖν γλώσσαις
40 μὴ κωλύετε. Πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ
τάξιν γινέσθω.

ιε΄. 15.

1 Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοὶ, τὸ εὐαγγέ-
λιον ὃ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρ-
2 ελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἑστήκατε· Δι' οὗ καὶ σώζε-
σθε, τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν εἰ
κατέχετε· ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῆ ἐπιστεύσατε.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις ὃ καὶ παρ- 3
έλαβον, ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν
ἁμαρτιῶν ἡμῶν, κατὰ τὰς γραφάς· Καὶ ὅτι 4
ἐτάφη, καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ,
κατὰ τὰς γραφάς· Καὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾷ, εἶ- 5
τα τοῖς δώδεκα. Ἔπειτα ὤφθη ἐπάνω 6
πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ὧν οἱ
πλείους μένουσιν ἕως ἄρτι, τινὲς δὲ καὶ ἐκοι-
μήθησαν. Ἔπειτα ὤφθη Ἰακώβῳ· εἶτα 7
τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν. Ἔσχατον δὲ πάν- 8
των, ὡσπερεὶ τῷ ἐκτρώματι, ὤφθη κἀ-
μοί. Ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστό- 9
λων· ὃς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστο-
λος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ.
Χάριτι δὲ Θεοῦ εἰμὶ ὅ εἰμι· καὶ ἡ χάρις αὐ- 10
τοῦ ἡ εἰς ἐμὲ, οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισ-
σότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα· οὐκ
ἐγὼ δὲ, ἀλλ᾽ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί.
Εἴτε οὖν ἐγὼ, εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτω κηρύσ- 11
σομεν, καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε. Εἰ δὲ Χριστὸς 12
κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς
λέγουσί τινες ἐν ὑμῖν, ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν
οὐκ ἔστιν; Εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, 13
οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται. Εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ 14
ἐγήγερται, κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν,
κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν. Εὑρισκόμεθα δὲ 15

καὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

καὶ ψευδομάρτυρες τοῦ Θεοῦ· ὅτι ἐμαρτυρή-
σαμεν κατὰ τοῦ Θεοῦ ὅτι ἤγειρε τὸν Χριστόν· ὃν
οὐκ ἤγειρεν, εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρον-
16 ται. Εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ Χρι-
17 στὸς ἐγήγερται· Εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερ-
ται, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν· ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς
18 ἁμαρτίαις ὑμῶν· Ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες
19 ἐν Χριστῷ, ἀπώλοντο. Εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ
ἠλπικότες ἐσμὲν ἐν Χριστῷ μόνον, ἐλεει-
20 νότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν. Νυνὶ δὲ,
Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν· ἀπαρχὴ τῶν
21 κεκοιμημένων ἐγένετο. Ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀν-
θρώπου ὁ θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστα-
22 σις νεκρῶν. Ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάν-
τες ἀποθνήσκουσιν, οὕτω καὶ ἐν τῷ Χριστῷ
23 πάντες ζωοποιηθήσονται. Ἕκαστος δὲ ἐν
τῷ ἰδίῳ τάγματι· ἀπαρχὴ Χριστὸς, ἔπειτα
24 οἱ Χριστοῦ, ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. Εἶτα τὸ
τέλος, ὅταν παραδῷ τὴν βασιλείαν
τῷ Θεῷ καὶ πατρί· ὅταν καταργήσῃ πᾶ-
σαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν.
25 Δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν ἄχρις οὗ ἂν θῇ
πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐ-
26 τοῦ. Ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θά-
27 νατος. Πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πό-
δας αὐτοῦ. Ὅταν δὲ εἴπῃ ὅτι πάντα ὑπο-

τέτα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὑποτέτακται, δῆλον ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος
αὐτῷ τὰ πάντα. Ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐ- 28
τῷ τὰ πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποτα-
γήσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα,
ἵνα ᾖ ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσι. Ἐπεὶ τί 29
ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νε-
κρῶν, εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; τί καὶ
βαπτίζονται ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; Τί καὶ ἡμεῖς 30
κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν; Καθ' ἡμέραν 31
ἀποθνήσκω, νὴ τὴν ὑμετέραν καύχησιν,
ἣν ἔχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.
Εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα ἐν Ἐφέ- 32
σῳ, τί μοι τὸ ὄφελος, εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγεί-
ρονται; Φάγωμεν καὶ πίωμεν· αὔριον γὰρ ἀπο-
θνήσκομεν. Μὴ πλανᾶσθε. Φθείρουσιν ἤθη 33
χρηστὰ ὁμιλίαι κακαί. Ἐκνήψατε δι- 34
καίως, καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· ἀγνωσίαν γὰρ
Θεοῦ τινες ἔχουσι. πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέ-
γω. Ἀλλ' ἐρεῖ τις· Πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; 35
ποίῳ δὲ σώματι ἔρχονται; Ἄφρον, σὺ ὃ 36
σπείρεις οὐ ζωοποιεῖται, ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ.
Καὶ ὃ σπείρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ γενησόμε- 37
νον σπείρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, εἰ τύχοι,
σίτου, ἤ τινος τῶν λοιπῶν. Ὁ δὲ Θεὸς αὐτῷ 38
δίδωσι σῶμα καθὼς ἠθέλησε, καὶ ἑκάστῳ
τῶν σπερμάτων τὸ ἴδιον σῶμα. Οὐ πᾶσα 39
σὰρξ

σὰρξ, ἡ αὐτὴ σάρξ· ἀλλὰ ἄλλη μὲν σὰρξ
ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη
40 δὲ ἰχθύων, ἄλλη δὲ πτηνῶν. Καὶ σώματα
ἐπουράνια, καὶ σώματα ἐπίγεια· ἀλλ' ἑτέρα
μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ ἡ τῶν
41 ἐπιγείων. Ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δό-
ξα σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων· ἀστὴρ
42 γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ. Οὕτω καὶ ἡ
ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. σπείρεται ἐν φθορᾷ,
43 ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ· Σπείρεται ἐν
ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν
44 ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει· Σπείρε-
ται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευ-
ματικόν. ἔστι σῶμα ψυχικόν, καὶ ἔστι σῶμα
45 πνευματικόν. Οὕτω καὶ γέγραπται· Ἐγένε-
το ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν
ζῶσαν· ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωο-
46 ποιοῦν. Ἀλλ' οὐ πρῶτον τὸ πνευματικόν,
ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν.
47 Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς, χοϊκός· ὁ
δεύτερος ἄνθρωπος, ὁ Κύριος ἐξ οὐρανοῦ.
48 Οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί· καὶ
οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουρά-
49 νιοι. Καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκό-
να τοῦ χοϊκοῦ, φορέσομεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ
50 ἐπουρανίου. Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι
σὰρξ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν Θεοῦ κληρονο-
μῆσαι οὐ δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀ-
φθαρσίαν κληρονομεῖ. Ἰδοὺ, μυστήριον 51
ὑμῖν λέγω· Πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα,
πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα· Ἐν ἀτόμῳ, ἐν 52
ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι,
(σαλπίσει γὰρ) καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται
ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα. Δεῖ 53
γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρ-
σίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀ-
θανασίαν. Ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐν- 54
δύσηται ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο
ἐνδύσηται ἀθανασίαν, τότε γενήσεται ὁ
λόγος ὁ γεγραμμένος· Κατεπόθη ὁ θά-
νατος εἰς νῖκος. Ποῦ σου, θάνατε, τὸ κέν- 55
τρον; Ποῦ σου, ᾅδη, τὸ νῖκος; Τὸ δὲ κέντρον 56
τοῦ θανάτου, ἡ ἁμαρτία· ἡ δὲ δύναμις τῆς
ἁμαρτίας, ὁ νόμος. Τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ 57
διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγα- 58
πητοὶ, ἑδραῖοι γίνεσθε, ἀμετακίνητοι, πε-
ρισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Κυρίου πάντο-
τε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστι κενὸς
ἐν Κυρίῳ.

ιϛ'. 16.

Περὶ δὲ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὥσπερ διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γα-
2 λατίας, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιήσατε. Κατὰ
μίαν σαββάτων ἕκαστος ὑμῶν παρ' ἑαυ-
τῷ τιθέτω, θησαυρίζων ὅ,τι ἂν εὐοδῶται·
ἵνα μὴ ὅταν ἔλθω, τότε λογίαι γίνωνται.
3 Ὅταν δὲ παραγένωμαι, οὓς ἐὰν δοκιμά-
σητε δι' ἐπιστολῶν, τούτους πέμψω ἀπενεγ-
κεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσαλήμ.
4 Ἐὰν δὲ ᾖ ἄξιον τοῦ κἀμὲ πορεύεσθαι, σὺν
5 ἐμοὶ πορεύσονται. Ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς
ὅταν Μακεδονίαν διέλθω. (Μακεδο-
6 νίαν γὰρ διέρχομαι) Πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν
παραμενῶ, ἢ καὶ παραχειμάσω, ἵνα ὑ-
μεῖς με προπέμψητε οὗ ἐὰν πορεύωμαι.
7 Οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν παρόδῳ ἰδεῖν·
ἐλπίζω δὲ χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι πρὸς ὑ-
8 μᾶς, ἐὰν ὁ Κύριος ἐπιτρέπῃ. Ἐπιμενῶ
9 δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἕως τῆς πεντηκοστῆς. Θύρα
γάρ μοι ἀνέῳγε μεγάλη καὶ ἐνεργής, καὶ
10 ἀντικείμενοι πολλοί. Ἐὰν δὲ ἔλθῃ Τιμό-
θεος, βλέπετε ἵνα ἀφόβως γένηται πρὸς
ὑμᾶς· τὸ γὰρ ἔργον Κυρίου ἐργάζεται ὡς
11 καὶ ἐγώ. Μήτις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ· προ-
πέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἔλθῃ
πρός με· ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀ-
12 δελφῶν. Περὶ δὲ Ἀπολλὼ τοῦ ἀδελφοῦ,

πολλὰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς
ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν· καὶ πάντως οὐκ
ἦν θέλημα ἵνα νῦν ἔλθῃ· ἐλεύσεται δὲ ὅ-
ταν εὐκαιρήσῃ. Γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ 13
πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε· Πάντα ὑ- 14
μῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω. Παρακαλῶ δὲ 15
ὑμᾶς, ἀδελφοί· οἴδατε τὴν οἰκίαν
Στεφανᾶ, ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας,
καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυ-
τούς· Ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοι- 16
ούτοις, καὶ παντὶ τῷ συνεργοῦντι καὶ κο-
πιῶντι. Χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ Στε- 17
φανᾶ καὶ Φουρτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ, ὅτι τὸ
ὑμῶν ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρωσαν· Ἀν- 18
έπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν.
ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους. Ἀσπά- 19
ζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας. Ἀ-
σπάζονται ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ πολλὰ Ἀκύ-
λας καὶ Πρίσκιλλα, σὺν τῇ κατ' οἶκον
αὐτῶν ἐκκλησίᾳ. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ 20
ἀδελφοὶ πάντες. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους
ἐν φιλήματι ἁγίῳ. Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐ- 21
μῇ χειρὶ Παύλου. Εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν Κύ- 22
ριον Ἰησοῦν Χριστὸν, ἤτω ἀνάθεμα,
μαρὰν-ἀθά. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰη- 23
σοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. Ἡ ἀγάπη μου 24

μετὰ

μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀ-
μήν.

Πρὸς Κορινθίους δευτέρα ἐγράφη ἀπὸ Φιλίππων διὰ Στεφανᾶ καὶ Φουρτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ καὶ Τιμοθέου.

ΠΑΥ͂ΛΟΥ ΤΟΥ͂ ἈΠΟΣΤΌΛΟΥ Ἡ ΠΡῸΣ ΚΟΡΙΝΘΊΟΥΣ ἘΠΙΣΤΟΛῊ ΔΕΥΤΈΡΑ.

Κεφ. α΄. I.

1 ΠΑΥ͂ΛΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ
Χριστοῦ, διὰ θελήματος Θεοῦ,
καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς, τῇ
ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ,
σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσι τοῖς οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ
2 Ἀχαΐᾳ· Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ
πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
3 Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρ-
μῶν, καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως.
Ὁ πα-

Ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλί- 4
ψει ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρα-
καλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει, διὰ τῆς πα-
ρακλήσεως ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ
ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Ὅτι καθὼς περισσεύει τὰ 5
παθήματα τοῦ Χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτω διὰ
Χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ παράκλησις ἡμῶν.
Εἴτε δὲ θλιβόμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρα- 6
κλήσεως καὶ σωτηρίας, τῆς ἐνεργουμένης ἐν
ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων ὧν καὶ ἡ-
μεῖς πάσχομεν· εἴτε παρακαλούμεθα,
ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτη-
ρίας. καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν·
Εἰδότες ὅτι ὥσπερ κοινωνοί ἐστε τῶν παθη- 7
μάτων, οὕτω καὶ τῆς παρακλήσεως. Οὐ γὰρ 8
θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς
θλίψεως ἡμῶν τῆς γενομένης ἡμῖν ἐν τῇ
Ἀσίᾳ, ὅτι καθ᾽ ὑπερβολὴν ἐβαρήθημεν
ὑπὲρ δύναμιν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι ἡμᾶς
καὶ τοῦ ζῆν. Ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπό- 9
κριμα τοῦ θανάτου ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πε-
ποιθότες ὦμεν ἐφ᾽ ἑαυτοῖς, ἀλλ᾽ ἐπὶ τῷ
Θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς νεκρούς· Ὃς ἐκ τη- 10
λικούτου θανάτου ἐῤῥύσατο ἡμᾶς, καὶ ῥύε-
ται· εἰς ὃν ἠλπίκαμεν ὅτι καὶ ἔτι ῥύσεται·
Συνυπουργούντων καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ 11
δεήσει,

δεήσει, ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ εἰς
ἡμᾶς χάρισμα διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῇ
12 ὑπὲρ ἡμῶν. Ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν αὕτη
ἐστὶ, τὸ μαρτύριον τῆς συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι
ἐν ἁπλότητι καὶ εἰλικρινείᾳ Θεοῦ, οὐκ ἐν
σοφίᾳ σαρκικῇ, ἀλλ' ἐν χάριτι Θεοῦ ἀνε-
στράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ, περισσοτέρως δὲ
13 πρὸς ὑμᾶς. Οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν
ἀλλ' ἢ ἃ ἀναγινώσκετε, ἢ καὶ ἐπιγινώσκε-
τε. ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ ἕως τέλους ἐπιγνώσε-
14 σθε. Καθὼς καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους,
ὅτι καύχημα ὑμῶν ἐσμεν, καθάπερ καὶ
ὑμεῖς ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.
15 Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει ἐβουλόμην πρὸς
ὑμᾶς ἐλθεῖν πρότερον, ἵνα δευτέραν χά-
16 ριν ἔχητε· Καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν εἰς Μα-
κεδονίαν, καὶ πάλιν ἀπὸ Μακεδονίας ἐλ-
θεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμ-
17 φθῆναι εἰς τὴν Ἰουδαίαν. Τοῦτο οὖν βου-
λευόμενος, μήτι ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ ἐ-
χρησάμην; ἢ ἃ βουλεύομαι, κατὰ σάρκα
βουλεύομαι, ἵνα ᾖ παρ' ἐμοὶ τὸ ναὶ ναὶ, καὶ
18 τὸ οὒ οὔ; Πιστὸς δὲ ὁ Θεὸς, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν
19 ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὔ. Ὁ γὰρ τοῦ
Θεοῦ υἱὸς Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν
κηρυχθεὶς, δι' ἐμοῦ καὶ Σιλουανοῦ καὶ Τιμο-
θέου,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

θεοῦ οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὔ, ἀλλὰ ναὶ ἐν αὐτῷ
γέγονεν, (Ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι Θεοῦ, ἐν 20
αὐτῷ τὸ ναὶ, καὶ ἐν αὐτῷ τὸ ἀμήν) τῷ Θεῷ
πρὸς δόξαν δι' ἡμῶν. Ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς 21
σὺν ὑμῖν εἰς Χριστὸν, καὶ χρίσας ἡμᾶς,
Θεός· Ὁ καὶ σφραγισάμενος ἡμᾶς, καὶ δοὺς 22
τὸν ἀρραβῶνα τοῦ Πνεύματος ἐν ταῖς καρ-
δίαις ἡμῶν. Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν Θεὸν ἐπι- 23
καλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν, ὅτι φει-
δόμενος ὑμῶν, οὐκέτι ἦλθον εἰς Κόρινθον.
Οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν τῆς πίστεως, 24
ἀλλὰ συνεργοί ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν. τῇ
γὰρ πίστει ἑστήκατε.

β'. 2.

Ἔκρινα δὲ ἐμαυτῷ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν 1
ἐλθεῖν ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς. Εἰ γὰρ ἐγὼ λυ- 2
πῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ἐστιν ὁ εὐφραίνων με, εἰ μὴ
ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ; Καὶ ἔγραψα ὑ- 3
μῖν τοῦτο αὐτὸ, ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπην ἔχω
ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν· πεποιθὼς ἐπὶ πάν-
τας ὑμᾶς, ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ, πάντων ὑμῶν
ἐστιν. Ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ συνο- 4
χῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν
δακρύων, οὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀ-
γάπην ἵνα γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρως εἰς
ὑμᾶς. Εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμὲ λελύ- 5
πηκεν,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

πηκεν, ἀλλ' ἀπὸ μέρους, ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ,
6 πάντας ὑμᾶς. Ἱκανὸν τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτι-
7 μία αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων· Ὥστε τοὐναν-
τίον μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι, καὶ παρα-
καλέσαι, μήπως τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ
8 καταποθῇ ὁ τοιοῦτος. Διὸ παρακαλῶ ὑ-
9 μᾶς κυρῶσαι εἰς αὐτὸν ἀγάπην. Εἰς τοῦτο
γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν ὑ-
10 μῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί ἐστε. Ὧ δέ τι
χαρίζεσθε, καὶ ἐγώ. καὶ γὰρ ἐγὼ εἴ τι κεχάρι-
σμαι, ᾧ κεχάρισμαι, δι' ὑμᾶς, ἐν προσ-
ώπῳ Χριστοῦ, ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν ὑ-
11 πὸ τοῦ Σατανᾶ· Οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα
12 ἀγνοοῦμεν. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρῳάδα
εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ θύρας μοι
ἀνεῳγμένης ἐν Κυρίῳ, οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν
τῷ πνεύματί μου, τῷ μὴ εὑρεῖν με Τίτον
13 τὸν ἀδελφόν μου· Ἀλλὰ ἀποταξάμενος αὐ-
14 τοῖς, ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν. Τῷ δὲ Θεῷ
χάρις τῷ πάντοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς
ἐν τῷ Χριστῷ, καὶ τὴν ὀσμὴν τῆς γνώσεως
αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ τόπῳ.
15 Ὅτι Χριστοῦ εὐωδία ἐσμὲν τῷ Θεῷ ἐν τοῖς
16 σωζομένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις· Οἷς
μὲν, ὀσμὴ θανάτου εἰς θάνατον· οἷς δὲ, ὀσμὴ
ζωῆς εἰς ζωήν· καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἱκα-
νός;

νός; Οὐ γάρ ἐσμεν, ὡς οἱ πολλοὶ, καπη- 17
λεύοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὡς ἐξ εἰλι-
κρινείας, ἀλλ' ὡς ἐκ Θεοῦ, κατενώπιον τοῦ
Θεοῦ, ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν.

γ'. 3.

Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν; 1
Εἰ μὴ χρήζομεν, ὥς τινες, συστατικῶν ἐπι-
στολῶν πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν;
Ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστε, ἐγγεγραμ- 2
μένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, γινωσκομέ-
νη καὶ ἀναγινωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀν-
θρώπων· Φανερούμενοι ὅτι ἐστὲ ἐπιστολὴ 3
Χριστοῦ διακονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν, ἐγγε-
γραμμένη οὐ μέλανι, ἀλλὰ Πνεύματι Θεοῦ
ζῶντος, οὐκ ἐν πλαξὶ λιθίναις, ἀλλὰ ἐν
πλαξὶ καρδίας σαρκίναις. Πεποίθησιν 4
δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν
Θεόν· Οὐχ ὅτι ἱκανοί ἐσμεν ἀφ' ἑαυτῶν 5
λογίσασθαί τι, ὡς ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκα-
νότης ἡμῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ. Ὃς καὶ ἱκάνωσεν ἡ- 6
μᾶς διακόνους καινῆς διαθήκης, οὐ γράμ-
ματος, ἀλλὰ Πνεύματος. τὸ γὰρ γράμμα
ἀποκτείνει, τὸ δὲ Πνεῦμα ζωοποιεῖ. Εἰ δὲ 7
ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἐν γράμμασιν,
ἐντετυπωμένη ἐν λίθοις, ἐγενήθη ἐν δόξῃ,
ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ

εἰς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

εἰς τὸ πρόσωπον Μωσέως, διὰ τὴν δό-
ξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ, τὴν καταργου-
8 μένην· Πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ διακονία τοῦ
9 Πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ; Εἰ γὰρ ἡ διακο-
νία τῆς κατακρίσεως, δόξα, πολλῷ μᾶλ-
λον περισσεύει ἡ διακονία τῆς δικαιοσύνης
10 ἐν δόξῃ. Καὶ γὰρ οὐδὲ δεδόξασται τὸ δεδοξα-
σμένον, ἐν τούτῳ τῷ μέρει, ἕνεκεν τῆς ὑπερ-
11 βαλλούσης δόξης. Εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον,
διὰ δόξης· πολλῷ μᾶλλον τὸ μένον, ἐν δό-
12 ξῃ. Ἔχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα, πολλῇ
13 παῤῥησίᾳ χρώμεθα· Καὶ οὐ καθάπερ Μω-
σῆς ἐτίθει κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον
ἑαυτοῦ, πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσρα-
14 ὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ καταργουμένου. Ἀλλ'
ἐπωρώθη τὰ νοήματα αὐτῶν. ἄχρι γὰρ τῆς
σήμερον τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ τῇ ἀνα-
γνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης μένει, μὴ
ἀνακαλυπτόμενον, ὅ, τι ἐν Χριστῷ καταρ-
15 γεῖται. Ἀλλ' ἕως σήμερον, ἡνίκα ἀναγι-
νώσκεται Μωσῆς, κάλυμμα ἐπὶ τὴν
16 καρδίαν αὐτῶν κεῖται. Ἡνίκα δ' ἂν
ἐπιστρέψῃ πρὸς Κύριον, περιαιρεῖται τὸ
17 κάλυμμα. Ὁ δὲ Κύριος τὸ Πνεῦμά
ἐστιν· οὗ δὲ τὸ Πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθε-
18 ρία. Ἡμεῖς δὲ πάντες ἀνακεκαλυμμένῳ

προσώ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

προσώπῳ τὴν δόξαν Κυρίου κατοπτριζό-
μενοι, τὴν αὐτὴν εἰκόνα μεταμορφούμε-
θα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ
Κυρίου πνεύματος.

δ'. 4.

Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύ- 1
την, καθὼς ἠλεήθημεν, οὐκ ἐκκακοῦμεν·
Ἀλλ' ἀπειπάμεθα τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύ- 2
νης, μὴ περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ, μη-
δὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τῇ φα-
νερώσει τῆς ἀληθείας συνιστῶντες ἑαυτοὺς
πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων, ἐνώ-
πιον τοῦ Θεοῦ. Εἰ δὲ καὶ ἔστι κεκαλυμμένον 3
τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις
ἐστὶ κεκαλυμμένον· Ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶ- 4
νος τούτου ἐτύφλωσε τὰ νοήματα τῶν ἀπί-
στων, εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι αὐτοῖς τὸν φωτι-
σμὸν τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ, ὅς
ἐστιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ. Οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσ- 5
σομεν, ἀλλὰ Χριστὸν Ἰησοῦν Κύριον· ἑαυ-
τοὺς δὲ, δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν. Ὅτι ὁ 6
Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμψαι, ὃς
ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, πρὸς
φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ἐν
προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἔχομεν δὲ τὸν θη- 7
σαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν, ἵνα

ἡ ὑπερ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ᾖ τοῦ Θεοῦ, καὶ
8 μὴ ἐξ ἡμῶν· Ἐν παντὶ θλιβόμενοι, ἀλλ᾽
οὐ στενοχωρούμενοι· ἀπορούμενοι, ἀλλ᾽ οὐκ ἐξ-
9 απορούμενοι· Διωκόμενοι, ἀλλ᾽ οὐκ ἐγκα-
ταλειπόμενοι· καταβαλλόμενοι, ἀλλ᾽ οὐκ
10 ἀπολλύμενοι· Πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ
Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες,
ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν
11 φανερωθῇ. Ἀεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες, εἰς θά-
νατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ
ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρ-
12 κὶ ἡμῶν. Ὥστε ὁ μὲν θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνερ-
13 γεῖται, ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. Ἔχοντες δὲ τὸ αὐ-
τὸ Πνεῦμα τῆς πίστεως, κατὰ τὸ γεγραμμέ-
νον· Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα· καὶ ἡμεῖς
14 πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν. Εἰδότες ὅτι ὁ
ἐγείρας τὸν Κύριον Ἰησοῦν, καὶ ἡμᾶς διὰ
15 Ἰησοῦ ἐγερεῖ, καὶ παραστήσει σὺν ὑμῖν. Τὰ
γὰρ πάντα δι᾽ ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονά-
σασα, διὰ τῶν πλειόνων τὴν εὐχαρι-
στίαν περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.
16 Διὸ οὐκ ἐκκακοῦμεν, ἀλλ᾽ εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡ-
μῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται, ἀλλ᾽ ὁ
ἔσωθεν ἀνακαινοῦται ἡμέρα καὶ ἡμέρα.
17 Τὸ γὰρ παραυτίκα ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως
ἡμῶν, καθ᾽ ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

αἰώνιον βάρος δόξης κατεργάζεται ἡμῖν·
Μὴ σκοπούντων ἡμῶν τὰ βλεπόμενα, 18
ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα. τὰ γὰρ βλεπό-
μενα, πρόσκαιρα· τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα,
αἰώνια.

ε΄. 5.

Οἴδαμεν γὰρ, ὅτι, ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν 1
οἰκία τοῦ σκήνους καταλυθῇ, οἰκοδομὴν ἐκ
Θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν ἀχειροποίητον, αἰώ-
νιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στε- 2
νάζομεν, τὸ οἰκητήριον ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρα-
νοῦ ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦντες. Εἴγε καὶ 3
ἐνδυσάμενοι, οὐ γυμνοὶ εὑρεθησόμεθα.
Καὶ γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ σκήνει στενάζομεν βα- 4
ρούμενοι· ἐφ᾽ ᾧ οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι, ἀλλ᾽
ἐπενδύσασθαι, ἵνα καταποθῇ τὸ θνητὸν ὑπὸ
τῆς ζωῆς. Ὁ δὲ κατεργασάμενος ἡμᾶς εἰς 5
αὐτὸ τοῦτο, Θεός, ὁ καὶ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀῤῥα-
βῶνα τοῦ Πνεύματος. Θαῤῥοῦντες οὖν πάν- 6
τοτε, καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώ-
ματι, ἐκδημοῦμεν ἀπὸ τοῦ Κυρίου. (Διὰ 7
πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἴδους)
Θαῤῥοῦμεν δὲ, καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκδη- 8
μῆσαι ἐκ τοῦ σώματος, καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς
τὸν Κύριον. Διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα, εἴτε 9
ἐνδημοῦντες, εἴτε ἐκδημοῦντες, εὐάρεστοι

αὐτῷ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

10 αὐτῷ εἶναι. Τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανε-
ρωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ
Χριστοῦ, ἵνα κομίσηται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ
σώματος, πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθὸν,
11 εἴτε κακόν. Εἰδότες οὖν τὸν φόβον τοῦ Κυ-
ρίου, ἀνθρώπους πείθομεν, Θεῷ δὲ πεφανε-
ρώμεθα· ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν
12 ὑμῶν πεφανερῶσθαι. Οὐ γὰρ πάλιν ἑαυτοὺς
συνιστάνομεν ὑμῖν, ἀλλὰ ἀφορμὴν διδόν-
τες ὑμῖν καυχήματος ὑπὲρ ἡμῶν· ἵνα
ἔχητε πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους,
13 καὶ οὐ καρδίᾳ. Εἴτε γὰρ ἐξέστημεν, Θεῷ· εἴ-
14 τε σωφρονοῦμεν, ὑμῖν. Ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ Χρι-
15 στοῦ συνέχει ἡμᾶς· Κρίναντας τοῦτο, ὅτι εἰ
εἷς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρα οἱ πάν-
τες ἀπέθανον· καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν,
ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ
τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι.
16 Ὥστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα οἴδαμεν κατὰ
σάρκα· εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα Χρι-
17 στὸν, ἀλλὰ νῦν οὐκ ἔτι γινώσκομεν. Ὥστε
εἴ τις ἐν Χριστῷ, καινὴ κτίσις. τὰ ἀρχαῖα
18 παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονε καινὰ τὰ πάντα. Τὰ
δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ τοῦ καταλλάξαντος ἡ-
μᾶς ἑαυτῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ δόντος
19 ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς· Ὡς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὅτι Θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον καταλ-
λάσσων ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς
τὰ παραπτώματα αὐτῶν· καὶ θέμενος ἐν
ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς. Ὑπὲρ Χρι- 20
στοῦ οὖν πρεσβεύομεν, ὡς τοῦ Θεοῦ παρα-
καλοῦντος δι' ἡμῶν· δεόμεθα ὑπὲρ Χρι-
στοῦ· Καταλλάγητε τῷ Θεῷ. Τὸν γὰρ μὴ 21
γνόντα ἁμαρτίαν, ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν
ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γινώμεθα δικαιοσύ-
νη Θεοῦ ἐν αὐτῷ.

ς'. 6.

Συνεργοῦντες δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ 1
εἰς κενὸν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ δέξασθαι ὑ-
μᾶς. Λέγει γάρ· Καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά 2
σου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι.
ἰδοὺ νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ νῦν
ἡμέρα σωτηρίας. Μηδεμίαν ἐν μηδενὶ 3
διδόντες προσκοπήν, ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ
διακονία· Ἀλλ' ἐν παντὶ συνιστῶντες ἑαυ- 4
τοὺς ὡς Θεοῦ διάκονοι· ἐν ὑπομονῇ πολ-
λῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχω-
ρίαις· Ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀ- 5
καταστασίαις, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν
νηστείαις· Ἐν ἁγνότητι, ἐν γνώσει, ἐν μα- 6
κροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι, ἐν πνεύματι ἁγίῳ,
ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ· Ἐν λόγῳ ἀλη- 7
θείας,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

θείας, ἐν δυνάμει Θεοῦ, διὰ τῶν ὅπλων τῆς δι-
8 καιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν· Διὰ δό-
ξης καὶ ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας καὶ εὐφη-
9 μίας· ὡς πλάνοι, καὶ ἀληθεῖς· Ὡς ἀγνοού-
μενοι, καὶ ἐπιγινωσκόμενοι· ὡς ἀποθνήσκον-
τες, καὶ ἰδοὺ ζῶμεν· ὡς παιδευόμενοι, καὶ μὴ
10 θανατούμενοι· Ὡς λυπούμενοι, ἀεὶ δὲ χαί-
ροντες· ὡς πτωχοὶ, πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες·
ὡς μηδὲν ἔχοντες, καὶ πάντα κατέχοντες.
11 Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέῳγε πρὸς ὑμᾶς, Κορίν-
12 θιοι, ἡ καρδία ἡμῶν πεπλάτυνται. Οὐ στε-
νοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν· στενοχωρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς
13 σπλάγχνοις ὑμῶν. Τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμι-
σθίαν ὡς τέκνοις λέγω· Πλατύνθητε καὶ ὑ-
14 μεῖς· Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις.
Τίς γὰρ μετοχὴ δικαιοσύνῃ καὶ ἀνομίᾳ; Τίς
15 δὲ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος; Τίς δὲ συμ-
φώνησις Χριστῷ πρὸς Βελίαλ; Ἢ τίς με-
16 ρὶς πιστῷ μετὰ ἀπίστου; Τίς δὲ συγκατάθε-
σις ναῷ Θεοῦ μετὰ εἰδώλων; ὑμεῖς γὰρ ναὸς
Θεοῦ ἐστε ζῶντος· καθὼς εἶπεν ὁ Θεός·
Ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐμπεριπα-
τήσω· καὶ ἔσομαι αὐτῶν Θεὸς, καὶ αὐ-
17 τοὶ ἔσονταί μοι λαός. Διὸ ἐξέλθετε ἐκ
μέσου αὐτῶν, καὶ ἀφορίσθητε, λέγει Κύ-
ριος· καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅπτεσθε· κἀγὼ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

εἰσδέξομαι ὑμᾶς· Καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς 18
πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυ-
γατέρας, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

ζ΄. 7.

Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, 1
ἀγαπητοί, καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παν-
τὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπι-
τελοῦντες ἁγιωσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ. Χω- 2
ρήσατε ἡμᾶς· οὐδένα ἠδικήσαμεν, οὐδένα
ἐφθείραμεν, οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν.
Οὐ πρὸς κατάκρισιν λέγω· προείρηκα γὰρ 3
ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἐστε εἰς τὸ συν-
αποθανεῖν καὶ συζῆν. Πολλή μοι παῤῥησία 4
πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι καύχησις ὑπὲρ
ὑμῶν· πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει, ὑ-
περπερισσεύομαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ
θλίψει ἡμῶν. Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς 5
Μακεδονίαν, οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν ἡ
σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ᾽ ἐν παντὶ θλιβόμενοι·
ἔξωθεν μάχαι, ἔσωθεν φόβοι. Ἀλλ᾽ ὁ πα- 6
ρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς, παρεκάλεσεν ἡ-
μᾶς, ὁ Θεὸς, ἐν τῇ παρουσίᾳ Τίτου. Οὐ 7
μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν
τῇ παρακλήσει ᾗ παρεκλήθη ἐφ᾽ ὑμῖν, ἀν-
αγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν, τὸν
ὑμῶν ὀδυρμὸν, τὸν ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ ἐμοῦ·

ὥστε

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

8 ὥστε με μᾶλλον χαρῆναι. Ὅτι εἰ καὶ ἐλύ-
πησα ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ, οὐ μεταμέλο-
μαι, εἰ καὶ μετεμελόμην. βλέπω γὰρ ὅτι ἡ
ἐπιστολὴ ἐκείνη, εἰ καὶ πρὸς ὥραν, ἐλύπη-
9 σεν ὑμᾶς· Νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυπήθη-
τε, ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν. ἐλυ-
πήθητε γὰρ κατὰ Θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιω-
10 θῆτε ἐξ ἡμῶν. Ἡ γὰρ κατὰ Θεὸν λύπη μετά-
νοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον κατερ-
γάζεται· ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατ-
11 εργάζεται. Ἰδοὺ γὰρ αὐτὸ τοῦτο τὸ κατὰ Θεὸν
λυπηθῆναι ὑμᾶς, πόσην κατειργάσατο
ὑμῖν σπουδήν; ἀλλὰ ἀπολογίαν, ἀλλὰ
ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ φόβον, ἀλλὰ ἐπιπό-
θησιν, ἀλλὰ ζῆλον, ἀλλ' ἐκδίκησιν; Ἐν
παντὶ συνεστήσατε ἑαυτοὺς ἁγνοὺς εἶναι
12 ἐν τῷ πράγματι. Ἄρα εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν,
οὐχ εἵνεκεν τοῦ ἀδικήσαντος, οὐδὲ εἵνεκεν τοῦ
ἀδικηθέντος· ἀλλ' εἵνεκεν τοῦ φανερωθῆ-
ναι τὴν σπουδὴν ἡμῶν τὴν ὑπὲρ ὑμῶν
13 πρὸς ὑμᾶς, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο
παρακεκλήμεθα ἐπὶ τῇ παρακλήσει ὑ-
μῶν· περισσοτέρως δὲ μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ
τῇ χαρᾷ Τίτου, ὅτι ἀναπέπαυται τὸ πνεῦ-
14 μα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν· Ὅτι εἴ τι
αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ κατῃ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σχύνθην· ἀλλ᾽ ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐ-
λαλήσαμεν ὑμῖν, οὕτω καὶ ἡ καύχησις ἡ-
μῶν ἡ ἐπὶ Τίτου, ἀλήθεια ἐγενήθη· Καὶ τὰ 15
σπλάγχνα αὐτοῦ περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς
ἐστιν, ἀναμιμνησκομένου τὴν πάντων ὑ-
μῶν ὑπακοὴν· ὡς μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐδέ-
ξασθε αὐτόν. Χαίρω οὖν ὅτι ἐν παντὶ θαρ- 16
ρῶ ἐν ὑμῖν.

η΄. 8.

Γνωρίζομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χά- 1
ριν τοῦ Θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν ταῖς ἐκ-
κλησίαις τῆς Μακεδονίας· Ὅτι ἐν πολλῇ 2
δοκιμῇ θλίψεως ἡ περισσεία τῆς χαρᾶς
αὐτῶν, καὶ ἡ κατὰ βάθους πτωχεία αὐτῶν
ἐπερίσσευσεν εἰς τὸν πλοῦτον τῆς ἁπλότητος
αὐτῶν· Ὅτι κατὰ δύναμιν (μαρτυρῶ) καὶ 3
ὑπὲρ δύναμιν αὐθαίρετοι· Μετὰ πολλῆς 4
παρακλήσεως δεόμενοι ἡμῶν, τὴν χάριν
καὶ τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς
ἁγίους, δέξασθαι ἡμᾶς. Καὶ οὐ καθὼς ἠλ- 5
πίσαμεν, ἀλλ᾽ ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ
Κυρίῳ καὶ ἡμῖν, διὰ θελήματος Θεοῦ·
Εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον, ἵνα 6
καθὼς προενήρξατο, οὕτω καὶ ἐπιτελέσῃ
εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην. Ἀλλ᾽ ὥσ- 7
περ ἐν παντὶ περισσεύετε, πίστει, καὶ λόγῳ,

καὶ

καὶ γνώσει, καὶ πάσῃ σπουδῇ, καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν
ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάρι-
8 τι περισσεύητε. Οὐ κατ' ἐπιταγὴν λέγω,
ἀλλὰ διὰ τῆς ἑτέρων σπουδῆς, καὶ τὸ τῆς ὑμε-
9 τέρας ἀγάπης γνήσιον δοκιμάζων. Γινώ-
σκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσε, πλού-
σιος ὤν· ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ
10 πλουτήσητε. Καὶ γνώμην ἐν τούτῳ δίδω-
μι· τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει, οἵτινες οὐ μόνον
τὸ ποιῆσαι, ἀλλὰ καὶ τὸ θέλειν προενήρξα-
11 σθε ἀπὸ πέρυσι. Νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπι-
τελέσατε· ὅπως καθάπερ ἡ προθυμία τοῦ
θέλειν, οὕτω καὶ τὸ ἐπιτελέσαι ἐκ τοῦ ἔχειν.
12 Εἰ γὰρ ἡ προθυμία πρόκειται, καθὸ ἐὰν
ἔχῃ τις, εὐπρόσδεκτος, οὐ καθὸ οὐκ ἔχει.
13 Οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις, ὑμῖν δὲ θλίψις·
ἀλλ' ἐξ ἰσότητος, ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑ-
μῶν περίσσευμα εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρη-
14 μα· Ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περίσσευμα γένη-
ται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα, ὅπως γένηται ἰσό-
15 της· Καθὼς γέγραπται· Ὁ τὸ πολὺ, οὐκ
ἐπλεόνασε· καὶ ὁ τὸ ὀλίγον, οὐκ ἠλαττόνησε.
16 Χάρις δὲ τῷ Θεῷ τῷ διδόντι τὴν αὐτὴν
σπουδὴν ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ Τί-
17 του· Ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν ἐδέξατο·

σπουδαιότερος δὲ ὑπάρχων, αὐθαίρετος
ἐξῆλθε πρὸς ὑμᾶς. Συνεπέμψαμεν δὲ 18
μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφὸν οὗ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ
εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν· (Οὐ 19
μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκ-
κλησιῶν συνέκδημος ἡμῶν, σὺν τῇ χά-
ριτι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν
πρὸς τὴν αὐτοῦ τοῦ Κυρίου δόξαν καὶ προ-
θυμίαν ὑμῶν) Στελλόμενοι τοῦτο, μή τις 20
ἡμᾶς μωμήσηται ἐν τῇ ἁδρότητι ταύτῃ
τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν· Προνοούμενοι 21
καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον Κυρίου, ἀλλὰ καὶ
ἐνώπιον ἀνθρώπων. Συνεπέμψαμεν δὲ 22
αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμάσα-
μεν ἐν πολλοῖς πολλάκις σπουδαῖον ὄντα,
νυνὶ δὲ πολὺ σπουδαιότερον, πεποιθήσει
πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς. Εἴτε ὑπὲρ Τίτου, κοι- 23
νωνὸς ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός· εἴτε ἀ-
δελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δό-
ξα Χριστοῦ. Τὴν οὖν ἔνδειξιν τῆς ἀγάπης 24
ὑμῶν, καὶ ἡμῶν καυχήσεως ὑπὲρ ὑμῶν,
εἰς αὐτοὺς ἐνδείξασθε, καὶ εἰς πρόσωπον τῶν
ἐκκλησιῶν.

Θ'. 9.

Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς 1
ἁγίους περισσόν μοι ἐστὶ τὸ γράφειν ὑμῖν.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

2 Οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ
ὑμῶν καυχῶμαι Μακεδόσιν, ὅτι Ἀχαΐα
παρεσκεύασται ἀπὸ πέρυσι· καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν
3 ζῆλος ἠρέθισε τοὺς πλείονας. Ἔπεμψα
δὲ τοὺς ἀδελφοὺς ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν
τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τούτῳ·
ἵνα (καθὼς ἔλεγον) παρεσκευασμένοι
4 ἦτε· Μή πως ἐὰν ἔλθωσι σὺν ἐμοὶ Μακε-
δόνες, καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους,
καταισχυνθῶμεν ἡμεῖς (ἵνα μὴ λέγωμεν
ὑμεῖς) ἐν τῇ ὑποστάσει ταύτῃ τῆς καυχή-
5 σεως. Ἀναγκαῖον οὖν ἡγησάμην παρα-
καλέσαι τοὺς ἀδελφοὺς, ἵνα προέλθωσιν
εἰς ὑμᾶς, καὶ προκαταρτίσωσι τὴν προ-
κατηγγελμένην εὐλογίαν ὑμῶν, ταύτην
ἑτοίμην εἶναι οὕτως ὡς εὐλογίαν, καὶ μὴ
6 ὥσπερ πλεονεξίαν. Τοῦτο δὲ, ὁ σπείρων φει-
δομένως, φειδομένως καὶ θερίσει· καὶ ὁ σπείρων
ἐπ᾽ εὐλογίαις, ἐπ᾽ εὐλογίαις καὶ θερίσει.
7 Ἕκαστος καθὼς προαιρεῖται τῇ καρδίᾳ·
μὴ ἐκ λύπης, ἢ ἐξ ἀνάγκης. ἱλαρὸν γὰρ δό-
8 την ἀγαπᾷ ὁ Θεός. Δυνατὸς δὲ ὁ Θεὸς
πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς· ἵνα
ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχον-
τες, περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν·
9 (Καθὼς γέγραπται· Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε

τοῖς πένησιν· ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς
τὸν αἰῶνα. Ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν σπέρμα τῷ 10
σπείροντι, καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν χορηγήσαι,
καὶ πληθύναι τὸν σπόρον ὑμῶν, καὶ αὐξήσαι
τὰ γεννήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν) Ἐν 11
παντὶ πλουτιζόμενοι εἰς πᾶσαν ἁπλότη-
τα, ἥτις κατεργάζεται δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν
τῷ Θεῷ· Ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας 12
ταύτης οὐ μόνον ἐστὶ προσαναπληροῦσα τὰ
ὑστερήματα τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύου-
σα διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ Θεῷ, (Διὰ 13
τῆς δοκιμῆς τῆς διακονίας ταύτης δοξάζον-
τες τὸν Θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς ὁμολογίας
ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἁ-
πλότητι τῆς κοινωνίας εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς
πάντας) Καὶ αὐτῶν δεήσει ὑπὲρ ὑμῶν, 14
ἐπιποθούντων ὑμᾶς διὰ τὴν ὑπερβάλ-
λουσαν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐφ' ὑμῖν. Χάρις δὲ 15
τῷ Θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ αὐτοῦ δω-
ρεᾷ.

ι'. 10.

Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑ- 1
μᾶς διὰ τῆς πρᾳότητος καὶ ἐπιεικείας τοῦ
Χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς ἐν
ὑμῖν, ἀπὼν δὲ θαρρῶ εἰς ὑμᾶς. Δέομαι 2
δὲ τὸ μὴ παρὼν θαρρῆσαι τῇ πεποιθήσει ἣ
λογί-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

λογίζομαι τολμῆσαι ἐπί τινας τοὺς λογι-
ζομένους ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦν-
3 τας. Ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες, οὐ κατὰ
4 σάρκα στρατευόμεθα· (Τὰ γὰρ ὅπλα τῆς
στρατείας ἡμῶν οὐ σαρκικὰ, ἀλλὰ δυνα-
τὰ τῷ Θεῷ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμά-
5 των) Λογισμοὺς καθαιροῦντες, καὶ πᾶν ὕψω-
μα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ,
καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν
6 ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ, Καὶ ἐν ἑτοίμῳ ἔ-
χοντες ἐκδικῆσαι πᾶσαν παρακοὴν, ὅταν
7 πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή. Τὰ κατὰ πρόσ-
ωπον βλέπετε; Εἴ τις πέποιθεν ἑαυτῷ Χρι-
στοῦ εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω πάλιν ἀφ᾽ ἑαυ-
τοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς Χριστοῦ, οὕτω καὶ ἡ-
8 μεῖς Χριστοῦ. Ἐάν τε γὰρ καὶ περισσότερόν τι
καυχήσωμαι περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν, ἧς
ἔδωκεν ὁ Κύριος ἡμῖν εἰς οἰκοδομὴν, καὶ
οὐκ εἰς καθαίρεσιν ὑμῶν, οὐκ αἰσχυνθή-
9 σομαι· Ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν ἐκφοβεῖν ὑ-
10 μᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν. Ὅτι αἱ μὲν ἐπιστο-
λαὶ, φησὶ, βαρεῖαι καὶ ἰσχυραί· ἡ δὲ παρου-
σία τοῦ σώματος ἀσθενὴς, καὶ ὁ λόγος ἐξουθε-
11 νημένος. Τοῦτο λογιζέσθω ὁ τοιοῦτος, ὅτι
οἷοί ἐσμεν τῷ λόγῳ δι᾽ ἐπιστολῶν ἀπόντες,
12 τοιοῦτοι καὶ παρόντες τῷ ἔργῳ. Οὐ γὰρ τολμῶ-
μεν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

μὲν ἐγκρῖναι ἢ συγκρῖναι ἑαυτούς τισι τῶν
ἑαυτοὺς συνιστανόντων· ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυ-
τοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες, καὶ συγκρίνοντες
ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς οὐ συνιοῦσιν. Ἡμεῖς δὲ οὐχὶ 13
εἰς τὰ ἄμετρα καυχησόμεθα· ἀλλὰ κατὰ τὸ
μέτρον τοῦ κανόνος οὗ ἐμέρισεν ἡμῖν ὁ Θεὸς
μέτρου, ἐφικέσθαι ἄχρι καὶ ὑμῶν. Οὐ γὰρ 14
ὡς μὴ ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς, ὑπερεκτεί-
νομεν ἑαυτούς. ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθάσα-
μεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ. Οὐκ εἰς 15
τὰ ἄμετρα καυχώμενοι ἐν ἀλλοτρίοις κό-
ποις, ἐλπίδα δὲ ἔχοντες, αὐξανομένης τῆς
πίστεως ὑμῶν, ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι
κατὰ τὸν κανόνα ἡμῶν εἰς περισσείαν· Εἰς τὰ 16
ὑπερέκεινα ὑμῶν εὐαγγελίσασθαι· οὐκ ἐν
ἀλλοτρίῳ κανόνι εἰς τὰ ἕτοιμα καυχήσα-
σθαι. Ὁ δὲ καυχώμενος, ἐν Κυρίῳ καυ- 17
χάσθω. Οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν συνιστῶν, ἐκεῖνός 18
ἐστι δόκιμος, ἀλλ' ὃν ὁ Κύριος συνίστησιν.

ια'. 11.

Ὄφελον ἠνείχεσθέ μου μικρὸν τῇ ἀ- 1
φροσύνης· ἀλλὰ καὶ ἀνέχεσθέ μου. Ζηλῶ γὰρ 2
ὑμᾶς Θεοῦ ζήλῳ. ἡρμοσάμην γὰρ ὑμᾶς
ἑνὶ ἀνδρὶ παρθένον ἁγνὴν παραστῆσαι
τῷ Χριστῷ· Φοβοῦμαι δὲ μή πως ὡς ὁ ὄφις 3
Εὔαν ἐξηπάτησεν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ,

οὕτω

οὕτω φθαρῇ τὰ νοήματα ὑμῶν, ἀπὸ τῆς ἁ-
4 πλότητος τῆς εἰς τὸν Χριστόν. Εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρ-
χόμενος ἄλλον Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκη-
ρύξαμεν, ἢ Πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ
οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ ἐδέ-
5 ξασθε, καλῶς ἠνείχεσθε. Λογίζομαι γὰρ
μηδὲν ὑστερηκέναι τῶν ὑπὲρ λίαν ἀποστό-
6 λων. Εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης τῷ λόγῳ, ἀλλ᾽ οὐ τῇ
γνώσει· ἀλλ᾽ ἐν παντὶ φανερωθέντες ἐν
7 πᾶσιν εἰς ὑμᾶς. Ἢ ἁμαρτίαν ἐποίησα,
ἐμαυτὸν ταπεινῶν ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε; ὅτι
δωρεὰν τὸ τοῦ Θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισά-
8 μην ὑμῖν; Ἄλλας ἐκκλησίας ἐσύλησα,
λαβὼν ὀψώνιον, πρὸς τὴν ὑμῶν διακο-
νίαν· καὶ παρὼν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑστερηθεὶς, οὐ
9 κατενάρκησα οὐδενός. Τὸ γὰρ ὑστέρημά μου
προσανεπλήρωσαν οἱ ἀδελφοὶ ἐλθόντες
ἀπὸ Μακεδονίας· καὶ ἐν παντὶ ἀβαρῆ ὑ-
10 μῖν ἐμαυτὸν ἐτήρησα, καὶ τηρήσω. Ἔστιν ἀ-
λήθεια Χριστοῦ ἐν ἐμοὶ, ὅτι ἡ καύχησις αὕ-
τη οὐ φραγήσεται εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς κλίμασι
11 τῆς Ἀχαΐας. Διατί; ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς;
12 Ὁ Θεὸς οἶδεν. Ὃ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω, ἵνα
ἐκκόψω τὴν ἀφορμὴν τῶν θελόντων ἀφορ-
μὴν, ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται, εὑρεθῶσι καθὼς
13 καὶ ἡμεῖς. Οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι,

ἐργά-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐργάται δόλιοι, μετασχηματιζόμενοι εἰς
ἀποστόλους Χριστοῦ. Καὶ οὐ θαυμαστόν· αὐ- 14
τὸς γὰρ ὁ Σατανᾶς μετασχηματίζεται εἰς
ἄγγελον φωτός. Οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ διά- 15
κονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται ὡς διά-
κονοι δικαιοσύνης· ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ
τὰ ἔργα αὐτῶν. Πάλιν λέγω, μή τις μὲ 16
δόξῃ ἄφρονα εἶναι· εἰ δὲ μή γε, κἂν ὡς ἄ-
φρονα δέξασθέ με, ἵνα μικρόν τι κἀγὼ
καυχήσωμαι. Ὃ λαλῶ, οὐ λαλῶ κατὰ Κύ- 17
ριον, ἀλλ᾽ ὡς ἐν ἀφροσύνῃ, ἐν ταύτῃ τῇ
ὑποστάσει τῆς καυχήσεως. Ἐπεὶ πολλοὶ 18
καυχῶνται κατὰ τὴν σάρκα, κἀγὼ καυχήσο-
μαι. Ἡδέως γὰρ ἀνέχεσθε τῶν ἀφρόνων, φρό- 19
νιμοι ὄντες. Ἀνέχεσθε γὰρ, εἴ τις ὑμᾶς κατα- 20
δουλοῖ, εἴ τις κατεσθίει, εἴ τις λαμβάνει, εἴ
τις ἐπαίρεται, εἴ τις ὑμᾶς εἰς πρόσωπον δέ-
ρει. Κατὰ ἀτιμίαν λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ἠ- 21
σθενήσαμεν· ἐν ᾧ δ᾽ ἄν τις τολμᾷ, (ἐν
ἀφροσύνῃ λέγω) τολμῶ κἀγώ. Ἑβραῖοί 22
εἰσι; κἀγώ. Ἰσραηλῖταί εἰσι; κἀγώ. σπέρ-
μα Ἀβραάμ εἰσι; κἀγώ. Διάκονοι Χρι- 23
στοῦ εἰσι; (παραφρονῶν λαλῶ) ὑπὲρ ἐγώ·
ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς ὑ-
περβαλλόντως, ἐν φυλακαῖς περισσοτέ-
ρως, ἐν θανάτοις πολλάκις. Ὑπὸ Ἰου- 24

δαίων

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

δαίων πεντάκις τεσσαράκοντα παρὰ μίαν
25 ἔλαβον. Τρὶς ἐῤῥαβδίσθην, ἅπαξ ἐλιθά-
σθην, τρὶς ἐναυάγησα, νυχθήμερον ἐν τῷ
26 βυθῷ πεποίηκα. Ὁδοιπορίαις πολλάκις,
κινδύνοις ποταμῶν, κινδύνοις λῃστῶν, κιν-
δύνοις ἐκ γένους, κινδύνοις ἐξ ἐθνῶν, κινδύ-
νοις ἐν πόλει, κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ, κινδύ-
νοις ἐν θαλάσσῃ, κινδύνοις ἐν ψευδαδέλ-
27 φοις· Ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις
πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει, ἐν νηστείαις
28 πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι. Χωρὶς
τῶν παρεκτὸς, ἡ ἐπισύστασίς μου ἡ καθ' ἡ-
μέραν, ἡ μέριμνα πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν.
29 Τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; Τίς σκαν-
30 δαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι; Εἰ
καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας μου καυ-
31 χήσομαι. Ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡ-
μῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἶδεν, ὁ ὢν εὐλογητὸς
32 εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι. Ἐν Δα-
μασκῷ ὁ ἐθνάρχης Ἀρέτα τοῦ βασιλέως
ἐφρούρει τὴν Δαμασκηνῶν πόλιν, πιάσαι
33 με θέλων· Καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ
ἐχαλάσθην διὰ τοῦ τείχους, καὶ ἐξέφυγον
τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

ιβ'. 12.

1 Καυχᾶσθαι δὴ οὐ συμφέρει μοι. ἐλεύ-

σομαι

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σομαι γὰρ εἰς ὀπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις
Κυρίου. Οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριστῷ πρὸ 2
ἐτῶν δεκατεσσάρων (εἴτε ἐν σώματι, οὐκ
οἶδα· εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος, οὐκ οἶδα·
ὁ Θεὸς οἶδεν) ἁρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ἕως
τρίτου οὐρανοῦ. Καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρω- 3
πον, (εἴτε ἐν σώματι, εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώ-
ματος, οὐκ οἶδα· ὁ Θεὸς οἶδεν) Ὅτι ἡρ- 4
πάγη εἰς τὸν παράδεισον, καὶ ἤκουσεν ἄρρη-
τα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆ-
σαι. Ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχήσομαι· ὑπὲρ 5
δὲ ἐμαυτοῦ οὐ καυχήσομαι, εἰ μὴ ἐν ταῖς
ἀσθενείαις μου. Ἐὰν γὰρ θελήσω καυχήσα- 6
σθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων· ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ·
φείδομαι δὲ, μή τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ
ὃ βλέπει με, ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ. Καὶ τῇ ὑ- 7
περβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων ἵνα μὴ ὑπερ-
αίρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκὶ,
ἄγγελος Σατᾶν, ἵνα με κολαφίζῃ, ἵνα
μὴ ὑπεραίρωμαι. Ὑπὲρ τούτου τρὶς τὸν Κύ- 8
ριον παρεκάλεσα, ἵνα ἀποστῇ ἀπ᾽ ἐμοῦ.
Καὶ εἴρηκέ μοι· Ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου· 9
ἡ γὰρ δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται.
Ἥδιστα οὖν μᾶλλον καυχήσομαι ἐν ταῖς
ἀσθενείαις μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ᾽ ἐμὲ ἡ
δύναμις τοῦ Χριστοῦ. Διὸ εὐδοκῶ ἐν ἀσθε- 10

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

νείαις, ἐν ὕβρεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν διω-
γμοῖς, ἐν στενοχωρίαις ὑπὲρ Χριστοῦ. ὅταν
11 γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι. Γέγονα ἄ-
φρων καυχώμενος· ὑμεῖς με ἠναγκάσα-
τε· ἐγὼ γὰρ ὤφειλον ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι·
οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα τῶν ὑπὲρ λίαν ἀποστόλων,
12 εἰ καὶ οὐδέν εἰμι. Τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου
κατειργάσθη ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, ἐν
13 σημείοις καὶ τέρασι καὶ δυνάμεσι. Τί γάρ
ἐστιν ὃ ἡττήθητε ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκκλη-
σίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα
ὑμῶν; Χαρίσασθέ μοι τὴν ἀδικίαν ταύ-
14 την. Ἰδοὺ, τρίτον ἑτοίμως ἔχω ἐλθεῖν πρὸς
ὑμᾶς, καὶ οὐ καταναρκήσω ὑμῶν. οὐ γὰρ ζη-
τῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλ' ὑμᾶς. οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ
τέκνα τοῖς γονεῦσι θησαυρίζειν, ἀλλ' οἱ
15 γονεῖς τοῖς τέκνοις. Ἐγὼ δὲ ἥδιστα δαπα-
νήσω καὶ ἐκδαπανηθήσομαι ὑπὲρ τῶν ψυ-
χῶν ὑμῶν· εἰ καὶ περισσοτέρως ὑμᾶς ἀγα-
16 πῶν, ἧττον ἀγαπῶμαι. Ἔστω δὲ, ἐγὼ οὐ κατ-
εβάρησα ὑμᾶς· ἀλλ' ὑπάρχων πανοῦρ-
17 γος, δόλῳ ὑμᾶς ἔλαβον. Μή τινα ὧν ἀπ-
έσταλκα πρὸς ὑμᾶς, δι' αὐτοῦ ἐπλεο-
18 νέκτησα ὑμᾶς; Παρεκάλεσα Τίτον, καὶ
συναπέστειλα τὸν ἀδελφόν· μή τι ἐπλεο-
νέκτησεν ὑμᾶς Τίτος; οὐ τῷ αὐτῷ πνεύ-

ματι

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

μαι περιεπατήσαμεν; οὐ τοῖς αὐτοῖς
ἴχνεσι; Πάλιν δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογού- 19
μεθα; κατενώπιον τοῦ Θεοῦ, ἐν Χριστῷ λα-
λοῦμεν· τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοὶ, ὑπὲρ τῆς
ὑμῶν οἰκοδομῆς. Φοβοῦμαι γὰρ, μή πως ἐλ- 20
θὼν οὐχ οἵους θέλω εὕρω ὑμᾶς, κἀγὼ εὑ-
ρεθῶ ὑμῖν οἷον οὐ θέλετε· μή πως ἔρεις, ζῆ-
λοι, θυμοὶ, ἐριθεῖαι, καταλαλιαὶ, ψιθυ-
ρισμοὶ, φυσιώσεις, ἀκαταστασίαι· Μὴ πά- 21
λιν ἐλθόντα με ταπεινώσῃ ὁ Θεός μου πρὸς
ὑμᾶς, καὶ πενθήσω πολλοὺς τῶν προημαρ-
τηκότων, καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ
ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ ᾗ ἔ-
πραξαν.

ιγ'. 13.

Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. ἐπὶ 1
στόματος δύο μαρτύρων καὶ τριῶν σταθή-
σεται πᾶν ῥῆμα. Προείρηκα καὶ προλέ- 2
γω ὡς παρὼν τὸ δεύτερον, καὶ ἀπὼν νῦν
γράφω τοῖς προημαρτηκόσι καὶ τοῖς λοι-
ποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν,
οὐ φείσομαι· Ἐπεὶ δοκιμὴν ζητεῖτε τοῦ 3
ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος Χριστοῦ, ὃς εἰς ὑμᾶς
οὐκ ἀσθενεῖ, ἀλλὰ δυνατεῖ ἐν ὑμῖν. Καὶ 4
γὰρ εἰ ἐσταυρώθη ἐξ ἀσθενείας, ἀλλὰ ζῇ ἐκ
δυνάμεως Θεοῦ. καὶ γὰρ καὶ ἡμεῖς ἀσθενοῦ-
μεν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

μεν ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ζησόμεθα σὺν αὐτῷ
5 ἐκ δυνάμεως Θεοῦ εἰς ὑμᾶς. Ἑαυτοὺς
πειράζετε εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς δοκι-
μάζετε. ἢ οὐκ ἐπιγινώσκετε ἑαυτοὺς, ὅτι
Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν ὑμῖν ἐστιν; εἰ μή τι ἀδό-
6 κιμοί ἐστε. Ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡ-
7 μεῖς οὐκ ἐσμὲν ἀδόκιμοι. Εὔχομαι δὲ πρὸς
τὸν Θεὸν μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδέν·
οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι φανῶμεν, ἀλλ' ἵνα
ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῆτε, ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδό-
8 κιμοι ὦμεν. Οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ τῆς
9 ἀληθείας, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. Χαί-
ρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν, ὑμεῖς
δὲ δυνατοὶ ἦτε. τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα,
10 τὴν ὑμῶν κατάρτισιν. Διὰ τοῦτο ταῦ-
τα ἀπὼν γράφω, ἵνα παρὼν μὴ ἀποτό-
μως χρήσωμαι, κατὰ τὴν ἐξουσίαν ἣν
ἔδωκέ μοι ὁ Κύριος εἰς οἰκοδομὴν, καὶ
11 οὐκ εἰς καθαίρεσιν. Λοιπὸν, ἀδελφοὶ,
χαίρετε, καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσθε,
τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε· καὶ ὁ Θεὸς
τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑ-
12 μῶν. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἁγίῳ φι-
λήματι· ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάν-
13 τες. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ,
καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ κοινωνία τοῦ
ἁγίου

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἁγίου Πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

Πρὸς Κορινθίους δευτέρα ἐγράφη ἀπὸ Φιλίππων τῆς Μακεδονίας, διὰ Τίτου καὶ Λουκᾶ.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ἈΠΟΣΤΟΛΟΥ ἡ πρὸς Γαλάτας ἐπιστολή.

Κεφ. α΄. 1.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος (οὐκ 1
ἀπ' ἀνθρώπων, οὐδὲ δι' ἀνθρώπου,
ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ Θεοῦ
πατρὸς τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν)
Καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πάντες ἀδελφοί, ταῖς 2
ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας· Χάρις ὑμῖν καὶ 3
εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς καὶ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ· Τοῦ δόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ τῶν 4
ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ὅπως ἐξέληται ἡμᾶς ἐκ
τοῦ ἐνεστῶτος αἰῶνος πονηροῦ, κατὰ τὸ θέλη-
μα τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν· Ὧ ἡ δόξα εἰς 5
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Θαυμάζω 6
ὅτι οὕτω ταχέως μετατίθεσθε ἀπὸ τοῦ καλέ-
σαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι Χριστοῦ, εἰς ἕτερον
εὐαγ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

7 εὐαγγέλιον· Ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο· εἰ μή τινές
εἰσιν οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς, καὶ θέλοντες με-
8 ταστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλὰ
καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγε-
λίζηται ὑμῖν παρ' ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑ-
9 μῖν, ἀνάθεμα ἔστω. Ὡς προειρήκαμεν, καὶ
ἄρτι πάλιν λέγω, εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζε-
ται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω.
10 Ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω ἢ τὸν Θεόν; Ἢ
ζητῶ ἀνθρώποις ἀρέσκειν; εἰ γὰρ ἔτι ἀν-
θρώποις ἤρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν
11 ἤμην. Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐ-
αγγέλιον τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ' ἐμοῦ, ὅτι οὐκ
12 ἔστι κατὰ ἄνθρωπον. Οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀν-
θρώπου παρέλαβον αὐτό, οὔτε ἐδιδάχθην·
ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ.
13 Ἠκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφήν ποτε
ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐ-
δίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπόρ-
14 θουν αὐτήν. Καὶ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰου-
δαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν
τῷ γένει μου, περισσοτέρως ζηλωτὴς ὑπ-
15 άρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων. Ὅτε
δὲ εὐδόκησεν ὁ Θεὸς ὁ ἀφορίσας με ἐκ
κοιλίας μητρός μου, καὶ καλέσας διὰ τῆς
16 χάριτος αὐτοῦ, Ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν
αὐτοῦ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

αὐτοῦ ἐν ἐμοὶ, ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν
ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εὐθέως οὐ προσανεθέμην
σαρκὶ καὶ αἵματι· Οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς Ἱερο- 17
σόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους·
ἀλλ' ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν, καὶ πάλιν
ὑπέστρεψα εἰς Δαμασκόν. Ἔπειτα μετὰ 18
ἔτη τρία ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα ἱστορῆ-
σαι Πέτρον· καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέ-
ρας δεκαπέντε. Ἕτερον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ 19
εἶδον εἰ μὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυ-
ρίου. Ἃ δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ 20
Θεοῦ, ὅτι οὐ ψεύδομαι. Ἔπειτα ἦλθον εἰς 21
τὰ κλίματα τῆς Συρίας καὶ τῆς Κιλικίας.
Ἤμην δὲ ἀγνοούμενος τῷ προσώπῳ 22
ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Ἰουδαίας ταῖς ἐν Χρι-
στῷ· Μόνον δὲ ἀκούοντες ἦσαν· Ὅτι ὁ διώ- 23
κων ἡμᾶς ποτε, νῦν εὐαγγελίζεται τὴν
πίστιν ἥν ποτε ἐπόρθει. Καὶ ἐδόξαζον ἐν 24
ἐμοὶ τὸν Θεόν.

β'. 2.

Ἔπειτα διὰ δεκατεσσάρων ἐτῶν πά- 1
λιν ἀνέβην εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ Βαρνά-
βα, συμπαραλαβὼν καὶ Τίτον. Ἀνέβην 2
δὲ κατὰ ἀποκάλυψιν. καὶ ἀνεθέμην αὐτοῖς
τὸ εὐαγγέλιον ὃ κηρύσσω ἐν τοῖς ἔθνεσι·
κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσι, μή πως εἰς κενὸν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

3 τρέχω, ἢ ἔδραμον. Ἀλλ' οὐδὲ Τίτος ὁ σὺν
ἐμοί, Ἕλλην ὤν, ἠναγκάσθη περιτμηθῆ-
4 ναι. Διὰ δὲ τοὺς παρεισάκτους ψευδαδέλ-
φους, οἵτινες παρεισῆλθον κατασκοπῆσαι
τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν Χρι-
στῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἡμᾶς καταδουλώσωνται·
5 Οἷς οὐδὲ πρὸς ὥραν εἴξαμεν τῇ ὑποτα-
γῇ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμεί-
6 νῃ πρὸς ὑμᾶς. Ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων εἶναί
τι, ὁποῖοί ποτε ἦσαν, οὐδέν μοι διαφέ-
ρει· πρόσωπον Θεὸς ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει.
ἐμοὶ γὰρ οἱ δοκοῦντες, οὐδὲν προσανέθεν-
7 το. Ἀλλὰ τοὐναντίον, ἰδόντες ὅτι πεπί-
στευμαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας,
8 καθὼς Πέτρος τῆς περιτομῆς (Ὁ γὰρ ἐνερ-
γήσας Πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτο-
9 μῆς, ἐνήργησε καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη) Καὶ
γνόντες τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι Ἰά-
κωβος καὶ Κηφᾶς καὶ Ἰωάννης, οἱ δοκοῦν-
τες στῦλοι εἶναι, δεξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ
Βαρνάβᾳ κοινωνίας· ἵνα ἡμεῖς εἰς τὰ
10 ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν περιτομήν. Μό-
νον τῶν πτωχῶν ἵνα μνημονεύωμεν· ὃ καὶ
11 ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι. Ὅτε δὲ
ἦλθε Πέτρος εἰς Ἀντιόχειαν, κατὰ πρόσ-
ωπον αὐτῷ ἀντέστην, ὅτι κατεγνωσμέ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

νος ἦν. Πρὸ τοῦ γὰρ ἐλθεῖν τινας ἀπὸ Ἰα- 12
κώβου, μετὰ τῶν ἐθνῶν συνήσθιεν· ὅτε δὲ ἦλ-
θον, ὑπέστελλε καὶ ἀφώριζεν ἑαυτόν, φο-
βούμενος τοὺς ἐκ περιτομῆς. Καὶ συ- 13
νυπεκρίθησαν αὐτῷ καὶ οἱ λοιποὶ Ἰου-
δαῖοι· ὥστε καὶ Βαρνάβας συναπήχθη αὐ-
τῶν τῇ ὑποκρίσει. Ἀλλ' ὅτε εἶδον ὅτι οὐκ 14
ὀρθοποδοῦσι πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγε-
λίου, εἶπον τῷ Πέτρῳ ἔμπροσθεν πάντων·
Εἰ σὺ Ἰουδαῖος ὑπάρχων, ἐθνικῶς ζῇς,
καὶ οὐκ Ἰουδαϊκῶς, τί τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις
ἰουδαΐζειν; Ἡμεῖς φύσει Ἰουδαῖοι, καὶ οὐκ ἐξ 15
ἐθνῶν ἁμαρτωλοί· Εἰδότες ὅτι οὐ δικαιοῦ- 16
ται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου, ἐὰν μὴ διὰ
πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ· καὶ ἡμεῖς εἰς Χρι-
στὸν Ἰησοῦν ἐπιστεύσαμεν, ἵνα δικαιωθῶ-
μεν ἐκ πίστεως Χριστοῦ, καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νό-
μου· διότι οὐ δικαιωθήσεται ἐξ ἔργων νόμου
πᾶσα σάρξ. Εἰ δὲ ζητοῦντες δικαιωθῆναι 17
ἐν Χριστῷ, εὑρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτω-
λοί, ἆρα Χριστὸς ἁμαρτίας διάκονος;
Μὴ γένοιτο. Εἰ γὰρ ἃ κατέλυσα, ταῦτα 18
πάλιν οἰκοδομῶ, παραβάτην ἐμαυτὸν
συνίστημι. Ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου νόμῳ ἀπ- 19
έθανον, ἵνα Θεῷ ζήσω. Χριστῷ συνεσταυ- 20
ρωμαι. ζῶ δέ, οὐκ ἔτι ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ

Χρι-

Χριστός. ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκὶ, ἐν πίστει ζῶ
τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἀγαπήσαντός με, καὶ
21 παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ. Οὐκ ἀ-
θετῶ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ. εἰ γὰρ διὰ νό-
μου δικαιοσύνη, ἄρα Χριστὸς δωρεὰν ἀπ-
έθανεν.

γ. 3.

1 Ὦ ἀνόητοι Γαλάται, τίς ὑμᾶς ἐβάσκα-
νε τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι; οἷς κατ' ὀ-
φθαλμοὺς Ἰησοῦς Χριστὸς προεγράφη, ἐν
2 ὑμῖν ἐσταυρωμένος· Τοῦτο μόνον θέλω
μαθεῖν ἀφ' ὑμῶν, ἐξ ἔργων νόμου τὸ Πνεῦ-
3 μα ἐλάβετε, ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; Οὕτως
ἀνόητοί ἐστε; ἐναρξάμενοι πνεύματι, νῦν
4 σαρκὶ ἐπιτελεῖσθε; Τοσαῦτα ἐπάθετε
5 εἰκῆ; εἴ γε καὶ εἰκῆ. Ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν ὑ-
μῖν τὸ Πνεῦμα, καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑ-
μῖν, ἐξ ἔργων νόμου ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως;
6 Καθὼς Ἀβραὰμ ἐπίστευσε τῷ Θεῷ, καὶ
7 ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην· Γινώ-
σκετε ἄρα ὅτι οἱ ἐκ πίστεως, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ
8 Ἀβραάμ. Προϊδοῦσα δὲ ἡ γραφὴ ὅτι ἐκ
πίστεως δικαιοῖ τὰ ἔθνη ὁ Θεὸς, προευηγ-
γελίσατο τῷ Ἀβραάμ· Ὅτι εὐλογηθή-
9 σονται ἐν σοὶ πάντα τὰ ἔθνη. Ὥστε οἱ ἐκ
πίστεως, εὐλογοῦνται σὺν τῷ πιστῷ Ἀ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

βραάμ. Ὅσοι γὰρ ἐξ ἔργων νόμου εἰσὶν, ὑπὸ 10
κατάραν εἰσί. γέγραπται γάρ· Ἐπικατ-
άρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς γε-
γραμμένοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου, τοῦ ποι-
ῆσαι αὐτά. Ὅτι δὲ ἐν νόμῳ οὐδεὶς δικαιοῦ- 11
ται παρὰ τῷ Θεῷ, δῆλον· ὅτι ὁ δίκαιος
ἐκ πίστεως ζήσεται. Ὁ δὲ νόμος οὐκ ἔστιν ἐκ 12
πίστεως· ἀλλ᾽ ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος,
ζήσεται ἐν αὐτοῖς. Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρα- 13
σεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου, γενόμενος ὑπὲρ
ἡμῶν κατάρα. γέγραπται γάρ· Ἐπικατ-
άρατος πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου. Ἵνα 14
εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ Ἀβραὰμ γένηται ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πνεύ-
ματος λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως. Ἀδελ- 15
φοί, κατὰ ἄνθρωπον λέγω. ὅμως ἀνθρώπου
κεκυρωμένην διαθήκην οὐδεὶς ἀθετεῖ ἢ
ἐπιδιατάσσεται. Τῷ δὲ Ἀβραὰμ ἐρρήθησαν 16
αἱ ἐπαγγελίαι, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. οὐ
λέγει· Καὶ τοῖς σπέρμασιν, ὡς ἐπὶ πολλῶν,
ἀλλ᾽ ὡς ἐφ᾽ ἑνός· Καὶ τῷ σπέρματί σου, ὅς
ἐστι Χριστός. Τοῦτο δὲ λέγω, διαθήκην προ- 17
κεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς Χριστὸν, ὁ μετὰ
ἔτη τετρακόσια καὶ τριάκοντα γεγονὼς νό-
μος οὐκ ἀκυροῖ, εἰς τὸ καταργῆσαι τὴν
ἐπαγγελίαν. Εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἡ κληρονομία, 18
οὐκ

οὐκ ἔτι ἐξ ἐπαγγελίας· τῷ δὲ Ἀβραὰμ δι'
19 ἐπαγγελίας κεχάρισται ὁ Θεός. Τί οὖν ὁ
νόμος; Τῶν παραβάσεων χάριν προσετέ-
θη, ἄχρις οὗ ἔλθῃ τὸ σπέρμα ᾧ ἐπήγγελται,
διαταγεὶς δι' ἀγγέλων, ἐν χειρὶ μεσίτου.
20 Ὁ δὲ μεσίτης, ἑνὸς οὐκ ἔστιν· ὁ δὲ Θεὸς, εἷς
21 ἐστιν. Ὁ οὖν νόμος κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ
Θεοῦ; Μὴ γένοιτο· εἰ γὰρ ἐδόθη νόμος ὁ δυ-
νάμενος ζωοποιῆσαι, ὄντως ἂν ἐκ νόμου
22 ἦν ἡ δικαιοσύνη. Ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ
γραφὴ τὰ πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν, ἵνα ἡ
ἐπαγγελία ἐκ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ δοθῇ
23 τοῖς πιστεύουσι. Πρὸ τοῦ δὲ ἐλθεῖν τὴν πίστιν,
ὑπὸ νόμον ἐφρουρούμεθα, συγκεκλεισμένοι
εἰς τὴν μέλλουσαν πίστιν ἀποκαλυφθῆναι.
24 Ὥστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν
εἰς Χριστὸν, ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν.
25 Ἐλθούσης δὲ τῆς πίστεως, οὐκ ἔτι ὑπὸ παιδα-
26 γωγόν ἐσμεν. Πάντες γὰρ υἱοὶ Θεοῦ ἐστε διὰ
27 τῆς πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ὅσοι γὰρ εἰς
Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε.
28 Οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος, οὐδὲ Ἕλλην· οὐκ ἔνι δοῦ-
λος, οὐδὲ ἐλεύθερος· οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ·
29 πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Εἰ
δὲ ὑμεῖς Χριστοῦ, ἄρα τοῦ Ἀβραὰμ σπέρμα
ἐστὲ, καὶ κατ' ἐπαγγελίαν κληρονόμοι.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

δ΄. 4.

Λέγω δὲ, ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ κληρονόμος 1
νήπιός ἐστιν, οὐδὲν διαφέρει δούλου, κύριος
πάντων ὤν· Ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτρόπους ἐστὶ καὶ 2
οἰκονόμους ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ πα-
τρός. Οὕτω καὶ ἡμεῖς, ὅτε ἦμεν νήπιοι, 3
ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου ἦμεν δεδουλω-
μένοι· Ὅτε δὲ ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρό- 4
νου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ γενό-
μενον ἐκ γυναικὸς, γενόμενον ὑπὸ νόμον·
Ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν 5
υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν. Ὅτι δέ ἐστε υἱοὶ, 6
ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα τοῦ υἱοῦ αὐ-
τοῦ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν, κρᾶζον, Ἀβ-
βᾶ, ὁ πατήρ. Ὥστε οὐκ ἔτι εἶ δοῦλος, ἀλλ' 7
υἱός· εἰ δὲ υἱὸς, καὶ κληρονόμος Θεοῦ διὰ
Χριστοῦ. Ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ εἰδότες Θεὸν, 8
ἐδουλεύσατε τοῖς μὴ φύσει οὖσι θεοῖς· Νῦν 9
δὲ, γνόντες Θεὸν, μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ
Θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθε-
νῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα, οἷς πάλιν ἄνωθεν
δουλεύειν θέλετε; Ἡμέρας παρατηρεῖσθε, 10
καὶ μῆνας, καὶ καιροὺς, καὶ ἐνιαυτούς. Φοβοῦ- 11
μαι ὑμᾶς, μή πως εἰκῇ κεκοπίακα εἰς ὑ-
μᾶς. Γίνεσθε ὡς ἐγὼ, ὅτι κἀγὼ ὡς ὑμεῖς· 12
ἀδελφοὶ, δέομαι ὑμῶν. οὐδέν με ἠδική-

σατε.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

13 σασθε. Οἴδατε δὲ ὅτι δι' ἀσθένειαν τῆς σαρ-
14 κὸς εὐηγγελισάμην ὑμῖν τὸ πρότερον· Καὶ
τὸν πειρασμόν μου τὸν ἐν τῇ σαρκί μου οὐκ
ἐξουθενήσατε, οὐδὲ ἐξεπτύσατε, ἀλλ' ὡς ἄγ-
γελον Θεοῦ ἐδέξασθέ με, ὡς Χριστὸν Ἰη-
15 σοῦν. Τίς οὖν ἦν ὁ μακαρισμὸς ὑμῶν;
μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν ὅτι, εἰ δυνατὸν, τοὺς ὀ-
φθαλμοὺς ὑμῶν ἐξορύξαντες ἂν ἐδώκατέ
16 μοι. Ὥστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα ἀληθεύων
17 ὑμῖν; Ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς, ἀλλὰ ἐκ-
κλεῖσαι ὑμᾶς θέλουσιν, ἵνα αὐτοὺς ζηλοῦ-
18 τε. Καλὸν δὲ τὸ ζηλοῦσθαι ἐν καλῷ πάν-
τοτε, καὶ μὴ μόνον ἐν τῷ παρεῖναί με πρὸς
19 ὑμᾶς. Τεκνία μου, οὓς πάλιν ὠδίνω, ἄχρις
20 οὗ μορφωθῇ Χριστὸς ἐν ὑμῖν. Ἤθελον δὲ
παρεῖναι πρὸς ὑμᾶς ἄρτι, καὶ ἀλλάξαι
τὴν φωνήν μου· ὅτι ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν.
21 Λέγετέ μοι οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶναι,
22 τὸν νόμον οὐκ ἀκούετε; Γέγραπται γὰρ ὅτι
Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν· ἕνα ἐκ τῆς παιδί-
23 σκης, καὶ ἕνα ἐκ τῆς ἐλευθέρας. Ἀλλ' ὁ μὲν
ἐκ τῆς παιδίσκης, κατὰ σάρκα γεγέννηται· ὁ
δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρας, διὰ τῆς ἐπαγγελίας.
24 Ἅτινά ἐστιν ἀλληγορούμενα· αὗται γάρ εἰ-
σιν αἱ δύο διαθῆκαι· μία μὲν ἀπὸ ὄρους
Σινᾶ, εἰς δουλείαν γεννῶσα, ἥτις ἐστὶν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Ἄγαρ. Τὸ γὰρ Ἄγαρ, Σινᾶ ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ 25
Ἀραβίᾳ, συστοιχεῖ δὲ τῇ νῦν Ἱερουσαλήμ,
δουλεύει δὲ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς. Ἡ δὲ ἄνω 26
Ἱερουσαλήμ, ἐλευθέρα ἐστίν, ἥτις ἐστὶ μή-
τηρ πάντων ἡμῶν. Γέγραπται γάρ· Εὐ- 27
φράνθητι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα· ῥῆξον καὶ βόη-
σον ἡ οὐκ ὠδίνουσα, ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς
ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα.
Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, κατὰ Ἰσαάκ, ἐπαγγε- 28
λίας τέκνα ἐσμέν. Ἀλλ᾽ ὥσπερ τότε ὁ κατὰ 29
σάρκα γεννηθείς, ἐδίωκε τὸν κατὰ πνεῦμα·
οὕτω καὶ νῦν. Ἀλλὰ τί λέγει ἡ γραφή; Ἔκ- 30
βαλε τὴν παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς· οὐ
γὰρ μὴ κληρονομήσῃ ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης
μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς ἐλευθέρας. Ἄρα, ἀδελφοί, 31
οὐκ ἐσμὲν παιδίσκης τέκνα, ἀλλὰ τῆς ἐ-
λευθέρας.

ε'. ε.

Τῇ ἐλευθερίᾳ οὖν ᾗ Χριστὸς ἡμᾶς ἠ- 1
λευθέρωσε, στήκετε, καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δου-
λείας ἐνέχεσθε. Ἴδε, ἐγὼ Παῦλος λέγω 2
ὑμῖν ὅτι ἐὰν περιτέμνησθε, Χριστὸς ὑμᾶς
οὐδὲν ὠφελήσει. Μαρτύρομαι δὲ πάλιν παν- 3
τὶ ἀνθρώπῳ περιτεμνομένῳ, ὅτι ὀφειλέτης
ἐστὶν ὅλον τὸν νόμον ποιῆσαι. Κατηργήθητε 4
ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ οἵτινες ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε,

5 τῆς χάριτος ἐξεπέσατε. Ἡμεῖς γὰρ πνεύ-
ματι ἐκ πίστεως ἐλπίδα δικαιοσύνης ἀπ-
6 εκδεχόμεθα. Ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε
περιτομή τι ἰσχύει, οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ
7 πίστις δι᾽ ἀγάπης ἐνεργουμένη. Ἐτρέχε-
τε καλῶς· τίς ὑμᾶς ἀνέκοψε τῇ ἀληθείᾳ
8 μὴ πείθεσθαι; Ἡ πεισμονὴ οὐκ ἐκ τοῦ κα-
9 λοῦντος ὑμᾶς. Μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύ-
10 ραμα ζυμοῖ. Ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς
ἐν Κυρίῳ, ὅτι οὐδὲν ἄλλο φρονήσετε· ὁ δὲ
ταράσσων ὑμᾶς βαστάσει τὸ κρίμα, ὅστις
11 ἂν ᾖ. Ἐγὼ δὲ, ἀδελφοὶ, εἰ περιτομὴν ἔτι
κηρύσσω, τί ἔτι διώκομαι; ἄρα κατήρ-
12 γηται τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ. Ὄφελον
καὶ ἀποκόψονται οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς.
13 Ὑμεῖς γὰρ ἐπ᾽ ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε, ἀδελ-
φοί· μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορ-
μὴν τῇ σαρκὶ, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης δου-
14 λεύετε ἀλλήλοις. Ὁ γὰρ πᾶς νόμος ἐν
ἑνὶ λόγῳ πληροῦται, ἐν τῷ· Ἀγαπήσεις τὸν
15 πλησίον σου ὡς ἑαυτόν. Εἰ δὲ ἀλλήλους δά-
κνετε καὶ κατεσθίετε, βλέπετε μὴ ὑπὸ ἀλ-
16 λήλων ἀναλωθῆτε. Λέγω δέ· Πνεύματι
περιπατεῖτε, καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ
17 τελέσητε. Ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ
πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρ-
 κός.

κός. ταῦτα δὲ ἀντίκειται ἀλλήλοις, ἵνα μὴ
ἃ ἂν θέλητε, ταῦτα ποιῆτε. Εἰ δὲ πνεύμα- 18
τι ἄγεσθε, οὐκ ἐστὲ ὑπὸ νόμον. Φανερὰ δέ 19
ἐστι τὰ ἔργα τῆς σαρκός· ἅτινά ἐστι, μοι-
χεία, πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια,
Εἰδωλολατρεία, φαρμακεία, ἔχθραι, 20
ἔρεις, ζῆλοι, θυμοί, ἐριθεῖαι, διχοστασίαι,
αἱρέσεις, Φθόνοι, φόνοι, μέθαι, κῶμοι, καὶ 21
τὰ ὅμοια τούτοις, ἃ προλέγω ὑμῖν, καθὼς
καὶ προεῖπον, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσον-
τες βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν.
Ὁ δὲ καρπὸς τοῦ Πνεύματος, ἐστιν ἀγάπη, 22
χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης,
ἀγαθωσύνη, πίστις, πρᾳότης, ἐγκρά-
τεια· Κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστι νόμος. 23
Οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ, τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν 24
σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις.
Εἰ ζῶμεν πνεύματι, πνεύματι καὶ στοιχῶ- 25
μεν. Μὴ γινώμεθα κενόδοξοι, ἀλλήλους 26
προκαλούμενοι, ἀλλήλοις φθονοῦντες.

ϛʹ. 6.

Ἀδελφοί, ἐὰν καὶ προληφθῇ ἄνθρω- 1
πος ἔν τινι παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ πνευ-
ματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύ-
ματι πρᾳότητος· σκοπῶν σεαυτόν, μὴ καὶ
σὺ πειρασθῇς. Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστά- 2
ζετε,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ζετε, καὶ οὕτως ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ
3 Χριστοῦ. Εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναί τι, μηδὲν ὤν,
4 ἑαυτὸν φρεναπατᾷ. Τὸ δὲ ἔργον ἑαυτοῦ δο-
κιμαζέτω ἕκαστος, καὶ τότε εἰς ἑαυτὸν
μόνον τὸ καύχημα ἕξει, καὶ οὐκ εἰς τὸν ἕτε-
5 ρον. Ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον φορτίον βαστά-
6 σει. Κοινωνείτω δὲ ὁ κατηχούμενος τὸν λό-
7 γον τῷ κατηχοῦντι, ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς. Μὴ
πλανᾶσθε· Θεὸς οὐ μυκτηρίζεται· ὃ γὰρ
ἐὰν σπείρῃ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θερίσει.
8 Ὅτι ὁ σπείρων εἰς τὴν σάρκα ἑαυτοῦ, ἐκ
τῆς σαρκὸς θερίσει φθοράν· ὁ δὲ σπείρων εἰς
τὸ πνεῦμα, ἐκ τοῦ πνεύματος θερίσει ζωὴν
9 αἰώνιον. Τὸ δὲ καλὸν ποιοῦντες μὴ ἐκκα-
κῶμεν· καιρῷ γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν, μὴ ἐκ-
10 λυόμενοι. Ἄρα οὖν ὡς καιρὸν ἔχομεν, ἐρ-
γαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας, μά-
11 λιστα δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως. Ἴδετε
πηλίκοις ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα τῇ
12 ἐμῇ χειρί. Ὅσοι θέλουσιν εὐπροσωπῆσαι
ἐν σαρκί, οὗτοι ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περι-
τέμνεσθαι, μόνον ἵνα μὴ τῷ σταυρῷ τοῦ Χρι-
13 στοῦ διώκωνται. Οὐδὲ γὰρ οἱ περιτεμνόμενοι
αὐτοὶ νόμον φυλάσσουσιν· ἀλλὰ θέλουσιν
ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, ἵνα ἐν τῇ ὑμετέρᾳ
14 σαρκὶ καυχήσωνται. Ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο
καυχᾶ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· δι᾽ οὗ ἐμοὶ κόσμος
ἐσταύρωται, κἀγὼ τῷ κόσμῳ. Ἐν γὰρ Χρι- 15
στῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰσχύει, οὔτε ἀκρο-
βυστία, ἀλλὰ καινὴ κτίσις. Καὶ ὅσοι τῷ κα- 16
νόνι τούτῳ στοιχήσουσιν, εἰρήνη ἐπ᾽ αὐτοὺς
καὶ ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ. Τοῦ 17
λοιποῦ, κόπους μοι μηδεὶς παρεχέτω· ἐγὼ
γὰρ τὰ στίγματα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώ-
ματί μου βαστάζω. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου 18
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑ-
μῶν, ἀδελφοί. Ἀμήν.

Πρὸς Γαλάτας ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ἡ πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολή.

Κεφ. α΄. I.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ 1
Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ,
τοῖς ἁγίοις τοῖς οὖσιν ἐν Ἐφέσῳ,
καὶ πιστοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· Χάρις ὑμῖν 2
καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ
Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς 3

καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ
πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ·
4 Καθὼς ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ κα-
ταβολῆς κόσμου, εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀ-
μώμους κατενώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ.
5 Προορίσας ἡμᾶς εἰς υἱοθεσίαν διὰ Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ εἰς αὐτὸν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν
6 τοῦ θελήματος αὐτοῦ, Εἰς ἔπαινον δόξης τῆς
χάριτος αὐτοῦ, ἐν ᾗ ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν
7 τῷ ἠγαπημένῳ· Ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύ-
τρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφε-
σιν τῶν παραπτωμάτων, κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς
8 χάριτος αὐτοῦ· Ἧς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς
9 ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει· Γνωρίσας ἡ-
μῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ κατὰ
τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ, ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ·
10 Εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν,
ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χρι-
στῷ, τά τε ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς·
11 Ἐν αὐτῷ, ἐν ᾧ καὶ ἐκληρώθημεν, προ-
ορισθέντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα ἐνερ-
γοῦντος κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος
12 αὐτοῦ· Εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον τῆς
δόξης αὐτοῦ, τοὺς προηλπικότας ἐν τῷ
13 Χριστῷ· Ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς, ἀκούσαντες τὸν λό-

γον

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

γον τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτη-
ρίας ὑμῶν· ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσφρα-
γίσθητε τῷ Πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ
ἁγίῳ· Ὅς ἐστιν ἀρραβὼν τῆς κληρονομίας 14
ἡμῶν, εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως,
εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο κἀ- 15
γώ, ἀκούσας τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ
Κυρίῳ Ἰησοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς
πάντας τοὺς ἁγίους, Οὐ παύομαι εὐχαρι- 16
στῶν ὑπὲρ ὑμῶν, μνείαν ὑμῶν ποιούμενος
ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου· Ἵνα ὁ Θεὸς τοῦ Κυ- 17
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὁ πατὴρ τῆς δόξης,
δώη ὑμῖν Πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύ-
ψεως, ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ· Πεφωτισμένους 18
τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας ὑμῶν, εἰς τὸ
εἰδέναι ὑμᾶς τίς ἐστιν ἡ ἐλπὶς τῆς κλήσεως
αὐτοῦ, καὶ τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κληρονο-
μίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις Καὶ τί τὸ ὑπερ- 19
βάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς
ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας κατὰ τὴν ἐνέργειαν
τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, Ἣν ἐνήργη- 20
σεν ἐν τῷ Χριστῷ, ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νε-
κρῶν· καὶ ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς
ἐπουρανίοις, Ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξ- 21
ουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος, καὶ
παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον
ἐν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλον-
22 τι. Καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας
αὐτοῦ· καὶ αὐτὸν ἔδωκε κεφαλὴν ὑπὲρ
23 πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ, Ἥτις ἐστὶ τὸ σῶμα
αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα τοῦ τὰ πάντα ἐν πᾶσι
πληρουμένου.

β΄. 2.

1 Καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώ-
2 μασι καὶ ταῖς ἁμαρτίαις· Ἐν αἷς ποτε
περιεπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου τού-
του, κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος, τοῦ
πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς
3 υἱοῖς τῆς ἀπειθείας, Ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες
ἀνεστράφημέν ποτε ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς
σαρκὸς ἡμῶν, ποιοῦντες τὰ θελήματα τῆς
σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν· καὶ ἦμεν τέκνα φύ-
4 σει ὀργῆς, ὡς καὶ οἱ λοιποί. Ὁ δὲ Θεὸς, πλού-
σιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγά-
5 πην αὐτοῦ ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς, Καὶ ὄντας
ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι, συνε-
ζωοποίησε τῷ Χριστῷ· χάριτί ἐστε σεσω-
6 σμένοι· Καὶ συνήγειρε, καὶ συνεκάθισεν ἐν
7 τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· Ἵνα ἐν-
δείξηται ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις τὸν
ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ,
ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Τῇ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ τῆς πί- 8
στεως· καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν· Θεοῦ τὸ δῶρον·
Οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μή τις καυχήσηται. 9
Αὐτοῦ γάρ ἐσμεν ποίημα, κτισθέντες ἐν 10
Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προη-
τοίμασεν ὁ Θεὸς ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπα-
τήσωμεν. Διὸ μνημονεύετε ὅτι ὑμεῖς ποτὲ 11
τὰ ἔθνη ἐν σαρκὶ, οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία
ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς ἐν σαρκὶ χει-
ροποιήτου· Ὅτι ἦτε ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χω- 12
ρὶς Χριστοῦ, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς πολιτείας
τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν τῆς ἐπαγ-
γελίας, ἐλπίδα μὴ ἔχοντες, καὶ ἄθεοι ἐν τῷ
κόσμῳ· Νυνὶ δὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὑμεῖς οἱ 13
ποτὲ ὄντες μακρὰν, ἐγγὺς ἐγενήθητε ἐν τῷ
αἵματι τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη 14
ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἓν, καὶ τὸ με-
σότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας· Τὴν ἔχθραν ἐν 15
τῇ σαρκὶ αὐτοῦ, τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δό-
γμασι καταργήσας· ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν
ἑαυτῷ εἰς ἕνα καινὸν ἄνθρωπον, ποιῶν εἰ-
ρήνην, Καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέ- 16
ρους ἐν ἑνὶ σώματι τῷ Θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ,
ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ. Καὶ ἐλ- 17
θὼν εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μα-
κρὰν, καὶ τοῖς ἐγγύς· Ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν 18

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμφότεροι ἐν ἑνὶ Πνεύ-
19 ματι πρὸς τὸν πατέρα. Ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ
ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ συμπολῖται τῶν ἁ-
20 γίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ· Ἐποικοδομηθέν-
τες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προ-
φητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ
21 Χριστοῦ· Ἐν ᾧ πᾶσα ἡ οἰκοδομὴ συναρ-
μολογουμένη αὔξει εἰς ναὸν ἅγιον ἐν Κυ-
22 ρίῳ· Ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς
κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν Πνεύματι.

γ΄. 3.

1 Τούτου χάριν ἐγὼ Παῦλος ὁ δέσμιος
τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ ὑπὲρ ὑμῶν τῶν ἐθνῶν·
2 Εἴγε ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν τῆς χά-
ριτος τοῦ Θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς·
3 Ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνώρισέ μοι τὸ μυ-
στήριον, (καθὼς προέγραψα ἐν ὀλίγῳ·
4 Πρὸς ὃ δύνασθε ἀναγινώσκοντες νοῆσαι
τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ Χρι-
5 στοῦ) Ὃ ἐν ἑτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη
τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ὡς νῦν ἀπεκαλύ-
φθη τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προ-
6 φήταις ἐν Πνεύματι· Εἶναι τὰ ἔθνη συγ-
κληρονόμα καὶ σύσσωμα, καὶ συμμέτοχα τῆς
ἐπαγγελίας αὐτοῦ ἐν τῷ Χριστῷ, διὰ
7 τοῦ εὐαγγελίου· Οὗ ἐγενόμην διάκονος

κατὰ

κατὰ τὴν δωρεὰν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ τὴν
δοθεῖσάν μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς δυνά-
μεως αὐτοῦ. Ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάν- 8
των τῶν ἁγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, ἐν τοῖς
ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι τὸν ἀνεξιχνίαστον
πλοῦτον τοῦ Χριστοῦ, Καὶ φωτίσαι πάντας 9
τίς ἡ κοινωνία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμ-
μένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ τῷ τὰ πάν-
τα κτίσαντι διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἵνα γνω- 10
ρισθῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις
ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, διὰ τῆς ἐκκλησίας, ἡ
πολυποίκιλος σοφία τοῦ Θεοῦ· Κατὰ πρό- 11
θεσιν τῶν αἰώνων, ἣν ἐποίησεν ἐν Χριστῷ Ἰη-
σοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν 12
παῤῥησίαν καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐν πεποι-
θήσει, διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ. Διὸ αἰτοῦμαι 13
μὴ ἐκκακεῖν ἐν ταῖς θλίψεσί μου ὑπὲρ
ὑμῶν, ἥτις ἐστὶ δόξα ὑμῶν. Τούτου χάριν 14
κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν πατέρα
τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, Ἐξ οὗ πᾶ- 15
σα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομά-
ζεται. Ἵνα δώῃ ὑμῖν κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς 16
δόξης αὐτοῦ, δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ
τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον·
Κατοικῆσαι τὸν Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν 17
ταῖς καρδίαις ὑμῶν· Ἐν ἀγάπῃ ἐῤῥιζω- 18

μένοι.

μένοι καὶ τεθεμελιωμένοι· ἵνα ἐξισχύσητε
καταλαβέσθαι σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις, τί τὸ
πλάτος καὶ μῆκος, καὶ βάθος καὶ ὕψος,
19 Γνῶναί τε τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώ-
σεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ· ἵνα πληρωθῆτε
20 εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ Θεοῦ. Τῷ δὲ δυ-
ναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπὲρ ἐκ πε-
ρισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν, κατὰ τὴν
21 δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν, Αὐτῷ
ἡ δόξα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,
εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώ-
νων. ἀμήν.

Κεφ. 4.

1 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος
ἐν Κυρίῳ, ἀξίως περιπατῆσαι τῆς κλή-
2 σεως ἧς ἐκλήθητε, Μετὰ πάσης ταπεινο-
φροσύνης καὶ πρᾳότητος, μετὰ μακροθυ-
μίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ·
3 Σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἑνότητα τοῦ Πνεύ-
4 ματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης. Ἓν
σῶμα καὶ ἓν Πνεῦμα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε
5 ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν· Εἷς
6 Κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα· Εἷς
Θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων καὶ
7 διὰ πάντων, καὶ ἐν πᾶσιν ὑμῖν. Ἑνὶ δὲ ἑκά-
στῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς
δωρεᾶς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ. Διὸ λέγει· Ἀναβὰς εἰς 8
ὕψος, ᾐχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν,
καὶ ἔδωκε δόματα τοῖς ἀνθρώποις. Τὸ δὲ, ἀν- 9
έβη, τί ἐστιν εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη πρῶτον
εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς; Ὁ κατα- 10
βὰς, αὐτός ἐστι καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω
πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάν-
τα. Καὶ αὐτὸς ἔδωκε, τοὺς μὲν, ἀποστό- 11
λους, τοὺς δὲ, προφήτας, τοὺς δὲ, εὐαγγελι-
στὰς, τοὺς δὲ, ποιμένας καὶ διδασκάλους, Πρὸς 12
τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον διακο-
νίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χρι-
στοῦ· Μέχρι καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς 13
τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως, καὶ τῆς ἐπιγνώσεως
τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον
ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ· Ἵνα 14
μηκέτι ὦμεν νήπιοι, κλυδωνιζόμενοι καὶ
περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδα-
σκαλίας, ἐν τῇ κυβείᾳ τῶν ἀνθρώπων, ἐν
πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθοδείαν τῆς πλά-
νης· Ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ, αὐξήσω- 15
μεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ,
ὁ Χριστός· Ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολο- 16
γούμενον καὶ συμβιβαζόμενον διὰ πάσης
ἁφῆς τῆς ἐπιχορηγίας, κατ' ἐνέργειαν ἐν
μέτρῳ ἑνὸς ἑκάστου μέρους τὴν αὔξησιν τοῦ
σώμα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σώματος ποιεῖται, εἰς οἰκοδομὴν ἑαυ-
17 τοῦ ἐν ἀγάπῃ. Τοῦτο οὖν λέγω, καὶ μαρτύρο-
μαι ἐν Κυρίῳ, μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν,
καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη περιπατεῖ, ἐν μα-
18 ταιότητι τοῦ νοὸς αὐτῶν, Ἐσκοτισμένοι τῇ
διανοίᾳ, ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς
τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν
αὐτοῖς, διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας
19 αὐτῶν· Οἵτινες ἀπηλγηκότες ἑαυτοὺς παρ-
έδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ, εἰς ἐργασίαν ἀκα-
20 θαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ. Ὑμεῖς δὲ οὐχ
21 οὕτως ἐμάθετε τὸν Χριστόν· Εἴγε αὐτὸν ἠκού-
σατε, καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε, καθώς ἐστιν
22 ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ· Ἀποθέσθαι ὑμᾶς κατὰ
τὴν προτέραν ἀναστροφὴν, τὸν παλαιὸν
ἄνθρωπον τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυ-
23 μίας τῆς ἀπάτης· Ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύ-
24 ματι τοῦ νοὸς ὑμῶν, Καὶ ἐνδύσασθαι τὸν και-
νὸν ἄνθρωπον, τὸν κατὰ Θεὸν κτισθέντα ἐν δι-
25 καιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας. Διὸ
ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος, λαλεῖτε ἀλήθειαν,
ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ· ὅτι ἐσμὲν ἀλ-
26 λήλων μέλη. Ὀργίζεσθε, καὶ μὴ ἁμαρτάνε-
τε· ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ παροργι-
27 σμῷ ὑμῶν· Μήτε δίδοτε τόπον τῷ διαβό-
28 λῳ. Ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω, μᾶλλον
δὲ κο-

δὲ κοπιάτω, ἐργαζόμενος τὸ ἀγαθὸν ταῖς
χερσὶν, ἵνα ἔχῃ μεταδιδόναι τῷ χρείαν ἔ-
χοντι. Πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος 29
ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω· ἀλλ᾽ εἴ τις ἀγαθὸς
πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρείας, ἵνα δῷ χάριν
τοῖς ἀκούουσι. Καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ Πνεῦμα 30
τὸ ἅγιον τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς
ἡμέραν ἀπολυτρώσεως. Πᾶσα πικρία, 31
καὶ θυμὸς, καὶ ὀργὴ, καὶ κραυγὴ, καὶ βλασφη-
μία, ἀρθήτω ἀφ᾽ ὑμῶν, σὺν πάσῃ κα-
κίᾳ. Γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοὶ, εὔ- 32
σπλαγχνοι, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ
ὁ Θεὸς ἐν Χριστῷ ἐχαρίσατο ὑμῖν.

ε΄. 5.

Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ, ὡς τέ- 1
κνα ἀγαπητά· Καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγά- 2
πῃ, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ
παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσφο-
ρὰν καὶ θυσίαν τῷ Θεῷ, εἰς ὀσμὴν εὐ-
ωδίας. Πορνεία δὲ καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία ἢ 3
πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, κα-
θὼς πρέπει ἁγίοις· Καὶ αἰσχρότης, καὶ μω- 4
ρολογία, ἢ εὐτραπελία, τὰ οὐκ ἀνήκον-
τα· ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστία. Τοῦτο γάρ ἐστε 5
γινώσκοντες, ὅτι πᾶς πόρνος, ἢ ἀκάθαρ-
τος, ἢ πλεονέκτης, ὅς ἐστιν εἰδωλολά-

τρης,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τρης, οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασι-
6 λείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ. Μηδεὶς ὑμᾶς ἀ-
πατάτω κενοῖς λόγοις. Διὰ ταῦτα γὰρ ἔρ-
χεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπει-
7 θείας. Μὴ οὖν γίνεσθε συμμέτοχοι αὐ-
8 τῶν. Ἦτε γάρ ποτε σκότος, νῦν δὲ φῶς
ἐν Κυρίῳ· ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε·
9 (Ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ Πνεύματος ἐν πάσῃ
ἀγαθωσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ)
10 Δοκιμάζοντες τί ἐστιν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ.
11 Καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρ-
ποις τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε·
12 Τὰ γὰρ κρυφῇ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν, αἰ-
13 σχρόν ἐστι καὶ λέγειν. Τὰ δὲ πάντα, ἐλεγχό-
μενα ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦται. πᾶν γὰρ τὸ
14 φανερούμενον, φῶς ἐστι. Διὸ λέγει· Ἔγειραι
ὁ καθεύδων, καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ
15 ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστός. Βλέπετε οὖν πῶς
ἀκριβῶς περιπατεῖτε μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ'
16 ὡς σοφοί· Ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρόν, ὅτι
17 αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσι. Διὰ τοῦτο μὴ γί-
νεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θέλη-
18 μα τοῦ Κυρίου. Καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ,
ἐν ᾧ ἐστιν ἀσωτία, ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν Πνεύ-
19 ματι· Λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ
ὕμνοις, καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς· ᾄδοντες
καὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυ-
ρίῳ· Εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ παν- 20
των, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, τῷ Θεῷ καὶ πατρί· Ὑποτασσόμενοι 21
ἀλλήλοις ἐν φόβῳ Θεοῦ. Αἱ γυναῖκες τοῖς 22
ἰδίοις ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε, ὡς τῷ Κυ-
ρίῳ· Ὅτι ὁ ἀνήρ ἐστι κεφαλὴ τῆς γυναι- 23
κός, ὡς καὶ ὁ Χριστὸς κεφαλὴ τῆς ἐκκλη-
σίας· καὶ αὐτός ἐστι σωτὴρ τοῦ σώματος. Ἀλλ' 24
ὥσπερ ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ Χρι-
στῷ, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀν-
δράσιν ἐν παντί. Οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶτε τὰς 25
γυναῖκας ἑαυτῶν, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠ-
γάπησε τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἑαυτὸν παρ-
έδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς· Ἵνα αὐτὴν ἁγιά- 26
σῃ, καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν
ῥήματι· Ἵνα παραστήσῃ αὐτὴν ἑαυτῷ 27
ἔνδοξον, τὴν ἐκκλησίαν μὴ ἔχουσαν σπῖ-
λον, ἢ ῥυτίδα, ἤ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾖ
ἁγία καὶ ἄμωμος. Οὕτως ὀφείλουσιν οἱ 28
ἄνδρες ἀγαπᾷν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ὡς
τὰ ἑαυτῶν σώματα· ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυ-
τοῦ γυναῖκα, ἑαυτὸν ἀγαπᾷ. Οὐδεὶς γάρ 29
ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλ'
ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν, καθὼς καὶ ὁ Κύ-
ριος τὴν ἐκκλησίαν· Ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ 30

σώμα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ
31 ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ. Ἀντὶ τούτου καταλείψει
ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μη-
τέρα, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν
γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρ-
32 κα μίαν. Τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν,
ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χριστὸν, καὶ εἰς τὴν ἐκκλη-
33 σίαν. Πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ' ἕνα, ἕκαστος
τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω
ὡς ἑαυτόν· ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄν-
δρα.

ς'. 6.

1 Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑ-
2 μῶν ἐν Κυρίῳ· τοῦτο γάρ ἐστι δίκαιον. Τί-
μα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα· (ἥτις
3 ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ) Ἵνα εὖ
σοι γένηται, καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος ἐπὶ
4 τῆς γῆς. Καὶ οἱ πατέρες μὴ παροργίζετε
τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλ' ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν
5 παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου. Οἱ δοῦλοι
ὑπακούετε τοῖς κυρίοις κατὰ σάρκα, μετὰ
φόβου καὶ τρόμου, ἐν ἁπλότητι τῆς καρδίας
6 ὑμῶν, ὡς τῷ Χριστῷ· Μὴ κατ' ὀφθαλ-
μοδουλείαν ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ὡς
δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ, ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ
7 Θεοῦ ἐκ ψυχῆς, Μετ' εὐνοίας δουλεύον-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τες τῷ Κυρίῳ, καὶ οὐκ ἀνθρώποις· Εἰδό- 8
τες ὅτι ὃ ἐάν τι ἕκαστος ποιήσῃ ἀγαθὸν,
τοῦτο κομιεῖται παρὰ τοῦ Κυρίου, εἴτε δοῦ-
λος, εἴτε ἐλεύθερος. Καὶ οἱ κύριοι τὰ 9
αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτοὺς, ἀνιέντες τὴν
ἀπειλήν· εἰδότες ὅτι καὶ ὑμῶν αὐτῶν ὁ Κύ-
ριός ἐστιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ προσωποληψία
οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ. Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί 10
μου, ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ, καὶ ἐν τῷ κρά-
τει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ· Ἐνδύσασθε τὴν παν- 11
οπλίαν τοῦ Θεοῦ, πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς
στῆναι πρὸς τὰς μεθοδείας τοῦ διαβόλου·
Ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ 12
σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχὰς, πρὸς τὰς
ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκό-
τους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματι-
κὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις. Διὰ 13
τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ,
ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ
πονηρᾷ, καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι στῆ-
ναι. Στῆτε οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν 14
ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώ-
ρακα τῆς δικαιοσύνης, Καὶ ὑποδησάμενοι 15
τοὺς πόδας ἐν ἑτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς
εἰρήνης, Ἐπὶ πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυ- 16
ρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνήσεσθε πάντα τὰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα σβέσαι·
17 Καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέ-
ξασθε, καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος,
18 ὅ ἐστι ῥῆμα Θεοῦ· Διὰ πάσης προσευχῆς
καὶ δεήσεως, προσευχόμενοι ἐν παντὶ και-
ρῷ ἐν Πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο ἀγρυ-
πνοῦντες ἐν πάσῃ προσκαρτερήσει καὶ δεήσει
19 περὶ πάντων τῶν ἁγίων, Καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα
μοι δοθείη λόγος ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός μου
ἐν παῤῥησίᾳ, γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ
20 εὐαγγελίου, Ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἁλύσει,
ἵνα ἐν αὐτῷ παῤῥησιάσωμαι, ὡς δεῖ με
21 λαλῆσαι. Ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ'
ἐμέ, τί πράσσω, πάντα ὑμῖν γνωρίσει Τυ-
χικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διά-
22 κονος ἐν Κυρίῳ· Ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς
εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν, καὶ
23 παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν. Εἰρήνη
τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ
24 Θεοῦ πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ
χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν Κύ-
ριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ.
Ἀμήν.

Πρὸς Ἐφεσίους ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Τυχικοῦ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ἈΠΟ-
στόλου ἡ πρὸς Φιλιππησίους
ἐπιστολή.

Κεφ. α'. I.

ΠΑΥΛΟΣ καὶ Τιμόθεος δοῦ- 1
λοι Ἰησοῦ Χριστοῦ, πᾶσι τοῖς ἁ-
γίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, τοῖς οὖσιν
ἐν Φιλίπποις, σὺν ἐπισκόποις καὶ δια-
κόνοις· Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ 2
πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνείᾳ 3
ὑμῶν, (Πάντοτε ἐν πάσῃ δεήσει μου ὑ- 4
πὲρ πάντων ὑμῶν, μετὰ χαρᾶς τὴν δέησιν
ποιούμενος) Ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν εἰς 5
τὸ εὐαγγέλιον, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἄ-
χρι τοῦ νῦν· Πεποιθὼς αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ὁ ἐν- 6
αρξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν, ἐπιτε-
λέσει ἄχρις ἡμέρας Ἰησοῦ Χριστοῦ· Καθώς 7
ἐστι δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν ὑπὲρ πάν-
των ὑμῶν, διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ
ὑμᾶς, ἔν τε τοῖς δεσμοῖς μου, καὶ τῇ ἀπο-
λογίᾳ, καὶ βεβαιώσει τοῦ εὐαγγελίου, συγκοι-
νωνούς μου τῆς χάριτος πάντας ὑμᾶς ὄντας.
Μάρτυς γάρ μού ἐστιν ὁ Θεὸς ὡς ἐπιπο- 8

θῶ

θῶ πάντας ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις Ἰησοῦ
9 Χριστοῦ· Καὶ τοῦτο προσεύχομαι, ἵνα ἡ ἀ-
γάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον περισ-
10 σεύῃ ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει· Εἰς τὸ
δοκιμάζειν ὑμᾶς τὰ διαφέροντα, ἵνα ἦτε
εἰλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέραν
11 Χριστοῦ· Πεπληρωμένοι καρπῶν δικαιοσύ-
νης τῶν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς δόξαν καὶ ἔπαι-
12 νον Θεοῦ. Γινώσκειν δὲ ὑμᾶς βούλομαι, ἀ-
δελφοί, ὅτι τὰ κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς προ-
13 κοπὴν τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν· Ὥστε τοὺς δε-
σμούς μου φανεροὺς ἐν Χριστῷ γενέσθαι ἐν
ὅλῳ τῷ πραιτωρίῳ, καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶ-
14 σι· Καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν Κυ-
ρίῳ, πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου, περισ-
σοτέρως τολμᾶν ἀφόβως τὸν λόγον λαλεῖν.
15 Τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον καὶ ἔριν· τινὲς δὲ καὶ
16 δι' εὐδοκίαν τὸν Χριστὸν κηρύσσουσιν. Οἱ
μὲν ἐξ ἐριθείας τὸν Χριστὸν καταγγέλλου-
σιν οὐχ ἁγνῶς, οἰόμενοι θλῖψιν ἐπιφέρειν
17 τοῖς δεσμοῖς μου· Οἱ δὲ, ἐξ ἀγάπης, εἰδό-
τες ὅτι εἰς ἀπολογίαν τοῦ εὐαγγελίου κεῖ-
18 μαι. Τί γάρ; πλὴν παντὶ τρόπῳ, εἴτε
προφάσει, εἴτε ἀληθείᾳ, Χριστὸς καταγ-
γέλλεται· καὶ ἐν τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ καὶ χα-
19 ρήσομαι· Οἶδα γὰρ ὅτι τοῦτό μοι ἀποβήσεται

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς ὑμῶν δεήσεως, καὶ ἐπι-
χορηγίας τοῦ Πνεύματος Ἰησοῦ Χριστοῦ,
Κατὰ τὴν ἀποκαραδοκίαν καὶ ἐλπίδα 20
μου, ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυνθήσομαι, ἀλλ' ἐν
πάσῃ παῤῥησίᾳ, ὡς πάντοτε, καὶ νῦν με-
γαλυνθήσεται Χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου,
εἴτε διὰ ζωῆς, εἴτε διὰ θανάτου. Ἐμοὶ 21
γὰρ τὸ ζῆν, Χριστὸς, καὶ τὸ ἀποθανεῖν, κέρ-
δος. Εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκὶ, τοῦτό μοι καρ- 22
πὸς ἔργου, καὶ τί αἱρήσομαι οὐ γνωρίζω.
Συνέχομαι γὰρ ἐκ τῶν δύο, τὴν ἐπιθυμίαν 23
ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι, καὶ σὺν Χριστῷ εἶ-
ναι· πολλῷ γὰρ μᾶλλον κρεῖσσον· Τὸ δὲ ἐπι- 24
μένειν ἐν τῇ σαρκὶ, ἀναγκαιότερον δι' ὑ-
μᾶς. Καὶ τοῦτο πεποιθὼς οἶδα, ὅτι μενῶ 25
καὶ συμπαραμενῶ πᾶσιν ὑμῖν, εἰς τὴν ὑ-
μῶν προκοπὴν καὶ χαρὰν τῆς πίστεως, Ἵνα 26
τὸ καύχημα ὑμῶν περισσεύῃ ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ ἐν ἐμοὶ, διὰ τῆς ἐμῆς παρουσίας πά-
λιν πρὸς ὑμᾶς. Μόνον ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου 27
τοῦ Χριστοῦ πολιτεύεσθε, ἵνα εἴτε ἐλθὼν καὶ
ἰδὼν ὑμᾶς, εἴτε ἀπὼν, ἀκούσω τὰ περὶ ὑ-
μῶν, ὅτι στήκετε ἐν ἑνὶ Πνεύματι, μιᾷ
ψυχῇ συναθλοῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγε-
λίου· Καὶ μὴ πτυρόμενοι ἐν μηδενὶ ὑπὸ 28
τῶν ἀντικειμένων· ἥτις αὐτοῖς μέν ἐστιν ἔνδει-
ξις

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ξις ἀπωλείας, ὑμῖν δὲ σωτηρίας, καὶ τοῦτο
29 ἀπὸ Θεοῦ. Ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ
Χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν, ἀλ-
30 λὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν. Τὸν αὐτὸν
ἀγῶνα ἔχοντες οἷον ἴδετε ἐν ἐμοί, καὶ νῦν
ἀκούετε ἐν ἐμοί.

β'. 2.

1 Εἴ τις οὖν παράκλησις ἐν Χριστῷ, εἴ
τι παραμύθιον ἀγάπης, εἴ τις κοινωνία
Πνεύματος, εἴ τινα σπλάγχνα καὶ οἰκτιρ-
2 μοί, Πληρώσατέ μου τὴν χαράν, ἵνα τὸ
αὐτὸ φρονῆτε, τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχον-
3 τες, σύμψυχοι, τὸ ἓν φρονοῦντες. Μηδὲν
κατὰ ἐριθείαν, ἢ κενοδοξίαν, ἀλλὰ τῇ ταπει-
νοφροσύνῃ ἀλλήλους ἡγούμενοι ὑπερέχον-
4 τας ἑαυτῶν. Μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος σκο-
5 πεῖτε, ἀλλὰ καὶ τὰ ἑτέρων ἕκαστος. Τοῦτο γὰρ
φρονείσθω ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
6 Ὃς ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων, οὐχ ἁρπα-
7 γμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ. Ἀλλ'
ἑαυτὸν ἐκένωσε, μορφὴν δούλου λαβών, ἐν
8 ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος, Καὶ
σχήματι εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος, ἐταπεί-
νωσεν ἑαυτόν, γενόμενος ὑπήκοος μέχρι
9 θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ. Διὸ καὶ ὁ Θεὸς
αὐτὸν ὑπερύψωσε, καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα· Ἵνα ἐν τῷ ὀνό- 10
ματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων
καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων. Καὶ πᾶσα 11
γλῶσσα ἐξομολογήσηται ὅτι Κύριος Ἰη-
σοῦς Χριστὸς, εἰς δόξαν Θεοῦ πατρός. Ὥστε, 12
ἀγαπητοί μου, καθὼς πάντοτε ὑπηκού-
σατε, μὴ ὡς ἐν τῇ παρουσίᾳ μου μόνον,
ἀλλὰ νῦν πολλῷ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ
μου, μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σω-
τηρίαν κατεργάζεσθε· Ὁ Θεὸς γάρ ἐστιν 13
ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν καὶ τὸ ἐνερ-
γεῖν, ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας. Πάντα ποιεῖτε 14
χωρὶς γογγυσμῶν καὶ διαλογισμῶν· Ἵνα 15
γένησθε ἄμεμπτοι καὶ ἀκέραιοι, τέκνα Θεοῦ
ἀμώμητα ἐν μέσῳ γενεᾶς σκολιᾶς καὶ
διεστραμμένης· ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆ-
ρες ἐν κόσμῳ, Λόγον ζωῆς ἐπέχοντες· εἰς 16
καύχημα ἐμοὶ εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, ὅτι οὐκ
εἰς κενὸν ἔδραμον, οὐδὲ εἰς κενὸν ἐκοπία-
σα, Ἀλλ' εἰ καὶ σπένδομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ 17
λειτουργίᾳ τῆς πίστεως ὑμῶν, χαίρω καὶ συγ-
χαίρω πᾶσιν ὑμῖν· Τὸ δ' αὐτὸ καὶ ὑμεῖς 18
χαίρετε, καὶ συγχαίρετέ μοι. Ἐλπίζω δὲ ἐν 19
Κυρίῳ Ἰησοῦ, Τιμόθεον ταχέως πέμψαι
ὑμῖν, ἵνα κἀγὼ εὐψυχῶ, γνοὺς τὰ περὶ ὑ-
μῶν· Οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυχον, ὅστις γνη- 20

σίως

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

21 σίως τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει· Οἱ πάν-
τες γὰρ τὰ ἑαυτῶν ζητοῦσιν, οὐ τὰ τοῦ Χρι-
22 στοῦ Ἰησοῦ. Τὴν δὲ δοκιμὴν αὐτοῦ γινώσκε-
τε, ὅτι ὡς πατρὶ τέκνον, σὺν ἐμοὶ ἐδού-
23 λευσεν εἰς τὸ εὐαγγέλιον. Τοῦτον μὲν οὖν ἐλ-
πίζω πέμψαι, ὡς ἂν ἀπίδω τὰ περὶ ἐμὲ
24 ἐξαυτῆς. Πέποιθα δὲ ἐν Κυρίῳ, ὅτι καὶ αὐ-
25 τὸς ταχέως ἐλεύσομαι· Ἀναγκαῖον δὲ ἡ-
γησάμην Ἐπαφρόδιτον τὸν ἀδελφὸν καὶ
συνεργὸν καὶ συστρατιώτην μου, ὑμῶν δὲ
ἀπόστολον, καὶ λειτουργὸν τῆς χρείας μου, πέμ-
26 ψαι πρὸς ὑμᾶς. Ἐπειδὴ ἐπιποθῶν ἦν
πάντας ὑμᾶς, καὶ ἀδημονῶν, διότι ἠκούσατε
27 ὅτι ἠσθένησε. Καὶ γὰρ ἠσθένησε παραπλή-
σιον θανάτῳ· ἀλλ᾽ ὁ Θεὸς αὐτὸν ἠλέησεν·
οὐκ αὐτὸν δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐμέ, ἵνα μὴ
28 λύπην ἐπὶ λύπῃ σχῶ. Σπουδαιοτέρως οὖν
ἔπεμψα αὐτόν, ἵνα ἰδόντες αὐτὸν πάλιν,
29 χαρῆτε, κἀγὼ ἀλυπότερος ὦ. Προσδέ-
χεσθε οὖν αὐτὸν ἐν Κυρίῳ μετὰ πάσης χα-
30 ρᾶς, καὶ τοὺς τοιούτους ἐντίμους ἔχετε· Ὅτι
διὰ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ μέχρι θανάτου
ἤγγισε, παραβουλευσάμενος τῇ ψυχῇ,
ἵνα ἀναπληρώσῃ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα τῆς
πρός με λειτουργίας.

γʹ. 3.

Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν Κυ- 1
ρίῳ. τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν ἐμοὶ μὲν οὐκ
ὀκνηρὸν, ὑμῖν δὲ ἀσφαλές. Βλέπετε τοὺς 2
κύνας, βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργάτας, βλέ-
πετε τὴν κατατομήν· Ἡμεῖς γάρ ἐσμεν 3
ἡ περιτομὴ, οἱ πνεύματι Θεῷ λατρεύον-
τες, καὶ καυχώμενοι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ
οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιθότες· Καίπερ ἐγὼ ἔχων 4
πεποίθησιν καὶ ἐν σαρκί. Εἴ τις δοκεῖ ἄλλος
πεποιθέναι ἐν σαρκὶ, ἐγὼ μᾶλλον· Περι- 5
τομὴ ὀκταήμερος, ἐκ γένους Ἰσραὴλ, φυ-
λῆς Βενιαμὶν, Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων, κατὰ
νόμον Φαρισαῖος, Κατὰ ζῆλον διώκων 6
τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ δικαιοσύνην τὴν
ἐν νόμῳ γενόμενος ἄμεμπτος· Ἀλλ᾽ 7
ἅτινα ἦν μοι κέρδη, ταῦτα ἥγημαι διὰ
τὸν Χριστὸν ζημίαν. Ἀλλὰ μὲν οὖν γε καὶ ἡγοῦ- 8
μαι πάντα ζημίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερ-
έχον τῆς γνώσεως Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου
μου, δι᾽ ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην, καὶ ἡγοῦ-
μαι σκύβαλα εἶναι, ἵνα Χριστὸν κερδήσω,
Καὶ εὑρεθῶ ἐν αὐτῷ, μὴ ἔχων ἐμὴν δι- 9
καιοσύνην τὴν ἐκ νόμου, ἀλλὰ τὴν διὰ
πίστεως Χριστοῦ, τὴν ἐκ Θεοῦ δικαιοσύ-
νην ἐπὶ τῇ πίστει· Τοῦ γνῶναι αὐτὸν, καὶ τὴν 10
δύνα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ, καὶ τὴν κοι-
νωνίαν τῶν παθημάτων αὐτοῦ, συμμορ-
11 φούμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ· Εἴ πως κατ-
αντήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν τῶν νεκρῶν.
12 Οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον, ἢ ἤδη τετελείωμαι·
διώκω δὲ εἰ καὶ καταλάβω, ἐφ᾽ ᾧ καὶ κατ-
13 ελήφθην ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ. Ἀδελφοί,
ἐγὼ ἐμαυτὸν οὐ λογίζομαι κατειληφέναι·
14 Ἓν δέ, τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος,
τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος, κατὰ σκο-
πὸν διώκω ἐπὶ τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλή-
15 σεως τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ὅσοι οὖν
τέλειοι, τοῦτο φρονῶμεν· καὶ εἴ τι ἑτέρως
φρονεῖτε, καὶ τοῦτο ὁ Θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύ-
16 ψει. Πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν, τῷ αὐτῷ στοι-
17 χεῖν κανόνι, τὸ αὐτὸ φρονεῖν· Συμμιμη-
ταί μου γίνεσθε, ἀδελφοί, καὶ σκοπεῖτε τοὺς
οὕτω περιπατοῦντας, καθὼς ἔχετε τύπον ἡ-
18 μᾶς· Πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν, οὓς πολλά-
κις ἔλεγον ὑμῖν, νῦν δὲ καὶ κλαίων λέγω, τοὺς
19 ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ· Ὧν τὸ τέλος
ἀπώλεια, ὧν ὁ θεὸς ἡ κοιλία, καὶ ἡ δόξα ἐν
τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν, οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦν-
20 τες. Ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς
ὑπάρχει, ἐξ οὗ καὶ σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα
21 Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν· Ὃς μετασχηματίσει

τὸ σῶ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν, εἰς τὸ γε-
νέσθαι αὐτὸ σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης
αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δύνασθαι αὐ-
τὸν καὶ ὑποτάξαι ἑαυτῷ τὰ πάντα.

δ 4.

Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπι- 1
πόθητοι, χαρὰ καὶ στέφανός μου, οὕτω στήκετε
ἐν Κυρίῳ, ἀγαπητοί. Εὐοδίαν παρακα- 2
λῶ καὶ Συντύχην παρακαλῶ τὸ αὐτὸ φρο-
νεῖν ἐν Κυρίῳ. Καὶ ἐρωτῶ καί σε σύζυγε 3
γνήσιε, συλλαμβάνου αὐταῖς, αἵτινες ἐν
τῷ εὐαγγελίῳ συνήθλησάν μοι, μετὰ καὶ
Κλήμεντος καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου,
ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς. Χαίρε- 4
τε ἐν Κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἐρῶ, χαίρε-
τε. Τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν 5
ἀνθρώποις· ὁ Κύριος ἐγγύς. Μηδὲν μερι- 6
μνᾶτε· ἀλλ' ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ
δεήσει μετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν
γνωριζέσθω πρὸς τὸν Θεόν. Καὶ ἡ εἰρήνη 7
τοῦ Θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν, φρουρή-
σει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί, 8
ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνὰ, ὅσα δίκαια,
ὅσα ἁγνὰ, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὔφη-
μα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, ταῦτα
λογί-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

9 λογίζεσθε· Ἃ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβε-
τε καὶ ἠκούσατε καὶ εἴδετε ἐν ἐμοὶ, ταῦ-
τα πράσσετε, καὶ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται
10 μεθ' ὑμῶν. Ἐχάρην δὲ ἐν Κυρίῳ μεγά-
λως, ὅτι ἤδη ποτὲ ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ
φρονεῖν· ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε, ἠκαιρεῖσθε
11 δέ. Οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρησιν λέγω· ἐγὼ γὰρ
12 ἔμαθον, ἐν οἷς εἰμι, αὐτάρκης εἶναι. Οἶδα
δὲ ταπεινοῦσθαι, οἶδα καὶ περισσεύειν· ἐν
παντὶ καὶ ἐν πᾶσι μεμύημαι καὶ χορτάζε-
σθαι καὶ πεινᾷν, καὶ περισσεύειν καὶ ὑστερεῖ-
13 σθαι· Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί
14 με Χριστῷ. Πλὴν καλῶς ἐποιήσατε, συγ-
15 κοινωνήσαντές μου τῇ θλίψει. Οἴδατε δὲ
καὶ ὑμεῖς, Φιλιππήσιοι, ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ
εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ Μακεδονίας,
οὐδεμία μοι ἐκκλησία ἐκοινώνησεν εἰς
λόγον δόσεως καὶ λήψεως, εἰ μὴ ὑμεῖς μό-
16 νοι· Ὅτι καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ ἅπαξ καὶ
17 δὶς εἰς τὴν χρείαν μοι ἐπέμψατε. Οὐχ
ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα, ἀλλ' ἐπιζητῶ τὸν
καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς λόγον ὑμῶν.
18 Ἀπέχω δὲ πάντα, καὶ περισσεύω· πεπλή-
ρωμαι, δεξάμενος παρὰ Ἐπαφροδίτου
τὰ παρ' ὑμῶν, ὀσμὴν εὐωδίας, θυσίαν
19 δεκτὴν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ. Ὁ δὲ Θεός

μου

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

μου πληρώσει πᾶσαν χρείαν ὑμῶν κατὰ τὸν
πλοῦτον αὐτοῦ, ἐν δόξῃ, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
Τῷ δὲ Θεῷ καὶ πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς 20
αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Ἀσπάσασθε 21
πάντα ἅγιον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ἀσπάζον-
ται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί. Ἀσπά- 22
ζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα δὲ
οἱ ἐκ τῆς Καίσαρος οἰκίας. Ἡ χάρις τοῦ 23
Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων
ὑμῶν. Ἀμήν.

Πρὸς Φιλιππησίους ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης δι' Ἐπαφροδίτου.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ἈΠΟΣΤΟΛΟΥ ἡ πρὸς Κολοσσαεῖς ἐπιστολή.

Κεφ. α'. 1.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ 1
Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ,
καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς, Τοῖς 2
ἐν Κολοσσαῖς ἁγίοις καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς
ἐν Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ
πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ τοῦ Κυ- 3

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, πάντοτε περὶ ὑ-
4 μῶν προσευχόμενοι· Ἀκούσαντες τὴν πί-
στιν ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην
5 τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, Διὰ τὴν ἐλπί-
δα τὴν ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
ἣν προηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας
6 τοῦ εὐαγγελίου, Τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς, κα-
θὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ· καὶ ἔστι καρπο-
φορούμενον, καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν, ἀφ' ἧς ἡμέ-
ρας ἠκούσατε καὶ ἐπέγνωτε τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ
7 ἐν ἀληθείᾳ, Καθὼς καὶ ἐμάθετε ἀπὸ Ἐπα-
φρᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου ἡμῶν, ὅς ἐστι
8 πιστὸς ὑπὲρ ὑμῶν διάκονος τοῦ Χριστοῦ· Ὁ
καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν
9 Πνεύματι. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἀφ' ἧς ἡ-
μέρας ἠκούσαμεν, οὐ παυόμεθα ὑπὲρ ὑ-
μῶν προσευχόμενοι, καὶ αἰτούμενοι ἵνα
πληρωθῆτε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος
αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευμα-
10 τικῇ· Περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ Κυρίου
εἰς πᾶσαν ἀρέσκειαν, ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγα-
θῷ καρποφοροῦντες καὶ αὐξανόμενοι εἰς
11 τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ Θεοῦ, Ἐν πάσῃ δυνά-
μει δυναμούμενοι κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης
αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν ὑπομονὴν καὶ μακροθυ-
12 μίαν μετὰ χαρᾶς· Εὐχαριστοῦντες τῷ πα-
τρὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τρὶ τῷ ἱκανώσαντι ἡμᾶς εἰς τὴν μερί-
δα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί· Ὃς ἐῤ- 13
ρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους, καὶ
μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς
ἀγάπης αὐτοῦ, Ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπο- 14
λύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄ-
φεσιν τῶν ἁμαρτιῶν· Ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ 15
τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης κτίσεως·
Ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα τὰ ἐν τοῖς 16
οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ
ἀόρατα, εἴτε θρόνοι, εἴτε κυριότητες, εἴ-
τε ἀρχαὶ, εἴτε ἐξουσίαι· τὰ πάντα δι' αὐ-
τοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται· Καὶ αὐτός ἐστι πρὸ 17
πάντων, καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκε·
Καὶ αὐτός ἐστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος τῆς 18
ἐκκλησίας, ὅς ἐστιν ἀρχὴ πρωτότοκος ἐκ
τῶν νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς
πρωτεύων· Ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησε πᾶν τὸ 19
πλήρωμα κατοικῆσαι· Καὶ δι' αὐτοῦ ἀπο- 20
καταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτὸν, εἰρηνο-
ποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ,
δι' αὐτοῦ, εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, εἴτε τὰ ἐν τοῖς
οὐρανοῖς. Καὶ ὑμᾶς ποτε ὄντας ἀπηλλο- 21
τριωμένους καὶ ἐχθροὺς τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς
ἔργοις τοῖς πονηροῖς, νυνὶ δὲ ἀποκατήλλα-
ξεν, Ἐν τῷ σώματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, διὰ 22
τοῦ θα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τοῦ θανάτου, παραστῆσαι ὑμᾶς ἁγίους καὶ ἀ-
μώμους καὶ ἀνεγκλήτους κατενώπιον αὐτοῦ·
23 Εἴγε ἐπιμένετε τῇ πίστει τεθεμελιωμένοι
καὶ ἑδραῖοι, καὶ μὴ μετακινούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλ-
πίδος τοῦ εὐαγγελίου οὗ ἠκούσατε, τοῦ κηρυ-
χθέντος ἐν πάσῃ τῇ κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν οὐρα-
νόν· οὗ ἐγενόμην ἐγὼ Παῦλος διάκονος.
24 Νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασί μου ὑπὲρ
ὑμῶν, καὶ ἀνταναπληρῶ τὰ ὑστερήματα τῶν
θλίψεων τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου, ὑπὲρ
25 τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὅ ἐστιν ἡ ἐκκλησία· Ἧς
ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος κατὰ τὴν οἰκονο-
μίαν τοῦ Θεοῦ, τὴν δοθεῖσάν μοι εἰς ὑμᾶς,
26 πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· Τὸ μυστήριον
τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ
τῶν γενεῶν, νυνὶ δὲ ἐφανερώθη τοῖς ἁγίοις
27 αὐτοῦ, Οἷς ἠθέλησεν ὁ Θεὸς γνωρίσαι τίς
ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου τούτου ἐν
τοῖς ἔθνεσιν, ὅς ἐστι Χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπὶς
28 τῆς δόξης· Ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν, νουθε-
τοῦντες πάντα ἄνθρωπον, καὶ διδάσκοντες
πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα πα-
ραστήσωμεν πάντα ἄνθρωπον τέλειον ἐν
29 Χριστῷ Ἰησοῦ· Εἰς ὃ καὶ κοπιῶ, ἀγωνιζόμε-
νος κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν ἐνεργου-
μένην ἐν ἐμοὶ ἐν δυνάμει.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

β΄. 2.

Θέλω γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ἡλίκον ἀγῶνα 1
ἔχω περὶ ὑμῶν, καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ, καὶ ὅσοι
οὐχ ἑωράκασι τὸ πρόσωπόν μου ἐν σαρκί·
Ἵνα παρακληθῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν, 2
συμβιβασθέντων ἐν ἀγάπῃ, καὶ εἰς πάντα
πλοῦτον τῆς πληροφορίας τῆς συνέσεως εἰς
ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ καὶ πα-
τρὸς καὶ τοῦ Χριστοῦ. Ἐν ᾧ εἰσι πάντες οἱ θη- 3
σαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυ-
φοι. Τοῦτο δὲ λέγω ἵνα μή τις ὑμᾶς παρα- 4
λογίζηται ἐν πιθανολογίᾳ. Εἰ γὰρ καὶ τῇ 5
σαρκὶ ἄπειμι, ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν
ὑμῖν εἰμι, χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν τὴν
τάξιν, καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως
ὑμῶν. Ὡς οὖν παρελάβετε τὸν Χριστὸν Ἰη- 6
σοῦν τὸν Κύριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε· Ἐρ- 7
ῥιζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐτῷ, καὶ
βεβαιούμενοι ἐν τῇ πίστει, καθὼς ἐδιδάχθη-
τε, περισσεύοντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ.
Βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν 8
διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης, κατὰ
τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοι-
χεῖα τοῦ κόσμου, καὶ οὐ κατὰ Χριστόν. Ὅτι ἐν 9
αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεό-
τητος σωματικῶς· Καί ἐστε ἐν αὐτῷ πε- 10

πλη-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

πεπληρωμένοι, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρ-
11 χῆς καὶ ἐξουσίας· Ἐν ᾧ καὶ περιετμήθητε περι-
τομῇ ἀχειροποιήτῳ, ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ
σώματος τῶν ἁμαρτιῶν τῆς σαρκὸς, ἐν τῇ
12 περιτομῇ τοῦ Χριστοῦ· Συνταφέντες αὐτῷ
ἐν τῷ βαπτίσματι, ἐν ᾧ καὶ συνηγέρθητε
διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ τοῦ
13 ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ τῶν νεκρῶν. Καὶ ὑμᾶς
νεκροὺς ὄντας ἐν τοῖς παραπτώμασι καὶ τῇ
ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκὸς ὑμῶν, συνεζωοποίη-
σε σὺν αὐτῷ, χαρισάμενος ὑμῖν πάντα
14 τὰ παραπτώματα, Ἐξαλείψας τὸ καθ'
ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν, ὃ ἦν
ὑπεναντίον ἡμῖν, καὶ αὐτὸ ἦρκεν ἐκ τοῦ μέ-
15 σου, προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ, Ἀπεκ-
δυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδει-
γμάτισεν ἐν παρρησίᾳ, θριαμβεύσας
16 αὐτοὺς ἐν αὐτῷ. Μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέ-
τω ἐν βρώσει ἢ ἐν πόσει, ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς
17 ἢ νουμηνίας, ἢ σαββάτων· Ἅ ἐστι σκιὰ τῶν
18 μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Μηδεὶς
ὑμᾶς καταβραβευέτω θέλων ἐν ταπεινο-
φροσύνῃ καὶ θρησκείᾳ τῶν ἀγγέλων, ἃ μὴ
ἑώρακεν ἐμβατεύων, εἰκῇ φυσιούμενος
19 ὑπὸ τοῦ νοὸς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, Καὶ οὐ κρα-
τῶν τὴν κεφαλὴν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

διὰ τῶν ἁφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγού-
μενον καὶ συμβιβαζόμενον, αὔξει τὴν αὔ-
ξησιν τοῦ Θεοῦ. Εἰ οὖν ἀπεθάνετε σὺν τῷ 20
Χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου, τί ὡς
ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε; Μὴ ἅψῃ, 21
μηδὲ γεύσῃ, μηδὲ θίγῃς· Ἅ ἐστι πάντα 22
εἰς φθορὰν τῇ ἀποχρήσει, κατὰ τὰ ἐντάλμα-
τα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων· Ἅτινά 23
ἐστι λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελοθρη-
σκείᾳ καὶ ταπεινοφροσύνῃ καὶ ἀφειδίᾳ σώ-
ματος, οὐκ ἐν τιμῇ τινι πρὸς πλησμο-
νὴν τῆς σαρκός.

γ'. 3.

Εἰ οὖν συνηγέρθητε τῷ Χριστῷ, τὰ ἄνω 1
ζητεῖτε, οὗ ὁ Χριστός ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ
καθήμενος. Τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐ- 2
πὶ τῆς γῆς. Ἀπεθάνετε γὰρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν 3
κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ.
Ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ, ἡ ζωὴ ἡμῶν, 4
τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσε-
σθε ἐν δόξῃ. Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη ὑ- 5
μῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν, ἀκαθαρ-
σίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακὴν, καὶ τὴν
πλεονεξίαν, ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρεία· Δι' 6
ἃ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς
ἀπειθείας. Ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιεπατήσα- 7

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

8 τέ ποτε, ὅτε ἐζῆτε ἐν αὐτοῖς. Νυνὶ δὲ ἀπό-
θεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργὴν, θυμὸν,
κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν,
9 ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν. Μὴ ψεύδεσθε εἰς
ἀλλήλους, ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄν-
10 θρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ· Καὶ ἐν-
δυσάμενοι τὸν νέον, τὸν ἀνακαινούμενον εἰς
ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐ-
11 τόν· Ὅπου οὐκ ἔνι Ἕλλην καὶ Ἰουδαῖος,
περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία· βάρβαρος, Σκύ-
θης· δοῦλος, ἐλεύθερος· ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ
12 ἐν πᾶσι Χριστός. Ἐνδύσασθε οὖν, ὡς ἐκλε-
κτοὶ τοῦ Θεοῦ ἅγιοι καὶ ἠγαπημένοι, σπλάγ-
χνα οἰκτιρμῶν, χρηστότητα, ταπεινοφρο-
13 σύνην, πρᾳότητα, μακροθυμίαν· Ἀνεχό-
μενοι ἀλλήλων, καὶ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς,
ἐάν τις πρός τινα ἔχῃ μομφήν· καθὼς
καὶ ὁ Χριστὸς ἐχαρίσατο ὑμῖν, οὕτω καὶ ὑ-
14 μεῖς. Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ἥτις
15 ἐστὶ σύνδεσμος τῆς τελειότητος· Καὶ ἡ εἰρή-
νη τοῦ Θεοῦ βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις
ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἑνὶ σώματι, καὶ
16 εὐχάριστοι γίνεσθε. Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ἐνοι-
κείτω ἐν ὑμῖν πλουσίως, ἐν πάσῃ σοφίᾳ·
διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες ἑαυτοὺς, ψαλ-
μοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς
ἐν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐν χάριτι ᾄδοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ
Κυρίῳ. Καὶ πᾶν ὅ,τι ἂν ποιῆτε, ἐν λόγῳ, 17
ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι Κυρίου Ἰη-
σοῦ, εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ δι'
αὐτοῦ. Αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε τοῖς 18
ἰδίοις ἀνδράσιν, ὡς ἀνῆκεν ἐν Κυρίῳ. Οἱ 19
ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας, καὶ μὴ
πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς. Τὰ τέκνα, ὑπ- 20
ακούετε τοῖς γονεῦσι κατὰ πάντα· τοῦτο γὰρ
ἐστιν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ. Οἱ πατέρες, μὴ 21
ἐρεθίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀθυμῶ-
σιν. Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε κατὰ πάντα τοῖς 22
κατὰ σάρκα κυρίοις, μὴ ἐν ὀφθαλμοδου-
λείαις ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ἐν ἁπλό-
τητι καρδίας, φοβούμενοι τὸν Θεόν. Καὶ 23
πᾶν ὅ,τι ἐὰν ποιῆτε, ἐκ ψυχῆς ἐργάζε-
σθε, ὡς τῷ Κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις· Εἰ- 24
δότες ὅτι ἀπὸ Κυρίου ἀπολήψεσθε τὴν ἀν-
ταπόδοσιν τῆς κληρονομίας· τῷ γὰρ Κυρίῳ
Χριστῷ δουλεύετε. Ὁ δὲ ἀδικῶν κομιεῖται 25
ὃ ἠδίκησε· καὶ οὐκ ἔστι προσωποληψία.

δ'. 4.

Οἱ κύριοι, τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα 1
τοῖς δούλοις παρέχεσθε, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς
ἔχετε Κύριον ἐν οὐρανοῖς. Τῇ προσευχῇ 2
προσκαρτερεῖτε, γρηγοροῦντες ἐν αὐτῇ ἐν
εὐχα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

3 εὐχαριστίᾳ. Προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ
ἡμῶν, ἵνα ὁ Θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν τοῦ
λόγου, λαλῆσαι τὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ,
4 δι᾽ ὃ καὶ δέδεμαι· Ἵνα φανερώσω αὐτὸ, ὡς
5 δεῖ με λαλῆσαι. Ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε
πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι.
6 Ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, ἅλατι
ἠρτυμένος, εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἑνὶ ἑκά-
7 στῳ ἀποκρίνεσθαι. Τὰ κατ᾽ ἐμὲ πάντα γνω-
ρίσει ὑμῖν Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς,
καὶ πιστὸς διάκονος, καὶ σύνδουλος ἐν Κυ-
8 ρίῳ· Ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦ-
το, ἵνα γνῷ τὰ περὶ ὑμῶν, καὶ παρακαλέ-
9 σῃ τὰς καρδίας ὑμῶν· Σὺν Ὀνησίμῳ τῷ
πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν ἐξ ὑ-
10 μῶν. πάντα ὑμῖν γνωριοῦσι τὰ ὧδε. Ἀ-
σπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμά-
λωτός μου, καὶ Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρ-
νάβα, περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολάς· ἐὰν ἔλθῃ
11 πρὸς ὑμᾶς, δέξασθε αὐτόν· Καὶ Ἰησοῦς
ὁ λεγόμενος Ἰοῦστος, οἱ ὄντες ἐκ περιτο-
μῆς· οὗτοι μόνοι συνεργοὶ εἰς τὴν βασι-
λείαν τοῦ Θεοῦ, οἵτινες ἐγενήθησάν μοι
12 παρηγορία. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς
ὁ ἐξ ὑμῶν δοῦλος Χριστοῦ, πάντοτε ἀγω-
νιζόμενος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευ-
χαῖς,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

χαῖς, ἵνα στῆτε τέλειοι καὶ πεπληρωμένοι ἐν
παντὶ θελήματι τοῦ Θεοῦ. Μαρτυρῶ γὰρ αὐ- 13
τῷ ὅτι ἔχει ζῆλον πολὺν ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ τῶν
ἐν Λαοδικείᾳ, καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει. Ἀσπά- 14
ζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητὸς,
καὶ Δημᾶς. Ἀσπάσασθε τοὺς ἐν Λαοδικείᾳ 15
ἀδελφοὺς, καὶ Νυμφᾶν καὶ τὴν κατ' οἶ-
κον αὐτοῦ ἐκκλησίαν. Καὶ ὅταν ἀναγνω- 16
σθῇ παρ' ὑμῖν ἡ ἐπιστολὴ, ποιήσατε ἵνα καὶ
ἐν τῇ Λαοδικέων ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ·
καὶ τὴν ἐκ Λαοδικείας ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀνα-
γνῶτε. Καὶ εἴπατε Ἀρχίππῳ· Βλέπε 17
τὴν διακονίαν ἣν παρέλαβες ἐν Κυ-
ρίῳ ἵνα αὐτὴν πληροῖς. Ὁ ἀσπασμὸς 18
τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. Μνημονεύετέ μου
τῶν δεσμῶν. Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. ἀμήν.

Πρὸς Κολοσσαεῖς ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Τυχικοῦ καὶ Ὀνησίμου.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ἈΠΟΣΤΟλου ἡ πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολὴ πρώτη.

Κεφ. α'. 1.

ΠΑΥΛΟΣ καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμό- 1
θεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων,

ἐν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐν Θεῷ πατρὶ, καὶ Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ,
χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡ-
2 μῶν, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εὐχαρι-
στοῦμεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ πάντων ὑ-
μῶν, μνείαν ὑμῶν ποιούμενοι ἐπὶ τῶν
3 προσευχῶν ἡμῶν· Ἀδιαλείπτως μνημο-
νεύοντες ὑμῶν τοῦ ἔργου τῆς πίστεως, καὶ τοῦ κό-
που τῆς ἀγάπης, καὶ τῆς ὑπομονῆς τῆς ἐλπί-
δος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔμ-
4 προσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν· Εἰδότες,
ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι, ὑπὸ Θεοῦ τὴν ἐκ-
5 λογὴν ὑμῶν· Ὅτι τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν οὐκ
ἐγενήθη εἰς ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνον, ἀλλὰ
καὶ ἐν δυνάμει, καὶ ἐν Πνεύματι ἁγίῳ, καὶ
ἐν πληροφορίᾳ πολλῇ· καθὼς οἴδατε οἷοι
6 ἐγενήθημεν ἐν ὑμῖν δι' ὑμᾶς. Καὶ ὑμεῖς
μιμηταὶ ἡμῶν ἐγενήθητε καὶ τοῦ Κυρίου,
δεξάμενοι τὸν λόγον ἐν θλίψει πολλῇ, μετὰ
7 χαρᾶς Πνεύματος ἁγίου. Ὥστε γενέσθαι
ὑμᾶς τύπους πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ
8 Μακεδονίᾳ καὶ τῇ Ἀχαΐᾳ. Ἀφ' ὑμῶν
γὰρ ἐξήχηται ὁ λόγος τοῦ Κυρίου οὐ μό-
νον ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ Ἀχαΐᾳ, ἀλ-
λὰ καὶ ἐν παντὶ τόπῳ ἡ πίστις ὑμῶν ἡ πρὸς
τὸν Θεὸν, ἐξελήλυθεν, ὥστε μὴ χρείαν ὑ-
9 μᾶς ἔχειν λαλεῖν τι· Αὐτοὶ γὰρ περὶ ἡμῶν

ἀπαγγέλλουσιν ὁποίαν εἴσοδον ἔχομεν πρὸς
ὑμᾶς, καὶ πῶς ἐπεστρέψατε πρὸς τὸν Θεὸν
ἀπὸ τῶν εἰδώλων, δουλεύειν Θεῷ ζῶντι καὶ
ἀληθινῷ· Καὶ ἀναμένειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ 10
ἐκ τῶν οὐρανῶν, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, Ἰη-
σοῦν τὸν ῥυόμενον ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὀργῆς τῆς
ἐρχομένης.

β΄. 2.

Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε, ἀδελφοί, τὴν εἴσ- 1
οδον ἡμῶν τὴν πρὸς ὑμᾶς, ὅτι οὐ κενὴ γέγο-
νεν· Ἀλλὰ καὶ προπαθόντες καὶ ὑβρισθέν- 2
τες, καθὼς οἴδατε, ἐν Φιλίπποις, ἐπαῤ-
ῥησιασάμεθα ἐν τῷ Θεῷ ἡμῶν λαλῆσαι
πρὸς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ ἐν πολλῷ
ἀγῶνι. Ἡ γὰρ παράκλησις ἡμῶν οὐκ ἐκ 3
πλάνης, οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας, οὔτε ἐν δόλῳ·
Ἀλλὰ καθὼς δεδοκιμάσμεθα ὑπὸ τοῦ 4
Θεοῦ πιστευθῆναι τὸ εὐαγγέλιον, οὕτω λα-
λοῦμεν, οὐχ ὡς ἀνθρώποις ἀρέσκοντες, ἀλ-
λὰ τῷ Θεῷ τῷ δοκιμάζοντι τὰς καρδίας
ἡμῶν. Οὔτε γάρ ποτε ἐν λόγῳ κολακείας 5
ἐγενήθημεν, καθὼς οἴδατε, οὔτε ἐν προ-
φάσει πλεονεξίας· Θεὸς μάρτυς. Οὔτε 6
ζητοῦντες ἐξ ἀνθρώπων δόξαν, οὔτε ἀφ᾽ ὑ-
μῶν, οὔτε ἀπ᾽ ἄλλων· δυνάμενοι ἐν βά-
ρει εἶναι, ὡς Χριστοῦ ἀπόστολοι· Ἀλλ᾽ ἐγενή- 7
θημεν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

θημεν ἤπιοι ἐν μέσῳ ὑμῶν, ὡς ἂν τροφὸς
8 θάλπῃ τὰ ἑαυτῆς τέκνα. Οὕτως, ἱμειρόμε-
νοι ὑμῶν, εὐδοκοῦμεν μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μό-
νον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἑαυ-
τῶν ψυχάς, διότι ἀγαπητοὶ ἡμῖν γεγένη-
9 σθε. Μνημονεύετε γάρ, ἀδελφοί, τὸν κόπον
ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον· νυκτὸς γὰρ καὶ ἡμέρας
ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τι-
να ὑμῶν, ἐκηρύξαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέ-
10 λιον τοῦ Θεοῦ. Ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ Θεός,
ὡς ὁσίως καὶ δικαίως καὶ ἀμέμπτως ὑμῖν
11 τοῖς πιστεύουσιν ἐγενήθημεν. Καθάπερ οἴ-
δατε ὡς ἕνα ἕκαστον ὑμῶν, ὡς πατὴρ τέ-
κνα ἑαυτοῦ, παρακαλοῦντες ὑμᾶς καὶ πα-
12 ραμυθούμενοι, Καὶ μαρτυρούμενοι, εἰς τὸ
περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ Θεοῦ τοῦ κα-
λοῦντος ὑμᾶς εἰς τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν
13 καὶ δόξαν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦ-
μεν τῷ Θεῷ ἀδιαλείπτως, ὅτι παραλα-
βόντες λόγον ἀκοῆς παρ' ἡμῶν, τοῦ Θεοῦ,
ἐδέξασθε οὐ λόγον ἀνθρώπων, ἀλλὰ (κα-
θώς ἐστιν ἀληθῶς) λόγον Θεοῦ, ὃς καὶ ἐνερ-
14 γεῖται ἐν ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν. Ὑμεῖς γὰρ
μιμηταὶ ἐγενήθητε, ἀδελφοί, τῶν ἐκκλη-
σιῶν τοῦ Θεοῦ τῶν οὐσῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ἐν Χρι-
στῷ Ἰησοῦ, ὅτι ταῦτα ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν, καθὼς καὶ αὐ-
τοὶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων· Τῶν καὶ τὸν Κύριον 15
ἀποκτεινάντων Ἰησοῦν καὶ τοὺς ἰδίους προφή-
τας, καὶ ἡμᾶς ἐκδιωξάντων, καὶ Θεῷ μὴ
ἀρεσκόντων, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐναντίων·
Κωλυόντων ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσι λαλῆσαι ἵνα 16
σωθῶσιν, εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς
ἁμαρτίας πάντοτε· ἔφθασε δὲ ἐπ' αὐτοὺς
ἡ ὀργὴ εἰς τέλος. Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, 17
ἀπορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν πρὸς καιρὸν
ὥρας, προσώπῳ, οὐ καρδίᾳ, περισσοτέ-
ρως ἐσπουδάσαμεν τὸ πρόσωπον ὑμῶν
ἰδεῖν ἐν πολλῇ ἐπιθυμίᾳ. Διὸ ἠθελήσαμεν 18
ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς (ἐγὼ μὲν Παῦλος) καὶ
ἅπαξ καὶ δίς, καὶ ἐνέκοψεν ἡμᾶς ὁ Σατα-
νᾶς. Τίς γὰρ ἡμῶν ἐλπίς, ἢ χαρά, ἢ στέ- 19
φανος καυχήσεως; ἢ οὐχὶ καὶ ὑμεῖς ἔμ-
προσθεν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
ἐν τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ; Ὑμεῖς γάρ ἐστε ἡ 20
δόξα ἡμῶν καὶ ἡ χαρά.

γ'. 3.

Διὸ μηκέτι στέγοντες, εὐδοκήσαμεν κα- 1
ταλειφθῆναι ἐν Ἀθήναις μόνοι, Καὶ ἐ- 2
πέμψαμεν Τιμόθεον τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν
καὶ διάκονον τοῦ Θεοῦ καὶ συνεργὸν ἡμῶν ἐν
τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ στηρίξαι
ὑμᾶς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὑμᾶς καὶ παρακαλέσαι ὑμᾶς περὶ τῆς πί-
3 στεως ὑμῶν· Τῷ μηδένα σαίνεσθαι ἐν ταῖς
θλίψεσι ταύταις· αὐτοὶ γὰρ οἴδατε ὅτι
4 εἰς τοῦτο κείμεθα. Καὶ γὰρ ὅτε πρὸς ὑμᾶς
ἦμεν, προελέγομεν ὑμῖν ὅτι μέλλομεν
θλίβεσθαι, καθὼς καὶ ἐγένετο, καὶ οἴδατε.
5 Διὰ τοῦτο κἀγὼ μηκέτι στέγων, ἔπεμψα
εἰς τὸ γνῶναι τὴν πίστιν ὑμῶν· μήπως ἐ-
πείρασεν ὑμᾶς ὁ πειράζων, καὶ εἰς κενὸν γέ-
6 νηται ὁ κόπος ἡμῶν. Ἄρτι δὲ ἐλθόντος Τι-
μοθέου πρὸς ἡμᾶς ἀφ' ὑμῶν, καὶ εὐαγ-
γελισαμένου ἡμῖν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγά-
πην ὑμῶν, καὶ ὅτι ἔχετε μνείαν ἡμῶν ἀ-
γαθὴν πάντοτε, ἐπιποθοῦντες ἡμᾶς ἰδεῖν,
7 καθάπερ καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς· Διὰ τοῦτο παρ-
εκλήθημεν, ἀδελφοί, ἐφ' ὑμῖν, ἐπὶ πάσῃ
τῇ θλίψει καὶ ἀνάγκῃ ἡμῶν, διὰ τῆς ὑμῶν
8 πίστεως· Ὅτι νῦν ζῶμεν, ἐὰν ὑμεῖς στήκη-
9 τε ἐν Κυρίῳ. Τίνα γὰρ εὐχαριστίαν δυνά-
μεθα τῷ Θεῷ ἀνταποδοῦναι περὶ ὑμῶν, ἐ-
πὶ πάσῃ τῇ χαρᾷ ᾗ χαίρομεν δι' ὑμᾶς ἔμ-
10 προσθεν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, Νυκτὸς καὶ ἡμέρας
ὑπὲρ ἐκπερισσοῦ δεόμενοι εἰς τὸ ἰδεῖν ὑ-
μῶν τὸ πρόσωπον, καὶ καταρτίσαι τὰ ὑστε-
11 ρήματα τῆς πίστεως ὑμῶν; Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς καὶ
πατὴρ ἡμῶν, καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς

Χριστὸς κατευθύναι τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς
ὑμᾶς. Ὑμᾶς δὲ ὁ Κύριος πλεονάσαι καὶ 12
περισσεύσαι τῇ ἀγάπῃ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς
πάντας, καθάπερ καὶ ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς· Εἰς 13
τὸ στηρίξαι ὑμῶν τὰς καρδίας ἀμέμ-
πτους ἐν ἁγιωσύνῃ, ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ
πατρὸς ἡμῶν, ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁ-
γίων αὐτοῦ.

δ. 4.

Τὸ λοιπὸν οὖν, ἀδελφοί, ἐρωτῶμεν 1
ὑμᾶς καὶ παρακαλοῦμεν ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ,
καθὼς παρελάβετε παρ' ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ
ὑμᾶς περιπατεῖν καὶ ἀρέσκειν Θεῷ, ἵνα πε-
ρισσεύητε μᾶλλον· Οἴδατε γὰρ τίνας παρ- 2
αγγελίας ἐδώκαμεν ὑμῖν διὰ τοῦ Κυρίου
Ἰησοῦ. Τοῦτο γάρ ἐστι θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ 3
ἁγιασμὸς ὑμῶν, ἀπέχεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς
πορνείας· Εἰδέναι ἕκαστον ὑμῶν τὸ ἑαυτοῦ 4
σκεῦος κτᾶσθαι ἐν ἁγιασμῷ καὶ τιμῇ· Μὴ 5
ἐν πάθει ἐπιθυμίας, καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη
τὰ μὴ εἰδότα τὸν Θεόν. Τὸ μὴ ὑπερβαίνειν 6
καὶ πλεονεκτεῖν ἐν τῷ πράγματι τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτοῦ· διότι ἔκδικος ὁ Κύριος περὶ
πάντων τούτων, καθὼς καὶ προείπαμεν
ὑμῖν, καὶ διεμαρτυράμεθα. Οὐ γὰρ ἐκάλε- 7

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ, ἀλλ᾽ ἐν
8 ἁγιασμῷ. Τοιγαροῦν ὁ ἀθετῶν, οὐκ ἄν-
θρωπον ἀθετεῖ, ἀλλὰ τὸν Θεὸν τὸν καὶ δόντα
9 τὸ Πνεῦμα αὐτοῦ τὸ ἅγιον εἰς ἡμᾶς. Περὶ
δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ χρείαν ἔχετε γράφειν
ὑμῖν· αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδίδακτοί ἐστε εἰς
10 τὸ ἀγαπᾷν ἀλλήλους. Καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐ-
τὸ εἰς πάντας τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς ἐν ὅλῃ τῇ
Μακεδονίᾳ· παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀ-
11 δελφοί, περισσεύειν μᾶλλον· Καὶ φιλο-
τιμεῖσθαι ἡσυχάζειν, καὶ πράσσειν τὰ ἴδια,
καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς ἰδίαις χερσὶν ὑμῶν,
12 καθὼς ὑμῖν παρηγγείλαμεν· Ἵνα περι-
πατῆτε εὐσχημόνως πρὸς τοὺς ἔξω, καὶ μη-
13 δενὸς χρείαν ἔχητε. Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀ-
γνοεῖν, ἀδελφοί, περὶ τῶν κεκοιμημένων,
ἵνα μὴ λυπῆσθε, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ
14 ἔχοντες ἐλπίδα. Εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι Ἰη-
σοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς τοὺς
κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ, ἄξει σὺν αὐτῷ.
15 Τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ Κυρίου,
ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι εἰς
τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου, οὐ μὴ φθάσω-
16 μεν τοὺς κοιμηθέντας, Ὅτι αὐτὸς ὁ Κύριος
ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου, καὶ
ἐν σάλπιγγι Θεοῦ καταβήσεται ἀπ᾽ οὐρανοῦ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ, ἀναστήσονται πρῶ-
τον· Ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπό- 17
μενοι, ἅμα σὺν αὐτοῖς ἁρπαγησόμεθα
ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς
ἀέρα· καὶ οὕτω πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσό-
μεθα. Ὥστε παρακαλεῖτε ἀλλήλους ἐν 18
τοῖς λόγοις τούτοις.

ε΄. 5.

Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν, ἀδελ- 1
φοί, οὐ χρείαν ἔχετε ὑμῖν γράφεσθαι· Αὐ- 2
τοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἴδατε ὅτι ἡ ἡμέρα Κυ-
ρίου ὡς κλέπτης ἐν νυκτί, οὕτως ἔρχεται.
Ὅταν γὰρ λέγωσιν· Εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια, 3
τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐφίσταται ὄλεθρος,
ὥσπερ ἡ ὠδὶν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ· καὶ
οὐ μὴ ἐκφύγωσιν. Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, οὐκ 4
ἐστὲ ἐν σκότει, ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ὡς κλέ-
πτης καταλάβῃ. Πάντες ὑμεῖς υἱοὶ φω- 5
τός ἐστε καὶ υἱοὶ ἡμέρας· οὐκ ἐσμὲν νυκτός,
οὐδὲ σκότους. Ἄρα οὖν μὴ καθεύδωμεν 6
ὡς καὶ οἱ λοιποί, ἀλλὰ γρηγορῶμεν καὶ νή-
φωμεν. Οἱ γὰρ καθεύδοντες, νυκτὸς κα- 7
θεύδουσι· καὶ οἱ μεθυσκόμενοι, νυκτὸς με-
θύουσιν. Ἡμεῖς δὲ ἡμέρας ὄντες, νήφω- 8
μεν, ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀ-
γάπης, καὶ περικεφαλαίαν, ἐλπίδα σω-
τηρίας.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

9 τηρίας. Ὅτι οὐκ ἔθετο ἡμᾶς ὁ Θεὸς εἰς
ὀργὴν, ἀλλ' εἰς περιποίησιν σωτηρίας
10 διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· Τοῦ
ἀποθανόντος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα εἴτε γρη-
γορῶμεν, εἴτε καθεύδωμεν, ἅμα σὺν
11 αὐτῷ ζήσωμεν. Διὸ παρακαλεῖτε ἀλλή-
λους, καὶ οἰκοδομεῖτε εἷς τὸν ἕνα, καθὼς καὶ
12 ποιεῖτε. Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοὶ,
εἰδέναι τοὺς κοπιῶντας ἐν ὑμῖν, καὶ προϊ-
σταμένους ὑμῶν ἐν Κυρίῳ, καὶ νουθετοῦν-
13 τας ὑμᾶς· Καὶ ἡγεῖσθαι αὐτοὺς ὑπὲρ ἐκ-
περισσοῦ ἐν ἀγάπῃ, διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν.
14 εἰρηνεύετε ἐν ἑαυτοῖς. Παρακαλοῦμεν
δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοὶ, νουθετεῖτε τοὺς ἀτά-
κτους, παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους,
ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακροθυμεῖτε
15 πρὸς πάντας. Ὁρᾶτε μή τις κακὸν ἀντὶ
κακοῦ τινὶ ἀποδῷ· ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγα-
16 θὸν διώκετε καὶ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάν-
17 τας. Πάντοτε χαίρετε. Ἀδιαλείπτως
18 προσεύχεσθε. Ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε·
19 τοῦτο γὰρ θέλημα Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
20 εἰς ὑμᾶς. Τὸ Πνεῦμα μὴ σβέννυτε. Προ-
21 φητείας μὴ ἐξουθενεῖτε. Πάντα δοκιμά-
22 ζετε· τὸ καλὸν κατέχετε. Ἀπὸ παντὸς εἴ-
23 δους πονηροῦ ἀπέχεσθε. Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς τῆς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

εἰρήνης ἁγιάσαι ὑμᾶς ὁλοτελεῖς· καὶ
ὁλόκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα, καὶ ἡ ψυχὴ,
καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ
τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τηρη-
θείη. Πιστὸς ὁ καλῶν ὑμᾶς, ὃς καὶ ποιή- 24
σει. Ἀδελφοὶ, προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν. 25
Ἀσπάσασθε τοὺς ἀδελφοὺς πάντας ἐν φι- 26
λήματι ἁγίῳ. Ὁρκίζω ὑμᾶς τὸν Κύριον, 27
ἀναγνωσθῆναι τὴν ἐπιστολὴν πᾶσι τοῖς
ἁγίοις ἀδελφοῖς. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡ- 28
μῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. ἀμήν.

Πρὸς Θεσσαλονικεῖς πρώτη ἐγράφη ἀπὸ Ἀθηνῶν.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ἡ πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολὴ δευτέρα.

Κεφ. α'. 1.

ΠΑΥΛΟΣ καὶ Σιλουανὸς καὶ Τι- 1
μόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλο-
νικέων ἐν Θεῷ πατρὶ ἡμῶν καὶ Κυ-
ρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ. Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρή- 2
νη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Κυρίου Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ. Εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ 3
Θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοὶ, καθὼς
ἄξιόν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἄξιόν ἐστιν, ὅτι ὑπεραυξάνει ἡ πίστις ὑμῶν,
καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη ἑνὸς ἑκάστου πάντων
4 ὑμῶν εἰς ἀλλήλους· Ὥστε ἡμᾶς αὐτοὺς ἐν
ὑμῖν καυχᾶσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ
Θεοῦ, ὑπὲρ τῆς ὑπομονῆς ὑμῶν καὶ πίστεως
ἐν πᾶσι τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν, καὶ ταῖς θλί-
5 ψεσιν αἷς ἀνέχεσθε. Ἔνδειγμα τῆς δικαίας
κρίσεως τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ καταξιωθῆναι ὑ-
μᾶς τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ πά-
6 σχετε· Εἴπερ δίκαιον παρὰ Θεῷ ἀνταπο-
7 δοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς θλίψιν· Καὶ
ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἄνεσιν μεθ' ἡμῶν,
ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἀπ' οὐ-
8 ρανοῦ μετ' ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ, Ἐν
πυρὶ φλογὸς, διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς
μὴ εἰδόσι Θεὸν, καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσι τῷ
εὐαγγελίῳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ·
9 Οἵτινες δίκην τίσουσιν, ὄλεθρον αἰώνιον,
ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου, καὶ ἀπὸ τῆς δόξης
10 τῆς ἰσχύος αὐτοῦ· Ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆ-
ναι ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, καὶ θαυμασθῆναι
ἐν πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν, (ὅτι ἐπιστεύθη τὸ
μαρτύριον ἡμῶν ἐφ' ὑμᾶς) ἐν τῇ ἡμέρᾳ
11 ἐκείνῃ. Εἰς ὃ καὶ προσευχόμεθα πάντοτε
περὶ ὑμῶν, ἵνα ὑμᾶς ἀξιώσῃ τῆς κλήσεως
ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ πληρώσῃ πᾶσαν εὐ-

δοκίαν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

δοκίαν ἀγαθωσύνης, καὶ ἔργον πίστεως ἐν δυ-
νάμει· Ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Κυ- 12
ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς
ἐν αὐτῷ, κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ
Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

β'. 2.

Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς 1
παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
καὶ ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς ἐπ' αὐτόν, Εἰς 2
τὸ μὴ ταχέως σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ
τοῦ νοός, μήτε θροεῖσθαι μήτε διὰ πνεύ-
ματος, μήτε διὰ λόγου, μήτε δι' ἐπιστο-
λῆς ὡς δι' ἡμῶν, ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέ-
ρα τοῦ Χριστοῦ. Μήτις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ 3
κατὰ μηδένα τρόπον· ὅτι ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀ-
ποστασία πρῶτον, καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄν-
θρωπος τῆς ἁμαρτίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας,
Ὁ ἀντικείμενος καὶ ὑπεραιρόμενος ἐπὶ 4
πάντα λεγόμενον Θεὸν ἢ σέβασμα, ὥστε
αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ ὡς Θεὸν καθίσαι,
ἀποδεικνύντα ἑαυτὸν ὅτι ἐστὶ Θεός. Οὐ μνη- 5
μονεύετε ὅτι ἔτι ὢν πρὸς ὑμᾶς, ταῦτα
ἔλεγον ὑμῖν; Καὶ νῦν τὸ κατέχον οἴδατε, 6
εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ ἑαυ-
τοῦ καιρῷ· Τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται 7
τῆς ἀνομίας, μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ

μέσου

8 μέσου γένηται. Καὶ τότε ἀποκαλυφθήσε-
ται ὁ ἄνομος, ὃν ὁ Κύριος ἀναλώσει τῷ
Πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ καταργή-
9 σει τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ· Οὗ
ἐστιν ἡ παρουσία κατ' ἐνέργειαν τοῦ Σατανᾶ
ἐν πάσῃ δυνάμει, καὶ σημείοις, καὶ τέρα-
10 σι ψεύδους, Καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ τῆς ἀδι-
κίας ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις· ἀνθ' ὧν τὴν ἀ-
γάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς τὸ
11 σωθῆναι αὐτούς. Καὶ διὰ τοῦτο πέμψει
αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐνέργειαν πλάνης, εἰς τὸ
12 πιστεῦσαι αὐτοὺς τῷ ψεύδει· Ἵνα κριθῶσι
πάντες οἱ μὴ πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ,
13 ἀλλ' εὐδοκήσαντες ἐν τῇ ἀδικίᾳ. Ἡμεῖς
δὲ ὀφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ Θεῷ πάντο-
τε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι ὑπὸ
Κυρίου, ὅτι εἵλετο ὑμᾶς ὁ Θεὸς ἀπ' ἀρ-
χῆς εἰς σωτηρίαν ἐν ἁγιασμῷ Πνεύμα-
14 τος, καὶ πίστει ἀληθείας· Εἰς ὃ ἐκάλεσεν
ὑμᾶς διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἡμῶν, εἰς περι-
ποίησιν δόξης τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
15 στοῦ. Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, στήκετε, καὶ κρατεῖ-
τε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ
16 λόγου, εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν. Αὐτὸς δὲ ὁ
Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, καὶ ὁ Θεὸς καὶ
πατὴρ ἡμῶν ὁ ἀγαπήσας ἡμᾶς, καὶ δοὺς
παρά-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

παράκλησιν αἰωνίαν καὶ ἐλπίδα ἀγαθὴν
ἐν χάριτι, Παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς καρ- 17
δίας, καὶ στηρίξαι ὑμᾶς ἐν παντὶ λόγῳ καὶ
ἔργῳ ἀγαθῷ.

γ΄. 3.

Τὸ λοιπὸν προσεύχεσθε, ἀδελφοὶ, 1
περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ λόγος τοῦ Κυρίου τρέχῃ,
καὶ δοξάζηται καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς· Καὶ 2
ἵνα ῥυσθῶμεν ἀπὸ τῶν ἀτόπων καὶ πονηρῶν
ἀνθρώπων· οὐ γὰρ πάντων ἡ πίστις. Πιστὸς δέ 3
ἐστιν ὁ Κύριος, ὃς στηρίξει ὑμᾶς καὶ φυλάξει
ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. Πεποίθαμεν δὲ ἐν Κυρίῳ 4
ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἃ παραγγέλλομεν ὑμῖν, καὶ
ποιεῖτε καὶ ποιήσετε. Ὁ δὲ Κύριος κατ- 5
ευθύναι ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην
τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰς ὑπομονὴν τοῦ Χριστοῦ. Παρ- 6
αγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοὶ, ἐν ὀνόμα-
τι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, στέλλεσθαι
ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως
περιπατοῦντος, καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδο-
σιν ἣν παρέλαβε παρ' ἡμῶν. Αὐτοὶ γὰρ 7
οἴδατε πῶς δεῖ μιμεῖσθαι ἡμᾶς· ὅτι οὐκ
ἠτακτήσαμεν ἐν ὑμῖν· Οὐδὲ δωρεὰν ἄρ- 8
τον ἐφάγομεν παρά τινος· ἀλλ' ἐν κόπῳ
καὶ μόχθῳ, νύκτα καὶ ἡμέραν ἐργαζόμενοι,
πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν. Οὐχ 9

ὅτι

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὅτι οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν, ἀλλ' ἵνα ἑαυτοὺς
τύπον δῶμεν ὑμῖν εἰς τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς.
10 Καὶ γὰρ ὅτε ἦμεν πρὸς ὑμᾶς, τοῦτο παρ-
ηγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζε-
11 σθαι, μηδὲ ἐσθιέτω. Ἀκούομεν γάρ τινας
περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως, μηδὲν ἐρ-
12 γαζομένους, ἀλλὰ περιεργαζομένους. Τοῖς
δὲ τοιούτοις παραγγέλλομεν, καὶ παρακα-
λοῦμεν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμενοι, τὸν ἑαυτῶν
13 ἄρτον ἐσθίωσιν. Ὑμεῖς δὲ, ἀδελφοὶ, μὴ ἐκ-
14 κακήσητε καλοποιοῦντες. Εἰ δέ τις οὐχ ὑπ-
ακούει τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦ-
τον σημειοῦσθε· καὶ μὴ συναναμίγνυσθε αὐ-
15 τῷ, ἵνα ἐντραπῇ. Καὶ μὴ ὡς ἐχθρὸν ἡγεῖ-
16 σθε, ἀλλὰ νουθετεῖτε ὡς ἀδελφόν. Αὐτὸς δὲ
ὁ Κύριος τῆς εἰρήνης δῴη ὑμῖν τὴν εἰρή-
νην διὰ παντὸς ἐν παντὶ τρόπῳ. ὁ Κύ-
17 ριος μετὰ πάντων ὑμῶν. Ὁ ἀσπασμὸς τῇ
ἐμῇ χειρὶ Παύλου, ὅ ἐστι σημεῖον ἐν πάσῃ
18 ἐπιστολῇ· οὕτω γράφω· Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀ-
μήν.

Πρὸς Θεσσαλονικεῖς δευτέρα ἐγράφη
ἀπὸ Ἀθηνῶν.

ΠΑΥ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ΠΑΥ'ΛΟΥ ΤΟΥ͂ Α'ΠΟ-
στόλου ἡ πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολὴ πρώτη.

Κεφ. α'. 1.

ΠΑΥ͂ΛΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ 1
Χριστοῦ κατ᾽ ἐπιταγὴν Θεοῦ σω-
τῆρος ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ
Χριστοῦ, τῆς ἐλπίδος ἡμῶν, Τιμοθέῳ γνη- 2
σίῳ τέκνῳ ἐν πίστει, χάρις, ἔλεος, εἰρή-
νη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Χριστοῦ Ἰη-
σοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Καθὼς παρεκάλε- 3
σά σε προσμεῖναι ἐν Ἐφέσῳ, πορευό-
μενος εἰς Μακεδονίαν, ἵνα παραγγείλῃς
τισὶ μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν· Μηδὲ προσ- 4
έχειν μύθοις καὶ γενεαλογίαις ἀπεράντοις,
αἵτινες ζητήσεις παρέχουσι μᾶλλον ἢ οἰ-
κοδομίαν Θεοῦ τὴν ἐν πίστει. Τὸ δὲ τέλος 5
τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη ἐκ καθαρᾶς
καρδίας, καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς, καὶ πί-
στεως ἀνυποκρίτου· Ὧν τινὲς ἀστοχήσαν- 6
τες, ἐξετράπησαν εἰς ματαιολογίαν· Θέ- 7
λοντες εἶναι νομοδιδάσκαλοι, μὴ νοοῦν-
τες μήτε ἃ λέγουσι, μήτε περὶ τίνων δια-
βεβαιοῦνται. Οἴδαμεν δὲ ὅτι καλὸς ὁ νό- 8
μος, ἐάν τις αὐτῷ νομίμως χρῆται. Εἰ- 9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

δὼς τοῦτο, ὅτι δικαίῳ νόμος οὐ κεῖται,
ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνυποτάκτοις, ἀσεβέσι καὶ ἁ-
μαρτωλοῖς, ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις, πα-
τραλῴαις καὶ μητραλῴαις, ἀνδροφόνοις,
10 Πόρνοις, ἀρσενοκοίταις, ἀνδραποδισταῖς,
ψεύσταις, ἐπιόρκοις, καὶ εἴ τι ἕτερον τῇ ὑ-
11 γιαινούσῃ διδασκαλίᾳ ἀντίκειται· Κατὰ
τὸ εὐαγγέλιον τῆς δόξης τοῦ μακαρίου Θεοῦ,
12 ὃ ἐπιστεύθην ἐγώ. Καὶ χάριν ἔχω τῷ ἐν-
δυναμώσαντί με Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυ-
ρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με ἡγήσατο, θέμε-
13 νος εἰς διακονίαν· Τὸν πρότερον ὄντα
βλάσφημον καὶ διώκτην καὶ ὑβριστήν·
ἀλλ' ἠλεήθην, ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀ-
14 πιστίᾳ· Ὑπερεπλεόνασε δὲ ἡ χάρις τοῦ Κυ-
ρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης τῆς ἐν
15 Χριστῷ Ἰησοῦ. Πιστὸς ὁ λόγος, καὶ πάσης
ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι Χριστὸς Ἰησοῦς ἦλ-
θεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν
16 πρῶτός εἰμι ἐγώ· Ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεή-
θην, ἵνα ἐν ἐμοὶ πρώτῳ ἐνδείξηται Ἰη-
σοῦς Χριστὸς τὴν πᾶσαν μακροθυμίαν,
πρὸς ὑποτύπωσιν τῶν μελλόντων πιστεύειν
17 ἐπ' αὐτῷ εἰς ζωὴν αἰώνιον. Τῷ δὲ βα-
σιλεῖ τῶν αἰώνων ἀφθάρτῳ, ἀοράτῳ,
μόνῳ σοφῷ Θεῷ τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς
αἰῶ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Ταύτην τὴν 18
παραγγελίαν παρατίθεμαί σοι, τέκνον
Τιμόθεε, κατὰ τὰς προαγούσας ἐπὶ σὲ προ-
φητείας, ἵνα στρατεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν κα-
λὴν στρατείαν, Ἔχων πίστιν καὶ ἀγαθὴν 19
συνείδησιν, ἥν τινες ἀπωσάμενοι, περὶ
τὴν πίστιν ἐναυάγησαν· Ὧν ἐστιν Ὑμέναιος 20
καὶ Ἀλέξανδρος οὓς παρέδωκα τῷ Σατα-
νᾷ, ἵνα παιδευθῶσι μὴ βλασφημεῖν.

β'. 2.

Παρακαλῶ οὖν πρῶτον πάντων ποι- 1
εῖσθαι δεήσεις, προσευχάς, ἐντεύξεις, εὐ-
χαριστίας ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων· Ὑπὲρ 2
βασιλέων καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων·
ἵνα ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν ἐν
πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι. Τοῦτο γὰρ 3
καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος
ἡμῶν Θεοῦ· Ὃς πάντας ἀνθρώπους θέλει 4
σωθῆναι, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλ-
θεῖν. Εἷς γὰρ Θεὸς, εἷς καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ 5
ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς· Ὁ 6
δοὺς ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, τὸ
μαρτύριον καιροῖς ἰδίοις. Εἰς ὃ ἐτέθην 7
ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος, (ἀλήθειαν λέγω
ἐν Χριστῷ, οὐ ψεύδομαι) διδάσκαλος
ἐθνῶν ἐν πίστει καὶ ἀληθείᾳ. Βούλομαι οὖν 8
προσ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ,
ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας χωρὶς ὀργῆς καὶ
9 διαλογισμοῦ. Ὡσαύτως καὶ τὰς γυναῖ-
κας ἐν καταστολῇ κοσμίῳ, μετὰ αἰδοῦς καὶ σω-
φροσύνης κοσμεῖν ἑαυτάς, μὴ ἐν πλέγμα-
σιν, ἢ χρυσῷ, ἢ μαργαρίταις, ἢ ἱματι-
10 σμῷ πολυτελεῖ· Ἀλλ' (ὃ πρέπει γυναι-
ξὶν ἐπαγγελλομέναις θεοσέβειαν) δι' ἔργων
11 ἀγαθῶν. Γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν
12 πάσῃ ὑποταγῇ. Γυναικὶ δὲ διδάσκειν οὐκ
ἐπιτρέπω, οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρός, ἀλλ' εἶ-
13 ναι ἐν ἡσυχίᾳ. Ἀδὰμ γὰρ πρῶτος ἐπλά-
14 σθη, εἶτα Εὔα. Καὶ Ἀδὰμ οὐκ ἠπατή-
θη· ἡ δὲ γυνὴ ἀπατηθεῖσα, ἐν παραβάσει
15 γέγονε. Σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας,
ἐὰν μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἁγια-
σμῷ μετὰ σωφροσύνης.

γ'. 3.

1 Πιστὸς ὁ λόγος· Εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγε-
2 ται, καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ. Δεῖ οὖν τὸν ἐπί-
σκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι, μιᾶς γυναι-
κὸς ἄνδρα, νηφάλιον, σώφρονα, κό-
3 σμιον, φιλόξενον, διδακτικόν· Μὴ πάρ-
οινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ·
4 ἀλλ' ἐπιεικῆ, ἄμαχον, ἀφιλάργυρον· Τοῦ
ἰδίου οἴκου καλῶς προϊστάμενον, τέκνα
ἔχον-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότη-
τος· (Εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι οὐκ 5
οἶδε, πῶς ἐκκλησίας Θεοῦ ἐπιμελήσεται;)
Μὴ νεόφυτον· ἵνα μὴ τυφωθεὶς, εἰς κρί- 6
μα ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου. Δεῖ δὲ αὐτὸν καὶ 7
μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν· ἵνα
μὴ εἰς ὀνειδισμὸν ἐμπέσῃ καὶ παγίδα τοῦ
διαβόλου. Διακόνους ὡσαύτως σεμνοὺς, 8
μὴ διλόγους, μὴ οἴνῳ πολλῷ προσέχον-
τας, μὴ αἰσχροκερδεῖς· Ἔχοντας τὸ μυστή- 9
ριον τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει· Καὶ 10
οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθωσαν πρῶτον, εἶτα
διακονείτωσαν, ἀνέγκλητοι ὄντες. Γυναῖ- 11
κας ὡσαύτως σεμνὰς, μὴ διαβόλους, νη-
φαλίους, πιστὰς ἐν πᾶσι. Διάκονοι ἔστω- 12
σαν μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες, τέκνων κα-
λῶς προϊστάμενοι καὶ τῶν ἰδίων οἴκων· Οἱ 13
γὰρ καλῶς διακονήσαντες, βαθμὸν ἑαυ-
τοῖς καλὸν περιποιοῦνται, καὶ πολλὴν παῤ-
ῥησίαν ἐν πίστει τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ταῦ- 14
τά σοι γράφω, ἐλπίζων ἐλθεῖν πρὸς σὲ τά-
χιον· Ἐὰν δὲ βραδύνω, ἵνα εἰδῇς πῶς δεῖ 15
ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ἥτις ἐστὶν ἐκ-
κλησία Θεοῦ ζῶντος, στῦλος καὶ ἑδραίωμα
τῆς ἀληθείας. Καὶ ὁμολογουμένως μέγα 16
ἐστὶ τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον· Θεὸς ἐφα-

νερώθη

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

νερώθη ἐν σαρκὶ, ἐδικαιώθη ἐν Πνεύματι,
ὤφθη ἀγγέλοις, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπι-
στεύθη ἐν κόσμῳ, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ.

δ'. 4.

1 Τὸ δὲ Πνεῦμα ῥητῶς λέγει ὅτι ἐν ὑστέ-
ροις καιροῖς ἀποστήσονταί τινες τῆς πίστεως,
προσέχοντες πνεύμασι πλάνοις, καὶ διδα-
2 σκαλίαις δαιμονίων, Ἐν ὑποκρίσει ψευ-
δολόγων, κεκαυτηριασμένων τὴν ἰδίαν
3 συνείδησιν, Κωλυόντων γαμεῖν, ἀπέχε-
σθαι βρωμάτων ἃ ὁ Θεὸς ἔκτισεν εἰς με-
τάληψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ
4 ἐπεγνωκόσι τὴν ἀλήθειαν· Ὅτι πᾶν κτί-
σμα Θεοῦ καλὸν, καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον, με-
5 τὰ εὐχαριστίας λαμβανόμενον· Ἁγιάζεται
6 γὰρ διὰ λόγου Θεοῦ καὶ ἐντεύξεως. Ταῦτα
ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς, καλὸς ἔσῃ
διάκονος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐντρεφόμενος τοῖς
λόγοις τῆς πίστεως, καὶ τῆς καλῆς διδασκα-
7 λίας, ᾗ παρηκολούθηκας. Τοὺς δὲ βεβή-
λους καὶ γραώδεις μύθους παραιτοῦ· γύ-
8 μναζε δὲ σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν· Ἡ γὰρ σω-
ματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν ὠφέ-
λιμος· ἡ δὲ εὐσέβεια πρὸς πάντα ὠφέ-
λιμός ἐστιν, ἐπαγγελίαν ἔχουσα ζωῆς τῆς
9 νῦν καὶ τῆς μελλούσης. Πιστὸς ὁ λόγος

καὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος. Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ 10
κοπιῶμεν καὶ ὀνειδιζόμεθα, ὅτι ἠλπίκαμεν
ἐπὶ Θεῷ ζῶντι, ὅς ἐστι σωτὴρ πάντων ἀν-
θρώπων, μάλιστα πιστῶν· Παράγγελλε ταῦ- 11
τα καὶ δίδασκε. Μηδείς σου τῆς νεότητος κα- 12
ταφρονείτω, ἀλλὰ τύπος γίνου τῶν πιστῶν ἐν
λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύ-
ματι, ἐν πίστει, ἐν ἁγνείᾳ. Ἕως ἔρχομαι 13
πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει,
τῇ διδασκαλίᾳ. Μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χα- 14
ρίσματος, ὃ ἐδόθη σοι διὰ προφητείας,
μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου.
Ταῦτα μελέτα, ἐν τούτοις ἴσθι· ἵνα σου ἡ 15
προκοπὴ φανερὰ ᾖ ἐν πᾶσιν. Ἔπεχε σε- 16
αυτῷ, καὶ τῇ διδασκαλίᾳ· ἐπίμενε αὐ-
τοῖς. τοῦτο γὰρ ποιῶν, καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ
τοὺς ἀκούοντάς σου.

ε΄. 5.

Πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξῃς, ἀλλὰ πα- 1
ρακάλει ὡς πατέρα· νεωτέρους, ὡς ἀδελ-
φούς· Πρεσβυτέρας, ὡς μητέρας· νεωτέ- 2
ρας, ὡς ἀδελφὰς, ἐν πάσῃ ἁγνείᾳ. Χή- 3
ρας τίμα τὰς ὄντως χήρας. Εἰ δέ τις χήρα 4
τέκνα ἢ ἔκγονα ἔχει, μανθανέτωσαν πρῶ-
τον τὸν ἴδιον οἶκον εὐσεβεῖν, καὶ ἀμοιβὰς
ἀποδιδόναι τοῖς προγόνοις. τοῦτο γάρ ἐστι
καλὸν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

5 καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἡ δὲ
ὄντως χήρα καὶ μεμονωμένη ἤλπικεν ἐπὶ
τὸν Θεὸν, καὶ προσμένει ταῖς δεήσεσι καὶ ταῖς
6 προσευχαῖς νυκτὸς καὶ ἡμέρας· Ἡ δὲ σπα-
7 ταλῶσα, ζῶσα τέθνηκε. Καὶ ταῦτα παρ-
8 άγγελλε, ἵνα ἀνεπίληπτοι ὦσιν. Εἰ δέ τις
τῶν ἰδίων καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων οὐ προνοεῖ,
τὴν πίστιν ἤρνηται, καὶ ἔστιν ἀπίστου χείρων.
9 Χήρα καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον ἐτῶν ἑξή-
10 κοντα, γεγονυῖα ἑνὸς ἀνδρὸς γυνή· Ἐν ἔρ-
γοις καλοῖς μαρτυρουμένη, εἰ ἐτεκνοτρό-
φησεν, εἰ ἐξενοδόχησεν, εἰ ἁγίων πόδας
ἔνιψεν, εἰ θλιβομένοις ἐπήρκεσεν, εἰ παν-
11 τὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησε. Νεωτέρας
δὲ χήρας παραιτοῦ· ὅταν γὰρ καταστρηνιάσω-
12 σι τοῦ Χριστοῦ, γαμεῖν θέλουσιν· Ἔχουσαι
κρῖμα, ὅτι τὴν πρώτην πίστιν ἠθέτησαν.
13 Ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ μανθάνουσι περιερχόμε-
ναι τὰς οἰκίας· οὐ μόνον δὲ ἀργαὶ, ἀλλὰ καὶ
φλύαροι καὶ περίεργοι, λαλοῦσαι τὰ μὴ
14 δέοντα. Βούλομαι οὖν νεωτέρας γαμεῖν,
τεκνογονεῖν, οἰκοδεσποτεῖν, μηδεμίαν ἀφ-
ορμὴν διδόναι τῷ ἀντικειμένῳ λοιδορίας
15 χάριν. Ἤδη γάρ τινες ἐξετράπησαν ὀπί-
16 σω τοῦ Σατανᾶ. Εἴ τις πιστὸς ἢ πιστὴ ἔχει
χήρας, ἐπαρκείτω αὐταῖς, καὶ μὴ βαρεί-

σθω

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

θω ἡ ἐκκλησία, ἵνα ταῖς ὄντως χήραις
ἐπαρκέσῃ. Οἱ καλῶς προεστῶτες πρε- 17
σβύτεροι διπλῆς τιμῆς ἀξιούσθωσαν· μά-
λιστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκα-
λίᾳ. Λέγει γὰρ ἡ γραφή· Βοῦν ἀλοῶντα οὐ 18
φιμώσεις. Καί· Ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ μι-
σθοῦ αὐτοῦ. Κατὰ πρεσβυτέρου κατηγο- 19
ρίαν μὴ παραδέχου, ἐκτὸς εἰ μὴ ἐπὶ δύο
ἢ τριῶν μαρτύρων. Τοὺς ἁμαρτάνοντας, 20
ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ
φόβον ἔχωσι. Διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ 21
Θεοῦ, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῶν ἐκ-
λεκτῶν ἀγγέλων, ἵνα ταῦτα φυλάξῃς
χωρὶς προκρίματος, μηδὲν ποιῶν κατὰ
πρόσκλισιν. Χεῖρας ταχέως μηδενὶ ἐπι- 22
τίθει, μηδὲ κοινώνει ἁμαρτίαις ἀλλοτρίαις.
σεαυτὸν ἁγνὸν τήρει. Μηκέτι ὑδροπότει, 23
ἀλλ᾽ οἴνῳ ὀλίγῳ χρῶ διὰ τὸν στόμαχόν σου,
καὶ τὰς πυκνάς σου ἀσθενείας. Τινῶν ἀνθρώ- 24
πων αἱ ἁμαρτίαι πρόδηλοί εἰσι, προά-
γουσαι εἰς κρίσιν· τισὶ δὲ καὶ ἐπακολουθοῦ-
σιν. Ὡσαύτως καὶ τὰ καλὰ ἔργα πρόδη- 25
λά ἐστι· καὶ τὰ ἄλλως ἔχοντα, κρυβῆναι
οὐ δύναται.

ϛʹ. 6.

Ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δοῦλοι, τοὺς ἰδίους 1
δεσπό-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

δεσπότας πάσης τιμῆς ἀξίους ἡγείσθω-
σαν· ἵνα μὴ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ διδα-
2 σκαλία βλασφημῆται. Οἱ δὲ πιστοὺς ἔχον-
τες δεσπότας, μὴ καταφρονείτωσαν, ὅτι ἀ-
δελφοί εἰσιν· ἀλλὰ μᾶλλον δουλευέτω-
σαν, ὅτι πιστοί εἰσι καὶ ἀγαπητοὶ, οἱ τῆς εὐεργ-
γεσίας ἀντιλαμβανόμενοι. Ταῦτα δίδα-
3 σκε, καὶ παρακάλει. Εἴ τις ἑτεροδιδασκα-
λεῖ, καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσι λόγοις
τοῖς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῇ
4 κατ' εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ, Τετύφωται,
μηδὲν ἐπιστάμενος, ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζη-
τήσεις καὶ λογομαχίας· ἐξ ὧν γίνεται φθό-
νος, ἔρις, βλασφημίαι, ὑπόνοιαι πονηραὶ,
5 Παραδιατριβαὶ διεφθαρμένων ἀνθρώπων
τὸν νοῦν, καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας, νομι-
ζόντων πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν. ἀφ-
6 ίστασο ἀπὸ τῶν τοιούτων. Ἔστι δὲ πορισμὸς μέ-
7 γας ἡ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκείας. Οὐδὲν γὰρ
εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, δῆλον ὅτι οὐ-
8 δὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα. Ἔχοντες δὲ δια-
τροφὰς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκε-
9 σθησόμεθα. Οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν,
ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα,
καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους καὶ βλα-
βερὰς, αἵτινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους

εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν. Ῥίζα γὰρ παν- 10
των τῶν κακῶν ἐστιν ἡ φιλαργυρία· ἧς τινὲς
ὀρεγόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πί-
στεως, καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύναις πολ-
λαῖς. Σὺ δὲ, ὦ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, ταῦτα 11
φεῦγε· δίωκε δὲ δικαιοσύνην, εὐσέβειαν,
πίστιν, ἀγάπην, ὑπομονὴν, πρᾳότητα.
Ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως, ἐπι- 12
λαβοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθης,
καὶ ὡμολόγησας τὴν καλὴν ὁμολογίαν
ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων. Παραγγέλλω 13
σοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τοῦ ζωοποιοῦντος τὰ
πάντα, καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ μαρτυρήσαν-
τος ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου τὴν καλὴν ὁ-
μολογίαν· Τηρῆσαί σε τὴν ἐντολὴν ἄ- 14
σπιλον, ἀνεπίληπτον, μέχρι τῆς ἐπιφα-
νείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· Ἣν 15
καιροῖς ἰδίοις δείξει ὁ μακάριος καὶ μό-
νος δυνάστης, ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόν-
των, καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων, Ὁ μό- 16
νος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσ-
ιτον, ὃν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων, οὐδὲ ἰδεῖν
δύναται· ᾧ τιμὴ καὶ κράτος αἰώνιον. ἀ-
μήν. Τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, 17
παράγγελλε μὴ ὑψηλοφρονεῖν, μηδὲ ἠλ-
πικέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι, ἀλλ' ἐν
τῷ

τῷ Θεῷ τῷ ζῶντι, τῷ παρέχοντι ἡμῖν
18 πλουσίως πάντα εἰς ἀπόλαυσιν· Ἀγαθο-
εργεῖν, πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμετα-
19 δότους εἶναι, κοινωνικούς· Ἀποθησαυρί-
ζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλ-
λον, ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς αἰωνίου ζωῆς.
20 Ὦ Τιμόθεε, τὴν παρακαταθήκην φύ-
λαξον, ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους κενο-
φωνίας, καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώ-
21 σεως· Ἥν τινες ἐπαγγελλόμενοι, περὶ τὴν
πίστιν ἠστόχησαν. Ἡ χάρις μετὰ σοῦ. Ἀμήν.

Πρὸς Τιμόθεον πρώτη ἐγράφη ἀπὸ
Λαοδικείας, ἥτις ἐστὶ μητρόπολις
Φρυγίας τῆς Πακατιανῆς.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ἈΠΟΣΤΟΛΟΥ ἡ πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολὴ δευτέρα.

Κεφ. α΄. I.

1 ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ
Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, κατ᾽
ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν Χριστῷ Ἰη-
2 σοῦ, Τιμοθέῳ ἀγαπητῷ τέκνῳ, χάρις,
ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς, καὶ Χρι-
3 στοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Χάριν ἔχω τῷ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Θεῷ, ᾧ λατρεύω ἀπὸ προγόνων ἐν κα-
θαρᾷ συνειδήσει, ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν
περὶ σοῦ μνείαν ἐν ταῖς δεήσεσί μου νυκτὸς
καὶ ἡμέρας. Ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνημέ- 4
νος σου τῶν δακρύων, ἵνα χαρᾶς πληρω-
θῶ· Ὑπόμνησιν λαμβάνων τῆς ἐν σοὶ ἀν- 5
υποκρίτου πίστεως, ἥτις ἐνῴκησε πρῶ-
τον ἐν τῇ μάμμῃ σου Λωΐδι καὶ τῇ μητρί
σου Εὐνίκῃ· πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοί.
Δι᾽ ἣν αἰτίαν ἀναμιμνήσκω σε ἀναζω- 6
πυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ, ὅ ἐστιν ἐν σοὶ
διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου· Οὐ γὰρ ἔδω- 7
κεν ἡμῖν ὁ Θεὸς πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ
δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισμοῦ.
Μὴ οὖν ἐπαισχυνθῇς τὸ μαρτύριον τοῦ 8
Κυρίου ἡμῶν, μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ·
ἀλλὰ συγκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ
δύναμιν Θεοῦ· Τοῦ σώσαντος ἡμᾶς, καὶ 9
καλέσαντος κλήσει ἁγίᾳ· οὐ κατὰ τὰ ἔργα
ἡμῶν, ἀλλὰ κατ᾽ ἰδίαν πρόθεσιν, καὶ χά-
ριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
πρὸ χρόνων αἰωνίων· Φανερωθεῖσαν δὲ 10
νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σωτῆρος ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ, καταργήσαντος μὲν τὸν
θάνατον, φωτίσαντος δὲ ζωὴν καὶ ἀ-
φθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου· Εἰς ὃ ἐτέ- 11
θην

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

θην ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος καὶ διδάσκα-
12 λος ἐθνῶν. Δι᾽ ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πά-
σχω· ἀλλ᾽ οὐκ ἐπαισχύνομαι. οἶδα γὰρ ᾧ
πεπίστευκα, καὶ πέπεισμαι ὅτι δυνατός ἐστι
τὴν παραθήκην μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην
13 τὴν ἡμέραν. Ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαινόντων
λόγων, ὧν παρ᾽ ἐμοῦ ἤκουσας ἐν πίστει καὶ
14 ἀγάπῃ τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Τὴν καλὴν
παρακαταθήκην φύλαξον διὰ Πνεύ-
15 ματος ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν. Οἶ-
δας τοῦτο, ὅτι ἀπεστράφησάν με πάντες
οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὧν ἐστι Φύγελλος καὶ Ἑρ-
16 μογένης. Δῴη ἔλεος ὁ Κύριος τῷ Ὀνη-
σιφόρου οἴκῳ· ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξε, καὶ
17 τὴν ἅλυσίν μου οὐκ ἐπῃσχύνθη· Ἀλλὰ
γενόμενος ἐν Ῥώμῃ, σπουδαιότερον ἐζή-
18 τησέ με, καὶ εὗρε. Δῴη αὐτῷ ὁ Κύριος
εὑρεῖν ἔλεος παρὰ Κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ· καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῳ διηκόνησε, βέλ-
τιον σὺ γινώσκεις.

β΄. 2.

1 Σὺ οὖν, τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ
2 χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Καὶ ἃ ἤκου-
σας παρ᾽ ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων,
ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτι-
νες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Σὺ οὖν κακοπάθησον ὡς καλὸς στρατιώ- 3
της Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οὐδεὶς στρατευόμενος 4
ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις,
ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ. Ἐὰν δὲ καὶ 5
ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται ἐὰν μὴ νομίμως
ἀθλήσῃ. Τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶ- 6
τον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν. Νόει ἃ λέ- 7
γω· δῴη γάρ σοι ὁ Κύριος σύνεσιν ἐν πᾶ-
σι. Μνημόνευε Ἰησοῦν Χριστὸν ἐγηγερμέ- 8
νον ἐκ νεκρῶν, ἐκ σπέρματος Δαβίδ, κατὰ
τὸ εὐαγγέλιόν μου· Ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι 9
δεσμῶν, ὡς κακοῦργος· ἀλλ᾽ ὁ λόγος τοῦ
Θεοῦ οὐ δέδεται. Διὰ τοῦτο πάντα ὑπο- 10
μένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σω-
τηρίας τύχωσι τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, μετὰ δό-
ξης αἰωνίου. Πιστὸς ὁ λόγος· εἰ γὰρ συν- 11
απεθάνομεν, καὶ συζήσομεν· Εἰ ὑπομένο- 12
μεν, καὶ συμβασιλεύσομεν· εἰ ἀρνούμεθα,
κἀκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς· Εἰ ἀπιστοῦ- 13
μεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει· ἀρνήσασθαι ἑαυ-
τὸν οὐ δύναται. Ταῦτα ὑπομίμνησκε, 14
διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ Κυρίου μὴ
λογομαχεῖν εἰς οὐδὲν χρήσιμον, ἐπὶ κατα-
στροφῇ τῶν ἀκουόντων. Σπούδασον σεαυτὸν 15
δόκιμον παραστῆσαι τῷ Θεῷ, ἐργάτην
ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς
ἀλη-

16 ἀληθείας. Τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας
περιΐστασο· ἐπὶ πλεῖον γὰρ προκόψουσιν ἀ-
17 σεβείας· Καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραι-
να νομὴν ἕξει· ὧν ἐστιν Ὑμέναιος καὶ Φιλη-
18 τός· Οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἠστόχη-
σαν, λέγοντες τὴν ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι·
19 καὶ ἀνατρέπουσι τήν τινων πίστιν. Ὁ μέντοι
στερεὸς θεμέλιος τοῦ Θεοῦ ἕστηκεν, ἔχων τὴν
σφραγῖδα ταύτην· Ἔγνω Κύριος τοὺς
ὄντας αὐτοῦ· καί Ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας
20 πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα Χριστοῦ. Ἐν
μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ ἔστι μόνον σκεύη χρυ-
σᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ ὀστράκι-
να· καὶ ἃ μὲν εἰς τιμήν, ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν.
21 Ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τού-
των, ἔσται σκεῦος εἰς τιμήν, ἡγιασμένον
καὶ εὔχρηστον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον
22 ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον. Τὰς δὲ νεωτερικὰς
ἐπιθυμίας φεῦγε· δίωκε δὲ δικαιοσύνην,
πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην μετὰ τῶν ἐπικαλου-
μένων τὸν Κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας.
23 Τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις
24 παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι γεννῶσι μάχας· Δοῦ-
λον δὲ Κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι, ἀλλ' ἤπιον
εἶναι πρὸς πάντας, διδακτικόν, ἀνεξίκα-
25 κον· Ἐν πρᾳότητι παιδεύοντα τοὺς ἀντι-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

διατιθεμένους· μήποτε δῷ αὐτοῖς ὁ Θεὸς
μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας· Καὶ 26
ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγί-
δος, ἐζωγρημένοι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκεί-
νου θέλημα.

γ΄. 3.

Τοῦτο δὲ γίνωσκε, ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡ- 1
μέραις ἐνστήσονται καιροὶ χαλεποί· Ἔσον- 2
ται γὰρ οἱ ἄνθρωποι φίλαυτοι, φιλάργυ-
ροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, βλάσφημοι,
γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι, ἀνόσιοι, Ἄστορ- 3
γοι, ἄσπονδοι, διάβολοι, ἀκρατεῖς, ἀνή-
μεροι, ἀφιλάγαθοι, Προδόται, προπε- 4
τεῖς, τετυφωμένοι, φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φι-
λόθεοι· Ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας, τὴν 5
δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρνημένοι. καὶ τούτους ἀ-
ποτρέπου. Ἐκ τούτων γάρ εἰσιν οἱ ἐνδύνον- 6
τες εἰς τὰς οἰκίας, καὶ αἰχμαλωτεύοντες τὰ
γυναικάρια σεσωρευμένα ἁμαρτίαις,
ἀγόμενα ἐπιθυμίαις ποικίλαις· Πάντοτε 7
μανθάνοντα, καὶ μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν
ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα. Ὃν τρόπον δὲ 8
Ἰαννῆς καὶ Ἰαμβρῆς ἀντέστησαν Μωϋσεῖ,
οὕτως καὶ οὗτοι ἀνθίστανται τῇ ἀληθείᾳ, ἄν-
θρωποι κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν, ἀδόκιμοι
περὶ τὴν πίστιν. Ἀλλ' οὐ προκόψουσιν ἐπὶ 9

πλεῖον·

πλεῖον· ἡ γὰρ ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται
10 πᾶσιν, ὡς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο. Σὺ δὲ παρ-
ηκολούθηκάς μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀ-
γωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ πίστει, τῇ μακρο-
11 θυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ· Τοῖς διω-
γμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἶά μοι ἐγένετο
ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις· οἵους
διωγμοὺς ὑπήνεγκα, καὶ ἐκ πάντων με ἐρ-
12 ρύσατο ὁ Κύριος. Καὶ πάντες δὲ οἱ θέλον-
τες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, διωχθή-
13 σονται. Πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προ-
κόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλα-
14 νώμενοι. Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπι-
15 στώθης, εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες· Καὶ ὅτι
ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερὰ γράμματα οἶδας,
τὰ δυνάμενά σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν,
16 διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Πᾶσα
γραφὴ θεόπνευστος, καὶ ὠφέλιμος πρὸς
διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπαν-
όρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύ-
17 νῃ· Ἵνα ἄρτιος ᾖ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς
πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρτισμένος.

δ. 4.

1 Διαμαρτύρομαι οὖν ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ
Θεοῦ, καὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ
μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νεκροὺς κατὰ

τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν
αὐτοῦ· Κήρυξον τὸν λόγον, ἐπίστηθι εὐκαί- 2
ρως, ἀκαίρως· ἔλεγξον, ἐπιτίμησον, πα-
ρακάλεσον ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ δι-
δαχῇ. Ἔσται γὰρ καιρὸς ὅτε τῆς ὑγιαινούσης 3
διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται· ἀλλὰ κατὰ τὰς
ἐπιθυμίας τὰς ἰδίας ἑαυτοῖς ἐπισωρεύσου-
σι διδασκάλους, κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν·
Καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοὴν ἀπο- 4
στρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσον-
ται. Σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσι, κακοπάθησον, 5
ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν
σου πληροφόρησον. Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδο- 6
μαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ἐφ-
έστηκε. Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν 7
δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα.
Λοιπὸν, ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης 8
στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτής· οὐ μό-
νον δὲ ἐμοὶ, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἠγαπηκόσι
τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ. Σπούδασον ἐλθεῖν 9
πρός με ταχέως· Δημᾶς γάρ με ἐγκατ- 10
έλιπεν, ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ ἐπο-
ρεύθη εἰς Θεσσαλονίκην· Κρήσκης εἰς
Γαλατίαν, Τίτος εἰς Δαλματίαν· Λου- 11
κᾶς ἐστι μόνος μετ' ἐμοῦ. Μάρκον ἀνα-
λαβὼν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

λαβὼν, ἄγε μετὰ σεαυτοῦ· ἔστι γάρ μοι εὔ-
12 χρηστος εἰς διακονίαν. Τυχικὸν δὲ ἀπ-
13 έστειλα εἰς Ἔφεσον. Τὸν φελόνην ὃν ἀπέλι-
πον ἐν Τρωάδι παρὰ Κάρπῳ, ἐρχόμε-
νος φέρε, καὶ τὰ βιβλία, μάλιστα τὰς
14 μεμβράνας. Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολ-
λά μοι κακὰ ἐνεδείξατο. ἀποδῴη αὐτῷ ὁ
15 Κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ· Ὃν καὶ σὺ φυ-
λάσσου· λίαν γὰρ ἀνθέστηκε τοῖς ἡμετέροις
16 λόγοις. Ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολογίᾳ οὐδείς
μοι συμπαρεγένετο, ἀλλὰ πάντες με ἐγ-
17 κατέλιπον· (μὴ αὐτοῖς λογισθείη) Ὁ δὲ
Κύριός μοι παρέστη, καὶ ἐνεδυνάμωσέ
με, ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα πληροφορη-
θῇ, καὶ ἀκούσῃ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ ἐρρύσθην
18 ἐκ στόματος λέοντος. Καὶ ῥύσεταί με ὁ
Κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ, καὶ σώ-
σει εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουρά-
νιον· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀ-
19 μήν. Ἄσπασαι Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν,
20 καὶ τὸν Ὀνησιφόρου οἶκον. Ἔραστος ἔμεινεν
ἐν Κορίνθῳ. Τρόφιμον δὲ ἀπέλιπον ἐν
21 Μιλήτῳ ἀσθενοῦντα. Σπούδασον πρὸ χει-
μῶνος ἐλθεῖν. Ἀσπάζεταί σε Εὔβουλος,
καὶ Πούδης, καὶ Λῖνος, καὶ Κλαυδία, καὶ οἱ
22 ἀδελφοὶ πάντες. Ὁ Κύριος Ἰησοῦς
Χρι-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Χριστὸς μετὰ τοῦ πνεύματός σου. ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. ἀμήν.

Πρὸς Τιμόθεον δευτέρα τῆς Ἐφεσίων ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα, ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης, ὅτε ἐκ δευτέρου παρέστη Παῦλος τῷ Καίσαρι Νέρωνι.

ΠΑΥ'ΛΟΥ ΤΟΥ͂ Α'ΠΟΣΤΟ'ΛΟΥ ἡ πρὸς Τίτον ἐπιστολή.

Κεφ. α'. I.

ΠΑΥ͂ΛΟΣ δοῦλος Θεοῦ, ἀπό- 1
στολος δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ πίστιν
ἐκλεκτῶν Θεοῦ, καὶ ἐπίγνωσιν ἀλη-
θείας τῆς κατ' εὐσέβειαν· Ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς 2
αἰωνίου, ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδὴς Θεὸς,
πρὸ χρόνων αἰωνίων, ἐφανέρωσε δὲ και-
ροῖς ἰδίοις· Τὸν λόγον αὐτοῦ, ἐν κηρύγμα- 3
τι ὃ ἐπιστεύθην ἐγὼ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ σω-
τῆρος ἡμῶν Θεοῦ· Τίτῳ γνησίῳ τέκνῳ κατὰ
κοινὴν πίστιν, Χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ 4
Θεοῦ πατρὸς, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ
τοῦ σωτῆρος ἡμῶν. Τούτου χάριν κατέλι- 5
πόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορ-
θώσῃ, καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυ-
τέρους,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

6 τέρους, ὡς ἐγώ σοι διεταξάμην· Εἴ τις ἐστιν
ἀνέγκλητος, μιᾶς γυναικὸς ἀνὴρ, τέκνα
ἔχων πιστὰ, μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας, ἢ
7 ἀνυπότακτα. Δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγ-
κλητον εἶναι, ὡς Θεοῦ οἰκονόμον, μὴ αὐθά-
δη, μὴ ὀργίλον, μὴ πάροινον, μὴ πλή-
8 κτην, μὴ αἰσχροκερδῆ· Ἀλλὰ φιλόξενον,
φιλάγαθον, σώφρονα, δίκαιον, ὅσιον, ἐγ-
9 κρατῆ· Ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδαχὴν
πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακα-
λεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ, καὶ
10 τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν. Εἰσὶ γὰρ πολλοὶ
καὶ ἀνυπότακτοι, ματαιολόγοι καὶ φρεν-
11 απάται, μάλιστα οἱ ἐκ περιτομῆς· Οὓς δεῖ
ἐπιστομίζειν· οἵτινες ὅλους οἴκους ἀνατρέ-
πουσι, διδάσκοντες ἃ μὴ δεῖ, αἰσχροῦ κέρ-
12 δους χάριν. Εἶπέ τις ἐξ αὐτῶν ἴδιος αὐ-
τῶν προφήτης· Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κα-
13 κὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί. Ἡ μαρτυρία αὕ-
τη ἐστὶν ἀληθής· δι᾽ ἣν αἰτίαν ἔλεγχε αὐτοὺς
14 ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει· Μὴ
προσέχοντες Ἰουδαϊκοῖς μύθοις, καὶ ἐν-
τολαῖς ἀνθρώπων ἀποστρεφομένων τὴν
15 ἀλήθειαν. Πάντα μὲν καθαρὰ τοῖς καθα-
ροῖς· τοῖς δὲ μεμιασμένοις καὶ ἀπίστοις οὐ-
δὲν καθαρὸν, ἀλλὰ μεμίανται αὐτῶν καὶ
ὁ νοῦς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις. Θεὸν ὁμολογοῦσιν 16
εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται, βδελυκτοὶ
ὄντες καὶ ἀπειθεῖς, καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγα-
θὸν ἀδόκιμοι.

β'. 2.

Σὺ δὲ λάλει ἃ πρέπει τῇ ὑγιαινούσῃ δι- 1
δασκαλίᾳ. Πρεσβύτας νηφαλίους εἶναι, 2
σεμνούς, σώφρονας, ὑγιαίνοντας τῇ πίστει,
τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ. Πρεσβύτιδας 3
ὡσαύτως ἐν καταστήματι ἱεροπρεπεῖς,
μὴ διαβόλους, μὴ οἴνῳ πολλῷ δεδουλω-
μένας, καλοδιδασκάλους, Ἵνα σωφρονί- 4
ζωσι τὰς νέας, φιλάνδρους εἶναι, φιλοτέ-
κνους, Σώφρονας, ἁγνάς, οἰκουρούς, ἀγα- 5
θάς, ὑποτασσομένας τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν,
ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ βλασφημῆται.
Τοὺς νεωτέρους ὡσαύτως παρακάλει σω- 6
φρονεῖν, Περὶ πάντα σεαυτὸν παρεχόμε- 7
νος τύπον καλῶν ἔργων, ἐν τῇ διδασκα-
λίᾳ ἀδιαφθορίαν, σεμνότητα, Λόγον ὑ- 8
γιῆ, ἀκατάγνωστον, ἵνα ὁ ἐξ ἐναντίας ἐν-
τραπῇ, μηδὲν ἔχων περὶ ὑμῶν λέγειν
φαῦλον. Δούλους ἰδίοις δεσπόταις ὑπο- 9
τάσσεσθαι, ἐν πᾶσιν εὐαρέστους εἶναι, μὴ
ἀντιλέγοντας· Μὴ νοσφιζομένους, ἀλλὰ 10
πίστιν πᾶσαν ἐνδεικνυμένους ἀγαθήν· ἵνα
τὴν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τὴν διδασκαλίαν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ
11 κοσμῶσιν ἐν πᾶσιν. Ἐπεφάνη γὰρ ἡ χά-
ρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις·
12 Παιδεύουσα ἡμᾶς, ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν
ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας, σω-
φρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν
13 ἐν τῷ νῦν αἰῶνι· Προσδεχόμενοι τὴν μα-
καρίαν ἐλπίδα, καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης
τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ
14 Χριστοῦ· Ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν,
ἵνα λυτρώσηται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνο-
μίας, καὶ καθαρίσῃ ἑαυτῷ λαὸν περιού-
15 σιον, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων. Ταῦτα λά-
λει, καὶ παρακάλει, καὶ ἔλεγχε μετὰ πάσης
ἐπιταγῆς. μηδείς σου περιφρονείτω.

γ'. 3.

1 Ὑπομίμνησκε αὐτοὺς ἀρχαῖς καὶ ἐξουσίαις
ὑποτάσσεσθαι, πειθαρχεῖν, πρὸς πᾶν ἔρ-
2 γον ἀγαθὸν ἑτοίμους εἶναι· Μηδένα βλα-
σφημεῖν, ἀμάχους εἶναι, ἐπιεικεῖς, πᾶ-
σαν ἐνδεικνυμένους πρᾳότητα πρὸς πάντας
3 ἀνθρώπους. Ἦμεν γάρ ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνό-
ητοι, ἀπειθεῖς, πλανώμενοι, δουλεύοντες
ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς ποικίλαις, ἐν κα-
κίᾳ καὶ φθόνῳ διάγοντες, στυγητοί, μισοῦν-
4 τες ἀλλήλους· Ὅτε δὲ ἡ χρηστότης καὶ ἡ φι-
λαν-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

λανθρωπία ἐπεφάνη τοῦ σωτῆρος ἡμῶν
Θεοῦ, Οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ ὧν 5
ἐποιήσαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτοῦ ἔ-
λεον ἔσωσεν ἡμᾶς, διὰ λουτροῦ παλιγγενε-
σίας, καὶ ἀνακαινώσεως Πνεύματος ἁγίου·
Οὗ ἐξέχεεν ἐφ' ἡμᾶς πλουσίως, διὰ Ἰη- 6
σοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν· Ἵνα δικαιω- 7
θέντες τῇ ἐκείνου χάριτι, κληρονόμοι γε-
νώμεθα κατ' ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου. Πι- 8
στὸς ὁ λόγος· καὶ περὶ τούτων βούλομαί σε
διαβεβαιοῦσθαι, ἵνα φροντίζωσι καλῶν
ἔργων προΐστασθαι οἱ πεπιστευκότες τῷ
Θεῷ· ταῦτά ἐστι τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα
τοῖς ἀνθρώποις. Μωρὰς δὲ ζητήσεις, καὶ γε- 9
νεαλογίας, καὶ ἔρεις, καὶ μάχας νομικὰς
περιΐστασο· εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι.
Αἱρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέ- 10
ραν νουθεσίαν παραιτοῦ· Εἰδὼς ὅτι ἐξέστρα- 11
πται ὁ τοιοῦτος, καὶ ἁμαρτάνει, ὢν αὐ-
τοκατάκριτος. Ὅταν πέμψω Ἀρτε- 12
μᾶν πρός σε ἢ Τυχικὸν, σπούδασον ἐλ-
θεῖν πρός με εἰς Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ κέ-
κρικα παραχειμάσαι. Ζηνᾶν τὸν νομι- 13
κὸν καὶ Ἀπολλὼ σπουδαίως πρόπεμψον,
ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπῃ. Μανθανέτωσαν 14
δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προΐ-

στασθαι

στασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα
15 μὴ ὦσιν ἄκαρποι. Ἀσπάζονταί σε οἱ
μετ' ἐμοῦ πάντες. ἄσπασαι τοὺς φιλοῦν-
τας ἡμᾶς ἐν πίστει. ἡ χάρις μετὰ πάντων
ὑμῶν. ἀμήν.

Πρὸς Τίτον τῆς Κρητῶν ἐκκλησίας
πρῶτον ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα,
ἐγράφη ἀπὸ Νικοπόλεως τῆς Μα-
κεδονίας.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟ-λου ἡ πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολή.

1 ΠΑΥΛΟΣ δέσμιος Χριστοῦ Ἰη-
σοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς, Φι-
λήμονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ
2 ἡμῶν, Καὶ Ἀπφίᾳ τῇ ἀγαπητῇ, καὶ Ἀρχ-
ίππῳ τῷ συστρατιώτῃ ἡμῶν, καὶ τῇ κατ'
3 οἶκόν σου ἐκκλησίᾳ· Χάρις ὑμῖν καὶ εἰ-
ρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου
4 Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου,
πάντοτε μνείαν σου ποιούμενος ἐπὶ τῶν
5 προσευχῶν μου, Ἀκούων σου τὴν ἀγάπην,
καὶ τὴν πίστιν ἣν ἔχεις πρὸς τὸν Κύριον
6 Ἰησοῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους· Ὅπως ἡ
κοινωνία τῆς πίστεώς σου ἐνεργὴς γένηται

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐν ἐπιγνώσει παντὸς ἀγαθοῦ τοῦ ἐν ὑμῖν
εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν. Χαρὰν γὰρ ἔχομεν πολ- 7
λὴν καὶ παράκλησιν ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ σου,
ὅτι τὰ σπλάγχνα τῶν ἁγίων ἀναπέπαυται
διὰ σοῦ, ἀδελφέ. Διὸ πολλὴν ἐν Χρι- 8
στῷ παῤῥησίαν ἔχων ἐπιτάσσειν σοι τὸ ἀνῆ-
κον· Διὰ τὴν ἀγάπην μᾶλλον παρα- 9
καλῶ, τοιοῦτος ὢν ὡς Παῦλος πρεσβύ-
της, νυνὶ δὲ καὶ δέσμιος Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνου, ὃν ἐγέν- 10
νησα ἐν τοῖς δεσμοῖς μου, Ὀνήσιμον· Τόν 11
ποτέ σοι ἄχρηστον, νυνὶ δὲ σοὶ καὶ ἐμοὶ εὔ-
χρηστον, ὃν ἀνέπεμψα· Σὺ δὲ αὐτόν, τοῦτ- 12
έστι, τὰ ἐμὰ σπλάγχνα, προσλαβοῦ· Ὃν 13
ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς ἐμαυτὸν κατέχειν,
ἵνα ὑπὲρ σοῦ διακονῇ μοι ἐν τοῖς δεσμοῖς
τοῦ εὐαγγελίου· Χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐ- 14
δὲν ἠθέλησα ποιῆσαι· ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγ-
κην τὸ ἀγαθόν σου ᾖ, ἀλλὰ κατὰ ἑκούσιον.
Τάχα γὰρ διὰ τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς ὥραν, 15
ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχῃς· Οὐκέτι ὡς δοῦ- 16
λον, ἀλλ' ὑπὲρ δοῦλον, ἀδελφὸν ἀγαπη-
τόν, μάλιστα ἐμοί, πόσῳ δὲ μᾶλλόν σοι καὶ
ἐν σαρκὶ καὶ ἐν Κυρίῳ; Εἰ οὖν ἐμὲ ἔχεις 17
κοινωνόν, προσλαβοῦ αὐτὸν ὡς ἐμέ. Εἰ δέ 18
τι ἠδίκησέ σε, ἢ ὀφείλει, τοῦτο ἐμοὶ ἐλλό-

γει.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

19 γρ. Ἐγὼ Παῦλος ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί,
ἐγὼ ἀποτίσω· ἵνα μὴ λέγω σοι ὅτι καὶ σεαυ-
20 τόν μοι προσοφείλεις. Ναί, ἀδελφέ, ἐγώ
σου ὀναίμην ἐν Κυρίῳ· ἀνάπαυσόν μου
21 τὰ σπλάγχνα ἐν Κυρίῳ. Πεποιθὼς τῇ
ὑπακοῇ σου ἔγραψά σοι, εἰδὼς ὅτι καὶ ὑ-
22 πὲρ ὃ λέγω ποιήσεις. Ἅμα δὲ καὶ ἑτοίμαζέ
μοι ξενίαν· ἐλπίζω γὰρ ὅτι διὰ τῶν προσ-
23 ευχῶν ὑμῶν χαρισθήσομαι ὑμῖν. Ἀσπά-
ζονταί σε, Ἐπαφρᾶς, (ὁ συναιχμάλω-
24 τός μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ) Μάρκος, Ἀρί-
σταρχος, Δημᾶς, Λουκᾶς, οἱ συνεργοί μου.
25 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν. ἀμήν.

Πρὸς Φιλήμονα ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Ὀνησίμου οἰκέτου.

Ἡ ΠΡΟ͂Σ ἙΒΡΑΙ͂ΟΥΣ ἐπιστολή.

Κεφ. α΄. I.

1 ΠΟΛΥΜΕΡΩ͂Σ καὶ πολυ-
τρόπως πάλαι ὁ Θεὸς λαλήσας
τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις,
ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν
2 ἡμῖν ἐν υἱῷ, Ὃν ἔθηκε κληρονόμον πάν-

των, δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν. Ὃς ὢν 3
ἀπαύγασμα τῆς δόξης, καὶ χαρακτὴρ τῆς
ὑποστάσεως αὐτοῦ, φέρων τε τὰ πάντα τῷ
ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, δι' ἑαυτοῦ
καθαρισμὸν ποιησάμενος τῶν ἁμαρτιῶν
ἡμῶν, ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύ-
νης ἐν ὑψηλοῖς· Τοσούτῳ κρείττων γενό- 4
μενος τῶν ἀγγέλων, ὅσῳ διαφορώτερον
παρ' αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν ὄνομα. Τίνι 5
γὰρ εἶπέ ποτε τῶν ἀγγέλων· Υἱός μου εἶ σὺ,
ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε; Καὶ πάλιν· Ἐ-
γὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς
ἔσται μοι εἰς υἱόν; Ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγά- 6
γῃ τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην, λέ-
γει· Καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάν-
τες ἄγγελοι Θεοῦ. Καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγ- 7
γέλους λέγει· Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐ-
τοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ
πυρὸς φλόγα· Πρὸς δὲ τὸν υἱόν· Ὁ θρόνος 8
σου, ὁ Θεὸς, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος·
ῥάβδος εὐθύτητος ἡ ῥάβδος τῆς βασι-
λείας σου. Ἠγάπησας δικαιοσύνην, καὶ 9
ἐμίσησας ἀνομίαν· διὰ τοῦτο ἔχρισέ σε ὁ
Θεὸς, ὁ Θεός σου ἔλαιον ἀγαλλιάσεως πα-
ρὰ τοὺς μετόχους σου. Καί· Σὺ κατ' ἀρχὰς, 10
Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν

χειρῶν

11 χειρῶν σου εἰσὶν οἱ οὐρανοί· Αὐτοὶ ἀπολοῦν-
ται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον
12 παλαιωθήσονται· Καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον
ἑλίξεις αὐτοὺς, καὶ ἀλλαγήσονται· σὺ δὲ ὁ
αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσι.
13 Πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἴρηκέ ποτε· Κά-
θου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς
14 σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; Οὐχὶ πάν-
τες εἰσὶ λειτουργικὰ πνεύματα, εἰς δια-
κονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας
κληρονομεῖν σωτηρίαν;

β'. 2.

1 Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως ἡμᾶς προσ-
έχειν τοῖς ἀκουσθεῖσι, μή ποτε παραῤῥυῶ-
2 μεν. Εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος
ἐγένετο βέβαιος, καὶ πᾶσα παράβασις καὶ
παρακοὴ ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδο-
3 σίαν· Πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα, τηλι-
καύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας; ἥτις ἀρ-
χὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ Κυρίου,
ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαι-
4 ώθη· Συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ Θεοῦ ση-
μείοις τε καὶ τέρασι, καὶ ποικίλαις δυνά-
μεσι, καὶ Πνεύματος ἁγίου μερισμοῖς, κατὰ
5 τὴν αὐτοῦ θέλησιν. Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπ-
έταξε τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν,
περὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

περὶ ἧς λαλοῦμεν. Διεμαρτύρατο δέ πού 6
τις, λέγων· Τί ἐστιν ἄνθρωπος, ὅτι μιμνή-
σκῃ αὐτοῦ· ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπτῃ
αὐτόν; Ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' 7
ἀγγέλους· δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐ-
τὸν, καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν
χειρῶν σου. Πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω 8
τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Ἐν γὰρ τῷ ὑποτάξαι αὐ-
τῷ τὰ πάντα, οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ ἀν-
υπότακτον· νῦν δὲ οὔπω ὁρῶμεν αὐτῷ τὰ
πάντα ὑποτεταγμένα. Τὸν δὲ βραχύ τι παρ' 9
ἀγγέλους ἠλαττωμένον βλέπομεν Ἰησοῦν,
διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου, δόξῃ καὶ τιμῇ
ἐστεφανωμένον· ὅπως χάριτι Θεοῦ ὑπὲρ
παντὸς γεύσηται θανάτου. Ἔπρεπε γὰρ 10
αὐτῷ δι' ὃν τὰ πάντα, καὶ δι' οὗ τὰ πάντα,
πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα, τὸν ἀρχη-
γὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων
τελειῶσαι. Ὅ, τε γὰρ ἁγιάζων καὶ οἱ ἁγια- 11
ζόμενοι, ἐξ ἑνὸς πάντες· δι' ἣν αἰτίαν οὐκ
ἐπαισχύνεται ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν,
Λέγων· Ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀ- 12
δελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνή-
σω σε. Καὶ πάλιν· Ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς 13
ἐπ' αὐτῷ. Καὶ πάλιν· Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παι-
δία ἅ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός. Ἐπεὶ οὖν τὰ 14

παι-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

παιδία κεκοινώνηκε σαρκὸς καὶ αἵματος,
καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχε τῶν αὐ-
τῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν
τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τουτέστι τὸν
15 διάβολον· Καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους ὅσοι
φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι
16 ἦσαν δουλείας. Οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων ἐπι-
λαμβάνεται, ἀλλὰ σπέρματος Ἀβρα-
17 ὰμ ἐπιλαμβάνεται. Ὅθεν ὤφειλε κατὰ πάν-
τα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεή-
μων γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς
τὸν Θεόν, εἰς τὸ ἱλάσκεσθαι τὰς ἁμαρ-
18 τίας τοῦ λαοῦ· Ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πει-
ρασθείς, δύναται τοῖς πειραζομένοις
βοηθῆσαι.

γ΄. 3.

1 Ὅθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπ-
ουρανίου μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον
καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν Χριστὸν
2 Ἰησοῦν· Πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτόν,
3 ὡς καὶ Μωσῆς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· Πλείο-
νος γὰρ δόξης οὗτος παρὰ Μωσῆν ἠξίω-
ται, καθ᾽ ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου
4 ὁ κατασκευάσας αὐτόν· Πᾶς γὰρ οἶκος
κατασκευάζεται ὑπό τινος· ὁ δὲ τὰ πάν-
5 τα κατασκευάσας, Θεός. Καὶ Μωσῆς

μὲν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

μένος πιστὸς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ὡς θε-
ράπων, εἰς μαρτύριον τῶν λαληθησομένων·
Χριστὸς δὲ, ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ· οὗ 6
οἶκός ἐσμεν ἡμεῖς, ἐάνπερ τὴν παῤῥησίαν
καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους
βεβαίαν κατάσχωμεν. Διὸ, καθὼς λέγει τὸ 7
Πνεῦμα τὸ ἅγιον· Σήμερον, ἐὰν τῆς φωνῆς
αὐτοῦ ἀκούσητε, Μὴ σκληρύνητε τὰς καρ- 8
δίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ,
κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρή-
μῳ· Οὗ ἐπείρασάν με οἱ πατέρες ὑμῶν, 9
ἐδοκίμασάν με, καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου τεσ-
σαράκοντα ἔτη. Διὸ προσώχθισα τῇ γε- 10
νεᾷ ἐκείνῃ, καὶ εἶπον· Ἀεὶ πλανῶνται τῇ
καρδίᾳ· αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς
μου. Ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου· Εἰ εἰσ- 11
ελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. Βλέ- 12
πετε, ἀδελφοὶ, μήποτε ἔσται ἔν τινι ὑμῶν
καρδία πονηρὰ ἀπιστίας, ἐν τῷ ἀποστῆναι
ἀπὸ Θεοῦ ζῶντος· Ἀλλὰ παρακαλεῖτε 13
ἑαυτοὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἄχρις οὗ τὸ
σήμερον καλεῖται· ἵνα μὴ σκληρυνθῇ τις
ἐξ ὑμῶν ἀπάτῃ τῆς ἁμαρτίας· Μέτοχοι γὰρ 14
γεγόναμεν τοῦ Χριστοῦ, ἐάνπερ τὴν ἀρχὴν τῆς
ὑποστάσεως μέχρι τέλους βεβαίαν κατά-
σχωμεν· Ἐν τῷ λέγεσθαι· Σήμερον ἐὰν τῆς 15

φωνῆς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς
καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρα-
16 σμῷ. Τινὲς γὰρ ἀκούσαντες παρεπίκρα-
ναν, ἀλλ' οὐ πάντες οἱ ἐξελθόντες ἐξ Αἰ-
17 γύπτου διὰ Μωσέως. Τίσι δὲ προσώχθισε
τεσσαράκοντα ἔτη; Οὐχὶ τοῖς ἁμαρτή-
σασιν, ὧν τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ;
18 Τίσι δὲ ὤμοσε μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κα-
19 τάπαυσιν αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἀπειθήσασι; Καὶ
βλέπομεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν
δι' ἀπιστίαν.

δ'. 4.

1 Φοβηθῶμεν οὖν μή ποτε καταλειπο-
μένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς τὴν κατά-
παυσιν αὐτοῦ, δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερηκέ-
2 ναι. Καὶ γάρ ἐσμεν εὐηγγελισμένοι, κα-
θάπερ κἀκεῖνοι· ἀλλ' οὐκ ὠφέλησεν ὁ λό-
γος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους, μὴ συγκεκραμέ-
3 νος τῇ πίστει τοῖς ἀκούσασιν· Εἰσερχόμεθα
γὰρ εἰς τὴν κατάπαυσιν οἱ πιστεύσαντες,
καθὼς εἴρηκεν· Ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ
μου, εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν
μου· καίτοι τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς κό-
4 σμου γενηθέντων. Εἴρηκε γάρ που περὶ τῆς
ἑβδόμης οὕτω· Καὶ κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἐν
τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἔργων αὐτοῦ. Καὶ ἐν τούτῳ πάλιν· Εἰ εἰσ- 5
ελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. Ἐπεὶ 6
οὖν ἀπολείπεται τινὰς εἰσελθεῖν εἰς αὐ-
τήν, καὶ οἱ πρότερον εὐαγγελισθέντες οὐκ
εἰσῆλθον δι᾽ ἀπείθειαν· Πάλιν τινὰ ὁρίζει 7
ἡμέραν, σήμερον, ἐν Δαβὶδ λέγων, μετὰ το-
σοῦτον χρόνον· (καθὼς εἴρηται) Σήμερον
ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύ-
νητε τὰς καρδίας ὑμῶν. Εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰη- 8
σοῦς κατέπαυσεν, οὐκ ἂν περὶ ἄλλης ἐλά-
λει μετὰ ταῦτα ἡμέρας· Ἄρα ἀπολείπεται 9
σαββατισμὸς τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ· Ὁ γὰρ εἰσ- 10
ελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, καὶ αὐ-
τὸς κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὥσπερ
ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ Θεός. Σπουδάσωμεν οὖν 11
εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν·
ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις ὑποδείγματι πέ-
σῃ τῆς ἀπειθείας. Ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, 12
καὶ ἐνεργὴς, καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν
μάχαιραν δίστομον, καὶ διϊκνούμενος ἄχρι
μερισμοῦ ψυχῆς τε καὶ πνεύματος, ἁρ-
μῶν τε καὶ μυελῶν, καὶ κριτικὸς ἐνθυμή-
σεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας. Καὶ οὐκ ἔστι κτί- 13
σις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ· πάντα δὲ γυ-
μνὰ καὶ τετραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς
αὐτοῦ πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος. Ἔχοντες οὖν 14

ἀρχιε-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἀρχιερέα μέγαν, διεληλυθότα τοὺς οὐρα-
νοὺς, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, κρατῶμεν τῆς
15 ὁμολογίας· Οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ
δυνάμενον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις
ἡμῶν, πεπειρασμένον δὲ κατὰ πάντα καθ'
16 ὁμοιότητα, χωρὶς ἁμαρτίας. Προσερχώ-
μεθα οὖν μετὰ παῤῥησίας τῷ θρόνῳ τῆς χά-
ριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεον, καὶ χάριν εὕ-
ρωμεν εἰς εὔκαιρον βοήθειαν.

ε. 5.

1 Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμ-
βανόμενος, ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται
τὰ πρὸς τὸν Θεὸν, ἵνα προσφέρῃ δῶρά τε
2 καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν. Μετριοπαθεῖν
δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσι καὶ πλανωμέ-
νοις· ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περίκειται ἀσθένειαν·
3 Καὶ διὰ ταύτην ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ
λαοῦ, οὕτω καὶ περὶ ἑαυτοῦ προσφέρειν ὑπὲρ
4 ἁμαρτιῶν. Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει
τὴν τιμὴν, ἀλλὰ ὁ καλούμενος ὑπὸ τοῦ
5 Θεοῦ, καθάπερ καὶ ὁ Ἀαρών· Οὕτω καὶ ὁ
Χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασε γενηθῆναι ἀρχ-
ιερέα, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν· Υἱός
6 μου εἶ σὺ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. Κα-
θὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶ-
7 να κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. Ὃς ἐν ταῖς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, δεήσεις τε καὶ
ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν αὐ-
τὸν ἐκ θανάτου, μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ
δακρύων προσενέγκας, καὶ εἰσακουσθεὶς
ἀπὸ τῆς εὐλαβείας, Καίπερ ὢν υἱὸς, ἔμα- 8
θεν ἀφ' ὧν ἔπαθε τὴν ὑπακοήν· Καὶ τε- 9
λειωθεὶς ἐγένετο τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ
πᾶσιν αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου· Προσ- 10
αγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν
τάξιν Μελχισεδέκ· Περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν 11
ὁ λόγος καὶ δυσερμήνευτος λέγειν· ἐπεὶ
νωθροὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς. Καὶ γὰρ ὀ- 12
φείλοντες εἶναι διδάσκαλοι διὰ τὸν χρό-
νον, πάλιν χρείαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς
τίνα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ
Θεοῦ· καὶ γεγόνατε χρείαν ἔχοντες γάλα-
κτος, καὶ οὐ στερεᾶς τροφῆς. Πᾶς γὰρ ὁ μετ- 13
έχων γάλακτος, ἄπειρος λόγου δικαιο-
σύνης· (νήπιος γάρ ἐστι) Τελείων δέ ἐστιν 14
ἡ στερεὰ τροφὴ, τῶν διὰ τὴν ἕξιν τὰ αἰσθη-
τήρια γεγυμνασμένα ἐχόντων πρὸς διά-
κρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ.

ϛʹ. 6.

Διὸ ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ Χριστοῦ λό- 1
γον, ἐπὶ τὴν τελειότητα φερώμεθα· μὴ
πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι μετα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

νοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, καὶ πίστεως ἐπὶ
2 Θεόν, Βαπτισμῶν διδαχῆς, ἐπιθέσεώς
τε χειρῶν, ἀναστάσεώς τε νεκρῶν, καὶ κρίμα-
3 τος αἰωνίου. Καὶ τοῦτο ποιήσομεν, ἐάνπερ
4 ἐπιτρέπῃ ὁ Θεός. Ἀδύνατον γὰρ τοὺς ἅ-
παξ φωτισθέντας, γευσαμένους τε τῆς δω-
ρεᾶς τῆς ἐπουρανίου, καὶ μετόχους γενηθέν-
5 τας Πνεύματος ἁγίου, Καὶ καλὸν γευ-
σαμένους Θεοῦ ῥῆμα, δυνάμεις τε μέλλον-
6 τος αἰῶνος, Καὶ παραπεσόντας, πάλιν
ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν, ἀνασταυροῦν-
τας ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ παραδει-
7 γματίζοντας. Γῆ γὰρ ἡ πιοῦσα τὸν ἐπ' αὐτῆς
πολλάκις ἐρχόμενον ὑετόν, καὶ τίκτουσα
βοτάνην εὔθετον ἐκείνοις δι' οὓς καὶ γεωργεῖ-
ται, μεταλαμβάνει εὐλογίας ἀπὸ τοῦ Θεοῦ·
8 Ἐκφέρουσα δὲ ἀκάνθας καὶ τριβόλους, ἀδό-
κιμος καὶ κατάρας ἐγγύς, ἧς τὸ τέλος εἰς
9 καῦσιν. Πεπείσμεθα δὲ περὶ ὑμῶν, ἀ-
γαπητοί, τὰ κρείττονα καὶ ἐχόμενα σωτη-
10 ρίας, εἰ καὶ οὕτω λαλοῦμεν· Οὐ γὰρ ἄδι-
κος ὁ Θεός, ἐπιλαθέσθαι τοῦ ἔργου ὑμῶν,
καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης ἧς ἐνεδείξασθε
εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες τοῖς
11 ἁγίοις καὶ διακονοῦντες. Ἐπιθυμοῦμεν
δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σπουδὴν πρὸς τὴν πληροφορίαν τῆς ἐλ-
πίδος ἄχρι τέλους· Ἵνα μὴ νωθροὶ γένη- 12
σθε, μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακρο-
θυμίας κληρονομούντων τὰς ἐπαγγελίας.
Τῷ γὰρ Ἀβραὰμ ἐπαγγειλάμενος ὁ Θεός, 13
ἐπεὶ κατ' οὐδενὸς εἶχε μείζονος ὀμόσαι,
ὤμοσε καθ' ἑαυτοῦ, Λέγων· Ἦ μὴν εὐλογῶν 14
εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε.
Καὶ οὕτω μακροθυμήσας ἐπέτυχε τῆς ἐπαγ- 15
γελίας. Ἄνθρωποι μὲν γὰρ κατὰ τοῦ μείζονος 16
ὀμνύουσι, καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέ-
ρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὅρκος. Ἐν ᾧ περισσό- 17
τερον βουλόμενος ὁ Θεὸς ἐπιδεῖξαι τοῖς
κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον
τῆς βουλῆς αὐτοῦ, ἐμεσίτευσεν ὅρκῳ· Ἵνα 18
διὰ δύο πραγμάτων ἀμεταθέτων, ἐν οἷς
ἀδύνατον ψεύσασθαι Θεόν, ἰσχυρὰν
παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες
κρατῆσαι τῆς προκειμένης ἐλπίδος· Ἣν 19
ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε
καὶ βεβαίαν, καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτε-
ρον τοῦ καταπετάσματος. Ὅπου πρόδρο- 20
μος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς, κατὰ
τὴν τάξιν Μελχισεδέκ, ἀρχιερεὺς γενό-
μενος εἰς τὸν αἰῶνα.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ζ. 7.

1 Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδὲκ, βασιλεὺς
Σαλὴμ, ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ ὑψίστου, ὁ συναν-
τήσας Ἀβραὰμ ὑποστρέφοντι ἀπὸ τῆς κο-
πῆς τῶν βασιλέων, καὶ εὐλογήσας αὐτόν·
2 Ὧ καὶ δεκάτην ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν Ἀ-
βραάμ· πρῶτον μὲν ἑρμηνευόμενος
βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα δὲ καὶ βα-
σιλεὺς Σαλήμ· ὅ ἐστι βασιλεὺς εἰρήνης·
3 Ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος·
μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν, μήτε ζωῆς τέλος
ἔχων· ἀφωμοιωμένος δὲ τῷ υἱῷ τοῦ Θεοῦ, μέ-
4 νει ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές. Θεωρεῖτε δὲ πη-
λίκος οὗτος, ᾧ καὶ δεκάτην Ἀβραὰμ
ἔδωκεν ἐκ τῶν ἀκροθινίων ὁ πατριάρχης.
5 Καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν Λευῒ τὴν ἱερατείαν
λαμβάνοντες, ἐντολὴν ἔχουσιν ἀποδεκα-
τοῦν τὸν λαὸν κατὰ τὸν νόμον, τουτέστι τοὺς ἀδελ-
φοὺς αὐτῶν, καίπερ ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς
6 ὀσφύος Ἀβραάμ. Ὁ δὲ μὴ γενεαλογού-
μενος ἐξ αὐτῶν, δεδεκάτωκε τὸν Ἀβρα-
άμ, καὶ τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας εὐλόγη-
7 κε. Χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλογίας, τὸ ἔλατ-
8 τον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται. Καὶ
ὧδε μὲν δεκάτας ἀποθνήσκοντες ἄνθρω-
ποι λαμβάνουσιν· ἐκεῖ δὲ, μαρτυρούμενος

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὅτι ζῇ. Καὶ (ὡς ἔπος εἰπεῖν) διὰ Ἀβραὰ- 9
ὰμ καὶ Λευῒ ὁ δεκάτας λαμβάνων δεδε-
κάτωται· Ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὀσφύϊ τοῦ πατρὸς 10
ἦν ὅτε συνήντησεν αὐτῷ ὁ Μελχισεδέκ.
Εἰ μὲν οὖν τελείωσις διὰ τῆς Λευϊτικῆς ἱε- 11
ρωσύνης ἦν· (ὁ λαὸς γὰρ ἐπ' αὐτῇ νενομο-
θέτητο) τίς ἔτι χρεία, κατὰ τὴν τάξιν Μελ-
χισεδὲκ ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα, καὶ οὐ κατὰ
τὴν τάξιν Ἀαρὼν λέγεσθαι; Μετατιθε- 12
μένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης, ἐξ ἀνάγκης καὶ νό-
μου μετάθεσις γίνεται. Ἐφ' ὃν γὰρ λέγε- 13
ται ταῦτα, φυλῆς ἑτέρας μετέσχηκεν,
ἀφ' ἧς οὐδεὶς προσέσχηκε τῷ θυσιαστηρίῳ.
Πρόδηλον γὰρ ὅτι ἐξ Ἰούδα ἀνατέταλκεν 14
ὁ Κύριος ἡμῶν· εἰς ἣν φυλὴν οὐδὲν περὶ
ἱερωσύνης Μωσῆς ἐλάλησε. Καὶ περισ- 15
σότερον ἔτι κατάδηλόν ἐστιν, εἰ κατὰ τὴν
ὁμοιότητα Μελχισεδὲκ ἀνίσταται ἱερεὺς
ἕτερος, Ὃς οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς σαρ- 16
κικῆς γέγονεν, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀ-
καταλύτου. Μαρτυρεῖ γάρ· Ὅτι σὺ ἱερεὺς 17
εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.
Ἀθέτησις μὲν γὰρ γίνεται προαγούσης ἐν- 18
τολῆς, διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφε-
λές· Οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν ὁ νόμος, ἐπεισ- 19
αγωγὴ δὲ κρείττονος ἐλπίδος, δι' ἧς ἐγ-

γίζο-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

20 γίζομεν τῷ Θεῷ. Καὶ καθ' ὅσον οὐ χωρὶς
21 ὁρκωμοσίας. (Οἱ μὲν γὰρ, χωρὶς ὁρκωμο-
σίας εἰσὶν ἱερεῖς γεγονότες· ὁ δὲ, μετὰ ὁρκω-
μοσίας, διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτόν· Ὤ-
μοσε Κύριος, καὶ οὐ μεταμεληθήσεται·
Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν
22 Μελχισεδέκ) Κατὰ τοσοῦτον κρείττονος
23 διαθήκης γέγονεν ἔγγυος Ἰησοῦς. Καὶ οἱ μὲν
πλείονές εἰσι γεγονότες ἱερεῖς, διὰ τὸ θα-
24 νάτῳ κωλύεσθαι παραμένειν· Ὁ δὲ, διὰ τὸ
μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀπαράβατον ἔ-
25 χει τὴν ἱερωσύνην· Ὅθεν καὶ σώζειν εἰς τὸ
παντελὲς δύναται τοὺς προσερχομένους δι'
αὐτοῦ τῷ Θεῷ, πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγ-
26 χάνειν ὑπὲρ αὐτῶν. Τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν ἔπρε-
πεν ἀρχιερεὺς, ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαντος,
κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ ὑ-
27 ψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος· Ὃς οὐκ
ἔχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην, ὥσπερ οἱ ἀρχ-
ιερεῖς, πρότερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρ-
τιῶν θυσίας ἀναφέρειν, ἔπειτα τῶν τοῦ λαοῦ·
τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ, ἑαυτὸν ἀν-
28 ενέγκας. Ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθίστη-
σιν ἀρχιερεῖς, ἔχοντας ἀσθένειαν· ὁ λόγος δὲ
τῆς ὁρκωμοσίας τῆς μετὰ τὸν νόμον, υἱὸν εἰς τὸν
αἰῶνα τετελειωμένον.

η΄. 8.

Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, τοι- 1
οῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθισεν ἐν δε-
ξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐ-
ρανοῖς, Τῶν ἁγίων λειτουργὸς, καὶ τῆς σκη- 2
νῆς τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἔπηξεν ὁ Κύριος, καὶ
οὐκ ἄνθρωπος. Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ 3
προσφέρειν δῶρά τε καὶ θυσίας καθίσταται·
ὅθεν ἀναγκαῖον ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὃ προσ-
ενέγκῃ. Εἰ μὲν γὰρ ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν ἦν 4
ἱερεὺς, ὄντων τῶν ἱερέων τῶν προσφερόντων
κατὰ τὸν νόμον τὰ δῶρα· Οἵτινες ὑποδείγμα- 5
τι καὶ σκιᾷ λατρεύουσι τῶν ἐπουρανίων,
καθὼς κεχρημάτισται Μωσῆς, μέλλων ἐ-
πιτελεῖν τὴν σκηνήν· Ὅρα γὰρ, φησὶ, ποι-
ήσῃς πάντα κατὰ τὸν τύπον τὸν δειχθέντα σοι
ἐν τῷ ὄρει. Νυνὶ δὲ διαφορωτέρας τέτυ- 6
χε λειτουργίας, ὅσῳ καὶ κρείττονός ἐστι δια-
θήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγ-
γελίαις νενομοθέτηται. Εἰ γὰρ ἡ πρώτη 7
ἐκείνη ἦν ἄμεμπτος, οὐκ ἂν δευτέρας
ἐζητεῖτο τόπος. Μεμφόμενος γὰρ αὐ- 8
τοῖς λέγει· Ἰδοὺ, ἡμέραι ἔρχονται, λέγει Κύ-
ριος, καὶ συντελέσω ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ
καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα διαθήκην καινήν.
Οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς 9

πατρά-

πατράσιν αὐτῶν, ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομέ-
νου τῆς χειρὸς αὐτῶν, ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ
γῆς Αἰγύπτου· ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν
τῇ διαθήκῃ μου, κἀγὼ ἠμέλησα αὐτῶν,
10 λέγει Κύριος. Ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἣν
διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡ-
μέρας ἐκείνας, λέγει Κύριος, διδοὺς νό-
μους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ
καρδίας αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς· καὶ ἔσο-
μαι αὐτοῖς εἰς Θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι
11 εἰς λαόν. Καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν
πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ, λέγων· Γνῶθι τὸν Κύριον· ὅτι πάντες
εἰδήσουσί με, ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως με-
12 γάλου αὐτῶν· Ὅτι ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀ-
δικίαις αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ
13 τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. Ἐν τῷ
λέγειν καινήν, πεπαλαίωκε τὴν πρώ-
την· τὸ δὲ παλαιούμενον καὶ γηράσκον, ἐγ-
γὺς ἀφανισμοῦ.

Θ. 9.

1 Εἶχε μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη σκηνὴ δικαιώμα-
2 τα λατρείας, τό, τε ἅγιον κοσμικόν. Σκη-
νὴ γὰρ κατεσκευάσθη ἡ πρώτη, ἐν ᾗ ἥ τε
λυχνία καὶ ἡ τράπεζα, καὶ ἡ πρόθεσις τῶν ἄρ-
3 των, ἥτις λέγεται ἅγια. Μετὰ δὲ τὸ δεύ-

τερον

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τερον καταπέτασμα σκηνὴ ἡ λεγομένη
ἅγια ἁγίων· Χρυσοῦν ἔχουσα θυμιατήριον, 4
καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης περικεκα-
λυμμένην πάντοθεν χρυσίῳ, ἐν ᾗ στάμνος
χρυσῆ ἔχουσα τὸ μάννα, καὶ ἡ ῥάβδος Ἀα-
ρὼν ἡ βλαστήσασα, καὶ αἱ πλάκες τῆς δια-
θήκης. Ὑπεράνω δὲ αὐτῆς Χερουβὶμ δό- 5
ξης, κατασκιάζοντα τὸ ἱλαστήριον· περὶ
ὧν οὐκ ἔστι νῦν λέγειν κατὰ μέρος. Τούτων 6
δὲ οὕτω κατεσκευασμένων, εἰς μὲν τὴν
πρώτην σκηνὴν διαπαντὸς εἰσίασιν οἱ
ἱερεῖς τὰς λατρείας ἐπιτελοῦντες· Εἰς δὲ 7
τὴν δευτέραν ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ μόνος ὁ
ἀρχιερεὺς, οὐ χωρὶς αἵματος, ὃ προσφέ-
ρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων.
Τοῦτο δηλοῦντος τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου, 8
μήπω πεφανερῶσθαι τὴν τῶν ἁγίων ὁδὸν,
ἔτι τῆς πρώτης σκηνῆς ἐχούσης στάσιν·
Ἥτις παραβολὴ εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἐνεστη- 9
κότα, καθ᾽ ὃν δῶρά τε καὶ θυσίαι προσφέ-
ρονται, μὴ δυνάμεναι κατὰ συνείδησιν τε-
λειῶσαι τὸν λατρεύοντα, Μόνον ἐπὶ βρώ- 10
μασι καὶ πόμασι, καὶ διαφόροις βαπτι-
σμοῖς, καὶ δικαιώμασι σαρκὸς, μέχρι
καιροῦ διορθώσεως ἐπικείμενα· Χριστὸς δὲ 11
παραγενόμενος ἀρχιερεὺς τῶν μελλόντων
ἀγα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἀγαθῶν, διὰ τῆς μείζονος καὶ τελειοτέρας
σκηνῆς, οὐ χειροποιήτου, τοῦτ᾽ ἔστιν, οὐ ταύτης
12 τῆς κτίσεως, Οὐδὲ δι᾽ αἵματος τράγων
καὶ μόσχων, διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσ-
ῆλθεν ἐφάπαξ εἰς τὰ ἅγια, αἰωνίαν λύ-
13 τρωσιν εὑρόμενος. Εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων
καὶ τράγων, καὶ σποδὸς δαμάλεως ῥαντί-
ζουσα τοὺς κεκοινωμένους, ἁγιάζει πρὸς
14 τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα, Πόσῳ μᾶλλον
τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὃς διὰ Πνεύματος
αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον τῷ
Θεῷ, καθαριεῖ τὴν συνείδησιν ὑμῶν ἀπὸ
νεκρῶν ἔργων, εἰς τὸ λατρεύειν Θεῷ ζῶντι;
15 Καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσίτης
ἐστὶν, ὅπως θανάτου γενομένου, εἰς ἀπολύ-
τρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παρα-
βάσεων, τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κε-
16 κλημένοι τῆς αἰωνίου κληρονομίας. Ὅπου
γὰρ διαθήκη, θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ
17 διαθεμένου. Διαθήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βε-
βαία· ἐπεὶ μή ποτε ἰσχύει ὅτε ζῇ ὁ διαθέ-
18 μενος. Ὅθεν οὐδ᾽ ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος
19 ἐγκεκαίνισται· Λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντο-
λῆς κατὰ νόμον ὑπὸ Μωϋσέως παντὶ τῷ
λαῷ, λαβὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων καὶ τράγων
μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου κοκκίνου καὶ ὑσσώπου,

αὐτό

αὐτό τε τὸ βιβλίον καὶ πάντα τὸν λαὸν ἐρ-
ράντισε, Λέγων· Τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθή- 20
κης, ἧς ἐνετείλατο πρὸς ὑμᾶς ὁ Θεός. Καὶ 21
τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς λει-
τουργίας τῷ αἵματι ὁμοίως ἐρράντισε. Καὶ 22
σχεδὸν ἐν αἵματι πάντα καθαρίζεται κατὰ
τὸν νόμον, καὶ χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ γί-
νεται ἄφεσις. Ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν ὑπο- 23
δείγματα τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τούτοις κα-
θαρίζεσθαι· αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια κρείτ-
τοσι θυσίαις παρὰ ταύτας. Οὐ γὰρ εἰς χει- 24
ροποίητα ἅγια εἰσῆλθεν ὁ Χριστὸς, ἀντί-
τυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ᾽ εἰς αὐτὸν τὸν οὐ-
ρανὸν, νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ
τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν· Οὐδ᾽ ἵνα πολλάκις 25
προσφέρῃ ἑαυτὸν, ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσ-
έρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἐν αἵ-
ματι ἀλλοτρίῳ· (Ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλά- 26
κις παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου) νῦν
δὲ ἅπαξ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων, εἰς ἀθέ-
τησιν ἁμαρτίας, διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ πε-
φανέρωται. Καὶ καθ᾽ ὅσον ἀπόκειται τοῖς 27
ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο
κρίσις· Οὕτως ὁ Χριστὸς ἅπαξ προσ- 28
ενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρ-
τίας, ἐκ δευτέρου χωρὶς ἁμαρτίας ὀφθή-
σεται

σεται τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις εἰς σω-
τηρίαν.

ί. 10.

1 Σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων
ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγ-
μάτων, κατ' ἐνιαυτὸν ταῖς αὐταῖς θυ-
σίαις ἃς προσφέρουσιν εἰς τὸ διηνεκὲς,
οὐδέποτε δύναται τοὺς προσερχομένους
2 τελειῶσαι. Ἐπεὶ ἂν ἐπαύσαντο προσ-
φερόμεναι, διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι
συνείδησιν ἁμαρτιῶν τοὺς λατρεύοντας,
3 ἅπαξ κεκαθαρμένους· Ἀλλ' ἐν αὐταῖς
4 ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν κατ' ἐνιαυτόν. Ἀδύ-
νατον γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν
5 ἁμαρτίας· Διὸ εἰσερχόμενος εἰς τὸν κό-
σμον, λέγει· Θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠ-
6 θέλησας, σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι. Ὁλο-
καυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ εὐ-
7 δόκησας. Τότε εἶπον· Ἰδοὺ ἥκω (ἐν κε-
φαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ) τοῦ
8 ποιῆσαι, ὁ Θεὸς, τὸ θέλημά σου· Ἀνώ-
τερον λέγων· Ὅτι θυσίαν καὶ προσφορὰν
καὶ ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ
ἠθέλησας, οὐδὲ εὐδόκησας· (αἵτινες κατὰ
9 τὸν νόμον προσφέρονται) Τότε εἴρηκεν·
Ἰδοὺ ἥκω τοῦ ποιῆσαι, ὁ Θεὸς, τὸ θέλημά
σου.

σου. Ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον, ἵνα τὸ δεύτερον
στήσῃ. Ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι ἐσμὲν 10
διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ σώματος τοῦ Ἰησοῦ
Χριστοῦ ἐφάπαξ. Καὶ πᾶς μὲν ἱερεὺς ἕστη- 11
κε καθ᾽ ἡμέραν λειτουργῶν, καὶ τὰς αὐτὰς
πολλάκις προσφέρων θυσίας, αἵτινες οὐ-
δέποτε δύνανται περιελεῖν ἁμαρτίας.
Αὐτὸς δὲ μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγ- 12
κας θυσίαν, εἰς τὸ διηνεκὲς ἐκάθισεν ἐν
δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ· Τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος 13
ἕως τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποπόδιον τῶν
ποδῶν αὐτοῦ· Μιᾷ γὰρ προσφορᾷ τετε- 14
λείωκεν εἰς τὸ διηνεκὲς τοὺς ἁγιαζομένους.
Μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅ- 15
γιον· μετὰ γὰρ τὸ προειρηκέναι· Αὕτη ἡ δια- 16
θήκη ἣν διαθήσομαι πρὸς αὐτοὺς μετὰ τὰς
ἡμέρας ἐκείνας, λέγει Κύριος, διδοὺς
νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῶν
διανοιῶν αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς· Καὶ 17
τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐ-
τῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. Ὅπου δὲ ἄφεσις 18
τούτων, οὐκέτι προσφορὰ περὶ ἁμαρ-
τίας. Ἔχοντες οὖν, ἀδελφοί, παρρησίαν 19
εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ἁγίων ἐν τῷ αἵματι
Ἰησοῦ, Ἣν ἐνεκαίνισεν ἡμῖν ὁδὸν πρόσφα- 20
τον καὶ ζῶσαν, διὰ τοῦ καταπετάσματος,

21 τουτέστι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ· Καὶ ἱερέα μέγαν
22 ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ· Προσερχώμεθα μετὰ
ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ πί-
στεως, ἐρραντισμένοι τὰς καρδίας ἀπὸ
23 συνειδήσεως πονηρᾶς· Καὶ λελουμένοι τὸ
σῶμα ὕδατι καθαρῷ, κατέχωμεν τὴν ὁ-
μολογίαν τῆς ἐλπίδος ἀκλινῆ· (πιστὸς γὰρ ὁ
24 ἐπαγγειλάμενος) Καὶ κατανοῶμεν ἀλλή-
λους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ καλῶν
25 ἔργων· Μὴ ἐγκαταλείποντες τὴν ἐπισυν-
αγωγὴν ἑαυτῶν, καθὼς ἔθος τισίν, ἀλλὰ
παρακαλοῦντες· καὶ τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ
26 βλέπετε ἐγγίζουσαν τὴν ἡμέραν. Ἑκουσίως
γὰρ ἁμαρτανόντων ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν
ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, οὐκ ἔτι περὶ ἁ-
27 μαρτιῶν ἀπολείπεται θυσία· Φοβερὰ δέ τις
ἐκδοχὴ κρίσεως, καὶ πυρὸς ζῆλος, ἐσθίειν
28 μέλλοντος τοὺς ὑπεναντίους. Ἀθετήσας τις
νόμον Μωσέως, χωρὶς οἰκτιρμῶν ἐπὶ
29 δυσὶν ἢ τρισὶ μάρτυσιν ἀποθνήσκει· Πόσῳ
(δοκεῖτε) χείρονος ἀξιωθήσεται τιμω-
ρίας ὁ τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ καταπατήσας, καὶ
τὸ αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν ἡγησάμε-
νος ἐν ᾧ ἡγιάσθη, καὶ τὸ Πνεῦμα τῆς χάριτος
30 ἐνυβρίσας; Οἴδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα· Ἐ-
μοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει
Κύ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Κύριος. Καὶ πάλιν· Κύριος κρινεῖ τὸν
λαὸν αὐτοῦ. Φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖ- 31
ρας Θεοῦ ζῶντος. Ἀναμιμνήσκεσθε δὲ 32
τὰς πρότερον ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες,
πολλὴν ἄθλησιν ὑπεμείνατε παθημά-
των· Τοῦτο μὲν, ὀνειδισμοῖς τε καὶ θλίψεσι 33
θεατριζόμενοι· τοῦτο δὲ, κοινωνοὶ τῶν οὕτως
ἀναστρεφομένων γενηθέντες· Καὶ γὰρ τοῖς 34
δεσμοῖς μου συνεπαθήσατε, καὶ τὴν ἁρ-
παγὴν τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς
προσεδέξασθε, γινώσκοντες ἔχειν ἐν ἑαυ-
τοῖς κρείττονα ὕπαρξιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ
μένουσαν. Μὴ ἀποβάλητε οὖν τὴν παῤῥη- 35
σίαν ὑμῶν, ἥτις ἔχει μισθαποδοσίαν με-
γάλην. Ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε χρείαν· ἵνα 36
τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ποιήσαντες, κομίσησθε
τὴν ἐπαγγελίαν· Ἔτι γὰρ μικρὸν ὅσον ὅ- 37
σον, ὁ ἐρχόμενος ἥξει, καὶ οὐ χρονιεῖ. Ὁ δὲ 38
δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται· καὶ ἐὰν ὑπο-
στείληται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχή μου ἐν αὐ-
τῷ. Ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμὲν ὑποστολῆς εἰς 39
ἀπώλειαν, ἀλλὰ πίστεως εἰς περιποίησιν
ψυχῆς.

ια'. ΙΙ.

Ἔστι δὲ πίστις, ἐλπιζομένων ὑπόστασις, 1
πραγμάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων. Ἐν 2
ταύ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι.
3 Πίστει νοοῦμεν κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήμα-
τι Θεοῦ, εἰς τὸ μὴ ἐκ φαινομένων τὰ βλε-
4 πόμενα γεγονέναι. Πίστει πλείονα θυσίαν
Ἄβελ παρὰ Κάϊν προσήνεγκε τῷ Θεῷ,
δι' ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος, μαρτυ-
ροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ· καὶ
5 δι' αὐτῆς ἀποθανὼν ἔτι λαλεῖται. Πίστει
Ἐνὼχ μετετέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον· καὶ οὐχ
εὑρίσκετο, διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεός·
πρὸ γὰρ τῆς μεταθέσεως αὐτοῦ μεμαρτύρηται
6 εὐηρεστηκέναι τῷ Θεῷ. Χωρὶς δὲ πίστεως
ἀδύνατον εὐαρεστῆσαι. πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν
προσερχόμενον τῷ Θεῷ, ὅτι ἐστὶ, καὶ τοῖς
ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθαποδότης γίνεται.
7 Πίστει χρηματισθεὶς Νῶε περὶ τῶν μηδέπω
βλεπομένων, εὐλαβηθεὶς κατεσκεύασε
κιβωτὸν εἰς σωτηρίαν τοῦ οἴκου αὐτοῦ· δι'
ἧς κατέκρινε τὸν κόσμον, καὶ τῆς κατὰ πίστιν
8 δικαιοσύνης ἐγένετο κληρονόμος. Πίστει,
καλούμενος Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν ἐξελθεῖν
εἰς τὸν τόπον ὃν ἤμελλε λαμβάνειν εἰς κλη-
ρονομίαν, καὶ ἐξῆλθε, μὴ ἐπιστάμενος ποῦ
9 ἔρχεται. Πίστει παρῴκησεν εἰς τὴν γῆν τῆς
ἐπαγγελίας ὡς ἀλλοτρίαν, ἐν σκηναῖς
κατοικήσας μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ τῶν συγ-

κληρο-

κληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς·
Ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχου- 10
σαν πόλιν, ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ
Θεός. Πίστει καὶ αὐτὴ Σάῤῥα δύναμιν εἰς 11
καταβολὴν σπέρματος ἔλαβε, καὶ παρὰ
καιρὸν ἡλικίας ἔτεκεν, ἐπεὶ πιστὸν ἡγήσα-
το τὸν ἐπαγγειλάμενον. Διὸ καὶ ἀφ' ἑνὸς 12
ἐγεννήθησαν, καὶ ταῦτα νενεκρωμένου, κα-
θὼς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει, καὶ
ὡσεὶ ἄμμος ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θα-
λάσσης ἡ ἀναρίθμητος. Κατὰ πίστιν ἀπ- 13
έθανον οὗτοι πάντες, μὴ λαβόντες τὰς ἐπ-
αγγελίας, ἀλλὰ πόῤῥωθεν αὐτὰς ἰδόντες,
καὶ πεισθέντες, καὶ ἀσπασάμενοι, καὶ ὁμο-
λογήσαντες ὅτι ξένοι καὶ παρεπίδημοί
εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς. Οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγον- 14
τες, ἐμφανίζουσιν ὅτι πατρίδα ἐπιζη-
τοῦσι. Καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ἐμνημόνευον ἀφ' 15
ἧς ἐξῆλθον, εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι·
Νυνὶ δὲ κρείττονος ὀρέγονται, τουτέστιν 16
ἐπουρανίου· διὸ οὐκ ἐπαισχύνεται αὐτοὺς
ὁ Θεὸς, Θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν· ἡτοί-
μασε γὰρ αὐτοῖς πόλιν. Πίστει προσενήνοχεν 17
Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαὰκ πειραζόμενος, καὶ τὸν
μονογενῆ προσέφερεν ὁ τὰς ἐπαγγελίας
ἀναδεξάμενος. Πρὸς ὃν ἐλαλήθη· Ὅτι 18
ἐν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα· Λο-
γισάμενος ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυ-
νατὸς ὁ Θεός· ὅθεν αὐτὸν καὶ ἐν παραβο-
20 λῇ ἐκομίσατο. Πίστει, περὶ μελλόντων εὐ-
21 λόγησεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακὼβ καὶ τὸν Ἡσαῦ. Πί-
στει, Ἰακὼβ ἀποθνήσκων ἕκαστον τῶν υἱῶν Ἰω-
σὴφ εὐλόγησε· καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄ-
22 κρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. Πίστει, Ἰωσὴφ τελευ-
τῶν, περὶ τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐμνημό-
νευσε, καὶ περὶ τῶν ὀστέων αὐτοῦ ἐνετείλατο.
23 Πίστει, Μωσῆς γεννηθεὶς ἐκρύβη τρίμηνον
ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ, διότι εἶδον ἀστεῖον τὸ
παιδίον· καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα
24 τοῦ βασιλέως. Πίστει, Μωσῆς μέγας γενό-
μενος ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς
25 Φαραώ· Μᾶλλον ἑλόμενος συγκακουχεῖ-
σθαι τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ ἢ πρόσκαιρον ἔχειν
26 ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν· Μείζονα πλοῦτον
ἡγησάμενος τῶν ἐν Αἰγύπτῳ θησαυρῶν τὸν ὀ-
νειδισμὸν τοῦ Χριστοῦ· ἀπέβλεπε γὰρ εἰς τὴν
27 μισθαποδοσίαν. Πίστει κατέλιπεν Αἴγυ-
πτον, μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν τοῦ βασιλέως·
28 τὸν γὰρ ἀόρατον ὡς ὁρῶν ἐκαρτέρησε. Πίστει
πεποίηκε τὸ πάσχα καὶ τὴν πρόσχυσιν τοῦ
αἵματος, ἵνα μὴ ὁ ὀλοθρεύων τὰ πρω-
29 τότοκα, θίγῃ αὐτῶν. Πίστει διέβησαν τὴν

ἐρυ-

ἐρυθρὰν θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς· ἧς πεῖ-
ραν λαβόντες οἱ Αἰγύπτιοι κατεπόθησαν.
Πίστει τὰ τείχη Ἱεριχὼ ἔπεσε, κυκλωθέν- 30
τα ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας. Πίστει Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐ 31
συναπώλετο τοῖς ἀπειθήσασι, δεξαμένη
τοὺς κατασκόπους μετ' εἰρήνης. Καὶ τί ἔτι 32
λέγω; Ἐπιλείψει γάρ με διηγούμενον ὁ
χρόνος περὶ Γεδεὼν, Βαράκ τε καὶ Σαμ-
ψὼν, καὶ Ἰεφθάε, Δαβίδ τε καὶ Σαμουὴλ,
καὶ τῶν προφητῶν· Οἳ διὰ πίστεως κατ- 33
ηγωνίσαντο βασιλείας, εἰργάσαντο δικαιο-
σύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν
στόματα λεόντων· Ἔσβεσαν δύναμιν πυ- 34
ρὸς, ἔφυγον στόματα μαχαίρας, ἐνεδυνα-
μώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν ἰσχυ-
ροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς ἔκλιναν
ἀλλοτρίων· Ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀνα- 35
στάσεως τοὺς νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμ-
πανίσθησαν, οὐ προσδεξάμενοι τὴν ἀπο-
λύτρωσιν, ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως τύ-
χωσιν· Ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων 36
πεῖραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλα-
κῆς· Ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐπειρά- 37
σθησαν, ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον· πε-
ριῆλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμα-
σιν· ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχού-
μενοι·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

38 μενοι· (ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος) ἐν
ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσι καὶ σπη-
39 λαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς. Καὶ οὗτοι πάν-
τες μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως, οὐκ
40 ἐκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν· Τοῦ Θεοῦ
περὶ ἡμῶν κρεῖττόν τι προβλεψαμένου,
ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσι.

ιβ΄. 12.

1 Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς τοσοῦτον ἔχοντες περι-
κείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγκον
ἀποθέμενοι πάντα, καὶ τὴν εὐπερίστατον
ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν τὸν
2 προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα· Ἀφορῶντες εἰς
τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν,
ὃς ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς, ὑπ-
έμεινε σταυρὸν, αἰσχύνης καταφρονήσας, ἐν
3 δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ ἐκάθισεν. Ἀναλο-
γίσασθε γὰρ τὸν τοιαύτην ὑπομεμενηκότα
ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς αὐτὸν ἀντιλογίαν,
ἵνα μὴ κάμητε, ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκ-
4 λυόμενοι. Οὔπω μέχρις αἵματος ἀντι-
κατέστητε, πρὸς τὴν ἁμαρτίαν ἀνταγω-
5 νιζόμενοι· Καὶ ἐκλέλησθε τῆς παρακλή-
σεως, ἥτις ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται· Υἱέ
μου, μὴ ὀλιγώρει παιδείας Κυρίου, μηδὲ
6 ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος· Ὃν γὰρ
ἀγα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἀγαπᾷ Κύριος, παιδεύει· μαστιγοῖ δὲ
πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται. Εἰ παιδείαν 7
ὑπομένετε, ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται ὁ
Θεός· τίς γάρ ἐστιν υἱὸς ὃν οὐ παιδεύει πα-
τήρ; Εἰ δὲ χωρίς ἐστε παιδείας, ἧς μέτοχοι 8
γεγόνασι πάντες, ἄρα νόθοι ἐστὲ καὶ οὐχ υἱοί.
Εἶτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας 9
εἴχομεν παιδευτὰς, καὶ ἐνετρεπόμεθα· οὐ
πολλῷ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα τῷ πατρὶ
τῶν πνευμάτων, καὶ ζήσομεν; Οἱ μὲν γὰρ 10
πρὸς ὀλίγας ἡμέρας, κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς,
ἐπαίδευον· ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον, εἰς τὸ
μεταλαβεῖν τῆς ἁγιότητος αὐτοῦ. Πᾶσα δὲ 11
παιδεία πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χα-
ρᾶς εἶναι, ἀλλὰ λύπης· ὕστερον δὲ καρ-
πὸν εἰρηνικὸν τοῖς δι' αὐτῆς γεγυμνα-
σμένοις ἀποδίδωσι δικαιοσύνης. Διὸ τὰς 12
παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμέ-
να γόνατα ἀνορθώσατε· Καὶ τροχιὰς ὀρ- 13
θὰς ποιήσατε τοῖς ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ
χωλὸν ἐκτραπῇ, ἰαθῇ δὲ μᾶλλον. Εἰρή- 14
νην διώκετε μετὰ πάντων, καὶ τὸν ἁγιασμόν,
οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν Κύριον· Ἐπι- 15
σκοποῦντες μή τις ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος
τοῦ Θεοῦ· μή τις ῥίζα πικρίας ἄνω φύουσα
ἐνοχλῇ, καὶ διὰ ταύτης μιανθῶσι πολλοί.
16 Μή

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

16 Μή τις πόρνος, ἢ βέβηλος, ὡς Ἠσαῦ, ὃς
ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδοτο τὰ πρωτοτό-
17 κια αὐτοῦ. Ἴστε γὰρ ὅτι καὶ μετέπειτα θέλων
κληρονομῆσαι τὴν εὐλογίαν, ἀπεδοκιμά-
σθη· μετανοίας γὰρ τόπον οὐχ εὗρε, καίπερ
18 μετὰ δακρύων ἐκζητήσας αὐτήν. Οὐ γὰρ
προσεληλύθατε ψηλαφωμένῳ ὄρει, καὶ
κεκαυμένῳ πυρὶ, καὶ γνόφῳ, καὶ σκότῳ,
19 καὶ θυέλλῃ, Καὶ σάλπιγγος ἤχῳ, καὶ φωνῇ
ῥημάτων, ἧς οἱ ἀκούσαντες παρῃτήσαν-
20 το μὴ προστεθῆναι αὐτοῖς λόγον. (Οὐκ
ἔφερον γὰρ τὸ διαστελλόμενον· Κἂν θηρίον
θίγῃ τοῦ ὄρους, λιθοβοληθήσεται, ἢ βολί-
21 δι κατατοξευθήσεται. Καὶ, οὕτω φοβερὸν
ἦν τὸ φανταζόμενον, Μωσῆς εἶπεν· Ἔκ-
22 φοβός εἰμι καὶ ἔντρομος) Ἀλλὰ προσεληλύθατε Σιὼν ὄρει, καὶ πόλει Θεοῦ ζῶντος,
Ἱερουσαλὴμ ἐπουρανίῳ, καὶ μυριάσιν ἀγ-
23 γέλων, Πανηγύρει καὶ ἐκκλησίᾳ πρω-
τοτόκων ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων, καὶ
κριτῇ Θεῷ πάντων, καὶ πνεύμασι δικαίων
24 τετελειωμένων, Καὶ διαθήκης νέας μεσί-
τῃ Ἰησοῦ, καὶ αἵματι ῥαντισμοῦ, κρείττονα
25 λαλοῦντι παρὰ τὸν Ἄβελ. Βλέπετε μὴ
παραιτήσησθε τὸν λαλοῦντα. εἰ γὰρ ἐκεῖνοι
οὐκ ἔφυγον, τὸν ἐπὶ τῆς γῆς παραιτησάμενοι

χρηματίζοντα, πολλῷ μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν
ἀπ' οὐρανῶν ἀποστρεφόμενοι, Οὗ ἡ φωνὴ 26
τὴν γῆν ἐσάλευσε τότε· νῦν δὲ ἐπήγγελ-
ται, λέγων· Ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σείω οὐ μόνον
τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν. Τὸ δὲ, ἔτι ἅ- 27
παξ, δηλοῖ τῶν σαλευομένων τὴν μετάθε-
σιν, ὡς πεποιημένων, ἵνα μείνῃ τὰ μὴ σα-
λευόμενα. Διὸ βασιλείαν ἀσάλευτον 28
παραλαμβάνοντες, ἔχωμεν χάριν δι' ἧς
λατρεύωμεν εὐαρέστως τῷ Θεῷ, μετὰ αἰ-
δοῦς καὶ εὐλαβείας. Καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ἡμῶν 29
πῦρ καταναλίσκον.

ιγ'. 13.

1
Ἡ φιλαδελφία μενέτω. Τῆς φιλο- 2
ξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· διὰ ταύτης γὰρ
ἔλαθόν τινες ξενίσαντες ἀγγέλους. Μιμνή- 3
σκεσθε τῶν δεσμίων, ὡς συνδεδεμένοι· τῶν
κακουχουμένων, ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώ-
ματι. Τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσι, καὶ ἡ κοί- 4
τη ἀμίαντος· πόρνους δὲ καὶ μοιχοὺς κρινεῖ
ὁ Θεός. Ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος· ἀρκού- 5
μενοι τοῖς παροῦσιν· αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν· Οὐ
μή σε ἀνῶ, οὐδ' οὐ μή σε ἐγκαταλίπω· Ὥστε 6
θαῤῥοῦντας ἡμᾶς λέγειν· Κύριος ἐμοὶ βοη-
θὸς, καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄν-
θρωπος. Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ὑ- 7
μῶν,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

μῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ
Θεοῦ· ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς
8 ἀναστροφῆς, μιμεῖσθε τὴν πίστιν. Ἰησοῦς
Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς, καὶ εἰς
9 τοὺς αἰῶνας. Διδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξέ-
ναις μὴ περιφέρεσθε. καλὸν γὰρ χάριτι βέ-
βαιοῦσθαι τὴν καρδίαν, οὐ βρώμασιν, ἐν
οἷς οὐκ ὠφελήθησαν οἱ περιπατήσαντες.
10 Ἔχομεν θυσιαστήριον, ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔ-
χουσιν ἐξουσίαν οἱ τῇ σκηνῇ λατρεύοντες.
11 Ὧν γὰρ εἰσφέρεται ζώων τὸ αἷμα περὶ ἁ-
μαρτίας εἰς τὰ ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως,
τούτων τὰ σώματα κατακαίεται ἔξω τῆς
12 παρεμβολῆς. Διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα ἁγιάσῃ
διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαὸν, ἔξω τῆς πύ-
13 λης ἔπαθε. Τοίνυν ἐξερχώμεθα πρὸς αὐ-
τὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, τὸν ὀνειδισμὸν αὐ-
14 τοῦ φέροντες· Οὐ γὰρ ἔχομεν ὧδε μένουσαν
πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν.
15 Δι᾽ αὐτοῦ οὖν ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰνέ-
σεως διαπαντὸς τῷ Θεῷ, τουτέστι καρ-
πὸν χειλέων ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι
16 αὐτοῦ. Τῆς δὲ εὐποιΐας καὶ κοινωνίας μὴ
ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐ-
17 αρεστεῖται ὁ Θεός. Πείθεσθε τοῖς ἡγουμέ-
νοις ὑμῶν, καὶ ὑπείκετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

πνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὡς λόγον
ἀποδώσοντες· ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶ-
σι, καὶ μὴ στενάζοντες· ἀλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν
τοῦτο. Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν· πεποίθα- 18
μεν γὰρ ὅτι καλὴν συνείδησιν ἔχομεν, ἐν
πᾶσι καλῶς θέλοντες ἀναστρέφεσθαι. Πε- 19
ρισσοτέρως δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι,
ἵνα τάχιον ἀποκατασταθῶ ὑμῖν. Ὁ δὲ Θεὸς 20
τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν τὸν ποι-
μένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵμα-
τι διαθήκης αἰωνίου, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰη-
σοῦν, Καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν παντὶ ἔργῳ 21
ἀγαθῷ, εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ·
ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ,
διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶ-
νας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Παρακαλῶ δὲ ὑ- 22
μᾶς, ἀδελφοί, ἀνέχεσθε τοῦ λόγου τῆς παρα-
κλήσεως· καὶ γὰρ διὰ βραχέων ἐπέστειλα ὑ-
μῖν. Γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν Τιμόθεον ἀ- 23
πολελυμένον, μεθ' οὗ (ἐὰν τάχιον ἔρχηται)
ὄψομαι ὑμᾶς. Ἀσπάσασθε πάντας τοὺς 24
ἡγουμένους ὑμῶν καὶ πάντας τοὺς ἁγίους.
Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας.
Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀμήν. 25

Πρὸς Ἑβραίους ἐγράφη ἀπὸ τῆς Ἰτα-
λίας διὰ Τιμοθέου.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἸΑΚΩ'ΒΟΥ ΤΟΥ̃ ἈΠΟ-
στόλου ἐπιστολὴ καθολική.

Κεφ. α΄. I.

1 ἸΑ'ΚΩΒΟΣ Θεοῦ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ
Χριστοῦ δοῦλος, ταῖς δώδεκα φυλαῖς
2 ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ, χαίρειν. Πᾶσαν
χαρὰν ἡγήσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν πει-
3 ρασμοῖς περιπέσητε ποικίλοις· Γινώσκον-
τες ὅτι τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατερ-
4 γάζεται ὑπομονήν· Ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον
τέλειον ἐχέτω, ἵνα ἦτε τέλειοι καὶ ὁλόκλη-
5 ροι, ἐν μηδενὶ λειπόμενοι. Εἰ δέ τις ὑμῶν
λείπεται σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόν-
τος Θεοῦ πᾶσιν ἁπλῶς, καὶ μὴ ὀνειδίζοντος,
6 καὶ δοθήσεται αὐτῷ. Αἰτείτω δὲ ἐν πίστει,
μηδὲν διακρινόμενος· ὁ γὰρ διακρινό-
μενος ἔοικε κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζο-
7 μένῳ καὶ ῥιπιζομένῳ. Μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄν-
θρωπος ἐκεῖνος ὅτι λήψεταί τι παρὰ τοῦ
8 Κυρίου. Ἀνὴρ δίψυχος, ἀκατάστατος ἐν
9 πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. Καυχάσθω δὲ ὁ
10 ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ· Ὁ δὲ
πλούσιος, ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ, ὅτι ὡς ἄν-
11 θος χόρτου παρελεύσεται· Ἀνέτειλε γὰρ ὁ
ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι, καὶ ἐξήρανε τὸν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε, καὶ ἡ
εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπώλετο·
οὕτω καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς πορείαις αὐ-
τοῦ μαρανθήσεται. Μακάριος ἀνὴρ ὃς 12
ὑπομένει πειρασμόν· ὅτι δόκιμος γενό-
μενος λήψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν
ἐπηγγείλατο ὁ Κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν
αὐτόν. Μηδεὶς πειραζόμενος λεγέτω· Ὅτι 13
ἀπὸ τοῦ Θεοῦ πειράζομαι· ὁ γὰρ Θεὸς ἀπεί-
ραστός ἐστι κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα.
Ἕκαστος δὲ πειράζεται, ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπι- 14
θυμίας ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος.
Εἶτα ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τίκτει ἁ- 15
μαρτίαν· ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα
ἀποκύει θάνατον. Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελ- 16
φοί μου ἀγαπητοί. Πᾶσα δόσις ἀγαθὴ, καὶ 17
πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι, κατα-
βαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων, παρ' ᾧ
οὐκ ἔνι παραλλαγὴ, ἢ τροπῆς ἀποσκία-
σμα. Βουληθεὶς ἀπεκύησεν ἡμᾶς λόγῳ 18
ἀληθείας, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχήν
τινα τῶν αὐτοῦ κτισμάτων. Ὥστε, ἀδελφοί 19
μου ἀγαπητοί, ἔστω πᾶς ἄνθρωπος ταχὺς
εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι,
βραδὺς εἰς ὀργήν· ὀργὴ γὰρ ἀνδρὸς, δι- 20
καιοσύνην Θεοῦ οὐ κατεργάζεται. Διὸ 21
ἀπο-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἀποθέμενοι πᾶσαν ῥυπαρείαν καὶ περισ-
σείαν κακίας, ἐν πραΰτητι δέξασθε τὸν
ἔμφυτον λόγον, τὸν δυνάμενον σῶσαι τὰς
22 ψυχὰς ὑμῶν. Γίνεσθε δὲ ποιηταὶ λόγου,
καὶ μὴ μόνον ἀκροαταὶ, παραλογιζόμε-
23 νοι ἑαυτούς· Ὅτι εἴ τις ἀκροατὴς λόγου
ἐστὶ καὶ οὐ ποιητὴς, οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ κατα-
νοοῦντι τὸ πρόσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἐν
24 ἐσόπτρῳ· Κατενόησε γὰρ ἑαυτὸν, καὶ ἀπελή-
25 λυθε, καὶ εὐθέως ἐπελάθετο ὁποῖος ἦν. Ὁ δὲ
παρακύψας εἰς νόμον τέλειον τὸν τῆς ἐλευ-
θερίας, καὶ παραμείνας, οὗτος οὐκ ἀκροα-
τὴς ἐπιλησμονῆς γενόμενος, ἀλλὰ ποιη-
τὴς ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει
26 αὐτοῦ ἔσται. Εἴ τις δοκεῖ θρῆσκος εἶναι ἐν
ὑμῖν, μὴ χαλιναγωγῶν γλῶσσαν αὐτοῦ,
ἀλλ᾽ ἀπατῶν καρδίαν αὐτοῦ, τούτου μά-
27 ταιος ἡ θρησκεία. Θρησκεία καθαρὰ καὶ
ἀμίαντος παρὰ τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ, αὕ-
τη ἐστὶν, ἐπισκέπτεσθαι ὀρφανοὺς καὶ χήρας
ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἄσπιλον ἑαυτὸν τη-
ρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.

β΄. 2.

1 Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν προσωποληψίαις
ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
2 Χριστοῦ τῆς δόξης· Ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς τὴν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

συναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ χρυσοδακτύλιος
ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ, εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτω-
χὸς ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθῆτι, Καὶ ἐπιβλέψητε 3
ἐπὶ τὸν φοροῦντα τὴν ἐσθῆτα τὴν λαμ-
πρὰν, καὶ εἴπητε αὐτῷ· Σὺ κάθου ὧδε κα-
λῶς· καὶ τῷ πτωχῷ εἴπητε· Σὺ στῆθι ἐκεῖ,
ἢ κάθου ὧδε ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν μου· Καὶ 4
οὐ διεκρίθητε ἐν ἑαυτοῖς, καὶ ἐγένεσθε κρι-
ταὶ διαλογισμῶν πονηρῶν; Ἀκούσατε ἀ- 5
δελφοί μου ἀγαπητοὶ, οὐχ ὁ Θεὸς ἐξελέ-
ξατο τοὺς πτωχοὺς τοῦ κόσμου τούτου, πλου-
σίους ἐν πίστει, καὶ κληρονόμους τῆς βασι-
λείας ἧς ἐπηγγείλατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐ-
τόν; Ὑμεῖς δὲ ἠτιμάσατε τὸν πτωχόν. οὐχ οἱ 6
πλούσιοι καταδυναστεύουσιν ὑμῶν, καὶ αὐ-
τοὶ ἕλκουσιν ὑμᾶς εἰς κριτήρια; Οὐκ αὐ- 7
τοὶ βλασφημοῦσι τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐπι-
κληθὲν ἐφ' ὑμᾶς; Εἰ μέν τοι νόμον τελεῖτε 8
βασιλικὸν, κατὰ τὴν γραφήν· Ἀγαπήσεις τὸν
πλησίον σου ὡς σεαυτὸν, καλῶς ποιεῖτε·
Εἰ δὲ προσωποληπτεῖτε, ἁμαρτίαν ἐργά- 9
ζεσθε, ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παραβά-
ται. Ὅστις γὰρ ὅλον τὸν νόμον τηρήσει, πταί- 10
σει δὲ ἐν ἑνὶ, γέγονε πάντων ἔνοχος· Ὁ γὰρ εἰ- 11
πών· Μὴ μοιχεύσῃς, εἶπε καί· Μὴ φονεύ-
σῃς. εἰ δὲ οὐ μοιχεύσεις, φονεύσεις δὲ, γέγο-

νας

12 νας παραβάτης νόμου. Οὕτω λαλεῖτε καὶ
οὕτω ποιεῖτε ὡς διὰ νόμου ἐλευθερίας
13 μέλλοντες κρίνεσθαι. Ἡ γὰρ κρίσις ἀνίλεως
τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος· καὶ κατακαυχᾶται
14 ἔλεος κρίσεως. Τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί
μου, ἐὰν πίστιν λέγῃ τις ἔχειν, ἔργα δὲ μὴ ἔ-
15 χῃ; μὴ δύναται ἡ πίστις σῶσαι αὐτόν; Ἐὰν
δὲ ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρχωσι,
16 καὶ λειπόμενοι ὦσι τῆς ἐφημέρου τροφῆς, Εἴ-
πῃ δέ τις αὐτοῖς ἐξ ὑμῶν· Ὑπάγετε ἐν εἰ-
ρήνῃ, θερμαίνεσθε καὶ χορτάζεσθε· μὴ δῶ-
τε δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ σώματος, τί τὸ
17 ὄφελος; Οὕτω καὶ ἡ πίστις, ἐὰν μὴ ἔργα
18 ἔχῃ, νεκρά ἐστι καθ' ἑαυτήν. Ἀλλ' ἐρεῖ τις·
Σὺ πίστιν ἔχεις, κἀγὼ ἔργα ἔχω· δεῖξόν μοι
τὴν πίστιν σου ἐκ τῶν ἔργων σου, κἀγὼ δεί-
ξω σοι ἐκ τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν μου.
19 Σὺ πιστεύεις ὅτι ὁ Θεὸς εἷς ἐστι· καλῶς
ποιεῖς· καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύουσι, καὶ φρίσ-
20 σουσι. Θέλεις δὲ γνῶναι, ὦ ἄνθρωπε κε-
νέ, ὅτι ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστιν;
21 Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων
ἐδικαιώθη, ἀνενέγκας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐ-
22 τοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον; Βλέπεις ὅτι ἡ πί-
στις συνήργει τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἐκ
23 τῶν ἔργων ἡ πίστις ἐτελειώθη; Καὶ ἐπλη-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα· Ἐπίστευσε δὲ Ἀ-
βραὰμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς
δικαιοσύνην, καὶ φίλος Θεοῦ ἐκλήθη.
Ὁρᾶτε τοίνυν ὅτι ἐξ ἔργων δικαιοῦται ἄν- 24
θρωπος, καὶ οὐκ ἐκ πίστεως μόνον; Ὁμοίως 25
δὲ καὶ Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώ-
θη, ὑποδεξαμένη τοὺς ἀγγέλους, καὶ ἑτέρᾳ
ὁδῷ ἐκβαλοῦσα; Ὥσπερ γὰρ τὸ σῶμα χω- 26
ρὶς πνεύματος νεκρόν ἐστιν, οὕτω καὶ ἡ πί-
στις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστι.

γ´. 3.

Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀ- 1
δελφοί μου, εἰδότες ὅτι μεῖζον κρίμα λη-
ψόμεθα· Πολλὰ γὰρ πταίομεν ἅπαντες. 2
εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος ἀ-
νήρ, δυνατὸς χαλιναγωγῆσαι καὶ ὅλον τὸ
σῶμα. Ἰδοὺ τῶν ἵππων τοὺς χαλινοὺς εἰς τὰ 3
στόματα βάλλομεν πρὸς τὸ πείθεσθαι αὐ-
τοὺς ἡμῖν, καὶ ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν μετ-
άγομεν. Ἰδοὺ, καὶ τὰ πλοῖα τηλικαῦτα ὄν- 4
τα, καὶ ὑπὸ σκληρῶν ἀνέμων ἐλαυνόμενα,
μετάγεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου ὅπου
ἂν ἡ ὁρμὴ τοῦ εὐθύνοντος βούληται· Οὕτω 5
καὶ ἡ γλῶσσα μικρὸν μέλος ἐστὶ, καὶ μεγαλ-
αυχεῖ. ἰδοὺ, ὀλίγον πῦρ ἡλίκην ὕλην
ἀνάπτει. Καὶ ἡ γλῶσσα πῦρ, ὁ κόσμος τῆς 6
ἀδι-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἀδικίας· οὕτως ἡ γλῶσσα καθίσταται ἐν
τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, ἡ σπιλοῦσα ὅλον τὸ σῶ-
μα, καὶ φλογίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως,
7 καὶ φλογιζομένη ὑπὸ τῆς γεέννης. Πᾶσα γὰρ
φύσις θηρίων τε καὶ πετεινῶν, ἑρπετῶν τε καὶ
ἐναλίων, δαμάζεται καὶ δεδάμασται τῇ
8 φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ· Τὴν δὲ γλῶσσαν οὐ-
δεὶς δύναται ἀνθρώπων δαμάσαι, ἀκατά-
9 σχετον κακόν· μεστὴ ἰοῦ θανατηφόρου. Ἐν
αὐτῇ εὐλογοῦμεν τὸν Θεὸν καὶ πατέρα,
καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους
10 τοὺς καθ᾽ ὁμοίωσιν Θεοῦ γεγονότας. Ἐκ
τοῦ αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐλογία
καὶ κατάρα. Οὐ χρὴ, ἀδελφοί μου, ταῦ-
11 τα οὕτω γίνεσθαι. Μήτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐ-
τῆς ὀπῆς βρύει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρόν;
12 Μὴ δύναται, ἀδελφοί μου, συκῆ ἐλαί-
ας ποιῆσαι, ἢ ἄμπελος σῦκα; Οὕτως
οὐδεμία πηγὴ ἁλυκὸν καὶ γλυκὺ ποιῆ-
13 σαι ὕδωρ. Τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑ-
μῖν; δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ
14 ἔργα αὐτοῦ ἐν πραΰτητι σοφίας. Εἰ δὲ
ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐριθείαν ἐν τῇ καρ-
δίᾳ ὑμῶν, μὴ κατακαυχᾶσθε καὶ ψεύ-
15 δεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας. Οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ
σοφία ἄνωθεν κατερχομένη, ἀλλ᾽ ἐπίγειος,
ψυχι-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ψυχική, δαιμονιώδης· Ὅπου γὰρ ζῆλος 16
καὶ ἐριθεία, ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ πᾶν φαῦ-
λον πρᾶγμα. Ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία πρῶ- 17
τον μὲν ἁγνή ἐστιν, ἔπειτα εἰρηνική, ἐπιει-
κής, εὐπειθής, μεστὴ ἐλέους καὶ καρπῶν ἀ-
γαθῶν, ἀδιάκριτος καὶ ἀνυπόκριτος.
Καρπὸς δὲ τῆς δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπεί- 18
ρεται τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην.

δ. 4.

Πόθεν πόλεμοι καὶ μάχαι ἐν ὑμῖν; 1
Οὐκ ἐντεῦθεν, ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρα-
τευομένων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν; Ἐπιθυ- 2
μεῖτε, καὶ οὐκ ἔχετε· φονεύετε καὶ ζηλοῦτε, καὶ
οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν· μάχεσθε καὶ πολε-
μεῖτε, οὐκ ἔχετε δὲ, διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑ-
μᾶς. Αἰτεῖτε, καὶ οὐ λαμβάνετε, διότι κα- 3
κῶς αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν
δαπανήσητε. Μοιχοὶ καὶ μοιχαλίδες, οὐκ οἴ- 4
δατε ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσμου, ἔχθρα τοῦ Θεοῦ
ἐστιν; ὃς ἂν οὖν βουληθῇ φίλος εἶναι τοῦ κό-
σμου, ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ καθίσταται. Ἢ δοκεῖτε 5
ὅτι κενῶς ἡ γραφὴ λέγει· Πρὸς φθόνον ἐπι-
ποθεῖ τὸ πνεῦμα ὃ κατῴκησεν ἐν ἡμῖν; Μεί- 6
ζονα δὲ δίδωσι χάριν, διὸ λέγει· Ὁ Θεὸς
ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δί-
δωσι χάριν. Ὑποτάγητε οὖν τῷ Θεῷ, ἀντί- 7

στητε

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

στῆτε τῷ διαβόλῳ, καὶ φεύξεται ἀφ' ὑμῶν.
8 Ἐγγίσατε τῷ Θεῷ, καὶ ἐγγιεῖ ὑμῖν· καθαρί-
σατε χεῖρας ἁμαρτωλοί, καὶ ἁγνίσατε καρ-
9 δίας δίψυχοι. Ταλαιπωρήσατε καὶ πενθή-
σατε καὶ κλαύσατε. ὁ γέλως ὑμῶν εἰς πένθος
μεταστραφήτω, καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν.
10 Ταπεινώθητε ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, καὶ ὑψώσει
11 ὑμᾶς. Μὴ καταλαλεῖτε ἀλλήλων, ἀδελ-
φοί· ὁ καταλαλῶν ἀδελφοῦ, καὶ κρίνων τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ, καταλαλεῖ νόμου, καὶ κρί-
νει νόμον· εἰ δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἶ ποιη-
12 τὴς νόμου, ἀλλὰ κριτής. Εἷς ἐστιν ὁ νομοθέ-
της ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι· σὺ
13 τίς εἶ ὃς κρίνεις τὸν ἕτερον; Ἄγε νῦν οἱ λέγον-
τες· Σήμερον ἢ αὔριον πορευσόμεθα εἰς
τήνδε τὴν πόλιν, καὶ ποιήσομεν ἐκεῖ ἐνιαυ-
τὸν ἕνα, καὶ ἐμπορευσόμεθα, καὶ κερδήσο-
14 μεν· Οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε τὸ τῆς αὔριον·
ποία γὰρ ἡ ζωὴ ὑμῶν; ἀτμὶς γάρ ἐστιν ἡ
πρὸς ὀλίγον φαινομένη, ἔπειτα δὲ ἀφανι-
15 ζομένη. Ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς· Ἐὰν ὁ Κύ-
ριος θελήσῃ, καὶ ζήσωμεν, καὶ ποιήσωμεν
16 τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. Νῦν δὲ καυχᾶσθε ἐν ταῖς
ἀλαζονείαις ὑμῶν· πᾶσα καύχησις τοι-
17 αύτη, πονηρά ἐστιν. Εἰδότι οὖν καλὸν ποιεῖν
καὶ μὴ ποιοῦντι, ἁμαρτία αὐτῷ ἐστιν.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ε΄. 5.

Ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι, κλαύσατε ὀλο- 1
λύζοντες ἐπὶ ταῖς ταλαιπωρίαις ὑμῶν
ταῖς ἐπερχομέναις. Ὁ πλοῦτος ὑμῶν σέ- 2
σηπε, καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν σητόβρωτα γέ-
γονεν· Ὁ χρυσὸς ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος κατ- 3
ίωται, καὶ ὁ ἰὸς αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῖν
ἔσται, καὶ φάγεται τὰς σάρκας ὑμῶν ὡς
πῦρ· ἐθησαυρίσατε ἐν ἐσχάταις ἡμέραις.
Ἰδοὺ, ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμησάντων 4
τὰς χώρας ὑμῶν, ὁ ἀπεστερημένος ἀφ' ὑ-
μῶν, κράζει· καὶ αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς
τὰ ὦτα Κυρίου σαβαὼθ εἰσεληλύθασιν.
Ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐσπαταλήσα- 5
τε· ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν ἡ-
μέρᾳ σφαγῆς· Κατεδικάσατε, ἐφονεύ- 6
σατε τὸν δίκαιον· οὐκ ἀντιτάσσεται ὑμῖν.
Μακροθυμήσατε οὖν, ἀδελφοὶ, ἕως τῆς 7
παρουσίας τοῦ Κυρίου. ἰδοὺ, ὁ γεωργὸς ἐκ-
δέχεται τὸν τίμιον καρπὸν τῆς γῆς, μακρο-
θυμῶν ἐπ' αὐτῷ, ἕως ἂν λάβῃ ὑετὸν πρώϊ-
μον καὶ ὄψιμον. Μακροθυμήσατε καὶ ὑμεῖς, 8
στηρίξατε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρ-
ουσία τοῦ Κυρίου ἤγγικε. Μὴ στενάζετε κατ' 9
ἀλλήλων, ἀδελφοὶ, ἵνα μὴ κατακριθῆτε·
ἰδοὺ, κριτὴς πρὸ τῶν θυρῶν ἕστηκεν. Ὑπό- 10

δειγμα λάβετε τῆς κακοπαθείας, ἀδελ-
φοί μου, καὶ τῆς μακροθυμίας, τοὺς προ-
φήτας οἳ ἐλάλησαν τῷ ὀνόματι Κυρίου.
11 Ἰδού, μακαρίζομεν τοὺς ὑπομένοντας. τὴν
ὑπομονὴν Ἰὼβ ἠκούσατε, καὶ τὸ τέλος
Κυρίου εἴδετε, ὅτι πολύσπλαγχνός ἐστιν ὁ
12 Κύριος καὶ οἰκτίρμων. Πρὸ πάντων δέ, ἀ-
δελφοί μου, μὴ ὀμνύετε μήτε τὸν οὐρανόν,
μήτε τὴν γῆν, μήτε ἄλλον τινὰ ὅρκον·
ἤτω δὲ ὑμῶν τὸ ναί, ναί, καὶ τὸ οὔ, οὔ· ἵνα μὴ
13 ὑπὸ κρίσιν πέσητε. Κακοπαθεῖ τις ἐν
ὑμῖν; προσευχέσθω· εὐθυμεῖ τις; ψαλ-
14 λέτω. Ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσκαλε-
σάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας,
καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ᾽ αὐτόν, ἀλείψαν-
τες αὐτὸν ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου.
15 Καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα,
καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ Κύριος· κἂν ἁμαρτίας
16 ᾖ πεποιηκώς, ἀφεθήσεται αὐτῷ. Ἐξομο-
λογεῖσθε ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα, καὶ
εὔχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῆτε. πο-
17 λὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη. Ἠλίας
ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν, καὶ προσ-
ευχῇ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι· καὶ οὐκ
ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆ-
18 νας ἕξ. Καὶ πάλιν προσηύξατο, καὶ ὁ οὐρα-

νὸς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὸς ὑετὸν ἔδωκε, καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησε τὸν
καρπὸν αὐτῆς. Ἀδελφοί, ἐάν τις ἐν ὑ- 19
μῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπιστρέ-
ψῃ τις αὐτόν, Γινωσκέτω ὅτι ὁ ἐπιστρέ- 20
ψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ,
σώσει ψυχὴν ἐκ θανάτου, καὶ καλύψει
πλῆθος ἁμαρτιῶν.

ΠΕΤΡΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟ-
λου ἐπιστολὴ καθολικὴ πρώτη.

Κεφ. α'. 1.

ΠΕΤΡΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χρι- 1
στοῦ, ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις δια-
σπορᾶς Πόντου, Γαλατίας, Καπ-
παδοκίας, Ἀσίας, καὶ Βιθυνίας, Κατὰ 2
πρόγνωσιν Θεοῦ πατρὸς ἐν ἁγιασμῷ
Πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαντισμὸν
αἵματος Ἰησοῦ Χριστοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰ-
ρήνη πληθυνθείη. Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ 3
πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κατὰ
τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννήσας ὑμᾶς εἰς
ἐλπίδα ζῶσαν δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ ἐκ νεκρῶν, Εἰς κληρονομίαν ἄφθαρ- 4
τον καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην
ἐν οὐρανοῖς εἰς ἡμᾶς, Τοὺς ἐν δυνάμει Θεοῦ 5
φρου-

φρουρουμένους διὰ πίστεως, εἰς σωτηρίαν ἑ-
τοίμην ἀποκαλυφθῆναι ἐν καιρῷ ἐσχάτῳ.
6 Ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε, ὀλίγον ἄρτι (εἰ δέον ἐ-
στὶ) λυπηθέντες ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς·
7 Ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως πολὺ τι-
μιώτερον χρυσίου, τοῦ ἀπολλυμένου, διὰ πυ-
ρὸς δὲ δοκιμαζομένου, εὑρεθῇ εἰς ἔπαινον καὶ
τιμὴν καὶ δόξαν, ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χρι-
8 στοῦ· Ὃν οὐκ εἰδότες ἀγαπᾶτε, εἰς ὃν ἄρτι
μὴ ὁρῶντες, πιστεύοντες δὲ, ἀγαλλιᾶσθε χα-
9 ρᾷ ἀνεκλαλήτῳ καὶ δεδοξασμένῃ· Κομι-
ζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως ὑμῶν, σωτη-
10 ρίαν ψυχῶν· Περὶ ἧς σωτηρίας ἐξεζήτησαν
καὶ ἐξηρεύνησαν προφῆται οἱ περὶ τῆς εἰς ὑ-
11 μᾶς χάριτος προφητεύσαντες· Ἐρευνῶντες
εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς
Πνεῦμα Χριστοῦ, προμαρτυρόμενον τὰ εἰς
Χριστὸν παθήματα, καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας·
12 Οἷς ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς, ἡμῖν δὲ
διηκόνουν αὐτὰ, ἃ νῦν ἀνηγγέλη ὑμῖν διὰ τῶν
εὐαγγελισαμένων ὑμᾶς ἐν Πνεύματι ἁγίῳ
ἀποσταλέντι ἀπ' οὐρανοῦ, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦ-
13 σιν ἄγγελοι παρακύψαι. Διὸ ἀναζωσά-
μενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν, νή-
φοντες, τελείως ἐλπίσατε ἐπὶ τὴν φερο-
μένην ὑμῖν χάριν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ
Χρι-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Χριστοῦ. Ὡς τέκνα ὑπακοῆς, μὴ συσχη- 14
ματιζόμενοι ταῖς πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ
ὑμῶν ἐπιθυμίαις· Ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα 15
ὑμᾶς ἅγιον, καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀνα-
στροφῇ γενήθητε. Διότι γέγραπται· Ἅγιοι 16
γένεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι. Καὶ εἰ πατέ- 17
ρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ἀπροσωπολήπτως κρί-
νοντα κατὰ τὸ ἑκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς
παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε· Εἰ- 18
δότες ὅτι οὐ φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ
ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀνα-
στροφῆς πατροπαραδότου· Ἀλλὰ τιμίῳ 19
αἵματι ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου Χρι-
στοῦ· Προεγνωσμένου μὲν πρὸ καταβολῆς 20
κόσμου, φανερωθέντος δὲ ἐπ' ἐσχάτων τῶν
χρόνων δι' ὑμᾶς, Τοὺς δι' αὐτοῦ πιστεύον- 21
τας εἰς Θεὸν τὸν ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν,
καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα, ὥστε τὴν πίστιν ὑμῶν
καὶ ἐλπίδα εἶναι εἰς Θεόν. Τὰς ψυχὰς ὑ- 22
μῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀλη-
θείας διὰ Πνεύματος, εἰς φιλαδελφίαν
ἀνυπόκριτον, ἐκ καθαρᾶς καρδίας ἀλ-
λήλους ἀγαπήσατε ἐκτενῶς· Ἀναγεγεν- 23
νημένοι οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς, ἀλλὰ
ἀφθάρτου, διὰ λόγου ζῶντος Θεοῦ καὶ
μένοντος εἰς τὸν αἰῶνα. Διότι πᾶσα σὰρξ 24

ὡς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς
ἄνθος χόρτου. ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ
5 ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσε· Τὸ δὲ ῥῆμα Κυρίου
μένει εἰς τὸν αἰῶνα· τοῦτο δέ ἐστι τὸ ῥῆμα τὸ
εὐαγγελισθὲν εἰς ὑμᾶς.

β΄. 2.

1 Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν κακίαν καὶ πάν-
τα δόλον καὶ ὑποκρίσεις καὶ φθόνους καὶ πά-
2 σας καταλαλιάς, Ὡς ἀρτιγέννητα βρέ-
φη, τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα ἐπιποθή-
3 σατε, ἵνα ἐν αὐτῷ αὐξηθῆτε· Εἴπερ ἐγεύ-
4 σασθε ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος· Πρὸς ὃν προσ-
ερχόμενοι, λίθον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν
ἀποδεδοκιμασμένον, παρὰ δὲ Θεῷ ἐκ-
5 λεκτὸν, ἔντιμον· Καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶν-
τες οἰκοδομεῖσθε, οἶκος πνευματικὸς,
ἱεράτευμα ἅγιον, ἀνενέγκαι πνευματι-
κὰς θυσίας, εὐπροσδέκτους τῷ Θεῷ διὰ
6 Ἰησοῦ Χριστοῦ. Διὸ καὶ περιέχει ἐν τῇ γρα-
φῇ· Ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιὼν λίθον ἀκρογω-
νιαῖον, ἐκλεκτὸν, ἔντιμον· καὶ ὁ πιστεύων
7 ἐπ᾽ αὐτῷ, οὐ μὴ καταισχυνθῇ. Ὑμῖν οὖν
ἡ τιμὴ τοῖς πιστεύουσιν· ἀπειθοῦσι δὲ, λίθον
ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος
ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας, καὶ λίθος
προσκόμματος, καὶ πέτρα σκανδάλου·

Οἳ

Οἱ προσκόπτουσι τῷ λόγῳ, ἀπειθοῦντες, 8
εἰς ὃ καὶ ἐτέθησαν. Ὑμεῖς δὲ, γένος ἐκλεκ- 9
τὸν, βασίλειον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον,
λαὸς εἰς περιποίησιν· ὅπως τὰς ἀρετὰς ἐξ-
αγγείλητε τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαντος
εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς. Οἵ ποτε οὐ 10
λαὸς, νῦν δὲ λαὸς Θεοῦ· οἱ οὐκ ἠλεημένοι,
νῦν δὲ ἐλεηθέντες. Ἀγαπητοὶ, παρακα- 11
λῶ ὡς παροίκους καὶ παρεπιδήμους, ἀπέ-
χεσθαι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες στρα-
τεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς· Τὴν ἀναστροφὴν ὑ- 12
μῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἔχοντες καλήν· ἵνα ἐν ᾧ
καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, ἐκ
τῶν καλῶν ἔργων ἐποπτεύσαντες, δοξάσω-
σι τὸν Θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς. Ὑποτά- 13
γητε οὖν πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν
Κύριον· εἴτε βασιλεῖ, ὡς ὑπερέχοντι· Εἴ 14
τε ἡγεμόσιν, ὡς δι' αὐτοῦ πεμπομένοις εἰς
ἐκδίκησιν μὲν κακοποιῶν, ἔπαινον δὲ ἀ-
γαθοποιῶν· Ὅτι οὕτως ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ 15
Θεοῦ, ἀγαθοποιοῦντας φιμοῦν τὴν τῶν ἀ-
φρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν· Ὡς ἐλεύ- 16
θεροι, καὶ μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς
κακίας τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ὡς δοῦλοι
Θεοῦ. Πάντας τιμήσατε· τὴν ἀδελφότητα 17
ἀγαπᾶτε. τὸν Θεὸν φοβεῖσθε· τὸν βασι-

λέα

λέα τιμᾶτε. Οἱ οἰκέται, ὑποτασσόμενοι
ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς δεσπόταις, οὐ μόνον
τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς
19 σκολιοῖς. Τοῦτο γὰρ χάρις, εἰ διὰ συνεί-
δησιν Θεοῦ ὑποφέρει τις λύπας, πάσχων
20 ἀδίκως. Ποῖον γὰρ κλέος, εἰ ἁμαρτάνοντες
καὶ κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε; ἀλλ' εἰ ἀ-
γαθοποιοῦντες καὶ πάσχοντες ὑπομενεῖτε,
21 τοῦτο χάρις παρὰ Θεῷ. Εἰς τοῦτο γὰρ ἐ-
κλήθητε, ὅτι καὶ Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ὑ-
μῶν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμὸν,
ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ·
22 Ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη
23 δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ· Ὃς λοιδορού-
μενος οὐκ ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠ-
πείλει· παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως·
24 Ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν
ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον· ἵνα ταῖς
ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι, τῇ δικαιοσύνῃ
25 ζήσωμεν· οὗ τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἰάθητε. Ἦτε
γὰρ ὡς πρόβατα πλανώμενα· ἀλλ' ἐπ-
εστράφητε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ ἐπίσκοπον
τῶν ψυχῶν ὑμῶν.

γ'. 3.

1 Ὁμοίως αἱ γυναῖκες, ὑποτασσόμεναι
τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα καὶ εἴ τινες ἀπειθοῦ-
σι τῷ

σι τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἀνα-
στροφῆς ἄνευ λόγου κερδηθήσωνται· Ἐπ- 2
οπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἁγνὴν ἀναστρο-
φὴν ὑμῶν. Ὧν ἔστω οὐχ ὁ ἔξωθεν ἐμπλο- 3
κῆς τριχῶν, καὶ περιθέσεως χρυσίων, ἢ ἐν-
δύσεως ἱματίων κόσμος· Ἀλλ' ὁ κρυ- 4
πτὸς τῆς καρδίας ἄνθρωπος, ἐν τῷ ἀ-
φθάρτῳ τοῦ πραέος καὶ ἡσυχίου πνεύμα-
τος, ὅ ἐστιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πολυτελές.
Οὕτω γάρ ποτε καὶ αἱ ἅγιαι γυναῖκες αἱ 5
ἐλπίζουσαι ἐπὶ τὸν Θεὸν, ἐκόσμουν ἑαυ-
τὰς, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν·
Ὡς Σάῤῥα ὑπήκουσε τῷ Ἀβραὰμ, κύ- 6
ριον αὐτὸν καλοῦσα, ἧς ἐγενήθητε τέκνα,
ἀγαθοποιοῦσαι, καὶ μὴ φοβούμεναι μηδε-
μίαν πτόησιν. Οἱ ἄνδρες ὁμοίως, συνοι- 7
κοῦντες κατὰ γνῶσιν, ὡς ἀσθενεστέρῳ σκεύει
τῷ γυναικείῳ ἀπονέμοντες τιμὴν, ὡς καὶ
συγκληρονόμοι χάριτος ζωῆς, εἰς τὸ μὴ
ἐκκόπτεσθαι τὰς προσευχὰς ὑμῶν. Τὸ 8
δὲ τέλος, πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς,
φιλάδελφοι, εὔσπλαγχνοι, φιλόφρονες·
Μὴ ἀποδιδόντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ, ἢ λοι- 9
δορίαν ἀντὶ λοιδορίας· τοὐναντίον δὲ, εὐ-
λογοῦντες· εἰδότες ὅτι εἰς τοῦτο ἐκλήθητε,
ἵνα εὐλογίαν κληρονομήσητε. Ὁ γὰρ θέλων 10
ζωὴν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ζωὴν ἀγαπᾶν, καὶ ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθὰς,
παυσάτω τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ ἀπὸ κα-
κοῦ, καὶ χείλη αὐτοῦ τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον.
11 Ἐκκλινάτω ἀπὸ κακοῦ, καὶ ποιησάτω ἀ-
γαθόν· ζητησάτω εἰρήνην, καὶ διωξάτω
12 αὐτήν. Ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ δι-
καίους, καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν·
πρόσωπον δὲ Κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακά.
13 Καὶ τίς ὁ κακώσων ὑμᾶς, ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ μι-
14 μηταὶ γένησθε; Ἀλλ' εἰ καὶ πάσχοιτε διὰ
δικαιοσύνην, μακάριοι· τὸν δὲ φόβον αὐ-
15 τῶν μὴ φοβηθῆτε, μηδὲ ταραχθῆτε. Κύ-
ριον δὲ τὸν Θεὸν ἁγιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις
ὑμῶν. ἕτοιμοι δὲ ἀεὶ πρὸς ἀπολογίαν παν-
τὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν
16 ἐλπίδος, μετὰ πραΰτητος καὶ φόβου· Συν-
είδησιν ἔχοντες ἀγαθήν· ἵνα ἐν ᾧ κατα-
λαλῶσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, καταισχυν-
θῶσιν οἱ ἐπηρεάζοντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν
17 ἐν Χριστῷ ἀναστροφήν. Κρεῖττον γὰρ ἀγαθο-
ποιοῦντας, εἰ θέλει τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, πά-
18 σχειν, ἢ κακοποιοῦντας. Ὅτι καὶ Χριστὸς ἅ-
παξ περὶ ἁμαρτιῶν ἔπαθε, δίκαιος ὑπὲρ
ἀδίκων· ἵνα ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ Θεῷ,
θανατωθεὶς μὲν σαρκὶ, ζωοποιηθεὶς δὲ τῷ
19 Πνεύματι· Ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύ-

μασι

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

πορευθεὶς ἐκήρυξεν, Ἀπειθήσασί ποτε, 20
ὅτε ἅπαξ ἐξεδέχετο ἡ τοῦ Θεοῦ μακροθυ-
μία ἐν ἡμέραις Νῶε, κατασκευαζομέ-
νης κιβωτοῦ, εἰς ἣν ὀλίγαι (τουτέστιν ὀκτὼ)
ψυχαὶ διεσώθησαν δι᾽ ὕδατος. Ὧ καὶ ἡ- 21
μᾶς ἀντίτυπον νῦν σώζει βάπτισμα, (οὐ
σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου, ἀλλὰ συνειδήσεως
ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς Θεὸν) δι᾽ ἀναστά-
σεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, Ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ 22
Θεοῦ, πορευθεὶς εἰς οὐρανὸν, ὑποταγέν-
των αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξουσιῶν καὶ δυ-
νάμεων.

δ΄. 4.

Χριστοῦ οὖν παθόντος ὑπὲρ ἡμῶν 1
σαρκὶ, καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὁπλί-
σασθε, ὅτι ὁ παθὼν ἐν σαρκὶ, πέπαυται
ἁμαρτίας, Εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπι- 2
θυμίαις, ἀλλὰ θελήματι Θεοῦ τὸν ἐπίλοι-
πον ἐν σαρκὶ βιῶσαι χρόνον. Ἀρκετὸς γὰρ 3
ἡμῖν ὁ παρεληλυθὼς χρόνος τοῦ βίου τὸ θέ-
λημα τῶν ἐθνῶν κατεργάσασθαι, πεπο-
ρευμένους ἐν ἀσελγείαις, ἐπιθυμίαις, οἰ-
νοφλυγίαις, κώμοις, πότοις, καὶ ἀθεμί-
τοις εἰδωλολατρείαις· Ἐν ᾧ ξενίζονται, 4
μὴ συντρεχόντων ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν τῆς
ἀσωτίας ἀνάχυσιν, βλασφημοῦντες· Οἳ 5
ἀπο-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἀποδώσουσι λόγον τῷ ἑτοίμως ἔχοντι κρῖ-
6 ναι ζῶντας καὶ νεκρούς. Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νε-
κροῖς εὐηγγελίσθη, ἵνα κριθῶσι μὲν κατὰ
ἀνθρώπους σαρκί, ζῶσι δὲ κατὰ Θεὸν πνεύ-
7 ματι. Πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικε. σω-
φρονήσατε οὖν καὶ νήψατε εἰς τὰς προσ-
8 ευχάς. Πρὸ πάντων δὲ τὴν εἰς ἑαυτοὺς
ἀγάπην ἐκτενῆ ἔχοντες· ὅτι ἡ ἀγάπη καλύ-
9 ψει πλῆθος ἁμαρτιῶν. Φιλόξενοι εἰς ἀλ-
10 λήλους, ἄνευ γογγυσμῶν. Ἕκαστος καθὼς
ἔλαβε χάρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ δια-
κονοῦντες, ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ποικίλης
11 χάριτος Θεοῦ. Εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια
Θεοῦ· εἴ τις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος ἧς χορ-
ηγεῖ ὁ Θεός· ἵνα ἐν πᾶσι δοξάζηται ὁ
Θεὸς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἐστιν ἡ δόξα
καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
12 ἀμήν. Ἀγαπητοί, μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑ-
μῖν πυρώσει πρὸς πειρασμὸν ὑμῖν γινομέ-
13 νῃ, ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνοντος· Ἀλλὰ
καθὼς κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ Χριστοῦ παθή-
μασι, χαίρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει
τῆς δόξης αὐτοῦ χαρῆτε ἀγαλλιώμενοι.
14 Εἰ ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνόματι Χριστοῦ, μακά-
ριοι· ὅτι τὸ τῆς δόξης καὶ τὸ τοῦ Θεοῦ Πνεῦ-
μα ἐφ' ὑμᾶς ἀναπαύεται· κατὰ μὲν αὐ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τοὺς βλασφημεῖται, κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζε-
ται. Μὴ γάρ τις ὑμῶν πασχέτω ὡς φο- 15
νεὺς, ἢ κλέπτης, ἢ κακοποιὸς, ἢ ὡς ἀλλο-
τριοεπίσκοπος· Εἰ δὲ ὡς Χριστιανὸς, μὴ 16
αἰσχυνέσθω, δοξαζέτω δὲ τὸν Θεὸν ἐν τῷ
μέρει τούτῳ. Ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ ἄρξασθαι τὸ 17
κρῖμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ. εἰ δὲ πρῶτον
ἀφ' ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ
τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίῳ; Καὶ εἰ ὁ δίκαιος μό- 18
λις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ
φανεῖται; Ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέ- 19
λημα τοῦ Θεοῦ, ὡς πιστῷ κτίστῃ παρατι-
θέσθωσαν τὰς ψυχὰς ἑαυτῶν ἐν ἀγα-
θοποιΐᾳ.

ε'. 5.

Πρεσβυτέρους τοὺς ἐν ὑμῖν παρακαλῶ 1
ὁ συμπρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ Χρι-
στοῦ παθημάτων, ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκα-
λύπτεσθαι δόξης κοινωνὸς, Ποιμάνατε τὸ 2
ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ Θεοῦ, ἐπισκοποῦντες
μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ' ἑκουσίως· μηδὲ αἰ-
σχροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως· Μηδ' ὡς 3
κατακυριεύοντες τῶν κλήρων, ἀλλὰ τύποι
γινόμενοι τοῦ ποιμνίου. Καὶ φανερωθέντος 4
τοῦ ἀρχιποιμένος, κομιεῖσθε τὸν ἀμαράν-
τινον τῆς δόξης στέφανον. Ὁμοίως νεώτεροι 5
ὑπο-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὑποτάγητε πρεσβυτέροις· πάντες δὲ ἀλλή-
λοις ὑποτασσόμενοι, τὴν ταπεινοφροσύ-
νην ἐγκομβώσασθε, ὅτι ὁ Θεὸς ὑπερηφά-
νοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χά-
6 ριν. Ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ τὴν κραταιὰν
χεῖρα τοῦ Θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν καιρῷ·
7 Πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν ἐπιῤῥίψαν-
τες ἐπ᾽ αὐτὸν, ὅτι αὐτῷ μέλει περὶ ὑμῶν.
8 Νήψατε, γρηγορήσατε, ὅτι ὁ ἀντίδικος
ὑμῶν διάβολος, ὡς λέων ὠρυόμενος,
9 περιπατεῖ, ζητῶν τινα καταπίῃ. Ὧ ἀντί-
στητε στερεοὶ τῇ πίστει, εἰδότες τὰ αὐτὰ τῶν
παθημάτων τῇ ἐν κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφό-
10 τητι ἐπιτελεῖσθαι. Ὁ δὲ Θεὸς πάσης χά-
ριτος, ὁ καλέσας ἡμᾶς εἰς τὴν αἰώνιον
αὐτοῦ δόξαν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὀλίγον πα-
θόντας, αὐτὸς καταρτίσαι ὑμᾶς, στηρίξαι,
11 σθενώσαι, θεμελιώσαι. Αὐτῷ ἡ δόξα, καὶ τὸ
κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀ-
12 μήν. Διὰ Σιλουανοῦ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ ἀδελ-
φοῦ (ὡς λογίζομαι) δι᾽ ὀλίγων ἔγραψα,
παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυρῶν ταύτην
εἶναι ἀληθῆ χάριν τοῦ Θεοῦ εἰς ἣν ἑστήκα-
13 τε. Ἀσπάζεται ὑμᾶς ἡ ἐν Βαβυλῶνι
14 συνεκλεκτὴ, καὶ Μάρκος ὁ υἱός μου. Ἀσπά-
σασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Εἰρήνη ὑμῖν πᾶσι τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
ἀμήν.

ΠΕΤΡΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟ-
λου ἐπιστολὴ καθολικὴ δευτέρα.

Κεφ. α'. I.

ΣΥΜΕΩΝ Πέτρος, δοῦλος καὶ 1
ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῖς ἰσό-
τιμον ἡμῖν λαχοῦσι πίστιν ἐν δικαιο-
σύνῃ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ· Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυν- 2
θείη ἐν ἐπιγνώσει τοῦ Θεοῦ, καὶ Ἰησοῦ τοῦ Κυ-
ρίου ἡμῶν. Ὡς πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυ- 3
νάμεως αὐτοῦ τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν
δεδωρημένης, διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ καλέ-
σαντος ἡμᾶς διὰ δόξης καὶ ἀρετῆς· Δι' ὧν 4
τὰ μέγιστα ἡμῖν καὶ τίμια ἐπαγγέλματα
δεδώρηται, ἵνα διὰ τούτων γένησθε θείας
κοινωνοὶ φύσεως, ἀποφυγόντες τῆς ἐν κό-
σμῳ ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς. Καὶ αὐτὸ τοῦ- 5
το δὲ σπουδὴν πᾶσαν παρεισενέγκαντες,
ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρε-
τὴν, ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν, Ἐν δὲ τῇ 6
γνώσει τὴν ἐγκράτειαν, ἐν δὲ τῇ ἐγκρα-
τείᾳ τὴν ὑπομονὴν, ἐν δὲ τῇ ὑπομονῇ
τὴν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

7 τὴν εὐσέβειαν, Ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλ-
αδελφίαν, ἐν δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν
8 ἀγάπην. Ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπάρχοντα, καὶ
πλεονάζοντα, οὐκ ἀργοὺς οὐδὲ ἀκάρπους
καθίστησιν εἰς τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
9 Χριστοῦ ἐπίγνωσιν. ᾯ γὰρ μὴ πάρεστι ταῦ-
τα, τυφλός ἐστι, μυωπάζων, λήθην λαβὼν
τοῦ καθαρισμοῦ τῶν πάλαι αὐτοῦ ἁμαρτιῶν.
10 Διὸ μᾶλλον, ἀδελφοί, σπουδάσατε βε-
βαίαν ὑμῶν τὴν κλῆσιν καὶ ἐκλογὴν ποιεῖ-
σθαι· ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ πταίσητέ
11 ποτε. Οὕτω γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθή-
σεται ὑμῖν ἡ εἴσοδος εἰς τὴν αἰώνιον βα-
σιλείαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ
12 Χριστοῦ. Διὸ οὐκ ἀμελήσω ὑμᾶς ἀεὶ ὑπο-
μιμνήσκειν περὶ τούτων, καίπερ εἰδότας,
καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ παρούσῃ ἀληθείᾳ.
13 Δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι, ἐφ᾽ ὅσον εἰμὶ ἐν τούτῳ
τῷ σκηνώματι, διεγείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπο-
14 μνήσει· Εἰδὼς ὅτι ταχινή ἐστιν ἡ ἀπόθεσις
τοῦ σκηνώματός μου, καθὼς καὶ ὁ Κύριος
15 ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδήλωσέ μοι. Σπου-
δάσω δὲ καὶ ἑκάστοτε ἔχειν ὑμᾶς μετὰ τὴν
ἐμὴν ἔξοδον, τὴν τούτων μνήμην ποιεῖ-
16 σθαι. Οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξ-
ακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δύναμιν καὶ
παρουσίαν, ἀλλ' ἐπόπται γενηθέντες τῆς
ἐκείνου μεγαλειότητος. Λαβὼν γὰρ παρὰ 17
Θεοῦ πατρὸς τιμὴν καὶ δόξαν, φωνῆς ἐν-
εχθείσης αὐτῷ τοιᾶσδε ὑπὸ τῆς μεγαλο-
πρεποῦς δόξης· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀ-
γαπητὸς, εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα. Καὶ ταύ- 18
την τὴν φωνὴν ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρα-
νοῦ ἐνεχθεῖσαν, σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τῷ ὄρει
τῷ ἁγίῳ. Καὶ ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προ- 19
φητικὸν λόγον, ᾧ καλῶς ποιεῖτε προσ-
έχοντες, ὡς λύχνῳ φαίνοντι ἐν αὐχμηρῷ
τόπῳ, ἕως οὗ ἡμέρα διαυγάσῃ, καὶ φωσφό-
ρος ἀνατείλῃ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν.
Τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι πᾶσα προ- 20
φητεία γραφῆς, ἰδίας ἐπιλύσεως οὐ γί-
νεται. Οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη 21
ποτὲ προφητεία, ἀλλ' ὑπὸ Πνεύματος
ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν οἱ ἅγιοι Θεοῦ
ἄνθρωποι.

β'. 2.

Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφῆται ἐν τῷ 1
λαῷ, ὡς καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδά-
σκαλοι, οἵτινες παρεισάξουσιν αἱρέσεις ἀπ-
ωλείας, καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς δεσπό-
την ἀρνούμενοι, ἐπάγοντες ἑαυτοῖς ταχι-
νὴν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

2 νὴν ἀπώλειαν. Καὶ πολλοὶ ἐξακολουθήσου-
σιν αὐτῶν ταῖς ἀπωλείαις, δι' οὓς ἡ ὁδὸς
3 τῆς ἀληθείας βλασφημηθήσεται. Καὶ ἐν
πλεονεξίᾳ πλαστοῖς λόγοις ὑμᾶς ἐμπο-
ρεύσονται· οἷς τὸ κρῖμα ἔκπαλαι οὐκ ἀρ-
4 γεῖ, καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ νυστάζει. Εἰ γὰρ
ὁ Θεὸς ἀγγέλων ἁμαρτησάντων οὐκ ἐφεί-
σατο, ἀλλὰ σειραῖς ζόφου ταρταρώσας,
5 παρέδωκεν εἰς κρίσιν τετηρημένους· Καὶ
ἀρχαίου κόσμου οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' ὄγδοον
Νῶε δικαιοσύνης κήρυκα ἐφύλαξε, κατα-
6 κλυσμὸν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας· Καὶ
πόλεις Σοδόμων καὶ Γομόῤῥας τεφρώσας
καταστροφῇ κατέκρινεν, ὑπόδειγμα μελ-
7 λόντων ἀσεβεῖν τεθεικώς· Καὶ δίκαιον
Λὼτ καταπονούμενον ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων
8 ἐν ἀσελγείᾳ ἀναστροφῆς ἐῤῥύσατο. (Βλέμ-
ματι γὰρ καὶ ἀκοῇ ὁ δίκαιος, ἐγκατοικῶν ἐν
αὐτοῖς, ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ψυχὴν δικαίαν
9 ἀνόμοις ἔργοις ἐβασάνιζεν) Οἶδε Κύριος
εὐσεβεῖς ἐκ πειρασμοῦ ῥύεσθαι, ἀδίκους δὲ
εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν·
10 Μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω σαρκὸς ἐν ἐπιθυ-
μίᾳ μιασμοῦ πορευομένους, καὶ κυριότη-
τος καταφρονοῦντας· τολμηταὶ, αὐθά-
δεις, δόξας οὐ τρέμουσι βλασφημοῦντες·

Ὅπου ἄγγελοι ἰσχύϊ καὶ δυνάμει μείζονες 11
ὄντες, οὐ φέρουσι κατ' αὐτῶν παρὰ Κυ-
ρίῳ βλάσφημον κρίσιν. Οὗτοι δὲ, ὡς 12
ἄλογα ζῶα φυσικὰ, γεγεννημένα εἰς ἅ-
λωσιν καὶ φθορὰν, ἐν οἷς ἀγνοοῦσι βλασ-
φημοῦντες, ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν κατα-
φθαρήσονται· Κομιούμενοι μισθὸν ἀδι- 13
κίας, ἡδονὴν ἡγούμενοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυ-
φήν, σπῖλοι καὶ μῶμοι, ἐντρυφῶντες ἐν
ταῖς ἀπάταις αὐτῶν, συνευωχούμενοι
ὑμῖν, Ὀφθαλμοὺς ἔχοντες μεστοὺς μοιχα- 14
λίδος, καὶ ἀκαταπαύστους ἁμαρτίας, δε-
λεάζοντες ψυχὰς ἀστηρίκτους, καρδίαν
γεγυμνασμένην πλεονεξίαις ἔχοντες, κατ-
άρας τέκνα· Καταλιπόντες τὴν εὐθεῖαν 15
ὁδὸν, ἐπλανήθησαν, ἐξακολουθήσαντες τῇ
ὁδῷ τοῦ Βαλαὰμ τοῦ Βοσὸρ, ὃς μισθὸν ἀ-
δικίας ἠγάπησεν· Ἔλεγξιν δὲ ἔσχεν ἰδίας 16
παρανομίας· ὑποζύγιον ἄφωνον, ἐν ἀν-
θρώπου φωνῇ φθεγξάμενον, ἐκώλυσε τὴν τοῦ
προφήτου παραφρονίαν. Οὗτοί εἰσι πη- 17
γαὶ ἄνυδροι, νεφέλαι ὑπὸ λαίλαπος ἐ-
λαυνόμεναι, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς αἰῶ-
να τετήρηται. Ὑπέρογκα γὰρ ματαιότητος 18
φθεγγόμενοι δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις
σαρκὸς, ἐν ἀσελγείαις, τοὺς ὄντως ἀποφυ-
γόντας

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

19 γόντας τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφομένους. Ἐ-
λευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ
δοῦλοι ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς· ᾧ γάρ τις ἥτ-
20 τηται, τούτῳ καὶ δεδούλωται. Εἰ γὰρ ἀποφυγόν-
τες τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν ἐπιγνώ-
σει τοῦ Κυρίου καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ,
τούτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέντες ἡττῶνται,
γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χείρονα τῶν πρώ-
21 των. Κρεῖττον γὰρ ἦν αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέ-
ναι τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης, ἢ ἐπιγνοῦσιν
ἐπιστρέψαι ἐκ τῆς παραδοθείσης αὐτοῖς
22 ἁγίας ἐντολῆς. Συμβέβηκε δὲ αὐτοῖς τὸ τῆς
ἀληθοῦς παροιμίας· Κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ
τὸ ἴδιον ἐξέραμα· καί· Ὗς λουσαμένη, εἰς
κύλισμα βορβόρου.

γ΄. 3.

1 Ταύτην ἤδη, ἀγαπητοί, δευτέραν ὑμῖν
γράφω ἐπιστολήν, ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν
ἐν ὑπομνήσει τὴν εἰλικρινῆ διάνοιαν·
2 Μνησθῆναι τῶν προειρημένων ῥημάτων
ὑπὸ τῶν ἁγίων προφητῶν, καὶ τῆς τῶν ἀπο-
στόλων ἡμῶν ἐντολῆς, τοῦ Κυρίου καὶ σω-
3 τῆρος· Τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι
ἐλεύσονται ἐπ᾽ ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν ἐμ-
παῖκται, κατὰ τὰς ἰδίας αὐτῶν ἐπιθυμίας
4 πορευόμενοι· Καὶ λέγοντες· Ποῦ ἐστιν ἡ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐπαγγελία τῆς παρουσίας αὐτοῦ; ἀφ' ἧς γὰρ
οἱ πατέρες ἐκοιμήθησαν, πάντα οὕτω
διαμένει ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως. Λανθάνει γὰρ 5
αὐτοὺς τοῦτο θέλοντας, ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν ἔκ-
παλαι, καὶ γῆ ἐξ ὕδατος καὶ δι' ὕδατος
συνεστῶσα, τῷ τοῦ Θεοῦ λόγῳ· Δι' ὧν ὁ τό- 6
τε κόσμος ὕδατι κατακλυσθεὶς ἀπώλε-
το. Οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ τῷ αὐτῷ λό- 7
γῳ τεθησαυρισμένοι εἰσὶ, πυρὶ τηρούμε-
νοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ ἀπωλείας τῶν
ἀσεβῶν ἀνθρώπων· Ἓν δὲ τοῦτο μὴ λανθα- 8
νέτω ὑμᾶς, ἀγαπητοὶ, ὅτι μία ἡμέρα
παρὰ Κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη, καὶ χίλια ἔτη
ὡς ἡμέρα μία. Οὐ βραδύνει ὁ Κύριος 9
τῆς ἐπαγγελίας, (ὥς τινες βραδυτῆτα ἡ-
γοῦνται) ἀλλὰ μακροθυμεῖ εἰς ἡμᾶς, μὴ
βουλόμενός τινας ἀπολέσθαι, ἀλλὰ πάν-
τας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι. Ἥξει δὲ ἡ ἡμέ- 10
ρα Κυρίου ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ, ἐν ᾗ οἱ
οὐρανοὶ ῥοιζηδὸν παρελεύσονται, στοιχεῖα
δὲ καυσούμενα λυθήσονται, καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν
αὐτῇ ἔργα κατακαήσεται. Τούτων οὖν πάν- 11
των λυομένων, ποταποὺς δεῖ ὑπάρχειν ὑ-
μᾶς ἐν ἁγίαις ἀναστροφαῖς καὶ εὐσεβείαις·
Προσδοκῶντας καὶ σπεύδοντας τὴν παρ- 12
ουσίαν τῆς τοῦ Θεοῦ ἡμέρας, δι' ἣν οὐρανοὶ πυ-
ρούμε-

ρούμενοι λυθήσονται, καὶ στοιχεῖα καυσού-
13 μενα τήκεται; Καινοὺς δὲ οὐρανοὺς καὶ γῆν
καινὴν κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδο-
14 κῶμεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ. Διό,
ἀγαπητοί, ταῦτα προσδοκῶντες, σπου-
δάσατε ἄσπιλοι καὶ ἀμώμητοι αὐτῷ εὑρε-
15 θῆναι ἐν εἰρήνῃ· Καὶ τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν
μακροθυμίαν, σωτηρίαν ἡγεῖσθε· καθὼς
καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς Παῦλος
κατὰ τὴν αὐτῷ δοθεῖσαν σοφίαν ἔγραψεν
16 ὑμῖν, Ὡς καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἐπιστολαῖς,
λαλῶν ἐν αὐταῖς περὶ τούτων, ἐν οἷς ἐστι
δυσνόητά τινα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρι-
κτοι στρεβλοῦσιν, ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γρα-
φάς, πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν.
17 Ὑμεῖς οὖν, ἀγαπητοί, προγινώσκοντες,
φυλάσσεσθε, ἵνα μὴ τῇ τῶν ἀθέσμων πλά-
νῃ συναπαχθέντες, ἐκπέσητε τοῦ ἰδίου στη-
18 ριγμοῦ. Αὐξάνετε δὲ ἐν χάριτι καὶ γνώσει
τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ. αὐτῷ ἡ δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν
αἰῶνος. Ἀμήν.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟ-
στόλου ἐπιστολὴ καθολικὴ πρώτη.

Κεφ. α΄. 1.

Ὃ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, ὃ ἀκηκόαμεν, ὃ 1
ἑωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡ-
μῶν, ὃ ἐθεασάμεθα, καὶ αἱ χεῖρες
ἡμῶν ἐψηλάφησαν περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς.
(Καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη, καὶ ἑωράκαμεν, 2
καὶ μαρτυροῦμεν, καὶ ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν τὴν
ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἥτις ἦν πρὸς τὸν πα-
τέρα, καὶ ἐφανερώθη ἡμῖν) Ὃ ἑωράκα- 3
μεν καὶ ἀκηκόαμεν, ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν,
ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν ἔχητε μεθ' ἡμῶν·
καὶ ἡ κοινωνία δὲ ἡ ἡμετέρα μετὰ τοῦ πατρὸς
καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ 4
ταῦτα γράφομεν ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν
ᾖ πεπληρωμένη. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγγε- 5
λία ἣν ἀκηκόαμεν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἀναγ-
γέλλομεν ὑμῖν, ὅτι ὁ Θεὸς φῶς ἐστι, καὶ σκο-
τία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν οὐδεμία. Ἐὰν εἴπω- 6
μεν ὅτι κοινωνίαν ἔχομεν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν
τῷ σκότει περιπατῶμεν, ψευδόμεθα, καὶ
οὐ ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν· Ἐὰν δὲ ἐν τῷ φω- 7
τὶ περιπατῶμεν, ὡς αὐτός ἐστιν ἐν τῷ φωτὶ,
κοινωνίαν ἔχομεν μετ' ἀλλήλων, καὶ τὸ

αἷμα

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καθαρί-
8 ζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας. Ἐὰν εἴ-
πωμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς
πλανῶμεν, καὶ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν.
9 Ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν,
πιστός ἐστι καὶ δίκαιος, ἵνα ἀφῇ ἡμῖν τὰς
ἁμαρτίας, καὶ καθαρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης
10 ἀδικίας. Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι οὐχ ἡμαρτή-
καμεν, ψεύστην ποιοῦμεν αὐτόν, καὶ ὁ λό-
γος αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν.

β΄. 2.

1 Τεκνία μου, ταῦτα γράφω ὑμῖν, ἵνα μὴ
ἁμάρτητε· καὶ ἐάν τις ἁμάρτῃ, παρά-
κλητον ἔχομεν πρὸς τὸν πατέρα, Ἰησοῦν
2 Χριστὸν δίκαιον. Καὶ αὐτὸς ἱλασμός ἐστι
περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν· οὐ περὶ τῶν ἡμε-
τέρων δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κό-
3 σμου. Καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐγνώ-
καμεν αὐτόν, ἐὰν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶ-
4 μεν. Ὁ λέγων, ἔγνωκα αὐτόν, καὶ τὰς ἐν-
τολὰς αὐτοῦ μὴ τηρῶν, ψεύστης ἐστὶ, καὶ ἐν
5 τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν· Ὃς δ᾽ ἂν τηρῇ
αὐτοῦ τὸν λόγον, ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ ἀγά-
πη τοῦ Θεοῦ τετελείωται. ἐν τούτῳ γινώ-
6 σκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ ἐσμεν. Ὁ λέγων ἐν αὐ-
τῷ μένειν, ὀφείλει, καθὼς ἐκεῖνος περι-

ἐπάτη-

ἐπάτησε, καὶ αὐτὸς οὕτως περιπατεῖν.
Ἀδελφοί, οὐκ ἐντολὴν καινὴν γράφω 7
ὑμῖν, ἀλλ' ἐντολὴν παλαιάν, ἣν εἴχετε
ἀπ' ἀρχῆς. ἡ ἐντολὴ ἡ παλαιά ἐστιν ὁ λό-
γος ὃν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς· Πάλιν ἐντο- 8
λὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ὅ ἐστιν ἀληθὲς ἐν
αὐτῷ, καὶ ἐν ὑμῖν· ὅτι ἡ σκοτία παράγε-
ται, καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη φαίνει.
Ὁ λέγων ἐν τῷ φωτὶ εἶναι, καὶ τὸν ἀδελφὸν 9
αὐτοῦ μισῶν, ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν ἕως ἄρτι.
Ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ φω- 10
τὶ μένει, καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν.
Ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῇ σκο- 11
τίᾳ ἐστί, καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ, καὶ οὐκ
οἶδε ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία ἐτύφλωσε
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. Γράφω ὑμῖν, τε- 12
κνία, ὅτι ἀφέωνται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι διὰ
τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Γράφω ὑμῖν, πατέρες, 13
ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. γράφω ὑμῖν,
νεανίσκοι, ὅτι νενικήκατε τὸν πονηρόν. γρά-
φω ὑμῖν, παιδία, ὅτι ἐγνώκατε τὸν πατέ-
ρα. Ἔγραψα ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώ- 14
κατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. ἔγραψα ὑμῖν, νεανί-
σκοι, ὅτι ἰσχυροί ἐστε, καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐν
ὑμῖν μένει, καὶ νενικήκατε τὸν πονηρόν. Μὴ 15
ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον, μηδὲ τὰ ἐν τῷ κό-
σμῳ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σμῳ. ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔστιν
16 ἡ ἀγάπη τοῦ πατρὸς ἐν αὐτῷ. Ὅτι πᾶν τὸ
ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς,
καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἡ ἀ-
λαζονεία τοῦ βίου, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ πατρὸς,
17 ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ κόσμου ἐστί. Καὶ ὁ κόσμος
παράγεται, καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν
τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, μένει εἰς τὸν αἰῶνα.
18 Παιδία, ἐσχάτη ὥρα ἐστί· καὶ καθὼς ἠκού-
σατε ὅτι ὁ ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀν-
τίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν· ὅθεν γινώσκο-
19 μεν ὅτι ἐσχάτη ὥρα ἐστίν. Ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθον,
ἀλλ᾽ οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν· εἰ γὰρ ἦσαν ἐξ ἡμῶν,
μεμενήκεισαν ἂν μεθ᾽ ἡμῶν· ἀλλ᾽ ἵνα φα-
20 νερωθῶσιν ὅτι οὐκ εἰσὶ πάντες ἐξ ἡμῶν. Καὶ
ὑμεῖς χρίσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ ἁγίου, καὶ οἴδα-
21 τε πάντα. Οὐκ ἔγραψα ὑμῖν ὅτι οὐκ οἴ-
δατε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ᾽ ὅτι οἴδατε αὐ-
τὴν, καὶ ὅτι πᾶν ψεῦδος ἐκ τῆς ἀληθείας
22 οὐκ ἔστι. Τίς ἐστιν ὁ ψεύστης, εἰ μὴ ὁ ἀρνού-
μενος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ Χριστός; οὗτός
ἐστιν ὁ ἀντίχριστος, ὁ ἀρνούμενος τὸν πατέ-
23 ρα καὶ τὸν υἱόν. Πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱὸν, οὐδὲ
24 τὸν πατέρα ἔχει. Ὑμεῖς οὖν ὃ ἠκούσατε ἀπ᾽
ἀρχῆς, ἐν ὑμῖν μενέτω. ἐὰν ἐν ὑμῖν μεί-
νῃ ὃ ἀπ᾽ ἀρχῆς ἠκούσατε, καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ υἱῷ

καὶ

καὶ ἐν τῷ πατρὶ μενεῖτε. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ 25
ἐπαγγελία, ἣν αὐτὸς ἐπηγγείλατο ἡμῖν, τὴν
ζωὴν τὴν αἰώνιον. Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν 26
περὶ τῶν πλανώντων ὑμᾶς. Καὶ ὑμεῖς τὸ 27
χρίσμα ὃ ἐλάβετε ἀπ' αὐτοῦ, ἐν ὑμῖν μέ-
νει, καὶ οὐ χρείαν ἔχετε ἵνα τις διδάσκῃ ὑ-
μᾶς· ἀλλ' ὡς τὸ αὐτὸ χρίσμα διδάσκει ὑ-
μᾶς περὶ πάντων, καὶ ἀληθές ἐστι, καὶ οὐκ ἔστι
ψεῦδος· καὶ καθὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς, με-
νεῖτε ἐν αὐτῷ. Καὶ νῦν, τεκνία, μένετε ἐν 28
αὐτῷ· ἵνα ὅταν φανερωθῇ, ἔχωμεν παῤῥη-
σίαν, καὶ μὴ αἰσχυνθῶμεν ἀπ' αὐτοῦ, ἐν τῇ
παρουσίᾳ αὐτοῦ. Ἐὰν εἰδῆτε ὅτι δίκαιός 29
ἐστι, γινώσκετε ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν δικαιο-
σύνην, ἐξ αὐτοῦ γεγέννηται.

γ'. 3.

Ἴδετε ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ἡμῖν 1
ὁ πατὴρ, ἵνα τέκνα Θεοῦ κληθῶμεν. Διὰ
τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γινώσκει ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἔγνω
αὐτόν. Ἀγαπητοὶ, νῦν τέκνα Θεοῦ ἐσμεν, 2
καὶ οὔπω ἐφανερώθη τί ἐσόμεθα. οἴδαμεν δὲ
ὅτι ἐὰν φανερωθῇ, ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα·
ὅτι ὀψόμεθα αὐτὸν καθώς ἐστι. Καὶ πᾶς ὁ 3
ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύτην ἐπ' αὐτῷ, ἁγνίζει
ἑαυτὸν, καθὼς ἐκεῖνος ἁγνός ἐστι. Πᾶς ὁ ποι- 4
ῶν τὴν ἁμαρτίαν, καὶ τὴν ἀνομίαν ποιεῖ·

καὶ ἡ

5 καὶ ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία. Καὶ οἴδατε
ὅτι ἐκεῖνος ἐφανερώθη, ἵνα τὰς ἁμαρτίας
ἡμῶν ἄρῃ· καὶ ἁμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστι.
6 Πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μένων, οὐχ ἁμαρτάνει· πᾶς
ὁ ἁμαρτάνων, οὐχ ἑώρακεν αὐτὸν, οὐδὲ ἔ-
7 γνωκεν αὐτόν. Τεκνία, μηδεὶς πλανάτω
ὑμᾶς. ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην, δίκαιός
8 ἐστι, καθὼς ἐκεῖνος δίκαιός ἐστιν. Ὁ ποιῶν
τὴν ἁμαρτίαν, ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστίν· ὅτι ἀπ'
ἀρχῆς ὁ διάβολος ἁμαρτάνει. εἰς τοῦτο ἐ-
φανερώθη ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα
9 τοῦ διαβόλου. Πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ
Θεοῦ, ἁμαρτίαν οὐ ποιεῖ, ὅτι σπέρμα αὐτοῦ
ἐν αὐτῷ μένει· καὶ οὐ δύναται ἁμαρτάνειν, ὅτι
10 ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται. Ἐν τούτῳ φανερά
ἐστι τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ δια-
βόλου. πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην, οὐκ
ἔστιν ἐκ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀ-
11 δελφὸν αὐτοῦ· Ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία ἣν
ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλ-
12 λήλους· Οὐ καθὼς Κάϊν ἐκ τοῦ πονηροῦ
ἦν, καὶ ἔσφαξε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. καὶ χά-
ριν τίνος ἔσφαξεν αὐτόν; ὅτι τὰ ἔργα αὐ-
τοῦ πονηρὰ ἦν, τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ,
13 δίκαια. Μὴ θαυμάζετε, ἀδελφοί μου,
14 εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. Ἡμεῖς οἴδαμεν

ὅτι

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὅτι μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν
ζωήν, ὅτι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς· ὁ μὴ
ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν, μένει ἐν τῷ θανάτῳ.
Πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἀνθρωπο- 15
κτόνος ἐστί· καὶ οἴδατε ὅτι πᾶς ἀνθρωπο-
κτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν αὐτῷ μέ-
νουσαν. Ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν ἀγά- 16
πην, ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ ἔθηκε· καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν
ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς τιθέναι. Ὃς δ' ἂν 17
ἔχῃ τὸν βίον τοῦ κόσμου, καὶ θεωρῇ τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ χρείαν ἔχοντα, καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγ-
χνα αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ
Θεοῦ μένει ἐν αὐτῷ; Τεκνία μου, μὴ ἀγα- 18
πῶμεν λόγῳ μηδὲ γλώσσῃ, ἀλλ' ἔργῳ καὶ
ἀληθείᾳ. Καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι 19
ἐκ τῆς ἀληθείας ἐσμὲν, καὶ ἔμπροσθεν αὐ-
τοῦ πείσομεν τὰς καρδίας ἡμῶν. Ὅτι ἐὰν 20
καταγινώσκῃ ἡμῶν ἡ καρδία, ὅτι μείζων
ἐστὶν ὁ Θεὸς τῆς καρδίας ἡμῶν, καὶ γινώσκει
πάντα. Ἀγαπητοί, ἐὰν ἡ καρδία ἡμῶν μὴ 21
καταγινώσκῃ ἡμῶν, παῤῥησίαν ἔχομεν
πρὸς τὸν Θεόν· Καὶ ὃ ἐὰν αἰτῶμεν, λαμ- 22
βάνομεν παρ' αὐτοῦ, ὅτι τὰς ἐντολὰς αὐ-
τοῦ τηροῦμεν, καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ
ποιοῦμεν. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ, 23

ἵνα

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἵνα πιστεύσωμεν τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ
Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους,
4 καθὼς ἔδωκεν ἐντολὴν ἡμῖν. Καὶ ὁ τηρῶν
τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἐν αὐτῷ μένει, καὶ αὐτὸς
ἐν αὐτῷ· καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι μένει
ἐν ἡμῖν, ἐκ τοῦ Πνεύματος οὗ ἡμῖν ἔδωκεν.

δʹ. 4.

1 Ἀγαπητοὶ, μὴ παντὶ πνεύματι πι-
στεύετε, ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ πνεύματα
εἰ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν· ὅτι πολλοὶ ψευδοπρο-
2 φῆται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον. Ἐν
τούτῳ γινώσκετε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ· πᾶν
πνεῦμα ὃ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρ-
3 κὶ ἐληλυθότα, ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστι. Καὶ πᾶν
πνεῦμα ὃ μὴ ὁμολογεῖ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν
ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔστι·
καὶ τοῦτό ἐστι τὸ τοῦ ἀντιχρίστου, ὃ ἀκηκόατε
ὅτι ἔρχεται, καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη.
4 Ὑμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστε, τεκνία, καὶ νενικήκα-
τε αὐτοὺς· ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ ἐν ὑμῖν ἢ ὁ ἐν τῷ
5 κόσμῳ. Αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου εἰσί, διὰ τοῦ-
το ἐκ τοῦ κόσμου λαλοῦσι, καὶ ὁ κόσμος αὐ-
6 τῶν ἀκούει. Ἡμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμεν· ὁ γι-
νώσκων τὸν Θεὸν, ἀκούει ἡμῶν· ὃς οὐκ ἔστιν
ἐκ τοῦ Θεοῦ, οὐκ ἀκούει ἡμῶν. ἐκ τούτου γι-
νώσκομεν τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας καὶ τὸ

πνεῦ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

πνεῦμα τῆς πλάνης. Ἀγαπητοί, ἀγαπῶ- 7
μεν ἀλλήλους, ὅτι ἡ ἀγάπη ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστι·
καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν, ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται,
καὶ γινώσκει τὸν Θεόν. Ὁ μὴ ἀγαπῶν, οὐκ 8
ἔγνω τὸν Θεόν· ὅτι ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν. Ἐν 9
τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐν ἡ-
μῖν, ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέσταλ-
κεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον, ἵνα ζήσωμεν δι'
αὐτοῦ. Ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡ- 10
μεῖς ἠγαπήσαμεν τὸν Θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς
ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἀπέστειλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ
ἱλασμὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. Ἀγα- 11
πητοί, εἰ οὕτως ὁ Θεὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ
ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγαπᾷν. Θεὸν 12
οὐδεὶς πώποτε τεθέαται· ἐὰν ἀγαπῶμεν ἀλ-
λήλους, ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν μένει, καὶ ἡ ἀγάπη
αὐτοῦ τετελειωμένη ἐστὶν ἐν ἡμῖν. Ἐν τούτῳ 13
γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν, καὶ αὐτὸς
ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ δέδω-
κεν ἡμῖν. Καὶ ἡμεῖς τεθεάμεθα, καὶ μαρ- 14
τυροῦμεν ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέσταλκε τὸν υἱὸν σω-
τῆρα τοῦ κόσμου. Ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ὅτι 15
Ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ
μένει, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ Θεῷ. Καὶ ἡμεῖς ἐγνώ- 16
καμεν καὶ πεπιστεύκαμεν τὴν ἀγάπην ἣν
ἔχει ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν. ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστί· καὶ

ὁ μέ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐν τῷ Θεῷ μένει, καὶ
17 ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ. Ἐν τούτῳ τετελείωται ἡ
ἀγάπη μεθ᾽ ἡμῶν, ἵνα παῤῥησίαν ἔχω-
μεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτι καθὼς
ἐκεῖνός ἐστι, καὶ ἡμεῖς ἐσμὲν ἐν τῷ κόσμῳ
18 τούτῳ. Φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ᾽
ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον· ὅτι
ὁ φόβος κόλασιν ἔχει· ὁ δὲ φοβούμενος οὐ
19 τετελείωται ἐν τῇ ἀγάπῃ. Ἡμεῖς ἀγαπῶ-
μεν αὐτὸν, ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἠγάπησεν ἡ-
20 μᾶς. Ἐάν τις εἴπῃ· Ὅτι ἀγαπῶ τὸν Θεὸν,
καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῇ, ψεύστης ἐστίν·
ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὃν ἑώ-
ρακε, τὸν Θεὸν ὃν οὐχ ἑώρακε, πῶς δύνα-
21 ται ἀγαπᾶν; Καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν
ἔχομεν ἀπ᾽ αὐτοῦ, ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν Θεὸν,
ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

ε΄. 5.

1 Πᾶς ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ Χριστὸς,
ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται· καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν
τὸν γεννήσαντα, ἀγαπᾷ καὶ τὸν γεγεννημέ-
2 νον ἐξ αὐτοῦ. Ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἀγα-
πῶμεν τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ, ὅταν τὸν Θεὸν ἀ-
γαπῶμεν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν·
3 Αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἵνα τὰς
ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν· καὶ αἱ ἐντολαὶ
αὐτοῦ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσίν. Ὅτι πᾶν τὸ γε- 4
γεννημένον ἐκ τοῦ Θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον· καὶ
αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ
πίστις ἡμῶν. Τίς ἐστιν ὁ νικῶν τὸν κόσμον, εἰ 5
μὴ ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ;
Οὗτός ἐστιν ὁ ἐλθὼν δι' ὕδατος καὶ αἵμα- 6
τος, Ἰησοῦς ὁ Χριστός· οὐκ ἐν τῷ ὕδατι
μόνον, ἀλλ' ἐν τῷ ὕδατι καὶ τῷ αἵματι· καὶ
τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ μαρτυροῦν, ὅτι τὸ πνεῦμά
ἐστιν ἡ ἀλήθεια. Ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυ- 7
ροῦντες ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ Πατὴρ, ὁ Λόγος, καὶ
τὸ ἅγιον Πνεῦμα· καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἕν εἰσι.
Καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῇ, 8
τὸ Πνεῦμα, καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ τὸ αἷμα· καὶ οἱ
τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσιν. Εἰ τὴν μαρτυρίαν τῶν 9
ἀνθρώπων λαμβάνομεν, ἡ μαρτυρία τοῦ
Θεοῦ μείζων ἐστίν· ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυ-
ρία τοῦ Θεοῦ ἣν μεμαρτύρηκε περὶ τοῦ υἱοῦ
αὐτοῦ. Ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ἔχει 10
τὴν μαρτυρίαν ἐν ἑαυτῷ· ὁ μὴ πιστεύων
τῷ Θεῷ, ψεύστην πεποίηκεν αὐτόν, ὅτι οὐ
πεπίστευκεν εἰς τὴν μαρτυρίαν ἣν με-
μαρτύρηκεν ὁ Θεὸς περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Καὶ 11
αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία, ὅτι ζωὴν αἰώνιον
ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεός· καὶ αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ
υἱῷ αὐτοῦ ἐστιν. Ὁ ἔχων τὸν υἱόν, ἔχει τὴν 12

ζωὴν·

ζωήν· ὁ μὴ ἔχων τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὴν ζωὴν
13 οὐκ ἔχει. Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν τοῖς πι-
στεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ· ἵνα εἰ-
δῆτε ὅτι ζωὴν ἔχετε αἰώνιον, καὶ ἵνα πιστεύη-
14 τε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Καὶ αὕτη
ἐστὶν ἡ παῤῥησία ἣν ἔχομεν πρὸς αὐτὸν, ὅτι
ἐάν τι αἰτώμεθα κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, ἀ-
15 κούει ἡμῶν. Καὶ ἐὰν οἴδαμεν ὅτι ἀκούει ἡ-
μῶν, ὃ ἂν αἰτώμεθα, οἴδαμεν ὅτι ἔχομεν
τὰ αἰτήματα ἃ ᾐτήκαμεν παρ' αὐτοῦ.
16 Ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἁμαρτά-
νοντα ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θάνατον, αἰτήσει,
καὶ δώσει αὐτῷ ζωὴν, τοῖς ἁμαρτάνουσι μὴ
πρὸς θάνατον. ἔστιν ἁμαρτία πρὸς θάνα-
τον· οὐ περὶ ἐκείνης λέγω ἵνα ἐρωτήσῃ.
17 Πᾶσα ἀδικία ἁμαρτία ἐστί· καὶ ἔστιν ἁμαρ-
18 τία οὐ πρὸς θάνατον. Οἴδαμεν ὅτι πᾶς ὁ
γεγεννημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ, οὐχ ἁμαρτάνει·
ἀλλ' ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ Θεοῦ, τηρεῖ ἑαυτὸν,
19 καὶ ὁ πονηρὸς οὐχ ἅπτεται αὐτοῦ. Οἴδαμεν
ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμὲν, καὶ ὁ κόσμος ὅλος
20 ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται. Οἴδαμεν δὲ ὅτι ὁ υἱὸς
τοῦ Θεοῦ ἥκει, καὶ δέδωκεν ἡμῖν διάνοιαν ἵνα
γινώσκωμεν τὸν ἀληθινόν. καί ἐσμεν ἐν τῷ
ἀληθινῷ, ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστῷ·
οὗτός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς Θεὸς, καὶ ἡ ζωὴ αἰώ-
νιος.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

νιος. Τεκνία, φυλάξατε ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν 21
εἰδώλων. ἀμήν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟ-
στόλου ἐπιστολὴ καθολικὴ δευτέρα.

Ὁ Πρεσβύτερος ἐκλεκτῇ κυρίᾳ, 1
καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς, οὓς ἐγὼ ἀ-
γαπῶ ἐν ἀληθείᾳ, καὶ οὐκ ἐγὼ μό-
νος, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐγνωκότες τὴν
ἀλήθειαν· Διὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν μένουσαν 2
ἐν ἡμῖν, καὶ μεθ' ἡμῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα.
Ἔσται μεθ' ὑμῶν χάρις, ἔλεος, εἰρήνη 3
παρὰ Θεοῦ πατρὸς, καὶ παρὰ Κυρίου Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρὸς, ἐν ἀληθείᾳ καὶ
ἀγάπῃ. Ἐχάρην λίαν ὅτι εὕρηκα ἐκ τῶν 4
τέκνων σου περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ, κα-
θὼς ἐντολὴν ἐλάβομεν παρὰ τοῦ πατρός.
Καὶ νῦν ἐρωτῶ σε, κυρία, οὐχ ὡς ἐντο- 5
λὴν γράφων σοι καινὴν, ἀλλὰ ἣν εἴχομεν
ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους. Καὶ 6
αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγάπη, ἵνα περιπατῶμεν κατὰ
τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ. αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ, κα-
θὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἐν αὐτῇ πε-
ριπατῆτε· Ὅτι πολλοὶ πλάνοι εἰσῆλθον 7
εἰς τὸν κόσμον, οἱ μὴ ὁμολογοῦντες Ἰησοῦν

Χρι-

Χριστὸν ἐρχόμενον ἐν σαρκί· οὗτός ἐστιν ὁ
8 πλάνος καὶ ὁ ἀντίχριστος. Βλέπετε ἑαυτοὺς,
ἵνα μὴ ἀπολέσωμεν ἃ εἰργασάμεθα, ἀλ-
9 λὰ μισθὸν πλήρη ἀπολάβωμεν. Πᾶς ὁ
παραβαίνων, καὶ μὴ μένων ἐν τῇ διδαχῇ
τοῦ Χριστοῦ, Θεὸν οὐκ ἔχει· ὁ μένων ἐν τῇ
διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ, οὗτος καὶ τὸν πατέρα καὶ
10 τὸν υἱὸν ἔχει. Εἴ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς, καὶ
ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμ-
βάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν, καὶ χαίρειν αὐτῷ
11 μὴ λέγετε· Ὁ γὰρ λέγων αὐτῷ χαίρειν, κοι-
12 νωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς. Πολ-
λὰ ἔχων ὑμῖν γράφειν, οὐκ ἠβουλήθην διὰ
χάρτου καὶ μέλανος· ἀλλὰ ἐλπίζω ἐλθεῖν
πρὸς ὑμᾶς, καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλῆσαι,
13 ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ᾖ πεπληρωμένη. Ἀσπά-
ζεταί σε τὰ τέκνα τῆς ἀδελφῆς σου τῆς ἐκ-
λεκτῆς. Ἀμήν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟ-
στόλου ἐπιστολὴ καθολικὴ τρίτη.

1 Ὁ Πρεσβύτερος Γαΐῳ τῷ ἀγαπη-
τῷ, ὃν ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ.
2 Ἀγαπητέ, περὶ πάντων εὔχομαί
σε εὐοδοῦσθαι καὶ ὑγιαίνειν, καθὼς εὐο-
3 δοῦταί σου ἡ ψυχή. Ἐχάρην γὰρ λίαν

ἐρχομένων ἀδελφῶν, καὶ μαρτυρούντων σου
τῇ ἀληθείᾳ, καθὼς σὺ ἐν ἀληθείᾳ περι-
πατεῖς. Μειζοτέραν τούτων οὐκ ἔχω χαρὰν, 4
ἵνα ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν ἀληθείᾳ περι-
πατοῦντα. Ἀγαπητὲ, πιστὸν ποιεῖς ὃ ἐὰν ἐρ- 5
γάσῃ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ εἰς τοὺς ξένους,
Οἳ ἐμαρτύρησάν σου τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον 6
ἐκκλησίας· οὓς καλῶς ποιήσεις προπέμ-
ψας ἀξίως τοῦ Θεοῦ. Ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος 7
αὐτοῦ ἐξῆλθον, μηδὲν λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν
ἐθνῶν. Ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν ἀπολαμ- 8
βάνειν τοὺς τοιούτους, ἵνα συνεργοὶ γινώμεθα
τῇ ἀληθείᾳ. Ἔγραψα τῇ ἐκκλησίᾳ· 9
ἀλλ' ὁ φιλοπρωτεύων αὐτῶν Διοτρεφὴς
οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς. Διὰ τοῦτο, ἐὰν ἔλ- 10
θω, ὑπομνήσω αὐτοῦ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖ, λό-
γοις πονηροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς· καὶ μὴ ἀρ-
κούμενος ἐπὶ τούτοις, οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχε-
ται τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ τοὺς βουλομένους κω-
λύει, καὶ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλει. Ἀγα- 11
πητὲ, μὴ μιμοῦ τὸ κακὸν, ἀλλὰ τὸ ἀγα-
θόν. ὁ ἀγαθοποιῶν, ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν· ὁ δὲ κα-
κοποιῶν, οὐχ ἑώρακε τὸν Θεόν. Δημητρίῳ 12
μεμαρτύρηται ὑπὸ πάντων, καὶ ὑπ' αὐτῆς
τῆς ἀληθείας· καὶ ἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν, καὶ
οἴδατε ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν ἀληθής ἐστι.

13 Πολ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

13 Πολλὰ εἶχον γράφειν, ἀλλ' οὐ θέλω διὰ μέ-
14 λανος καὶ καλάμου σοι γράψαι· Ἐλπίζω
δὲ εὐθέως ἰδεῖν σε, καὶ στόμα πρὸς στόμα λα-
15 λήσομεν. Εἰρήνη σοι. ἀσπάζονταί σε οἱ
φίλοι. Ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ' ὄνομα.

ἸΟΥ'ΔΑ ΤΟΥ͂ Ἀ'ΠΟΣΤΟ'-λου ἐπιστολὴ καθολική.

1 Ἰ'ΟΥ'ΔΑΣ Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος,
ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου, τοῖς ἐν Θεῷ
πατρὶ ἡγιασμένοις, καὶ Ἰησοῦ Χριστῷ
2 τετηρημένοις κλητοῖς· Ἔλεος ὑμῖν καὶ εἰ-
3 ρήνη καὶ ἀγάπη πληθυνθείη. Ἀγαπητοί,
πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος γράφειν ὑμῖν
περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας, ἀνάγκην ἔσχον
γράψαι ὑμῖν, παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι
τῇ ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἁγίοις πίστει.
4 Παρεισέδυσαν γάρ τινες ἄνθρωποι οἱ πά-
λαι προγεγραμμένοι εἰς τοῦτο τὸ κρίμα,
ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν χάριν μετατι-
θέντες εἰς ἀσέλγειαν, καὶ τὸν μόνον δεσπότην
Θεὸν καὶ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀρ-
5 νούμενοι. Ὑπομνῆσαι δὲ ὑμᾶς βούλομαι,
εἰδότας ὑμᾶς ἅπαξ τοῦτο, ὅτι ὁ Κύριος
λαὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου σώσας, τὸ δεύτερον

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τοὺς μὴ πιστεύσαντας ἀπώλεσεν. Ἀγγέλους 6
τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν,
ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον,
εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας, δεσμοῖς ἀϊ-
δίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν. Ὡς Σόδομα 7
καὶ Γόμοῤῥα, καὶ αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις τὸν ὅ-
μοιον τούτοις τρόπον ἐκπορνεύσασαι, καὶ
ἀπελθοῦσαι ὀπίσω σαρκὸς ἑτέρας, πρό-
κεινται δεῖγμα, πυρὸς αἰωνίου δίκην ὑπ-
έχουσαι. Ὁμοίως μέντοι καὶ οὗτοι ἐνυπνια- 8
ζόμενοι, σάρκα μὲν μιαίνουσι, κυριότητα
δὲ ἀθετοῦσι, δόξας δὲ βλασφημοῦσιν. Ὁ δὲ 9
Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος ὅτε τῷ διαβόλῳ
διακρινόμενος διελέγετο περὶ τοῦ Μωσέως
σώματος, οὐκ ἐτόλμησε κρίσιν ἐπενεγκεῖν
βλασφημίας, ἀλλ᾽ εἶπεν· Ἐπιτιμήσαι σοι
Κύριος. Οὗτοι δὲ ὅσα μὲν οὐκ οἴδασι βλασ- 10
φημοῦσιν· ὅσα δὲ φυσικῶς, ὡς τὰ ἄλογα
ζῶα, ἐπίστανται, ἐν τούτοις φθείρονται. Οὐαὶ 11
αὐτοῖς· ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ Κάϊν ἐπορεύθησαν,
καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθη-
σαν, καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ Κορὲ ἀπώλοντο.
Οὗτοί εἰσιν ἐν ταῖς ἀγάπαις ὑμῶν σπιλά- 12
δες, συνευωχούμενοι, ἀφόβως ἑαυτοὺς ποι-
μαίνοντες· νεφέλαι ἄνυδροι, ὑπὸ ἀνέμων
περιφερόμεναι, δένδρα φθινοπωρινὰ,
ἄκαρ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἄκαρπα, δὶς ἀποθανόντα, ἐκριζωθέντα·
13 Κύματα ἄγρια θαλάσσης, ἐπαφρίζοντα
τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας· ἀστέρες πλανῆται,
οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς τὸν αἰῶνα τετήρη-
14 ται. Προεφήτευσε δὲ καὶ τούτοις ἕβδομος
ἀπὸ Ἀδὰμ Ἐνὼχ, λέγων· Ἰδοὺ, ἦλθε Κύ-
15 ριος ἐν μυριάσιν ἁγίαις αὐτοῦ, Ποιῆσαι
κρίσιν κατὰ πάντων, καὶ ἐξελέγξαι πάντας
τοὺς ἀσεβεῖς αὐτῶν περὶ πάντων τῶν ἔργων
ἀσεβείας αὐτῶν ὧν ἠσέβησαν, καὶ περὶ
πάντων τῶν σκληρῶν ὧν ἐλάλησαν κατ' αὐ-
16 τοῦ ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς. Οὗτοί εἰσι γογγυ-
σταὶ, μεμψίμοιροι, κατὰ τὰς ἐπιθυμίας αὐ-
τῶν πορευόμενοι· καὶ τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ
ὑπέρογκα, θαυμάζοντες πρόσωπα, ὠφε-
17 λείας χάριν. Ὑμεῖς δὲ ἀγαπητοὶ μνήσθητε
τῶν ῥημάτων τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀπο-
18 στόλων τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· Ὅτι
ἔλεγον ὑμῖν, ὅτι ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ ἔσονται
ἐμπαῖκται, κατὰ τὰς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας πο-
19 ρευόμενοι τῶν ἀσεβειῶν. Οὗτοί εἰσιν οἱ ἀπο-
διορίζοντες ἑαυτοὺς, ψυχικοὶ, πνεῦμα
20 μὴ ἔχοντες. Ὑμεῖς δὲ, ἀγαπητοὶ, τῇ ἁγιωτά-
τῃ ὑμῶν πίστει ἐποικοδομοῦντες ἑαυτοὺς, ἐν
21 Πνεύματι ἁγίῳ προσευχόμενοι, Ἑαυτοὺς
ἐν ἀγάπῃ Θεοῦ τηρήσατε, προσδεχόμενοι

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς
ζωὴν αἰώνιον. Καὶ οὓς μὲν ἐλεεῖτε δια- 22
κρινόμενοι· Οὓς δὲ ἐν φόβῳ σώζετε, ἐκ τοῦ 23
πυρὸς ἁρπάζοντες, μισοῦντες καὶ τὸν ἀπὸ τῆς
σαρκὸς ἐσπιλωμένον χιτῶνα. Τῷ δὲ δυνα- 24
μένῳ φυλάξαι ὑμᾶς ἀπταίστους, καὶ στῆσαι
κατενώπιον τῆς δόξης αὐτοῦ ἀμώμους ἐν ἀ-
γαλλιάσει, Μόνῳ σοφῷ Θεῷ σωτῆρι ἡμῶν 25
δόξα καὶ μεγαλωσύνη, κράτος καὶ ἐξουσία,
καὶ νῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ἈΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ἸΩΑΝ-
ΝΟΥ ΤΟΥ θεολόγου.

Κεφ. α΄. I.

ἈΠΟΚΑΛΥΨΙΣ Ἰησοῦ Χρι- 1
στοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεὸς, δεῖ-
ξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέ-
σθαι ἐν τάχει· καὶ ἐσήμανεν ἀποστείλας διὰ
τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ τῷ δούλῳ αὐτοῦ Ἰωάννῃ·
Ὃς ἐμαρτύρησε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν 2
μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅσα τε εἶδε.
Μακάριος ὁ ἀναγινώσκων, καὶ οἱ ἀκούοντες 3
τοὺς λόγους τῆς προφητείας, καὶ τηροῦντες τὰ
ἐν αὐτῇ γεγραμμένα· ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς.
Ἰωάννης ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις ταῖς ἐν 4

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τῇ Ἀσίᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ τοῦ ὁ
ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος· καὶ ἀπὸ τῶν ἑπτὰ
πνευμάτων ἅ ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐ-
5 τοῦ· Καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ μάρτυς ὁ πι-
στὸς, ὁ πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ὁ ἄρ-
χων τῶν βασιλέων τῆς γῆς· τῷ ἀγαπήσαντι
ἡμᾶς, καὶ λούσαντι ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν
6 ἡμῶν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ· Καὶ ἐποίησεν ἡ-
μᾶς βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ
αὐτοῦ· αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς
7 αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Ἰδοὺ, ἔρχεται μετὰ
τῶν νεφελῶν, καὶ ὄψεται αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμὸς,
καὶ οἵτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν· καὶ κόψονται ἐπ'
αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. ναὶ, ἀμήν.
8 Ἐγώ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἀρχὴ καὶ τέλος,
λέγει ὁ Κύριος, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμε-
9 νος, ὁ παντοκράτωρ. Ἐγὼ Ἰωάννης ὁ
καὶ ἀδελφὸς ὑμῶν, καὶ συγκοινωνὸς ἐν τῇ
θλίψει καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ, ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ κα-
λουμένῃ Πάτμῳ, διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ
10 διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐγε-
νόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέ-
ρᾳ· καὶ ἤκουσα ὀπίσω μου φωνὴν μεγάλην
11 ὡς σάλπιγγος, Λεγούσης· Ἐγώ εἰμι τὸ Α
καὶ τὸ Ω, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος· καί· Ὃ

βλέπεις γράψον εἰς βιβλίον, καὶ πέμψον
ταῖς ἐκκλησίαις ταῖς ἐν Ἀσίᾳ, εἰς Ἔφε-
σον, καὶ εἰς Σμύρναν, καὶ εἰς Πέργαμον, καὶ εἰς
Θυάτειρα, καὶ εἰς Σάρδεις, καὶ εἰς Φιλαδέλ-
φειαν, καὶ εἰς Λαοδίκειαν. Καὶ ἐπέστρεψα 12
βλέπειν τὴν φωνὴν ἥτις ἐλάλησε μετ' ἐ-
μοῦ· καὶ ἐπιστρέψας εἶδον ἑπτὰ λυχνίας
χρυσᾶς· Καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν 13
ὅμοιον υἱῷ ἀνθρώπου, ἐνδεδυμένον ποδήρη,
καὶ περιεζωσμένον πρὸς τοῖς μαστοῖς ζώ-
νην χρυσῆν. Ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αἱ τρί- 14
χες λευκαὶ ὡσεὶ ἔριον λευκὸν, ὡς χιών· καὶ
οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλὸξ πυρός· Καὶ οἱ 15
πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ, ὡς ἐν
καμίνῳ πεπυρωμένοι· καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς
φωνὴ ὑδάτων πολλῶν· Καὶ ἔχων ἐν τῇ δε- 16
ξιᾷ αὐτοῦ χειρὶ ἀστέρας ἑπτά· καὶ ἐκ τοῦ στόμα-
τος αὐτοῦ ῥομφαία δίστομος ὀξεῖα ἐκπο-
ρευομένη· καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος φαί-
νει ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ. Καὶ ὅτε εἶδον αὐ- 17
τὸν, ἔπεσα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡς νε-
κρός· καὶ ἐπέθηκε τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα
ἐπ' ἐμὲ, λέγων μοι· Μὴ φοβοῦ. ἐγώ εἰμι ὁ
πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος· Καὶ ὁ ζῶν, καὶ ἐγε- 18
νόμην νεκρὸς, καὶ ἰδοὺ ζῶν εἰμι εἰς τοὺς αἰῶ-
νας τῶν αἰώνων. ἀμήν. καὶ ἔχω τὰς κλεῖς τοῦ
ᾅδου

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

19 ᾅδου καὶ τοῦ θανάτου. Γράψον ἃ εἶδες, καὶ ἅ
20 εἰσι, καὶ ἃ μέλλει γίνεσθαι μετὰ ταῦτα· Τὸ
μυστήριον τῶν ἑπτὰ ἀστέρων ὧν εἶδες ἐπὶ τῆς
δεξιᾶς μου, καὶ τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς χρυ-
σᾶς. οἱ ἑπτὰ ἀστέρες, ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ ἐκ-
κλησιῶν εἰσί· καὶ αἱ ἑπτὰ λυχνίαι ἃς εἶδες,
ἑπτὰ ἐκκλησίαι εἰσί.

β'. 2.

1 Τῷ ἀγγέλῳ τῆς Ἐφεσίνης ἐκκλησίας
γράψον· Τάδε λέγει ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ
ἀστέρας ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν
2 ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν τῶν χρυσῶν· Οἶδα
τὰ ἔργα σου, καὶ τὸν κόπον σου, καὶ τὴν ὑπο-
μονήν σου, καὶ ὅτι οὐ δύνῃ βαστάσαι κακούς·
καὶ ἐπειράσω τοὺς φάσκοντας εἶναι ἀποστό-
λους, καὶ οὐκ εἰσί· καὶ εὗρες αὐτοὺς ψευδεῖς·
3 Καὶ ἐβάστασας, καὶ ὑπομονὴν ἔχεις,
καὶ διὰ τὸ ὄνομά μου κεκοπίακας, καὶ οὐ
4 κέκμηκας. Ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ, ὅτι τὴν ἀγά-
5 πην σου τὴν πρώτην ἀφῆκας. Μνημόνευε
οὖν πόθεν ἐκπέπτωκας, καὶ μετανόησον, καὶ
τὰ πρῶτα ἔργα ποίησον· εἰ δὲ μή, ἔρχο-
μαί σοι ταχύ, καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν σου
ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ἐὰν μὴ μετανοήσῃς.
6 Ἀλλὰ τοῦτο ἔχεις, ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα τῶν
7 Νικολαϊτῶν, ἃ κἀγὼ μισῶ. Ὁ ἔχων οὖς,

ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλη-
σίαις· Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ
τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, ὅ ἐστιν ἐν μέσῳ τοῦ παρα-
δείσου τοῦ Θεοῦ. Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐκκλη- 8
σίας Σμυρναίων γράψον· Τάδε λέγει ὁ
πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ὃς ἐγένετο νεκρὸς καὶ
ἔζησεν· Οἶδά σου τὰ ἔργα καὶ τὴν θλίψιν 9
καὶ τὴν πτωχείαν, (πλούσιος δὲ εἶ) καὶ τὴν
βλασφημίαν τῶν λεγόντων Ἰουδαίους εἶναι
ἑαυτοὺς, καὶ οὐκ εἰσὶν, ἀλλὰ συναγωγὴ τοῦ
σατανᾶ. Μηδὲν φοβοῦ ἃ μέλλεις πάσχειν· 10
ἰδοὺ, μέλλει βαλεῖν ἐξ ὑμῶν ὁ διάβολος
εἰς φυλακὴν, ἵνα πειρασθῆτε· καὶ ἕξετε
θλίψιν ἡμερῶν δέκα· γίνου πιστὸς ἄχρι
θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς.
Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει 11
ταῖς ἐκκλησίαις· Ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῇ
ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ δευτέρου. Καὶ τῷ ἀγγέ- 12
λῳ τῆς ἐν Περγάμῳ ἐκκλησίας γράψον·
Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὴν ῥομφαίαν τὴν δί-
στομον τὴν ὀξεῖαν· Οἶδα τὰ ἔργα σου, καὶ 13
ποῦ κατοικεῖς, ὅπου ὁ θρόνος τοῦ σατανᾶ·
καὶ κρατεῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐκ ἠρνήσω τὴν
πίστιν μου, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐν αἷς Ἀντί-
πας ὁ μάρτυς μου ὁ πιστὸς, ὃς ἀπεκτάνθη
παρ᾽ ὑμῖν, ὅπου κατοικεῖ ὁ σατανᾶς· Ἀλλ᾽ 14
ἔχω

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα, ὅτι ἔχεις ἐκεῖ κρατοῦντας
τὴν διδαχὴν Βαλαὰμ, ὃς ἐδίδασκεν τὸν
Βαλὰκ βαλεῖν σκάνδαλον ἐνώπιον τῶν
υἱῶν Ἰσραὴλ, φαγεῖν εἰδωλόθυτα, καὶ
15 πορνεῦσαι. Οὕτως ἔχεις καὶ σὺ κρατοῦντας
τὴν διδαχὴν τῶν Νικολαϊτῶν· ὃ μισῶ.
16 Μετανόησον· εἰ δὲ μὴ, ἔρχομαί σοι ταχὺ, καὶ
πολεμήσω μετ' αὐτῶν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ
17 στόματός μου. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ
Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις· Τῷ νι-
κῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἀπὸ τοῦ μάννα
τοῦ κεκρυμμένου, καὶ δώσω αὐτῷ ψῆφον
λευκὴν, καὶ ἐπὶ τὴν ψῆφον ὄνομα καινὸν
γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς ἔγνω εἰ μὴ ὁ λαμ-
18 βάνων. Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Θυατείροις
ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ υἱὸς τοῦ
Θεοῦ, ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὡς φλό-
γα πυρὸς, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλ-
19 κολιβάνῳ· Οἶδά σου τὰ ἔργα, καὶ τὴν ἀγά-
πην, καὶ τὴν διακονίαν, καὶ τὴν πίστιν, καὶ
τὴν ὑπομονήν σου, καὶ τὰ ἔργα σου, καὶ τὰ
20 ἔσχατα πλείονα τῶν πρώτων· Ἀλλ' ἔχω κατὰ
σοῦ ὀλίγα, ὅτι ἐᾷς τὴν γυναῖκα Ἰεζα-
βὴλ, τὴν λέγουσαν ἑαυτὴν προφῆτιν, δι-
δάσκειν καὶ πλανᾶσθαι ἐμοὺς δούλους, πορ-
21 νεῦσαι καὶ εἰδωλόθυτα φαγεῖν. Καὶ ἔδωκα
αὐτῇ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

αὐτῇ χρόνον ἵνα μετανοήσῃ ἐκ τῆς πορ-
νείας αὐτῆς, καὶ οὐ μετενόησεν. Ἰδοὺ, ἐγὼ 22
βάλλω αὐτὴν εἰς κλίνην, καὶ τοὺς μοι-
χεύοντας μετ᾽ αὐτῆς, εἰς θλίψιν μεγά-
λην, ἐὰν μὴ μετανοήσωσιν ἐκ τῶν ἔργων
αὐτῶν. Καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἀποκτενῶ 23
ἐν θανάτῳ, καὶ γνώσονται πᾶσαι αἱ ἐκ-
κλησίαι ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ ἐρευνῶν νεφροὺς καὶ
καρδίας· καὶ δώσω ὑμῖν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔρ-
γα ὑμῶν. Ὑμῖν δὲ λέγω, καὶ λοιποῖς τοῖς 24
ἐν Θυατείροις, ὅσοι οὐκ ἔχουσι τὴν δι-
δαχὴν ταύτην, καὶ οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν
τὰ βάθη τοῦ σατανᾶ, ὡς λέγουσιν· οὐ βα-
λῶ ἐφ᾽ ὑμᾶς ἄλλο βάρος· Πλὴν ὃ ἔχε- 25
τε, κρατήσατε ἄχρις οὗ ἂν ἥξω· Καὶ ὁ νι- 26
κῶν, καὶ ὁ τηρῶν ἄχρι τέλους τὰ ἔργα μου,
δώσω αὐτῷ ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν· Καὶ 27
ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· ὡς τὰ
σκεύη τὰ κεραμικὰ συντρίβεται, ὡς κἀ-
γὼ εἴληφα παρὰ τοῦ πατρός μου· Καὶ δώ- 28
σω αὐτῷ τὸν ἀστέρα τὸν πρωϊνόν. Ὁ ἔχων 29
οὖς, ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκ-
κλησίαις.

γ΄. 3.

Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σάρδεσιν ἐκκλη- 1
σίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὰ ἑπτὰ
πνεύ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

πνεύματα τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας·
Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι τὸ ὄνομα ἔχεις ὅτι
2 ζῇς, καὶ νεκρὸς εἶ. Γίνου γρηγορῶν, καὶ στήρι-
ξον τὰ λοιπὰ ἃ μέλλει ἀποθανεῖν· οὐ γὰρ εὕ-
ρηκά σου τὰ ἔργα πεπληρωμένα ἐνώπιον
3 τοῦ Θεοῦ. Μνημόνευε οὖν πῶς εἴληφας καὶ
ἤκουσας, καὶ τήρει, καὶ μετανόησον. Ἐὰν οὖν
μὴ γρηγορήσῃς, ἥξω ἐπί σε ὡς κλέπτης,
καὶ οὐ μὴ γνῷς ποίαν ὥραν ἥξω ἐπί σε.
4 Ἔχεις ὀλίγα ὀνόματα καὶ ἐν Σάρδεσιν, ἃ
οὐκ ἐμόλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ
περιπατήσουσι μετ' ἐμοῦ ἐν λευκοῖς· ὅτι
5 ἄξιοί εἰσιν. Ὁ νικῶν, οὗτος περιβαλεῖται
ἐν ἱματίοις λευκοῖς· καὶ οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ
ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς, καὶ
ἐξομολογήσομαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον
τοῦ πατρός μου, καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων
6 αὐτοῦ. Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα
7 λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς
ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐκκλησίας γράψον·
Τάδε λέγει ὁ ἅγιος, ὁ ἀληθινός, ὁ ἔχων τὴν
κλεῖδα τοῦ Δαβίδ· ὁ ἀνοίγων, καὶ οὐδεὶς
8 κλείει· καὶ κλείει, καὶ οὐδεὶς ἀνοίγει· Οἶδά σου
τὰ ἔργα· ἰδοὺ δέδωκα ἐνώπιόν σου θύραν
ἀνεῳγμένην, καὶ οὐδεὶς δύναται κλεῖσαι
αὐτήν· ὅτι μικρὰν ἔχεις δύναμιν, καὶ
ἐτήρησ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐτήρησάς μου τὸν λόγον, καὶ οὐκ ἠρνήσω τὸ
ὄνομά μου. Ἰδού, δίδωμι ἐκ τῆς συναγω- 9
γῆς τοῦ σατανᾶ τῶν λεγόντων ἑαυτοὺς Ἰου-
δαίους εἶναι, καὶ οὐκ εἰσίν, ἀλλὰ ψεύδονται·
ἰδού, ποιήσω αὐτοὺς ἵνα ἥξωσι καὶ προσκυ-
νήσωσιν ἐνώπιον τῶν ποδῶν σου, καὶ γνῶσιν
ὅτι ἐγὼ ἠγάπησά σε. Ὅτι ἐτήρησας τὸν λό- 10
γον τῆς ὑπομονῆς μου, κἀγώ σε τηρήσω ἐκ
τῆς ὥρας τοῦ πειρασμοῦ τῆς μελλούσης ἔρχεσθαι
ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης, πειράσαι τοὺς κατ-
οικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. Ἰδού, ἔρχομαι ταχύ· 11
κράτει ὃ ἔχεις, ἵνα μηδεὶς λάβῃ τὸν στέφα-
νόν σου. Ὁ νικῶν, ποιήσω αὐτὸν στύλον ἐν 12
τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ
ἔτι· καὶ γράψω ἐπ' αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ
μου, καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ Θεοῦ μου τῆς
καινῆς Ἱερουσαλήμ, ἣ καταβαίνει ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ
καινόν. Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦ- 13
μα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Καὶ τῷ ἀγγέ- 14
λῳ τῆς ἐκκλησίας Λαοδικέων γράψον·
Τάδε λέγει ὁ Ἀμήν, ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς καὶ
ἀληθινός, ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ· Οἶδά 15
σου τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ, οὔτε ζεστός·
ὄφελον ψυχρὸς εἴης ἢ ζεστός. Οὕτως, 16
ὅτι χλιαρὸς εἶ, καὶ οὔτε ψυχρὸς οὔτε ζεστός,

μέλλω

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

17 μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ στόματός μου· Ὅτι
λέγεις· Ὅτι πλούσιός εἰμι, καὶ πεπλούτηκα,
καὶ οὐδενὸς χρείαν ἔχω. Καὶ οὐκ οἶδας ὅτι
σὺ εἶ ὁ ταλαίπωρος, καὶ ἐλεεινὸς, καὶ πτω-
18 χὸς, καὶ τυφλὸς, καὶ γυμνός. Συμβουλεύω
σοι ἀγοράσαι παρ' ἐμοῦ χρυσίον πεπυρω-
μένον ἐκ πυρὸς, ἵνα πλουτήσῃς· καὶ ἱμάτια
λευκὰ, ἵνα περιβάλῃ, καὶ μὴ φανερωθῇ
ἡ αἰσχύνη τῆς γυμνότητός σου· καὶ κολλούριον
ἔγχρισον τοὺς ὀφθαλμούς σου, ἵνα βλέπῃς.
19 Ἐγὼ ὅσους ἐὰν φιλῶ, ἐλέγχω καὶ παιδεύω·
20 ζήλωσον οὖν καὶ μετανόησον. Ἰδοὺ, ἕστηκα
ἐπὶ τὴν θύραν, καὶ κρούω· ἐάν τις ἀκούσῃ
τῆς φωνῆς μου, καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, εἰσ-
ελεύσομαι πρὸς αὐτὸν, καὶ δειπνήσω μετ'
21 αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς μετ' ἐμοῦ. Ὁ νικῶν, δώσω
αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου,
ὡς κἀγὼ ἐνίκησα, καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ πα-
22 τρός μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ. Ὁ ἔχων οὖς,
ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκ-
κλησίαις.

Κεφ. 4.

1 Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ, θύρα ἠνεῳ-
γμένη ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη ἣν
ἤκουσα ὡς σάλπιγγος λαλούσης μετ' ἐ-
μοῦ, λέγουσα· Ἀνάβα ὧδε, καὶ δείξω σοι
ἃ δεῖ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα. Καὶ εὐθέως ἐγε- 2
νόμην ἐν πνεύματι· καὶ ἰδοὺ, θρόνος ἔκειτο ἐν
τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τοῦ θρόνου καθήμενος.
Καὶ ὁ καθήμενος ἦν ὅμοιος ὁράσει λίθῳ 3
ἰάσπιδι καὶ σαρδίνῳ· καὶ ἶρις κυκλόθεν
τοῦ θρόνου ὁμοία ὁράσει σμαραγδίνῳ. Καὶ 4
κυκλόθεν τοῦ θρόνου θρόνοι εἴκοσι καὶ τέσ-
σαρες· καὶ ἐπὶ τοὺς θρόνους εἶδον τοὺς εἴκοσι
καὶ τέσσαρας πρεσβυτέρους καθημένους,
περιβεβλημένους ἐν ἱματίοις λευκοῖς· καὶ
ἔχον ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους
χρυσοῦς. Καὶ ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύονται 5
ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ καὶ φωναί· καὶ ἑπτὰ
λαμπάδες πυρὸς καιόμεναι ἐνώπιον τοῦ
θρόνου, αἵ εἰσι τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ.
Καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου θάλασσα ὑαλίνη, 6
ὁμοία κρυστάλλῳ· καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου
καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου τέσσαρα ζῶα γέμον-
τα ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν. Καὶ 7
τὸ ζῶον τὸ πρῶτον ὅμοιον λέοντι, καὶ τὸ
δεύτερον ζῶον ὅμοιον μόσχῳ, καὶ τὸ τρίτον
ζῶον ἔχον τὸ πρόσωπον ὡς ἄνθρωπος, καὶ
τὸ τέταρτον ζῶον ὅμοιον ἀετῷ πετωμένῳ.
Καὶ τέσσαρα ζῶα, ἓν καθ' ἑαυτὸ, εἶχον 8
ἀνὰ πτέρυγας ἓξ κυκλόθεν, καὶ ἔσωθεν
γέμοντα ὀφθαλμῶν· καὶ ἀνάπαυσιν οὐκ

ἔχου-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς, λέγοντα· Ἅγιος,
ἅγιος, ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντο-
9 κράτωρ, ὁ ἦν καὶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος. Καὶ
ὅταν δώσουσι τὰ ζῶα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ
εὐχαριστίαν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου, τῷ
10 ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, Πεσοῦν-
ται οἱ εἴκοσι καὶ τέσσαρες πρεσβύτεροι
ἐνώπιον τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ προσ-
κυνήσουσι τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων, καὶ βαλοῦσι τοὺς στεφάνους αὐτῶν
11 ἐνώπιον τοῦ θρόνου, λέγοντες· Ἄξιος εἶ Κύριε
λαβεῖν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν
δύναμιν· ὅτι σὺ ἔκτισας τὰ πάντα, καὶ
διὰ τὸ θέλημά σου εἰσὶ, καὶ ἐκτίσθησαν.

ε. 5.

1 Καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ καθημένου
ἐπὶ τοῦ θρόνου βιβλίον γεγραμμένον ἔσωθεν
καὶ ὄπισθεν, κατεσφραγισμένον σφρα-
2 γῖσιν ἑπτά. Καὶ εἶδον ἄγγελον ἰσχυρὸν κη-
ρύσσοντα φωνῇ μεγάλῃ· Τίς ἐστιν ἄξιος
ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, καὶ λῦσαι τὰς σφραγῖ-
3 δας αὐτοῦ; Καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο ἐν τῷ οὐρα-
νῷ, οὐδὲ ἐπὶ τῆς γῆς, οὐδὲ ὑποκάτω τῆς
γῆς, ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, οὐδὲ βλέπειν αὐτό.
4 Καὶ ἐγὼ ἔκλαιον πολλὰ, ὅτι οὐδεὶς ἄξιος
εὑρέθη ἀνοῖξαι καὶ ἀναγνῶναι τὸ βιβλίον,

οὔτε

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὔτε βλέπειν αὐτό. Καὶ εἷς ἐκ τῶν πρεσβυ- 5
τέρων λέγει μοι· Μὴ κλαῖε· ἰδοὺ ἐνίκησεν ὁ
λέων ὁ ὢν ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα, ἡ ῥίζα Δα-
βίδ, ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, καὶ λῦσαι τὰς ἑπτὰ
σφραγῖδας αὐτοῦ. Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἐν μέ- 6
σῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν τεσσάρων ζώων, καὶ ἐν μέσῳ
τῶν πρεσβυτέρων, ἀρνίον ἑστηκὸς ὡς ἐσφα-
γμένον, ἔχον κέρατα ἑπτὰ, καὶ ὀφθαλμοὺς ἑ-
πτὰ· οἵ εἰσι τὰ ἑπτὰ τοῦ Θεοῦ πνεύματα τὰ
ἀπεσταλμένα εἰς πᾶσαν τὴν γῆν. Καὶ ἦλθε 7
καὶ εἴληφε τὸ βιβλίον ἐκ τῆς δεξιᾶς τοῦ κα-
θημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου. Καὶ ὅτε ἔλαβε τὸ βι- 8
βλίον, τὰ τέσσαρα ζῶα καὶ οἱ εἰκοσιτέσσα-
ρες πρεσβύτεροι ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου,
ἔχοντες ἕκαστος κιθάρας καὶ φιάλας χρυ-
σᾶς, γεμούσας θυμιαμάτων, αἵ εἰσιν αἱ
προσευχαὶ τῶν ἁγίων. Καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν 9
καινὴν, λέγοντες· Ἄξιος εἶ λαβεῖν τὸ
βιβλίον, καὶ ἀνοῖξαι τὰς σφραγῖδας αὐτοῦ,
ὅτι ἐσφάγης, καὶ ἠγόρασας τῷ Θεῷ ἡμᾶς
ἐν τῷ αἵματί σου, ἐκ πάσης φυλῆς καὶ
γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους· Καὶ ἐποίησας 10
ἡμᾶς τῷ Θεῷ ἡμῶν βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς· καὶ
βασιλεύσομεν ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ εἶδον, καὶ 11
ἤκουσα φωνὴν ἀγγέλων πολλῶν κυκλόθεν
τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων· καὶ

ἦν ὁ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυριάδων,
12 καὶ χιλιάδες χιλιάδων· Λέγοντες φωνῇ με-
γάλῃ· Ἄξιόν ἐστι τὸ ἀρνίον τὸ ἐσφαγμένον
λαβεῖν τὴν δύναμιν καὶ πλοῦτον καὶ σοφίαν
καὶ ἰσχὺν καὶ τιμὴν καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν·
13 Καὶ πᾶν κτίσμα ὃ ἐστιν ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ
ἐν τῇ γῇ, καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ τῆς θα-
λάσσης ἅ ἐστι, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα, ἤ-
κουσα λέγοντας· Τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρό-
νου καὶ τῷ ἀρνίῳ ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δό-
ξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
14 νων. Καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα ἔλεγον· Ἀμήν·
καὶ οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσαν,
καὶ προσεκύνησαν ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων.

ϛ΄. 6.

1 Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξε τὸ ἀρνίον μίαν ἐκ
τῶν σφραγίδων, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἐκ τῶν τεσ-
σάρων ζώων λέγοντος, ὡς φωνῆς βροντῆς·
2 Ἔρχου καὶ βλέπε. Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος
λευκός· καὶ ὁ καθήμενος ἐπ᾽ αὐτῷ, ἔχων
τόξον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφανος, καὶ ἐξῆλθε
3 νικῶν, καὶ ἵνα νικήσῃ. Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν
δευτέραν σφραγῖδα, ἤκουσα τοῦ δευτέ-
4 ρου ζώου λέγοντος· Ἔρχου καὶ βλέπε. Καὶ
ἐξῆλθεν ἄλλος ἵππος πυῤῥός· καὶ τῷ

καθη-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

καθημένῳ ἐπ' αὐτῷ ἐδόθη αὐτῷ λαβεῖν
τὴν εἰρήνην ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἵνα ἀλλήλους
σφάξωσι· καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα με-
γάλη. Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν τρίτην σφρα- 5
γῖδα, ἤκουσα τοῦ τρίτου ζώου λέγοντος· Ἔρ-
χου καὶ βλέπε. Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ, ἵππος
μέλας, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτῷ, ἔχων
ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ ἤκουσα φωνὴν 6
ἐν μέσῳ τῶν τεσσάρων ζώων λέγουσαν· Χοῖ-
νιξ σίτου δηναρίου, καὶ τρεῖς χοίνικες κρι-
θῆς δηναρίου· καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον μὴ
ἀδικήσῃς. Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγῖ- 7
δα τὴν τετάρτην, ἤκουσα φωνὴν τοῦ τε-
τάρτου ζώου λέγουσαν· Ἔρχου καὶ βλέπε.
Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος χλωρὸς, καὶ ὁ καθ- 8
ήμενος ἐπάνω αὐτοῦ ὄνομα αὐτῷ ὁ Θά-
νατος· καὶ ὁ Ἅδης ἀκολουθεῖ μετ' αὐτοῦ· καὶ
ἐδόθη αὐτοῖς ἐξουσία ἀποκτεῖναι ἐπὶ τὸ τέ-
ταρτον τῆς γῆς, ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ
ἐν θανάτῳ, καὶ ὑπὸ τῶν θηρίων τῆς γῆς.
Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν πέμπτην σφραγῖδα, 9
εἶδον ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς
τῶν ἐσφαγμένων διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ
διὰ τὴν μαρτυρίαν ἣν εἶχον. Καὶ ἔκρα- 10
ζον φωνῇ μεγάλῃ, λέγοντες· Ἕως πότε ὁ
δεσπότης ὁ ἅγιος καὶ ὁ ἀληθινὸς οὐ κρίνεις

καὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

καὶ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν ἀπὸ τῶν κατ-
οικούντων ἐπὶ τῆς γῆς; Καὶ ἐδόθησαν ἑκάστοις
στολαὶ λευκαί, καὶ ἐρρέθη αὐτοῖς ἵνα ἀνα-
παύσωνται ἔτι χρόνον μικρόν, ἕως οὗ πλη-
ρώσονται καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν καὶ οἱ ἀ-
δελφοὶ αὐτῶν, οἱ μέλλοντες ἀποκτείνεσθαι
ὡς καὶ αὐτοί. Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξε τὴν
σφραγῖδα τὴν ἕκτην, καὶ ἰδοὺ σεισμὸς
μέγας ἐγένετο, καὶ ὁ ἥλιος ἐγένετο μέλας
ὡς σάκκος τρίχινος, καὶ ἡ σελήνη ἐγένετο
13 ὡς αἷμα· Καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔπεσαν
εἰς τὴν γῆν, ὡς συκῆ βάλλει τοὺς ὀλύνθους
14 αὐτῆς, ὑπὸ μεγάλου ἀνέμου σειομένη. Καὶ
οὐρανὸς ἀπεχωρίσθη ὡς βιβλίον εἱλισσό-
μενον, καὶ πᾶν ὄρος καὶ νῆσος ἐκ τῶν τό-
15 πων αὐτῶν ἐκινήθησαν· Καὶ οἱ βασιλεῖς
τῆς γῆς, καὶ οἱ μεγιστᾶνες, καὶ οἱ πλούσιοι,
καὶ οἱ χιλίαρχοι, καὶ οἱ δυνατοί, καὶ πᾶς
δοῦλος καὶ πᾶς ἐλεύθερος ἔκρυψαν ἑαυ-
τοὺς εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς πέτρας τῶν
16 ὀρέων· Καὶ λέγουσι τοῖς ὄρεσι καὶ ταῖς πέ-
τραις· Πέσετε ἐφ' ἡμᾶς, καὶ κρύψατε ἡμᾶς
ἀπὸ προσώπου τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου,
17 καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρνίου· Ὅτι ἦλθεν ἡ ἡ-
μέρα ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς αὐτοῦ· καὶ τίς δύ-
ναται σταθῆναι;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ζ. 7.

Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον τέσσαρας ἀγγέλους 1
ἑστῶτας ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς,
κρατοῦντας τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς,
ἵνα μὴ πνέῃ ἄνεμος ἐπὶ τῆς γῆς, μήτε ἐπὶ
τῆς θαλάσσης, μήτε ἐπὶ πᾶν δένδρον. Καὶ 2
εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἀναβάντα ἀπὸ ἀνατο-
λῆς ἡλίου, ἔχοντα σφραγῖδα Θεοῦ ζῶντος·
καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ τοῖς τέσσαρσιν
ἀγγέλοις οἷς ἐδόθη αὐτοῖς ἀδικῆσαι τὴν
γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, Λέγων· Μὴ ἀδι- 3
κήσητε τὴν γῆν, μήτε τὴν θάλασσαν, μή-
τε τὰ δένδρα, ἄχρις οὗ σφραγίσωμεν τοὺς
δούλους τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώπων αὐ-
τῶν. Καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐσφραγι- 4
σμένων· ρμδʹ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι
ἐκ πάσης φυλῆς υἱῶν Ἰσραήλ. Ἐκ φυ- 5
λῆς Ἰούδα, ιβʹ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι·
ἐκ φυλῆς Ῥουβὴν, ιβʹ χιλιάδες ἐσφρα-
γισμένοι· ἐκ φυλῆς Γὰδ, ιβʹ χιλιάδες
ἐσφραγισμένοι· Ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ, ιβʹ χι- 6
λιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Νε-
φθαλείμ, ιβʹ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι·
ἐκ φυλῆς Μανασσῆ, ιβʹ χιλιάδες ἐσφρα-
γισμένοι· Ἐκ φυλῆς Συμεὼν, ιβʹ χιλιά- 7
δες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Λευῒ, ιβʹ

χιλιά-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Ἰσα-
8 χὰρ, ιβ΄ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι· Ἐκ φυ-
λῆς Ζαβουλὼν, ιβ΄ χιλιάδες ἐσφραγισμέ-
νοι· ἐκ φυλῆς Ἰωσὴφ, ιβ΄ χιλιάδες ἐσφρα-
γισμένοι· ἐκ φυλῆς Βενιαμὶν, ιβ΄ χιλιά-
9 δες ἐσφραγισμένοι. Μετὰ ταῦτα εἶδον,
καὶ ἰδοὺ ὄχλος πολὺς, ὃν ἀριθμῆσαι αὐτὸν
οὐδεὶς ἠδύνατο, ἐκ παντὸς ἔθνους καὶ φυλῶν
καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν, ἑστῶτες ἐνώπιον τοῦ
θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, περιβεβλημέ-
νοι στολὰς λευκὰς· καὶ φοίνικες ἐν ταῖς χερ-
10 σὶν αὐτῶν· Καὶ κράζοντες φωνῇ μεγάλῃ,
λέγοντες· Ἡ σωτηρία τῷ Θεῷ ἡμῶν τῷ
11 καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ τῷ ἀρνίῳ. Καὶ
πάντες οἱ ἄγγελοι ἑστήκεσαν κύκλῳ τοῦ θρό-
νου καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν τεσσάρων ζώων,
καὶ ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ θρόνου ἐπὶ πρόσωπον
12 αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν τῷ Θεῷ, Λέγον-
τες· Ἀμήν· ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σο-
φία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύνα-
μις καὶ ἡ ἰσχὺς τῷ Θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶ-
13 νας τῶν αἰώνων. ἀμήν. Καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ
τῶν πρεσβυτέρων, λέγων μοι· Οὗτοι οἱ περι-
βεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς λευκὰς, τίνες
14 εἰσὶ, καὶ πόθεν ἦλθον; Καὶ εἴρηκα αὐτῷ· Κύ-
ριε, σὺ οἶδας. Καὶ εἶπέ μοι· Οὗτοί εἰσιν

οἱ ἐρ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης·
καὶ ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν, καὶ ἐλεύκα-
ναν στολὰς αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου.
Διὰ τοῦτο εἰσὶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ, 15
καὶ λατρεύουσιν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν
τῷ ναῷ αὐτοῦ· καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρό-
νου, σκηνώσει ἐπ' αὐτούς. Οὐ πεινάσουσιν 16
ἔτι, οὐδὲ διψήσουσιν ἔτι, οὐδὲ μὴ πέσῃ ἐπ'
αὐτοὺς ὁ ἥλιος, οὐδὲ πᾶν καῦμα· Ὅτι τὸ 17
ἀρνίον τὸ ἀνὰ μέσον τοῦ θρόνου ποιμανεῖ αὐ-
τοὺς, καὶ ὁδηγήσει αὐτοὺς ἐπὶ ζώσας πηγὰς
ὑδάτων· καὶ ἐξαλείψει ὁ Θεὸς πᾶν δά-
κρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

η΄. 8.

Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγῖδα τὴν 1
ἑβδόμην, ἐγένετο σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡ-
μιώριον. Καὶ εἶδον τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους, οἳ 2
ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἑστήκασι· καὶ ἐδόθησαν
αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες. Καὶ ἄλλος ἄγ- 3
γελος ἦλθε, καὶ ἐστάθη ἐπὶ τὸ θυσιαστή-
ριον, ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν· καὶ ἐδόθη
αὐτῷ θυμιάματα πολλὰ, ἵνα δώσῃ ταῖς
προσευχαῖς τῶν ἁγίων πάντων, ἐπὶ τὸ θυ-
σιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ θρό-
νου. Καὶ ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων 4
ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων, ἐκ χειρὸς τοῦ
ἀγγέ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

5 ἀγγέλου, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Καὶ εἴληφεν ὁ
ἄγγελος τὸν λιβανωτὸν, καὶ ἐγέμισεν αὐτὸν
ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἔβαλεν εἰς
τὴν γῆν· καὶ ἐγένοντο φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ
6 ἀστραπαὶ καὶ σεισμός. Καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι
ἔχοντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας, ἡτοίμασαν
7 ἑαυτοὺς ἵνα σαλπίσωσι. Καὶ ὁ πρῶτος
ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἐγένετο χάλαζα καὶ
πῦρ μεμιγμένα αἵματι, καὶ ἐβλήθη εἰς
τὴν γῆν· καὶ τὸ τρίτον τῶν δένδρων κατ-
8 εκάη, καὶ πᾶς χόρτος χλωρὸς κατεκάη. Καὶ
ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ὡς ὄρος
μέγα πυρὶ καιόμενον ἐβλήθη εἰς τὴν θά-
λασσαν· καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῆς θαλάσ-
9 σης, αἷμα. Καὶ ἀπέθανε τὸ τρίτον τῶν κτι-
σμάτων τῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ, τὰ ἔχοντα ψυ-
10 χάς· καὶ τὸ τρίτον τῶν πλοίων διεφθάρη. Καὶ
ὁ τρίτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας καιόμενος ὡς λαμ-
πάς, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν ποταμῶν,
11 καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς ὑδάτων. Καὶ τὸ ὄνομα τοῦ
ἀστέρος λέγεται Ἄψινθος· καὶ γίνεται τὸ τρί-
τον τῶν ὑδάτων εἰς ἄψινθον, καὶ πολλοὶ ἀν-
θρώπων ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων, ὅτι ἐπι-
12 κράνθησαν. Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐ-
σάλπισε, καὶ ἐπλήγη τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

καὶ τὸ τρίτον τῆς σελήνης καὶ τὸ τρίτον τῶν
ἀστέρων· ἵνα σκοτισθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν, καὶ
ἡ ἡμέρα μὴ φαίνῃ τὸ τρίτον αὐτῆς, καὶ ἡ
νὺξ ὁμοίως. Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἀγ- 13
γέλου πετωμένου ἐν μεσουρανήματι, λέ-
γοντος φωνῇ μεγάλῃ· Οὐαὶ οὐαὶ οὐαὶ τοῖς
κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκ τῶν λοιπῶν φω-
νῶν τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν ἀγγέλων τῶν
μελλόντων σαλπίζειν.

θ'. 9.

Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισε, 1
καὶ εἶδον ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκότα εἰς
τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἡ κλεὶς τοῦ φρέα-
τος τῆς ἀβύσσου. Καὶ ἤνοιξε τὸ φρέαρ τῆς 2
ἀβύσσου· καὶ ἀνέβη καπνὸς ἐκ τοῦ φρέατος
ὡς καπνὸς καμίνου μεγάλης· καὶ ἐσκοτίσθη
ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀὴρ ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ φρέατος.
Καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς 3
τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἐξουσία ὡς ἔχου-
σιν ἐξουσίαν οἱ σκορπίοι τῆς γῆς. Καὶ ἐῤῥέ- 4
θη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀδικήσωσι τὸν χόρτον τῆς
γῆς, οὐδὲ πᾶν χλωρὸν, οὐδὲ πᾶν δένδρον·
εἰ μὴ τοὺς ἀνθρώπους μόνους οἵτινες οὐκ ἔ-
χουσι τὴν σφραγῖδα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῶν μετ-
ώπων αὐτῶν. Καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἵνα μὴ 5
ἀποκτείνωσιν αὐτοὺς, ἀλλ' ἵνα βασανισθῶ-
σι μῆ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σι μῆνας πέντε· καὶ ὁ βασανισμὸς αὐτῶν
ὡς βασανισμὸς σκορπίου, ὅταν παίσῃ ἄν-
6 θρωπον. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ζη-
τήσουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνατον, καὶ οὐχ εὑ-
ρήσουσιν αὐτόν· καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθα-
νεῖν, καὶ φεύξεται ὁ θάνατος ἀπ᾽ αὐτῶν.
7 Καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν ἀκρίδων ὅμοια
ἵπποις ἡτοιμασμένοις εἰς πόλεμον· καὶ
ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι ὅ-
μοιοι χρυσῷ, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς
8 πρόσωπα ἀνθρώπων. Καὶ εἶχον τρίχας
ὡς τρίχας γυναικῶν, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτῶν
9 ὡς λεόντων ἦσαν. Καὶ εἶχον θώρακας ὡς
θώρακας σιδηροῦς· καὶ ἡ φωνὴ τῶν πτερύ-
γων αὐτῶν ὡς φωνὴ ἁρμάτων, ἵππων
10 πολλῶν τρεχόντων εἰς πόλεμον. Καὶ ἔχου-
σιν οὐρὰς ὁμοίας σκορπίοις, καὶ κέντρα ἦν
ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν· καὶ ἡ ἐξουσία αὐτῶν
ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώπους μῆνας πέντε.
11 Καὶ ἔχουσιν ἐφ᾽ αὐτῶν βασιλέα τὸν ἄγγε-
λον τῆς ἀβύσσου· ὄνομα αὐτῷ Ἑβραϊστὶ
Ἀβαδδὼν, καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ὄνομα ἔχει
12 Ἀπολλύων. Ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν, ἰδοὺ
13 ἔρχονται ἔτι δύο οὐαὶ μετὰ ταῦτα. Καὶ ὁ ἕκτος
ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἤκουσα φωνὴν
μίαν ἐκ τῶν τεσσάρων κεράτων τοῦ θυσια-

στηρίου τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, λέ- 14
γουσαν τῷ ἕκτῳ ἀγγέλῳ ὃς εἶχε τὴν σάλ-
πιγγα· Λῦσον τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους τοὺς
δεδεμένους ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ μεγάλῳ
Εὐφράτῃ. Καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες ἄγ- 15
γελοι οἱ ἡτοιμασμένοι εἰς τὴν ὥραν καὶ ἡ-
μέραν καὶ μῆνα καὶ ἐνιαυτὸν, ἵνα ἀποκτεί-
νωσι τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ὁ ἀριθμὸς 16
στρατευμάτων τοῦ ἱππικοῦ, δύο μυριάδες
μυριάδων· καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν.
Καὶ οὕτως εἶδον τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὁρά- 17
σει, καὶ τοὺς καθημένους ἐπ᾽ αὐτῶν, ἔχοντας
θώρακας πυρίνους καὶ ὑακινθίνους καὶ θειώ-
δεις· καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵππων ὡς κεφαλαὶ
λεόντων, καὶ ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν ἐκπο-
ρεύεται πῦρ καὶ καπνὸς καὶ θεῖον. Ὑπὸ τῶν 18
τριῶν τούτων ἀπεκτάνθησαν τὸ τρίτον τῶν
ἀνθρώπων, ἐκ τοῦ πυρὸς καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ καὶ
ἐκ τοῦ θείου τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ τῶν στομά-
των αὐτῶν. Αἱ γὰρ ἐξουσίαι αὐτῶν ἐν τῷ 19
στόματι αὐτῶν εἰσιν· αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅ-
μοιαι ὄφεσιν, ἔχουσαι κεφαλάς· καὶ ἐν αὐ-
ταῖς ἀδικοῦσι. Καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων 20
οἳ οὐκ ἀπεκτάνθησαν ἐν ταῖς πληγαῖς
ταύταις, οὔτε μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων τῶν χει-
ρῶν αὐτῶν, ἵνα μὴ προσκυνήσωσι τὰ δαι-
μόνια,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

μόνια, καὶ εἴδωλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ
καὶ τὰ χαλκᾶ καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, ἃ
οὔτε βλέπειν δύναται, οὔτε ἀκούειν, οὔτε
21 περιπατεῖν· Καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν φό-
νων αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν φαρμακειῶν αὐτῶν,
οὔτε ἐκ τῆς πορνείας αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν
κλεμμάτων αὐτῶν.

ι. 10.

1 Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἰσχυρὸν κατα-
βαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, περιβεβλημένον
νεφέλην· καὶ ἶρις ἐπὶ τῆς κεφαλῆς· καὶ τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, καὶ οἱ πόδες
2 αὐτοῦ ὡς στῦλοι πυρός. Καὶ εἶχεν ἐν τῇ χει-
ρὶ αὐτοῦ βιβλαρίδιον ἀνεῳγμένον· καὶ ἔθη-
κε τὸν πόδα αὐτοῦ τὸν δεξιὸν ἐπὶ τὴν θά-
3 λασσαν, τὸν δὲ εὐώνυμον ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ
ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ ὥσπερ λέων μυκᾶ-
ται· καὶ ὅτε ἔκραξεν, ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ
4 βρονταὶ τὰς ἑαυτῶν φωνάς. Καὶ ὅτε ἐλά-
λησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς φωνὰς ἑαυτῶν,
ἔμελλον γράφειν· καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ λέγουσάν μοι· Σφράγισον ἃ ἐλά-
λησαν αἱ ἑπτὰ βρονταί, καὶ μὴ ταῦτα γρά-
5 ψῃς. Καὶ ὁ ἄγγελος ὃν εἶδον ἑστῶτα ἐπὶ τῆς
θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ἦρε τὴν χεῖρα
6 αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, Καὶ ὤμοσεν ἐν τῷ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ὃς ἔκτισε
τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ, καὶ τὴν γῆν καὶ
τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ἐν
αὐτῇ, ὅτι χρόνος οὐκ ἔσται ἔτι· Ἀλλ᾽ ἐν 7
ταῖς ἡμέραις τῆς φωνῆς τοῦ ἑβδόμου ἀγγέλου,
ὅταν μέλλῃ σαλπίζειν, καὶ τελεσθῇ τὸ μυ-
στήριον τοῦ Θεοῦ, ὡς εὐηγγέλισε τοῖς ἑαυτοῦ
δούλοις τοῖς προφήταις. Καὶ ἡ φωνὴ ἣν 8
ἤκουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, πάλιν λαλοῦσα μετ᾽
ἐμοῦ, καὶ λέγουσα· Ὕπαγε, λάβε τὸ βι-
βλαρίδιον τὸ ἠνεῳγμένον ἐν τῇ χειρὶ ἀγ-
γέλου τοῦ ἑστῶτος ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς
γῆς. Καὶ ἀπῆλθον πρὸς τὸν ἄγγελον, λέ- 9
γων αὐτῷ· Δός μοι τὸ βιβλαρίδιον. Καὶ
λέγει μοι· Λάβε καὶ κατάφαγε αὐτό· καὶ πι-
κρανεῖ σου τὴν κοιλίαν, ἀλλ᾽ ἐν τῷ στό-
ματί σου ἔσται γλυκὺ ὡς μέλι. Καὶ ἔλα- 10
βον τὸ βιβλαρίδιον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἀγγέ-
λου, καὶ κατέφαγον αὐτό· καὶ ἦν ἐν τῷ στό-
ματί μου ὡς μέλι, γλυκύ· καὶ ὅτε ἔφαγον
αὐτό, ἐπικράνθη ἡ κοιλία μου. Καὶ λέγει 11
μοι· Δεῖ σε πάλιν προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς
καὶ ἔθνεσι καὶ γλώσσαις καὶ βασιλεῦσι
πολλοῖς.

ια'. 11.

Καὶ ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος ῥά- 1

ῥάβδῳ· καὶ ὁ ἄγγελος εἱστήκει, λέγων· Ἔγειραι,
καὶ μέτρησον τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸ θυσια-
στήριον, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ.
2 Καὶ τὴν αὐλὴν τὴν ἔξωθεν τοῦ ναοῦ ἔκβα-
λε ἔξω, καὶ μὴ αὐτὴν μετρήσῃς, ὅτι ἐδό-
θη τοῖς ἔθνεσι· καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν
3 πατήσουσι μῆνας τεσσαράκοντα δύο. Καὶ
δώσω τοῖς δυσὶ μάρτυσί μου, καὶ προφη-
τεύσουσιν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξ-
4 ήκοντα, περιβεβλημένοι σάκκους. Οὗτοί
εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι, καὶ δύο λυχνίαι αἱ
5 ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τῆς γῆς ἑστῶσαι. Καὶ εἴ τις
αὐτοὺς θέλῃ ἀδικῆσαι, πῦρ ἐκπορεύεται
ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν, καὶ κατεσθίει τοὺς
ἐχθροὺς αὐτῶν· καὶ εἴ τις αὐτοὺς θέλῃ ἀδι-
κῆσαι, οὕτω δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι.
6 Οὗτοι ἔχουσιν ἐξουσίαν κλεῖσαι τὸν οὐρα-
νὸν, ἵνα μὴ βρέχῃ ὑετὸς ἐν ἡμέραις αὐ-
τῶν τῆς προφητείας· καὶ ἐξουσίαν ἔχουσιν
ἐπὶ τῶν ὑδάτων, στρέφειν αὐτὰ εἰς αἷμα, καὶ
πατάξαι τὴν γῆν πάσῃ πληγῇ, ὁσάκις
7 ἐὰν θελήσωσι. Καὶ ὅταν τελέσωσι τὴν
μαρτυρίαν αὐτῶν, τὸ θηρίον τὸ ἀναβαῖ-
νον ἐκ τῆς ἀβύσσου ποιήσει πόλεμον μετ' αὐ-
τῶν, καὶ νικήσει αὐτοὺς, καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς.
8 Καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν ἐπὶ τῆς πλατείας

πόλεως τῆς μεγάλης, ἥτις καλεῖται πνευ-
ματικῶς Σόδομα καὶ Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ
Κύριος ἡμῶν ἐσταυρώθη. Καὶ βλέψου- 9
σιν ἐκ τῶν λαῶν καὶ φυλῶν καὶ γλωσσῶν καὶ
ἐθνῶν τὰ πτώματα αὐτῶν ἡμέρας τρεῖς καὶ
ἥμισυ, καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν οὐκ ἀφή-
σουσι τεθῆναι εἰς μνήματα. Καὶ οἱ κατ- 10
οικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς χαροῦσιν ἐπ' αὐτοῖς, καὶ
εὐφρανθήσονται· καὶ δῶρα πέμψουσιν ἀλλή-
λοις, ὅτι οὗτοι οἱ δύο προφῆται ἐβασάνι-
σαν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ μετὰ 11
τὰς τρεῖς ἡμέρας καὶ ἥμισυ, πνεῦμα ζωῆς
ἐκ τοῦ Θεοῦ εἰσῆλθεν ἐπ' αὐτούς· καὶ ἔστη-
σαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ φόβος
μέγας ἔπεσεν ἐπὶ τοὺς θεωροῦντας αὐτούς.
Καὶ ἤκουσαν φωνὴν μεγάλην ἐκ τοῦ οὐ- 12
ρανοῦ, λέγουσαν αὐτοῖς· Ἀνάβητε ὧδε.
Καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ νεφέλῃ·
καὶ ἐθεώρησαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν. Καὶ 13
ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐγένετο σεισμὸς μέγας,
καὶ τὸ δέκατον τῆς πόλεως ἔπεσε, καὶ ἀπεκτάν-
θησαν ἐν τῷ σεισμῷ ὀνόματα ἀνθρώπων
χιλιάδες ἑπτά· καὶ οἱ λοιποὶ ἔμφοβοι ἐγέ-
νοντο, καὶ ἔδωκαν δόξαν τῷ Θεῷ τοῦ οὐρανοῦ.
Ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν, ἰδοὺ ἡ οὐαὶ ἡ 14
τρίτη ἔρχεται ταχύ. Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγε- 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

λος ἐσάλπισε, καὶ ἐγένοντο φωναὶ με-
γάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ, λέγουσαι· Ἐγένοντο
αἱ βασιλεῖαι τοῦ κόσμου, τοῦ Κυρίου ἡμῶν,
καὶ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει εἰς τοὺς
16 αἰῶνας τῶν αἰώνων. Καὶ οἱ εἴκοσι καὶ τέσ-
σαρες πρεσβύτεροι οἱ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ κα-
θήμενοι ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν, ἔπεσαν ἐπὶ
τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν
17 τῷ Θεῷ, Λέγοντες· Εὐχαριστοῦμέν σοι·
Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ὢν, καὶ
ὁ ἦν, καὶ ὁ ἐρχόμενος· ὅτι εἴληφας τὴν
δύναμίν σου τὴν μεγάλην, καὶ ἐβασί-
18 λευσας· Καὶ τὰ ἔθνη ὠργίσθησαν, καὶ ἦλ-
θεν ἡ ὀργή σου· καὶ ὁ καιρὸς τῶν νεκρῶν, κρι-
θῆναι, καὶ δοῦναι τὸν μισθὸν τοῖς δούλοις σου
τοῖς προφήταις, καὶ τοῖς ἁγίοις καὶ τοῖς φο-
βουμένοις τὸ ὄνομά σου, τοῖς μικροῖς καὶ τοῖς
μεγάλοις· καὶ διαφθεῖραι τοὺς διαφθεί-
19 ροντας τὴν γῆν. Καὶ ἠνοίγη ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ
ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὤφθη ἡ κιβωτὸς τῆς δια-
θήκης αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ· καὶ ἐγένοντο
ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ σεισμὸς
καὶ χάλαζα μεγάλη.

ιβʹ. 12.

1 Καὶ σημεῖον μέγα ὤφθη ἐν τῷ οὐρα-
νῷ· γυνὴ περιβεβλημένη τὸν ἥλιον, καὶ ἡ

σελήνη ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ
τῆς κεφαλῆς αὐτῆς στέφανος ἀστέρων δώ-
δεκα· Καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσα, κράζει ὠδί- 2
νουσα, καὶ βασανιζομένη τεκεῖν. Καὶ ὤφθη 3
ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδοὺ δράκων
μέγας πυῤῥὸς, ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέ-
ρατα δέκα· καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ δια-
δήματα ἑπτά. Καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ σύρει τὸ 4
τρίτον τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς
εἰς τὴν γῆν· καὶ ὁ δράκων ἕστηκεν ἐνώπιον
τῆς γυναικὸς τῆς μελλούσης τεκεῖν, ἵνα ὅταν
τέκῃ, τὸ τέκνον αὐτῆς καταφάγῃ. Καὶ 5
ἔτεκεν υἱὸν ἄῤῥενα, ὃς μέλλει ποιμαίνειν
πάντα τὰ ἔθνη ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ ἡρπά-
σθη τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν
θρόνον αὐτοῦ. Καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν 6
ἔρημον, ὅπου ἔχει τόπον ἡτοιμασμένον ἀπὸ
τοῦ Θεοῦ, ἵνα ἐκεῖ τρέφωσιν αὐτὴν ἡμέ-
ρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα. Καὶ ἐγέ- 7
νετο πόλεμος ἐν τῷ οὐρανῷ· ὁ Μιχαὴλ καὶ
οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ἐπολέμησαν κατὰ τοῦ δρά-
κοντος, καὶ ὁ δράκων ἐπολέμησε, καὶ οἱ
ἄγγελοι αὐτοῦ· Καὶ οὐκ ἴσχυσαν, οὔτε τό- 8
πος εὑρέθη αὐτῶν ἔτι ἐν τῷ οὐρανῷ. Καὶ 9
ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ μέγας, ὁ ὄφις ὁ ἀρ-
χαῖος, ὁ καλούμενος διάβολος, καὶ ὁ
σατα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σατανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην,
ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν· καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ
10 μετ᾽ αὐτοῦ ἐβλήθησαν. Καὶ ἤκουσα φω-
νὴν μεγάλην λέγουσαν ἐν τῷ οὐρανῷ·
Ἄρτι ἐγένετο ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ
ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ ἡ ἐξουσία
τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ· ὅτι κατεβλήθη ὁ κα-
τήγορος τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ὁ κατηγορῶν αὐ-
τῶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυ-
11 κτός. Καὶ αὐτοὶ ἐνίκησαν αὐτὸν διὰ τὸ
αἷμα τοῦ ἀρνίου, καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς μαρτυ-
ρίας αὐτῶν· καὶ οὐκ ἠγάπησαν τὴν ψυ-
12 χὴν αὐτῶν ἄχρι θανάτου. Διὰ τοῦτο εὐ-
φραίνεσθε οἱ οὐρανοὶ καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς σκη-
νοῦντες· Οὐαὶ τοῖς κατοικοῦσι τὴν γῆν καὶ
τὴν θάλασσαν, ὅτι κατέβη ὁ διάβολος
πρὸς ὑμᾶς ἔχων θυμὸν μέγαν, εἰδὼς ὅτι
13 ὀλίγον καιρὸν ἔχει. Καὶ ὅτε εἶδεν ὁ δράκων
ὅτι ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, ἐδίωξε τὴν γυ-
14 ναῖκα ἥτις ἔτεκε τὸν ἄρρενα. Καὶ ἐδό-
θησαν τῇ γυναικὶ δύο πτέρυγες τοῦ ἀετοῦ τοῦ
μεγάλου, ἵνα πέτηται εἰς τὴν ἔρημον εἰς
τὸν τόπον αὐτῆς, ὅπου τρέφεται ἐκεῖ καιρὸν
καὶ καιροὺς, καὶ ἥμισυ καιροῦ, ἀπὸ προσώπου
15 τοῦ ὄφεως. Καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφις ὀπίσω τῆς γυ-
ναικὸς ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὕδωρ ὡς πο-

ταμὸν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ταμὸν· ἵνα ταύτην ποταμοφόρητον ποιή-
σῃ. Καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ τῇ γυναικὶ, καὶ 16
ἤνοιξεν ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς, καὶ κατέπιε τὸν
ποταμὸν ὃν ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ τοῦ στόμα-
τος αὐτοῦ. Καὶ ὠργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ τῇ 17
γυναικὶ, καὶ ἀπῆλθε ποιῆσαι πόλεμον
μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ σπέρματος αὐτῆς,
τῶν τηρούντων τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, καὶ
ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ. Καὶ ἐστάθην ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θα- 18
λάσσης.

ιγ΄. 13.

Καὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀνα- 1
βαῖνον, ἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρα-
τα δέκα· καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ δέ-
κα διαδήματα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐ-
τοῦ ὄνομα βλασφημίας. Καὶ τὸ θηρίον 2
ὃ εἶδον ἦν ὅμοιον παρδάλει, καὶ οἱ πόδες
αὐτοῦ ὡς ἄρκτου, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς
στόμα λέοντος, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δράκων
τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ, καὶ
ἐξουσίαν μεγάλην. Καὶ εἶδον μίαν τῶν κε- 3
φαλῶν αὐτοῦ ὡς ἐσφαγμένην εἰς θάνα-
τον· καὶ ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐθερα-
πεύθη, καὶ ἐθαύμασεν ὅλη ἡ γῆ ὀπίσω τοῦ
θηρίου. Καὶ προσεκύνησαν τὸν δράκοντα 4

ὃς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὃς ἔδωκεν ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ, καὶ προσεκύ-
νησαν τὸ θηρίον, λέγοντες· Τίς ὅμοιος τῷ
θηρίῳ; τίς δύναται πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ;
5 Καὶ ἐδόθη αὐτῷ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ
βλασφημίας, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία πό-
λεμον ποιῆσαι μῆνας τεσσαρακονταδύο.
6 Καὶ ἤνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς βλασφη-
μίαν πρὸς τὸν Θεὸν, βλασφημῆσαι τὸ ὄ-
νομα αὐτοῦ, καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἐν
7 τῷ οὐρανῷ σκηνοῦντας. Καὶ ἐδόθη αὐτῷ
πόλεμον ποιῆσαι μετὰ τῶν ἁγίων, καὶ νικῆ-
σαι αὐτούς· καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶ-
8 σαν φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ ἔθνος. Καὶ
προσκυνήσουσιν αὐτῷ πάντες οἱ κατ-
οικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν οὐ γέγραπται τὰ ὀνό-
ματα ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου ἐ-
9 σφαγμένου ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Εἴ-
10 τις ἔχει οὖς, ἀκουσάτω. Εἴ τις αἰχμαλω-
σίαν συνάγει, εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει·
εἴ τις ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτενεῖ, δεῖ αὐτὸν ἐν
μαχαίρᾳ ἀποκτανθῆναι. ὧδέ ἐστιν ἡ
11 ὑπομονὴ καὶ ἡ πίστις τῶν ἁγίων. Καὶ εἶδον
ἄλλο θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς, καὶ εἶ-
χε κέρατα δύο ὅμοια ἀρνίῳ· καὶ ἐλάλει
12 ὡς δράκων. Καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρώ-
του θηρίου πᾶσαν ποιεῖ ἐνώπιον αὐτοῦ,
καὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

καὶ ποιεῖ τὴν γῆν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐ-
τῇ ἵνα προσκυνήσωσι τὸ θηρίον τὸ πρῶ-
τον, οὗ ἐθεραπεύθη ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου
αὐτοῦ. Καὶ ποιεῖ σημεῖα μεγάλα, ἵνα καὶ 13
πῦρ ποιῇ καταβαίνειν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν
γῆν, ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. Καὶ πλανᾷ 14
τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς, διὰ τὰ σημεῖα
ἃ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι ἐνώπιον τοῦ θηρίου·
λέγων τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ποιῆσαι
εἰκόνα τῷ θηρίῳ ὃ ἔχει τὴν πληγὴν τῆς
μαχαίρας, καὶ ἔζησε. Καὶ ἐδόθη αὐτῷ δοῦ- 15
ναι πνεῦμα τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, ἵνα καὶ λα-
λήσῃ ἡ εἰκὼν τοῦ θηρίου, καὶ ποιήσῃ, ὅσοι
ἂν μὴ προσκυνήσωσι τὴν εἰκόνα τοῦ θη-
ρίου, ἵνα ἀποκτανθῶσι. Καὶ ποιεῖ πάντας, 16
τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς πλου-
σίους καὶ τοὺς πτωχούς, καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ
τοὺς δούλους, ἵνα δώσῃ αὐτοῖς χάραγμα
ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῶν τῆς δεξιᾶς, ἢ ἐπὶ τῶν μετ-
ώπων αὐτῶν. Καὶ ἵνα μήτις δύνηται 17
ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι, εἰ μὴ ὁ ἔχων τὸ χά-
ραγμα, ἢ τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου, ἢ τὸν ἀρι-
θμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. Ὧδε ἡ σοφία 18
ἐστίν. ὁ ἔχων τὸν νοῦν, ψηφισάτω τὸν ἀριθμὸν
τοῦ θηρίου· ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώπου ἐστί, καὶ ὁ
ἀριθμὸς αὐτοῦ χξϛʹ.

ιδ΄. 14.

1 Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἀρνίον ἑστηκὸς ἐπὶ τὸ
ὄρος Σιών, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν τεσσαρά-
κοντατέσσαρες χιλιάδες, ἔχουσαι τὸ ὄνομα
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν μετ-
2 ώπων αὐτῶν. Καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν
βροντῆς μεγάλης· καὶ φωνὴν ἤκουσα κιθα-
ρῳδῶν κιθαριζόντων ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν.
3 Καὶ ᾄδουσιν ὡς ᾠδὴν καινὴν ἐνώπιον τοῦ θρό-
νου, καὶ ἐνώπιον τῶν τεσσάρων ζώων, καὶ τῶν πρε-
σβυτέρων· καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο μαθεῖν τὴν
ᾠδὴν εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν τεσσαρακοντατέσ-
σαρες χιλιάδες, οἱ ἠγορασμένοι ἀπὸ τῆς
4 γῆς. Οὗτοί εἰσιν οἳ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμο-
λύνθησαν· παρθένοι γάρ εἰσιν· οὗτοί εἰσιν
οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ ὅπου ἂν ὑπά-
γῃ. οὗτοι ἠγοράσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων,
5 ἀπαρχὴ τῷ Θεῷ καὶ τῷ ἀρνίῳ· Καὶ ἐν τῷ
στόματι αὐτῶν οὐχ εὑρέθη δόλος· ἄμω-
μοι γάρ εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ.
6 Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον πετώμενον ἐν
μεσουρανήματι, ἔχοντα εὐαγγέλιον αἰώ-
νιον, εὐαγγελίσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς
γῆς, καὶ πᾶν ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν
7 καὶ λαόν· Λέγοντα ἐν φωνῇ μεγάλῃ· Φο-

βήθη-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

βήθητε τὸν Θεὸν, καὶ δότε αὐτῷ δόξαν, ὅτι
ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ· καὶ προσκυ-
νήσατε τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν
γῆν καὶ θάλασσαν καὶ πηγὰς ὑδάτων.
Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἠκολούθησε, λέγων· 8
Ἔπεσεν ἔπεσε Βαβυλὼν ἡ πόλις ἡ μεγά-
λη, ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας
αὐτῆς πεπότικε πάντα ἔθνη. Καὶ τρίτος 9
ἄγγελος ἠκολούθησεν αὐτοῖς, λέγων ἐν φω-
νῇ μεγάλῃ· Εἴ τις τὸ θηρίον προσκυνεῖ καὶ
τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει χάραγμα
ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ ἢ ἐπὶ τὴν χεῖρα
αὐτοῦ, Καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ 10
θυμοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ κεκερασμένου ἀκρά-
του ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ· καὶ βα-
σανισθήσεται ἐν πυρὶ καὶ θείῳ ἐνώπιον
τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου.
Καὶ ὁ καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ αὐτῶν ἀνα- 11
βαίνει εἰς αἰῶνας αἰώνων· καὶ οὐκ ἔχουσιν
ἀνάπαυσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς οἱ προσκυ-
νοῦντες τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ
εἴ τις λαμβάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματος
αὐτοῦ. Ὧδε ὑπομονὴ τῶν ἁγίων ἐστίν· ὧδε 12
οἱ τηροῦντες τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν
πίστιν Ἰησοῦ. Καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ οὐ- 13
ρανοῦ, λεγούσης μοι, γράψον· Μακάριοι

οἱ νε-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

οἱ νεκροὶ οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες ἀπ-
άρτι. Ναὶ, λέγει τὸ Πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύ-
σωνται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν· τὰ δὲ ἔργα αὐ-
14 τῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν. Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ
νεφέλη λευκὴ, καὶ ἐπὶ τὴν νεφέλην καθή-
μενος ὅμοιος υἱῷ ἀνθρώπου, ἔχων ἐπὶ τῆς
κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανον χρυσοῦν, καὶ ἐν τῇ
15 χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον ὀξύ. Καὶ ἄλλος ἄγ-
γελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ, κράζων ἐν με-
γάλῃ φωνῇ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῆς νεφέλης·
Πέμψον τὸ δρέπανόν σου, καὶ θέρισον· ὅτι
ἦλθέ σοι ἡ ὥρα τοῦ θερίσαι· ὅτι ἐξηράνθη
16 ὁ θερισμὸς τῆς γῆς. Καὶ ἔβαλεν ὁ καθή-
μενος ἐπὶ τὴν νεφέλην τὸ δρέπανον αὐ-
17 τοῦ ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἐθερίσθη ἡ γῆ. Καὶ ἄλ-
λος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῷ
18 οὐρανῷ, ἔχων καὶ αὐτὸς δρέπανον ὀξύ. Καὶ
ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ θυσιαστη-
ρίου, ἔχων ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ πυρός· καὶ ἐφώ-
νησε κραυγῇ μεγάλῃ τῷ ἔχοντι τὸ δρέπα-
νον τὸ ὀξὺ, λέγων· Πέμψον σου τὸ δρέπα-
νον τὸ ὀξὺ, καὶ τρύγησον τοὺς βότρυας τῆς ἀμ-
πέλου τῆς γῆς, ὅτι ἤκμασαν αἱ σταφυλαὶ
19 αὐτῆς. Καὶ ἔβαλεν ὁ ἄγγελος τὸ δρέπα-
νον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐτρύγησε τὴν ἄμ-
πελον τῆς γῆς, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν ληνὸν τοῦ
θυμοῦ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τὴν μεγάλην. Καὶ ἐπα- 20
τήθη ἡ ληνὸς ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἐξῆλθε
αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ ἄχρι τῶν χαλινῶν τῶν ἵπ-
πων, ἀπὸ σταδίων χιλίων ἑξακοσίων.

ιε'. 15.

Καὶ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα 1
καὶ θαυμαστὸν, ἀγγέλους ἑπτὰ, ἔχοντας πλη-
γὰς ἑπτὰ τὰς ἐσχάτας, ὅτι ἐν αὐταῖς ἐτελέ-
σθη ὁ θυμὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ εἶδον ὡς θάλασ- 2
σαν ὑαλίνην μεμιγμένην πυρί· καὶ τοὺς νι-
κῶντας ἐκ τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τῆς εἰκόνος αὐτοῦ καὶ
ἐκ τοῦ χαράγματος αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ
ὀνόματος αὐτοῦ, ἑστῶτας ἐπὶ τὴν θάλασ-
σαν τὴν ὑαλίνην, ἔχοντας κιθάρας τοῦ Θεοῦ·
Καὶ ᾄδουσι τὴν ᾠδὴν Μωσέως δούλου τοῦ 3
Θεοῦ, καὶ τὴν ᾠδὴν τοῦ ἀρνίου, λέγοντες· Με-
γάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, Κύριε ὁ
Θεὸς ὁ παντοκράτωρ· δίκαιαι καὶ ἀληθι-
ναὶ αἱ ὁδοί σου, ὁ βασιλεὺς τῶν ἁγίων. Τίς 4
οὐ μὴ φοβηθῇ σε, Κύριε, καὶ δοξάσῃ τὸ ὄ-
νομά σου; ὅτι μόνος ὅσιος· ὅτι πάντα τὰ
ἔθνη ἥξουσι καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν
σου· ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐφανερώθη-
σαν. Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἠνοίγη ὁ 5
ναὸς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ οὐρα-
νῷ. Καὶ ἐξῆλθον οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι ἔχοντες 6

τὰς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τὰς ἑπτὰ πληγὰς, ἐκ τοῦ ναοῦ, ἐνδεδυμέ-
νοι λίνον καθαρὸν καὶ λαμπρὸν, καὶ περι-
εζωσμένοι περὶ τὰ στήθη ζώνας χρυσᾶς.
Καὶ ἓν ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων ἔδωκε τοῖς
ἑπτὰ ἀγγέλοις ἑπτὰ φιάλας χρυσᾶς, γε-
μούσας τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰς
8 τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Καὶ ἐγεμίσθη
ὁ ναὸς καπνοῦ ἐκ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, καὶ
ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ· καὶ οὐδεὶς ἠδύνα-
το εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν, ἄχρι τελεσθῶσιν
αἱ ἑπτὰ πληγαὶ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων.

ιϛʹ. 16.

1 Καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ ναοῦ,
λεγούσης τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις· Ὑπάγετε καὶ
ἐκχέατε τὰς φιάλας τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ
2 εἰς τὴν γῆν. Καὶ ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος, καὶ
ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ
ἐγένετο ἕλκος κακὸν καὶ πονηρὸν εἰς τοὺς
ἀνθρώπους τοὺς ἔχοντας τὸ χάραγμα τοῦ θη-
ρίου, καὶ τοὺς τῇ εἰκόνι αὐτοῦ προσκυνοῦντας.
3 Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην
αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐγένετο αἷμα
ὡς νεκροῦ· καὶ πᾶσα ψυχὴ ζῶσα ἀπέθανεν
4 ἐν τῇ θαλάσσῃ. Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος
ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς ποταμοὺς
καὶ εἰς τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων· καὶ ἐγένετο
αἷμα.

αἷμα. Καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέλου τῶν ὑδά- 5
των λέγοντος· Δίκαιος, Κύριε, εἶ, ὁ ὢν, καὶ
ὁ ἦν, καὶ ὁ ὅσιος, ὅτι ταῦτα ἔκρινας· Ὅτι αἷ- 6
μα ἁγίων καὶ προφητῶν ἐξέχεαν, καὶ αἷμα
αὐτοῖς ἔδωκας πιεῖν· ἄξιοι γάρ εἰσι. Καὶ 7
ἤκουσα ἄλλου ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου λέγον-
τος· Ναὶ Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ,
ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις σου. Καὶ ὁ 8
τέταρτος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐ-
τοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ καυματί-
σαι τοὺς ἀνθρώπους ἐν πυρί. Καὶ ἐκαυμα- 9
τίσθησαν οἱ ἄνθρωποι καῦμα μέγα, καὶ
ἐβλασφήμησαν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοῦ ἔχον-
τος ἐξουσίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας· καὶ
οὐ μετενόησαν δοῦναι αὐτῷ δόξαν. Καὶ ὁ 10
πέμπτος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐ-
τοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ θηρίου· καὶ ἐγένετο ἡ
βασιλεία αὐτοῦ ἐσκοτωμένη· καὶ ἐμασ-
σῶντο τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ πόνου·
Καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν Θεὸν τοῦ οὐρα- 11
νοῦ ἐκ τῶν πόνων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἑλκῶν
αὐτῶν· καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων αὐ-
τῶν. Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος ἐξέχεε τὴν 12
φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν μέγαν
τὸν Εὐφράτην· καὶ ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ
αὐτοῦ, ἵνα ἑτοιμασθῇ ἡ ὁδὸς τῶν βασιλέων

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

13 τῶν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου. Καὶ εἶδον ἐκ τοῦ
στόματος τοῦ δράκοντος καὶ ἐκ τοῦ στόματος
τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ψευδοπροφή-
του πνεύματα τρία ἀκάθαρτα ὅμοια βα-
14 τράχοις. Εἰσὶ γὰρ πνεύματα δαιμόνων ποι-
οῦντα σημεῖα ἃ ἐκπορεύεται ἐπὶ τοὺς βα-
σιλεῖς τῆς γῆς καὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης, συν-
αγαγεῖν αὐτοὺς εἰς πόλεμον τῆς ἡμέρας
ἐκείνης τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκρά-
15 τορος. Ἰδού, ἔρχομαι ὡς κλέπτης. Μακάριος
ὁ γρηγορῶν, καὶ τηρῶν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἵνα
μὴ γυμνὸς περιπατῇ, καὶ βλέπωσι τὴν
ἀσχημοσύνην αὐτοῦ. Καὶ συνήγαγεν αὐ-
τοὺς εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Ἑβραϊστὶ
Ἀρμαγεδδών. Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἐξ-
έχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὸν ἀέρα· καὶ ἐξῆλθε
φωνὴ μεγάλη ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ οὐρανοῦ, ἀπὸ τοῦ
18 θρόνου, λέγουσα· Γέγονε. Καὶ ἐγένοντο φω-
ναὶ καὶ βρονταὶ καὶ ἀστραπαί· καὶ σεισμὸς
ἐγένετο μέγας, οἷος οὐκ ἐγένετο ἀφ᾽ οὗ οἱ
ἄνθρωποι ἐγένοντο ἐπὶ τῆς γῆς, τηλικοῦτος
19 σεισμὸς οὕτω μέγας. Καὶ ἐγένετο ἡ πόλις
ἡ μεγάλη εἰς τρία μέρη, καὶ αἱ πόλεις τῶν
ἐθνῶν ἔπεσον· καὶ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη
ἐμνήσθη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, δοῦναι αὐτῇ
τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐ-
τοῦ.

τοῦ. Καὶ πᾶσα νῆσος ἔφυγε, καὶ ὄρη οὐχ 20
εὑρέθησαν. Καὶ χάλαζα μεγάλη ὡς τα- 21
λαντιαία καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς
ἀνθρώπους· καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ ἄνθρω-
ποι τὸν θεὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς χαλάζης· ὅτι
μεγάλη ἐστὶν ἡ πληγὴ αὐτῆς σφόδρα.

ιζ΄. 17.

Καὶ ἦλθεν εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν 1
ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας, καὶ ἐλάλησε
μετ' ἐμοῦ, λέγων μοι· Δεῦρο, δείξω σοι τὸ
κρῖμα τῆς πόρνης τῆς μεγάλης, τῆς καθ-
ημένης ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῶν πολλῶν. Μεθ' 2
ἧς ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ ἐμε-
θύσθησαν ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας αὐτῆς
οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν. Καὶ ἀπήνεγκέ με 3
εἰς ἔρημον ἐν πνεύματι· καὶ εἶδον γυναῖκα
καθημένην ἐπὶ θηρίον κόκκινον, γέμον ὀ-
νομάτων βλασφημίας, ἔχον κεφαλὰς
ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα. Καὶ ἡ γυνὴ ἡ περι- 4
βεβλημένη πορφύρᾳ καὶ κοκκίνῳ, καὶ κε-
χρυσωμένη χρυσῷ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαρ-
γαρίταις, ἔχουσα χρυσοῦν ποτήριον ἐν
τῇ χειρὶ αὐτῆς, γέμον βδελυγμάτων καὶ
ἀκαθάρτητος πορνείας αὐτῆς· Καὶ ἐπὶ 5
τὸ μέτωπον αὐτῆς ὄνομα γεγραμμένον·
Μυστήριον· Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἡ μήτηρ
τῶν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τῶν πορνῶν καὶ τῶν βδελυγμάτων τῆς
γῆς. Καὶ εἶδον τὴν γυναῖκα μεθύουσαν
ἐκ τοῦ αἵματος τῶν ἁγίων, καὶ ἐκ τοῦ αἵ-
ματος τῶν μαρτύρων Ἰησοῦ· καὶ ἐθαύ-
7 μασα, ἰδὼν αὐτὴν, θαῦμα μέγα. Καὶ
εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· Διατί ἐθαύμασας;
ἐγώ σοι ἐρῶ τὸ μυστήριον τῆς γυναικὸς καὶ
τοῦ θηρίου τοῦ βαστάζοντος αὐτὴν, τοῦ ἔχοντος
τὰς ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ δέκα κέρατα.
8 Θηρίον ὃ εἶδες, ἦν, καὶ οὐκ ἔστι· καὶ μέλλει ἀ-
ναβαίνειν ἐκ τῆς ἀβύσσου, καὶ εἰς ἀπώλειαν
ὑπάγειν· καὶ θαυμάσονται οἱ κατοικοῦν-
τες ἐπὶ τῆς γῆς, (ὧν οὐ γέγραπται τὰ ὀνό-
ματα ἐπὶ τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς ἀπὸ κατα-
βολῆς κόσμου) βλέποντες τὸ θηρίον ὅ,τι
9 ἦν, καὶ οὐκ ἔστι, καίπερ ἐστιν. Ὧδε ὁ νοῦς ὁ
ἔχων σοφίαν. Αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ, ὄρη εἰσὶν
10 ἑπτὰ, ὅπου ἡ γυνὴ κάθηται ἐπ᾽ αὐτῶν. Καὶ
βασιλεῖς ἑπτά εἰσιν· οἱ πέντε ἔπεσαν, καὶ
ὁ εἷς ἐστιν, ὁ ἄλλος οὔπω ἦλθε· καὶ ὅταν
11 ἔλθῃ, ὀλίγον αὐτὸν δεῖ μεῖναι. Καὶ τὸ θη-
ρίον ὃ ἦν, καὶ οὐκ ἔστι, καὶ αὐτὸς ὄγδοός
ἐστι, καὶ ἐκ τῶν ἑπτά ἐστι, καὶ εἰς ἀπώλειαν
12 ὑπάγει. Καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες, δέ-
κα βασιλεῖς εἰσιν, οἵτινες βασιλείαν οὔπω
ἔλαβον, ἀλλ᾽ ἐξουσίαν ὡς βασιλεῖς μίαν
ὥραν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ὥραν λαμβάνουσι μετὰ τοῦ θηρίου. Οὗτοι 13
μίαν γνώμην ἔχουσι, καὶ τὴν δύναμιν καὶ
τὴν ἐξουσίαν ἑαυτῶν τῷ θηρίῳ διαδιδώ-
σουσιν. Οὗτοι μετὰ τοῦ ἀρνίου πολεμήσουσι, 14
καὶ τὸ ἀρνίον νικήσει αὐτοὺς, ὅτι Κύριος κυ-
ρίων ἐστὶ καὶ βασιλεὺς βασιλέων· καὶ οἱ μετ'
αὐτοῦ, κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί. Καὶ 15
λέγει μοι, τὰ ὕδατα ἃ εἶδες, οὗ ἡ πόρνη
κάθηται, λαοὶ καὶ ὄχλοι εἰσὶ, καὶ ἔθνη καὶ
γλῶσσαι. Καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες 16
ἐπὶ τὸ θηρίον, οὗτοι μισήσουσι τὴν πόρ-
νην, καὶ ἠρημωμένην ποιήσουσιν αὐτὴν καὶ
γυμνὴν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς φάγονται,
καὶ αὐτὴν κατακαύσουσιν ἐν πυρί. Ὁ γὰρ 17
Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν ποι-
ῆσαι τὴν γνώμην αὐτοῦ, καὶ ποιῆσαι μίαν
γνώμην, καὶ δοῦναι τὴν βασιλείαν αὐτῶν
τῷ θηρίῳ ἄχρι τελεσθῇ τὰ ῥήματα τοῦ
Θεοῦ. Καὶ ἡ γυνὴ ἣν εἶδες, ἐστὶν ἡ πόλις ἡ 18
μεγάλη ἡ ἔχουσα βασιλείαν ἐπὶ τῶν βα-
σιλέων τῆς γῆς.

ιη΄. 18.

Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον ἄγγελον καταβαί- 1
νοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα ἐξουσίαν μεγά-
λην· καὶ ἡ γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ.
Καὶ ἔκραξεν ἐν ἰσχύϊ, φωνῇ μεγάλῃ, λέ- 2
γων·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

γων· Ἔπεσεν ἔπεσε Βαβυλὼν ἡ μεγάλη,
καὶ ἐγένετο κατοικητήριον δαιμόνων, καὶ φυ-
λακὴ παντὸς πνεύματος ἀκαθάρτου, καὶ
φυλακὴ παντὸς ὀρνέου ἀκαθάρτου καὶ με-
3 μισημένου· Ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορ-
νείας αὐτῆς πέπωκε πάντα τὰ ἔθνη· καὶ οἱ
βασιλεῖς τῆς γῆς μετ' αὐτῆς ἐπόρνευσαν,
καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ
4 στρήνους αὐτῆς ἐπλούτησαν. Καὶ ἤκουσα
ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν· Ἐξ-
έλθετε ἐξ αὐτῆς ὁ λαός μου, ἵνα μὴ συγκοι-
νωνήσητε ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῆς, καὶ ἵνα
5 μὴ λάβητε ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς· Ὅτι ἠ-
κολούθησαν αὐτῆς αἱ ἁμαρτίαι ἄχρι τοῦ
οὐρανοῦ, καὶ ἐμνημόνευσεν ὁ Θεὸς τὰ ἀδι-
6 κήματα αὐτῆς. Ἀπόδοτε αὐτῇ ὡς καὶ αὐ-
τὴ ἀπέδωκεν ὑμῖν, καὶ διπλώσατε αὐτῇ
διπλᾶ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς· ἐν τῷ ποτηρίῳ
7 ᾧ ἐκέρασε, κεράσατε αὐτῇ διπλοῦν. Ὅσα
ἐδόξασεν ἑαυτὴν καὶ ἐστρηνίασε, τοσοῦτον
δότε αὐτῇ βασανισμὸν καὶ πένθος· ὅτι ἐν
τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέγει· Κάθημαι βασί-
λισσα, καὶ χήρα οὐκ εἰμί, καὶ πένθος οὐ μὴ
8 ἴδω. Διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἥξουσιν αἱ
πληγαὶ αὐτῆς, θάνατος καὶ πένθος καὶ
λιμός· καὶ ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται, ὅτι

ἰσχυρὸς Κύριος ὁ Θεὸς ὁ κρίνων αὐτήν.
Καὶ κλαύσονται αὐτὴν καὶ κόψονται ἐπ' 9
αὐτῇ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, οἱ μετ' αὐτῆς
πορνεύσαντες καὶ στρηνιάσαντες, ὅταν βλέ-
πωσι τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς· Ἀπὸ 10
μακρόθεν ἑστηκότες, διὰ τὸν φόβον τοῦ βα-
σανισμοῦ αὐτῆς, λέγοντες· Οὐαὶ, οὐαὶ, ἡ πό-
λις ἡ μεγάλη, Βαβυλὼν, ἡ πόλις ἡ ἰσχυ-
ρὰ, ὅτι ἐν μιᾷ ὥρᾳ ἦλθεν ἡ κρίσις σου.
Καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς κλαίουσι καὶ πενθοῦσιν 11
ἐπ' αὐτῇ, ὅτι τὸν γόμον αὐτῶν οὐδεὶς ἀγο-
ράζει οὐκέτι· Γόμον χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ 12
λίθου τιμίου, καὶ μαργαρίτου, καὶ βύσσου, καὶ
πορφύρας, καὶ σηρικοῦ, καὶ κοκκίνου· καὶ πᾶν
ξύλον θύϊνον, καὶ πᾶν σκεῦος ἐλεφάντινον, καὶ
πᾶν σκεῦος ἐκ ξύλου τιμιωτάτου, καὶ χαλ-
κοῦ, καὶ σιδήρου, καὶ μαρμάρου, Καὶ κινάμω- 13
μον, καὶ θυμιάματα, καὶ μύρον, καὶ λίβανον, καὶ
οἶνον, καὶ ἔλαιον, καὶ σεμίδαλιν, καὶ σῖτον, καὶ
κτήνη, καὶ πρόβατα, καὶ ἵππων, καὶ ῥεδῶν, καὶ
σωμάτων, καὶ ψυχὰς ἀνθρώπων. Καὶ ἡ 14
ὀπώρα τῆς ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς σου ἀπῆλ-
θεν ἀπὸ σοῦ, καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ
λαμπρὰ ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ, καὶ οὐκέτι οὐ
μὴ εὑρήσῃς αὐτά. Οἱ ἔμποροι τούτων οἱ 15
πλουτήσαντες ἀπ' αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν
στήσον-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

στήσονται, διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐ-
16 τῆς, κλαίοντες καὶ πενθοῦντες· Καὶ λέγοντες·
Οὐαί, οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ περιβε-
βλημένη βύσσινον καὶ πορφυροῦν καὶ κόκκι-
νον, καὶ κεχρυσωμένοι ἐν χρυσίῳ καὶ λίθῳ τι-
μίῳ καὶ μαργαρίταις· ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώ-
17 θη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος. Καὶ πᾶς κυβερνή-
της, καὶ πᾶς ἐπὶ τῶν πλοίων ὁ ὅμιλος, καὶ
ναῦται, καὶ ὅσοι τὴν θάλασσαν ἐργάζον-
18 ται, ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν, Καὶ ἔκρα-
ζον, ὁρῶντες τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐ-
τῆς, λέγοντες· Τίς ὁμοία τῇ πόλει τῇ με-
19 γάλῃ; Καὶ ἔβαλον χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς
αὐτῶν, καὶ ἔκραζον κλαίοντες καὶ πενθοῦν-
τες, λέγοντες· Οὐαί, οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγά-
λη, ἐν ᾗ ἐπλούτησαν πάντες οἱ ἔχοντες πλοῖα
ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐκ τῆς τιμιότητος αὐ-
20 τῆς, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη. Εὐφραίνου ἐπ'
αὐτὴν οὐρανέ, καὶ οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι καὶ οἱ
προφῆται, ὅτι ἔκρινεν ὁ Θεὸς τὸ κρίμα
21 ὑμῶν ἐξ αὐτῆς. Καὶ ἦρεν εἷς ἄγγελος
ἰσχυρὸς λίθον ὡς μύλον μέγαν, καὶ ἔβα-
λεν εἰς τὴν θάλασσαν, λέγων· Οὕτως ὁρ-
μήματι βληθήσεται Βαβυλὼν ἡ μεγά-
22 λη πόλις, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ ἔτι. Καὶ φωνὴ κι-
θαρῳδῶν καὶ μουσικῶν καὶ αὐλητῶν, καὶ σαλ-

πιστῶν, οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι· καὶ πᾶς τε-
χνίτης πάσης τέχνης οὐ μὴ εὑρεθῇ ἐν σοὶ
ἔτι· καὶ φωνὴ μύλου οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι·
Καὶ φῶς λύχνου οὐ μὴ φανῇ ἐν σοὶ ἔτι· καὶ 23
φωνὴ νυμφίου καὶ νύμφης οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν
σοὶ ἔτι· ὅτι οἱ ἔμποροί σου ἦσαν οἱ μεγιστᾶ-
νες τῆς γῆς, ὅτι ἐν τῇ φαρμακείᾳ σου ἐπλα-
νήθησαν πάντα τὰ ἔθνη. Καὶ ἐν αὐτῇ αἷ- 24
μα προφητῶν καὶ ἁγίων εὑρέθη, καὶ πάν-
των τῶν ἐσφαγμένων ἐπὶ τῆς γῆς.

ιθ'. 19.

Καὶ μετὰ ταῦτα ἤκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου 1
πολλοῦ μεγάλην ἐν τῷ οὐρανῷ, λέγοντος·
Ἀλληλούϊα· ἡ σωτηρία, καὶ ἡ δόξα, καὶ ἡ
τιμὴ, καὶ ἡ δύναμις Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν·
Ὅτι ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις αὐ- 2
τοῦ· ὅτι ἔκρινε τὴν πόρνην τὴν μεγάλην,
ἥτις ἔφθειρε τὴν γῆν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐ-
τῆς, καὶ ἐξεδίκησε τὸ αἷμα τῶν δούλων αὐτοῦ
ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῆς. Καὶ δεύτερον εἴρηκαν· 3
Ἀλληλούϊα. Καὶ ὁ καπνὸς αὐτῆς ἀναβαί-
νει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Καὶ ἔπεσον 4
οἱ πρεσβύτεροι οἱ εἴκοσι καὶ τέσσαρες, καὶ
τὰ τέσσαρα ζῶα, καὶ προσεκύνησαν τῷ
Θεῷ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου, λέγοντες·
Ἀμὴν Ἀλληλούϊα. Καὶ φωνὴ ἐκ τοῦ θρόνου 5

ἐξῆλ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

ἐξῆλθε, λέγουσα· Αἰνεῖτε τὸν Θεὸν ἡμῶν
πάντες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ, καὶ οἱ φοβούμενοι
6 αὐτὸν καὶ οἱ μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι. Καὶ ἤκου-
σα ὡς φωνὴν ὄχλου πολλοῦ, καὶ ὡς φωνὴν
ὑδάτων πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν βροντῶν
ἰσχυρῶν, λεγόντων· Ἀλληλούϊα· ὅτι ἐβασί-
λευσε Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ.
7 Χαίρωμεν καὶ ἀγαλλιώμεθα, καὶ δῶμεν τὴν
δόξαν αὐτῷ· ὅτι ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ ἀρνίου,
8 καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἡτοίμασεν ἑαυτήν. Καὶ
ἐδόθη αὐτῇ ἵνα περιβάληται βύσσινον
καθαρὸν καὶ λαμπρόν· τὸ γὰρ βύσσινον, τὰ
9 δικαιώματά ἐστι τῶν ἁγίων. Καὶ λέγει μοι·
Γράψον· Μακάριοι οἱ εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ
γάμου τοῦ ἀρνίου κεκλημένοι. Καὶ λέγει μοι·
10 Οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοί εἰσι τοῦ Θεοῦ. Καὶ
ἔπεσον ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν αὐτοῦ προσ-
κυνῆσαι αὐτῷ· καὶ λέγει μοι· Ὅρα μή·
σύνδουλός σου εἰμὶ καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν
ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰησοῦ. τῷ Θεῷ
προσκύνησον· ἡ γὰρ μαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ ἐστὶ
11 τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας. Καὶ εἶδον τὸν οὐ-
ρανὸν ἀνεῳγμένον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκός,
καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτὸν καλούμενος
πιστὸς καὶ ἀληθινός, καὶ ἐν δικαιοσύνῃ κρί-
12 νει καὶ πολεμεῖ. Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

φλὸξ πυρὸς, καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ
διαδήματα πολλά· ἔχων ὄνομα γεγραμ-
μένον ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ αὐτός· Καὶ περι- 13
βεβλημένος ἱμάτιον βεβαμμένον αἵμα-
τι· καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ· Ὁ λόγος τοῦ
Θεοῦ. Καὶ τὰ στρατεύματα τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ 14
ἠκολούθει αὐτῷ ἐφ' ἵπποις λευκοῖς, ἐνδε-
δυμένοι βύσσινον λευκὸν καὶ καθαρόν· Καὶ 15
ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται ῥομφαία
ὀξεῖα, ἵνα ἐν αὐτῇ πατάσσῃ τὰ ἔθνη· καὶ
αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ·
καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ
καὶ τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος.
Καὶ ἔχει ἐπὶ τὸ ἱμάτιον καὶ ἐπὶ τὸν μηρὸν 16
αὐτοῦ τὸ ὄνομα γεγραμμένον· Βασιλεὺς
βασιλέων καὶ Κύριος κυρίων. Καὶ εἶδον 17
ἕνα ἄγγελον ἑστῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ· καὶ ἔκρα-
ξε φωνῇ μεγάλῃ, λέγων πᾶσι τοῖς ὀρνέοις
τοῖς πετωμένοις ἐν μεσουρανήματι· Δεῦ-
τε καὶ συνάγεσθε εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ μεγάλου
Θεοῦ, Ἵνα φάγητε σάρκας βασιλέων, καὶ 18
σάρκας χιλιάρχων, καὶ σάρκας ἰσχυρῶν, καὶ
σάρκας ἵππων καὶ τῶν καθημένων ἐπ' αὐτῶν,
καὶ σάρκας πάντων ἐλευθέρων καὶ δούλων,
καὶ μικρῶν καὶ μεγάλων. Καὶ εἶδον τὸ θηρίον, 19
καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ τὰ στρατεύμα-
τα αὐ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τα αὐτῶν συνηγμένα ποιῆσαι πόλεμον
μετὰ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ μετὰ τοῦ
20 στρατεύματος αὐτοῦ. Καὶ ἐπιάσθη τὸ θη-
ρίον, καὶ μετὰ τούτου ὁ ψευδοπροφήτης ὁ
ποιήσας τὰ σημεῖα ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐν οἷς
ἐπλάνησε τοὺς λαβόντας τὸ χάραγμα τοῦ
θηρίου, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐ-
τοῦ· ζῶντες ἐβλήθησαν οἱ δύο εἰς τὴν λί-
μνην τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην ἐν τῷ θείῳ·
21 Καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῇ ῥομ-
φαίᾳ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου, τῇ ἐκ-
πορευομένῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· καὶ πάν-
τα τὰ ὄρνεα ἐχορτάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν
αὐτῶν.

κ. 20.

1 Καὶ εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ, ἔχοντα τὴν κλεῖδα τῆς ἀβύσσου,
καὶ ἅλυσιν μεγάλην ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐ-
2 τοῦ. Καὶ ἐκράτησε τὸν δράκοντα, τὸν ὄφιν
τὸν ἀρχαῖον, ὅς ἐστι διάβολος καὶ σατα-
3 νᾶς· καὶ ἔδησεν αὐτὸν χίλια ἔτη. Καὶ ἔβαλεν
αὐτὸν εἰς τὴν ἄβυσσον, καὶ ἔκλεισεν αὐτόν,
καὶ ἐσφράγισεν ἐπάνω αὐτοῦ, ἵνα μὴ πλα-
νήσῃ τὰ ἔθνη ἔτι, ἄχρι τελεσθῇ τὰ χίλια
ἔτη· καὶ μετὰ ταῦτα δεῖ αὐτὸν λυθῆναι μι-
4 κρὸν χρόνον. Καὶ εἶδον θρόνους, καὶ ἐκάθι-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

σαν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ κρίμα ἐδόθη αὐτοῖς· καὶ
τὰς ψυχὰς τῶν πεπελεκισμένων διὰ τὴν
μαρτυρίαν Ἰησοῦ, καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ,
καὶ οἵτινες οὐ προσεκύνησαν τῷ θηρίῳ, οὔτε
τῇ εἰκόνι αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἔλαβον τὸ χάρα-
γμα ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὴν
χεῖρα αὐτῶν· καὶ ἔζησαν, καὶ ἐβασίλευσαν
μετὰ τοῦ Χριστοῦ τὰ χίλια ἔτη. Οἱ δὲ λοιποὶ τῶν 5
νεκρῶν οὐκ ἀνέζησαν ἕως τελεσθῇ τὰ χί-
λια ἔτη. Αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη. Μα- 6
κάριος καὶ ἅγιος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀ-
ναστάσει τῇ πρώτῃ· ἐπὶ τούτων ὁ θάνατος
ὁ δεύτερος οὐκ ἔχει ἐξουσίαν, ἀλλ' ἔσονται
ἱερεῖς τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ βασιλεύ-
σουσι μετ' αὐτοῦ χίλια ἔτη. Καὶ ὅταν τε- 7
λεσθῇ τὰ χίλια ἔτη, λυθήσεται ὁ σατανᾶς
ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτοῦ· Καὶ ἐξελεύσεται 8
πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσσαρσι
γωνίαις τῆς γῆς, τὸν Γὼγ καὶ τὸν Μαγὼγ, συν-
αγαγεῖν αὐτοὺς εἰς πόλεμον, ὧν ὁ ἀριθμὸς
ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης. Καὶ ἀνέβησαν 9
ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς γῆς, καὶ ἐκύκλωσαν τὴν
παρεμβολὴν τῶν ἁγίων, καὶ τὴν πόλιν τὴν
ἠγαπημένην· καὶ κατέβη πῦρ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτούς· Καὶ ὁ 10
διάβολος ὁ πλανῶν αὐτοὺς ἐβλήθη εἰς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς καὶ θείου, ὅπου τὸ θη-
ρίον καὶ ὁ ψευδοπροφήτης· καὶ βασανισθή-
σονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας
11 τῶν αἰώνων. Καὶ εἶδον θρόνον λευκὸν μέγαν,
καὶ τὸν καθήμενον ἐπ' αὐτοῦ, οὗ ἀπὸ προσ-
ώπου ἔφυγεν ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός· καὶ τόπος οὐχ
12 εὑρέθη αὐτοῖς. Καὶ εἶδον τοὺς νεκροὺς, μι-
κροὺς καὶ μεγάλους, ἑστῶτας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ,
καὶ βιβλία ἠνεῴχθησαν· καὶ βιβλίον ἄλλο
ἠνεῴχθη, ὅ ἐστι τῆς ζωῆς· καὶ ἐκρίθησαν οἱ νε-
κροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις,
13 κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. Καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασ-
σα τοὺς ἐν αὐτῇ νεκροὺς, καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ
ᾅδης ἔδωκαν τοὺς ἐν αὐτοῖς νεκρούς· καὶ
ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.
14 Καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἐβλήθησαν εἰς
τὴν λίμνην τοῦ πυρός. οὗτός ἐστιν ὁ δεύτε-
15 ρος θάνατος· Καὶ εἴ τις οὐχ εὑρέθη ἐν τῇ
βίβλῳ τῆς ζωῆς γεγραμμένος, ἐβλήθη εἰς
τὴν λίμνην τοῦ πυρός.

κα'. 21.

1 Καὶ εἶδον οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινήν·
ὁ γὰρ πρῶτος οὐρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ παρ-
2 ῆλθε· καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔστιν ἔτι. Καὶ ἐγὼ
Ἰωάννης εἶδον τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν, Ἱε-
ρουσαλὴμ καινὴν, καταβαίνουσαν ἀπὸ τοῦ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἡτοιμασμένην ὡς
νύμφην κεκοσμημένην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς.
Καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ οὐρα- 3
νοῦ, λεγούσης· Ἰδοὺ ἡ σκηνὴ τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν
ἀνθρώπων, καὶ σκηνώσει μετ' αὐτῶν, καὶ
αὐτοὶ λαοὶ αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς
ἔσται μετ' αὐτῶν, Θεὸς αὐτῶν· Καὶ ἐξ- 4
αλείψει ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀ-
φθαλμῶν αὐτῶν, καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι·
οὔτε πένθος, οὔτε κραυγή, οὔτε πόνος οὐκ
ἔσται ἔτι, ὅτι τὰ πρῶτα ἀπῆλθον. Καὶ εἶ- 5
πεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου· Ἰδού, καινὰ
πάντα ποιῶ. Καὶ λέγει μοι· Γράψον· ὅτι
οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοὶ καὶ πιστοί εἰσι. Καὶ 6
εἶπέ μοι· Γέγονε. ἐγώ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἡ
ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. ἐγὼ τῷ διψῶντι δώσω
ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν.
Ὁ νικῶν κληρονομήσει πάντα, καὶ ἔσομαι 7
αὐτῷ Θεός, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι ὁ υἱός. Δει- 8
λοῖς δὲ καὶ ἀπίστοις καὶ ἐβδελυγμένοις καὶ
φονεῦσι καὶ πόρνοις καὶ φαρμακεῦσι καὶ
εἰδωλολάτραις, καὶ πᾶσι τοῖς ψευδέσι, τὸ
μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ
πυρὶ καὶ θείῳ, ὅ ἐστι δεύτερος θάνατος. Καὶ 9
ἦλθε πρός με εἷς τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν
ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας τὰς γεμούσας
τῶν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

τῶν ἑπτὰ πληγῶν τῶν ἐσχάτων· καὶ ἐλάλησε
μετ᾽ ἐμοῦ, λέγων· Δεῦρο, δείξω σοι τὴν
10 νύμφην τοῦ ἀρνίου τὴν γυναῖκα. Καὶ ἀπ-
ήνεγκέ με ἐν πνεύματι ἐπ᾽ ὄρος μέγα καὶ
ὑψηλὸν, καὶ ἔδειξέ μοι τὴν πόλιν τὴν με-
γάλην, τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλὴμ, κατα-
11 βαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ· Ἔχου-
σαν τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ· καὶ ὁ φωστὴρ αὐ-
τῆς ὅμοιος λίθῳ τιμιωτάτῳ, ὡς λίθῳ
12 ἰάσπιδι κρυσταλλίζοντι· Ἔχουσάν τε τεῖχος
μέγα καὶ ὑψηλὸν, ἔχουσαν πυλῶνας δώ-
δεκα, καὶ ἐπὶ τοῖς πυλῶσιν ἀγγέλους δώ-
δεκα, καὶ ὀνόματα ἐπιγεγραμμένα, ἅ ἐστι
13 τῶν δώδεκα φυλῶν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Ἀπ᾽
ἀνατολῆς, πυλῶνες τρεῖς· ἀπὸ βοῤῥᾶ, πυ-
λῶνες τρεῖς· ἀπὸ νότου, πυλῶνες τρεῖς·
14 ἀπὸ δυσμῶν, πυλῶνες τρεῖς. Καὶ τὸ τεῖχος
τῆς πόλεως ἔχον θεμελίους δώδεκα, καὶ ἐν
αὐτοῖς ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ
15 ἀρνίου. Καὶ ὁ λαλῶν μετ᾽ ἐμοῦ, εἶχε κά-
λαμον χρυσοῦν, ἵνα μετρήσῃ τὴν πόλιν
καὶ τοὺς πυλῶνας αὐτῆς, καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς.
16 Καὶ ἡ πόλις τετράγωνος κεῖται, καὶ τὸ μῆ-
κος αὐτῆς τοσοῦτόν ἐστιν ὅσον καὶ τὸ πλάτος.
καὶ ἐμέτρησε τὴν πόλιν τῷ καλάμῳ ἐπὶ
σταδίους δώδεκα χιλιάδων· τὸ μῆκος καὶ

τὸ πλάτος καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἴσα ἐστί.
Καὶ ἐμέτρησε τὸ τεῖχος αὐτῆς ἑκατὸν 17
τεσσαρακοντατεσσάρων πηχῶν, μέτρον ἀν-
θρώπου, ὅ ἐστιν ἀγγέλου. Καὶ ἦν ἡ ἐνδόμη- 18
σις τοῦ τείχους αὐτῆς, ἴασπις· καὶ ἡ πόλις
χρυσίον καθαρὸν, ὁμοία ὑάλῳ καθαρῷ·
Καὶ οἱ θεμέλιοι τοῦ τείχους τῆς πόλεως παν- 19
τὶ λίθῳ τιμίῳ κεκοσμημένοι· ὁ θεμέλιος
ὁ πρῶτος, ἴασπις· ὁ δεύτερος, σάπ-
φειρος· ὁ τρίτος, χαλκηδών· ὁ τέταρτος,
σμάραγδος· Ὁ πέμπτος, σαρδόνυξ· ὁ 20
ἕκτος, σάρδιος· ὁ ἕβδομος, χρυσόλι-
θος· ὁ ὄγδοος, βήρυλλος· ὁ ἔννατος,
τοπάζιον· ὁ δέκατος, χρυσόπρασος· ὁ
ἑνδέκατος, ὑάκινθος· ὁ δωδέκατος, ἀ-
μέθυσος· Καὶ οἱ δώδεκα πυλῶνες, δώ- 21
δεκα μαργαρῖται, ἀνὰ εἷς ἕκαστος τῶν
πυλώνων ἦν ἐξ ἑνὸς μαργαρίτου· καὶ ἡ
πλατεῖα τῆς πόλεως, χρυσίον καθαρὸν, ὡς
ὕαλος διαφανής. Καὶ ναὸν οὐκ εἶδον ἐν 22
αὐτῇ· ὁ γὰρ Κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκρά-
τωρ, ναὸς αὐτῆς ἐστι, καὶ τὸ ἀρνίον. Καὶ ἡ 23
πόλις οὐ χρείαν ἔχει τοῦ ἡλίου οὐδὲ τῆς σελή-
νης, ἵνα φαίνωσιν ἐν αὐτῇ· ἡ γὰρ δόξα τοῦ
Θεοῦ ἐφώτισεν αὐτὴν, καὶ ὁ λύχνος αὐτῆς
τὸ ἀρνίον. Καὶ τὰ ἔθνη τῶν σωζομένων ἐν τῷ 24
φωτὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

φωτὶ αὐτῆς περιπατήσουσι· καὶ οἱ βασιλεῖς
τῆς γῆς φέρουσι τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν αὐ-
5 τῶν εἰς αὐτήν· Καὶ οἱ πυλῶνες αὐτῆς οὐ
μὴ κλεισθῶσιν ἡμέρας· νὺξ γὰρ οὐκ ἔσται
6 ἐκεῖ· Καὶ οἴσουσι τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν
7 τῶν ἐθνῶν εἰς αὐτήν· Καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς
αὐτὴν πᾶν κοινοῦν, καὶ ποιοῦν βδέλυγμα,
καὶ ψεῦδος· εἰ μὴ οἱ γεγραμμένοι ἐν τῷ
βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου.

κβʹ. 22.

1 Καὶ ἔδειξέ μοι καθαρὸν ποταμὸν ὕδατος
ζωῆς, λαμπρὸν ὡς κρύσταλλον, ἐκπο-
ρευόμενον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ ἀρνίου.
2 Ἐν μέσῳ τῆς πλατείας αὐτῆς, καὶ τοῦ ποτα-
μοῦ, ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, ξύλον ζωῆς, ποιοῦν
καρποὺς δώδεκα, κατὰ μῆνα ἕνα ἕκαστον
ἀποδιδοῦν τὸν καρπὸν αὐτοῦ· καὶ τὰ φύλλα τοῦ
3 ξύλου εἰς θεραπείαν τῶν ἐθνῶν. Καὶ πᾶν
κατανάθεμα οὐκ ἔσται ἔτι· καὶ ὁ θρόνος τοῦ
Θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου ἐν αὐτῇ ἔσται· καὶ οἱ δοῦλοι
4 αὐτοῦ λατρεύσουσιν αὐτῷ. Καὶ ὄψονται
τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ
5 τῶν μετώπων αὐτῶν. Καὶ νὺξ οὐκ ἔσται
ἐκεῖ· καὶ χρείαν οὐκ ἔχουσι λύχνου καὶ φωτὸς
ἡλίου, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς φωτίζει αὐτούς·
καὶ βασιλεύσουσιν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
νων.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

νων. Καὶ εἶπέ μοι· Οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ 6
ἀληθινοί· καὶ Κύριος ὁ Θεὸς τῶν ἁγίων
προφητῶν ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ δεῖ-
ξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν
τάχει. Ἰδοὺ, ἔρχομαι ταχύ· μακάριος ὁ τη- 7
ρῶν τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου
τούτου. Καὶ ἐγὼ Ἰωάννης ὁ βλέπων ταῦτα 8
καὶ ἀκούων· καὶ ὅτε ἤκουσα καὶ ἔβλεψα, ἔπεσον
προσκυνῆσαι ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ ἀγ-
γέλου τοῦ δεικνύοντός μοι ταῦτα. Καὶ λέγει 9
μοι· Ὅρα μή· σύνδουλός σου γάρ εἰμι, καὶ
τῶν ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν, καὶ τῶν τηρούν-
των τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου. τῷ Θεῷ
προσκύνησον. Καὶ λέγει μοι· Μὴ σφρα- 10
γίσῃς τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου
τούτου· ὅτι ὁ καιρὸς ἐγγύς ἐστιν. Ὁ ἀδικῶν, 11
ἀδικησάτω ἔτι· καὶ ὁ ῥυπῶν, ῥυπωσάτω
ἔτι· καὶ ὁ δίκαιος, δικαιωθήτω ἔτι· καὶ ὁ ἅ-
γιος, ἁγιασθήτω ἔτι. Καὶ ἰδοὺ, ἔρχομαι 12
ταχύ· καὶ ὁ μισθός μου μετ᾽ ἐμοῦ, ἀποδοῦναι
ἑκάστῳ ὡς τὸ ἔργον αὐτοῦ ἔσται. Ἐγώ εἰμι 13
τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἀρχὴ καὶ τέλος, ὁ πρῶτος
καὶ ὁ ἔσχατος. Μακάριοι οἱ ποιοῦντες τὰς 14
ἐντολὰς αὐτοῦ, ἵνα ἔσται ἡ ἐξουσία αὐτῶν
ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, καὶ τοῖς πυλῶσιν εἰσ-
έλθωσιν εἰς τὴν πόλιν. Ἔξω δὲ οἱ κύνες καὶ 15
οἱ φαρ-

οἱ φαρμακοὶ καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ
εἰδωλολάτραι, καὶ πᾶς ὁ φιλῶν καὶ ποιῶν
16 ψεῦδος. Ἐγὼ Ἰησοῦς ἔπεμψα τὸν ἄγγελόν
μου μαρτυρῆσαι ὑμῖν ταῦτα ἐπὶ ταῖς ἐκ-
κλησίαις. ἐγώ εἰμι ἡ ῥίζα καὶ τὸ γένος τοῦ
Δαβίδ, ὁ ἀστὴρ ὁ λαμπρὸς καὶ ὀρθρινός.
17 Καὶ τὸ Πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσιν· Ἐλ-
θέ. καὶ ὁ ἀκούων εἰπάτω· Ἐλθέ. καὶ ὁ διψῶν
ἐλθέτω, καὶ ὁ θέλων λαμβανέτω τὸ ὕδωρ
18 ζωῆς δωρεάν. Συμμαρτυροῦμαι γὰρ παντὶ
ἀκούοντι τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βι-
βλίου τούτου, ἐάν τις ἐπιθῇ πρὸς ταῦτα,
ἐπιθήσει ὁ Θεὸς ἐπ' αὐτὸν τὰς πληγὰς τὰς
19 γεγραμμένας ἐν βιβλίῳ τούτῳ· Καὶ ἐάν
τις ἀφαιρῇ ἀπὸ τῶν λόγων βίβλου τῆς προφη-
τείας ταύτης, ἀφαιρήσει ὁ Θεὸς τὸ μέρος
αὐτοῦ ἀπὸ βίβλου τῆς ζωῆς, καὶ ἐκ τῆς πόλεως
τῆς ἁγίας, καὶ τῶν γεγραμμένων ἐν βιβλίῳ
20 τούτῳ. Λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα· Ναὶ ἔρχο-
μαι ταχύ· ἀμήν. Ναὶ ἔρχου Κύριε Ἰησοῦ.
21 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

ΤΕΛΟΣ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Alhardi de Raadt

de punctationis linguae
hebraicae natura

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 A 25